Laudioko Hiri Antolamendurako Plan Orokorra

II FASEA

Aurrerapena eta HDE

Plan Orokorraren aurrerapena edo zirriborroa

LAUDIO
Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

LAUDIO UDALA
AYUNTAMIENTO DE LLODIO

TERRITORIO Y CIUDAD SLP
TAPER

ÍNDICE

Hitzaurrea 7

HA.1 LAUDIOKO PLANGINTZA OROKORRA BERRIKUSTEKO BEHARRA ETA AUKERA. 9
HA.2 PLANGINTZA OROKORRAREN BERRIKUSPENAREN FORMULAZIOAN ERAGINA DUEN ORDENAMENDU JURIDIKOA. 11
HA.3 PLAN OROKORRAREN AURRERAKIN-DOKUMENTUA. XEDEA ETA EDUKIA. 17
HA.4 PARTAIDETZA-ESPARRUA. AURRETIAZKO PARTE-HARTZE PUBLIKOKO PROZESUEN EMAITZAK. 21
HA.5 ESKER ONAK. 27
HA.6 KREDITUAK 29

Informazio-memoria 31

IM.1 LURRALDE-ENKUADRAKETA 33
IM.2 LURRALDEKO GEOGRAFIA-BALDINTZAK. NATURA-PATROIAK ETA INGURUMEN-LOTURAK. 35
2.1. INGURUMEN-DIMENTSIOA ETA FISIKOA 35
2.1.1. INGURUNE ATMOSFERIKOA. AIREAREN ETA ZARATAREN KALITATEA 35
2.1.2. GEOLOGIA ETA GEOMORFOLOGIA 36
2.2. UR-OSAGAIAK 40
2.2.1. HIDROGRAFIA-SAREA 40
2.2.2. UREN KALITATEA ETA IBAI-SAREAREN EGOERA EKOLOGIKOA 41
2.2.3. LURRAZPIKO UR-MASAK ETA AKUIFEROEN URRATZE-ARRISKUA 41
2.3. BIODIBERTSITATEA ETA ELKARREKINTZA EKOLOGIKO NAGUSIAK 43
2.3.1. EGUNGO LANDAREDIA ETA POTENTZIALA 43
2.3.2. FAUNA 45
2.3.3. ZAINDUTAKO ESPAZIOAK 47
2.3.4. AZPIEGITURA BERDERAKO OINARRIAK 49
2.4. PAISAIA. KATALOGAZIOA 51
2.5. ERAGINDAKO ARRISKUAK ETA NATURALAK 53
2.5.1. UHOLDE-ARRISKUA 53
2.5.2. HIGADURA-ARRISKUA 55
2.5.3. AKUIFEROAK KUTSATZEKO ARRISKUA 55
2.5.4. LURRAZALEKO URAK KUTSATZEKO ARRISKUA 55
2.5.5. ARRISKU GEOLOGIKOAK ETA SISMIKOAK 55
2.5.6. BASO-ARRISKUAK 55
2.5.7. KUTSATUTA EGON DAITEZKEEN LURZORUAK 55
2.6. LURZORU-ERABILERAK 56
2.6.1. BASOA 56
2.6.2. NEKAZARITZA 57
2.6.3. ABELTZAINTZA 57
2.6.4. LANDAGUNEAK 58
2.6.5. AZPIEGITURAK 58
IM.3 LURRALDEAREN BALDINTZA SOZIOEKONOMIKOAK. BIZTANLERIA, EKONOMIA ETA ETXEBIZITZA EGOKIA ESKURATZEA 59
3.1. BIZTANLERIA: EGITURA ETA ETXEAK 59
3.2. EREDU EKONOMIKOA, ENPLEGUA, ERRENTAK ETA ZAURGARRITASUNA 62
3.2.1. EREDU EKONOMIKOA ETA ENPLEGUA. 62
3.2.2. ERRENTAK ETA KONTSUMO-GAITASUNA 64
3.2.3. ERRENTAK ETA ETXEBIZITZA EGOKIA ESKURATZEA 66
3.2.4. EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO DESBERDINTASUNARI BURUZKO BESTE DATU BATZUK 66

IM.4 UDALERRIAN ERAGINA DUTEN LURRALDE- ETA SEKTORE-PLANGINTZATIK ERATORRITAKO BALDINTZAK.....67
4.1. LAUDIOKO (AIARAKO) EREMU FUNTZIONALAREN LURRALDE PLAN PARTZIALA ETA LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROAK 2019.....67
4.1.1. INDARREAN DAGOEN LPP-REN LURRALDE-EREDUA ETA 2019KO LAG-EN ZEHAZTAPENEN ALDERAKETA.....67
4.1.2. 2019KO LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROEN LAUDIOKO HAPORAKO BERARIAZKO LOTURA (VIENE DE ZUMÁRRAGA. 75
4.2. NERBIOIKO PARKE LINEALAREN PLAN BEREZIA.....77
4.3. LAUDIO NEKAZARITZA ETA BASOZAINTZAKO LURRALDE PLAN SEKTORIALEAN 83
4.4. IBAIEN ETA ERREKEN ERTZAK ANTOLATZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA (ISURIALDE KANTAURIARRA).....87
4.5. HEZEGUNEAK ANTOLATZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA. 92
4.6. JARDUERA EKONOMIKOETARAKO ETA MERKATARITZA-EKIPAMENDUETARAKO LURZORUA SORTZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA.....93
4.7. EAEKO TRENBIDE-SAREAREN LURRALDE PLAN SEKTORIALA. 94
4.8. EUSKADIKO BIZIKLETA IBILBIDEEN PLAN ZUZENTZAILEA.....95
4.9. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO BIZIKLETA-BIDEEN ETA IBILBIDE-BERDEEN ARLOKO LURRALDE PLANA 97
4.10. EUSKADIKO ERREPIDEEN HIRUGARREN PLANA 2017-2028.....98
4.11. EUSKADIKO GARRAIO IRAUNKORRAREN PLAN ZUZENTZAILEA 2030.....101
4.12. ARABAKO ERREPIDEEN PLAN INTEGRALA 2016-2017 (AEPI).....102
4.13. KANTAURI EKIALDEKO DEMARKAZIO HIDROGRAFIKOAREN ESPAINIAKO ZATIKO UHOLDE-ARRISKUAK KUDEATZEKO PLANA. 2015-2021. 104
4.14. ENERGIA EOLIKOAREN LURRALDEAREN ARLOKO PLANA. 108
4.15. ENERGIA BERRIZTAGARRIEN LURRALDEAREN ARLOKO PLANA (IDAZTEN).....109
4.16. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO PAISAIA BEREZIEN ETA APARTEKOEN KATALOGOA 109
4.17. LURRALDE PLAN SEKTORIALAK, AURRERAPEN-FASEAN, IZAPIDETZEA ETENDA. ...109
IM.5 ARKEOLOGIA- ETA ARKITEKTURA-ONDAREAREN BALIOEN BABESA GAUR EGUN 113
5.1. BABES BEREZIKO KULTURA-ONDASUNAK. 113
5.2. BABES ERTAINEKO KULTURA-ONDASUNAK 114
5.3. BABES BEREZIKO KULTURA-ONDASUN IZENDATUTAKO ARKEOLOGIA-EREMUAK..116
5.4. USTEZKO ARKEOLOGIA-EREMU IZENDATUTAKOAK 116
5.5. ARKITEKTURA INTERESEKO BESTE ONDASUN BATZUK 117
IM.6 BERRIKUSTEN DEN PLANGINTZA OROKORRA. HORREN GARAPENAREN ETA GAUZATZEAREN AZTERKETA.....121
6.1. LAUDIOKO HIRI ANTOLAMENDUKO PLAN OROKORRA 1995 121
6.1.1 INDARREKO PLANAREN KUDEAKETA.....124
6.2. 1995EKO INDARREKO PLANGINTZAREN ALDAKETAK 143
IM.7 2007KO HAPO "NON NATO" AURRERAKINA 147
7.1. LORTU NAHI ZIREN HELBURUAK.....147
7.2. PROPOSAMENAK.....148
7.2.1. LURRALDE-MAILAKO PROPOSAMENA 148
7.2.2. LURZORU URBANIZAEZINA. ANTOLAMENDU-KATEGORIEI BURUZKO PROPOSAMENAK 149
7.2.3. LURZORU URBANIZAEZINERAKO PROPOSAMENAK 150
7.2.4. HIRI-LURZORURAKO PROPOSAMENAK.....155
7.2.5. TRENBIDEA. AURRERAKINEAN JASOTAKO BI AUKERA POSIBLEAK.....158
7.3. 2007KO HAPOREN AURRERAKINARI AURKEZTUTAKO IRADOKIZUNAK 158
IM.8 BESTE UDAL-PLANAK ETA –AZTERLANAK.....159
8.1. ZARATA-MAPAK ETA ZONAKATZE AKUSTIKOA 159
8.1.1. ZARATA-MAPEN EMAITZAK.....159
8.1.2. ERAGINDAKO BIZTANLERIAREN ADIERAZLEAK 159
8.2. EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO IV. PLANA 160
8.2.1. SARRERA 160
8.3. HIRI MUGIKORTASUN JASANGARRIAREN PLANA 161
8.3.1. JARDUKETA-EREMUAK ETA –PROPOSAMENAK.....164

8.4. LAUDIOKO 2030EKO HIRI AGENDA 168
8.4.1. HELBURUAK, JARDUKETA-LERROAK ETA EKINTZA-PLANA. 169
IM.9 UDALERRI MUGAKIDEAK. PLANGINTZA ETA INGURUABARRAK 173

Antolamendu-memoria 175

AM.1 LAUDIOKO HIRI ANTOLAMENDURAKO PLAN OROKORRAREN EZAUGARRIAK 177
AM.2 UDALERRI JASANGARRI ETA ERRESILIENTEA SUSTATZEKO IRIZPIDEEN ETA HELBURUEN LEHEN PROPOSAMENA. 179
AM.3 LAUDIOKO UDALERRIKO LURZORUA SAILKATZEKO ETA KATEGORIZATZEKO PROPOSAMENA. 193
3.1. LURZORU URBANIZAEZINA. GAINJARRITAKO KATEGORIAK ETA BALDINTZAK 196
3.1.1. PROPOSATUTAKO LURZORU URBANIZAEZINAREN ANTOLAMENDU-KATEGORIAK. 197
3.1.2. GAINJARRITAKO BALDINTZAK ETA AZPIEGITURA BERDEA 202
3.2. HIRI-LURZORUA 211
3.2.1. HIRI-LURZORU FINKATUGABEA 211
3.2.2. HIRI-LURZORU FINKATUA 274
3.3. LURZORU URBANIZAGARRIA 297
3.3.1. PROPOSATUTAKO BIZITEGI-ERABILERA GLOBALEKO LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK. 300
3.3.2. PROPOSATUTAKO JARDUERA EKONOMIKOEN ETA ZERBITZUEN ERABILERA GLOBALEKO LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK 304
3.4. LAUDIOKO AUZOAK BIZIBERRITZEKO ESTRATEGIAK: HIRI-GARAPEN INTEGRATU ETA JASANGARRIKO EREDU BATERANTZ. 308
3.4.1. SARRERA 308
3.4.2. PLANAREN AURRERAPENAREN PROPOSAMENAK AUZOKA 310
AM.4 ERABILERAK ARAUTZEA 317
4.1. ERABILERAK LURZORU URBANIZAEZINEAN 317
4.2. ERABILERAK HIRI-LURZORUAN ETA LURZORU URBANIZAGARRIAN 319
AM.5 LURRALDEA KOHESIONATU ETA ARTIKULATUKO DUTEN SISTEMEN SAREAREN PROPOSAMENA. 323
5.1. KOMUNIKAZIO-SISTEMA ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIA 324
5.1.1. BIDE PUBLIKOEN SAREA 324
5.1.2. TRENBIDE-SISTEMA 325
5.1.3. LURRALDE-IZAERA DUTEN MOTORIZATU GABEKO GARRAIOBIDEAK EZARTZEKO OINARRIZKO SAREA. 328
5.1.4. KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIAREN ARTEKO ERLAZIOA. 328
5.2. JABARI ETA ERABILERA PUBLIKOKO ESPAZIO LIBREEN ETA BERDEGUNEEN SARE OROKORRA 337
5.3. TITULARTASUN PUBLIKOKO EKIPAMENDU KOLEKTIBOEN SAREA 342
AM.6 GARAPEN IRAUNKORRERAKO AZPIEGITUREN SARE ETA ESPAZIO TEKNIKOAK 349
6.1. URAREN ZIKLO OSOA 349
6.1.1. UR-HORNIDURAKO AZPIEGITURAK: 349
6.1.2. HONDAKIN-UREN SANEAMENDUA. 351
6.2. ENERGIA-HORNIDURA SAREAK 353
6.2.1. ENERGIA ELEKTRIKOA: 353
6.2.2. GAS NATURALA: 355
6.3. TELEKOMUNIKAZIO-SAREAK 355
6.4. ARGITERIA PUBLIKOKO SAREAK 356
6.5. HIRI-HONDAKIN SOLIDOAK 357
AM.7 BABESTUTAKO ONDASUNEN KATALOGOARI BURUZ. ONDAREAREN BABESA ARAUTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK 359
7.1. XEDEA ETA ERREFERENTZIAZKO ESPARRU-ARAUDIA 359
7.1.1. NAZIOARTEKO LEGERIA 361
7.1.2. ESTATUKO LEGERIA 362

7.1.3. LEGERI AUTONOMIKOA 362
7.2. BABESTUTAKO ONDASUNAK KATALOGATZEKO IRIZPIDEAK ETA EGITURA 366
7.2.1. ONDARE ARKEOLOGIKOA BABESTEKO SISTEMA 366
7.2.2. ARKITEKTURA-ONDAREA BABESTEKO SISTEMA 373
7.2.3. BABES ETNOLOGIKO SISTEMA 383
7.3. KULTURA-ONDASUNETAN ESKU HARTZEKO IRIZPIDE OROKORRAK ETA ESPEZIFIKOAK 385
7.4. FITXA INDIBIDUALIZATUAREN PROPOSAMENA 386
7.5. KULTURA-ONDASUNETAN BAIMENDUTAKO ERAIKUNTZAKO ESKU-HARTZEAK: 387
7.5.1. ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA 387
7.5.2. ZAHARBERRITZE KONTSERBATZAILEA: 388
7.5.3. KONTSERBAZIOA ETA APAINDURA: 389
7.5.4. SENDOTZEA: 390
7.5.5. ERABERRITZEA: 390
AM.8 HAPOREN HIRIGINTZA-ARAUAK. KARAKTERIZAZIOAREN AURRERAPENA 391
8.1. EGITURAZKO ANTOLAMENDUARI ETA ANTOLAMENDU XEHATUARI DAGOZKION XEDAPEN OROKORRAK ETA ZEHAZTAPENAK IDENTIFIKATZEA 391
8.2. SISTEMA OROKORRAK EDO TOKIKOAK ARAUTZEA. 397
8.3. INGURUMENAREN BABESA LAUDIOKO PLANGINTZA OROKOR BERRIKO HIRIGINTZA-ARAUETAN. 399
AM.9 PLANAREN AZTERKETA EKONOMIKOETARAKO HURBILKETA 401
9.1. BIDERAGARRITASUN EKONOMIKO ETA FINANTZARIOAREN AZTERKETA. 401
9.2 PLAN OROKORREAN AURREIKUSITAKO HIRIGINTZA-ERALDAKETAKO JARDUKETEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOARI BURUZKO MEMORIA 403
9.3. JASANGARRITASUN EKONOMIKOARI BURUZKO TXOSTENA. 404
AM.10 GENERO-ERAGINARI BURUZ PLAN OROKORREAN 407
10.1. ARAU-ESPARRUA 407
10.2. EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNA SUSTATZEKO HELBURUAK: GENERO-IKUSPEGIA HIRI-EREDUA DEFINITZEKO FUNTSEZKO PIEZA GISA TXERTATZEA 408
10.3. HAPOREN GENEROAREN ARABERAKO ERAGINAREN EBALUAZIOARI BURUZKO LEHEN HURBILKETA 410
AM.11 ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOARI BURUZ. AURRETIKO AURRERAPENA 417
11.1. SARRERA 417
11.2. LAUDIOKO EUSKARAREN OINARRIZKO AZTERKETA 419
11.3. HAPOREN ERAGINA EUSKARAN. ONDORIOAK 420
AM.12 JASANGARRITASUN ENERGETIKOARI BURUZKO TXOSTENAREN EDUKIAREN PROPOSAMENA 421
12.1. SARRERA ETA ARAU-OINARRIAK 421
12.2. JASANGARRITASUN ENERGETIKOAREN ESKAKIZUNETARA EGOKITZEAREN EBALUAZIOA 422
12.3. ENERGIA BERRIZTAGARRIAK ERAIKINETAN ETA AZPIEGITURETAN SARTZEA 422
12.4. MUGIKORTASUN JASANGARRIA ETA ENERGIA-KONTSUMOA MURRIZTEA 423
12.5. ARGITERIA PUBLIKOAREN ETA URAREN ZIKLOAREN KUDEAKETA ERAGINKORRA. 423

LAUDIO
Hiri Antolamenduko Plan Orokorra

Laudioko Hiri Antolamendurako Plan Orokorra

II Fasea

Aurrerapena eta HDE

Plan Orokorraren aurrerapena edo zirriborroa

Hitzaurrea

HA.1 LAUDIOKO PLANGINTZA OROKORRA BERRIKUSTEKO BEHARRA ETA AUKERA.

HA.2 PLANGINTZA OROKORRAREN BERRIKUSPENAREN FORMULAZIOAN ERAGINA DUEN ORDENAMENDU JURIDIKOA.

HA.3 PLAN OROKORRAREN AURRERAKIN-DOKUMENTUA. XEDEA ETA EDUKIA.

HA.4 PARTAIDETZA-ESPARRUA. AURRETIAZKO PARTE-HARTZE PUBLIKOKO PROZESUEN EMAITZAK.

HA.5 ESKER ONAK.

HA.6 KREDITUAK.

HA. 1 /

LAUDIOKO PLANGINTZA OROKORRA BERRIKUSTEKO BEHARRA ETA AUKERA.

Laudioko HAPOren 1. aldaketaren Testu Bategina, 8/90 Estatuko Legera egokitua (1995eko irailaren 14ko 22. Foru Agindua, ALHAO 129. zk., 1995eko urriaren 30ekoa), behin betiko onartu zenetik ia 30 urte igaro direnean, udal-plangintza egiteko oinarri izan zen errealitate ekonomiko eta soziala aldatzeaz gain, lurralde-antolamenduko eta hirigintzako politiken erreferentziazko esparru juridikoa ere aldatu da. Erreferentzia-esparru hori erabakigarria da, konfigurazio formalerako ez ezik, udalerri baten hirigintza-plangintzaren eduki substantiborako ere. Zehazki, 2007az geroztik, Euskadin Lurralde-antolamenduko bi Gidalerro onartu dira lurralde-eremuarekin (2014 eta 2019ko berrikuspena), eta, 2014ko Gidalerroak garatuz, Laudio barne hartzen duen Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partziala (Aiarako Eremu Funtzionaleko LPP). Hori guztia, udalerrian eragina duten Lurralde Plan Sektorial ugari kontuan hartu gabe.

Aldaketa horiek ere eragin sakona izan dute lurzoruaren arloko Estatuko oinarrizko legedian. Orientazio aldaketa 8/2007 Estatuko Lurzoruaren Legea (LL07) eta 2/2008 Legegintzako Dekretua (LLTB 08) onartzean gertatu zen. Hori gero, hiri-birgaitzeari, -berroneratzeari eta -berritzeari buruzko ekainaren 26ko 8/2013 Legearekin indartu da. Ondoren, bi erreforma horiek 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuan jaso dira, Lurzoruari eta Hiri-birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina onesten duena (LHLTB 2015).

Estatuko legediaren bloke berri horrek ingurumenaren babesetik eta jasangarritasunaren eskaeratik egindako zenbait agindu jasotzen ditu hirigintza- (eta lurralde-) plangintzarako. Bereziki, hirigintza-eraldaketaren xede den lurzoruaren kontsumoa mugatzeko irizpidea ezartzen du: “lurzorua antolatzea justifikatzen duten beharrizanetarako soilik mugatzea” (LLTB08ren 10. artikulua). Garapen jasangarriaren hasieratik, lurralde- eta hirigintza-antolamenduko organo eskudunei zuzendutako agindua da, hirigintza-eraldaketa posiblearen xede den lurzoruaren kontsumo-mailari buruzkoa, eta zehazten du eraldaketaren helburu den lurzoruak interes orokorreko beharrizanak asetzeko beharrezkoa eta justifikatua izan behar duela. Hala, adierazten da, “lurzorua ekonomia-baliabidea izateaz gain, natura-baliabidea, urria eta berriztaezina ere badela. Ikuspegi horretatik, landa-lurzoru guztiak balio haztatua izan dezakete (…)”. Era berean, ekainaren 26ko 8/2013 Legeak hiri finkatua biziberritzeko eta birziklatzeko jarduerei lehentasuna emateko teknikak indartu nahi ditu.

Arrazoi horiek nahikoak dira Laudioko hirigintza-plangintza osorik berrikusteko eta udalerriak plan orokorra izateko, legeriak eta udalez gaindiko lurralde-antolamenduak ezarritako hirigintza-antolamenduko eskakizun berrietara egokitua eta formulatua. Horrez gain, plangintza egin zenetik, garapen jasangarriari buruzko postulatu berriak jaso behar dira.

Gainera, urriaren 2ko 2/2014 Legeak, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legea aldatzen duenak, bere artikulu bakarrean aldatu zuen aipatutako legearen bigarren xedapen iragankorra, hirigintza-antolamenduko planen eta gainerako tresnen indarraldiari eta egokitzapenari buruzkoa, epe hori 15 urtera luzatzeko (2006tik), “behin betiko onetsitako” plan orokor eta arau subsidiario guztiak 2/2006 Legearen zehaztapenetara egoki zitezen. Hau da, 2021eko ekainean amaitu da epea.

Laudiok udaleko hirigintza-plangintza berria behar du, hiri-eredua errealitate berrira egokitzeko honako ezaugarriak kontuan izanda: batetik, lurraldearen aldaketa euskarri eta paisaia gisa, eta, bestetik, herritarrek hiria erabiltzeko duten modua eta hiri-garapenean eragina duten operadoreen eta eragileen estrategia berriak aldatzea.

Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren idazketa prozesua aukera garrantzitsua da, batez ere, honako hiru alderdi hauetan:

- Hiriari eta bizitzeko moduei buruzko ideia berriak sor daitezen.
- Herritarren parte-hartzea, herritarren, enpresen, erakundeen eta administrazioen arteko akordioa eta hitzarmena sustatzeko.
- Plana adostuko eta onartuko duten arduradun publikoek bete beharreko konpromisoak finkatzea.

Azken finean, plangintza onaren baldintza kardinalak eta horren benetako garrantzia definitzen dutenak honakoak dira: udalerri osoko garapen-proiektu beraren inguruan eragile sozialen, ekonomikoen eta politikoen artean adostasun handia eta konpromiso sendoa lortzea eta plangintza orokor horrekin koherentea den lurralde-eragineko politikak modu koordinatuan bultzatzea.

HA.2/

PLANGINTZA OROKORRAREN BERRIKUSPENAREN FORMULAZIOAN ERAGINA DUEN ORDENAMENDU JURIDIKOA.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra – Plangintzako edozein tresna bezala – Legearen eta sistema juridiko osoaren mende dago.

Hirigintza-plangintzako tresnek lurraldean eta bertan garatzen diren jardueretan eragina duten heinean, bistakoa da planek lurraldeko elementuak eta bertan garatzen diren jarduerak arautzen dituzten xedapen guztiak errespetatu behar dituztela.

Lurralde- eta hirigintza-plangintzaren ahal diskrezionalak hainbat muga ditu:

a) Hirigintza- eta lurralde-legeriatik eta ezarritako plangintza-sistematik eratorritako mugak.

b) Hirigintza- eta lurralde-antolamenduan eragina duten legeetatik eratorritako beste muga batzuk, hainbat eskumen sektorial baliatzeari dagokionez.

Hirigintza- eta lurralde-antolamenduan eragiten duen arau-esparrua oso zabala da. Horregatik, eta zehatza izateko asmorik gabe, jarraian, gai bakoitzari buruzko legeriarik nabarmenena aipatuko dugu.

<u>LURRALDEAREN ANTOLAMENDUA ETA HIRIGINTZA.</u>

- 7/2015 Legegintzako Errege Dekretua, urriaren 30ekoa, Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena.
- 2/2014 Legea, urriaren 2koa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legea aldatzen duena.
- 11/2008 Legea, azaroaren 28koa, hirigintza-ekintzak sortutako gainbalioetan erkidegoak duen partaidetza aldatzen duena.
- 2/2006 Legea, ekainaren 30ekoa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoa.
- 38/1999 Legea, azaroaren 5ekoa, Eraikuntzaren Antolamenduari buruzkoa.
- 20/1997 Legea, abenduaren 4koa, irisgarritasuna sustatzekoa.
- 4/1990 Legea, maiatzaren 31koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolakuntzari buruzkoa.

- Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legea, 1954ko abenduaren 16an onartua, eta 1957ko apirilaren 26ko Erregelamendua.

- 69/2020 Dekretua, maiatzaren 26koa, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren kartografia eta informazio geografikoa antolatzekoa.

- 46/2020 Dekretua, martxoaren 24koa, lurralde-antolamenduko planak eta hirigintzaantolamenduko tresnak onartzeko prozedurak arautzen dituena.

- 128/2019 Dekretua, uztailaren 30ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak behin betiko onartzen dituena.

- 123/2012 Dekretua, uztailaren 3koa, hirigintza-estandarrei buruzkoa.

- 1492/2011 Errege Dekretua, urriaren 24koa, Lurzoruaren Legearen Balorazioen Erregelamendua onartzen duena. 105/2008 Dekretua, ekainaren 3koa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legea garatzeko premiazko neurriei buruzkoa.

- 1/2004 Legegintzako Errege Dekretua, martxoaren 5ekoa, Higiezinen Katastroaren Legearen testu bategina onartzen duena.

- 1093/1997 Errege Dekretua, uztailaren 4koa, hirigintza-izaerako aktak Jabetza Erregistroan inskribatzeari buruzko Hipoteka Legea betearazteko Erregelamenduaren arau osagarriak onartzen dituena.

<u>ETXEBIZITZA</u>

- 3/2015 Legea, ekainaren 18koa, Etxebizitzarena.

- 117/2018 Dekretua, uztailaren 24koa, Euskal Autonomia Erkidegoko eraikinen ikuskapen teknikoari buruzkoa.

- 39/2008 Dekretua, martxoaren 4koa, babes publikoko etxebizitzen araubide juridikoari eta etxebizitzaren eta lurzoruaren inguruko finantza-neurriei buruzkoa.

- 2010eko azaroaren 3ko agindua, Etxebizitza, Herri Lan eta Garraioetako sailburuarena, babes ofizialeko etxebizitzen gehieneko prezioak zehazteari buruzkoa.

- 2009ko martxoaren 11ko agindua, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuarena, Babes Ofizialeko Etxebizitzak Diseinatzeko Ordenantzak onartzen dituen 2009ko otsailaren 12ko Aginduaren hutsak zuzentzen dituena.

- 2009ko otsailaren 12ko agindua, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuarena, Babes Ofizialeko Etxebizitzak Diseinatzeko Ordenantzak onartzen dituena.

- 314/2006 Errege Dekretua, martxoaren 17koa, Eraikuntzaren Kode Teknikoa onartzen duena.

KULTURA- ETA NATURA-ONDAREA

- 6/2019 Legea, maiatzaren 9koa, Euskal Kultura Ondarearena.
- 42/2007 Legea, abenduaren 13koa, Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzkoa.
- 16/1985 Legea, ekainaren 25ekoa, Espainiako Ondare Historikoari buruzkoa.
- 90/2014 Dekretua, ekainaren 3koa, Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduan paisaia babestu, kudeatu eta antolatzeari buruzkoa.
- 1/2014 Legegintzako Dekretua, apirilaren 15ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duena.
- 234/1996 Dekretua, urriaren 8koa, balizko arkeologia-guneak zehazteko araubidea ezartzen duena.
- Garapen Iraunkorrerako Euskal Ingurumen Estrategia (2002-2020) eta Ingurumeneko Esparru Programa.
- Natura 2000 Sarea eta Naturguneen Euskal Sarea.
- Klima Aldaketaren aurka Borrokatzeko Euskal Plana.
- Euskal Autonomia Erkidegoko fauna intereseko eremuen katalogoa.

EVALUACIÓN AMBIENTAL ESTRATÉGICA

- Ley 10/2021, de 9 de diciembre, de Administración Ambiental de Euskadi.
- Ley 9/2018, de 5 de diciembre, por la que se modifica la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental.
- Ley 3/1998 de 27 de febrero, General de Protección del Medio Ambiente del País Vasco.
- Decreto 211/2012, de 16 de octubre, por el que se regula el procedimiento de evaluación ambiental estratégica de planes y programas, corregida el 16 de febrero de 2015.

URA

- 1/2006 Legea, ekainaren 23koa, Urari buruzkoa.
- 1/2001 Legegintzako Errege Dekretua, uztailaren 20koa, Uren Legearen testu bategina onartzen duena.
- 20/2016 Errege Dekretua, urtarrilaren 15ekoa, Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren eta Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Espainiako zatiaren uholde-arriskua kudeatzeko planak onartzen dituena.

- 1/2016 Errege Dekretua, urtarrilaren 8koa, Kantauri Mendebaldeko, Guadalquivirreko, Ceutako, Melillako, Segurako eta Jucarreko eta Espainiako zatiko Kantauri Ekialdeko, MiñoSileko, Dueroko, Tajoko, Guadianako eta Ebroko mugape hidrografikoen Plan Hidrologikoen berrikuspena onartzen duena. (Kantauri Mendebaldeko Demarkazio Hidrografikoaren Plan Hidrologikoa 2015-2021).

- 449/2013 Dekretua, azaroaren 19koa, EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurralde Plan Sektorialaren (Kantauriko eta Mediterraneoko isurialdeak) aldaketa behin betiko onartzen duena.

- 415/1998 Dekretua, abenduaren 22koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Ibaien eta Erreken Ertzak Antolatzeko Lurralde Plan Sektoriala (Kantauriko isurialdea) behin betiko onartzen duena.

- 849/1986 Errege Dekretua, apirilaren 11koa, Urari buruzko abuztuaren 2ko 29/1985 Legearen I, IV, V, VI eta VIII atariko tituluak garatzen dituen Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamendua onartzen duena.

HEZEGUNEAK

- 231/2012 Dekretua, urriaren 30ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Lurralde Plan Sektoriala behin betiko onartzen duen Dekretua aldatzen duena.

- 160/2004 Dekretua, uztailaren 27koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Lurralde Plan Sektoriala behin betiko onartzen duena.

- Agindua, 2011ko maiatzaren 3koa, Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuarena, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Inbentarioa aldatzen duena.

INTERES OROKORREKO ERREPIDEAK, BIDEAK ETA AZPIEGITURAK

- 11/2022 Lege Orokorra, ekainaren 28koa, Telekomunikazioei buruzkoa.

- 4/2019 Legea, otsailaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoarena.

- 5/2018 Legea, azaroaren 29koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Plan Orokorra arautzen duen Legea hirugarren aldiz aldatzen duena.

- 6/2004 Legea, maiatzaren 21ekoa, Red Ferroviaria Vasca-Euskal Trenbide Sareari buruzkoa.

- 6/2019 Foru Araua, martxoaren 20koa, 2016-2027 aldirako Arabako Errepideen Plan Integrala onartzekoa.

- 9/2023 Foru Araua, martxoaren 8koa, Arabako Lurralde Historikoko Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen Lurralde Plan Sektoriala behin betiko onartzen duena.

NEKAZARITZA, ABELTZAINTZA ETA MENDIAK.

- 177/2014 Dekretua, irailaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritza eta Basogintzaren Lurralde Plan Sektoriala behin betiko onartzen duena.

- 515/2009 Dekretua, irailaren 22koa, abeltzaintzako ustiategietako arau tekniko higienikosanitarioak eta ingurumenekoak ezartzen dituena.

- 81/2006 Dekretua, apirilaren 11koa, Eusko Jaurlaritzaren nukleo zoologikoei buruzkoa.

- 168/1997 Dekretua, EAEko lehentasunezko nekazaritza-ustiategiei buruzkoa, eta EAEko lurralde historikoetako eta eskualdeetako laborantzako gutxieneko unitateak zehazten dituena.

- Mendiei buruzko martxoaren 26ko 11/2007 Foru Araua, Arabako Foru Aldundiarena

- Euskal Basogintza Plana (1994 – 2030).

INDUSTRIA, MERKATARITZA ETA TURISMOA.

- 10/2019 Legea, ekainaren 27koa, Merkataritza-gune handien lurralde-antolamenduarena.

- 13/2016 Legea, uztailaren 28koa, Turismoarena.

- 8/2004 Legea, azaroaren 12koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Industriari buruzkoa.

- 101/2018 Dekretua, uztailaren 3koa, erabilera turistikoko etxebizitzei eta etxebizitza partikularretako logelei buruzkoa.

- 396/2013 Dekretua, uztailaren 30ekoa, kanpinak eta beste kanpaketa-modalitate batzuk antolatzekoa.

- 199/2013 Dekretua, apirilaren 16koa, landa-inguruneko turismo-ostatuak arautzen dituena.

- 198/2013 Dekretua, apirilaren 16koa, apartamentu turistikoak arautzen dituena.

- 200/2013 Dekretua, uztailaren 9koa, turismo-aterpetxeak antolatzekoa.

- 102/2001 Dekretua, maiatzaren 29koa, hotel-establezimenduen antolamendua ezartzen duena.

LURZORUAREN KUTSADURA, ISURKETAK ETA ZARATA.

- 4/2015 Legea, ekainaren 25ekoa, lurzorua ez kutsatzeko eta kutsatutakoa garbitzekoa.

- 1/2016 Legegintzako Errege Dekretua, abenduaren 16koa, Kutsaduraren Prebentzio eta Kontrol Integratuari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena.

- 37/2003 Legea, azaroaren 17koa, Zaratari buruzkoa.

- 213/2012 Dekretua, urriaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzkoa.

- 1514/2009 Errege Dekretua, urriaren 2koa, lurpeko urak kutsaduratik eta narriaduratik babestea arautzen duena.

- 1367/2007 Errege Dekretua, urriaren 19koa, Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duena zonakatze akustikoari, kalitate-helburuei eta emisio akustikoei dagokienez.

GENERO-ERAGINA.

- 2/2016 Legea, apirilaren 7koa, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa.

- 3/2007 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasun Eraginkorrari buruzkoa.

- 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoa.

- 40/2012 EBAZPENA, abuztuaren 21ekoa, Jaurlaritzaren Idazkaritzako eta Legebiltzarrarekiko Harremanetarako zuzendariarena, Jaurlaritzaren Kontseiluak hartutako Erabakia argitaratzeko agintzen duena. Erabaki horren bidez, generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioa egiteko eta emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzeko jarraibideak onartzen dira.

- 1/2022 Legea, martxoaren 3koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Legearen bigarren aldaketarena.

ERAGIN LINGUISTIKOA.

- 2/2016 Legea, apirilaren 7koa, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa. (EHAA, 70. zk., 2016/04/14).

- 179/2019 Dekretua, azaroaren 19koa, Euskadiko toki-erakundeetan hizkuntza ofizialen erabilera instituzionala eta administratiboa normalizatzeari buruzkoa.

HA. 3/

PLAN OROKORRAREN AURRERAKIN-DOKUMENTUA. XEDEA ETA EDUKIA.

Dokumentu hau Laudioko eta Laudioko plangintza orokorraren berrikuspenaren AURRERAPEN FASEA da. Berrikuspen hori Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorrak, 1995ean behin betiko onartutakoak, osatzen du, bai eta haren berrikuntzek eta, hala badagokio, hala deklaratzen den garapen-plangintzak ere.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra Laudioko Udalak sustatzen du, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 61. eta 62. artikuluekin bat eginda. Era berean, Plan Orokorraren edukia urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretura (Lurzoruari eta Hiri-birgaitzeari buruzko Legearen testu bateginera) eta hura garatzen duen gainerako hirigintza-legeriara egokituko da.

Dokumentu honek Aurrerakina izateko funtzioa betetzen du, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 87. artikuluaren arabera. Bertan ezartzen da plan orokorrak egiteko eskumeneko administrazio publikoek aurrerakinak egin beharko dituztela ezarri beharreko antolamendurako irizpideak, helburuak, alternatibak eta proposamen orokorrak zehazteko, ondoren, plan horien idazketarako orientagarri izan daitezen, bai plan orokorra lehen aldiz idazterakoan, bai indarrean dagoenaren berrikuspen osoa edo partziala proiektatzen denean. **Era berean, lurralde-antolamenduko planak eta hirigintza-antolamenduko tresnak onartzeko prozedurak arautzen dituen martxoaren 24ko 46/2020 Dekretuaren 26. artikuluaren funtzioa betetzen du.**

EAEko Ingurumen Administrazioari buruzko abenduaren 9ko 10/2021 Legearen Bosgarren Tituluan (Ingurumen-ebaluazioan) ezarritakoaren arabera eta, bereziki, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 18. eta 19. artikuluetan oinarrituta, **Aurrerakin hau Planaren Zirriborroa ere bada, eta, Hasierako Dokumentu Estrategikoarekin batera, ingurumen-ebaluazio estrategiko arruntaren prozedura hastea ahalbidetzen du**. Aurretik aipatutako EAEko Ingurumen Administrazioari buruzko abenduaren 9ko 10/2021 Legearen II.A Eranskinean ezarritakoarekin bat eginda.

Oro har, hirigintza-legeriak plan orokorren aurrerakinen zentzua adierazi izan du, herritarrek euren udalerriko hirigintza-antolamenduaren irtenbide orokorrak ezagutu eta haietan parte har dezaten, iradokizunak eta alternatibak aurkeztuta. Hori dela-eta, **Aurrerakin-dokumentuak Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren egitura orokorraren definizioan parte hartzea bultzatzen du. Definizio horretatik abiatuta, eta herritarrek behin onartu dutela egiaztatu ondoren, alderdi zehatzen idazketa-lanekin jarraituko da, hasierako onespen-faserako dokumentua osatzeko.**

Zehazki, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 87. artikuluak ezartzen du plan orokorrak egiteko eskumeneko administrazio publikoek aurrerakinak egin beharko dituztela ezarri beharreko antolamendurako irizpideak, helburuak, alternatibak eta proposamen orokorrak zehazteko, ondoren, plan horien idazketarako orientagarri izan daitezen, bai plan orokorra lehen aldiz idazterakoan, bai indarrean dagoenaren berrikuspen osoa edo partziala proiektatzen denean. Halaber, artikulu horrek ezartzen du, plangintzako aurrerakinaren onarpenak barne ondorio administratiboak soilik dituela, dagokion plangintza-tresnaren idazketa prestatzeko, Auzitegi Gorenaren jurisprudentziak behin eta berriz aitortu bezala. Hala, zentzu eta helburu bera ezartzen die plangintza orokorraren aurrerakinei martxoaren 24ko 46/2020 Dekretuaren 26. artikuluak, lurralde-antolamenduko planak eta hirigintza-antolamenduko tresnak onesteko prozedurak arautzen dituenak.

Aurrerakin-dokumentuaren bidez, arreta eta interesa finkatu nahi dira honakoetan: planaren aukera handietan, horien helburuen zehaztapenean eta plana gauzatzeko prestatutako tresnen komenigarritasunean. Herritarrei eta erakundeei gai horien gainean honakoak adieraz ditzatela eskatzen zaie: euren iritziak, hiriaren bilakaerari buruzko nahiak, iradokizunak, proposamen alternatiboak edo osagarriak, kritikak edo zuzenketak, eta, batez ere, herritarren arteko eztabaiden ekarpenak, hori baita Plana behin betiko idazten eta arrazionalizatzen laguntzeko modu egokia.

Proposamen askok eta, batez ere, hiri-piezak antolatzeko eta kalifikatzeko proposamenek hirian esku hartzeko moduaren irudia eskaintzea dute helburu, horiek lortzeko gaitasuna ebaluatu ahal izateko. Horren diseinua oraindik bukatu gabe dago, eta ez ditu beste alternatiba batzuk baztertzen, hala, hiri-pieza horien azterketaren adierazpentzat hartu behar da, baita pieza horiek hiri-antolamenduan esku hartzeko duten benetako gaitasunaren iruditzat eta egiaztapentzat ere.

Kontuan izan behar da pieza eta hiri-eremu guztiak ez direla antzeko zehaztazunez eta sakontasunez egiten edo konpontzen. Planaren helburu nagusien garapenarekin zerikusi zuzenagoko hiri-gaiak, eta egitura orokorrean garrantzi handieneko hiri-eremuak eta -elementuak, zehaztasun handiagoz lantzen dira Aurrerakin honetan. Beste arlo batzuk, berriz, hain egiturazkoak ez direnak, lausoago tratatzen dira. Hala ere, horrek ez du esan nahi, azkenean, tokiko eremuetako arazoak konpontzeko ardura txikiagoa denik.

Eta, azkenik, aipatu behar da, kasu jakin batzuetan, hirigintza-jarduketak jartzeko alternatibak planteatu direla, eztabaida aberasteko eta erabakia hartzeko. Hala ere, oro har, erabaki handien multzoa aurkezten da argi eta garbi, aurretiazko prozesuak aukera ematen baitu xehetasunez aztertzeko zein den aukerarik komenigarriena, lurraldean aurkeztutako aukera guztien artean. Nolanahi ere, Aurrerakin honek malgutasun nahikoa du proposamen berriak jaso ahal izateko, formulatutako eta Udalbatzak bere gain hartutako helburuak eta irizpideak erantzunda, parte hartze prozesuan sortu daitezkeenak eta dokumentu honetan jasotako irtenbide zehatzak hobetu ditzaketenak.

El presente Avance o Borrador del Plan se estructura en los siguientes documentos:

1. **HITZAURREA.** Dokumentu hau da, bertan Laudion indarrean dagoen hirigintza-plangintza orokorraren berrikuspenaren izaera eta jatorria, erreferentziazko esparru juridikoa eta ordura arte garatutako parte-hartze publikoko prozesu osoaren laburpena eta haren emaitzak zehazten dira.

2. **INFORMAZIO-MEMORIA**, ondorengo diagnostikoaren formulazioa elikatzen duen datu-banku deskribatzailea eratzeko fasea izateaz gain, hiri- eta lurralde-errealitatearen interpretazio objektibo da. Hala, arazoak garrantzi erlatiboaren arabera identifikatzeko eta prozesu alternatiboak formulatzera bultzatzen duen lurraldearen ahalmenak deskribatzeko gai da.

3. **ANTOLAMENDU-MEMORIA,** proposaturiko hiri-lurralde eredua zehazten saiatzen da. Hau da, Planaren zehaztapenen sintesia da, lortu nahi den azken irudia. Bertan, proposatzen diren antolamenduaren helburuak eta lurraldearen egitura orokorraren eta organikoaren definizioa jasotzen dira. Horretarako, kontuan hartzen dira honakoak: "azpiegitura berdea", lurzoruaren sailkapena, lurraldea artikulatzen eta kohesionatzen duten sistemak eta ereduaren funtzionaltasunerako beharrezkoak diren oinarrizko azpiegiturak. Horren osagarri, ondare-babesa behar duten ondasunak katalogatzeko aurrerakina egiten da, etorkizuneko arauen ezaugarriak, eta nahitaezko azterlan ekonomikoen edukia eta egitura zehazten dira; horien bideragarritasunarena eta jasangarritasun ekonomikoarena.

Informazio-planoak eta Aurrerakinaren Antolamendu-planoak memoria orokor honekin batera jaso eta erantsi dira, eta memorien edukietan ageri den lurraldearen irudikapen grafikoa islatzen dute. Planoak GIS kartografiaren bidez egin dira. Kartografia hori katastroko iturrietatik eta eskualdeko administraziotik abiatuta egin da, gaur egungo kalitate- eta bateragarritasun-estandarretara eguneratuta eta araututa.

Aurrerakin honetatik abiatuta, eta ekarpen berriak barneratzeko, ahalik eta zehatzen mugatuko da erakunde publikoen esku-hartze maila, ekimen pribatuarekin lankidetza-konpromiso desiragarriak ezartzeko eta, eragindako gizarte-eragileek orain arte hauteman ez dituzten asmoak eta eskubideak jasotzeko. Ildo horretatik, kontuan hartu behar da Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorra osatuko duten arau, ekintza eta prozedura guztiek Udalbatzak kontzienteki hartutako udal-politikari erantzun beharko diotela, hiriaren etorkizuneko garapena antolatzeko eta kontrolatzeko.

Azkenik, aipatu behar da Laudioko HAPOren Aurrerakin edo Zirriborro hau hainbat Aukeren artetik hautatu dela, eta horiek guztiak, hasiera batean behintzat, bideragarriak direla. Hona hemen alternatiba horiek laburki azalduta:

- **0. Alternatiba.** Indarrean dagoen hirigintza-plangintza orokorrari eustea dakar, hau da, Laudioko HAPOren 1. Aldaketaren Testu Bategina, 8/90 Estatuko Legera egokitua (1995eko irailaren 14ko 22. Foru Agindua, ALHAO 129. zk., 1995eko urriaren 30ekoa), bai eta haren behin betiko onartutako aldaketak ere.

- **1. Alternatiba.** 1995eko HAPOren berrikuspenari eta haren aldaketei buruzkoa da, baita onartu berri den Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legera eta 2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetara egokitzeari buruzkoa ere.

- **2. Alternatiba.** Indarrean dagoen plangintza orokorra berrikustean datza, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legera egokitzeko ez ezik, lege-, hirigintza- eta ingurumen-helburuak betetzera hurbiltzeko ere. Helburu horiek 2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek eta Euskadiko Hiri Agenda-Bultzatu 2050 izenekoak proposatutako egoeretatik eratortzen dira. Halaber, klima-aldaketaren, hiri-jasangarritasunare irizpideen eta gizarte-kohesioaren aurreko erronkak bete nahi ditu, azpiegitura berdea indartuz.

HA. 4/

PARTAIDETZA-ESPARRUA. AURRETIAZKO PARTE-HARTZE PUBLIKOKO PROZESUEN EMAITZAK.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra, "hiri-proiektua", hiri-lurralde eredu jakin bat aukeratzean ziurtatutako hiriaren etorkizuneko aukera handiak adierazten dituen tresna da. Hori dela eta, herritarren parte-hartzea ezinbestekoa da hiriaren lurralde-gobernantzaren oinarrizko pieza horren eraketan eragiteko eta hori gauzatzea udalbatzari dagokio.

Hala jaso du Euskadiko hirigintza-legedi berriak (Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legeak), printzipio orokorra eta betebeharra da, herritarrek antolamendu-tresnak idazten hasten direnetik parte har dezaten ahalbidetzea, eta egindako ekintzak eta partaidetza-harremanak justifikatu behar dira, baita horien ondorioak eta planetan barneratzea ere. Horrenbestez, herritarren ahalduntzeak itzulezina izan behar du, hiri-ereduen definizioan eta haien kudeaketa arduratsuan elementu aberasgarria eta ezinbestekoa baita. Hiriarentzako oinarrizko eskubidea aldarrikatzea da kontua.

Lege horren 108. artikuluan ezarritakoaren arabera, egiturazko antolamenduko plangintzaren edozein figura formulatzen, aldatzen edo berrikusten hastean udal-akordioarekin batera, herritarrek parte hartzeko programa ere egin beharko da. Programa horretan, udalerriaren ezaugarrien arabera, ezarriko dira herritarrek eta elkarteek plangintzaren idazketa-prozesuan parte hartzeko behar dituzten helburuak, estrategiak eta mekanismoak.

Era berean, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legearen IV. Kapituluak arautzen ditu euskal toki-erakundeen gobernu- eta administrazio-eginkizunetatik eratorritako arauak, plangintza-tresnak eta erabakiak hartzeko prozesuetan herritarren parte-hartzea bermatzeko baldintzak. Halaber, kapitulu honen xedea da, herritarrek parte hartzeko eskubidea bermatzea. Herritar orok du politika publikoetan parte hartzeko eskubidea. Horretarako, erakundeek eskubide hori bermatuko eta horretarako neurriak hartuko dituzte.

Bestalde, martxoaren 24ko 46/2020 Dekretuak, lurralde-antolamenduko planak eta hirigintza-antolamenduko tresnak onartzeko prozedurak arautzen dituenak, 3. artikuluko 1. eta 2. ataletan, lurralde- eta hirigintza-plangintzaren izapidetzean herritarrek parte hartzeari buruz, honako hau adierazten du:

1. *Egiturazko lurralde- edo hirigintza-antolamenduko edozein figura formulatzen, berrikusten edo aldatzen hasteko akordioarekin edo ebazpenarekin batera, parte hartzeko programa ere aurkeztu beharko da, herritarren eta elkarteen parte hartzeko eskubidea ahalbidetzeko behar diren helburuak, estrategiak eta mekanismoak ezarriko dituena.*

2. *Herritarrek parte hartzeko programa hori Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian edo dagokion lurralde historikoko aldizkarian argitaratuko da, administrazio publiko sustatzailearen arabera; informazioaren teknologia*

berrien bidez hedatuko da, eta, gutxienez, parte hartzeko mekanismo hauek izango ditu:

a) Parte hartzeko gida. Bertan, herritarrek parte hartzeko prozesuaren jarraibideak eta edukiak deskribatuko dira, baita horren xehetasunak ere. Gida horretan, gainera, parte hartzeko prozesuaren abiapuntutzat erabiliko diren edukien laburpena jasoko da.

b) Jendaurreko saio irekiak, ekimenaren edukia eta espedientea izapidetzean aurkezten diren aukerak azaltzeko.

*c) Zabaltzeko materiala, legez eskatzen diren agiriekin bat*era prestatu beharko dena, hura zabaltzeko eta ulertzeko.

Horrela egin du Laudioko Udalak. Jarraian, laburbilduta, orain arte egindako partaidetza-prozesua zehazten da.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra egiteko aldiak herritarrekiko elkarrerageneko hainbat une garrantzitsu izan ditu. Diagnostiko partekatu bat egiteko, tailerrak gauzatu dira, eta horiek gida gisa erabili dira Aurrerapen-dokumentu honen gakoak taxutzeko.

Lehen proposamen teknikoak egiteko lanak hasi aurretik, udalak herritarrekin harremanetan jarri zen lehen aldiz, horretarako, kanpoko enpresa bat kontratatu zen. Helburuak hiri-erronkak identifikatzea eta biztanleriak udalerriaren etorkizunari buruz duen ikuspegi kualitatiboa jasotzea izan ziren.

Metodologia honako hauez osatu zen: 21 elkarrizketa 52 parte-hartzailerekin, horien artean, udal ordezkariak, alderdi politikoak, elkarteak eta sektore ekonomikoak; 18 urtetik gorako biztanleei zuzendutako 398 inkesta egituratu; eta sozioekonomia, gizarte-eremua, askotariko emakumeak, hirigintza, arkitektura, kirola, kultura eta hezkuntza ardatz zuten 5 foro sektorial.

Parte-hartzaileen profilari dagokionez, helduen eta adinekoen nagusitasuna ikusi zen; hau da, gazteen presentzia txikiagoa. Ekitatea lortzeko ahalegina egin zen, baina eztabaida-gune batzuetan emakumeek parte-hartze txikiagoa izan zutela identifikatu zen.

Askotariko Emakumeak foro espezifikoak hiri-diseinuan behar bereziak ikusaraztea ahalbidetu zuen.

Zenbait ondorio detektatu ahal izan ziren:

Etxebizitzari buruz: gazteek etxebizitza eskuratzeko dituzten zailtasunak eta prezio altuak, alokairu sozialik eta etxebizitza publikorik eza, bai eta etxebizitza eta industria zaharkituko arazoak dituzten auzo degradatuak.

Mugikortasunari eta espazio publikoari buruz: gehiegizko trafiko eta auto-erabilera, hiri-garraio publikorik eza bai eta auzoen eta erdigunearen arteko lotura txarra, trena lurperatzeko beharra (epe luzerako proiektua) eta bidezko banaketa duten berdegune falta.

Zerbitzuei eta ekipamenduei buruz: kultura- eta aisialdi-eremurik eza (bereziki gazteentzat eta familientzat), Emakumeen Etxea eta osasun-zentro osoagoa behar izatea, eta kiroldegiek bai eta hezkuntza-ekipamenduek hobekuntzak behar izatea.

Ekonomiari eta enpleguari buruz: desindustrializazio prozesu progresiboa eta fabrika abandonatuak berrerabiltzeko beharra aitortzen dira, tokiko merkataritzaren gainbehera Bilboren eta online salmentaren aurrean, bai eta ekonomia berdea eta berrikuntza sustatzeko aukera ere.

Kulturari eta ondareari buruz: ondare historiko eta industriala baloratzen da, baina babes falta dago, baita euskarak eta tokiko nortasunak hiri-plangintzan duten garrantzia ere.

Landa-eremuari eta paisaiari buruz: natura-ingurunea, baso publikoak eta Nerbioi ibaia babesteko beharra aitortzen da, baita baso-monolaborantzak eta proiektu eolikoak kontrolatzekoa ere.

Biztanleriaren nortasunari eta osaerari buruz: biztanleriaren zahartze-joera aitortzen da, baita auzoen artean biztanleak eta identitate indartsua galtzea ere, baina kohesio ezarekin.

Partaidetza-prozesuari esker, Laudioko hiri-arazoen diagnostiko zehatza lortu ahal izan da, etxebizitza, mugikortasuna eta suspertze ekonomikoa azpimarratuz. Hala ere, erronkak identifikatzen dira gizarte-kohesioari, genero-parekotasunari eta hiri-jasangarritasunari dagokienez. Plangintza orekatua behar da, zerbitzuetarako bidezko sarbidea bermatuko duena, baita hiri inklusiboagoa eta bizigarriagoa ere.

Joerak identifikatu ondoren, partaidetza-prozesu berri bat garatu zen, dokumentu hau egiteko esparruaren barruan. Jarraian laburbiltzen da.

1. Garatutako partaidetzaren helburuak eta metodologia

Partaidetza-prozesuaren faseen helburua herritarrek udalerriaren etorkizunari buruz dituzten iritziak eta ekarpenak jasotzea izan da, **Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren** esparruan. Mugikortasunari, azpiegiturei, etxebizitzari, jarduera ekonomikoari eta paisaiari buruz eztabaidatzeko gaikako tailerrak planteatu ziren, HAPOren diagnostikoa **baliozkotzeko, zalantzan jartzeko edo aberasteko** helburuarekin.

Metodologia

World Kafe teknika erabili zen, talde txikietako elkarrizketan eta gaien txandakatzean oinarritua. Parte-hartze kualitatiboa bilatu zen funtsezko kolektiboak identifikatzearen bidez, saio irekietara joateko zailtasunak dituzten pertsonen inklusioa erraztuz. Informazioa AMIA matrizeetan bildu zen, indarguneak, ahuleziak, aukerak eta mehatxuak sistematizatzeko.

Saioen gaiak

- **Lehenengo saioa:** mugikortasuna, azpiegiturak, espazio publikoa, paisaia eta landa-eremuak.
- **Bigarren saioa:** etxebizitza, jarduera ekonomikoa eta hirigintza garapenak.

Genero-ikuspegia zeharkako ikuspegi gisa: hiri-plangintzan genero-ikuspegia txertatzeko beharra nabarmentzen duen txostena, diseinu inklusiboagoa eta bidezkoagoa bermatuz. Hori dela eta, aplikatu da honako hauek jorratu ahala: **irisgarritasuna eta mugikortasuna** (hobekuntzak oinezkoen segurtasunean, garraio publikoko loturetan...); **espazio publikoa eta segurtasuna** (argiztapena, ikusmen-oztopoak...); bai eta **zaintzak eta etxebizitza** (kontziliazioa erraztea, zaintzaileen premiak kontuan hartuta, gehienak emakumeak...).

2. Egindako tailerrak eta haietara joan direnak adinaren eta sexuaren arabera

Bi saio presentzial egin ziren:

- **Otsailaren 15ean:** 25 parte-hartzaile.
- **Otsailaren 22an:** 25 parte-hartzaile.

Parte-hartzaileen profila

- **Bertaratutakoen guztizkoa:** 50 pertsona.
- **Generoaren araberako banaketa:** % 62 gizonak eta % 38 emakumeak.
- **Adinaren araberako banaketa:**
  61-75 urte: % 42
  46-60 urte: % 36
  31-45 urte: % 16
  18-30 eta 75 urtetik gorakoak: % 6

Gazteen parte-hartzea txikia izan zen, adinekoena bezala, eta hori etorkizunerako erronka bat da. Online parte-hartzea gaitu zen sarbidea zabaltzeko.

3. Ondorio nagusiak

Mugikortasuna eta azpiegiturak

- Hirigunean oinezkoa lehenestea proposatzen da, arkitektura-oztopoak kenduz.

- **Bidegorrien** sarea indartzea eta bere segurtasuna hobetzea.

- **Garraio publikoa hobetzea**: autobusen maiztasun handiagoa eta auzo periferikoekiko loturak.

- Trena lurperatzea epe luzerako ideal gisa, baina egungo konektibitatea hobetzea iradokitzen da.

- Industria-eremuak berriz diseinatzea, erdigunean trafiko astuna saihesteko.

- Aparkalekua sistema birakariekin erregulatzea.

Espazio publikoa eta ekipamenduak

- Espazio publikoen, berdeen eta ekipamenduen sareak modu bateratuan konektatzea eta diseinatzea.

- Topagune gehiago sortzea, bereziki gazteentzat eta auzo periferikoetan.

- Haur-parke estaliak gauzatzea.

- Oinezkoentzako loturak hobetzea eta terrazek espazio publikoa pribatizatzea saihestea.

- Berdeguneen sarea indartzea, **Nerbioi ibaiaren parke lineala** eta Lamuza-Larraño lotura nabarmenduz.

- Lateorroko **anbulatorio berriaren kokapenari** buruzko polemika, egungo kokapena baino irisgarritasun gutxiago duela uste baita.

- Lanbide Heziketako ikastetxea handitzea eta haren eskaintza indartzea.

- Erabiltzen ez diren eraikinak erabilera publiko berrietarako edo zuzkidura-etxebizitzetarako birgaitzea.

Paisaia eta landa-eremuak

- Landa-bideen eta -sarbideen mantentze-lanak hobetzea.

- Nekazaritza- eta abeltzaintza-jarduera lurraldea kontserbatzeko bitarteko gisa sustatzea.

- **Baso-ustiapena** erregulatzea, eukaliptoaren monolaborantzak saihestuz.

- Nerbioi ibaia babestea eta haren garbiketa hobetzea, uholdeak saihesteko.

- Hondakinen kudeaketa hobetzea, batez ere landa-eremuetan.

Etxebizitza

- Etxebizitza-parkea zahartuta dago, irisgarritasun-arazoekin eta etxe hutsen ehuneko handiarekin.

- **Dentsitate baxuko edo ertaineko** etxebizitza nahiago da, bereziki Gardean eta Aretan.

- Etxebizitza adinekoei egokitzeko beharra, etxebizitza komunitarioen eta egoitza alternatiboen bidez.

- Gazteentzako etxebizitza eskuragarririk ez izatea, eta horrek gazteek beste udalerri batzuetara migratzea errazten du.

- Eraikinak birgaitzea eta etxebizitza hutsei irtenbidea ematea iradokitzen da.

Ekonomia-jarduera

- Industria-dibertsifikazioa sustatzea, beira eta hodietan kontzentrazioa saihestuz.

- Sektore logistikoa indartzea, Laudiok duen kokapen estrategikoa dela eta.

- Prestakuntza- eta lan-eremuen arteko lotura babestea.

- Lehen sektorea eta landa-turismoa indartzea.

- Bilboko eta online merkataritzako lehiak mehatxatutako tokiko saltoki txikiak berreskuratzea.

Hirigintza-garapenak

- Hiri-bilbea garapen trinkoekin osatzea eta hutsik dauden orubeak aprobetxatzea.
- Berdeguneak garatzea eta haien babesa hobetzea.
- Etxebizitza irisgarriak sustatzea, energia berriztagarriekin eta alokairu eskuragarriarekin.
- Industrialdeak deszentralizatzea eta hiriarekin duten lotura hobetzea.
- Garapen berri guztietan konektibitatea eta irisgarritasuna bermatzea.

Prozesu hau, era berean, etorkizuneko Lamuza Parkearen Plan Bereziaren proiekturako partaidetzatik elikatu da. Horrek, parkearen eremuaz gain, hiri-ereduari buruzko kontuak jorratu zituzten hainbat jarduera barne hartu zituen. Honako ekintza hauek izan ziren: web formularioaren, aurrez aurreko elkarrizketen, telefono-deien eta hedapen telematikoaren bidezko **kultura-beharren errolda** bat; **partaidetza-saioak hiri-deribak** eta **World Kafe** moduko metodologiekin; **Esperientzien foro** bat erreferentziazko proiektuekin; eta guztira 108 parte-hartzaile izan zituzten **parte-hartzeko tailerrak**.

Aurrerapen-dokumentua onartu ondoren, edukiak azaltzeko eta hari buruzko foroak antolatzeko ekitaldi bat egingo da, bai eta herritarren iradokizunak jasotzeko eta horiek erantzuteko prozesua ere.

HA. 5 /

ESKER ONAK.

Laudioko Udalak eta erredakzio-taldeak gure **eskerrik beroenak** eman nahi dizkiegu **Hiri Antolamenduko Plan Orokorra (HAPO)** egiteko prozesuan aktiboki parte hartu duten guztiei.

Zuen inplikazioa funtsezkoa izan da gure udalerriaren etorkizunari buruzko ikuspegi partekatu bat eraikitzeko. **Tailerretan, posta elektronikoetan, partaidetza-saioetan eta kontsultetan** egindako ideia, gogoeta eta ekarpen bakoitzak Laudioko hiri-hazkundea definitzeaz gain, belaunaldi guztien bizi-kalitatea hobetzea ere bilatzen duen proiektua aberasten lagundu du.

Bereziki baloratzen dugu aurrez aurreko bileretara joan direnek, gaitutako kanalen bidez beren kezkak partekatu dituztenek eta prozesu hori plurala, inklusiboa eta gure herriaren aniztasunaren adierazgarria izan zedin lan egin dutenek erakutsitako konpromisoa.

Partaidetza-prozesu hau **elkarrizketa eta eraikuntza kolektiboaren** adibide izan da, bere lurraldeari eta garapen-ereduari buruz erabaki nahi duen komunitate aktibo baten espiritua islatuz. Orain, zuen ekarpen guztiekin, beste urrats bat eman dugu Laudio **jasangarriago, irisgarriago eta kohesionatuago** baten plangintzan.

Gardentasunez eta herritarrekin erabaki bakoitzaren erdigunean lan egiten jarraitzeko konpromisoa berretsi nahi dugu. Horregatik, prozesu honen hurrengo faseetan parte hartzen jarraitzera gonbidatzen zaituztegu, etorkizuneko Laudioa guztion artean eraikitzen dugulako.

HA. 6 /

KREDITUAK

ERREDAKZIO-TALDE TEKNIKOA

Laudioko Udalak aginduta, lan hau Laudio Garatuz aldi baterako empresa-elkarteak egin du, idazketa-talde honen ardurapean:

Zuzendariak:
Manuel Ángel González Fustegueras, Arkitektoa eta Hirigilea
Jon Ander Azpiazu Juaristi, Arkitektoa
Unai Gómez Arriaran, Arkitektoa
Juan Carlos Puerto Andrades, Arkitektoa

Planaren Araudi eta Kudeaketa Arloko zuzendaria:
Sebastián Olmedo Pérez, Lurralde Antolamenduaren Zuzenbide espezializatuan lizentziaduna, Hirigintza Zuzenbidea, Administrazio Zuzenbidea eta Ingurumena

Koordinatzailea
Martzel Arriaga Irazabal, Arkitekto Hirigilea

Gizarte Zientzietan aditua. Herritarren parte-hartzea. Generoa:
Miguel González Márquez, Hiri Antropologian doktorea eta Historian lizentziaduna.

Ingurumen-teknikaria:
Damián Macías Rodríguez, Geografian lizentziaduna. Sevillako Unibertsitateko doktorea.

Infraestructuras, Servicios Urbanos y Movilidad:
Indalecio de la Lastra Valdor, Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos.

Talde teknikoa:
Reyes Pata Vila, Arkitektoa
Juan Antonio Lobato Becerra, Arkitektoa eta soziologoa.
María de la Luz Frías Piñero, Arkitektoa
Andrea Goikoetxea Galán, Arkitektoa
Garazi Robredo Manero, Arkitektoa
Victoria Ruiz Pomar, Economilaria.
Manuel Olmedo Lobatón. Gradua Zuzenbidean eta Nazioarteko Harremanetan; eta Masterra Gobernuan eta Administrazio Publikoan.
Oscar Medina Márquez, Geografoa.
Juan de Dios Olmedo Pérez, Infografiako eta diseinu grafikoko teknikaria.
Francisco Javier Pedro Jiménez, Eraikuntzako eta delineazioko goi-mailako teknikaria.
Cristóbal Muñoz García, Eraikuntzako goi-mailako teknikaria.
Pedro Pablo Millán Naranjo, Diseinu grafikoa.

Talde kolaboratzaileak:
Hiritik-at
Herritarren parte-hartzea. Generoa.
Biok Comunicación
Komunikazioa
Anartz Ormaza Ugalde
Euskara aholkularia

LAUDIO
Hiri Antolamenduko Plan Orokorra

Laudioko Hiri Antolamendurako Plan Orokorra

II Fasea

Aurrerapena eta HDE

Plan Orokorraren aurrerapena edo zirriborroa

II Informazio-memoria

IM.1 LURRALDE-ENKUADRAKETA
IM.2 LURRALDEKO GEOGRAFIA-BALDINTZAK. NATURA-PATROIAK ETA INGURUMEN-LOTURAK.
IM.3 LURRALDEAREN BALDINTZA SOZIOEKONOMIKOAK. BIZTANLERIA, EKONOMIA ETA ETXEBIZITZA EGOKIA ESKURATZEA.
IM.4 UDALERRIAN ERAGINA DUTEN LURRALDE- ETA SEKTORE-PLANGINTZATIK ERATORRITAKO BALDINTZAK.
IM.5 ARKEOLOGIA- ETA ARKITEKTURA-ONDAREAREN BALIOEN BABESA GAUR EGUN.
IM.6 BERRIKUSTEN DEN PLANGINTZA OROKORRA. HORREN GARAPENAREN ETA GAUZATZEAREN AZTERKETA.
IM.7 2007ko HAPO “NON NATO” AURRERAKINA.
IM.8 BESTE UDAL-PLANAK ETA –AZTERLANAK.
IM.9 UDALERRI MUGAKIDEAK. PLANGINTZA ETA INGURUABARRAK.

IM. 1 /

LURRALDE-ENKUADRAKETA

Laudioko udalerria Arabako ipar-mendebaldeko muturrean dago, Bizkaiarekin iparraldean, Arrakundiaga eta Arakaldo udalerriekin iparraldean, eta Orozkorekin ekialdean muga egiten. Araban, Okondo mendebaldean eta Aiara hegoaldean ditu mugakide. 37.67 km2-ko azalera du, eta Arabako lurralde historikoko bigarren udalerria da (17.906 biztanle 2022an), hiriburuaren (Vitoria-Gasteiz) atzetik.

Biztanleria, herrigunean, Ugarte, Gardea, Areta, Lateorro, Larrazabal, Larraño eta Erdialdeko auzo nagusien artean dago banatuta. Eta landa-eremuan, baserri gutxi batzuetako multzoek osatutako zenbait gunetan, batez ere nekazaritza, basogintza eta abeltzaintzan aritzen direnak: Olarte, Larra, San Bartolome de Larra, Malkuartu, Luja, Andino, Dubiris.

Udalerria “Aiarako Kuadrillan” dago, gaur egun Arabako lurralde historikoa osatzen duten zazpi kuadrilletako batean. Eskualdea “Kantauri Arabarra” izenez ezagutzen da, Kantauriko isurialde hidrografikoan kokatzen den eta historian zehar “Aiarako Lurraldea” izenez ezagutzen den jurisdikzioaren parte izan zen probintzia horretako lurralde gehiena hartzen baitu.

Ikuspegi funtzionaletik, Laudio Laudioko (Aiara) Eremu Funtzionalean dago, 1997ko LAGetan aurreikusitakoaren arabera. Eremu horretan Arabako eta Bizkaiko udalerriak daude aldi berean, eta kokapen estrategikoa du EAEko mendebaldeko eremuan; izan ere, eremu horren artean gertatzen dira EAEko hiru hiriburuetako biren, Bilboren eta Vitoria-Gasteizen, arteko lotura-fluxu garrantzitsuenetako batzuk, eta, horri esker, bi hiri horietako erdiko espazioak ez ezik, biek gero eta modu garrantzitsuagoan sortzen dituzten metropoli-hedapeneko eremuak ere elkarri lotuta daude.

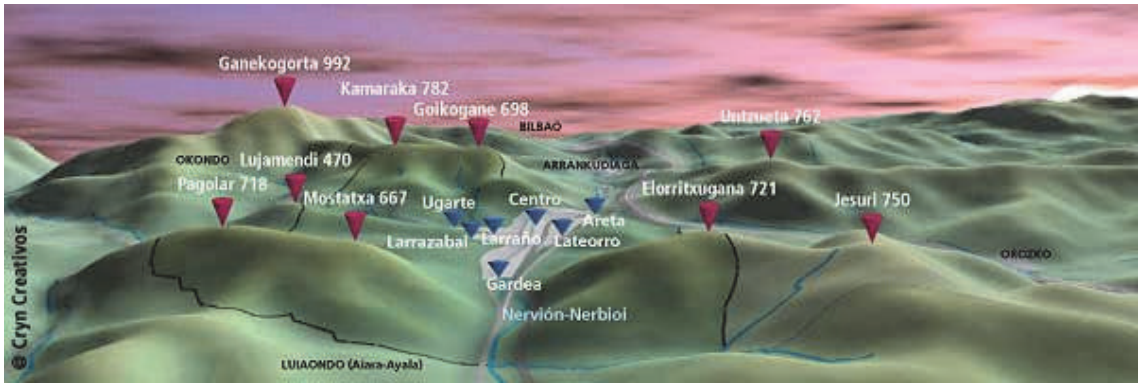

Lurralde horretan ere Nerbioi ibaia da protagonista nagusia; izan ere, 1.595 Km2-ko arro hidrografikoa du, eta EAE drainatzen dutenen artean handiena. Urteko batez besteko emaria 29,14 m3/segundokoa da, 13,56 m3/segundoko minimoekin, eta 41,0 m3/segundoko maximoekin. Ibaiadar nagusiak Altube (26,3 km), Zeberio (14,0 km), Ibaizabal (45,2 km) eta Kadagua (61,6 km) dira.

IM.2/

LURRALDEKO GEOGRAFIA-BALDINTZAK. NATURA-PATROIAK ETA INGURUMEN-LOTURAK.

2.1. INGURUMEN-DIMENTSIOA ETA FISIKOA

2.1.1. INGURUNE ATMOSFERIKOA. AIREAREN ETA ZARATAREN KALITATEA

A. KLIMA DEFINITZEKO FAKTOREAK

EAEko iparraldean, Laudio dagoen lurraldean, Kantauri Itsasoko itsas brisak eragindako ingurumen-hezetasuna handia da. Itsasotik hurbil egoteak prezipitazio ugariko klima leuna eragiten du, batez ere Golkoko Itsaslaster epelaren ondorioz, Bizkaiko Golkoko urak berotzen dituena. Hala, beroketa horrengatik lurrundutako urak prezipitazioak dakartza EAEko iparraldearen erdialdean. Izan ere, erliebe menditsuak aire-korronteak oztopatzen ditu eta horiek ipar-mendebaldetik datozenean hezetasun-maila handia dute. Laudioren kasuan, Ordunteko mendiak dira orografia-hesia. Hesi horrek, hezetasunez betetako airea konprimitu eta prezipitazioak sortzen ditu ipar-hegaletan, hala, hegoaldeko hegaletara airea lehorrago iristen da. Horri Föehn efektua deitzen zaio.

B. ATMOSFERA-AIREAREN KALITATEA

Estazio bakoitzaren urteko batez besteko balioetan eta bi estazioen arteko batez besteko osoan, airearen kalitatea ona da, oro har, 2021eko[1] txostenaren arabera. Aipatzekoa da Aretan **esekita dauden partikulen** kontzentrazioa, gainerako konposatuetatik nabarmentzen baita. Balio horrek, urte osoan, 10 µg/m^{3}ko kontzentrazio-balio izan du, Laudion erregistratutakoen gainetik. Horren arrazoietako bat haren hurbileko industria-jardueren eragina izan daiteke. Laudioko estazioaren kasuan, aldiz, jarduera horiek ez dira hain erabakigarriak, estazioa hirigunean bertan baitago, bizitegi- eta merkataritza-gunean, alegia.

Estazioa	Gunea	N	Ehunekoa	Azal. Kop.	Batez bestekoa (µg/m^3)	P90,4 (µg/m3)	Egunean gehienez (µg/m3)
PM10 Laudio	1	365	100	5(1)	16	25	113
PM2,5 Laudio	1	365	100		10		

Laudioko estazioen informaziorik eguneratuenak adierazten du **karbono monoxidoa** dela udalerriko kutsatzaile nagusia, batez ere ibilgailu motordunen emisioengatik. Hirietan, erregistratutako CO emisioen % 95 ibilgailuek eragiten dute. Konposatu horren natura-iturriak, aldiz, basoko suteak dira, kontzentrazioetan puntak sor ditzaketenak. Konposatu horren kantitateak handiagoak dira Laudioko estazioan, hori hirigunean baitago, ibilgailu-zirkulazio handiko eremuan, hain zuzen.

C. ATMOSFERAREN ZARATA-KALITATEA

2015eko Azterketa Akustikoaren ondorioek adierazi zuten biztanleriaren hots-kutsaduraren iturri nagusiak honakoak zirela: bide-zirkulazioa, obrak eta pertsonak leku berean batzen dituzten fenomeno sozialak. Hala, trafikoa hots-kutsaduraren ehuneko handiena izan arren, fenomeno puntual horiek agertzean eragin nabarmena dute, batez ere inguruko etxebizitzetan, zarata-maila metatu eta eragina areagotzen baitute.

Udalerrian, foku nagusiak bide-azpiegitura nagusiak (A-625 eta A-3632) eta komunikazio-lotuneak dira. Laudioko hirigunean, kutsadura-iturri nagusiak bide-komunikazioaren ardatzak dira, hala nola: Zumalakarregi Etorbidea, Jose Matia kalea, etab. eta industrialdeak. Zumalakarregi etorbidean daude aisialdirako hirugarren sektoreko establezimendu gehienak eta horrek zarata-mailak handitzen ditu, batez ere asteburuetan, kalean elkartzen den jende-pilaketek eragindakoa.

Urduña-Santurtzi trenbideak ere zarata jariakorra sortzen du bere ibilbidean zehar. Mitecoko 2020ko ZMk azpiegitura horren eragin txikia adierazten du, dagoeneko ezarrita dauden neurrien berri egonda.

2.1.2. GEOLOGIA ETA GEOMORFOLOGIA

Laudio, Hegoaldeko Antiklinorioko Jabari Hidrogeologikoan dago. Egitura horrek hainbat gogortasunetako materialak ditu, batez ere kretaziko garaikoak. Zehazki, Behe Kretazikoko materialak dira, Albiar eta Aptiar epealdikoak, hots, orain dela 121 eta 98 milioi urte bitartekoak. Material berrienak kuaternarioko azaleko biltegiei dagozkie, udalerriko ubideen berezko ibai-dinamikarekin zerikusia dutenak.

Litologiak Bilboko Antiklinorioaren ardatzarekiko paralelo daude, hau da, MIM – EHE norabidea dute, eta Nerbioi ibaiarekiko perpendikular. Horrela, iparraldetik hegoaldera material hauek daude:

- Ale xeheko hareharriak edota karezko limonitak.
- Hareharriak eta lutitak.
- Arrezife-kareharriak.
- Lutitak eta hareharriak
- Kalkarenitak, kareharri tupatsuak eta kareharrizko bretxen mailak.
- Lutitak. Alubioi- edota alubioi-colubial metaketak ageri dira, Nerbioi ibaiarekin eta hainbat errekekin lotura dutenak, Kuaternarioko periodoan metatutakoak.
- Hareharriak eta lutitak. Hareharriak Nerbioi ibaiarekiko perpendikularrean daude, zerrenda estuetan eta paraleloan Gardea auzotik hegoalderantz.

Aurreko zerrendak azaleratze detritikodun lurraldea definitzen du, eta lutitaz zein hareharriz tartekatutako serieak dira nagusi. Karezko materialak zerrenda linealean batzen dira. Zerrenda hori Larraño mendiko enklabetik, Laudio erdigunetik, Anuntzibai alderaino doa.

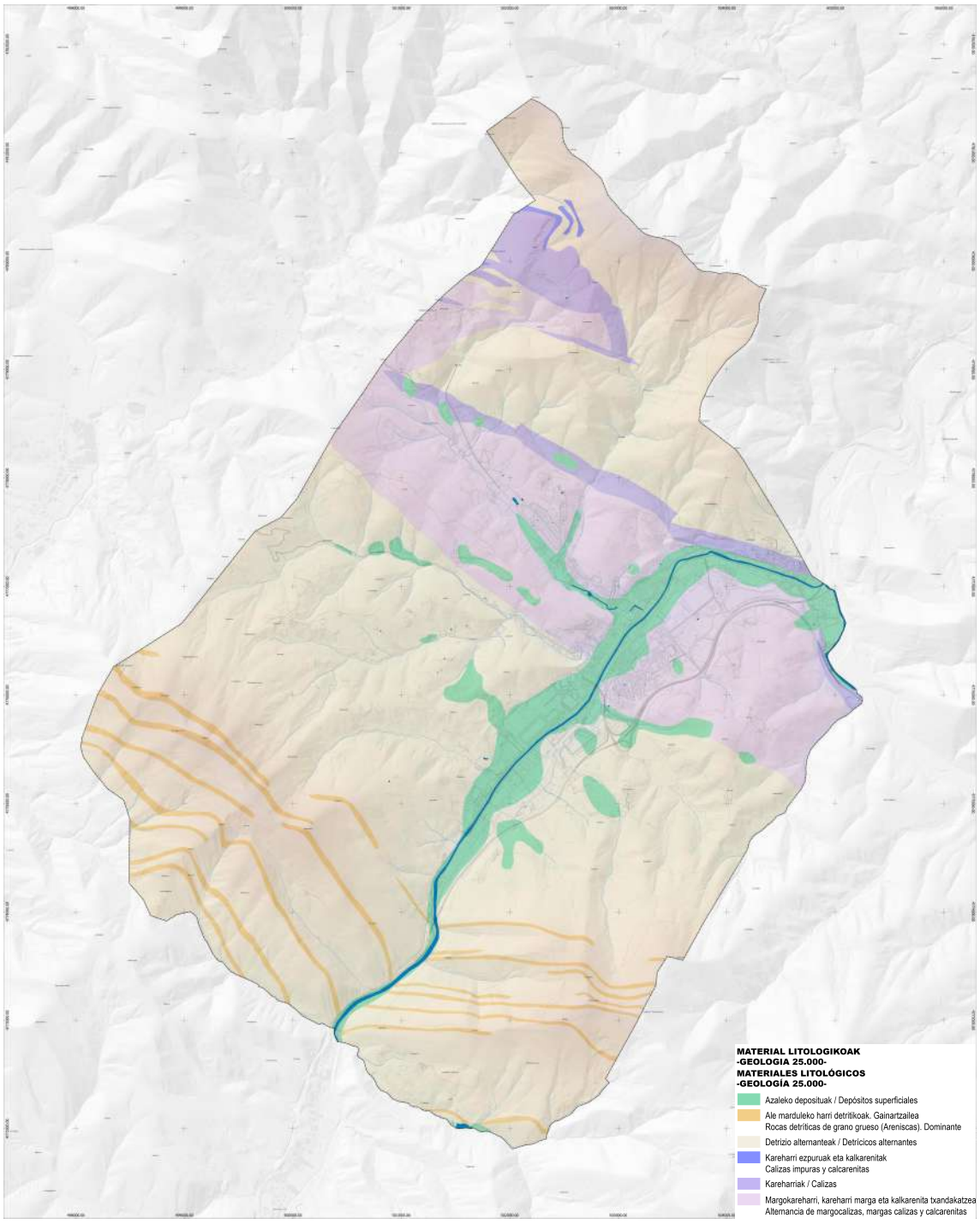

Laudioko Formazioak eta Litologia. Iturria: EAEko DEA

Lurraren **Geomorfologia**, batez ere, ipar-mendebaldeko dinamika karstikoarekin lotuta dago, baita ibilgu nagusiekin (Nerbioi ibaiarekin eta Malkuartu zein Palanka errekekin) eta jatorri antropogenikoko lur-mugimenduekin (zabortegiekin, azpiegiturekin, etab.) zerikusia duten alubioi-metaketekin ere.

Udal-erliebea Bizkaiko antiklinalak zehazten du, hala, mendi-lerrokadurak eta horien arteko haranak MIM-HE norabidean daude.

Desnibelak nahiko handiak dira lurraldearen barruan; izan ere, udalerriaren gutxieneko kota Nerbioi ibaiaren ibilguak zehazten du, itsasoarekiko 120 m-ko altitudean, eta gehieneko kota Kamarakaren gailurrean dago, 795 m-ko altitudean.

Udaleko mendi formazioak hiru eremutan banatzen dira: Ganekogorta mendigunea eta bere mendi-adarrak, Pagolar mendilerroa eta Arrola mendilerroa. Ganekogorta mendigunea da Laudioko gailurrik altuena duena, Kamaraka. Lepo hori ipar-mendebaldeko mugan dago, Arrakundiaga eta Laudio artean zein Araba eta Bizkaia probintzien artean.

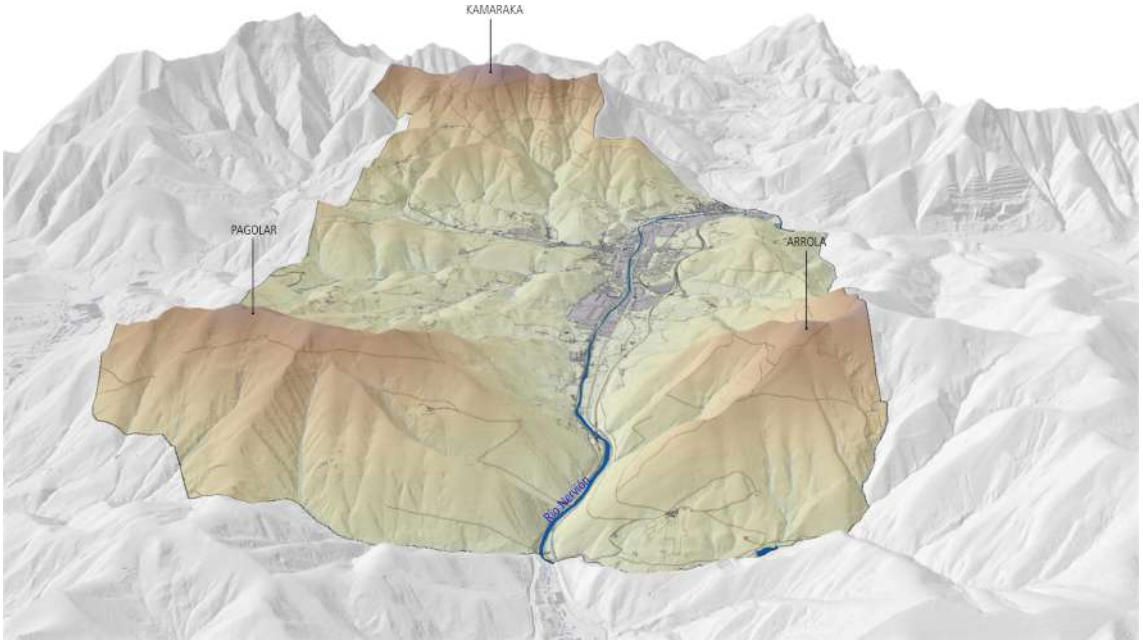

Nerbioi ibaiko haranaren osaera zeiharra Laudion

Udalaren hegoaldean Pagolar mendilerroa dago, ezkerraldean, eta Arrola mendilerroa, aldiz, eskuinaldean. Azken horrek Orozkon jarraipena du, Jesuri (749 m) eta Senagorta (701 m) mendiekin.

Kamaraka, Pagolar eta Elorritxugane gailurrak puntuagarriak dira, Euskal Herriko mendien zerrenda ofizialaren barruan daudelako.

Lujamendi mendiaren gailurra (465,50 m) Okondon dago, baina Laudioren mugatik oso gertu. Bestalde, bada bigarren mailako gailurra, Larraño mendia, 378 m altu da eta aztergai den udalaren barruan dago. Hori, aisialdirako gunea da, aurrerago deskribatuko dena.

Errekak burualdetik igarotzen dira sakanetatik eta hondo lauko ubideetatik, ondoren, kuaternarioko sedimentu alubialen ohantzeak eratuta. Nerbioi ibaiaren dimentsio handiek sedimentu-geruza handiagoa suposatzen dute; beraz, Laudioko biztanleria ia osorik Nerbioiko alubioi-metaketen eta ibaiaren eskuinaldeko ibai-terrazaren gainean dago.

Kono alubial nagusiak, euren urak Nerbioi ibaiaren eskuinaldetik dakartzaten erreken bokalean daude. Izan ere, alde horretan malda txikiagoa da eta horrek sedimentuak mailakatuago metatzea eragiten du. Hala ere, Gardea eremuan, ezkerraldean kono alubiala dago, inguruko mazeletatik behera doan jariatze-errekaren metaketek sortua.

Garrantzi handiko beste geomorfologia-egitura batzuk obra-hondakindegien eta betelanen azalerak dira, bide-azpiegituren korapiloekin eta zenbait zabortegirekin zerikusia dutenak, hala nola, udalarenak direnak eta SIDENOR enpresaren industria-hondakinak dituztenak.

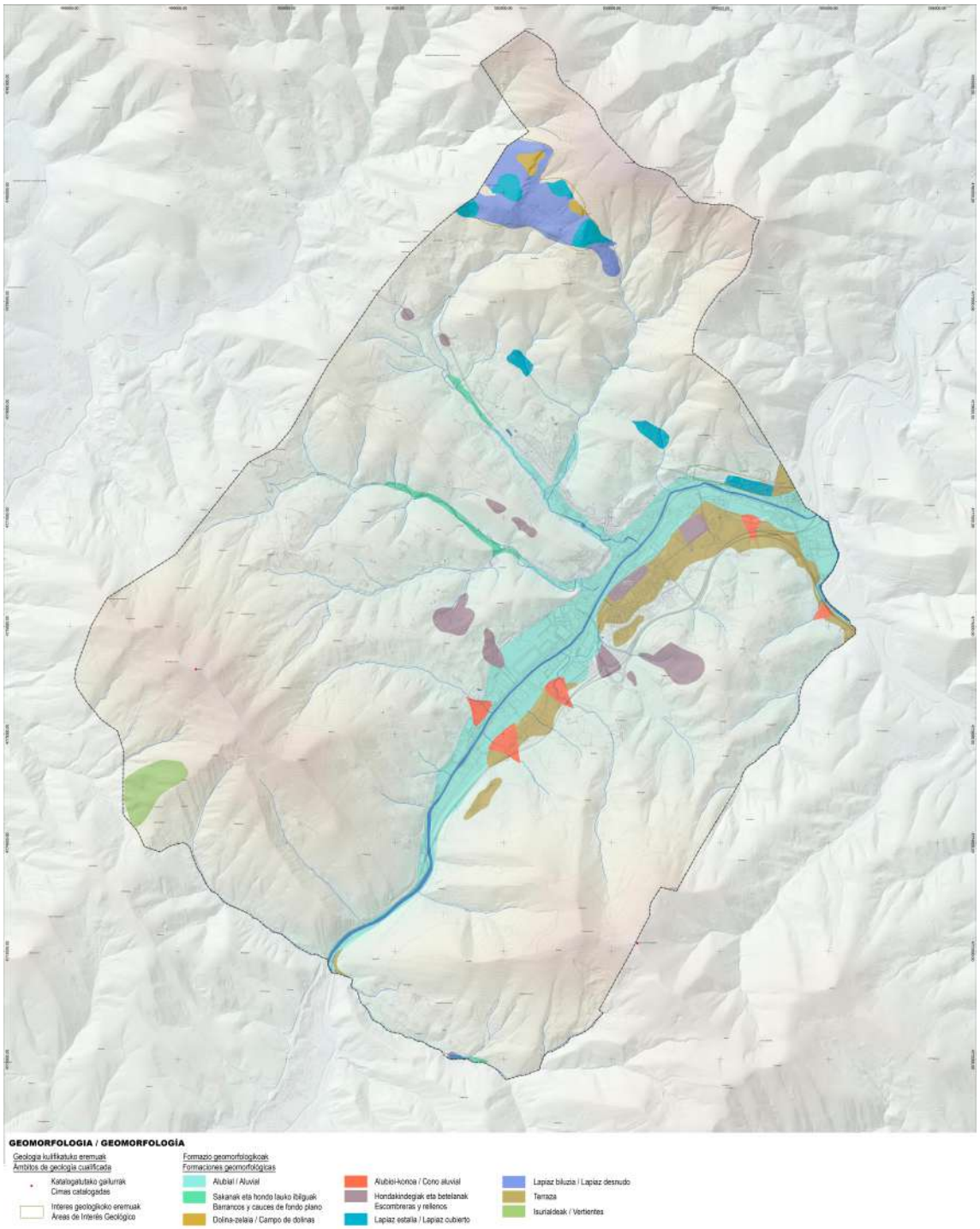

Geomorfologia-formazioen testuingurua eta geologia-interesdun eremuak.

2.2. UR-OSAGAIAK

2.2.1. HIDROGRAFIA-SAREA

Udaleko ibai-sarea hiru arrok osatzen dute: Goi Nerbioi Garaia; Altube Behea, Markijana aldean; eta Herrerias Behea, Pagolar mendilerroaren hegoaldean zein Ganekogorta mendigunearen mendebaldeko muturrean, Gazteluzar mendi-hegaletan.

Udaleko ibai nagusia Nerbioi ibaia da. Hori Gibijo mendilerroan sortzen da, bertan Peña Nervinatik jauzten da Delikako Jauzia bezala ezagutzen den tokian. Nerbioi ibaiaren arroak 482 km^2 ditu Ibaizabalekin bat egin arte, eta ibilgu nagusiaren luzera 72 km da.

Altubek du ur-ekarpenik handiena, eskuinaldetik, Laudio iparraldean. Altubeko arroak 192,20 km^2 ditu eta ibilgu nagusiaren luzera 32,40 km da.

Gainera, Laudion errekasto batzuk daude. Erreka horiek udalerriaren inguruko mendietako isurketetatik sortzen dira eta euren urak Nerbioira dakartzate ibilbide osoan zehar. Horiek giza presioa duten errekak dira, horien ibaiertzetan baso-ustiapenak baitaude. Honako erreka hauek dira:

- Malkuarto erreka, ezkerraldeko ertzetik, eta era berean Pagolar mendilerrotik datorren Sapuela errekaren ura ere jasotzen du.

- Palanka erreka, ezkerraldeko ertzetik, Lamuzako Parke enblematikoa zeharkatzen du Nerbioi ibaian isuri baino lehen, eta Kamaraka mendialdetik datorren Inarrondo errekaren ura ere jasotzen du.

- Olarte erreka, eskuinaldeko ertzetik, Olarteko putzua edo baltsa osatzen duen erreka da, Hezeguneen LAPek babestua. Larragorri Iturria erreka ere putzura iristen da, Elorritxuganeren hegaletan sortzen dena.

- Olaeta erreka, ezkerraldeko ertzetik, Alpitzuren hegaletan sortzen da, eta Nerbioi ibaiarekin lotzen da, Bitorikako harrobiaren parean.

- Arantzar erreka, eskuinaldeko ertzetik, eta Elorritxuganeren isurketetatik sortzen da.

- Aranguti erreka, Altube ibaiarekin bat egiten du horren ezkerraldeko ertzetik eta izen bereko sakana zeharkatzen du, hori ere Elorritxuganeren hegaletatik sortzen da.

Erreka horiek udaleko nagusiak dira, hala ere, horiez gain, badira beste zenbait jariatze ere, mazeletan edo sakanetan barna jaisten direnak eta beren urak Nerbioi eta Altube ibaietan isurtzen dituztenak.

2.2.2. UREN KALITATEA ETA IBAI-SAREAREN EGOERA EKOLOGIKOA

Nerbioi ibilguko estazioek bilakaera negatiboa adierazten dute ibaiaren eta horri lotutako habitaten kalitatean. Hala, ibaiaren egoera biologikoa eta ekologikoa Luiaondoko estazioan **Onargarria** izatetik, **Txarra** izatera igarotzen da Arakaldoko estazioan. Degradazio hori, industria- eta hiri-isurketen kanalizaziotik zein kutsaduratik sortzen da, eta ibaiertzeko basoa kentzearen ondorioz, ekologia-aniztasuna murrizten da faunari eta florari dagokienez.

2004ko laginketa-kanpainan Nerbioin aurkitutako **kutsatzaileak** hauek izan ziren: AOX (halogeno organiko xurgagarriak), zinka, zianuroak, fluoruroak, kobrea, nikela eta beruna. Arakaldoko laginketa-estazioan bakarrik gainditu ziren fluoruroen kalitate-arauaren muga-balioak uztailean eta irailean, parametro horren urteko batezbestekoak gainditu gabe. Nerbioin detektatutako kutsatzaileak aztertu ondoren, uren kalitate fisiko-kimikoa txarra dela ondorioztatu da.

Altube ibaian, NA-260 estazioan, AOX, fluoruroak, nikela eta zinka bezalako kutsatzaileak hauteman ziren, indarrean dagoen araudiak ezarritako muga-balioak gainditu gabe, eta ibilguan kalitate fisiko-kimiko ona izatea eragotzi gabe. Nerbioik baino kalitate hobea du ibaiertzeko basoan eta biologia-adierazleetan; beraz, kalitate edo egoera ekologikoa **Onargarria** da.

Herrerias azpiarroa osatzen duten jariatze-errekei dagokienez, egoera ekologiko ona dagoela zenbatesten da, burualdeak direlako eta uren kalitatean eragina izan dezaketen hirigunerik ez dutelako.

2.2.3. LURRAZPIKO UR-MASAK ETA AKUIFEROEN URRATZE-ARRISKUA

Balmaseda-Elorrio LUM (lehengo U.H. 01.08 unitatearen zatia) 016.303 identifikazio-kodeari dagokiona, Demarkazioaren ekialdean dago (016). Bertan, aztergai den LUM lurraldean sakabanatutako herrigune asko daude, normalean txikiak. Horien artean Elorrio, Durango, Bilbo, Zornotza eta Laudio herriak nabarmentzen dira.

Laudion material detritikoen iragazkortasuna txikia edo oso txikia da; beraz, akuiferoak kutsatzeko edo zaurgarriak izateko aukera txikia, oso txikia edo hautemanezina da. Kareguneetan, akuiferoen zaurgarritasuna batez besteko balioraino handitzen da, iragazkortasun handia dutelako. Nolanahi ere, eremu txikiak dira, udal-lurraldearen % 10-20 baino ez.

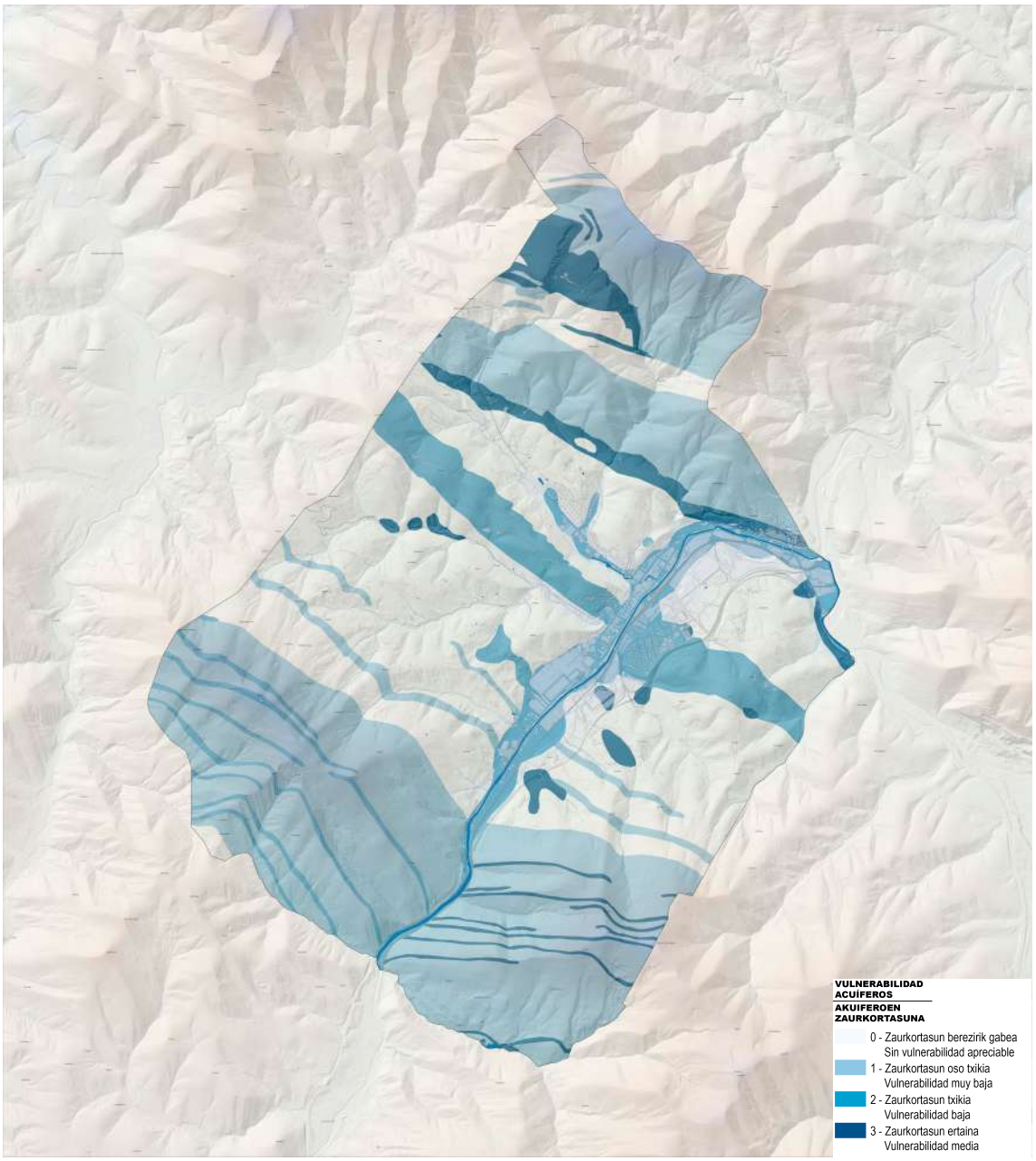

Akuiferoen urratze-arriskuko guneak

2.3. BIODIBERTSITATEA ETA ELKARREKINTZA EKOLOGIKO NAGUSIAK

2.3.1. EGUNGO LANDAREDIA ETA POTENTZIALA

Nerbioiren ibaiertzetan, landaredi potentziala bat etorri beharko litzateke haltzadi kantauriar tipikoarekin (*Alnus glutinosa, Fraxinus excelsior, Carex pendula*…). Landaredi mota hori Olarte errekaren eremu jakin batzuetan baino ez da agertzen gaur egun, eta erabat desagertu da Nerbioi ibaiaren ertzetan, aldaketa handiak izan baitituzte.

Zuzenean ubideekin lotura ez duen lurraldeak harizti azidofiloa edota hariztia/baso misto atlantikoa izan beharko luke (*Quercus robur, Castanea sativa, Crataegus monogyna, Ilex aquifolium*…). Baso horiek udalerrian sakabanatutako orban txikitan baztertu dira, Ganekogortaren inguruetan horiek zuhaizti zabalagoak izanda. Hariztien ordez, konifero exotikoen landaketak (*Pinus radiata*) ageri dira. Horiek oihanpe pobrea garatzen dute, batez ere iratzeez osatua, eta mozketa-aldietan erabat desagertzen da.

Artadi-formazioak udalaren ipar-mendebaldean daude, Ganekogorta estribazioen kareharrizko azalerekin batera. Artadiaren ordez, landaredi potentziala eremu horretan erkamezti/harizti kaltzikola eta *Quercus pubescens* da. Pagolar mendilerroan ere artadi-orban txikiak daude, bertan landaredi potentziala pagadia edo ameztia da, kota baxuetan.

Pagolarreko gailurrean, basorik gabeko landaredia pagadi azidofiloak osatzen du (*Fagus sylvatica, Ilex aquifolium, Vaccinium myrtillus*,…), eta hegoaldeko hegalean, aldiz, kota baxuagoetan ameztiak (*Quercus pyrenaica, Melampyrum pratense, Deschamgcalaris vululuna*). Bi baso motetatik oso eremu txikiak geratzen dira. Ameztiak ere azalera handiagoa hartzen du Ganekogortaren estribazioetan.

Azkenik, larre eta laborantza atlantiko ugari daude, landaguneetatik eta hiriguneetatik hurbil, baita mendian ere, Nerbioi ibaiaren haranean lurzoru gutxi dagoelako. Hala, mendietako material detritikoak osatzen dituzten morfologia biribilduak eta leunak aprobetxatzen dira.

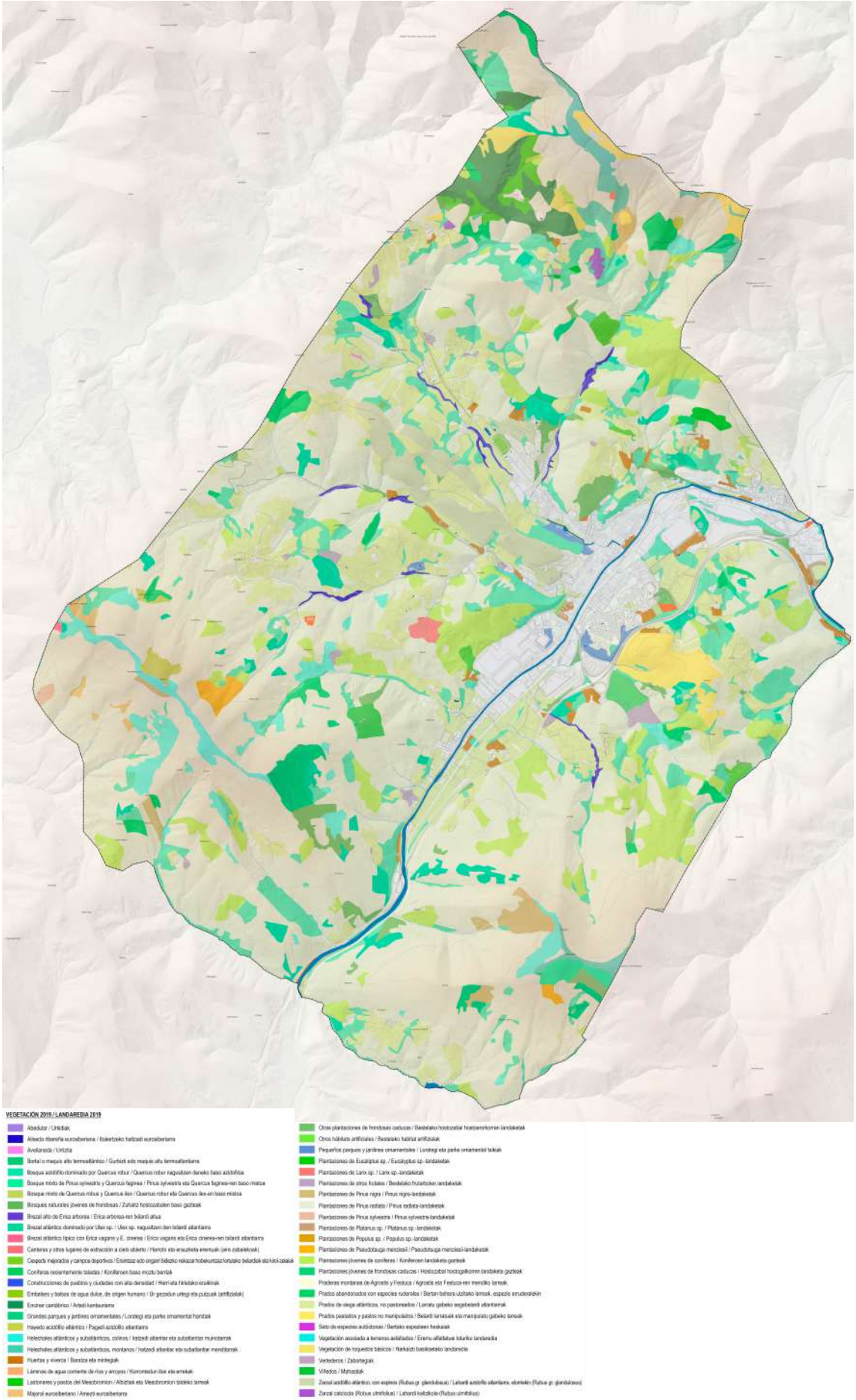

Landaredi errealaren Formazioak. Iturria: EAEko DEA

2.3.2. FAUNA

Hegaztien artean, kontsultatutako iturrien arabera, 136 espezie daude Laudion; hau da, Euskal Autonomia Erkidegoko hegaztien % 54,2, eta horietatik 87 ugaltze-hegaztiak dira. Gainerakoak, berriz, espezie negutarrak dira, migrazio-garaian daudenak edo beste umatze-eremu batzuetatik igarotzen direnak. Espezie horietatik 24 Euskal Katalogoko babes-kategoria batzuetan daude: Euskadin bi kalteberak dira, miru gorria (*Milvus milvus*) eta buztangorri argia (*Phoenicurus phoenicurus*); 13 arraro; eta gainerako 9ak interes berezikoak. Laudion egon daitezkeen hegazti potentzialetako bat ere ez dago galzorian. Ingurune antropizatuetako beste hegazti batzuen artean hauek dira aipagarrienak: Sorbeltz arrunta, Enara azpizuria, Belatz gorria edo Hontz zuria.

Udaleko **ugaztun** gehienak mikrougaztunak izan ohi dira, baso hostogalkorretako edo konifero mistoetako baso-inguruneetan ohikoak direnak, horietan espazio irekiak baitaude, hala nola, Millet satitsua (*Sorex coronatus*), Lusitaniar lursagua (*Microtus lusitanicus*) edo Lursagu gorria (*Myodes geolosus*). Beste espezie batzuk ekotonoan bizi dira larreen, belardien eta soroen artean, hala nola, Satitsu txikia (*Sorex minutus*), Satain piriniarra (*Microtus gerbei*) edo Basasagua (*Apodemus sylvaticus*). Beste batzuk, berriz, ibaiertzeko landaredi ugariko ur-ibilgu edo -masa egonkorrekin lotuta daude; esate baterako, ur-arratoia (*Arvicola sapidus*) eta bisoi europarra (*Mustela lutreola*), Altube ibaiaren ur-ingurunean. Azken espezie hori galzorian dago Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan eta Arabako Lurralde Historikoan Bisoi europarra, *Mustela lutreola*, kudeatzeko Plana onetsi duen azaroaren 7ko 322/2003 Foru Aginduaren arabera, adierazitako ibaiari dagokion Habitata Kudeatzeko Plana du. Bestalde, ingurune antropizatuenetan edo hiriguneetan dauden beste ugaztun batzuk karraskari txikiekin identifikatzen dira, hala nola, basasagua edo etxe-sagua.

Anfibioen artean, espezie gehienak landare-estaldura oneko ur-masa iraunkorrekin nahiz aldi baterakoekin lotuta daude. Ur-igelak (*Pelophylax perezi*) soilik dauzka ur-ohitura zorrotzak, beraz, ur-masa iraunkorrak behar ditu, nahiz eta ur horien kalitatearekiko independentea izan. Bestalde, baso-igel gorria (*Linnaeus*) ez da uraren menpekoa, baina ingurune hezeak behar ditu. Espezie guztietatik, baso-igel iberiarra, (*Boulenger*) bakarrik dago Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan, interes bereziko kategorian. Laudio interes gutxiko enklabea da anfibioentzat, **Biodibertsitatearen Indize Konbinatuaren** arabera. Indize hori bertan bizi diren espezieen aberastasunaren, bitxitasunaren eta zaurgarritasunaren arabera kalkulatzen da, eta "Anfibioentzako eta Narrastientzako eremu garrantzitsuak Euskal Herrian" (Gosá, Crespo eta Tamayo, 2007), lanean erabili da. Beraz, bertan behera utzitako lur horiek egokitzeak, hala nola, putzu herpetologiko batek, edota landaretza naturala berreskuratzeak, zein sasiak eta espezie inbaditzaileak kontrolatzeak, anfibio-populazio berriak ezartzea areagotu lezakete, eta, ondorioz, udalerriko aberastasun herpetologikoa handitu.

Narrastien taldea oso nabarmena da bereziki antropizatutako eremuetan edo basoan, hala nola, iberiar sugandila (*Podarcis hispánica*). Esparru geografikoan dauden narrastiak, oro har, soilgune eguzkitsudun eta landazabaleko eremu irekidun (larreak, soroak, etab.) baso-inguruneetako espezieak dira. Udalerriko mendien baso-aprobetxamenduaren dinamikak berak, aukeratutako lurzatietan egindako mozketak direla-eta, soilgune asko eratzen ditu basoetan, eta horrek narrastien presentzia areagotzen du. Landare-estalki gutxiko belardietako berezko espezieak, hala nola, udalerriko nekazaritza- eta abeltzaintza-larreetakoak eta -soroetakoak, horien artean daude: Zirauna (*Anguis fragilis*) eta Eskinko hiruhatza (*Chalcides striatus*). Beste espezie batzuk ekotonokoak dira, hostogalkorren edo koniferoen basoetakoak eta belardietakoak edo soroetakoak, hala nola: musker berdea (*Lacerta bilineata*) eta Esculapioren sugea (*Zamenis longissimus*).

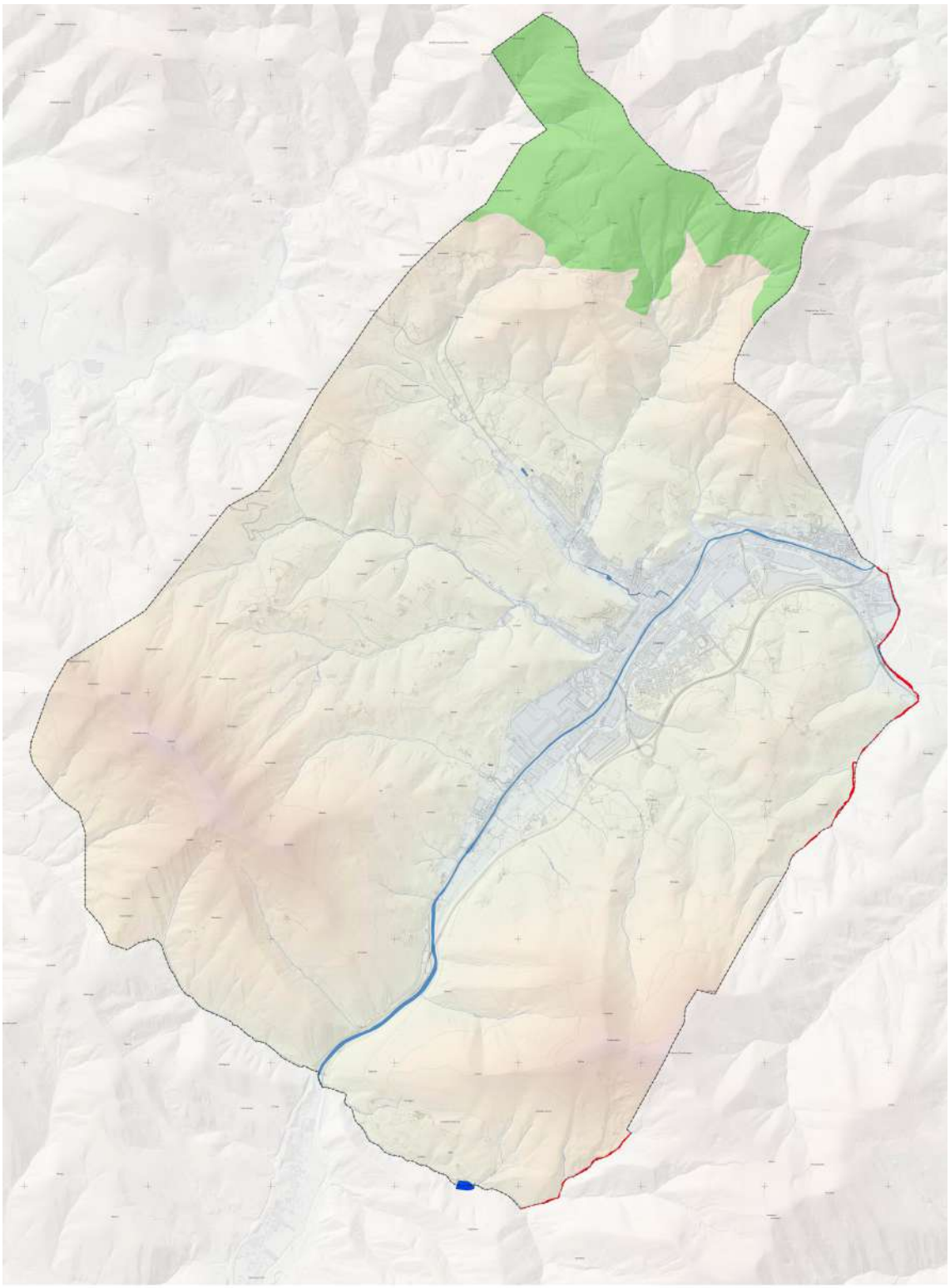

BABESTUTAKO NATURGUNEAK / ESPACIOS NATURALES CUSTODIADOS

EAE-ko katalogo irekiko natur intereseko gunea. Ganekogorta mendia. | Espacio de Interés Naturalístico Catálogo Abierto de la CAPV Monte Ganekogorta.

Fauna mehatxatua. Bisoi europarra kudeatzeko plana. Fauna amenazada. Plan de Ordenación Visón europeo

Hezeguneen inbentarioa. Olarteko urtegia. Inventario de Humedales Presa de Olarte

Natura-intereseko Eremuak eta espeziak berreskuratzeko guneak.

2.3.3. ZAINDUTAKO ESPAZIOAK

A. NATURA-INTERESEKO ESPAZIOAK: GANEKOGORTA MENDIA

Azaleraren zati handienak ekologia-balioa du bere botanika-interesagatik. Eremu horren balio nagusia, nekazaritza- eta basogintza-gune tradizional bakarra izatea da, hori Laudio iparraldean dago, Arabako Kantauriar iparraldeko muturrean. Eremu hori bertakoak ez diren pinu-espezieen landaketek aldatutako gunea da.

Pagasarri-Ganekogortari dagokion mendi horrek Nerbioi-Ibaizabaleko eta Cadaguako haranak bereizten ditu eta Bizkaia zein Araba arteko mugak markatzen ditu. Aspaldidanik artzaintzarako erabili izan da, eta jarduera horretatik datorkio bere izena euskaraz, horrek zera esan nahi du: “gailurreko kortak (larreetarako lurren zatiketa zirkularra)”. Gaur egun, Bilbo Metropolitarreko mendizaleentzako aisiarako gune nagusia da.

Unitateak artadi kantauriarreko eremuak ditu, garai bateko artadi apalak, Araban oso gutxi geratzen dira. Kamaraka mendiaren (794 m) gailurrean, magaletan eta sakanetan dago eta artadiak haltzadi eta harizti azidofiloen baso txikiak nahasita ditu. Kareharrizko hondodun zenbait errekak ongi garatutako ibaiertzeko landaredia dute.

Eremu horren gainean Ganekogorta mendia dago, Bilboren mendialdeko gailurrik altuena. Mendigunea funtsezkoa da Gorbeia eta Armañon parke naturalen arteko ekologia-loturan.

B. NATURA 2000 SAREA. BATASUNAREN INTERESEKO HABITATAK

Natura 2000 Sarea biodibertsitatea zaintzeko eremuen europar ekologia-sarea eraikitzeko oinarri da. Habitat Zuzentarauaren arabera ezarritako Kontserbazio Bereziko Eremuak (KBE) ditu, baita Hegaztien Zuzentarauaren arabera izendatutako Hegaztientzako Babes Bereziko Eremuak (HBBE) ere. Hori normalean bat dator EAEko Naturagune Babestuen Sareko espazio askorekin.

Bere helburu nagusia da Europako espezieen eta habitat-moten epe luzeko biziraupena bermatzea, biodibertsitate-galera geldiarazten lagunduta. Europar Batasunean natura kontserbatzeko tresna nagusia da. Laudion ez dago katalogatutako KBE edo HBBE gunerik; hala ere, zenbait habitat garrantzitsu sakabanatuta daude, eta horietako batzuk lehentasunezko interesekotzat kalifikatuta daude.

C. LEHENTASUNEZKO BANAKETA-EREMUAK ETA BISOI EUROPARRA KUDEATZEKO PLANA

Laudion daude animalia-espezieentzako lehentasunezko banaketa-eremuak eta interes bereziko eremuak. Nabarmentzekoa da udalerriko zenbait ibai-bideren garrantzia, Aranguti ibaia barne (Altubeko isurialdea), bisoi europarrarentzat (Mustela lutreola); espezie hori “Galzorian” katalogatuta dago EAEn, eta 92/43/CE Zuzentarauaren II. eta IV. eranskinetan jasota dago. Gainera, Bizkaian berariazko Kudeaketa Plana du.

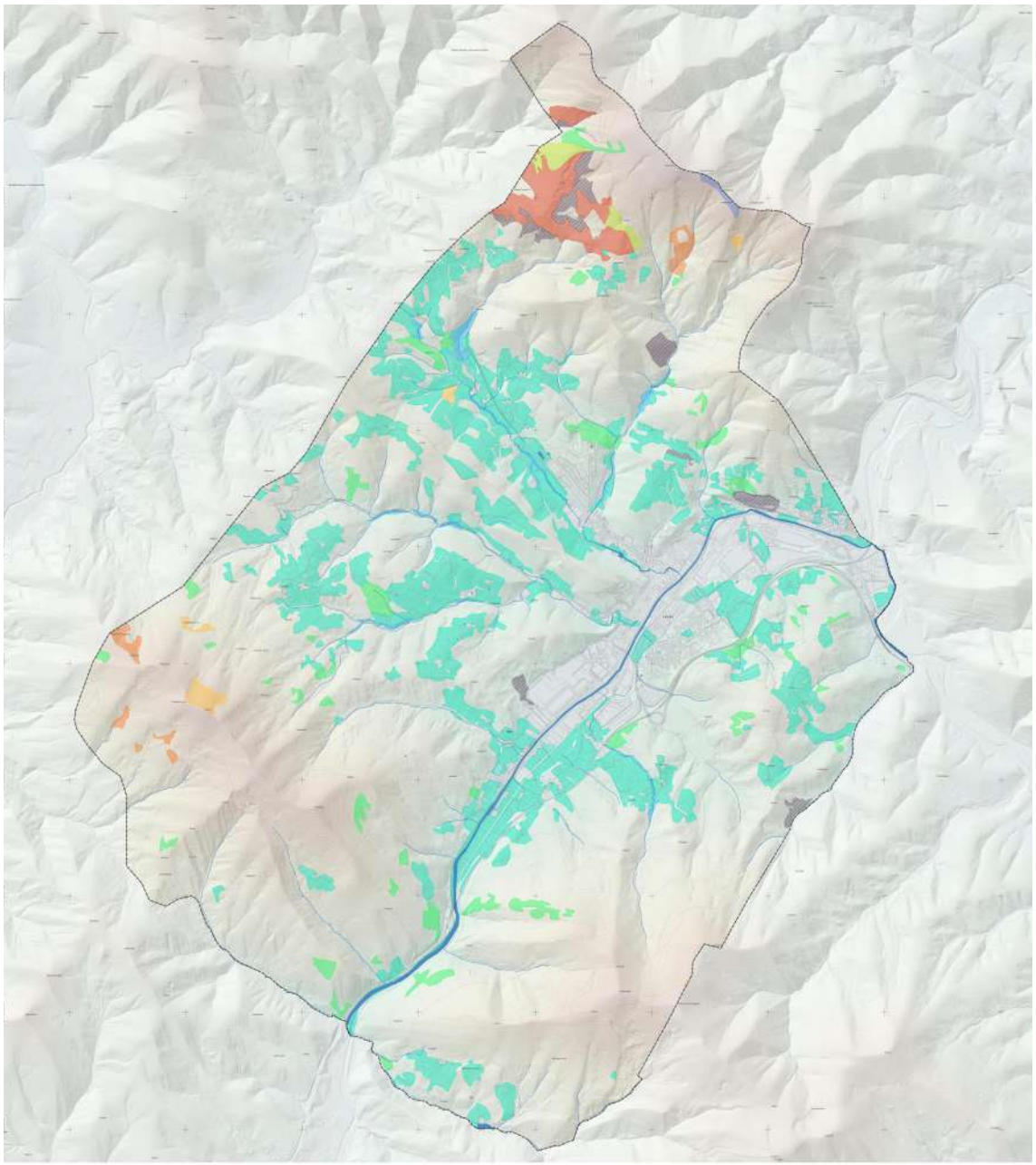

HÁBITATS DE INTERÉS COMUNITARIO. RED NATURA 2000 / BATASUNAREN INTERESKO HABITATAK. NATURA 2000 SAREA

HICs PRIORITARIOS / LEHENTASUNEZKO BIH

- 6210*: Prados secos seminaturales y facies de matorral sobre sustratos calcáreos (Festuco-Brometalia) (parajes con importantes orquideas).
  6210*: Belardi lehor erdinaturalak eta substratu kalkareotako sastraka-eiteko formazioak (Festuco-Brometalia) (orkidea garrantzitsuak dituzten parajeak).
- 6230*: Formaciones herbosas con Nardus, con numerosas especies, sobre sustratos silíceos de zonas montañosas y de zonas submontañosas de la Europa.
  6230*: Nardus-en formazio belarkarak, espezie ugarirekin, zona menditarreko (eta Europa kontinentaleko zona azpimenditarreko) substratu silizeoen gainean.
- 91E0*: Bosques aluviales de Alnus glutinosa y Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).
  91E0*: Alnus glutinusa eta Fraxinus excelsior-en ibarbasoak (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).

HICs NO PRIORITARIOS / LEHENTASUNIK GABEKO BIH

- 6510: Prados pobres de siega de baja altitud (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis).
  6510: Altitude baxuetako segabelardi txiroak (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis).
- 4030: Brezales secos europeos.
  4030: Txilardi lehor europarrak.
- 8210: Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica.
  8210: Landaredia kasmofitikodun malda arrokatsu kaltzikolak.
- 9120: Hayedos acidófilos atlánticos con sotobosque de Ilex y a veces de Taxus (Quercion roboti-petraeae o Ilici-Fagenion).
  9120: Pagadi azidofilo atlantiarrak, Ilex eta batzutan Taxus-ekin (Quercion robori-petraeae edo Ilici-Fagenion).
- 9230: Robledales galaico-portugueses con Quercus robur y Quercus pyrenaica.
  9230: Harizti galaiko-portugaldarrak, Quercus robur eta Quercus pyrenaica-rekin.
- 9340: Bosques de Quercus ilex y Quercus rotundifolia.
  9340: Quercus ilex subsp. ilex eta Quercus ilex subsp. ballota-ren basoak.

Natura 2000 Sarea. Batasunaren intereseko habitatak

D. HEZEGUNEAK

Aztertutako eremuan hezeguneak sakabanatuta daude eta azalera txikia dute, urtegiak izan ezik. EAEko Hezeguneen Lurraldearen Arloko Planak (LAP) hezeguneek duten garrantzia handia jasotzen du, euren hidrologia- eta ekologia-prozesuak direla-eta.

Udalerrian III. taldeko hezegune inbentariatu hauek daude:

Izena	Taldea	Area m²	Perimetroa m.
Olarteko Urtegia	III	7.640,00	368

2.3.4. AZPIEGITURA BERDERAKO OINARRIAK

LAGek EAErako azpiegitura berderako sarea ezartzen dute, bi egitura-elementuren inguruan: **gune-eremuak** (nodoa) eta **korridoreak** (konexioa). Horien identifikazioa eta irudikapena biotarako funtsezko habitatak ahalbidetzen dituzten lurralde-eremuen edo -elementuen, eta eremu horien jarraitasun ekologikoaren edo konektibitatearen azterketan oinarrituta egin da, betiere EAE osorako eta haren eragin-eremurako.

Laudion Gidalerroak jaso dira eta azpiegitura berdearen aktiboak natura-intereseko beste elementu batzuekin zehaztu dira. Elementu horiek, oro har, nukleo-espazioak, lotura-eremuak, lotura-korridoreak, interes bereziko konektoreak diren ibai-zatiak eta leheneratze ekologia-eremuak osatuko dituzte.

Pinudien okupazio handia dela-eta, korridore nagusiak ibaien eta erreken ubideetara egokitzen dira, batzuetan ibaiertzeko basoa mantentzen baitute. Hala ere, partzela-mugetako heskaien garrantzia azpimarratu behar da, batzuetan udalerrian mantentzen diren bertako basoen orban txikiak lotzeko balio baitute. Pagolar mendilerroaren mazeletan artadi-orban batzuk daude, eta baso-landaketez inguratuta daude erabat. Horrek esan nahi du unada horretan bizi den fauna sedentarioa dela. Hegaztiek izango dute mugikortasun handiena, nahiz eta antzeko habitatetara iristeko egin beharreko distantziak kilometrotik gorakoak izan batzuetan.

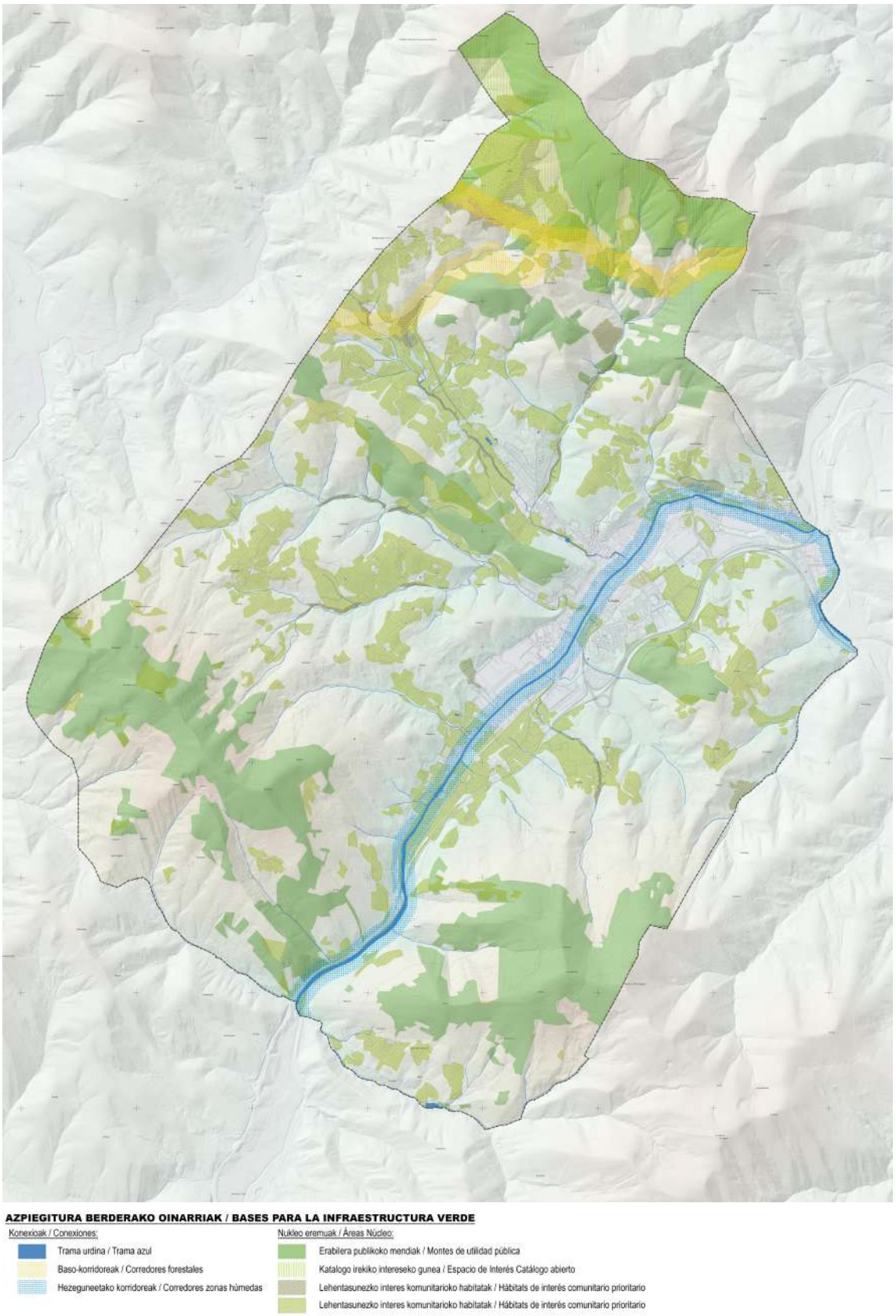

Udalaren azpiegitura berdea osatzeko elementu kualifikatuak.

2.4. PAISAIA. KATALOGAZIOA

Laudioko paisaia argi eta garbi bereizitako bi eremutan bana daiteke: ibar-barreneko eremuak eta mendi-eremuak. EAEko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoak ez du eremu garrantzitsurik izendatu, 2005eko dokumentuan adierazitakoaren arabera. Hala ere, Foru Aldundiak egindako lanek paisaia garrantzitsutzat jotzen dute Ugaldeko Muinoak eremua, 145 ha. Hori bere botanika- eta kultura-balioengatik Aparteko Paisaia kalifikatu da.

Hala ere, Laudion paisaia-entitate ezagunak daude, ez soilik ikusmen-arlokoak, baita kulturalak ere.

Hala, haranaren hondoan paisaia-unitate nagusi hauek bereizten dira:

- Laudioko industrialdea, Nerbioi ibaiaren ertzean antolatua.

Nombre	**Cerros de Ugalde**	**Núm. CPSSA**	**27**
Ubicación	Al Noroeste de Llodio, en la Comarca Cantábrica Alavesa		
Superficie (ha)	145	**Municipios**	Okondo y Llodio
Monte de Utilidad Pública	Sí	**Superficie en MUP (ha)**	53 (36,5 %)

Valores

Paisaje Sobresaliente, de poca extensión, al Noroeste del territorio alavés. La mayor parte de su superficie (88%) tiene valor ecológico según la *Cartografía de Áreas para la Conservación* por su interés botánico.

El principal valor de esta unidad es el de ser el único enclave de paisaje agroforestal tradicional que queda en el extremo septentrional de la Cantábrica Alavesa, una zona masivamente alterada por las plantaciones de especies de pinos no autóctonos, que le dan un aspecto monótono y poco atractivo.

La unidad alberga zonas de encinar cantábrico, una formación relicta de edades pretéritas, muy escasas en el territorio alavés. Situado a las faldas y en los barrancos del monte Camaca (804 m), el encinar se combina localmente con alisedas y pequeños bosquetes de robledal acidófilo. Varios arroyos de fondos calizos que conservan una vegetación de ribera bien desarrollada surcan la unidad.

Un caserío, una ermita y un palacio son los elementos catalogados como Bienes de Patrimonio Arquitectónico.

Figuras de protección

No se corresponde con ninguna figura de protección

Otros

Aparteko Paisaiaren mugaketa Laudion

- Laudioko hirigunea, bertan industriak eta bizitegi-auzoak daudenez, eremuko hiriko egitura-paisaia zailtzen dute. Komunikazio-azpiegiturak ugaritu egin dira azken urteotan, eta Nerbioi ibaiaren arroko gune dinamikoenetako bat bihurtu da. Elementu linealen antolaketa paraleloa azpimarratu behar da, hala nola, Nerbioi ibaia, A-625 errepidea eta trena.

- Altube ibaiaren bokalea. Puntu horretan, komunikabideak estutu egiten dira, bi ibaien isuriek mugatzen duten azalera erabilgarria txikia delako.

Goikoganetako gailurra

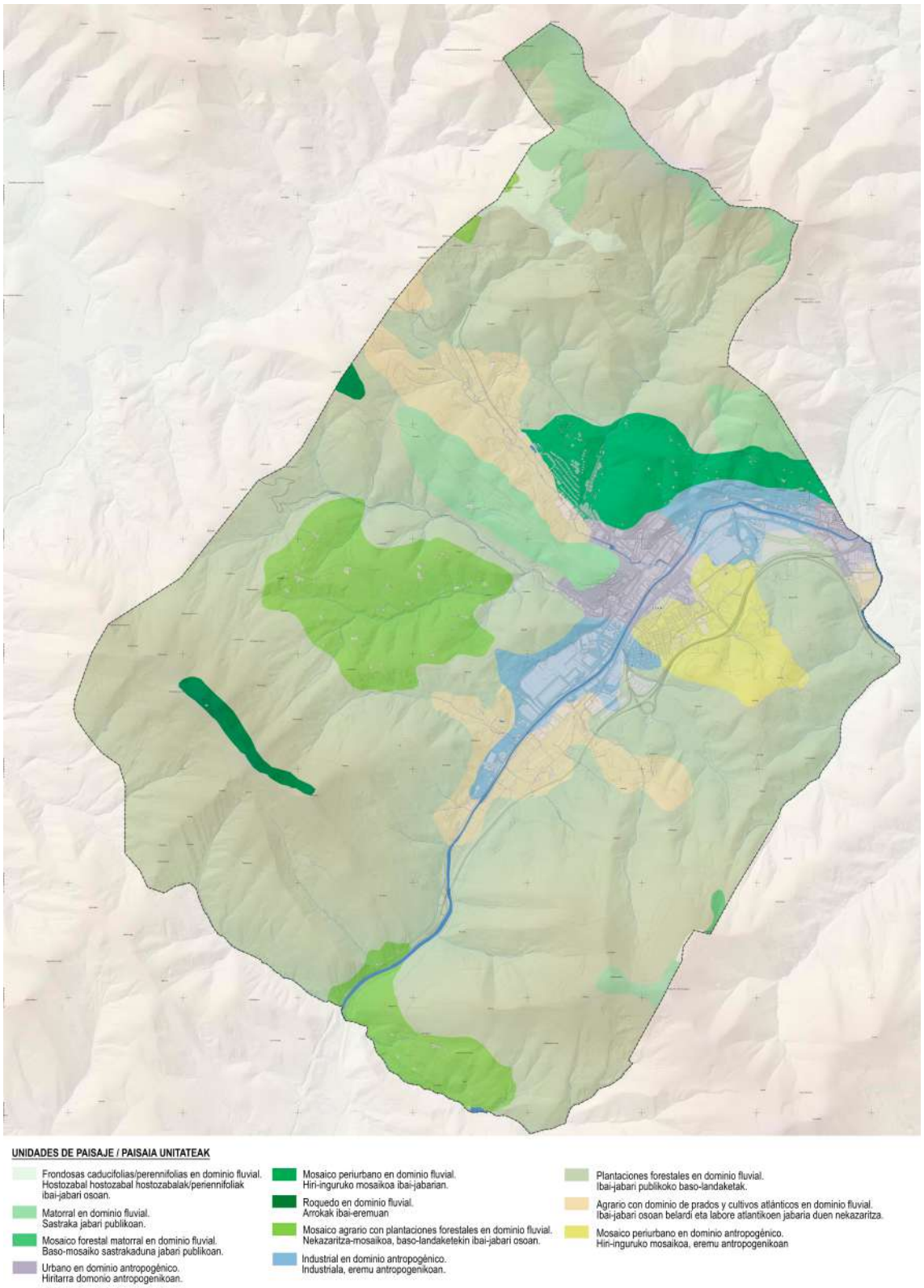

Paisaia-unitateak

Bestalde, mendi-eremuek paisaia desberdina dute, nahiz eta eragin antropiko handia izan lurzoruaren erabilera motagatik. Lurraldearen zatirik handienean basoberritzeak daude, baso-pistekin, mozketa-garaian hegalen orbainen antza dutenak.

2.5. ERAGINDAKO ARRISKUAK ETA NATURALAK

Natura-ingurunearen dinamikaren ezaugarria ondasunei eta pertsonei kalteak eragin diezazkieketen prozesu naturalen eta antropikoen multzoa da. Batzuetan, prozesu horiek azelerazioak jasan ditzakete, zenbaitetan gizakiak eragindakoak, eta besteetan kausa naturalek, oreka naturala bat-batean haustea eta energia handiko mekanismoak sortzea eragiten dutenak.

2.5.1. UHOLDE-ARRISKUA

2022-2027 zikloari dagokion Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Uholde Arriskua Kudeatzeko Plana martxoaren 21eko 197/2023 Errege Dekretuaren bidez onetsi da.

Azterketa-eremuan uholde-arrisku nabarmena izan dezaketen bi eremu daude (UAHE), Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Arriskugarritasun eta Uholde-mapak (UAUM 2. zikloa) berrikusteko eta eguneratzeko dokumentuaren arabera, ondorengo informazio honekin:

- **ES017-BIZ-10-1 Laudio** ondorengo erreka-ubideen gainean: Arakaldo, Arrankudiaga, Orozko Nerbioi, Aldaiko Erreka, Altube eta Sapuela, 1. ibai-zikloari dagozkionak.

- **ES017-ALA-10-3 Aiara** honako erreka-ubideen gainean: Nerbioi eta Madalenbaso 1. ibai-zikloari dagozkionak.

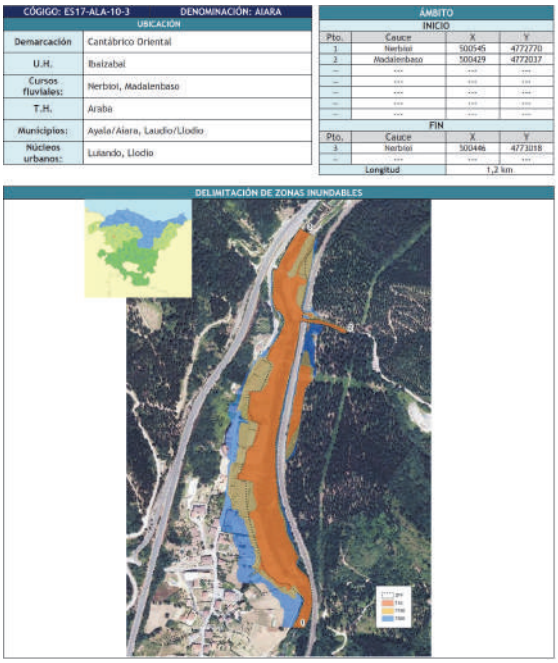

CÓDIGO: ES17-ALA-10-3	DENOMINACIÓN: AIARA
UBICACIÓN	
Demarcación	Cantábrico Oriental
U.H.	Ibaizabal
Cursos fluviales:	Nerbioi, Madalenbaso
T.H.	Araba
Municipios:	Ayala/Aiara, Laudio/Llodio
Núcleos urbanos:	Luiando, Llodio

ÁMBITO			
INICIO			
Pto.	Cauce	X	Y
1	Nerbioi	500545	4772770
2	Madalenbaso	500429	4772037
—	---	---	---
—	---	---	---
—	---	---	---
—	---	---	---
—	---	---	---
FIN			
Pto.	Cauce	X	Y
3	Nerbioi	500446	4773018
—	---	---	---
Longitud		1,2 km	

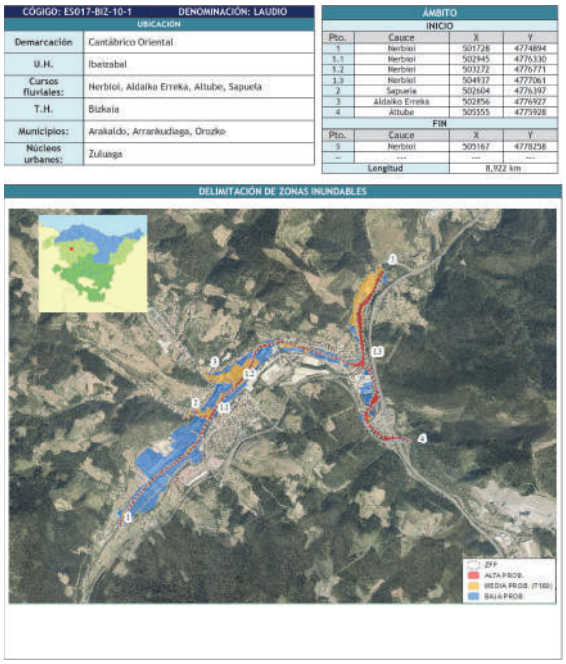

CÓDIGO: ES017-BIZ-10-1	DENOMINACIÓN: LAUDIO
UBICACIÓN	
Demarcación	Cantábrico Oriental
U.H.	Ibaizabal
Cursos fluviales:	Nerbioi, Aldaiko Erreka, Altube, Sapuela
T.H.	Bizkaia
Municipios:	Arakaldo, Arrankudiaga, Orozko
Núcleos urbanos:	Zuluaga

ÁMBITO			
INICIO			
Pto.	Cauce	X	Y
1	Nerbioi	501728	4774894
1.1	Nerbioi	502945	4776330
1.2	Nerbioi	503272	4776771
1.3	Nerbioi	504937	4777061
2	Sapuela	502604	4776397
3	Aldaiko Erreka	502856	4776927
4	Altube	505555	4779928
FIN			
Pto.	Cauce	X	Y
5	Nerbioi	505167	4778258
—	---	---	---
Longitud		8,922 km	

UAHE Laudion. Iturria: Kantauri Ekialdeko PH

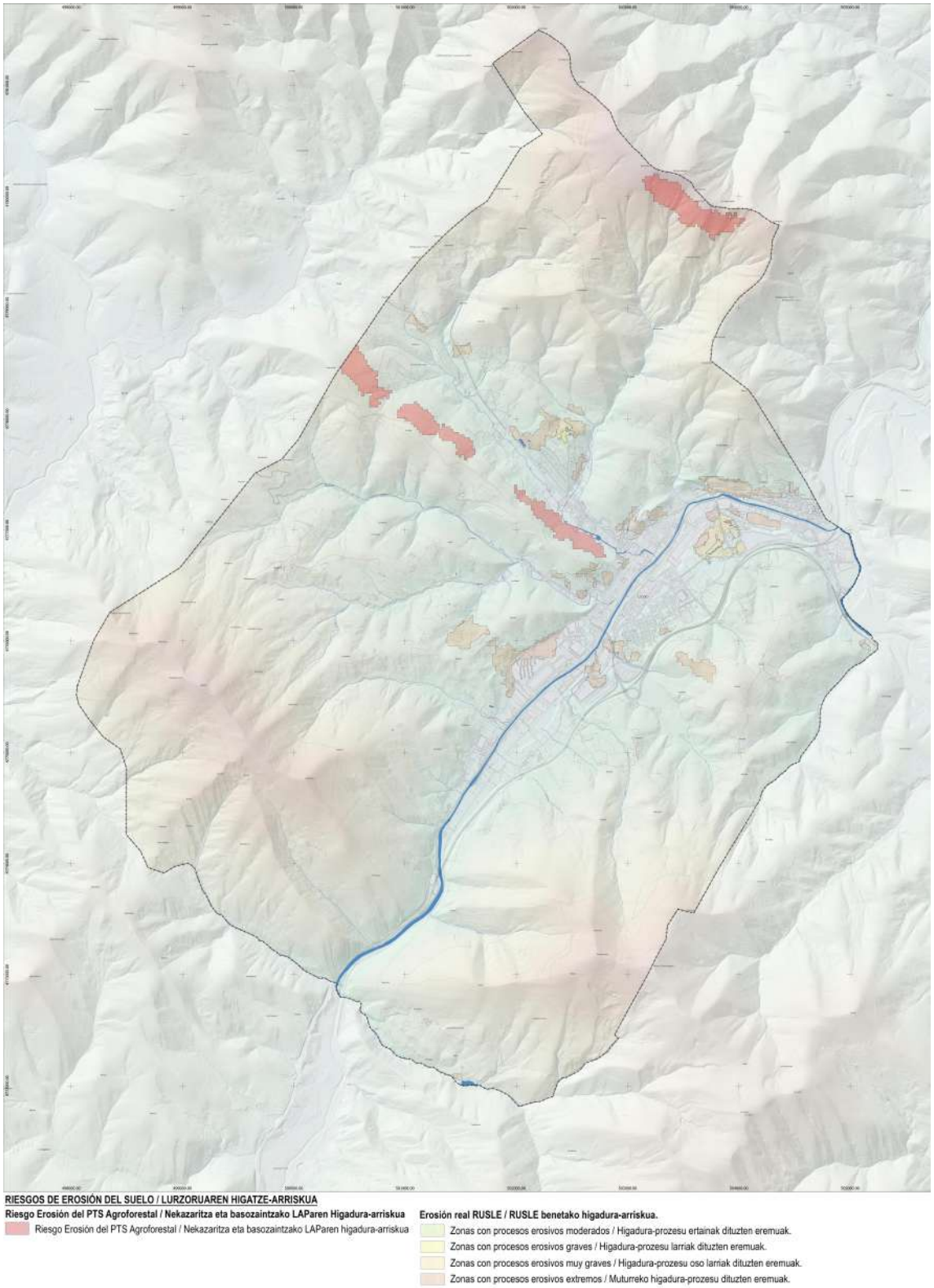

Higadura-arrisku potentzialeko eta errealeko eremuak

2.5.2. HIGADURA-ARRISKUA

EAEko lurzoruen higadura-mapak adierazten du Laudion higadurak eragin nabarmena duela, batez ere Nerbioi ibaira eta inguruko ibaietara zuzendutako hegaletan.

Ibilguetako higadurak, lur emankorren galerak eta ibaiertzeko ekosistemetan ondorio ekologiko negatiboak eragiteaz gain, kalte material eta pertsonal handiak eragiten ditu, intentsitate handiko uholde-gertakariekin lotzen denean. Laudio >10 eta ≤ 25 Tha/urte bitarteko lurzoru-galeren eremuan dago.

2.5.3. AKUIFEROAK KUTSATZEKO ARRISKUA

Lurrazpiko urak kutsatzeko arriskua duten eremu gutxi daude udalerrian. Hala ere, beharrezkoa da udal-plangintzaren barruan irizpideak ezartzea, eremu zaurgarrienetan erabilera desegokiak jartzea saihesteko.

2.5.4. LURRAZALEKO URAK KUTSATZEKO ARRISKUA

Ibai nagusien egungo egoera nahiko degradatuta dago, uren kalitateari dagokionez. Arrazoi nagusiak hiri- eta industria-isuriak dira. Udal Agenda 21eko Ekintza Planean antzemandako industria-isurketen beste inpaktu bat saneamendu-sareko hormigoizko hodietan industria-prozesuetako azidoek eragiten duten degradazioari dagokio.

2.5.5. ARRISKU GEOLOGIKOAK ETA SISMIKOAK

Euskal Herria jarduera sismiko txikiko eremua da. Historian zehar, lurraldean, deskribatutako fenomeno sismikoek ez dute intentsitate bereziko lurrikararik adierazi. Bestalde, 500 urtera begira egindako VII.eko edo hortik gorako intentsitateko (EMS eskala) fenomeno sismikoak gertatzeko probabilitateari buruz egindako ikerketek, ez dute agertzen horrelakorik gertatzeko moduko eremu bat bera ere ez. Laudio Arabako Plataformaren - Bilboko Antiklinorioaren eremuan dago.

2.5.6. BASO-ARRISKUAK

EAEko Erregaitasun-mapan, Laudio Moderatu Handia eta Ertain Handia arriskuko udalerrien artean dago.

2.5.7. KUTSATUTA EGON DAITEZKEEN LURZORUAK

Laudion, ondorengo irudian adierazita daude industria-jarduerek eta hondakindegiek kutsatutako lurzatiak.

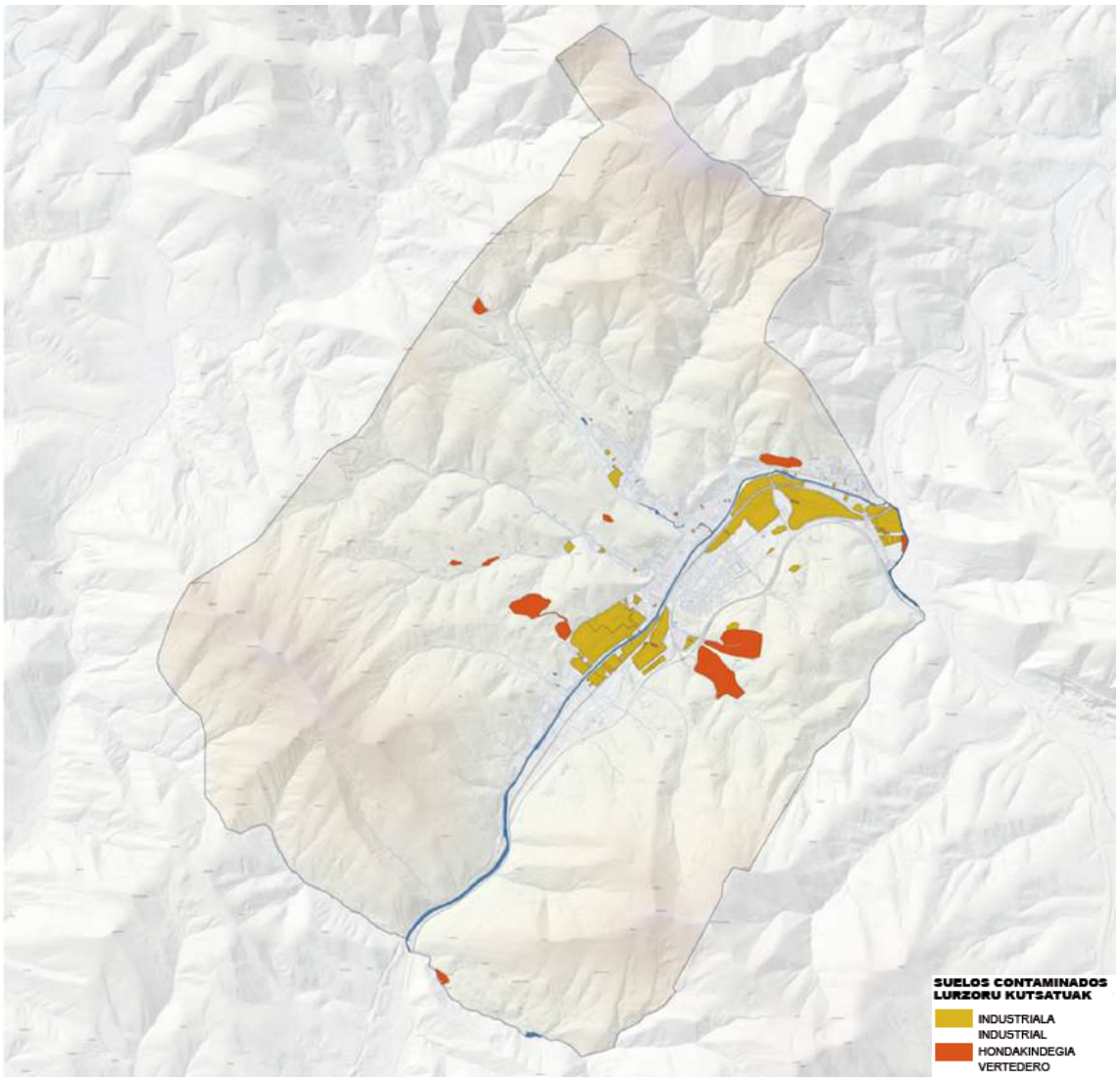

209/2019 DEKRETUA, abenduaren 26koa, zeinaren bidez garatzen baita Lurzorua kutsatzea saihestu eta kutsatutakoa garbitzeko ekainaren 25eko 4/2015 Legea

2.6. LURZORU-ERABILERAK

2.6.1. BASOA

Lurralde batean nagusi den landaretzak neurri handian baldintzatzen ditu honakoak: faunaren banaketa, natura-ingurunearen biodibertsitate-maila eta paisaiaren ezaugarriak. Espezie-tipologiaren eta natura-ingurunean okupatzen duten azaleraren arteko konparazioek ondo bereizitako praktika adierazten dute Arabako Kantaurialdeko udalerrien eta probintziako gainerakoen artean. Hona hemen datu horiek:

BASO-MOTA	EAE	ARABA	ARABAKO KANTAURIALDEA	LAUDIO
Baso atlantikoa	23.900	1.083	623	196
Artea	29.190	21.218	256	30
Eukaliptoa	10.404	1	1	-
Pagoa	55.025	29.377	1.247	6
Radiata pinua	150.205	15.676	11.433	2.165
Pinu gorria	18.954	18.113	1.446	11

Erkametza	27.925	26.900	3.227	-
Bestelako koniferoak	37.229	6.714	394	101
Beste hostozabal batzuk	37.179	19.471	1.111	99
Konifero guztiak	206.388	40.503	13.273	2.277
Hostozabal guztiak	183.623	98.050	6.465	331
Espezie guztiak	390.013	138.550	19.737	2.607

Baso-azalera zuhaiztia, espezieen araberako Lurralde Eremuka, (ha). Iturria: 1996ko Baso Inbentarioa. EUSTAT.

2.6.2. NEKAZARITZA

Nekazaritza landaguneei lotuta dago batez ere, autokontsumoko nekazaritzarako eta larreetarako edo bazka-larreetarako. Kasu bakar batzuetan, nekazaritzako produktuak autokontsumoan baino maila handiagoan landatzen dira, baina tokiko edo eskualdeko merkatua gainditu gabe.

Laudion gehienbat belarkien laborantza egiten da. Proportzio txikia da fruta-arbolak landatzeko erabiltzen den azalera, 4 ha, urte berean dauden 61 ustiategien artean banatua.

Zentsuaren hamar urteko tartean laboreek izan duten bilakaera ikusita, nabarmentzekoa da mahastia labore gisa desagertu dela eta udalerrian dauden beste bi ustiategiak ere murriztu egin direla.

2.6.3. ABELTZAINTZA

Laudion, batez ere, ardi- eta behi-aziendak daude. Bigarren maila batean, zaldi- eta ahuntz-aziendarako ustiategiak daude, eta lurraldeko hondar-jarduerak, aldiz, txerriak eta erlauntzak dira.

Datuen arabera, nabarmen egin du gora udalerrian hazitako zaldi-kopurua. Hainbeste hazi den sektore bakarra da.

Abeltzaintzaren bilakaerak erakusten du abelburu-kopurua pixka bat behera egin duela, nahiz eta gehiago diren udalerrian erroldatutako abeltzainak. Hori ustiategien izaeragatik beragatik gertatzen da, hazteko hautatutako espezieen araberakoa baita. Behi-aziendara dedikatzen diren abeltzainen beherakada ez da erabat indargabetzen gainerako sektoreetan abeltzainak ugaritu direlako. Izan ere, behi-aziendaren ustiategietako batez besteko abelburu-kopurua zaldi-aziendarena baino dezente handiagoa da.

2.6.4. LANDAGUNEAK

Laudioko landaguneak baserri-talde txikiek osatzen dituzte. Oro har, baserriek nekazaritza- eta abeltzaintza-motako laboreen eta larreen lehen zirkulua osatzen dute eta, ondoren, baso-ustiapenek hura bigarren eraztun batez inguratzen dute. Batez ere mendi-hegaletan dauden guneak dira, erliebe oso konplikatuak dituzte eta nekazaritza- eta abeltzaintza-jarduerak dira nagusi. Baso-ustiapenek ez dute haien zaintzarako eta mantentze-lanetarako halako mendekotasun argirik; beraz, basozain gehienak Laudioko hirigunean bizi ohi dira. Nukleo horietan ez dago zerbitzu-sektore garaturik, beraz, Laudioko hirigunearen mende daude erabat, bai nahitaezko produktuez hornitzeko, bai osasun- eta banku-sistemarako, etab.

2.6.5. AZPIEGITURAK

Landa lurzoruko azpiegituren barne daude instalazio linealak eta landaguneetara heltzeko bideak. Airean elektrifikatutako lerroen eragina ikusmenekoa da eta elektrokutatuta hiltzen diren hegaztiengan sortzen dena.

Dorreak egokitu behar dira hegaztien elektrokuzioa saihesteko. Lur-konexioko kablea hegaztien pasaguneetan ikusgarria izan beharko da, dagokion neurri zuzentzaileen bidez. Gainera, kontuan hartu behar dira, baserrietatik edo landaguneetatik hurbil dauden erdi-tentsioko eta goi-tentsioko dorreak, gaur egun eragin-eremu magnetikoa izan dezaketenak.

Landaguneetara iristeko errepideak asfaltatze-egoera onean daude. Kasu batzuetan, plataformaren zabalera nahiko estua da, eta kontrako noranzkoan zirkulatzen duten bi ibilgailuren pasabidea oztopatzen du. Bestalde, bide horiek trafiko-dentsitate txikia dutenez, komunikazio-sare ona osatzen dutela kontsideratzen da.

Azpiegitura-sarearen banaketak, batez ere komunikazioarenak, faunarentzako habitatak intsularizatzea dakar. Espazioen arteko komunikazioa lortzeko, behar bezala egindako eta kokatutako fauna-pasabideak erabiliko lirateke, alanbre arantzaduna kenduko litzateke partzelak ixteko metodo gisa, hesiak mugatzeko, eta intereseko enklabeak babestuko lirateke, hala nola: ibaiertzak, lursailaren mugan jarduten duten berezko landaredi-hesiak, harraparientzako interesgarriak diren enklabe arrokatsuak, etab.

IM.3/

LURRALDEAREN BALDINTZA SOZIOEKONOMIKOAK. BIZTANLERIA, EKONOMIA ETA ETXEBIZITZA EGOKIA ESKURATZEA

3.1. BIZTANLERIA: EGITURA ETA ETXEAK

Errolda Jarraiaren (NEI) datuen arabera, Laudio 2022an 17.906 biztanlerekin hasi zen, aurreko urtean baino 103 biztanle gutxiagorekin. Biztanle horien artean, % 51 emakumeak dira eta % 49 gizonak. Beraz, sexuen artean oreka dago.

Sexuen arteko orekari dagokionez, Laudiok, % 51 emakumeak izanda, ez du anomaliarik, ezta eskualdean, ezta probintzian ere. Izan ere, emakumeen eta gizonen arteko aldea ia ez da % 2ra iristen, biztanleria osoa kontuan hartuta.

Biztanleria horrekin, Laudio da Aiara eskualdeko udalik jendetsuena, ondoren, Amurrio, ia 8.000 biztanle gutxiago dituena.

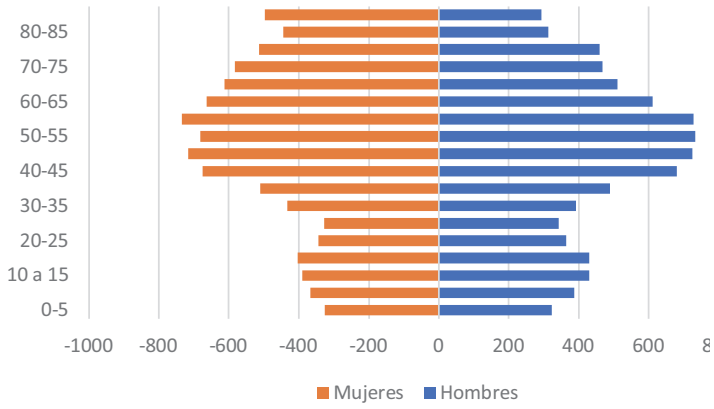

Biztanleria-piramidea. Eustat 2022.

Adinaren araberako egiturari dagokionez, biztanleriaren piramidean antzematen da, gailurra zabala dela eta oinarria, aldiz, estua, hau da, gizarte garatuen berezko dena.

Datu horiek bilakaeraren eta alderaketaren ikuspegitik aztertuz gero, honako hau aztertu da:

- Bilakaerari dagokionez, sexuen arteko orekaren ehunekoak aldaketa txikia izan du, azken hamarkadan emakumeak % 3 egin baitute gora. Aldaketa hori, bi norabideetan gertatzen da, hau da, eskualdeko beste udalerrietan ere gauza bera eman da, Okondon izan ezik, han emakumeen % 47 mantentzen da.

- Aiarako eskualdeko udalerrien artean, Laudio da azken hamar urteotan biztanleria galdu duen bakarra, 420 biztanle zehazki. Laudiok hamar urtean biztanleriaren % 2,27 galdu duen bitartean, gainerako udalerrien biztanleria-hazkundearen dinamikak, berriz, % 2tik % 4ra bitartekoak izan dira. Gainera, azken zifra hori probintzia osoaren joera izan da, oro har, Euskadikoa baino askoz handiagoa, hori % 0,8koa izan baita. Alde horretatik, galdetu beharra dago zergatik hazkunde-testuinguru horretan murriztu den bakarra izan den.

- Laudioko biztanleen batez besteko adina 47,28 urte da, orain dela bosturtekoa baino 1,03 urte gehiago, 46,25 urtekoa baitzen. Adinaren araberako biztanleria-egiturari dagokionez, Laudion zahartze-prozesua bizi da, 65 urte edo gehiagoko pertsonak % 20,75etik % 26,17ra igaro baitira. Fenomeno hori arrunta da eta gauza bera gertatzen da eskualdeko herri guztietan, probintzian eta Euskadi osoan ere. Hala ere, Laudioren kasuan, zahartze-hazkundearen ehunekoa handiago da.

- Hala ere, 20 urtetik beherako biztanleria ez da murriztu, % 1 inguru egin du gora; ehuneko hori eskualdeko joera, % 1 eta % 3 bitartekoa, baino pixka bat txikiagoa da.

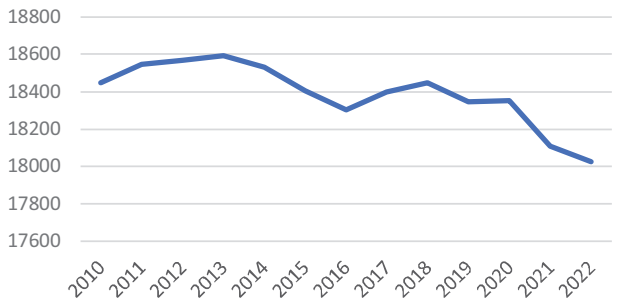

Laudio/Llodio

- Laudion, EAEko biztanleen ehunekoa handitu egiten da, beren probintziaz elikatzen dira; bestalde, beste herrialde batzuetakoak, Gipuzkoarrak eta Bizkaitarrak, berriz, gutxitu egin dira. Aldi berean, handitu egin da atzerritarren ehunekoa.

- Atzerritarren ehunekoa 8,10 da, hau da, probintzia osoan baino ia % 5 gutxiago. Maroko, Aljeria, Kolonbia eta Peru dira jatorrizko herrialde nagusiak.

- Udalerriaren hizkuntza-errealitatea hauxe da: euskaldunen ehunekoa eskualde osokoa baino pixka bat txikiagoa da, zehazki (% 2,5), horrek esan nahi du, erdaldunena % 3 handiagoa dela. Ia euskaldunek multzoaren antzeko ehunekoa dute. Datu hori, neurri handi batean, bertako biztanleriaren pisu handiagoa eta zentraltasun kontsekuentea izateagatik azaltzen da.

- Laudioko biztanleriaren hazkunde naturalak joera negatibo nabarmena du. Azken hamarkadan, bi urtetan bakarrik eman dira heriotza baino jaiotza gehiago, eta harreman horren saldoa, positiboa bada ere, oso txikia da bi kasuetan.

Bestalde, zahartzerik handiena nukleoan, alde zaharrean, gertatzen da, zehazki, 001 atalean. Bertan, 010 eta 006 sekziokoek baino bizitegi-parke zaharragoa dago, iparraldeko eta hegoaldeko ertzetan jarraipena ematen diotena.

Heriotzen estatistika. Iturria: Eustat.

Etxeei dagokienez, xehetasun-maila handieneko datuak, udal-eskalari dagokionez, NEIren biztanleria- eta etxebizitza-erroldei dagozkienak dira. Horien azken behin betiko bertsioa 2011koa da, eta 2023an horiek eguneratzea espero da. Azken behin betiko datuen arabera, Laudioko errealitateak ezaugarri hauek ditu:

- Seme-alabak ardurapean dituzten bikoteak dira gehienak (etxe guztien % 35), eskualde osoaren kasuan ere gauza bera gertatzen da. Hurrengo taldean, seme-alabarik gabeko bikoteak dira nagusi (% 25).

- Lan egiteko adinean gizonen artean bakardadea handiagoa da emakumeenean baino, 65 urtetik beherako gizonen etxeak % 6,3 baitira, emakumeak baino % 1 gehiago. Aldiz, 65 urte edo gehiagokoen artean bakarrik bizi diren pertsonen etxeetan, emakumeen kasuan etxe guztien % 7,16 dira, hau da, gizonen kasuan baino % 3 gehiago. Bizitza luzeagoa izatearen ondorio da hori. Joera bera ageri da eskualde osoan.

- Pertsona bakarreko etxeak kopuru osoaren % 22,54 dira, eta eskualde-mailan antzeko balioa dute.

- Sexuen araberako baldintzak aztertuz gero, bizitza luzeagoa izateaz gain horrek zahartzaroan dakarren bakardadea kontuan izanda, guraso bakarreko etxeen kopurua handiagoa da emakumeen kasuan gizonenean baino. Zehazki, 1.580 dira seme-alabak dituzten emakumeen etxeak, eta seme-alabak dituzten gizonenak, aldiz, 275.

- Etxearen batez besteko tamainari dagokionez, bizitegi-estrategiak ezartzeko datu esanguratsua, 2011ko datuekin kalkulatzen bada, bizitegi nagusien eta bizilagunen arteko erlazioa honako da: 18546/7.450 = 2,48 bizilagun etxe bakoitzeko.

- Atalka banatutako datuek, NEIren 2011ko datuen arabera, ez dute alde nabarmenik erakusten; izan ere, nukleoen tamaina handienetik txikienera, aldea 0,3 lagun etxebizitzako da.

Biztanleria-proiekzioak:

Eustatek probintzia-mailako biztanleria-proiekzioak eskaintzen ditu, eta haren arabera, 2031 urtera arte Arabarako aurreikusitako hazkundea +6776 pertsonakoa izango da (330.804tik - 337.580ra); horrek esan nahi du % 2,04ko hazkundea izango dela eta, epealdiari dagokionez, urtean 0,25ekoa izango dela.

Kalkulu hori aplikatuta, ondorioztatu da Laudion urteko 46 biztanle ingurutan hazi daitekeela, ondorengo taula honen arabera:

Hala, hamar urteko epean (2033), 500 biztanle berriko hazkundea izan litzateke, baldin eta Eusko Jaurlaritzak jaso eta probintzia osoari aplikatzen dizkion datuak ematen badira. Alde horretatik, aipatu beharra dago udalerriak, oro har, hazteko joera bizi duen ingurunean, beheranzko joera duela. Hala ere, tokiko hazkunde-tasak zuzenean aplikatzen badira, emaitza negatiboa da.

Ildo horretatik, etorkizuneko etxebizitza-eskaria proiektatzerakoan arreta jarri behar da, batez ere biztanleria osoaren bilakaeran eta etxebizitzen forman, horietan oinarritzen baita.

Kalkulu hori, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan araututa dago, Eusko Jaurlaritzak zuzenean eskainitakoa, horretarako formula bat ezartzen du honakoak erlazionatzeko: biztanleria, egun dauden etxebizitzak, motaz aldatuko diren etxebizitzak (nagusia, bigarren mailakoa edo hutsak) eta hutsik dauden etxebizitzak erabiltzeko beharra. Ateratzen den ratioari 2,4ko harrotze-indizea aplikatzen zaio. Egindako txostenaren arabera, beharrizan totalaren gehiengoa, 317 dena, etxeen egituretan izandako aldaketetatik dator, biztanleria-bolumenaren aldaketa negatiboa delako. Harrotze-indizea eta etxebizitza hutsen berreskurapena aplikatuta,

2018-2026 aldian, gehienez 862 etxebizitza ateratzen dira. Ondorengo eskeman laburbiltzen da, txosten beretik ateratakoa:

CÁLCULO DE LA CAPACIDAD RESIDENCIAL MÁXIMA A PREVER EN EL PLANEAMIENTO MUNICIPAL según los criterios establecidos en las DOT.

Municipio:		Laudio / Llodio									
Población del municipio según EUSTAT		Viviendas existentes según EUSTAT en el año	Necesidades residenciales para el periodo 2018-2026					Capacidad residencial máxima			
			Viviendas principales		Viv.secundarias	Viv. deshabitadas	Necesidades residenciales Totales	Factor de Esponjamiento en función de la población	Necesidades residenciales esponjadas	Reducción por recuperación viv.deshab.	Capacidad residencial Máxima
			Por variación de la población	Por variación del tamaño familiar	Por variación viv.principales	Por variación viv.deshab.					
1996	2016	2016	A1	A2	B1	C1	NR	Esponjamiento	NRe	C2	Nº Viviendas
19.913	18.303	8.623	-134	430	6	15	317	2,40	761	-172	862 (*)

LIMITACIONES ADICIONALES:

(*) *Capacidad mínima que siempre se puede prever (10% de las viviendas existentes)*

(**) *Capacidad residencial máxima admisible (50% de las viviendas existentes)*

Laburbilduz, Eustaten eta Gobernuaren beraren kalkuluek epe laburreko joera demografikoaren subertsioa ezeztatzen dute.

3.2. EREDU EKONOMIKOA, ENPLEGUA, ERRENTAK ETA ZAURGARRITASUNA

3.2.1. EREDU EKONOMIKOA ETA ENPLEGUA.

Udalerriaren egitura ekonomikoa ulertzeko, Eustatek Balio Erantsi Gordinari (BEG) buruz jarduera-sektoreen arabera ematen dituen datuetara jo da, hau da, arlo ekonomiko jakin bateko ekoizleek sortutako magnitude ekonomikora, BPGa kalkulatzeko hiru bideetako bat bezala balio eta harreman estua izan ohi duena. Prozesu horretan, ekoizpen-eragiketak zergapetzen dituzten zeharkako zergak herrialdearen balio agregatuari gehitu ondoren lortzen da BPG. Hor multzo ekonomikoan duen pisua ulertzeko balio du.

Laudioren errealitateari erreparatuta, sektore hauek antzematen dira:

- Zerbitzuen sektoreak garrantzi handia du, zentralitate jakin bateko herriguneetan garatutako herri guztiek berezko dutena. Hala, zerbitzuen sektoreak Udalaren Barne Produktu Gordinaren % 61 hartzen du. Establezimenduei dagokienez, 2022an EJSNk emandako datuen arabera, establezimendu guztien ia % 80 dira.

- Bigarrenik, BEG handiena sortzen duten sektoreen artean, industria eta energia daude, totalaren % 33. Sektore hori, establezimenduei dagokienez, 2022an 85 establezimendutan kontzentratzen da, hala, ondorioztatu da eredua enpresa handiak direla.

- Hirugarren sektorea, BEGari dagokionez, eraikuntzarena da, % 5,3 dena, 107 enpresarekin. Horrek adierazten du enpresa ertainen eta txikien ereduarekin ezartzen dela.

- Azkenik, lehen sektorea ia ez dago (BEGaren % 0,2). Nekazaritzako azalera erabilgarria 485 hektareakoa da, eta erroldatutako ustiategiak 722 dira. Udalak 471.785 euro gastatu zituen lehen sektoreko jarduketetan.

Beraz, Laudiok industria-sektore nabarmena du, eta sektore horrek nukleo garatu guztiek bezala zerbitzu-sektorea ere badu, eta, aldi berean, kontuan hartu beharreko eraikuntza-sektorea. Lehen sektorearen garrantzia, aldiz, oso txikia da.

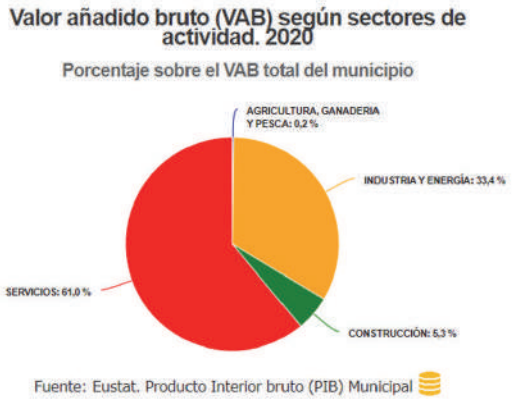

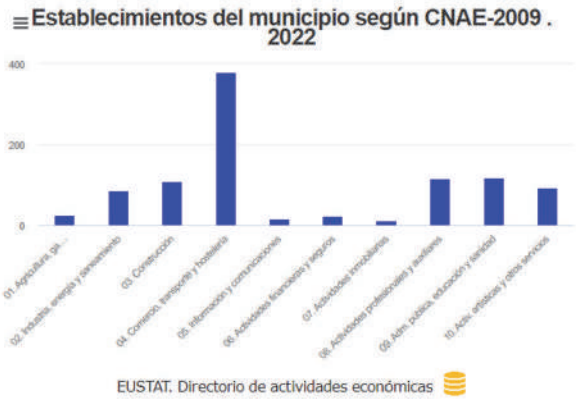

Sektore horietatik eta dagozkien establezimenduetatik 7.319 enplegu sortu ziren 2021aren amaieran, % 46,7ko okupazio-tasa eta % 12,9ko langabezia-tasa zituen udalerrian.

- Udalerriak biztanleria galdu ahala, biztanleria aktiboa ere galdu du. Hala, 2015ean 4.795 gizon eta 4.025 emakume aktibo zeuden; 2021ean, berriz, 4.363 eta 4.043, hurrenez hurren.

- Biztanleria aktiboaren barruan, azken urteetan langabeziak behera egin du, 2015ean % 17 izatetik 2021ean % 13 izatera igaro baita.

Lana eskuratzeari dagokionez, emakumeen eta gizonen arteko errealitatea desberdina da, izan ere:

- Langabezia-maila handiagoa da beti emakumeen artean gizonen artean baino, % 3tik % 5era bitarteko aldea baitago. Zehazki, Eustaten azken datuen arabera, 2021ean langabezian zegoen biztanleria % 11,02koa izan zen gizonen artean eta % 14,98koa emakumeen kasuan.

Laudioko errealitatea alderatuta aztertuz gero, langabeziaren egoera, Amurriokoa, hurbilen dagoen eskualdeko beste udalerriarena, baino hobea da, azken horretan langabezia % 2 handiagoa baita.

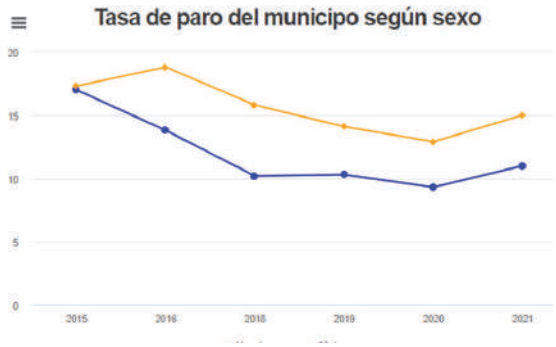

Langabezia-tasa. Eustat 2020.

Afiliazioei dagokienez, ez dago alde handirik lurraldeen artean. Hala ere, aipatu behar da, datuak eskualdeko hurrengo udalerriarekin alderatuz gero, afiliazio-maila Amurrion Laudion baino % 8 baino handiagoa dela.

Okupazio-tasa (Eustat)	2015	2016	2018	2019	2020	2021
Guztira	45,8	45,6	47	47,2	47,5	46,7
Gizonak	51,2	51,5	52,6	52,9	52,7	51,5
Emakumeak	40,7	40	41,7	42	42,6	42,2
Jarduera-tasa (Eustat)	2015	2016	2018	2019	2020	2021
Guztira	47,9	47,1	46,7	46,5	46,1	46,4
Gizonak	52,8	51,1	50,1	50,4	49,7	49,5
Emakumeak	43,2	43,2	43,4	42,8	42,7	43,5

- Gizonen eta emakumeen arteko aldea murriztu egin da, baina oso gutxi. % 10,5eko aldea izatetik % 9,3koa izatera igaro da. Jarduera-tasaren diferentzia ere murriztu da, % 9,6ko aldea izatetik % 6koa izatera pasa baita.

3.2.2. ERRENTAK ETA KONTSUMO-GAITASUNA

Laudio, biztanleriari dagokionez, Arabako bigarren gunea eta eskualdeko lehena denez, errentei dagokienez probintzian gertatzen den lurralde-bipolaritateari erantzuten dio. Hala, udalerri txikienek handienek baino errenta handiagoak dituzte. Laudio eta Amurrio, orden horretan, dira eskualdean errenta txikieneko guneak (probintzian bakarrik, Agurainengatik gaindituta).

- 2020an eskuragarri zeuden errenta pertsonalak 17.301 eurokoak izan ziren, eta batez besteko familia-errentak 39.835 eurokoak izan ziren, probintziako errentarik apalenetakoak.

  Hala ere, zenbateko hori modu bereiziagoan aztertu behar da, eremuen, adinaren eta sexuen ikuspegia aplikatuta.

- Emakumeen errentak gizonenak baino dezente txikiagoak dira. Datu hori, hain zuzen ere, lan-munduan gutxiago murgiltzen direlako da eta gutxiago ordaintzen diren lanpostuak dituztelako. Horri gehitu behar zaio lanaldi partzialeko kontratuen ehuneko handiagoa dutela, horietako asko ugaltze- eta zainketa-lanetan erantzukizun handiagoa dutelako justifikatuak. Emakumeen errenta pertsonalak ez dira 15.000 eurotik gorakoak izan azken hamarkadan; gizonenak, berriz, ez dira 20.000 eurotik beherakoak izan.

- Adinaren arabera, ugaltze-adinean emakumeek enplegua lortzeko duten desberdintasuna nabarmena da, batez ere 35 urtetik aurrera.

- Udalerrian badira beste datu batzuk ere, kontsumo-gaitasunari dagokionez, sexuen arteko aldea jasotzen dutenak: berme-errenta jasotzen duten emakumeek gizonek baino 6 puntu gehiago hartzen dituzte.

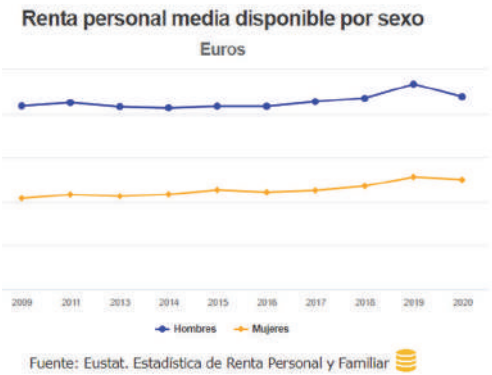

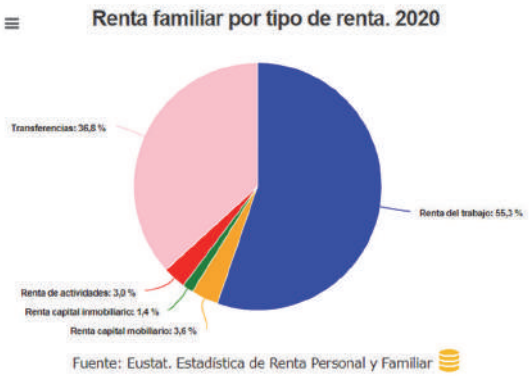

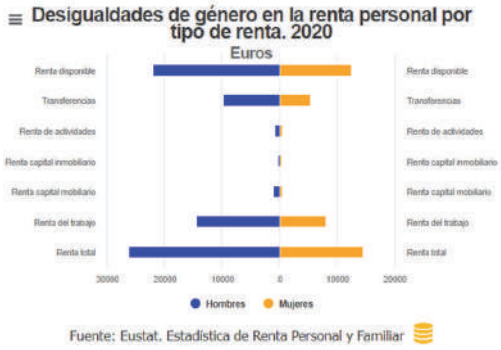

Espazioari dagokionez, atalkako errentei buruzko azken datuetara jota, udalerriko barne-desberdintasunak mapeatu daitezke. Hala, Ugarteko, Larrañoko eta Aretako bizitegi-eremuek dituzte batez besteko errentarik txikienak.

Hala ere, batez besteko errenta txikiago horiek homogeneoak ez diren eremuetatik ateratzen dira. Laudion, bizitegi-parkea asko berritu da, beraz, errentari dagokionez ez da oso bereizitako gunerik antzematen; horrek ez du esan nahi desberdintasun-egoerarik ez dagoenik. Azterketa horretarako, NEIren estatistika-zerbitzuak eskaintzen dituen bi neurri erabiltzen dira:

P80/20 koefizienteak errenta txikieneko biztanleen edo familien % 20ren errenten eta errentarik handieneko biztanleen edo familien % 20ren errenten ehunekoa adierazten du. Ratio hori 0 (gehienezko desberdintasuna) eta 100 (gehienezko berdintasuna) artekoa da.

P80/P20 errentaren banaketa. NEI 2020	
Laudio	2,3
01001 sekzioa	2,6
01002 sekzioa	2,2
01003 sekzioa	2,3
01004 sekzioa	2,1
01005 sekzioa	2,7
01006 sekzioa	2,2
01007 sekzioa	2,4
01008 sekzioa	2,3
01009 sekzioa	2,3
01010 sekzioa	2,5
01011 sekzioa	2,4
01012 sekzioa	2,2
01013 sekzioa	2,4

Indize horren gainean, Laudiok, 2,3rekin, probintzia-multzoaren azpitik dago (2,6) eta eskualdearen antzeko balioak ditu.

Gini indizea edo Gini koefizientea neurri ekonomikoa da, lurralde edo normalean herrialde jakin bateko, herritarren arteko diru-sarreren desberdintasuna kalkulatzeko balio duena. Biztanleriaren proportzio metatua, diru-sarrera baliokideen arabera ordenatua, diru-sarrera horien bidez jasotako diru-sarreren proportzio metatuarekin. Desberdintasun-neurri horrek 0 balioa hartzen du ekitate perfektuaren kasuan, eta 100 balioa, desberdintasun perfektuaren kasuan.

Laudiok ez ditu bere ingurukoen balioak baino okerragoak.

3.2.3. ERRENTAK ETA ETXEBIZITZA EGOKIA ESKURATZEA

Eskaintzaren egokitze-maila ezagutzeko, NEIren 2011ko erroldaren, katastroren eta higiezinen atarietako datuak hartu dira. Eskainitako parkearen errealitateari buruzko lehen hurbilpenaren arabera, antzeman da ez dela alokairuko etxebizitzarik erregistratzen; beraz, erosketa da sarbide-metodo nagusia. Eskaintza, Idealistan erregistratutakoak, 91 etxebizitzatakoa da (ia denak errepikatuta daude fotocasan); horietatik 10 100.000 euro baino gutxiagoko prezioan daude, eta 31 100.000 eta 150.000 bitartean. Hipoteka kalkulatzen dutenen arabera, higiezinen prezioaren kreditu osoak ez emateagatik beharrezko aurrezki-ekarpena jasotzen da (% 10 gutxienez), etxebizitza baten hipotekaren hileko kuota, 100.000 euro 30 urtera bitartekoa, hilean 445 eurokoa da.

Alde horretatik, ondasun hori eskuratzeko ezintasuna dute, eta gainerako kontsumoak baldintzatuta, eskuragarri dauden errentak 1100 eurotik gorakoak ez badira, etxeen errenten % 40 bideratzeko joera desegokia mantentzen bada. Alde horretatik, Laudion 10 etxebizitza daude tarte horretan.

Aztergai den hurrengo prezio-tarteari aplikatzen bazaio, hau da, 150.000 euroko beste 31 etxebizitzei, hileko kuota 636 eurokoa izango da, % 10eko aurrezkia jarri ondoren. Beraz, aukera horretatik kanpo daude 1.600 eurotik beherako errentak.

Errentak lehen azaldutako baldintzen arabera aztertuz gero (39.835 euroko familia-errenta garbia eta 17.031 euroko pertsona bakarrekoa), ondoriozta daiteke pertsona bakarreko errentaduneko etxeak, batez ere, alarguntasunak edo etxeko hausturek sortutakoak; eta guraso bakarreko familiak, berriz, lehenengo prezio-mailara iristeko gaitasuna baino ez dutela (100.000 eurotik beherako 10 higiezinetara) edo bestela etxebizitza eskuratzeko bere soldataren % 40tik gora jarri behar dute bigarrenetara sartzeko (150.000 euroraino iristen diren beste 31 etxebizitzetara).

Gainera, sexua kontuan hartuta azterketa sakonagoa eginda, antzematen da errenta txikiagoa izanez gero, emakumeen kasuan (12.000 ingurukoa), lehenengo prezio-tartea soilik dutela eskuragarri, 100.000 eurotik beherako etxebizitzetara, eta 10 unitate baino ez daude.

Laburbilduz, pertsona sostengatzaile bakarreko etxeek, bereziki emakumeak badira, batez ere eskura dauden batez besteko errenta txikiagoak dituztelako, zaila dute etxebizitza erosteko aukera, baldin eta errenten % 40 edo gutxiago erabili nahi badute, bai baliabiderik ez dutelako, bai aztertu ditugun prezioen tartean dauden etxebizitzen eskaintza oso txikia delako. Gainera, aurrezkia izateko beharra gehitu behar zaio analisiari.

3.2.4. EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO DESBERDINTASUNARI BURUZKO BESTE DATU BATZUK

Lurraldean aldaketa handiak dituen genero-aldea antzematen da. Hala, Laudiok, 2021eko datuen arabera, 9,3 ditu, Eustatek eskaintzen duen datua eta Udalmapek irudikatzen duena. Hala, beste udalerri mugakide batzuek baino askoz balio handiagoa du; Okondo (6,50) edo Amurrio (8,6) adibide gisa.

Azterketa estatistikoak aplikatu diren eskala guztietan, emakumeen eta gizonen arteko aldeak nabarmenak direnean, berdintasun-planetako estrategiak planifikatu dira. Zehazki, **Laudioko Berdintasun Planean, 2. Programaren barruan, Emakumeen ahalduntze sozialari eta politikoari laguntzea, 2.1 Helburuan bereziki**, bitartekotza-mahaia sortu behar da, emakumeen elkarteak, mugimendu feministaeta elkartekide ez diren emakumeak bilduko dituena, proiektu estrategikoen ezaugarriak zehazteko, hala nola, Partaidetza Kontseilua eta Emakumeen Etxea; datu hori kontuan hartu behar da berrikuspenetarako. Hirigintzan ere berariazko argibideak ematen dira **5. Programan**, **zainketetarako azpiegituren alde egiteko beharra** jasotzen dena.

IM. 4/

UDALERRIAN ERAGINA DUTEN LURRALDE- ETA SEKTORE-PLANGINTZATIK ERATORRITAKO BALDINTZAK.

4.1. LAUDIOKO (AIARAKO) EREMU FUNTZIONALAREN LURRALDE PLAN PARTZIALA ETA LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROAK 2019

1997ko LAGen garapenean, **Laudioko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu zen urtarrilaren 25eko 19/2005 Dekretuaren bidez**. 2005ean onartu zenetik, LPPk ez du aldaketarik izan. Hala ere, aipatu behar da, hori garatzeko, **Nerbioiko Parke Linealaren Plan Berezia onetsi zela 2006ko urrian**, eta horren ondorioz hura garatu eta gauzatu zela.

Aipatu behar da, **Laudioko Eremu Funtzionaleko LPP onetsi ondoren, honako Lurralde Plan Sektorialak (LPS) onetsi direla**:

- **Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektoriala**. 177/2014 Dekretua, 2014ko irailaren 16koa.

- 49/2013 Dekretua, azaroaren 19koa, EAEko **Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurraldearen Arloko Planaren (Isurialde Kantauriarra eta Mediterraneoa)** aldaketa behin betiko onartzen duena.

Bestalde, **128/2019 Dekretuaren bidez, behin betiko onartu dira Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (LAG), EAErako garrantzi handiko lurralde-gaiak jasotzen dituztenak**, hala nola: ingurune fisikoa eta azpiegitura berdea, hiri-berroneratzea eta eraldaketa-ardatzak, paisaia, mugikortasun jasangarria, ekonomia zirkularra, osasuna, klima-aldaketa, etab. Hala, LAG horiek EAEko lurralde-plangintzaren belaunaldi berria hasi zuten, lehenengoaren ondoren, bigarren belaunaldia, 1997ko aurreko LAGen arabera sortua.

Errealitate berri hori kontuan izanda, udalerriari eragiten dion lurralde-plangintzaren azterketa eta balorazioa egin da.

4.1.1. INDARREAN DAGOEN LPP-REN LURRALDE-EREDUA ETA 2019KO LAG-EN ZEHAZTAPENEN ALDERAKETA

LPPren Araudiko 7. Artikuluaren arabera, honako hauek dira eskualde-egitura antolatzeko lehentasunezko lurralde-helburuak:

a. Bilbao Metropolitarraren hurbiltasunaren ondorio diren abantaila konparatiboak aprobetxatzea espazio horrek bizi dituen dinamika berrietan eraginkortasunez parte hartzeko.

b. Lurraldearen ingurumen- eta paisaia-kalitatea zaintzea eta hobetzea, etorkizunerako funtsezko aktiboak dira-eta.

c. Eskualde-egiturako biztanlegune nagusietan erakargarritasuna hobetzea eta hiri-funtzioak eta zerbitzuen eta jarduera-espazioen eskaintza indartzea.

d. Landa-esparruetako ekonomia garatzeko eta demografia finkatzeko estrategia definitzea, esparruok mantendu ahal izateko eta berezitasunez hornitzen dituzten ezaugarriak babesteko

Helburu horiekin, LPPk elementu hauek aipatzen ditu Araudiaren 8. artikuluan:

- Lurralde-ereduaren oinarria eta euskarria ingurune fisikoa eta ingurumenaren kalitatea dira.

- "Nerbioiko Ardatz Teknopolitarrak", honako elementu hauek hartu ditu bere baitan: Nerbioiko Parke Lineala, bide- eta trenbide-azpiegiturak eta Eremu Funtzionaleko hiru hiri-nodo nagusiak (Laudio, Amurrio eta Urduña-Orduña), Nerbioi ibaiaren inguruan daudenak.

- "Ekosistema Minipolitarrak", landa-inguruneko elementuak jasotzen dituen kontzeptua ("Betiko herriak", "Burutzak eta turismo-zerbitzuen gunea", "Lurralderako sarreraguneak" eta "Atseden-eremuak eta lurraldeko sare berdea").

2019ko LAGetan, proposatzen da lurralde-eredua jasangarria, inklusiboa, adimentsua, orekatua, interrelaziozkoa eta parte-hartzailea izatea. Funtsean, 1997ko Gidalerroek ezarritako lurralde-ereduaren luzapena da, arlo horien diziplina eguneratuta, eta **honako elementuek definitzen dute:**

A. INGURUNE FISIKOA ETA AZPIEGITURA BERDEA

Laudioko LPPk eta HAPOk, etorkizuneko berrikuspenean, nolabaiteko babesa behar duten espazioak eguneratu beharko dituzte, gainera, ingurune fisikoaren antolamendu-kategoriak eta baldintzatzaile gainjarriak zehaztu beharko dituzte. Horiek **2019ko LAGen araberako izendapen eta erregulazioa** izan beharko dute, baita eremu funtzionaleko eskalaren araberako zehaztasuna. Bereziki, kontuan hartu beharko dira **Nekazaritza eta Basozaintzako** LPSk adierazitako balio estrategiko altuko lurzoruak.

LAGek 2019an proposatutako antolamendu-kategoriak:

Proposatutako antolamendu-kategoriak:

- **Babes Berezia**

- **Ingurugiroaren hobekuntza**

- **Basoa**

- **Nekazaritza-abeltzaintzakoa eta landazabala**. Agrologia-gaitasun oso desberdineko lurzoruak jasotzen ditu. Kategoria hori bi azpikategoriatan banatzen da **Nekazaritza eta Basozaintzako** LPSn:

  - Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza-abeltzaintza
  - Transtiziozko Landa Paisaia

- **Mendiko larreak**

- **Lurrazaleko uren babesa**. Ibaiak eta errekak eta haien babes-eremua, EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko LAPren arabera.

Gainera, **baldintzatzaile gainjarriak** ere ezartzen dira, ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-araubidea mugatzen edo baldintzatzen dutenak. Hona hemen:

- Arrisku naturalekoak eta klima-aldaketakoak: akuiferoen urratze-arriskua, eremu higagarriak, urpean gera daitezkeen eremuak eta klima-aldaketarekin zerikusia duten arriskuak.

- Azpiegitura berdekoa: euren ingurumen-balioengatik babestutako espazioak, Urdaibaiko Biosferaren Erreserba, korridore ekologikoak eta funtzio anitzeko natura intereseko beste espazio batzuk.

Ingurune fisikoko erabilerak bost multzotan sailkatuta daude:

- Ingurumen-babesa: mantentzea, ingurumenaren hobekuntza eta jarduera zientifiko-kulturalak jasotzen ditu.

- Aisia eta atsedena: aisialdi estentsiboa, intentsiboa eta ehiza zein arrantza jarduerak jasotzen ditu.

- Oinarrizko baliabideen ustiapena: nekazaritza, berotegiak, abeltzaintza, basogintza, nekazaritza-industriak eta erauzketa jarduerak sartzen dira.

- Azpiegiturak: garraiobideak, aireko lineak, linealak ez diren zerbitzuen instalazio teknikoak, obra-hondakindegiak eta hondakin solidoak uzteko guneak.

- Eraikuntza-erabilerak: honako hauek hartzen ditu, lehendik dauden nukleoetan oinarrituta eta babestu gabe dauden hirigintza-hazkundeak, onura publikoko eta gizarte-intereseko eraikinak, nekazaritza-ustiapenari lotutako bizitegi-isolatua, bizitegi-isolatua eta instalazio arriskutsuak.

Ingurune Fisikoaren Antolamendu-matrizearen bidez, ingurune fisikoko erabileren erregulazioa ezarri da, antolamendu-kategoria eta baldintzatzaile-gainjarri bakoitzerako, eta hura arautzeko kodea zehaztu da: erabilera egokia, erabilera onargarria eta erabilera debekatua. Aurreratu den bezala, **Laudioko HAPOren berrikuspenak lurzoru urbanizaezinaren erregulazioan, kategorien eta baldintzatzaile-gainjarrien mugaketa zehaztu behar du**, **baita kategoria eta baldintzatzaile bakoitzerako ezarritako erabilera-araubidea ere**. Horiek udalerri bakoitzaren berezko baldintzetara eta lan-eskalara egokitzeko bakarrik erabili daitezke.

Bestalde, 2019ko LAGen arabera, funtsezkoa da lurraldearen Azpiegitura Berdea. Alde horretatik, indarrean dagoen LPPk adierazitako zenbait elementu Azpiegitura Berdearen elementuak dira Eremu Funtzionalean, baina denak ez dira 2019ko LAGetan aintzat hartutakoak. **Funtsezko piezetako bat Nerbioiko Parke Lineala da, LPPren proposamen handienetakoa zena eta urte hauetan guztietan garatzen dabilena. Baina ez guztiak.**

Beraz, **LPPren etorkizuneko berrikuspenaren eta Laudioko HAPOren lana da erregulazio egokia ezarrita honakoak mugatzea: bere ingurumen-balioengatik babestutako espazioak, korridore ekologikoak eta lurralde horri eragiten dioten funtzio anitzeko beste espazio batzuk.**

Halaber, **Eremu Funtzionalarekin eta EAEkoarekin lotutako tokiko azpiegitura berdea ere jaso beharko du, eta azpiegitura horren barne jasotzea sistema orokorrak, eta nahi izanez gero, tokiko sistemak, bai espazio libreak, bai berdeguneak.**

B. LANDA-HABITATA

LPPk landa-habitataren gainean egindako ekarpenak, aurreko atalean ingurune fisikoari buruz adierazietakoetatik at, dokumentuak lurralde-ereduaren elementu diren **"Ekosistema Minipolitarrak" bezala izendatzen dituenen barruan daude**. **Lurralde-eremu hori landa-inguruneko nukleoek zein buruek eta Nerbioi ardatzetik kanpo hain dentsoak ez diren espazioek osatzen dute.** Horretarako, **"Betiko Herriak" izeneko bizitegi- eta turismo-estrategia berria** proposatzen da: landa-habitateko bizitegi- eta jarduera-forma berrietarako abegi-zentroak.

Hala ere, **ez da lehen sektoreko jardueraren aipamenik egiten, ezta landa-eremua kontserbatzeko eta sustatzeko, hura ingurune fisikoa kudeatzeko modua finkatzeko beharrizana ere**. Hala, beste jarduera batzuk (turismoa, esaterako) lehen sektoreko jardueraren osagarri erabili dira. Azken finean, ondorio gisa, **lurralde- eta hirigintza-plangintza berriak** indarrean dagoen landa-habitatean lehen sektoreko jardueraren osagarri diren beste erabilera batzuk eskaintzearen gainean sakondu beharko du, hala nola, aisia zein atsedena eta turismoa; eta **nekazaritza-jarduera landa-habitataren ardatz nagusitzat hartu beharko da, bere nortasuna mantentzeko eta etorkizuna kudeatzeko**.

C. HIRI-HABITATA

Hiri-habitatari buruzko LPPren lurralde-ereduak honako kontzeptu hauek ditu ardatz: **"Nerbioiko Ardatz Teknopolitarra"** izenekoa. Laudio eta Urduña/Orduña arteko ardatza da, lurraldean zabaltzeko eta aldatzeko aukera. Horretarako, hainbat jarduera garrantzitsu definitzen dira, eta, batez ere, Laudiori dagokionez, hauek dira:

- **Nerbioiko Parke Lineala**. Nerbioi ibaiaren ertzei lotutako parkea, korridore berdea indartzen eta kalitatezko espazioak sortzen dituena. Ardatzaren nukleo nagusien, Laudioren, Amurrioren eta Urduña/Orduñaren arteko lotura-elementua da, gainera, lurraldearen pertzepzioa hobetzen du. **Aisialdirako gune hori erakargarria da pertsonentzat eta natura-habitata, berriz, faunarentzat.** LPPk Nerbioiko Parke Lineala aurreikusi izana aipatu beharra dago, baita orduan sumatu zitezkeen helburuen lurralde- eta gizarte-egokitzapena ere; orain, **2019ko LAGek ezartzen dituzten azterketetatik eta jarraibideetatik abiatuta berresten dira.**

- **Egitura-aldaketak Ardatz Teknopolitarraren azpiegitura-euskarrian.** A-625 errepidearen azpiegitura-oinarriak, Bilbo-Urduña trenbidea, gasbidea eta zuntz optikoa dira ardatza egituratzen duten elementuak. Komunikazio-bideei buruzko proposamen nagusiak hauek dira: A-625 errepidean, saihesbideak eraikitzea hiriguneetako trafikoa kentzeko; eta trenbidean, linea Laudiotik igarotzean lurperatzea, oztopoak kentzeko eta hiri-berrikuntza lanak egiteko. A-625 autobiderako aurreikusitako jarduketak eginda daude; hala ere, istripu-kopuru handiko errepidea da eta hura hobetzeko jarduketa gehiago egingo dira. Trenari dagokionez, ez da jarduketarik egin.

Laudion, LPPk hiri-berrikuntzako eragiketa egitea proposatzen du, eremu zaharkituak berriz diseinatzeko eta eginkizun berriak emateko eta, horrekin batera, bizitegi- eta jarduera ekonomikoen eskaintza zabaltzeko garapen berriak sortzea. **Hori guztia trenbidea lurperatzearekin lotuta dago,** autobiaren erdiko lotunearen adarraren eta Guardian linea nagusiaren hego-mendebaldeko muturraren artean. Jarduketa horren bidez honako hauek lortu nahi ziren: hiri-irudia hobetzeko lanak egitea, ekipamendu berriak jartzea, bizitegi- eta ekoizpen-

espazio berriak sortzea, eta metropoliko garraio modu nagusi izan dadin trenbidea bultzatzea, eskualdeko intermodala eginda.

2019an onartutako LAGen dokumentuak Laudio eta Urduña/Orduña arteko Nerbioi Garaiko harana honela jasotzen du:"Bilbo Metropolitarrean sortutako aldaketak hedatzeko natura-ardatza,…".

Orain, 2019ko LAGek "Nerbioi Garaiko Eraldaketa Ardatza" izendatu dute. Ardatzak Nerbioi ibaia du argudio natural, ardatz osoa ingurumen aldetik egituratzen duen **parke lineal handia eratuta** (lurralde-mailako azpiegitura berdea). **Eraldaketa-ardatza azpiegitura-oinarri sendoan ere oinarritzen da, ekobulebar gisa eratutako A-625 errepidean eta** ADIFen **trenbidean oinarrituta**, azken hori Bilbao-Urduña aldiriko trenbide-linearekin. Linea horri dagokionez, **orain ez da zehazten Laudion lurperatzeko erabakia, nahiz eta Laudion hiri-berrikuntzako ekintzak eginbeharra mantendu den, bere irudiaren kalitatea hobetzeko eta bere zuzkidura- eta hirugarren sektoreko jardueren eskaintza indartzeko, nahiz eta ikuspegi orokorragotik**. Garrantzizkoa da uholde-arriskuak kontuan hartzea.

Bizitegi-kuantifikazioari dagokionez, 2019ko LAGen metodotik ateratzen den zifra txikiagoa da LPPk bere garaian proposatutakoa baino, gehienez LPPren 6.660 etxebizitzetatik, LAGeko 4.082 etxebizitzetara pasatuta.

Laudiori dagokionez, **2019ko LAGen irizpide berriak aplikatzean**, 16 urteko epean gutxienez 2.055 etxebizitza zenbatetsi dira eta **8 urterako gehienez 862 etxebizitza.**

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

UDAL HIRI-PLANGINTZAN AURREIKUSI BEHARKO DEN ETXEBIZITZEN AHALMEN MAXIMOAREN KALKULUA
EAEko Lurralde Antolamendurako Gidalerroetan ezarritako irizpideen arabera.

Udalerria:		Laudio / Llodio									
Udalerriaren biztanleria EUSTATen arabera		Bertan dauden etxebizitzen kopurua EUSTATen arabera.	2018-2026 eperako etxebizitzen beharrak					Etxebizitzen ahalmen maximoa			
			Etxebizitza nagusiak		Bigarren etxebizitzak	Etxebizitza hutsak	Etxebizitzen beharrak Guztira	Biztanleriaren arabera Harrotze Koefizientea	Etxebizitzen beharrak bider harrotze koefizientea	Etxe.hutsen berreskurapenaren ondorioz	Etxebizitzen Ahalmen maximoa
			Biztanleriaren aldaketaren ondorioz	Familia-tamainaren aldaketaren ondorioz	Etxe.nagusien aldaketaren ondorioz	Etxe.hutsen aldaketaren ondorioz					
1996	2016	2016	A1	A2	B1	C1	NR	Harrotze Koef.	NRe	C2	Etxebizitzak
19.913	18.303	8.623	-134	430	6	15	317	2,40	761	-172	862 (*)

MUGATZAILE GEHIGARRIAK:
(*) *Beti aurreikusi daitekeen egoitza-ahalmen minimoa (bertan dauden etxebizitzen kopuruaren %10a)*
(**) *Onartutako Egoitza-ahalmen maximoa (Bertan dauden etxebizitzen kopuruaren %50a)*

CÁLCULO DE LA CAPACIDAD RESIDENCIAL MÁXIMA A PREVER EN EL PLANEAMIENTO MUNICIPAL
según los criterios establecidos en las DOT.

Municipio:		Laudio / Llodio									
Población del municipio según EUSTAT		Viviendas existentes según EUSTAT en el año	Necesidades residenciales para el periodo 2018-2026					Capacidad residencial máxima			
			Viviendas principales		Viv.secundarias	Viv. deshabitadas	Necesidades residenciales Totales	Factor de Esponjamiento en función de la población	Necesidades residenciales esponjadas	Reducción por recuperación viv.deshab.	Capacidad residencial Máxima
			Por variación de la población	Por variación del tamaño familiar	Por variación viv.principales	Por variación viv.deshab.					
1996	2016	2016	A1	A2	B1	C1	NR	Esponjamiento	NRe	C2	Nº Viviendas
19.913	18.303	8.623	-134	430	6	15	317	2,40	761	-172	862 (*)

LIMITACIONES ADICIONALES:
(*) *Capacidad mínima que siempre se puede prever (10% de las viviendas existentes)*
(**) *Capacidad residencial máxima admisible (50% de las viviendas existentes)*

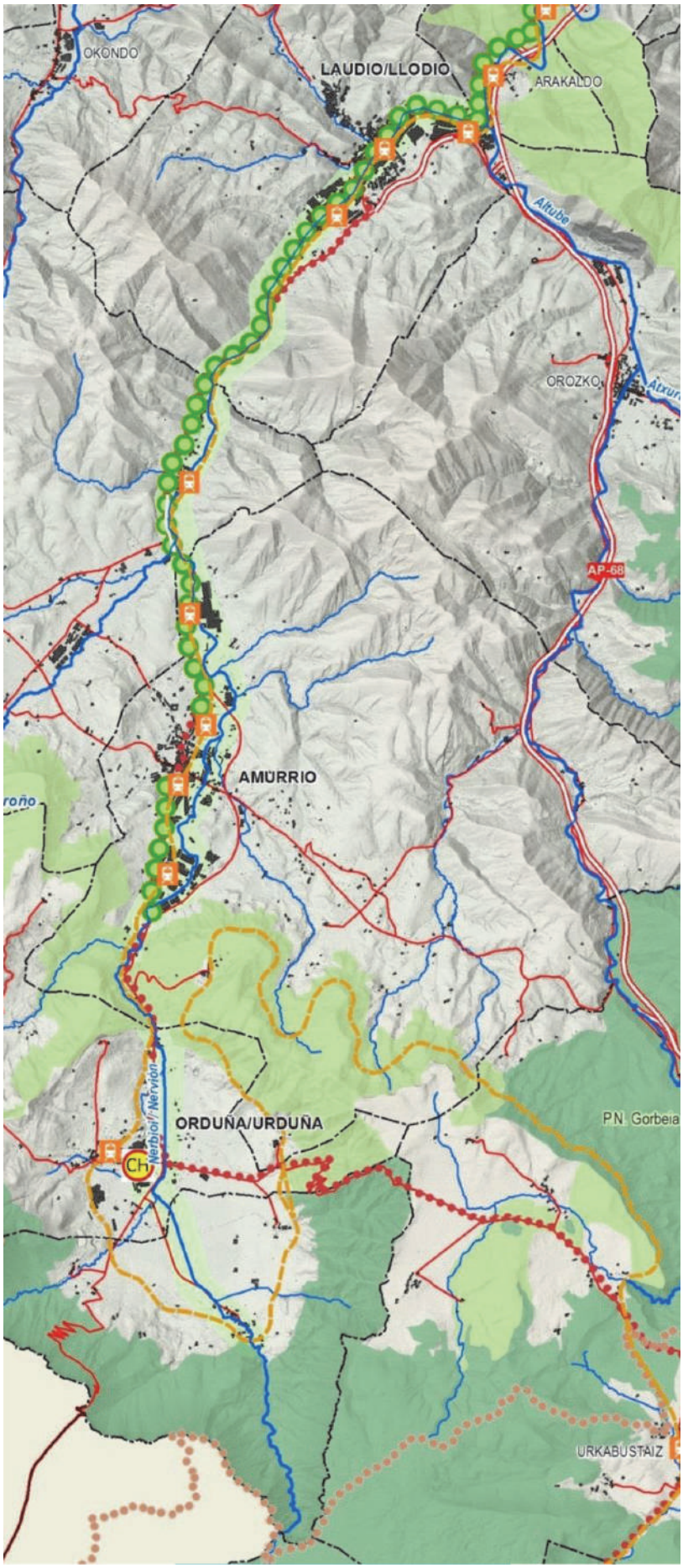

Nerbioi Garaiko Eraldaketa Ardatza

Jarduera ekonomikoen eta merkataritza-ekipamenduen lurzoruari dagokionez, **LPPk Laudio lehentasunezko interesekotzat jotzen du jarduera horietarako lurzorua antolatzeko eta sustatzeko**. Gainera, Laudiorentzat **zaharkitutako industria-eremuak birmoldatzeko berariazko politika garatzea proposatzen da**, formatu ertaineko merkataritza-zentroak ezartzera bideratuta. Gainera, **erreserba-eremua ezarri da industrialde berrirako**. Eremurik egokiena trenbidearen eta A-625 saihesbidearen arteko lurzoruak dira, Santa Cruz eta Katuja eremuen ondoan.

2019ko LAGetan, Lurralde Plan Partzialetara bideratzen da jarduera ekonomikoetarako lurzoru-pakete handiak dimentsionatzearen azken erantzukizuna, eta apustu hau egiten da: **Laudioren kasuan, badirudi beharrezkoa dela zehaztapen handiagoa egitea eta aurreikusitako eremuak berriz aztertzea**, uholde-arriskuak edo urbanizazio-kostuak direla-eta (Larra eta Telleria).

2019an onartutako **LAGen proposamen berria da LPPek Hiri-hazkundearen Perimetroaren** planteamendua egitea, lurzoru-kontsumoari eusteko neurri guztiekin bat etorrita, eta, bereziki, Eremu Funtzionaleko gune dinamikoenentzat, Laudioren kasuan bezala. Alde horretatik, eta hiri-perimetroaren hedapenaren aurrean, 2019ko LAGetan honako hau zehazten da hirigintza-plangintzarako:

- Garraio-sistemetarako sarbide-puntuen inguruan dentsitatea handitzeko, berritzeko edo hazteko jarduerei lehentasuna ematea. Gune horiek metro-geltokietatik, aldirietatik eta hiriarteko tranbietatik oinez iristeko modukoak izango dira, eskaera handiko ekipamenduak eta zuzkidurak jartzeko lehentasunezko eremuak.

- Hiri-dinamiken ondorioz, bizitegirako edo jarduera ekonomikoetarako zaharkituta geratu diren lurzoru urbanizagarriak Balio Estrategiko Handiko Nekazaritzako eta Abeltzaintzako lurzoru urbanizaezin sailkatu daitezkeen berrikustea.

D. PAISAIA, KULTURA- ETA NATURA-ONDAREA ETA BALIABIDE TURISTIKOAK

Paisaiak ez du berariazko tratamendurik LPPn, nahiz eta dokumentuaren zatiren batean aipatzen den, aurreko garaietan jasandako degradazioa eta hobetzeko beharra aipatzen denean bezala, batez ere Nerbioiren haranean. Paisaiari eragiten dioten neurriak ere identifikatzen dira, hala nola, “Ardatz Teknopolitarreko” nukleoen tratamenduan. Hori hobetzeko, elementu hauek proposatzen dira: Nerbioiko Parke Lineala, “Sare Berdea”, “Aisiaguneak”, etab.

Orain, 2019ko LAGetan, paisaiak erreferentzia izan behar du lurralde- eta hirigintza-antolamenduan, eta modu integralean hartu behar da kontuan, paisaia apartekoak eta egunerokoak kontuan hartuta, ahulenak babestuta eta degradatuak leheneratzeko neurriak hartuta. Beraz, **Laudioko HAPO berrikustean, paisaia integratu beharko da eta kalitatezko faktoretzat baloratu, gizartearen, kulturaren, ekonomiaren eta ongizatearen ikuspuntutik.**

Kultura-ondareari dagokionez, 2019ko LAGetan kontuan hartu da azken hamarkadetan izan den bilakaera kontzeptuala. Horren ondorioz, **kultura-ondare zabalaren eta integralaren nozioak nabarmen gainditu du monumentu-ikuspegia**, mugatuagoa, ondasun bakarretan oinarritua eta 1997ko LAGak arautu ziren unean nagusi zena. Horren ondorioz, **Laudioko HAPO berrikuspena, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Lege berrian adierazitakora egokitzeaz gain, kultura-ondarea lurralde-ereduan sartu beharko du**, eskaintzen dituen aukerak aprobetxatuta eta beste gai sektorialekin koordinatuta, ahalik eta eragin txikiena bermatzeko.

Natura-ondareari buruzko jarraibide berrien bi erreferentzia-esparruak 2030erako Biodibertsitate Estrategia eta 2020rako Geodibertsitate Estrategia dira. Beraz, **HAPOren**

berrikuspenaren helburua izan behar du udalerriko natura-ondarea garapen sozioekonomiko jasangarriko ereduarekin bateragarria den aktibo bihurtzea eta aukera-tresnatzat balioa ematea.

Baliabide turistikoen atala LPPk berariaz garatutako alderdia da, bereziki landa-eremurako garatze-aukeratzat hartzen baita. **LAGetan, Turismoa Antolatzeko uztailaren 28ko 13/2016 Legearekin, Turismoarenarekin bat etorrita, Baliabide Turistikoak Antolatzeko Lurralde Plan Sektoriala idaztea proposatzen da.** Plan hori, lurralde-baliabideak inbentariatzeko eta antolatzeko eta haien erabilera eta garapen turistikoa arautzeko tresna izateaz gain, baliabideen eta lurraldearen arteko artikulazioa ere ahalbidetuko du, hainbat produktu turistikoren eta lurraldearen beraren bidez kontsumoa errazteko**. HAPOren berrikuspenean, LPPren ikuspegi turistikoa eguneratu beharko da, LAGek ezartzen dutenarekin bat etorrita, eta Gidalerroek eurek aipatzen dituzten beste gai batzuekin bateragarri eginda, hala nola, azpiegitura berdearekin edo nekazaritza-jardueraren mantentzearekin.**

E. BALIABIDEEN KUDEAKETA JASANGARRIA

Ura. 2019ko LAGetako uraren arloko lurralde-ereduaren berrikuspenak gai hauek ditu ardatz: uholde-arriskuaren kudeaketa; lurrazaleko ur-masen morfologia-aldaketak; ur-hornidura eta saneamendua; ur-masen kalitatea; eta eremu babestuak. Eremu Funtzionaleko LPPn ur-horniduraren, saneamenduaren eta arazketaren arloan proposatutakoari dagokionez, **ez da aurrera egin Laudioko Maroñoko urtegia handitzeko aurreikuspenekin, ezta Ayala/Aiarako Herreriaseko urtegi berriaren eraikuntzan ere.**

Ur-arazketari dagokionez**, Urduña/Orduñako HUA eraiki da, eta Markixanakoa (Ayala/Aiara eta Amurrio) eta Basaurbekoa (Laudio) lurzoruak desjabetzeko fasean daude, horiek eraikitzeko.**

Energia. 2019ko LAG 2030eko Euskadiko Energia Estrategiaren (3E-2030) bi ardatz nagusietan oinarritzen da: energia-eraginkortasuna eta energia berriztagarriak. Alde horretatik, energia eolikoari dagokionez, ez dira garatu aurreikusitako parke eolikoak ez Ganekogortarako Okondon (I. taldea), ezta Kolometarako Orozkon (II. taldea) ere, nahiz eta 2002an behin betiko onartutako Energia Eolikoaren LPSn jasota egon.

Ekonomia zirkularra. Ekonomia zirkularra, LAGen berrikuspenaren esparruan, bi ardatzetan banatzen da: hondakinen kudeaketa eta lurzorua baliabide gisa. LPPn ez dago horrelako neurririk jasota.

Laudioko hirigintza-plangintza orokorraren berrikuspenean, energia eta baliabideak alderdi partzialetan kontuan hartzeaz gain, batez ere, horiek garatzeko beharrezkoak diren azpiegituretan eta lurraldean duten eraginean, beharrezkoa da baliabideen kudeaketa modu orokorrean jasotzea, baliabide-kontsumoak (bai udalerri barruan sortutakoak, bai inportatutakoak) eta lurraldeak horiek modu jasangarriagoan kudeatzeko dituen aukerak zehatz-mehatz aztertuta, lurraldearen portaeraren eraginkortasuna barne, eta hori nahitaez islatu beharko da bere hiri-lurralde ereduan.

F. MUGIKORTASUNA ETA LOGISTIKA

Mugikortasun jasangarriaren gainean, Lurralde Antolamenduko Gidalerroen berrikuspena mugikortasun multimodalaren inguruan hedatzen da eta honako hauek hartzen ditu: motorrik gabea edo oinezkoena eta bizikletena, bide-, trenbide-, portu- eta aireportu-mugikortasuna eta eredu logistikoa. Hau da, 2019an onartutako LAGek **erlazio-sistemaren azpiegitura-ikuspegia gainditzen dute, mugikortasuna kontzeptu orokorragotzat eta integratzaileagotzat hartzeko,**

lurralde-eredu osoa hartzeko gai dena. Alde horretatik, bai LPPren, baita, **ahal den neurrian, Laudioko plangintza orokorraren berrikuspenak ere, nodoen arteko harreman-sistema aztertzetik hasi beharko du, bai udalerrian bertan, bai udalerritik kanpo**, baina hari eragiten diotenak. Hala, **azterketa horretatik abiatuta, elkarrekin lotutako mugikortasun multimodaleko sistema eratu beharko du, non mugikortasunaren eraginkortasunak, oinezkoen eta bizikleten mugikortasunak eta garraio publikoak garrantzi berezia duten.**

Trenbideei dagokienez, gaur egun oraindik ez dira egin Bilbo-Urduña lineako zerbitzua areagotzeko hobekuntza-jarduerak, nahiz eta Trenbide Sarearen LPSn jasota egon. **Laudioko trenbide-zatia lurperatzeko aukera ere ez da garatu**, eta EAEko Trenbide Sarearen LPSean ere ez dago jasota. Horregatik, Laudioko HAPOk **proposamena berriz aztertu beharko du**.

Errepideei dagokienez, **A-625 errepidean, nahiz eta obrak egin, istripu-kopuru handiko errepidea da eta AEPIn (Arabako Errepideen Plan Integralean) arazo askodun bide jasota dago**, beraz, oraindik ere beharrezkoak dira hobetzeko jarduketak. A-624 errepidean. Halaber, bertan honako hobekuntzak egin dira: Respaldiza-Artziniega zatia eta Laudio-Okondo lotura.

G. ZEHARKAKO GAIAK ETA GOBERNANTZA

1997ko LAGak onetsi zirenetik, zenbait gai bereziki garrantzitsuak izan dira politika publikoen diseinuan eta kudeaketan, eta horiek ere kontuan hartu behar dira lurralde-antolamenduan eta, ondorioz, LAGen berrikuspenean. Horiek zeharkako gai berriak dira, berez lurralde-izaera ez izan arren, lurraldean ere eragina dutenak. Ildo horretatik, LAGen berrikuspenean gai hauek jorratu dira**: irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, klima-aldaketa, osasuna, euskara, eta lurralde-interrelazioa.**

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen gobernantzak hainbat planotan sailkatutako gaiak hartzen ditu: LPPen edo LPSen bidezko LAGen garapenarekin lotutako lehen planoa eta koordinazio-, antolaketa- eta kudeaketa-estrategiak; parte-hartzeari eta administrazio-integrazioari buruzko bigarren planoa; eta jarraipenarekin lotutako hirugarren planoa. Azkenik, nukleo-elementutzat, Aplikazio-arauak daude, eta horiek modu egokian jasota daude, legeriak ezartzen duen formatu bereizian eta propioan.

4.1.2. 2019KO LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROEN LAUDIOKO HAPORAKO BERARIAZKO LOTURA (VIENE DE ZUMÁRRAGA.

Laudioko HAPOrako, zuzenean edo zeharka, honako hauek dira espazioaren antolamenduari eta erabilerari buruzko jarraibideen arauen artikuluak:

Artikulua	Zuzeneko eraginkortasun loteslea	Zeharkako eraginkortasun loteslea
3	1, 2, 3, 4a (3 eta 4) eta 4b atalak	4a (1 eta 2) atalak
4	2, 3, 4, 5 eta 7 atalak	1 eta 6 atalak
5		Artikulu osoa
6		Artikulu osoa
7	3, 4, 5 eta 6 atalak	1, 2 eta 7 atalak
8	1, 3, 4 eta 5 atalak	2 atala
9		Artikulu osoa
10	2 atala	1 eta 3 atalak
11		Artikulu osoa
12	1, 2, 3 eta 4 atalak	5, 6 eta 7 atalak
13	1 eta 2 atalak	3 atala
14	2 atala	1, 3, 4 eta 5 atalak
15	1, 2 ,3 eta 8 atalak	4, 5, 6 eta 7 atalak

16	2 eta 4 atalak	1, 3, 5, 6 eta 7 atalak
17	4 atala	1, 2, 3, 5 eta 6 atalak
18	Artikulu osoa	
19	Artikulu osoa	

Nabarmentzekoa:

9. artikulua.– Eraldaketa-ardatzen arloko gidalerroak.

Lurralde Plan Partzialetarako jarraibideak dira, LAGen Antolamendu Memorian adierazitakoak. Kasu honetan, honako hauek dira:

1. Nerbioi ibaiarekin batera doan korridorearen gaineko ardatza garatzea Laudio, Aiara (Luiaondo), Amurrio eta Urduña udalerrietan, lurraldemosorako azpiegitura berde gisa Nerbioiko Parke Linealak eskaintzen dituen aukerak aprobetxatuta, eta urbanizaziotik babestuta eraikuntza-erabilerarik gabeko esparruak, eta hori guztia uholde-arriskua aintzat hartuta

2. Hiri-espazioak metropoli-berroreka eta -zabalkundearen oinarrien gainean artikulatzea, gune bakoitzak bere ezaugarri espezifikoen araberako berezitasun-elementuak jarriko lituzkeelarik:

   a) Laudioko hiri-berroneratzeko ekintzak egitea, bere irudiaren kalitatea hobetu eta bere zuzkidura-eskaintza eta hirugarren sektoreko jardueren eskaintza indartuko dutenak.

   b) Amurriok hazkunde eta jardun berriak hartzeko duen ahalmena kontuan hartzea, bere hiri-bilbea trinkotu eta antolatuko dutenak, hiriak birkualifikatzeko duen potentzial handia aprobetxatuz.

   c) Urduñako hiri- eta ingurumen-erakargarritasunak aprobetxatzea, bizitzeko, aisia- eta turismo-jardueretarako eta ekonomia berriko enpresentzako erakargarria izango den hiri ekologikoa eratuta

3 Eremu Funtzionalaren turismo-potentzialtasunak garatzea, kalitatezko natura-, kultura- eta hiri-arloko ondareari jarraikiz.

4.2. NERBIOIKO PARKE LINEALAREN PLAN BEREZIA

2006. urtean, Nerbioiko Parke Linealaren Plan Berezia onartu zen, eta bere helburuen artean honako hauek nabarmendu ziren: Nerbioi ibaiaren segurtasuna areagotzea, meandro-formako trazadura eta urpetze-lautadak babestuta; Nerbioi Garaiko saneamendu integrala; eta bizikletentzako pasealekua eraikitzea, parkea bere osotasunean egituratuko duen trenbide-geltokiekin lotuta. **Laudiorako Plan Bereziaren planteamendua antolamendu-proposamenaren 14. eta 18. tarteen artean dago.**

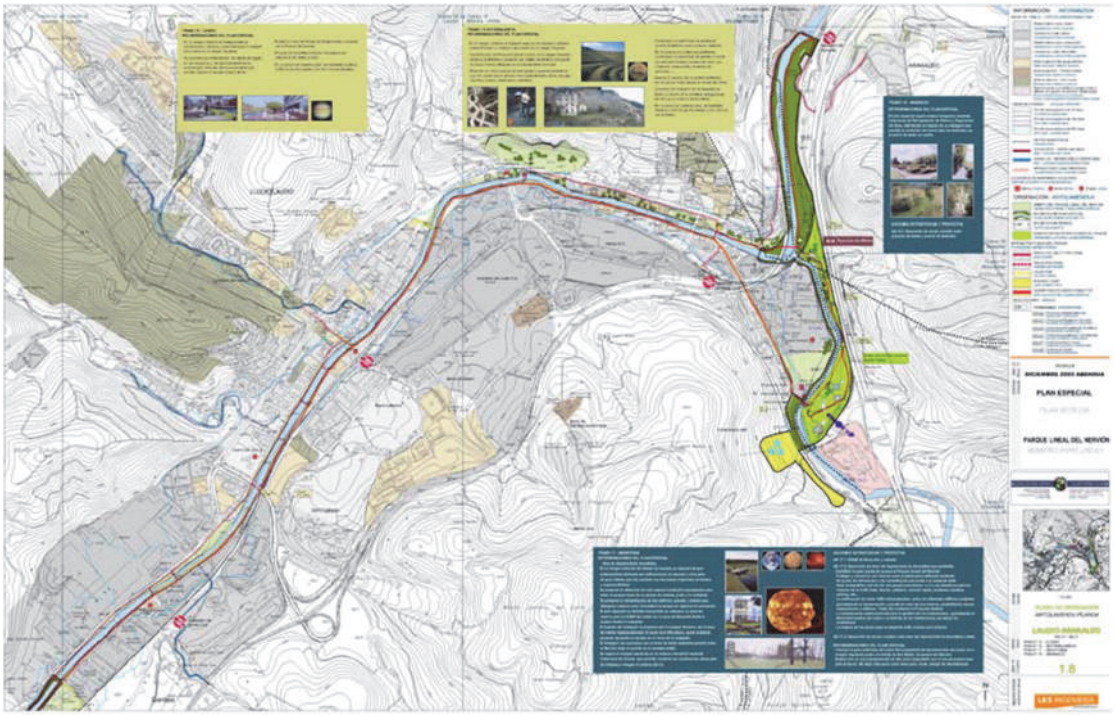

14. TARTEA. GARDEA. 1.7 antolamendu-planoa eta 2.7 kudeaketa-planoa.

Ibai-tarte hau Luiaondoko eta Laudioko hiriguneen artean dago, eta Gardea auzoa biltzen du (lurzoru urbanizaezinean kokatuta dagoen baserri bakanduko intereseko zona)

Ekintza estrategikoak eta proiektuak:

EE.14.1: bizikleta-bidea Luiaondotik Gardearaino garatzea, Laudion hainbeste erabiltzen den pasealeku eta bidegorriari jarraitasuna ematearren, Luiaondoko hiriguneraino iritsi ahal izateko.

EED.14.1: Bizikleta-biderako lurzorua eskuratzea

EEP.14.1: Bizikleta-biderako eta ibai-bazterrak egokitzeko proiektua. Lehentasuna Handia.

PO.1: eguzki-sistema eskalan garatzeko proiektua. Saturno, 6,405. km-an, 52,03 cm-ko diametroarekin. Lehentasuna: Ertaina.

Gardeako baserriak

15. TARTEA. LAUDIO. 1.8 antolamendu-planoa eta 2.8 kudeaketa-planoa.

Nerbioi ibaiaren tarte hau kanalean igarotzen da Gardea auzotik Bitorika zubiaren inguruetaraino, Laudioko industria- eta bizitegi-auzoak zeharkatuz. NPLaren esparrua Lamuzako parkearen eta jauregiaren bidez zabaldu daiteke.

Bestalde, Laudioko trenbidea, hain hurbil dagoenez (Bilbaotik 25 minutura), pasealekuen sareari eta parkeari iristerraztasun bikaina ematen die.

Esparru hau Nerbioiko Parke Linealari dagokio, eta ez dago Plan Bereziari lotuta. Hortaz, Laudioko plangintza orokorrerako eta garapen-plangintzarako gomendioen fitxa da honako hau. Hona hemen gomendioak:

- Ibaiaren eskuinaldean, bidegorria finkatuta eta erabileran dago. Beraz, ezkerralderako bigarren mailako bidegorria proposatzen da

- Ibai-bazterretako itxura hobetzeko, eta ibai-bidearen paramentu bertikalak lorategiz hornitzeko tratamenduak gomendatzen dira, ibaiaren hiri-paisaia hobetzeko asmoz.

- Gastronomia-museoari balioa ematea eta Lamuza parkearekin lotzea.

- Areta eta Laudioko geltokiei lotutako bizikleta-parke publikoak.

16. TARTEA. BITORIKA-ARETA. 1.8 antolamendu-planoa eta 2.8 kudeaketa-planoa

Nerbioi ibaiaren tarte hau Laudioko hirigunetik Areta auzoraino doa. Eskuinaldean beira-enpresa handiak ditu.

Esparru hau Nerbioiko Parke Linealari dagokio, eta ez dago Plan Bereziari lotuta. Hortaz, Laudioko plangintza orokorrerako eta garapen-plangintzarako gomendioen fitxa da honako hau. Hona hemen gomendioak:

- Ibaiaren ezkerraldean bigarren mailako bidegorria proposatzen da.

- Parke Lineala finkatzea Laudion, ibaiaren ezkerraldean (Bitorikako ingurunea eta Aretako lotunea), udal-plangintzan jasotako berdeguneak lotetsita.

- Parkeari edukia emango dioten olgetako jarduerak eta espazioak jartzea, hala nola, terraza-tarbernak, haurrentzako jolas-zonak, bolatokia, askaldegiak, altzariak…

- Bitorika zubia oinezkoentzako lotura gisa erabiltzeko aukera kontuan hartzea.

- Bitorikako irindegiaren ingurunean, turismo-jarduerarako gune bat sortzeko aukera kontuan hartzea (beiraren museoa, hotela, jatetxea, merkataritza, zerbitzuak…)

- Bitorikako harrobiaren espazioa Parke Linealarekin lotzea (beiraren museorako osagarri gisa).

- Bidegorria Aretako geralekuarekin eta, errepidetik (ibaitik urrunduta), Anuntzibairen ingurunearekin lotzea.

Bitorika Zubia

<u>17. TARTEA. ANUNTZIBAI</u>. 1.8 antolamendu-planoa eta 2.8 kudeaketa-planoa.

Altube ibaiaren ibilbidea, autobidean sartzeko zubitik (Laudioko Anuntzibai auzoan) Nerbioi ibaiko bokaleraino doana, trenbideko eta A-625 errepideko zubien azpitik. Edertasun handiko ingurunea da hasieran. Amaierako tartea, ibaiaren ezkerraldean, narriatuta eta industria-eraikuntzek hartuta dago, eta eskuinaldeak, berriz, ingurumenaren aldetik interesa du.

Ekintza estrategikoak eta proiektuak:

- EE.17.1: Basaurbeko HUA eta hodi biltzailea.

- EED.17.1: Desjabetze bidez lurzoruak eskuratzea, Basaurbeko HUA, hodi biltzailearen azken tartea eta ponpaketa-estazioa kokatzeko.

- EEP.17.1: Basaurbeko HUArako, hodi biltzailearen azken tarterako eta ponpaketa-estaziorako proiektua.

- EE.17.2: Anuntzibaiko aukerako eremua garatzea; helburu hauekin:

  - Nerbioiko Parke Linealerako sarbide-ate handia sortzea.

- Dagoen ondare eraikia erabilera berriekin babestea eta kontserbatzea.

- Herrialdeari buruzko informazio eta marketineko gunea, A-68 autobidearen ondoan.

- Hiri inguruko parkearekin bateragarriak eta, era beran, A-68 autobideko bidaiarientzat erakargarriak izango diren erabilerak: hotela, denda, kafetegia, otordu lasterreko jatetxea, osasun-asistentzia, aparkalekua, etab.

- Eraikitzeko 7.000 m² sortzea dauden eraikinen artean, horiek kontserbatu eta balioa ematea ziurtatzeko, eta zabalkuntza eta eraikin gehiago egiteko aukera emateko; hori guztia Proiektu Bateratuaren arabera.

- Instalazioak kudeatzeko lankidetza publiko-pribatua, lurzorua titulartasun publikokoa izan dadin eta herritar guztiek instalazioak erabiltzeko aukera izan dezaten ziurtatzeko.

- A-68 autobidearen azpiko pasabideak hobetzea, baita faunarentzat ere

- EED.17.2: Desjabetze bidez lurzorua eskuratzea, Anuntzibai aukerako eremua garatzeko.

- EEP.17.2: Anuntzibaiko aukerako eremurako proiektu bateratua.

- EE.17.3: Anuntzibaiko aukerako eremuaren eta Aretaren artean bizikleta-bidea garatzea.

- EED.17.3: Desjabetze bidez lurzorua eskuratzea, bizikleta-bidea garatzeko.

- EEP.17.3: Bizikleta-biderako eta ibai-bazterrak egokitzeko proiektua.

Anuntzibai Zubia

Plan Bereziaren Gomendioak:

- Ibaiaren ezkerraldean, San Martin baselizaren ondoan, Laudioko Udalaren jabetzakoa den lurzoru librearen azalera handia Nerbioiko parkeari lotzea

- Auzorako toki-parkearen erabilerarekin bateragarria izango den goi-mailako ekipamendu-erabilera ematea.

- Zona hau berdegune huts gisa ez uztea, basamortu bihurtzeko arriskua izango bailuke

18. TARTEA. ARAKALDO. 1.8 antolamendu-planoa eta 2.8 kudeaketa-planoa.

Nerbioi ibaiaren ibilbidea, Laudioko Areta auzotik Arakaldora sartzeko zubiraino doana, Altube ibaiaren urak jaso ondoren.

Lotune-tartea da, Tarte honetan, etorkizuneko zabalkuntzak hiri inguruko parketik egin litezke, Nerbioi ibaiaren erdiko tartean.

Ekintza estrategikoak eta proiektuak:

- EE.18.1: Aretako pasagunearen eta Arakaldoko zubiaren artean bizikleta-bidea garatzea.

- EED.18.1: Desjabetze bidez lurzorua eskuratzea, bizikleta-bidea garatzeko.

- EEP.18.1: Bizikleta-biderako eta ibai-bazterrak egokitzeko proiektua.

Arakaldo

4.3. LAUDIO NEKAZARITZA ETA BASOZAINTZAKO LURRALDE PLAN SEKTORIALEAN

Irailaren 16ko 177/2014 Dekretuak behin betiko onartuak, planak helburu nagusi hauek ditu: lurra eta, oro har, nekazaritza-sektorea eta haren bitartekoak defendatzea eta babestea, egungo landa-egoera zehaztea eta plangintza landa-irizpideetatik planteatuko duen lurralde-antolamendua bultzatzea.

Beraz, Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialak (LPS) bete nahi duen funtzio bikoitza da: lurralde-antolamendu baten proposamena, euskal landa-eremu multiaktibo eta funtzional baten bideragarritasuna ziurtatzera bideratua; eta eredu hori lurralde-antolamenduaren arloko erabakitze-prozesuetan sartzeko bide bat irekitzea.

Sektoreka, LAPak nekazaritza- eta baso-erabilerak arautzen ditu Lurzoru Urbanizaezinean, eta haren antolamendu-eremuak EAE osoa hartzen du, lehendik zeuden hiri-eremuak alde batera utzita; halakotzat hartzen dira behin betiko onartzen diren egunean udal-plangintza orokorrean hiri-lurzoru, lurzoru hiritargarri gisa sailkatuta dauden eremuak

Kanpoan uzten dira, halaber, Naturagune Babestuak (Parke Naturalak eta Biotopo Babestuak), Urdaibaiko Biosfera Erreserbaren eremua eta hezeguneak, Hezeguneen LAPean zehatz-mehatz ordenatuta, eta Itsasertzeko LAPak definitutako Itsasertzeko Babes Bereziko Eremuak.

Indarrean dauden Lurralde Plan Partzialek (LPP) babestutako Lurzoru Urbanizaezinari dagokionez, Nekazaritza eta Basogintzaren LPSaren zonakatzeak izaera subsidiarioa du eremu horietan – LPPen prebalentzia juridikoa kontuan hartuta –, bertan definitutako Balio Estrategiko Handiko zonetan izan ezik, horietan bi lurralde-antolamenduko tresnen araudi zorrotzena gailentzen baita.

Lurzoru urbanizaezina arautzeko oinarri gisa, LPSak arau-elementuen eta soilik ingurune fisikoaren alderdien arteko definizioa eta kontrastea egiten du, honela egituratuta:

- **Erabilerak eta jarduerak definitzea.**

  1997ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan proposatutako eskematik abiatuta, zona desberdinetan kontuan hartu beharreko erabilerak eta jarduerak definitzen dira, eta ñabardura batzuk egiten dira, hala nola Kontserbazio Erabilera ez aintzat hartzea (ez da erabilera bat bera, helburu bat baizik), Negutegi Erabilera Nekazaritza Erabileran integratzea eta landa-bideak eta pistak erabilera desberdin berri gisa sartzea.

- **Antolamendu-kategoriak.**

  1997ko Lurraldearen Antolamendurako Artezpideetan oinarrituak, zenbait zehaztapen eta aldaketarekin. Babes Bereziko kategoria ez da espezifikoki mugatzen, nahiz eta gainjarritako baldintza gisa sartu LAGetako Natura Intereseko Eremuak eta Espazioak, Natura 2000 Sarean sartutako eremuak (GKL, HBBE), Nazioarteko Garrantziko RAMSAR hezegune izendatutako guneak, Korridore Ekologikoen Sarea, Gutxi Eraldatutako Paisaia duten Eremuak eta 1997ko LAGetan ezarritako irizpidearen arabera Babes Bereziko gisa kalifikatzeko ezaugarriak betetzen dituen beste edozein azalera. Horietatik abiatuta, eta LAGek adierazten duten bezala, LPPek edo udal-plangintzak definituko lituzkete babes bereziko zonak, dagozkien aplikazio-eremuen barruan.

LAParen arabera, lurzoru orok nekazaritza eta basogintzako bokazioa du edo izan dezake, neurri handiagoan edo txikiagoan, eta, beraz, ez zaio inongo eremuri esleitu 1997ko LAGen Erabilera Definituko Bokaziorik Gabeko Kategoria.

1997ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetako **nekazaritza eta abeltzaintzako eta landazabaleko kategoria bi azpikategoriatan** banatzen da:

- *Balio estrategiko handia.* Gaitasun agrologiko handieneko lurzoruak eta, modernitatea, errentagarritasuna edo iraunkortasuna direla eta, sektorearentzat estrategikotzat jotzen diren nekazaritza-ustiategietako lurrak hartzen dira barnean, eta, beraz, horiek mantentzea eta babestea lehentasunezkotzat jotzen dira beste erabilera batzuen aurrean.

- *Trantsizioko landa-paisaia.* Aurreko azpikategoriak baino ekoizpen-ahalmen txikiagoa duten landatutako eremuak (malda handiagoak) edo landazabaleko eremuak biltzen ditu, belardiz eta haiekin mosaikoan dauden baso-unada txikiz estaliak. Balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-eremuekin edo baso-eremu zabalekin kontaktuan daude berehala, eta bokazioz, oro har, bi noranzko horietako batera jotzen dute. **Udalerrian, Nerbioi haranera iritsi arte, malda gutxieneko hegaletan banatuta dago.**

1997ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetako baso-kategoriak eta larre menditarrak goragoko kategoria batean biltzen dira, *Mendia* izenekoan, eta kategoria hori lau kategoriatan banatzen da:

- *Basogintza*. Kategoria honetan sartuko lirateke gaur egun zuhaitzez estalita dauden eremu guztiak.

- *Basoa-Mendi Barbana:* Gaur egun sastrakaz estalita dauden eremuak sartzen dira, gaur egun abeltzaintza-erabilera garrantzitsurik ez dutenak, malda-eremuetan daudenak, baso-unadez inguratuta daudenak eta higadura-fenomenorik ez dutenak. Era berean, laboreen artean edo larreen behealdean dauden hutsarteak, sastrakak eta/edo larreak ere biltzen ditu.

- *Larre menditarrak*: Larre menditarrak kategoria: Azpikategoria honetan sartzen dira garaiera handieneko mendiguneetako larre menditarrak, aprobetxamendu tradizionala hortzetan eta kultura transhumante trastermitanteari lotuak.

- *Larre menditarrak-Harkaitzak:* euskal mendietako kareharrizko formazioen bereizgarri diren paredo harritsu handiak, ia bertikalak, barne hartzen dituzte. Horien nekazaritza eta basogintzako aprobetxamendua ia ezinezkoa da, ez baitira erraz aprobetxatzen, berezitasun eta bitxitasun handiko flora-habitat nabarmena baita, eta mehatxatutako faunaren babesleku eta habia baita.

Ingurumenaren hobekuntza kategoriaren barruan sartzen dira degradatutako eremuak, lurzoru gutxikoak edo egungo higadura-lagin handiak dituztenak, ekosistema hobetzeko eta lehengoratzeko lanak ahalik eta lasterren egin behar direnak, baliabidea galtzen jarrai ez dezan. Gaur egun dauden harrobiak ere sartzen dira, jardunean daudenak zein bertan behera utzitakoak, eta horien antolamenduari gaiari buruzko legeriak heldu beharko dio.

Azkenik, ***Azaleko Urak Babesteko Kategoria*** EAEko ibaiek eta errekek eta horiei dagokien babes-zonak osatzen dute, eta EAEko Ibaien eta Erreken Ertzak Antolatzeko LAPean ezartzen da.

Laudioko udalerrian, antolamendu-kategoriak eta -azpikategoriak honako hauek dira:

ANTOLAMENDU-KATEGORIAK ETA AZPIKATEGORIAK	Azalera (ha)	Udalerri osoko azaleraren %
Nekazaritza eta abeltzaintzako eta landazabalekoa: Trantsizioko landa paisaia	297,92	7,96
Nekazaritza eta abeltzaintzako eta landazabalekoa:: Balio estrategiko handia	15,47	0,41
Basogintza	2.558,72	68,38
Basogintza-Mendi Barbana	426,59	11,40
Ingurumenaren hobekuntza	0,64	0,02
Mendi larreak	28,13	0,75
Lurrazaleko urak	12,51	0,33

Iturria: EAEko Nekazaritza eta Basogintzaren LAPa behin betiko onartzeko dokumentua.

- **Baldintza gainjartzaileak**

Jarduera jakin batzuk antolamendu-kategorietan garatzeko modua mugatzen dute, kasu bakoitzean dagoen arrisku-motaren arabera, eta ingurune fisikoko elementuak tratatzeko eta LAGetan ezarritako esparruetan jarduerak arautzeko irizpide eta jarraibideen arabera.

Laudion honako baldintzatzaile-gainjarriak daude:

BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK	Azalera (ha)	Udalerri osoko azaleraren %
Eremu higagarriak	49,71	1,33
Onura publikoko mendiak (OPM)		
11, 16, 17, 56, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 84, 85, 88, 185, 411, 468, 471, 472,		

Iturria: EAEko Nekazaritza eta Basogintzaren LAPa behin betiko onartzeko dokumentua.

Laudion Eremu Higagarriak daude. Horietan landare-estalkia mantendu edo instalatu beharko da, batez ere zuhaitz eta zuhaixkei dagokienez. Eremu horietako higadura-jarduerak mugatu beharko dira, eta nekazaritza- eta basogintza-jarduerak kontu handiz eginda. **Eremu Higagarriko bi eremu nagusiak honako hauek dira: Goikogane ibaiaren goiko hegalak eta Lujamendi, Larraño eta Laudio hiriguneko Lamuza Parkean dauden eremu-multzoak.**

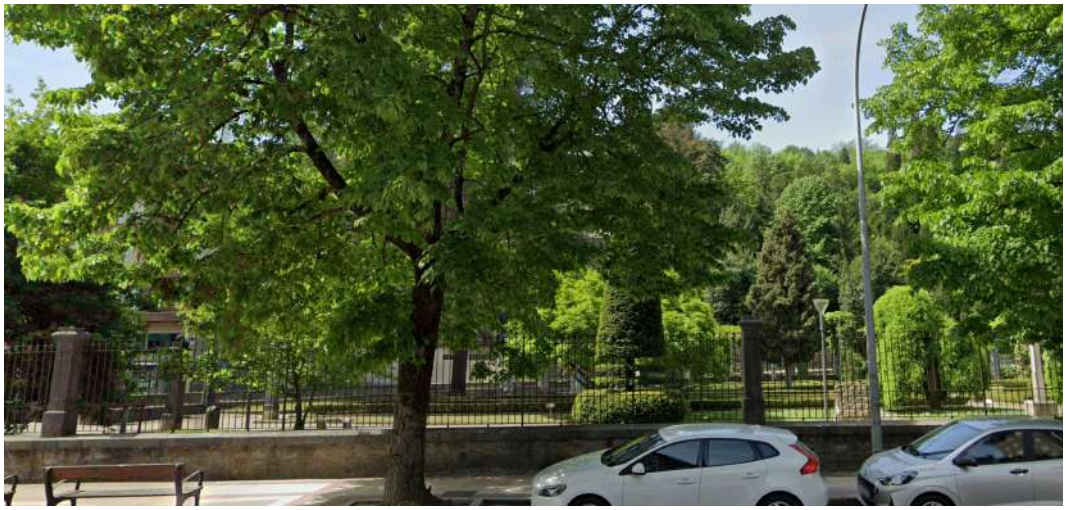

Lamuzako parkea

- **Erabilera eta jardueren erregulazio xehatua**

LAPak erabilerak eta jarduerak arautzeko matrize hau ezartzen du:

USOS	CATEGORIAS DE ORDENACION							
	AGROGANADERO Y CAMPIÑA		MONTE				MEJORA AMBIENTAL	PROTECCIÓN DE AGUAS SUPERFICIALES
	Estratégico	Paisaje Transición	Forestal-Monte Ralo	Forestal	Pastos Montanos	Pastos Montanos-Roquedos		
PROTECCION AMBIENTAL								
Mejora ambiental	2	2	1	2	2	2	1*	1
OCIO Y ESPARCIMIENTO								
Recreo extensivo	2	2	2	2	2	2	2	-
Recreo intensivo	2a	2a	2a	2a	2a	3	2a	-
Actividades cinegéticas y piscícolas	2	2	2	2	2	2	2	2
APROVECH. DE RECURSOS PRIMARIOS								
Prácticas agrarias	1	1*	2*	2a*	3	3	3	2*
Construcciones ligadas a explotación agraria	3a*	2a*	3a*	3a*	3	3	3	3
Prácticas ganaderas	2	2	2*	2*	1*	2*	2*	2*
Construcciones ligadas a explotación ganadera	3a*	2a*	3a*	3a*	3a*	3	3	3
Prácticas forestales	2a*	2*	1*	1*	2*	2*	1*	2*
Construc. ligadas a explotación forestal	3a	2a	3a	3a	3	3	3	3
Industrias Agrarias	3a	2a	3a	3a	3	3	3	3
Actividades extractivas	-	-	-	-	-	-	-	-
INFRAESTRUCTURAS								
Vías de transporte[25]	-	-	-	-	-	-	-	-
Caminos rurales y pistas	2a	2a	2a	2a	2a*	3	2a	-
Líneas de tendido aéreo	2a	2a	2a	2a	3a	3	2a	-
Líneas subterráneas	2a	2a	2a	2a	3a	3a	2a	-
Inst. Técnicas de servicios Tipo A	3a	2a	2a	3a	3	3	3	-
Inst. Técnicas de servicios Tipo B	2a	2a	2a	2a	2a	3a	2a	-
Escombreras y vertederos de residuos sólidos	3a	3a	3a	3a	3	3	3a	-
USOS EDIFICATORIOS								
Crecim. Apoyados en núcleos preexistentes	3a	2a	2a	3a	3a	3	2a	-
Crecim. No apoyados en núcleos preexistentes	3a	3a	3a	3a	3	3	3a	-
Edificios de Utilidad Pública e Interés S.	3a	3a	3a	3a	3a	3	3a	-
Resid. aislado vinculado a explotación	2a*	2a*	3a	3a	3a	3	3	3
Resid. aislado no vinculado a explotación	3	3	3	3	3	3	3	-
Instalaciones peligrosas	3a	3a	3a	3a	3a	3	3a	-

1. *Propiciado: Se denomina uso propiciado de una zona al que predomina en ella y la caracteriza desde un punto de vista funcional y físico,* ***2.*** *Admisible,* ***3.*** *Prohibido*
a. *En los casos señalados con esta letra, los procedimientos de EIA de planes o proyectos considerarán de manera específica en dicha evaluación la afección sobre la actividad agroforestal y la aplicación de medidas correctoras en los términos recogidos en el PEAS (Documento D del PTS Agroforestal). Para proyectos sobre la subcategoría de alto valor estratégico, se exigirá la emisión de informe por el órgano foral competente en materia agraria.*

Los ***3a*** *significan un Uso no deseable, pero admisible en caso de venir avalado por los PTP, o de certificarse su admisibilidad en base al procedimiento anterior".*

* = Usos agroforestales con matizaciones en este PTS o a concretar por el ordenamiento foral
- : Usos a regular desde otros documentos de planeamiento

ERABILERAK	ANTOLAMENDU KATEGORIAK							
	NEKAZARITZA ETA ABELTZAINTZA ETA LANDAZABALA		MENDIA				INGURUMEN HOBEKUNTZA	AZALEKO UREN BABESA
	Estrategikoa	Trantsiziko paisaia	Basoa-mendi meatsa	Basoak	Larre menditarrak	Larre menditarrak-Haitzak		
INGURUMEN BABESA								
Ingurumen-hobekuntza	2	2	1	2	2	2	1*	1
AISIALDIA ETA ATSEDENA								
Aisia estentsiboa	2	2	2	2	2	2	2	-
Aisia intentsiboa	2a	2a	2a	2a	2a	3	2a	-
Ehiza- eta arrantza-jarduerak	2	2	2	2	2	2	2	2
LEHEN MAILAKO BALIABIDEEN APROBETXAMENDUA								
Nekazaritza-jarduerak	1	1*	2*	2a*	3	3	3	2*
Nekazaritza-ustiapenera lotutako eraikinak	3a*	2a*	3a*	3a*	3	3	3	3
Abeltzaintza-jarduerak	2	2	2*	2*	1*	2*	2*	2*
Abeltzaintza-ustiapenera lotutako eraikinak	3a*	2a*	3a*	3a*	3a*	3	3	3
Basogintza-jarduerak	2a*	2*	1*	1*	2*	2*	1*	2*
Basogintza-ustiapenera lotutako eraikinak	3a	2a	3a	3a	3	3	3	3
Nekazaritza-industriak	3a	2a	3a	3a	3	3	3	3
Ateratze-jarduerak	-	-	-	-	-	-	-	-
AZPIEGITURAK								
Garraio-bideak[25]	-	-	-	-	-	-	-	-
Landa-bideak eta pistak	2a	2a	2a	2a	2a*	3	2a	-
Aireko linea elektrikoak	2a	2a	2a	2a	3a	3	2a	-
Lurpeko lineak	2a	2a	2a	2a	3a	3a	2a	-
A motako zerbitzuen inst. teknikoak	3a	2a	2a	3a	3	3	3	-
B motako zerbitzuen inst. teknikoak	2a	2a	2a	2a	2a	3a	2a	-
Hondakin solidoen obra-hondakindegiak eta zabortegiak	3a	3a	3a	3a	3	3	3a	-
ERAIKUNTZA ERABILERAK								
Lehendik diren nukleoetan babestutako	3a	2a	2a	3a	3a	3	2a	-

hazk.								
Lehendik diren nukleoetan babestu gabeko hazk.	3a	3a	3a	3a	3	3	3a	-
Onura publiko eta giz. inter. eraikinak	3a	3a	3a	3a	3a	3	3a	-
Ustiategiari loturiko bizitegi bakana	2a*	2a*	3a	3a	3a	3	3	3
Ustiategiari lotu gabeko bizitegi bakana	3	3	3	3	3	3	3	-
Instalazio arriskutsuak	3a	3a	3a	3a	3a	3	3a	-

1. *Faboratua: Faboratutako erabilera, zona batean nagusi dena eta ikuspegi funtzional eta fisikotik karakterizatzen duena da.* ***2.*** *Onargarria,* ***3.*** *Debekatua*
a. *Letra honekin adierazitako kasuetan, plan edo proiektuen ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedurek berariaz hartuko dituzte kontuan ebaluazio horretan nekazaritza- eta basogintza-jardueraren gaineko afektazioa eta neurri zuzentzaileen aplikazioa AAEPan jasotako baldintzetan (D dokumentua, NBALAParen I. eranskina). Balio estrategiko handiko azpikategoriari buruzko proiektuetarako, nekazaritza-arloan eskuduna den foru-organoak dagokion txostena egitea eskatuko da.*

3a *horiek nahi ez den erabilera dira, baina onargarria LZPek bermatzen badituzte, edo aurreko prozeduran oinarrituta onargarria dela ziurtatzen bada".*

* = Nekazaritza- eta basogintza-erabilera hauek ñabardurak dituzte LAP honetan edo foru-antolamenduak zehaztu behar ditu
- : Bestelako planeamendu-dokumentuekin arautu beharreko erabilerak

4.4. IBAIEN ETA ERREKEN ERTZAK ANTOLATZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA (ISURIALDE KANTAURIARRA).

Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluaren abenduaren 22ko 415/1998 Dekretuaren bidez onartu zen behin betiko, eta 1997ko LAGen 8. kapituluan horri buruz egindako zehaztapenak garatzeko idatzi zen. Azaroaren 19ko 449/2013 Dekretuaren bidez, Lurraldearen Plan Sektorialaren aldaketa bat onartu zen, besteak beste, lurzoruaren erabilera-irizpide berriak (uholde-arrisku mailaren arabera) eta azterketa berrien ondoren egindako uholde-arriskugarritasunaren mapa berriak LPSean txertatzeko.

Laudio osoa Nerbioi ibaiaren arroaren barruan dago. Ibaia nahiko laburra da eta luzetarako zein zeharkako malda handiekin eta ura azkar kanporatzen duten eremu eta arroilen arteko txandakatze ugariekin batera, arroko egoerak askotarikoak dira. Hala, arrisku handiko eremuetan lurzoruaren erabilera biziak eragindako arazoak ugariak dira.

Ibai horren jatorrizko norabidea, E.I.E.-ra begira, bat-batean aldatu egiten da Ibaizabalekin topo egitean. Izan ere, Ibaizabalek Bizkaiko sinklinoriotik hurbilago dihardu, tolesturen norabide ohikoenean.

Landare-ingurunea aldatzen doa arro osoan zehar, hedapen eta intentsitate desberdinarekin, eskuineko bazterreko arroetatik, non erkameztien eta pagadien ehunekoa handia den, ezkerraldekoetara; izan ere, hegoaldeko isurialdeak bakarrik eskaintzen du askotariko mosaikoa, non, aipatutako bi baso motez gain, larre-partzelak ere hautematen diren (egoera erregresiboa). Iparraldean, berriz, intsinis pinuaren presioa erabatekoa da, eta, azkenik, Altubekoa, eta Nerbioi baxua bera, artadi edo harizti gutxi batzuekin, espezie industrial horrek hura jasan dezakeen lurzoru guztia hartzen baitu.

Nekazaritza-lurzoruak, larreak eta belardiak nahiko urriak dira inguru horretan, eta Amurrioren eta Urduñaren inguruko ibar batzuetara mugatzen dira; larreak, berriz, ibaien goialdeko hegaletara eta iparraldeko gailur batzuetara hedatzen dira.

LAP honen funtsezko proposamenetako bat da ur-ibilgu guztiak problematika homogeneoko tarteen arabera banatzea eta zonakatzea, hiru osagairen azterketan oinarrituta: Ingurumena, Hidraulika eta Hirigintza. Osagai bakoitzaren eta ezarritako tramifikazioaren eta zonifikazioen arabera, araudia aplikatzen da.

Laudioko udal-mugapean, Nerbioi eta Altube ibaietako ibaiertzen tipologia hauek identifikatu dira:

NATURA-INTERESEKO ERTZAK

- Altube ibaia: ezker ertza, Anuntzibai Jauregitik gertu.

- Nerbioi ibaia: A-625 errepidea ibaiarekin gurutzatzen den eremuan, hirigunetik gora, eta hirigunean, José Matia kalearen parean. Bi kasuetan eskuinaldean.

Eremu horietako udal-plangintzaren barruan, gutxienez 50 metroko tartea utzi beharko da ibilgu publikoaren mugatze-lerrora, herri-lanetan eta azpiegitura-instalazioetan izan ezik, baita kultura-ondarea babesteko behar bezala justifikatutako ekintzetan ere.

BERBIRJASO BEHARREKO ERTZAK

- Altube ibaia: bi ertzak A-68ko ordainlekuko sarbidetik gertu.

- Nerbioi ibaia: hirigunetik kanpo dauden ibaiertz ia guztiak horrela kalifikatuta daude, aurreko kategoriako eremuak izan ezik.

Eremu degradatuak berreskuratu beharko dira, eta horietan ingurumena hobetzeko jarduketak lehenetsiko dira. Neurri horiek ondorengoek sortutako eraginak tratatuko dituzte: hondakindegiek, zabortegiek, bideratzeek, ibaiertzeko landaredia aldatzeak eta abar.

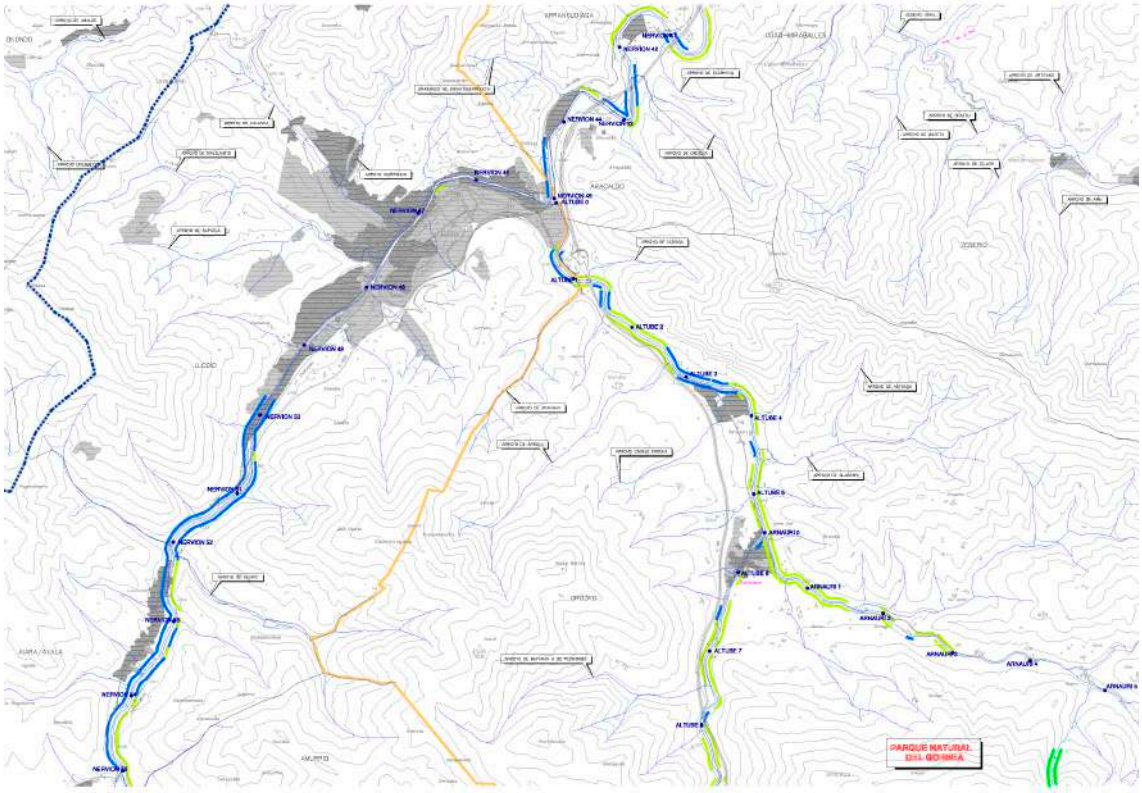

Osagai hidraulikoari dagokionez, ondoren, Nerbioi ibaiaren arroko ibilgu nagusiak banatzen dituzten zatiak zehaztu dira, Laudiotik igarotzen denean duten ekarpen-azaleraren arabera.

- Altube ibaia: Laudio igarotzen duen zatia, Nerbioira ura isuri aurretik, III. mailakotzat sailkatu da, ekarpen-arroa 100 eta 200 km^2 artekoa delako.

- Nerbioi ibaia: 200 eta 400 km^2 bitarteko ekarpen-arroa du (IV. maila), harik eta beste errekekin batu arte, non V. mailara iristen den (400-600 km^2 arroa), Palanca errekarekiko elkargunetik hasita.

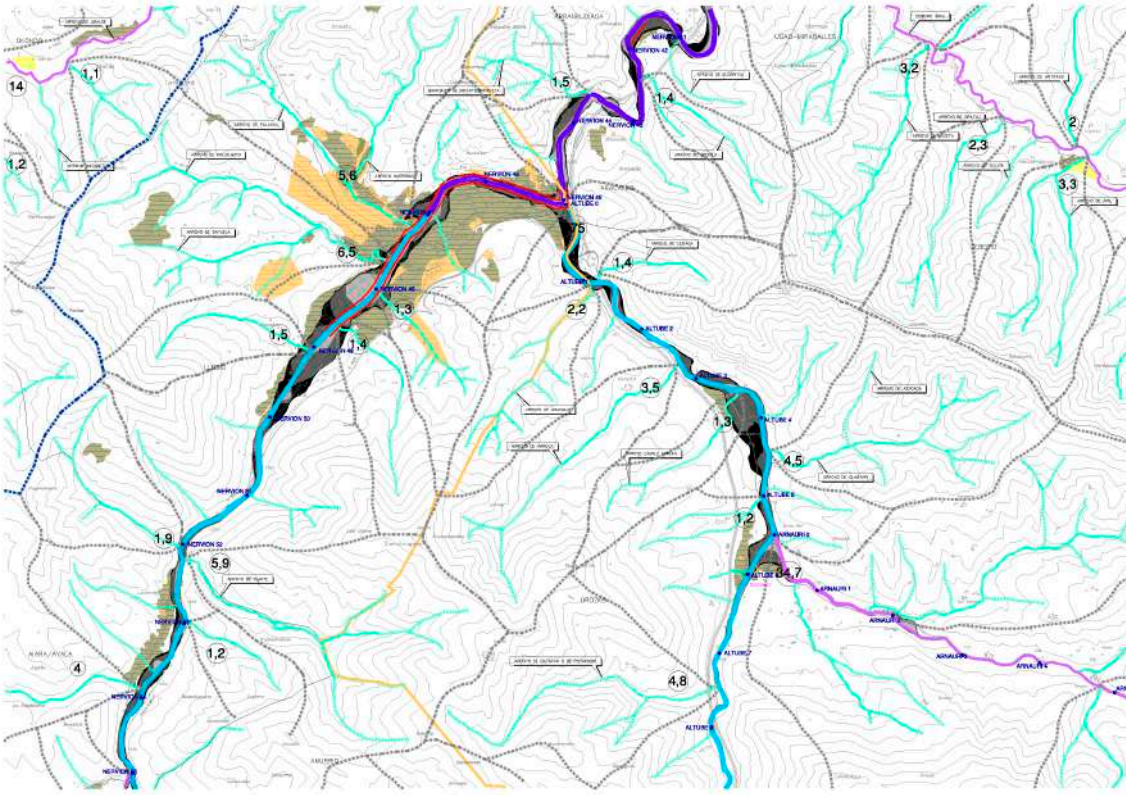

Azkenik, **hirigintza-osagaiaren** arabera, planak lau eremu bereizten ditu: landa-eremuko ertzak, hiriarteko komunikazio-azpiegiturek okupatutako ertzak, eremu garatuetako ertzak eta hirigintza-garapen berrietarako potentziala duten eremuetako ertzak.

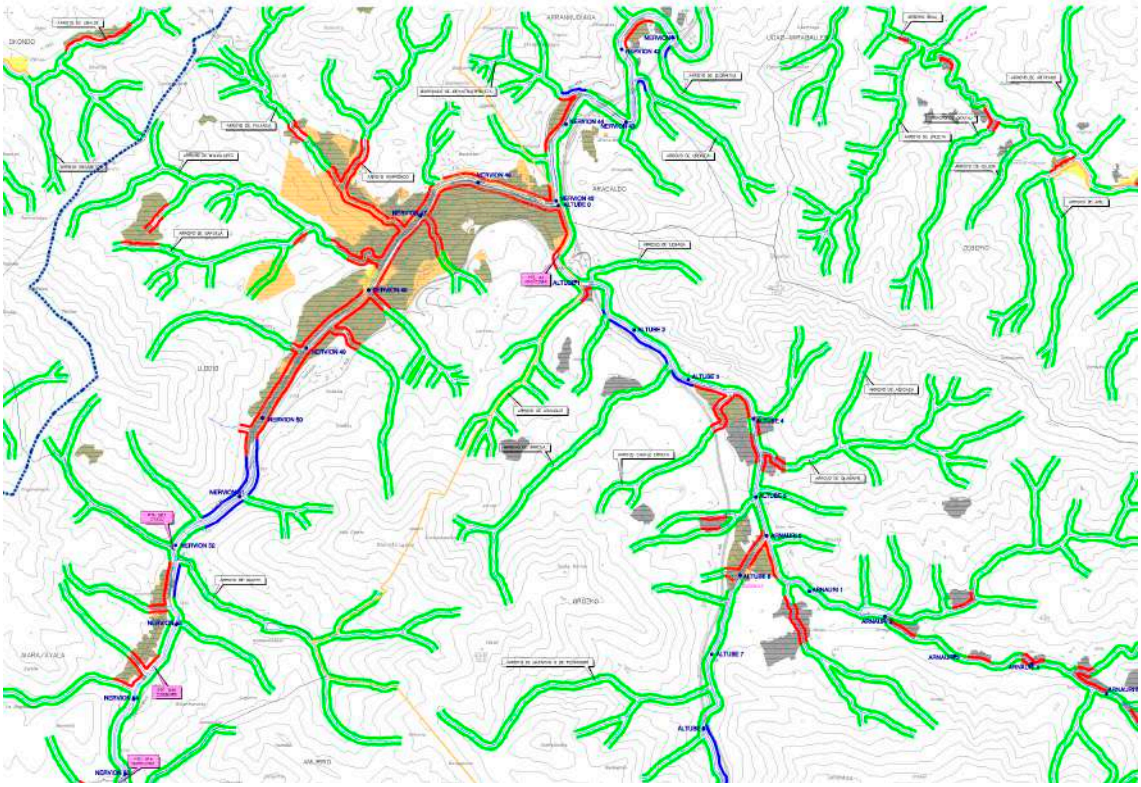

Laudiotik igarotzen diren ubideen ertzek, funtsean, Eremu Garatuetan dauden Ertzak dituzte, baina Landa-eremuko zenbait ertz ere badaude, eta gutxi dira Hirigintza Garapen Berriak izan ditzaketen Ertzak dituztenak. Hala, LPSn XVIII. mendeko Anuntzibai zubia nabarmendu da.

Udal-plangintzak "Lur Gaineko Urak Babesteko Lurzoru Urbanizaezina" kategoria ezarri behar du Lurzoru Urbanizaezineko ibilguen ertzetan, LAPetik eratorritako zonekin, eta, gainera, ibilguen alde bakoitzean 100 metroko zabalerako banda baten gainean dituen irizpideak jaso behar ditu.

Eremu Garatuetako Ertzetan, irizpide orokorra ibaia hiri-paisaiaren konfigurazioan garrantzi handieneko elementutzat hartzea da, bai eta natura-ingurunea hirien barruan integratzeko bitarteko pribilegiatutzat hartzea ere.

Hirigintza-osagaiaren arabera landa-eremuko ertz gisa hartzen diren ertzetan, gutxienez 50 metroko atzerapena errespetatu beharko da ibilgu publikoaren mugaketa-lerroarekiko, 100 km2-tik gorako adar-arroa duten ibai-zatiak direlako (III. eta IV. mailak). Osagarri gisa, ibilguen alde banatan 100 metroko zabalera duen zerrenda batean, lurzoru urbanizaezinaren berezko eraikuntza, jarduera eta erabilerak bakarrik onartuko dira.

Hirigintza Garapen Berrietarako Potentziala duten Eremuetako Ertzetan, eraikuntzen atzerapenetarako araudi bat planteatzen da, bertan dagoen erriberako landaredia babesten lagunduko duena eta, hala badagokio, uholdeen aurrean babesteko beharrezkoak diren bideratze-obren bideragarritasuna bermatuko duena.

LAP indarrean jarri eta ia hamarkada bat geroago, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailak beharrezkotzat jo zuen plana aldatzea, LAParen dokumentuan honako hauek txertatuko zituena: lurzorua erabiltzeko irizpide berriak, uholde-arriskuaren arabera, eta Uren Zuzendaritzak egindako uholde-arriskuaren mapa berriak; Natura 2000 Sarearen barruan Ibaietako BIL gisa deklaratutako guneen berariazko erregulazioa; espazio horien identifikazio eta kokapen planimetrikoa, Biodibertsitaterako eta Ingurumen Partaidetzarako Zuzendaritzaren argibideen arabera; eta LAParen edukiak homologatzea, Uraren Esparru Zuzentarauaren, Europar Batasunaren 2000/60/EE Zuzentarauaren eta Urei buruzko 1/2006 Legearen xedapenekin lotuta, Eusko Legebiltzarraren xedapen horiek indarrean sartu ondoren onartu baitziren.

Laudion Uholdeak izateko Arrisku Potentzial Handiko Eremu hauek identifikatu dira:

- **ES017-BIZ-10-1 kodea, Izena: LAUDIO**. I. taldekoa, uholde-arrisku oso handia

- **ES17-ALA-10-3 kodea Izena: AIARA.** III. taldekoa, uholde arrisku nabarmenekoa.

4.5. HEZEGUNEAK ANTOLATZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA.

2004an EAEko Hezeguneen LAPa behin betiko onartu zen (uztailaren 27ko 160/2004 Dekretua), 2011n Hezeguneen Inbentarioa aldatu zen (2011ko maiatzaren 3ko Agindua), eta 2012an LAPari aldaketa bat egin zitzaion (urriaren 30eko 231/2012 Dekretua).

LAPean adierazitako helburua da biosferaren ekosistemarik aberats eta berezienetako eta, aldi berean, ahulenetako bat osatzen duten kostaldeko nahiz barnealdeko hezeguneei behar bezalako babesa ematea, bai eta lurralde-antolamenduarekin bateragarria den tratamendu integratzailea ematea ere.

LAPak 1997ko LAGen zehaztapenak garatzen ditu Autonomia Erkidegoko hezeguneen inbentario eta sailkapen baten bidez, bai eta erabilera eta jarduera baimenduen edo debekatuen erregulazioaren bidez ere, berariazko antolamenduaren xede diren hezeguneetako harrera-ahalmenaren arabera.

LAPak hiru taldetan sailkatzen ditu hezeguneak:

- I. multzoa. LAP onartzen den unean Naturgune Babestu izendapenak eragindako hezeguneak sartzen dira.

- II. multzoa. Hirigintza-plangintza bereziak babestutako hezeguneak nahiz LAPak berak xehetasunez antolatzen dituenak sartzen dira.

- III. multzoa: Inbentariatzen diren gainerako hezeguneei dagokie, baita artifizialei ere.

Laudion Olarteko urtegia dago, III. taldekoa, eta EA12 kodea du.

4.6. JARDUERA EKONOMIKOETARAKO ETA MERKATARITZA-EKIPAMENDUETARAKO LURZORUA SORTZEKO LURRALDEAREN ARLOKO PLANA.

Abenduaren 21eko 262/2004 Dekretuaren bidez behin betiko onartu zen, 1997ko LAGen 9. kapituluko 5. atalean ezarritakoa betetzeko, eta honako helburu hauek ezarri dira:

- LAGen lurralde-antolamenduaren eredua sektoreka identifikatzea, jarduera ekonomikoetarako lurzoruaren hirigintza-erregulazioari dagokionez.
- Koordinazio-tresna bat ezartzea lurralde-plan partzialak egiteko prozesurako.
- Jarduera ekonomikoetarako lurzorua sortzeko eragiketak programatzeko irizpide orokor batzuk adieraztea.
- Merkataritza-gune handien lurralde-antolamendua sistematizatzea.

a) Antolakuntza-irizpideak

Laudioko Eremu Funtzionalak saldo orekatua du biztanleria okupatuaren eta bigarren sektoreko lanpostu-kopuruaren artean. Okupatutako industria-lurzoruaren dentsitate-indizea 27 lanpostu/ha da. Laudion izan ezik, udalerriek planifikatutako industria-lurzoru librearen eskaintza nahikoa dute.

Laudiorako zaharkitutako industrialdeak birmoldatzeko prozesuetarako hirigintza-politika espezifikoa kudeatzea proposatzen da.

b) Lurzoruaren kudeaketaren lurraldetzea

Eremu Funtzionala jarduera ekonomikoetarako lurzoruaren kudeaketa-integraturako eskualde-unitatetzat hartzen da.

c) Lehentasunez kokatzeko jarraibideak

Eremu Futzionaleko udalerriak honela kategorizatzen dira:

- Lehentasunezko intereseko udalerriak: Amurrio, Aiara, Laudio
- Hazkunde moteleko udalerriak: Arakaldo, Artziniega, Urduña, Orozko.
- Garapen txikiko udalerriak: Okondo.

d) Sustapen-eremuak

Laudio industria-birmoldaketako eremuen berreskuratze-ekonomikorako eta hirigintza-birsorkuntzarako sustapen-eremu proposatzen da.

e) Jarduera ekonomikoetarako lurzoru publikoa sortzeko eragiketak

Honakoak proposatzen dira:

- Eskualde-mailako poligono berria Amurrion/Aiaran. 25/50 ha-ko aukeren kokapena eta bideragarritasuna aztertzea. Kokaleku estrategikotzat Luiando eta Ipar Amurrio/Aiara arteko eremua planteatzen da.

- Eskualdeko Industrialde Berria Laudion. Aukeren kokalekua eta bideragarritasuna aztertzea. 10/25 ha.

f) Lurzorua kuantifikatzeko jarraibideak

- Lehendik dauden jarduera ekonomikoko instalazioek jardueran okupatutako lurzoru-azalera: 321 hektarea.

- Kalifikatutako eta eskaintza bideragarritzat jotako lurzoru libreen azalera. 0,75eko gutxitze faktorea aplikatuko zaio kalifikatutako lurzoru librearen eskaintza osoari: 85 hektarea.

- Planean aurreikusitako sustapen publikoko eragiketa berriak hartzeko beharrezkoak diren eta indarrean dagoen hirigintza-plangintzan jasota ez daudelako birkalifikatu behar diren lurzoruei dagokien azalera: 40/60 hektarea.

- Planak aurreikusten duen eskaera hartzeko behar diren lurzoru berriei dagokien azalera: 40/80 hektarea.

Laudioko E.F. Kuantifikazio orokorra: 490/540 hektarea

g) Merkataritza-ekipamendu handiak arautzea

- Eskualdeko zentralitatea duten udalerriak (B kategoria): Amurrio, Aiara eta Laudio.

- Gainerako udalerriak (C kategoria): Arakaldo, Artziniega, Okondo, Urduña eta Orozko.

4.7. EAEKO TRENBIDE-SAREAREN LURRALDE PLAN SEKTORIALA.

Otsailaren 27ko 41/2001 Dekretuaren bidez onartu zen behin betiko, eta Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare osoa ezartzeko eta garatzeko jarduketak zehazten dituen lurraldea antolatzeko tresna da, 1997ko LAGek zehaztutako esparru orokorraren barruan. Jarduera horiek eragindako lurzoruaren erabilerari buruzko zehaztapenak hirigintza-planekin lotzen ditu, eta horiek gauzatzeko behar diren lurzoru-erreserbak egitea ahalbidetzen du.

Laudioren kasuan, LPSn ez da trazadura berririk proiektatu. Bilbo-Urduña linean zerbitzua areagotzeko hobekuntza-jarduerak baino ez dira aurreikusten, oraindik gauzatu gabe daudenak.

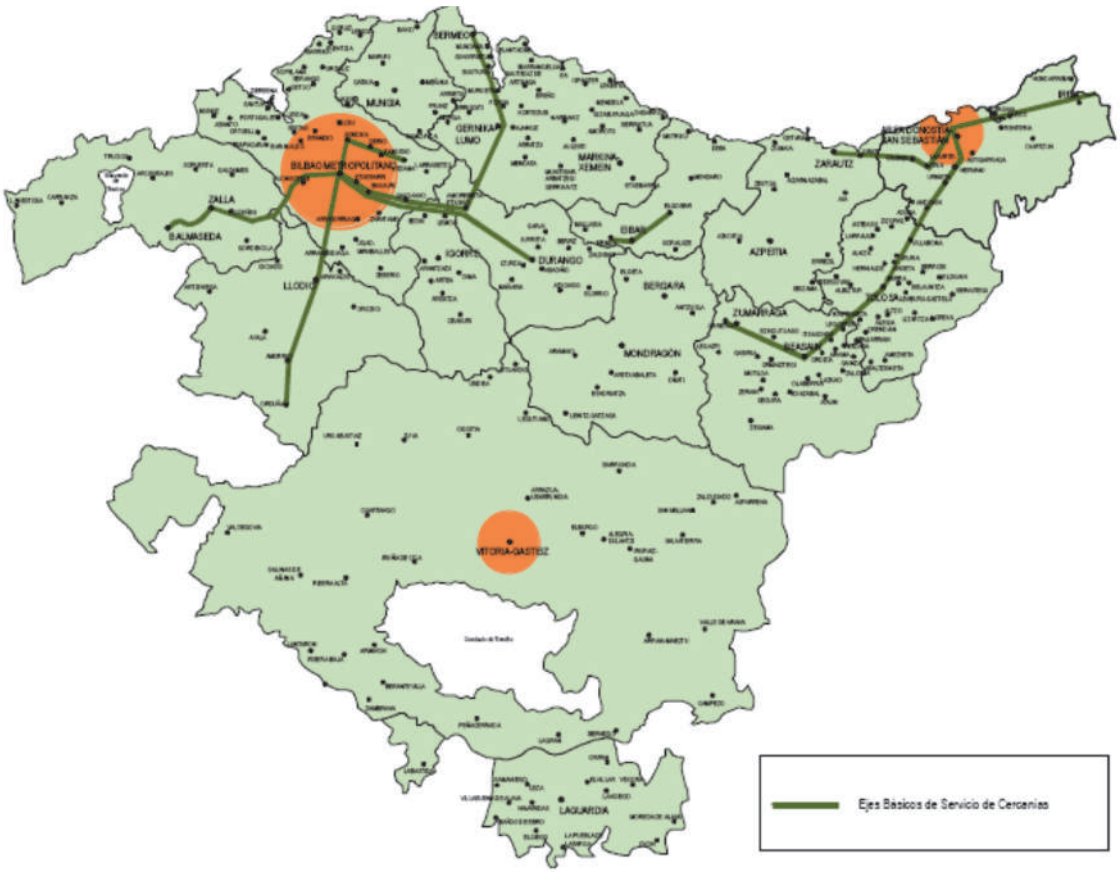

4.8. EUSKADIKO BIZIKLETA IBILBIDEEN PLAN ZUZENTZAILEA.

Euskal Autonomia Erkidegoko Bizikletentzako Ibilbideen Plan Zuzentzailea (BIPZ) Euskal Autonomia Erkidegoan bizikletaz mugitzeko azpiegituren plangintza eta koordinazio estrategikoa egiteko tresna dinamikoa da, bizikleta garraiobide gisa erabiltzeko aukera baloratu, erraztu eta sustatzeko helburuarekin. Lurralde historiko bakoitzeko LAPen arteko beharrezko koordinaziorako tresna gisa ere planteatzen da.

Sarea hiru mailatan (1., 2. eta 3. mailak) egituratuta dago, baina osagarriak dira. Hiru maila horien definizioan jarraitutako gainjartze hierarkikotik abiatuta, horizonte-sarea definitzeko erabilitako metodologia ere azaltzen dute, etorkizunean plantea daitezkeen egoera administratibo eta ekonomiko-finantzarioetara egokitzeko moduko sare-proposamena izanik.

- 1. Mailako Sarea: hiru lurralde historikoen arteko eta lurralde horien eta aldameneko autonomia-erkidegoen eta Frantziako estatuaren arteko interkonexio-funtzioa betetzen du (EuroVelorentzat proposatutako alternatiba bat irudikatzen du), eta, gainera, 25.000 biztanletik gorako herriak konektatzen ditu, bai eta garraio kolektiboko estazio intermodal nagusiekin konektatu ere.

- 2. Mailako Sarea: 10.000 biztanle baino gehiago dituzten udalerriak aurreko sarearekin konektatzeko helburuarekin definitua, bai eta haietan funtzionalki integratuta dauden jarduera ekonomikoko eta enplegu-kontzentrazioko eremu nagusiak ere. Gainera, eremu funtzional guztiak elkarrekin lotzeko aukera ematen du, eta haien oinarrizko artikulazioan aurrera egiteko aukera.

- 3. Mailako Sarea: jarduera ekonomikoetarako lurzorua garatzeko beste eremu estrategiko garrantzitsu batzuetara zabaltzen du sarea, etorkizunean 10.000 biztanletik beherako udalerrien sarera konektatzeko aukera emateaz gain. Era berean, sareak eremu funtzionaleko eskalan garatzea errazten du.

Laudio Oinarrizko Sarean jasota dago 08. Ibilbidearekin: Nerbioi, 2. mailakoa.

Estructuración de la red básica según los niveles de red que argumentan su conformación

Estructuración de la red básica por itinerarios ciclables

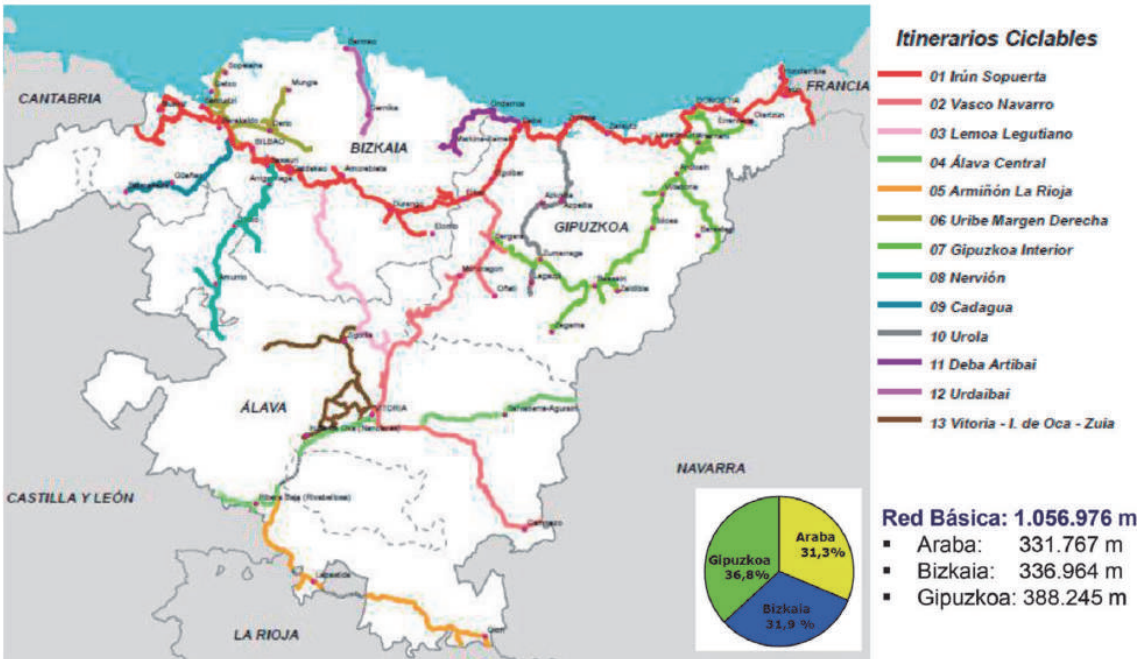

4.9. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO BIZIKLETA-BIDEEN ETA IBILBIDE-BERDEEN ARLOKO LURRALDE PLANA

BBIB ALPk Arabako Lurralde Historikoko Bizikleta Bideen Foru Sarea definitzen du. Sare horrek eguneroko mugikortasunari lotutako joan-etorrien eguneroko fluxua jasoko du, hots, mota horretako joan-etorri guztien % 24. Bizikleta bidezko eguneroko zuzeneko joan-etorrien irismena 10 km-koa dela jo da, hau da, eremu lauan 52 minutu inguruko ibilbidea.

Sarea 11 ibilbidek osatzen dute, eta guztira 37,33 eta 38,22 km arteko luzera dute Arabako Lurralde Historikoan. Horietako batek ere ez du eraginik Laudion.

BBIB ALPk Arabako Lurralde Historikoko Ibilbide Berdeen Sarea definitzen du. Sare horrek motorrik gabeko mugikortasuna jasoko du, bai eguneroko mugikortasuna, baita aisialdiari eta turismoari lotutakoa ere, eta lurraldera eta bertako naturaguneetara sartzeko aukera emango du.

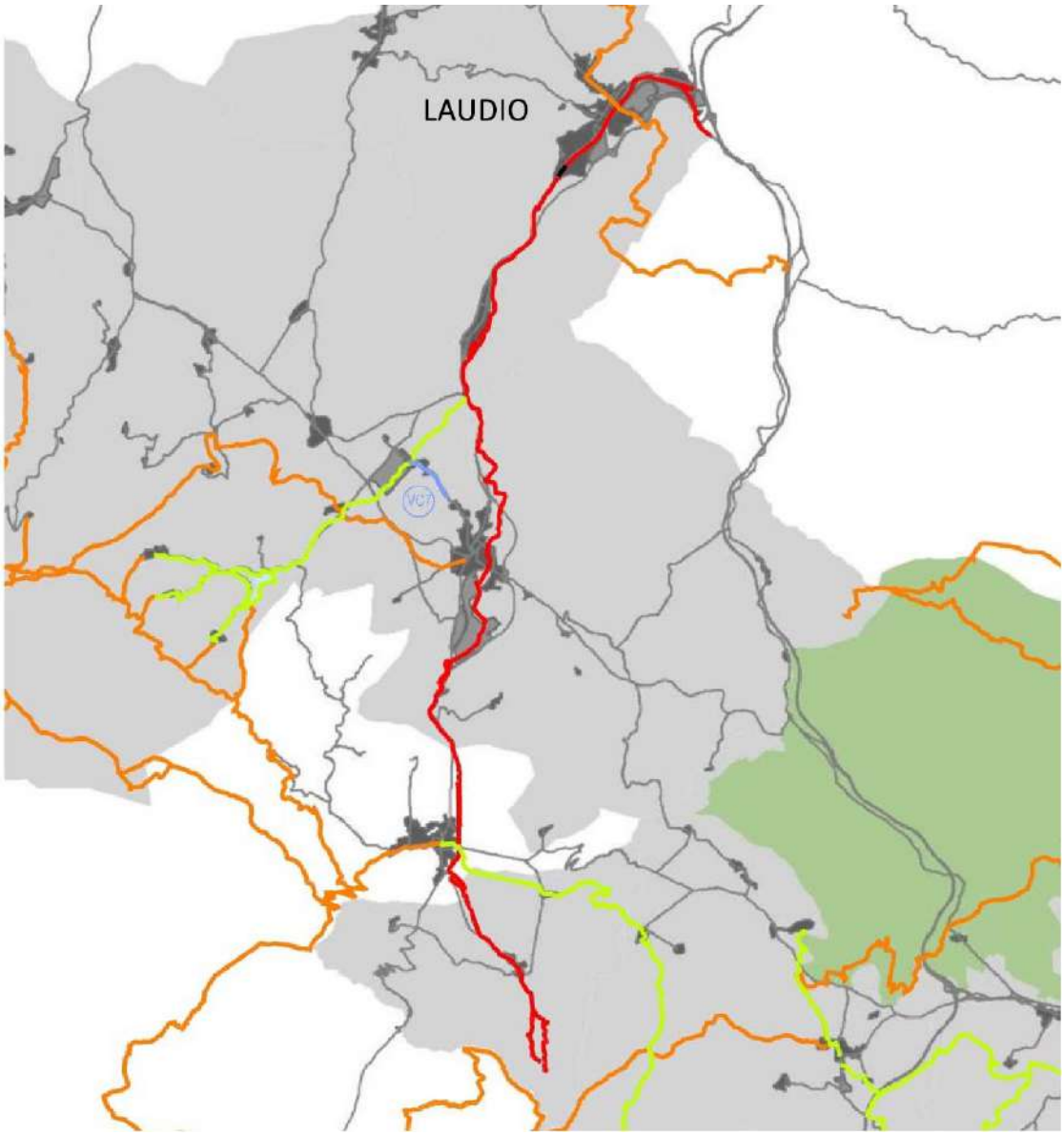

ALPk Ibilbide Berdea (IV) 50 ibilbidek osatzen duten multzoa da: horietatik 10 ibilbide berde katalogatuta daude, 16 ibilbide berde katalogazio-fasean daude eta gainerako 24ak planifikatutako ibilbide berdeen sarea dira. Katalogatutako edo katalogazio-fasean dauden zenbait ibilbide berdek azpizati planifikatuak edo gauzatuak dituzte, baina katalogatu gabeak. Azpizati horiek gauzatze-fase desberdinetan daude.

Laudiori dagokionez, IV2- Nerbioiko Parke Linealeko Bide Berdea ibilbide katalogatua azpimarratu behar da.

Horrez gain, **Katalogatu Gabeko Ibilbidea IV22 – GR123 – Laudio–Ermuko baseliza – Ganekogorta**, 20,80 km-koa Araban ere kontuan hartu behar da. Hori 123 Ibilbide Luzea da (Bizkaiko Bira), Arabako iparraldetik igarotzen den zatian. Hala, Bizkaian Gordexolan hasi eta Orozkon amaitzen da. Lehenago, Ganekogortako gailurrera iristen da, Ermuko baselizaren inguruan barna, eta ondoren, Laudiora jaisten da.

4.10. EUSKADIKO ERREPIDEEN HIRUGARREN PLANA 2017-2028.

Azaroaren 23ko 307/2010 Dekretuak Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Bigarren Plan Orokorraren berrikuspena onartu zuen, 2005-2016 aldiari dagokiona. Azaroaren 23ko 307/2010 Dekretuak 2. artikuluan xedatzen zuen Errepideen Plan Orokorrak 12 urteko iraupena izango zuela. Epe hori igarota, Errepideen Hirugarren Plan Orokorra onartu behar zen.

Maiatzaren 19ko 63/2020 Dekretuaren bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Hirugarren Plan Orokorra onartu zen, 2017-2028 aldirako.

Arabako Errepideen Bigarren Plan Orokorraren esparruan gaur egun martxan dauden jarduketak hauek dira:

- AP-1 autobidea, Vitoria/Gasteiz-Eibar, Etxabarri eta Gipuzkoako probintziaren arteko mugan (Etxabarri – Luko – Gipuzkoa zatia)

- Kadaguaren igarobidean Arabako zatia (BI-636)

- N-1 errepidearen trazadura aldatzea, Trebiñuko Konderritik pasatzean (Lapuebla saihesbidea barne)

- N-I errepidean bazterbideak eraikitzea zein egokitzea eta ezkerrerako biraketak kentzea (bi zati Trebiñuko Konderriaren bi aldeetan, 321,7 KP-tik 329,5 KP-ra eta 336,2 KP-tik eta 339,2 KP-ra)

- Sarbideak berrantolatzea N-622 errepidean, Ihurreko Lotunearen eta Gopegira sartzeko A-3608 errepidearen bidegurutzearen artean eta A-3600ren (Letonako Lotunearen) eta A-624ren artean.

- Aldaketak Jundizko lotuneko N-I errepidean eta Gazeoko erdilotunean (lotunea osoa bihurtzea)

- A-132 errepidearen trazadura egokitzea eta hobetzea, Elorriaga eta Egileta artean (Askartzako tartea-A-4159 bidegurutzea), eta Maeztu eta Santikurutze Kanpezun arteko errepidean bertan bazterbideak egokitzea eta eraikitzea (Maeztu-Atauri-Antoñana tarteak)

- Guardiako zeharbidearen azken tartetik, zeharbidearen bukaeran, A-124 egokitzea, A-3216 eta A-4202 errepideen bidegurutzean.

- A-624ko Arespalditzako zeharbidea hobetzea

- Errepide motela Txozas Gainean eraikitzea A-624 errepidean

Araban, Hirugarren Planean jarduketa hauek proposatzen dira:

1. Lehentasuneko Intereseko Sarean Jarduteko Proposamenak

Obra Nagusiko Programako Azpiegitura Berriak azpiprograman N-104 errepidea A-132 errepidearekin lotzeko ebazpena proposatu zen. Errepide horretan baita ere, eta Edukiera handitzeko azpiprogramaren barnean, N-104 errepidean galtzada bikoitz berria eraikitzea proposatzen da A-2134 errepideko bidegurutzearen (Ilarratzako saihesbidea) eta A-3110 errepideko bidegurutzearen artean, guztira 2,04 km osatuz.

Obra Nagusi gisa, Galtzada bikoizteko azpiprograman, N-124 errepideko galtzada bikoiztea proposatzen da 25,5 kp-tik 35,3 kp-ra Armiñongo eta Gatzaga Burandongo lotunearen artean. Galtzada bikoiztea lehenetsi da beste egitura aukeren aurrean (ibilbide berriak) ingurunean integratzeko beharra dagoelako, eta hori zuzentasunez bikoizketa baten bidez lortzen da.

Halaber, Obra Nagusi gisa, N-240 errepidean egin beharreko jarduketa proposatzen da edukiera urriko arazoa eta bide segurtasuneko arazoak konpontzeko A-3006 errepideko bidegurutzearen (14,28 kp) eta A-623 errepideko bidegurutzearen (beste egitura-lan batzuk baino irtenbide hobea, Urrunagako urtegiaren ekialdeko ertzean ingurumenaren gaineko eragina kentzeko). Era berean, Lotuneak eraiki eta/edo berriro antolatzeko azpiprograman gaur egun N-240 errepidea A-623 errepidearekin lotzen duen lotunea ordezkatzen duen beste lotune bat eraikitzea proposatzen da (horretarako, paisaiaren eta ekologiaren integrazioa proiektuaren oinarrizko irizpidetzat hartuko da).

Programa horretan bertan eta lotuneak eraiki eta/edo berriro antolatzeko programan, Arabako Foru Aldundiak, Errepideen Plan Integralarekin bat etorrita, A-1 eta A-2134 errepideen arteko lotunea osatzea proposatu du, eta horri A-132 errepidea N-104 errepidearekin lotzeko jarduketa gehitzea, jada jasota dagoena Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Plan Orokorrean eta AEPIn; gainera, A-132 errepidearekin lotura egingo litzateke zirkulazio norabide bietan.

Lehentasunezko intereseko sarean, edukiera handitzeko eta bidegurutzeak eta sarbideak berrantolatzeko eta kontrolatzeko jarduketak N-104 errepidean egingo dira, Arkaute eta Venta del Patio artean, 356,30 kp eta 363,45 kp-en artean, A-3110 errepidean desnibelean dagoen lotunea eta Ilarratza eta Mataukoko saihesbideak barne; horrez gain, lotunea berrantolatzea proposatu da A-1 eta AP-1 errepideen artean Armiñonen norabide bietan, elkarguneak eta bidebanatzeak hobetuko direlarik.

Programa Nagusi horren barruan, N-622 errepideko tarte bikoiztua autobia bihurtzea sartzen da sarbideak berrantolatuta eta kontrolatuta, baita A-624 eta A-2521 errepideak lotzeko zerbitzu bide bat eraikitzea ere N-622 autobiaren ertzean eta Etxabarri Ibiña eta Ihurreko lotuneak berrantolatzea, A-1 eta AP-1 errepideen jarraipena bermatzeko, eta, gainera, lotura horren bide-segurtasuna hobetzeko.

Egokitzapen programaren barnean N-240 errepidea egokitzeko lanak jasotzen dira Legutioren eta Bizkaiko mugaren artean.

2. Oinarrizko Sarean Jarduteko Proposamenak

Obra Nagusia eta Azpiegitura Berriak programan, Oinarrizko Sarean aurreikusitako azpiegitura berri bakarra A-132 eta N-104 errepideen arteko lotura berria (Arkauten) eraikitzea da; jarduketa hori ingurumen kalitate baxuko testuinguruan kokatzen da, baina proiektuak zarata eraginak eta nekazaritza lurzoruen gaineko eraginak sor ditzake.

Gainera, galtzada bikoiztea planteatzen da A-625 errepidean, Laudio eta Amurrio artean, guztira 9,32 km osatuz.

Lotuneak eraiki eta/edo berriro antolatzeko azpiprograman A-124 errepidea A-3226 errepidearekin lotzea eta sarbideak Errioxako mugara arte kontrolatzea proposatzen da, eta A-624 errepidean A-3618 errepidea A-3620 errepidearekin (Los Olmosko bidegurutzea) batzen duen lotunea bidegurutze bihurtzea.

Euskadiko Errepideen Plan Orokorrak, era berean, Egokitzapen Programaren barnean Oinarrizko Sareko errepide hauen tarte batzuen egokitzapena planteatzen du:

- A-124 errepidea, Errioxako mugaren eta egokitzapenaren artean, hau da, 54,31 kp eta 55,65 kp-en artean; eta egokitzapen bukaeratik trazadura saihesbidearen hasierara arte, 57,00 kp eta 59,54 kp-en artean.

- A-132 errepidea, A-4159 errepideko bidegurutzearen eta Egiletaren artean, jada egokitutako tarteak trazadurarekiko homogeneoak izateko

- A-623 errepidea, Legutioren eta Bizkaiko mugaren artean. Proiektua Urrunagako urtegiko atzealdearen ertzetatik doa, zenbait kilometrotan, eta errespetatu egiten ditu ertzeko muga ekologikoak.

- A-624 errepidea Altuberen eta AP-68 errepideko bidegurutzearen artean, Altube – Ziorraga tartean, Amurrio eta Arespalditza artean eta Artziniega eta Burgosko mugaren artean.

- Gainera, Artziniegako zeharbidea egokitu behar da eta bide geldoa eraiki behar da Amurrio ekialdeko saihesbidearen eta A-4602 errepideko bidegurutzearen artean.

- A-625 errepidea, Urduñatik Saratxora, 357,30 kp eta 354,22 kp-aren arteko proposamen eta trazadura irtenbide gisa; eta Saratxoren eta Amurrio ekialdeko saihesbidearen hasieraren artean, A-624 errepideko lotunean.

- A-627 errepidea bi tartetan, A-3006 errepideko bidegurutzearen eta A-3002 errepideko bidegurutzearen artean; eta azken horren eta Gipuzkoako mugaren artean, ibilbidearen homogeneotasuna dela-eta eta AP-1 errepidearen bide ordezko gisa duen izaera mantenduz.

Bukatzeko, Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Plan Orokorreko Hiri Saihesbideen Programan Bastidako saihesbidea (gutxieneko ingurumen balio handirik gabe) eta Guardiakoa proposatzen dira (Guardiako urmaelei eta garrigei eragin gabe), bi zeharbideetako gatazkak konpontzeko.

4.11. EUSKADIKO GARRAIO IRAUNKORRAREN PLAN ZUZENTZAILEA 2030.

2017ko ekainean onartu zen Euskadiko Garraio Jasangarriaren 2030 Gida Planak jarraipena eman nahi dio 2002-2012 aldirako egin zen planari. Plan hori bat dator 2011n Europako Batzordeak egindako Garraioaren Liburu Zurian zehaztutako Europako gidalerroekin, bai eta hazkunde adimendun, jasangarri eta integratzailerako Europa 2020 Estrategiarekin ere.

GJGParen xedea da garraio-eredu jasangarri eta integratua lortzea, Euskadiren gizarte-kohesiorako eta garapen sozioekonomikorako tresna gisa.

6 helburu planteatzen dira:

1. helburua

Garapen ekonomiko jasangarria, zentzuzkoa eta arduratsua bultzatzea.

2. helburua

Irisgarritasun unibertsal eta jasangarria lortzea, lurraldearen plangintza egokiarekin batera.

3. helburua

Garraio moduen arteko bestelako oreka bultzatzea.

4. helburua

Euskadiren kokaleku estrategikoa indartzea Europan.

5. helburua

Garraio sistemen erabilera eraginkor eta arduratsua sustatzea.

6. helburua

Garraio publiko integratuko sistema garatzea.

2. eta 3. helburuak dira hirigintza-plangintzarekin lotura handiena dutenak. Eta helburu horien barruan, honako lan-ildo hauek:

2.1.1 jarduera-ildoa: Hiri-garapen iraunkorra eta, ondorioz, garraio iraunkorra lurralde-irizpideetan txertatzea. Eta bereziki:

- **Lurralde-plan partzialak eta hiri-garapenerako udal-planak iraunkortasun-irizpideekin egitea sustatzea, egoitza-enplegu oreka sustatuz.**

2.1.2 jarduera-ildoa: lurzoruaren erabileren eta mugikortasunaren plangintza integratua bultzatzea, iraunkortasun ekonomiko, ingurumeneko eta sozialeko irizpideen arabera. Horretarako: **Hiri Antolamenduko Plan Orokorrak hiri-mugikortasuneko planekin eta industrialde eta teknologietako mugikortasun-planekin integratzea.**

2.2.1 jarduera-ildoa: Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-aldetik iraunkorragoa den eta bizi-kalitate hobea sustatzen duen garraio-eredu baterantz aurrera egitea: **Udalerrietako Mugikortasun Planetan aurreikusitako ekimenen ezarpena sustatzea.**

2.2.5 jarduketa-ildoa: Hirigune nagusietarako sarbidean ibilgailu pribatuen trafikoaren presioa murriztea ahalbidetuko duten disuasio-neurrien ezarpena sustatzea. Horretarako, honako hau proposatzen da funtsean: garraiobide iraunkorrenen irisgarritasuna hobetuko duten neurriak sustatzea, hirigune nagusietarako sarbidean trafikoa murrizteko helburuarekin, **eta bereziki Trafiko Mugatuko Eremuetan eta Emisio Txikiko Eremuetan.**

2.3.1 jarduketa-lerroa: Hirietan hiri-espazioak askatzen laguntzea, oinezkoen, bizikletaren eta egoera ekonomiko onean dauden garraio-zerbitzu publikoen erabilerarako erreserbatuz. Eta horretarako

- **Hirigune nagusiak oinezkoentzat bihurtzea, bereziki trafiko mugatuko zonetan eta igorpen txikiko zonetan.**

- **Disuasio-aparkalekuak martxan jartzen laguntzea, hiriguneetako aparkalekuen kaltetan.**

2.3.2 jarduketa-ildoa: Landa-ingurunearen irisgarritasuna bermatzea, garraio-sistema eraginkorra eta kalitatezkoa eskainiz, landa-garapenari laguntzen diona eta l**anda-ingurunearen irisgarritasuna hobetzen duten ekintzak bultzatuz.**

2.3.3 jarduera-ildoa: hiri-banaketako zerbitzuen gainean udal-irizpideak egokitzen eta homogeneizatzen laguntzea**, mugikortasun iraunkorrerako jardunbide egokiak eguneratuz, eta horien ezarpena sustatzea.**

2.3.4 jarduketa-ildoa: Euskadiko jarduera-zentroetan garraio-planen garapena sustatzea. Laudiorentzat garrantzi berezia izango luke **eskola-bide seguruak martxan jartzeak.**

3.1.1 jarduera-ildoa: Garraioan "intermodal" kontzeptua sartzen laguntzeko programak bultzatzea, bai enpresa mailan, bai gizarte osoan. Bereziki, azken **miliako joan-etorri intermodaletan bizikletaren erabilera** sustatuz eta sustatuz, bike sharing-a eta bizikletentzako aparkalekuak bezalako neurrien bitartez.

3.3.1 jarduera-ildoa: Garraio-sektoreak petrolioarekiko duen mendekotasuna murriztea. Eta horretarako: **berotegi-efektuko gasen emisio gutxien duten garraio-moduak orokortzen dituzten azpiegitura-proiektuei lehentasuna ematea**.

4.12. ARABAKO ERREPIDEEN PLAN INTEGRALA 2016-2017 (AEPI)

Plan hau martxoaren 20ko 6/2019 Foru Arauak onetsi zuen.

Araba, 2016/2027 aldirako. Udalerriko errepide-sareak bide hauek ditu:

- Oinarrizko sarea: A-625. Udalerria iparretik hegoaldera zeharkatzen du, eta Nerbioiko komunitateak Bilbo Metropolitarreko Eremu Funtzionalarekin lotzeko korridore nagusia da.

- Tokiko sarea: A-3638 eta A-3632. Lehenak Laudioko hirigunea eta A-625 errepidea lotzen ditu. Bigarren bideak Laudio eta Okondo lotzen ditu, Garate gainetik pasatuta.

- Auzoko sarea: A-4616. Bide hori Laudio eta Okondo arteko garraiorako bigarren aukera da.

Lehentasunezko Sarean eta Oinarrizko Sarean Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Plan Orokorraren esparruan jarduteko proposamenez gain, Arabako Errepideen Plan Integralak Oinarrizko Sarean eta Eskualdeko Sarean jarduteko beste proposamen batzuk planteatzen ditu.

Oinarrizko Sareko egokitzapenak A-126an egingo dira, Bernedoren, Nafarroako mugaren (Angostinan) eta Santikurutze Kanpezuren artean. Ekotono-eremuan sartu behar da, Ega ibaiarekin (BIL) eta korridore biologikoarekin.

Eskualdeko Sarean, Errepideen Plan Integraleko jarduketa-talde nagusietako baten sarean, proposatutako jarduketa gehienak Egokitzeko Programan jasota daude, eta eskualde-sareko oso zati zehatzetara mugatzen dira, batez ere, trafiko-bolumen handiena jasaten dutenetara.

Tokiko Sarean, proposamenak nagusiki bi programa hauetan banatuta daude: Trazadura hobetzea eta plataforma handitzea, eta Zabaltzeko eta indartzeko programa. Ibilbide bakoitzaren garrantzia aintzat hartuta (funtzionaltasunaren eta trafiko erlatiboaren araberako garrantzia), plataformako eta abiadurako estandar aldagarri batzuetaraino handitzea proposatzen da; horrenbestez, errepide bakoitzerako kostu unitario desberdina planteatzen da. Proposaturiko plataformak 6/8 eta 6/7 bitartekoak dira, ibilbideak eratzen dituzten tokiko errepideen kasuan, eta 5,5/6 metro bitartekoak biztanleguneetan sartzeko tokiko errepideetarako.

Auzoko sareko proposamenak nagusiki Handitze eta sendotze programakoak dira, eta auzoko errepideetako 5,5/6 metroko ibilbideak osatzen dituzte, herrietara sartzeko edo bi herri txiki lotzeko. Proposatutako gutxieneko zabalera errepideetako segurtasun baldintzekin lotuta dago, non gutxienez bi ibilgailuk segurtasunez elkarrekin gurutzatzeko aukera izan behar duten.

Plan Integrala bukatzeko, istripuak pilatzen diren tarteetan proposamenak ageri dira. Atal honetan planteatzen da Laudion AEPIren proposamen bakarra:

16. tartea: A-625 errepidea, 366,1 kp eta 368 kp artean (Laudio-Gardea): A-625 errepideko tarte horrek edukiera gabeziak ditu EBI>10.000 i/e kontuan hartuz. Errepideko sarbide zuzenei dagokienez, 2 daude ezkerreko aldean eta 1 eskuineko aldean. Tarte horretan (aurreko bietan bezala) indarrean dagoen AEPIko galtzada bikoizteko azpiprograman zehaztutako jarduketa batek edukiera gabeziaren arazoa konponduko luke. Jarduketa horrekin istripu tasaren arazoa ere konponduko litzateke, eta beraz, jarduketa hori planaren proposamenen barne mantendu da, eta ez da beharrezkoa izango jarduketa osagarririk ezartzea.

4.13. KANTAURI EKIALDEKO DEMARKAZIO HIDROGRAFIKOAREN ESPAINIAKO ZATIKO UHOLDE-ARRISKUAK KUDEATZEKO PLANA. 2015-2021.

016ko urtarrilaren 15ean, 20/2016 Errege Dekretuaren bidez, Kantauri Mendebaldeko Demarkazio Hidrografikoaren eta Espainiako zatiaren Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren uholde-arriskua kudeatzeko planak onartu ziren.

Planaren helburu nagusia honako hau da: Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren lurralde-eremuan, uholdeek giza osasunean, ingurumenean, kultura-ondarean, jarduera ekonomikoan eta azpiegituretan dituzten ondorio kaltegarriak murriztera bideratutako jarduera antolatu eta lehenetsien multzo bat definitzea eta justifikatzea, uholde-arrisku handia duten eremuetan.

Arrisku-eremu bakoitzerako (UAHE) Plan honen aplikazio-ortzimugarako (6 urte) irtenbiderik onena ebaluatzen da, horretarako dauden aurrekontu-mugak eta erabilgarri dauden funtsak eraginkortasunez aplikatzeko beharra kontuan hartuta. Ondorioz, neurrien tipologiari, erakundeari eta eremu geografikoari buruzko erabakiek kontuan hartzen dituzte neurriok ezartzean espero diren onurak eta horretarako behar den inbertsioa, eta horiek gauzatzeko ardura duten administrazioak eta finantzatzeko modua identifikatzen dituzte. Gainera, hainbat alderdi hartzen dituzte barnean, hala nola uholdearen hedadura, ebakuazio-bideak eta atxikitzeko potentziala duten eremuak, lautada alubialak, ingurumen-helburuak, lurzoruaren eta uraren kudeaketa, lurralde-antolamendua, lurzoruaren erabilera, naturaren kontserbazioa eta nabigazioa eta portu-azpiegiturak.

UAKPk uholde-arriskuaren kudeaketaren alderdi guztiak hartzen ditu barne, prebentzioan, babesean, prestakuntzan eta berreskuratze/ebaluazioan zentratuta, uholdeen aurreikuspena eta alerta goiztiarreko sistemak barne, eta kontuan hartutako arro edo azpiarro hidrografikoaren ezaugarriak kontuan hartuta. Hala badagokio, lurzoruaren erabilera jasangarriko jardunbideak sustatzea, arroen hidrologia eta nekazaritza eta basogintza lehengoratzeko neurriak, uren atxikipena hobetzea eta, uholde-kasuetan, eremu jakin batzuen uholde kontrolatua.

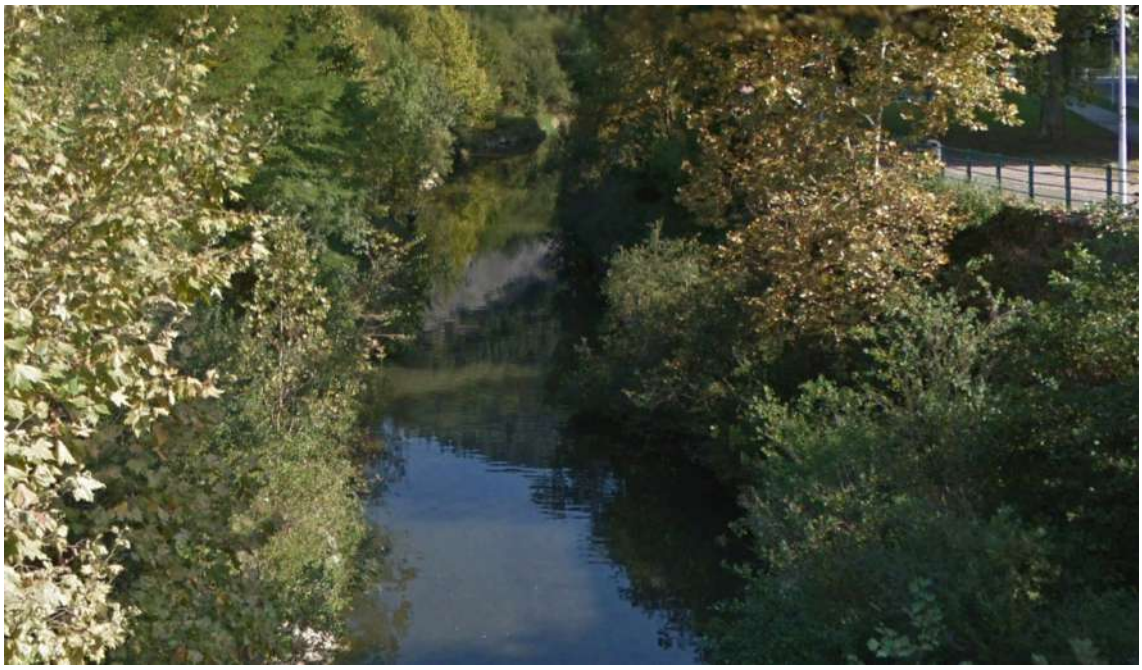

Laudion honakoak daude:

ES017-ALA-10-3 AIARA

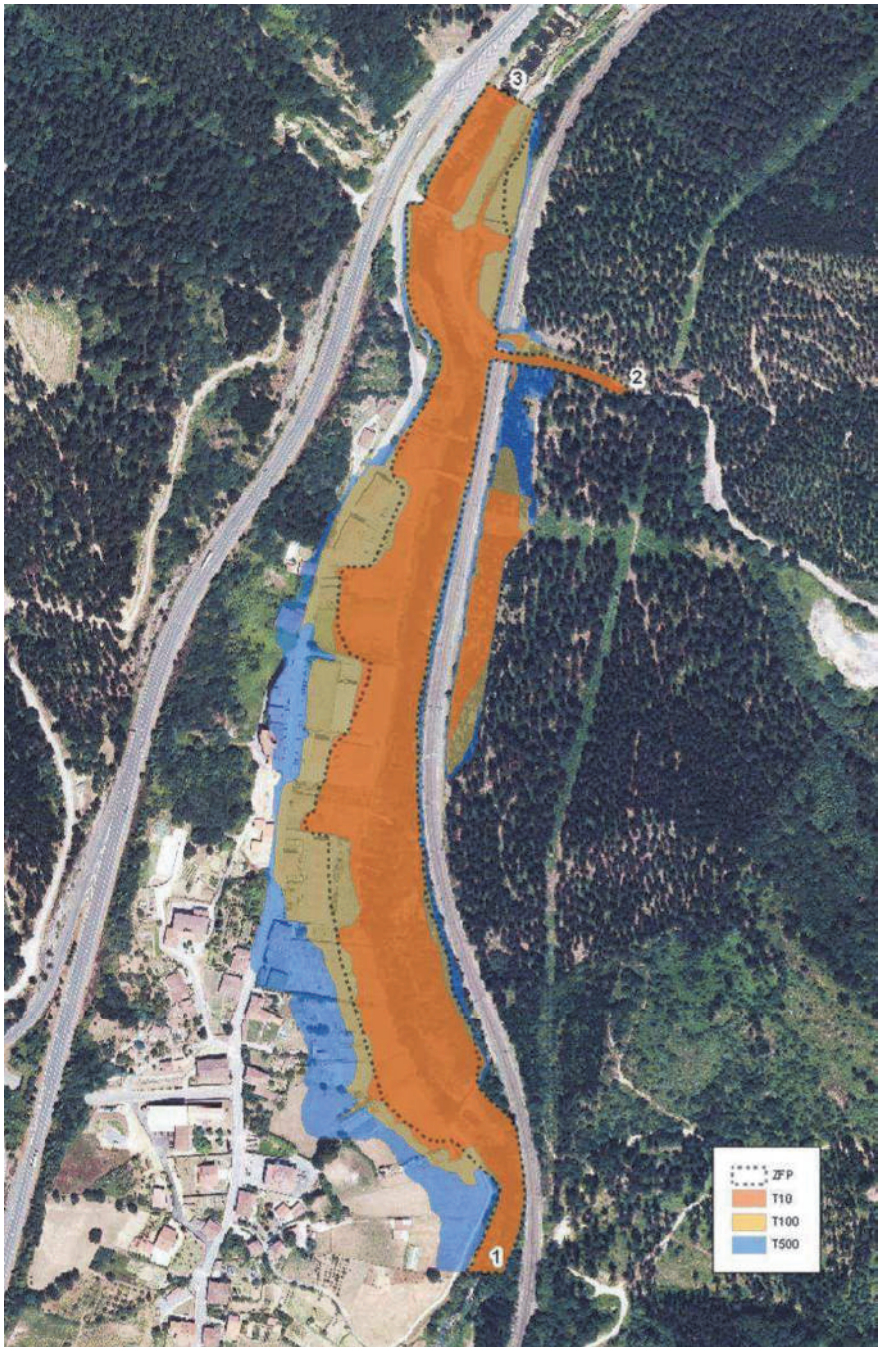

Iturria: Kantauriko ekialdeko demarkazio hidrografikoaren Espainiako zatian uholdeak arriskuak kudeatzeko plana. 2015-2021

Gainezkatzeak 190 m^3/s inguruko emari zirkulatzaileetan gertatzen dira, ibilgu nagusiak ahalmenik ez duelako. Uholde handietan, kausa nagusiak honakoak dira: eskuinaldean, uholdelautada trenbidean zehar estutzen delako, eta ezkerraldean, etxebizitzek eragindako oztopoa dela-eta. Nabarmena da bi zubiren eragina, ur-xafla ere igotzen baitute. III. taldeko UAPE da, eta, beraz, arrisku nabarmena du. I. eta II. taldeei lotutako arazoak konpondu ondoren, haren egiturazko babesari ekin behar zaio.

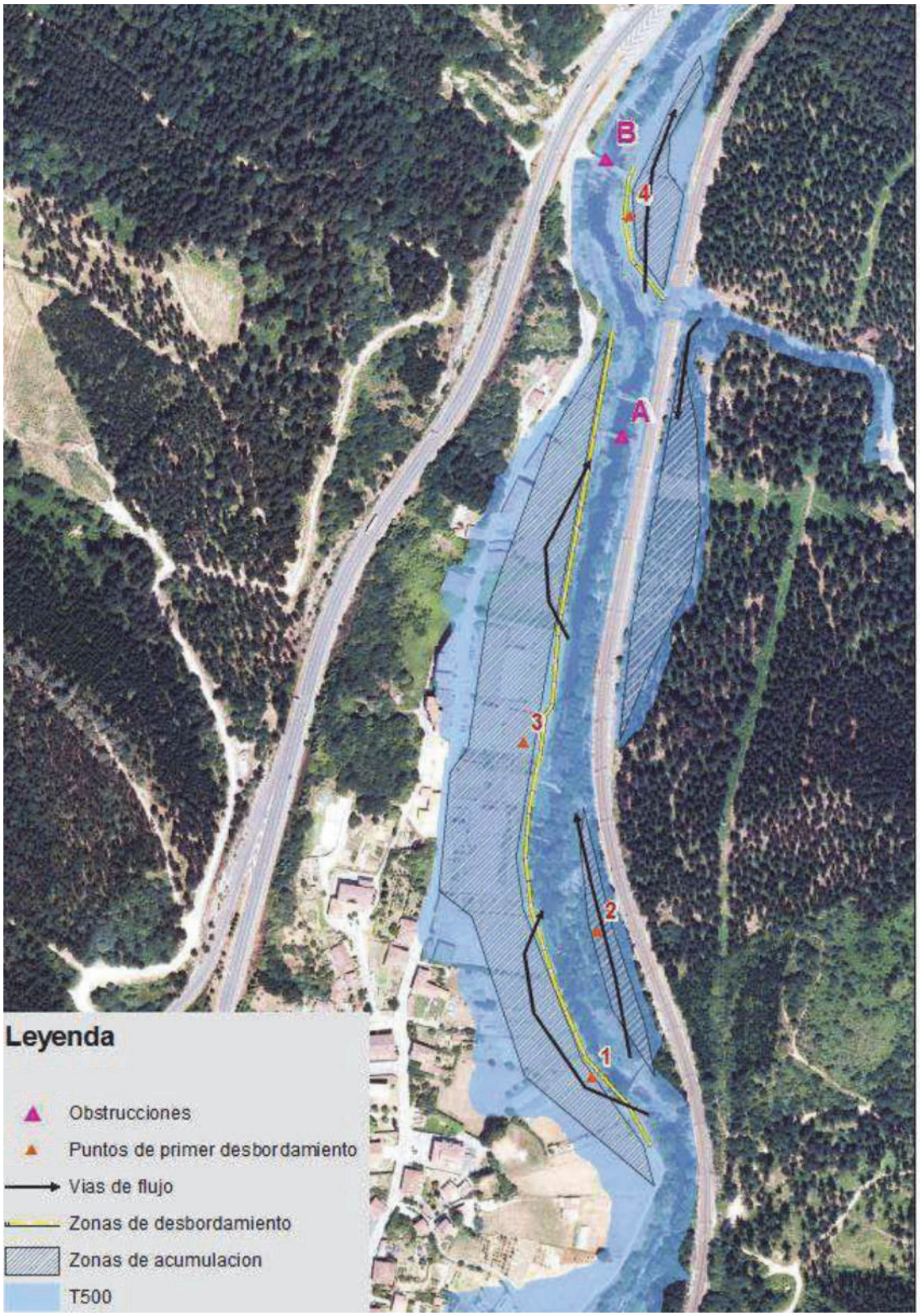

Iturria: Kantauriko ekialdeko demarkazio hidrografikoaren Espainiako zatian uholdeak arriskuak kudeatzeko plana. 2015-2021

ES017-BIZ-1-1 LAUDIO

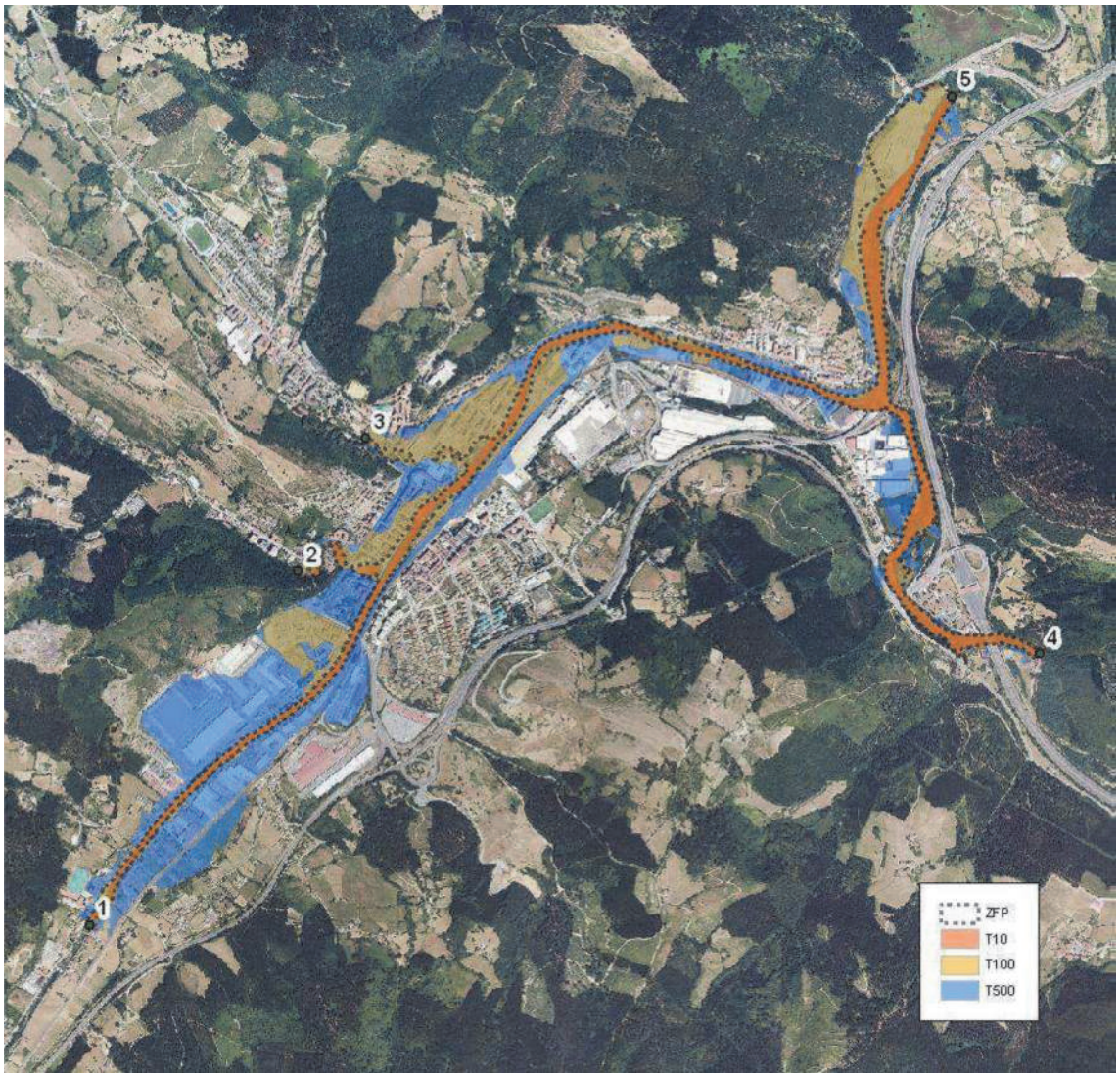

Iturria: Kantauriko ekialdeko demarkazio hidrografikoaren Espainiako zatian uholdeak arriskuak kudeatzeko plana. 2015-2021

Gainezka egitearen arrazoia, oro har, ubideak uholde-emarien bidez duen ahalmena gainditzearekin lotuta dago. Gainera, uholde-laminak gora egiten du presa txikiak daudelako, horietako batzuk gainezka eginda, eta zubiak daudelako.

I. multzoko UAPE da, hau da, arrisku oso handikoa edo katastrofikoak izan daitezkeen kalteak gertatzeko probabilitate txikia duten gertaeretan. Martxan edo konprometituta dauden obrak dituzten UAPEak eta epe laburrean babestu behar diren beste batzuk jasotzen ditu.

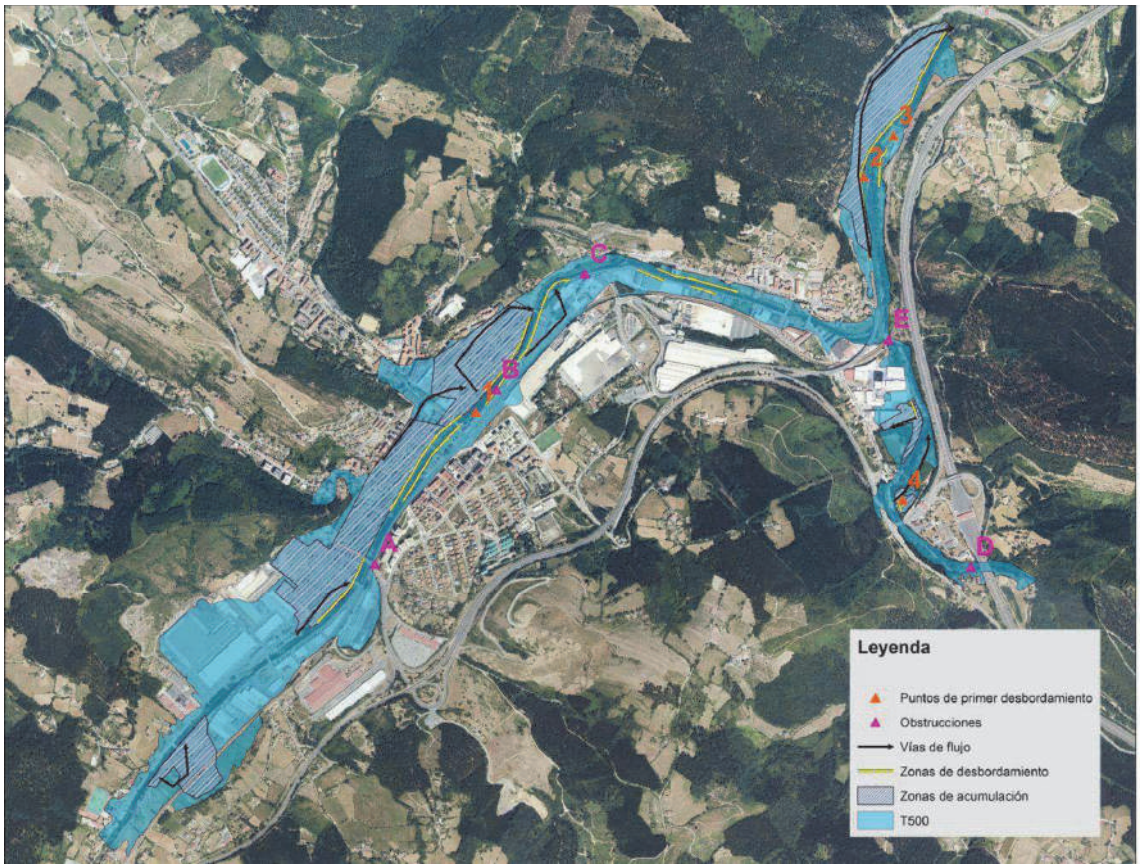

Iturria: Kantauriko ekialdeko demarkazio hidrografikoaren Espainiako zatian uholdeak arriskuak kudeatzeko plana. 2015-2021

4.14. ENERGIA EOLIKOAREN LURRALDEAREN ARLOKO PLANA.

Maiatzaren 14ko 104/2002 Dekretuaren bidez onartu zen behin betiko, Euskadiko parke eolikoen kokalekuak hautatzeko jarraibide eta irizpide orientatzaileak finkatzeko tresna baliagarria izan zedin, bai ikuspegi energetiko-ekonomikotik bai ingurumenekotik, instalazio horiek ahalik eta ondoen egokitzea lortzeko, LAGen ondoriozko indarreko antolamenduaren barruan.

Planak Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduan identifikatzen, hautatzen eta integratzen ditu kokaleku eoliko egokienak, baliabide natural eta autoktono hori aprobetxatzeko, eta plangintza hori lurralde-antolamenduko politika global baten barruan koka dadin, garapen eolikoan dauden interes sektorialen beharrezko koordinazioarekin. Kokalekuak bi taldetan banatzen dira:

I. taldea lehentasunezko kokalekuek osatzen dute (Ordunte, Ganekogorta, Oiz, Mandoegui, Elgea-Urkilla eta Badaya), eta II. taldea (Gazume, Kolometa, Arkamo, Iturrietako Mendiak eta Alda-Arlabako Gurutzea), berriz, I. taldeko energia-helburuak betetzeko zailtasun objektiboa dagoela egiaztatzen denean soilik baimenduko diren instalazioek osatzen dute.

Laudio Lurralde Plan Sektorialean adierazitako kokalekuetatik kanpo dago. Horregatik, dokumentu honek ez du eraginik udalerriko hirigintza-plangintzan.

4.15. ENERGIA BERRIZTAGARRIEN LURRALDEAREN ARLOKO PLANA (IDAZTEN).

Planak zazpi energia berriztagarri mota aztertzen ditu:

- Eguzki-energia fotovoltaikoa.
- Eguzki-energia termikoa.
- Energia eolikoa.
- Ozeano-energia.
- Biomasaren energia.
- Energia geotermikoa.
- Energia minihidraulikoa.

LAPak indarrean dagoen Euskal Energiaren Estrategiak ezarritako helburuak hartzen ditu lan-premisatzat. Estrategia horrek aurreikusten du 2030ean barne-kontsumo gordina gas naturalak % 42 estaliko duela, % 35 petrolioaren eratorriek, % 15 berriztagarri autoktonoek (% 21eraino iritsiko litzateke inportatutako elektrizitate berriztagarria barne), % 7 inportatutako energia elektrikoak eta % 1 ikatzak.

4.16. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO PAISAIA BEREZIEN ETA APARTEKOEN KATALOGOA

Arabako Lurralde Historikoko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoaren barruan, **Ugaldeko Muinoen aparteko paisaia identifikatzen** da. Argitalpen horren arabera, aparteko paisaiak "edertasun- eta kalitate-eremu nabarmenak dira, eta, normalean, kontserbazio-neurriak behar dituzte, pasiboak (prebentziozkoak) edo aktiboak (kudeaketakoak eta birgaitzekoak, adibidez, heskaiak)".

Paisaia horrek 145,07 hektareako azalera hartzen du guztira, eta Laudio eta Okondo artean banatzen da, lurralde honen iparraldeko muturrean. Kamaraka eta Gasteluzar hegalak hartzen ditu, Ermuko Andre Mariaren santutegiaren eta Santa Luzia ermitaren inguruan.

III. ordenako aparteko paisaia sailkatuta dago, bere garrantzia Arabara mugatzen baita. Katalogo horren proposamenak iradokitzen du paisaiak V. kategorian "Paisaia Babestuan" jasotzea. Kategoria hori Natura eta Baliabide Naturalak Kontserbatzeko Nazioarteko Batasunak (NKNB) honela definitzen du: "Lurzatia, kostaldekoa edo itsasoa duena hala badagokio; non gizakiaren eta naturaren arteko elkarrekintzak izaera bereziko eremua sortu duen, estetika-balioa, ekologikoa eta/edo kultural handia duena, sarritan dibertsitate ekologiko handikoa. Elkarreragin tradizional horren osotasuna zaintzea ezinbestekoa da eremu horiek babesteko, mantentzeko eta garatzeko."

4.17. LURRALDE PLAN SEKTORIALAK, AURRERAPEN-FASEAN, IZAPIDETZEA ETENDA.

Aurrerapen-fasean daude, izapidea etenda, Laudioko hirigintza-plangintzan eragina izan dezaketen lurralde-plan sektorial hauek:

KULTURA ONDAREAREN LAParen aurrerapena.

Lurraldea antolatzeko tresna horren aurrerapena 2001ean onartu zen.

Arau-tresna bat nahi da, kultura-ondare higiezina lurralde fisikoan legez txertatuta gera dadin, eta administrazio eskudunek (foru-aldundiek eta udalek) hura administratzeko baldintza eta muga espezifikoak ezar ditzaten.

LAParen aurrerapenak hiru eduki-bloke sistematizatzen ditu:

1. Arau-xedapenak, kultura-ondare higiezineko ondasunak identifikatzen dituztenak eta ondasun horien kategoriak eta babes-mailak finkatzen dituztenak, ondasun horiekin pareka daitezkeen hirigintza-kategoriak zehazten dituztenak, eta babes-xedapenak, horien aplikazio-moduak eta izaera loteslea zehazten dituztenak.

2. Babesa eta hobekuntza sustatzeko orientabideak, babesa programatuz eta lehentasun-ordena bat ezarriz, babesteko, kontserbatzeko eta hobetzeko ekintza publikoak eta partikularrentzako laguntzak finkatzeko.

3. Garapen-orientabideak, kultura-ondasun higiezin jakin batzuk hirigintza- eta lurralde-garapeneko jardueretan integratzeko eta baldintza egokietan dauden ondasunak eta eremuak seinalatzeko, kultura-jardueren egoitza gisa, babestu beharreko ondasunaren izaerari eta balioei lotuta.

Aurrerapen-dokumentuak, ahal dela, arau-xedapenak garatzen ditu, eta proposamenak eta jarduketa-programak hurrengo fase baterako uzten ditu, lurralde-estrategiak eta babesa arautzen duten xedapenak definitu ondoren. Beraz, oso dokumentu generikoa da.

ETXEBIZITZEN SUSTAPEN PUBLIKORAKO LURZORUAREN LAParen aurrerapena.

Lurraldea antolatzeko tresna horren aurrerapena 2003an onartu zen.

Dokumentu honen zeregin orokorra etxebizitza babestua sustatzeko erreserbatutako lurzoruak kokatzeko, banatzeko eta dimentsionatzeko irizpide batzuk proposatzea da, bai eta datozen urteetan garatu beharreko jarduketa publiko berrietarako lurralde-jarraibide batzuk proposatzea ere, etxebizitza-politika 1997ko Lurraldearen Antolamendurako Artezpideak garatzeko egiten ari ziren lurralde-antolamenduko lanekin lotzeko.

Egiteko hori etxebizitza babestuetarako lurzorua arautzeko “erreferentziazko lurralde-eredu” baten proposamenean zehazten da. Eredu horrek, ekintza publikoen banaketa orekatuaren eta esku-hartze politika egoki baten bidez, bateratu egingo ditu eremu funtzional bakoitzeko biztanleek lehen etxebizitza eskuratzeko dituzten beharrak eta gaur egun dagoen lurralde-eredua zuzentzeko estrategiak, 1997ko LAGek eta lurralde-plan partzialek planteatutakoak.

Azterketa honen euskarri gisa, informazio-fitxa xehatu bat eskaintzen da (koadroak), EAEko udalerri bakoitzerako eta, agregazio bidez, horiek biltzen dituzten Arlo Funtzionaletarako egina.

Bosgarren kapitulutik hamargarrenera bitartekoek, Plana bera osatzen dutenek, honako hauek jasotzen dituzte: irizpideak, proposamen orokorrak, helburu kuantitatiboak eta horiek lortzeko programak, etxebizitzaren sustapen publikorako lurzorua antolatzeko lurralde-eredua, Eusko Jaurlaritzaren jarduketa-aurreikuspenen lurralde-banaketaren proposamena eta Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek EAEra banatzen dituzten eremu funtzional bakoitzerako proposamen banakatuak.

GARRAIOAREN SARE INTERMODALAREN ETA LOGISTIKAREN LPSaren aurrerapena.

Lurraldea antolatzeko tresna horren aurrerapena 2003an onartu zen.

Plan horrek helburutzat jotzen du bidaiari-truke modaleko sareen nodoen tipologia definitzea eta horretarako egituratutako lurzoruan jarduera logistikoak egitea; nodo horien kokaleku idealak identifikatzea; nodo horien azalerak eta ezaugarri funtzionalak kalkulatzea, eta, azkenik, nodoak kokatzeko aukerak zehaztea, lehendik dauden edo planifikatu beharreko proiektuen arabera, EAEren beharrei eta helburuei erantzuteko. Hori guztia, ingurumenaren aldetik jasangarria, ekonomikoki eraginkorra eta sozialki orekatua izango den sare intermodal eta logistiko baten plangintzaren ikuspegitik.

Laudioko udalerriari dagokionez, aurrerapen-dokumentuak ez du ezartzen bere hirigintza-plangintzan eragina izan dezakeen zehaztapen zehatzik.

IM. 5 /

ARKEOLOGIA- ETA ARKITEKTURA-ONDAREAREN BALIOEN BABESA GAUR EGUN

Euskal Autonomia Erkidegoa (EAE) aitzindaria izan zen bere kultura-ondarea defendatzeko, aberasteko, zabaltzeko eta sustatzeko ordenamendu juridikoa sortu zuenean, hau da, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea onartu zenean. Iragandako denborak, ordea, **euskal kultura-ondareari buruzko lege berria idaztea aholkatu zuen, azken urteotan kultura-ondareak izan duen bilakaera kontzeptuala ordenamendu juridikoan jasotzeko beharrari erantzuteko. Izan ere, lege horretan nabarmen handitu da haren azterketa- eta jarduketa-eremua: Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legea.**

Euskal kultura-ondareari buruzko lege berri horrek zehazten ditu kultura-ondarearen arloan euskal administrazio publikoen hiru mailetako bakoitzari dagozkion jarduketak, eta horiek koordinatzeko arduradun organoa sortzen du.

Lege horri dagokionez, nabarmentzekoa da hiru babes-maila bereizten direla, ondasunak dituen kultura-balioen garrantziaren arabera:

5.1. BABES BEREZIKO KULTURA-ONDASUNAK.

Lege horren 2.1 artikuluan aipatutako kultura-balioetakoren bat duten EAEko higiezin, higigarri eta ez-material nabarmenenak. Hau da, balio artistikoa, historikoa, arkeologikoa, paleontologikoa, etnologikoa, antropologikoa, linguistikoa, zientifikoa, industriala, paisajistikoa, arkitektonikoa edo belaunaldien arteko transmisiorako interesgarritzat jotzea merezi duen beste edozein izaera kulturalekoa izatea. Lege horren lehenengo xedapen gehigarriak ezartzen duenez, **Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean kultura-ondasun deklaratu diren ondasun guztiak babes bereziko kultura-ondasuntzat joko dira** Sailkatutako Kultura Ondasunen Erregistroan sartutakoak, bai eta Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea indarrean jarri aurretik kultura-interesekotzat jo diren ondasunak ere.

Laudioren kasuan, Kalifikatutako Kultura-ondarearen Erregistroan **TORRE DE UGARTE** (18. fitxa) soilik jasota dago, Monumentu kategorian (EHAA 2018/02/20) eta **Arabako Eskualde Kantabriarreko Dorreen Monumentu Multzoaren barruan dago**.

Eraikuntza hori XIV. mendean eraikita dago eta lurraldearen defentsa-dorre tipologiakoa da, errenazimentu estilokoa, baina landa girokoa.

5.2. BABES ERTAINEKO KULTURA-ONDASUNAK

Lege horren 2.1 artikuluan aipatutako kultura-balioetakoren bat duten EAEko higiezin eta altzari garrantzitsuak. Halaber, legearen lehen xedapen gehigarriak ezartzen du babes ertaineko kultura-ondasunak izango direla Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean kultura-ondasun gisa aldi berean deklaratutako ondasun guztiak, baldin eta **Euskal Kultura Ondasunaren EAEko Inbentario Orokorrean sartu badira.**

Hauek dira inbentariatutako ondasunak:

FITXA	IZENA	AUZOA / HELBIDEA	EHAA
5	ERMUKO ANDRE MARIAREN SANTUTEGIA	SANTA LUCÍA	EHAA 2003-01-31
11	SANTA LUZIA ERMITA	SANTA LUCÍA	EHAA 2003-01-31
77	ERMUKO ANDRE MARIAREN SANTUTEGIAREN KANPANDORREA	SANTA LUCÍA	EHAA 2003-01-31
19	KATUXA JAUREGIA	GARDEA, CAMINO CATUJA IBARRA, 1	EHAA 2005-02-15
45	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, C/ LARRA, 3	EHAA 2002-09-25
51	GOIKOETXE BASERRIA	ARETA. CAMINOS VIEJOS 16-18	EHAA 2009-04-01
56	GOIKOPLAZA 16 BASERRIA	GOIKO PLAZA 16	EHAA 2011-04-07

Ermuko Andre Mariaren Santutegia eta bere kanpandorrea

Katuxa Jauregia

Etxebarri Baserria

Ondasun horiei nahitaez aplikatu beharko zaie euren dekretuetan jasotako araubide partikularra eta, betiere, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. tituluaren I. kapituluko 2. atalean aurreikusitako babes-araubide erkidea eta berezia.

5.3. BABES BEREZIKO KULTURA-ONDASUN IZENDATUTAKO ARKEOLOGIA-EREMUAK

"Bilboko Burdin Hesia eta defentsak" Monumentu-multzoa. 195/2018 Dekretua, abenduaren 26koa, Bilboko Burdin Hesia eta defentsak (Araba eta Bizkaia), monumentu-multzo kategoriarekin, kultura-ondasun kalifikatzen duena. (EHAA 5.zk 2019-01-08). **Elementuak: LLOF01etik LLOF33ra.**

Arkeologia Monumentu-multzo horri honakoak aplikatu behar zaizkio: **Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. tituluko I. kapituluko 2. atalean (babes bereziko kultura-ondasunen araubide bereziari buruzkoan) jasotako zehaztapenak**. Bereziki, arkeologia esku-hartzeetan errespetatu beharreko irizpideei dagozkienak, 6/2019 Lege horren 38. artikuluaren 2. zenbakian garatzen direnak. Nolanahi ere, euren dekretuetan ezartzen diren zehaztapenak lehenetsiko dira.

5.4. USTEZKO ARKEOLOGIA-EREMU IZENDATUTAKOAK

Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean ezarritakoaren arabera, gune, orube edo eraikin horietan arkeologia-aztarnak daudela uste bada, egin nahi diren obren jabeak edo sustatzaileak, hirigintza-lizentzia eskuratu aurretik, orubearen edo eraikinaren arkeologia-balioari eta obren proiektuak izan dezakeen eraginari buruzko azterlana aurkeztu beharko du.

Eusko Jaurlaritzak ustezko arkeologia-eremu izendatu ditu honakoak (EHAA 129.zk 1997-07-08):

FITXA	IZENA	MUGAKETA
1	ANUNTZIBAIKO DONE MIKEL BASELIZA (egitura ikusirik gabe)	A (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA)
2	ARETA DORREA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
3	SANTA ANA BASELIZA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
4	BITORIKA BURDINOLA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
5	LARRAKO DONE BARTOLOME ELIZA	B (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA + 15 METRO INGURUAN, HORREN KANPOEN DAUDEN ERTZETATIK HASITA)
6	ALDAI BURDINOLA	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
7	LAMUZAKO DONE PETRI ELIZA	B (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA + 15 METRO INGURUAN, HORREN KANPOEN DAUDEN ERTZETATIK HASITA)
8	SAN ROKE BASELIZA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
9	LAMUZA DORREA (egitura ikusirik gabe)	A (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA)
10	LAMUZA DORREA	A (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA)
11	SAN IGNAZIO BASELIZA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
12	SANTA KRUZ BASELIZA	B (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA + 15 METRO INGURUAN, HORREN KANPOEN DAUDEN ERTZETATIK HASITA)
15	ERMUKO ANDRA MARIA ELIZA	B (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA + 15 METRO INGURUAN, HORREN KANPOEN DAUDEN ERTZETATIK HASITA)
16	GARDEA BURDINOLA ETA ERROTA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
18	EL PALACIO DORREA	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
21	SANTA AGATA EDO LA MAGDALENA BASELIZA (egitura ikusirik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTUTAKO EREMUA)
22	SANTA EULALIA BASELIZA (gaur egun etxebizitza)	A (ERAIKINAREN HORMETATIK BARRURA)

5.5. ARKITEKTURA INTERESEKO BESTE ONDASUN BATZUK

Ez erregistratuta, ez inbentariatuta, badira beste herri-administrazio batzuek identifikatutako arkitektura intereseko beste ondasun batzuk, **OINARRIZKO BABESERAKO KULTURA INTERESEKO ONDASUNAK** kategorian jasotzeko modukoak. Kategoria horretan, tokiko interesdun ondasunak HAPOk jasotzea proposatzen da, babestu beharreko elementuak dituzten ondasunak izateagatik, gutxienez kanpo itxituran edo inguratzailean, balio bakarra aitortzea. Horiez gain, baita euren ingurunearekiko babestu beharreko balioak dituzten eta hiri-ingurune edo -paisaia jakin bat eratzen laguntzen duten ondasunak ere. Honako hauek dira:

FITXA	IZENA	AUZOA / HELBIDEA
20	CERÁMICA DE LLODIO	GARDEA
31	ANUNTZIBAIKO ZUBIA EDO LEHOIENA	ANUNTZIBAI
16	URQUIJOKO MARKESAREN JAUREGIA	ALDE ZAHARRA, LAMUZA PARKEA, 11
60	GOIKOETXEA BASERRIA	GARDEA, KATUXA IBARRA KALEA, 63
36	GOIRIZABAL BASERRIA	LAUDIO, LARRAZABAL KALEA, 9-10
41	GOIKOETXEA BASERRIA	LAUDIO, ISUSI KALEA, 4
43	LUZURBEILANDA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE KALEA, 19
74	ITURRIA	ALDE ZAHARRA
27	GARDEAKO ERROTA	GARDEA
21	LAUDIOKO TREN GELTOKIA BILBAO- TUDELA TRENA	LATEORRO
22	ARETAKO TREN GELTOKIA BILBAO- TUDELA TRENA	ARETA
6-2	URQUIJOKO MARKESEN KAPERA	LATEORRO. SAN MARTÍN HILERRIA
6-4	ESCAURIAZA LANDECHOREN PANTEOIA	LATEORRO. SAN MARTÍN HILERRIA
10	SAN BARTOLOME BASELIZA	LARRA

1	LAMUZAKO DONE PETRI ELIZA (SAN PEDRO)	LAMUZA
30	BITORIKA ZUBIA	BITORIKA

Aretako tren geltokia

Urquijoko Markesaren Jauregia

Gardeako errota

Gardea

Laudioko tren geltokia

Lamuzako Done Petri eliza (San Pedro)

FITXA	IZENA	AUZOA / HELBIDEA
4	IGLESIA SANTA ANA ELIZA	ARETA, ARETA KALEA, 41
7	SAN ROKE KAPERA	LAMUZA, SAN ROKE ADALPETA, 6
8	SANTA AGATA BASELIZA	LARRAÑO, MAGDALENA 59
9	SAN ANTONIO ETA SANTA POLONIA BASELIZA	DUBIRIS, DUBIRIS KALEA, Z/G
13	SANTA KRUZ BASELIZA	GARDEA
14	SAN JUAN BASELIZA	LARRAZABAL, LARRAZABAL KALEA, Z/G
15	SAN MIGUEL BASELIZA	ARETA, VITORIA KALEA, Z/G
17	URQUIJO MARKESAREN KASINO ANTZOKIA	LAMUZA. LAMUZA PARKEA, 11
3	BASERRIA (LEHENGO SANTA EULALIA BASELIZA)	GOIENURI, SANTA EULALIA KALEA, 5
2	BELAUSTE ETXEA	PLAZA, NERVIÓN KALEA, 5
57	KATUTXA IBARRA BASERRIA, 75	KATUTXA IBARRA KALEA, 75
32	ETXEBERRI BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 3
33	MARTENA BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 5
37	GOIRIZABALENA BASERRIA	LARRAZABAL, LARRAZABAL KALEA, 11
38	MALKUATU ETXETZARRA	MALKUARTU, MALKUARTU KALEA, 10
49	GURPIDE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 24
39	BALINCHA BASERRIA	LARRAÑO, MALKUARTU BIDEA, 1
35	BELDIO, 1 BASERRIA	BELDIO, BELDIO KALEA,1
34	ODIAGA BASERRIA	ODIAGA, ODIAGA KALEA, 2
40	IBARRA BASERRIA	GOIENURI, GOIENURI BIDEA, 3
52	LA VENTA BASERRIA	DUBIRIS, EREMUKO ANDRA MARI BIDEA, 3
42	ZOILOA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE, 23
47	ZABALE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 20
48	ARANGUREN BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 23
46	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 5
44	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 2
55	OLAKO BIDEA, 5 BASERRIA	GARDEA
54	ARGATXE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 38
53	KURTZE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 40
50	AUSOGURTI BASERRIA	ANUNTZIBAI, ANUNTZIBAI KALEA, 3
58	KATUTXA BASERRIA	KATUTXA IBARRA KALEA, 73
59	LAUTXU BEHEKO BASERRIA	GARDEA
61	AMEZTUIKO BASERRIA	GARDEA
62	OLARIAGA BASERRIA	MALKUARTU
63	URBINA BASERRIA	GOIENURI
64	ISUSI BASERRIA	ISUSI
65	URRUTXI BASERRIA	DUBIRIS
66	LARRA AUZOA, 13 ETXEA	LARRA
67	KALTZAGANETA BASERRIA	GARDEA
68	GARDEA ETXEA	GARDEA
69	GARDEA 16 ETXEA	GARDEA
70	ERREMENTERIA BASERRIA	ARETA
71	TXAPOTENA TXA BASERRIA	ARETA
72	OSTEKO BASERRIA	ALDE ZAHARRA
73	ITURRALDE BASERRIA	ALDE ZAHARRA
75	OLARTEGOTXI BASERRIA	OLARTE
76	BITORIKA AUZOA Z/G ETXEA	BITORIKA
25	HARINERA VICTORICA	BITORIKA
6	SAN MARTÍN HILERRIA	LATEORRO
6-1	SAN MARTÍN HILERRIAREN ATARIA	LATEORRO
6-3	MUNAZURI PANTEOIA	LATEORRO
LAU-2	OLARTE ZUBIA	OLARTE
LAU-5	DELCLAUX ITURRIA-URASKA-IKUZTEGIA	
LAU-9	LAMUZA FRONTOIA	LAMUZA
LAU-10	LAMUZA ITURRIA	LAMUZA

LAU-17	KURTZE BOLA-JOKOA	
LAU-20	ENEKOENE KAROBIA	EKENOEKE
LAU-23	ISUSI ITURRIA-URASKA-IKUZTEGIA	ISUSI
LAU-31	ARETA KAROBIA	ARETA
LAU-32	SAN JUAN BOLA-JOKOA	
LAU-37	BOLATOKI KULTUR ETXEA	
LAU-54	TARDAMONTE KAROBIA	
	GOIKOETXE 2-8 ETA GOIKOPLAZA 2 MULTZOA	
	VIRGEN DEL CARMEN 12 BIZITEGI-ERAIKINA	
	VIRGEN DEL CARMEN 16 ETXEA	
	VIRGEN DEL CARMEN 21 ETXEA	
	LEHENGO ZAHAR ETXEA – SAN ROKE OSPITALEA	

IM.6/

BERRIKUSTEN DEN PLANGINTZA OROKORRA. HORREN GARAPENAREN ETA GAUZATZEAREN AZTERKETA

6.1. LAUDIOKO HIRI ANTOLAMENDUKO PLAN OROKORRA 1995

Laudioko hirigintza-antolamendua Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren dokumentuaren bidez arautzen da. Dokumentu hori urtarrilaren 20ko 17/1993 Foru Aginduaren bidez onartu zen behin betiko (ALHAO, 16. zk., 1993ko otsailaren 10ekoa). Tresna hori ez dago Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen xedapenetara egokituta.

Geroago, 1995eko irailaren 14ko 22. Foru Aginduaren bidez (ALHAO, 129. zk., 1995eko urriaren 30ekoa), behin betiko onetsi zen Laudioko HAPOren 1. aldaketaren testu bategina, 8/90 Estatuko Legeari egokitua. Aldaketa hori Udalbatzak eskatuta egin zen, aipatutako legeari egokitzeko eta Udal Legealdian sortutako behar batzuetara egokitzeko. Aldaketa horretan, indarrean dagoen HAPO bezalako dokumentazioa interpretatzerakoan arazorik egon ez zedin, dokumentazio bateratua egin zen, Laudioko HAPOren zehaztapenen gaineko aldaketa guztiak barne hartuta.

1. aldaketaren ondoren, Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren Testu Bategina (1995) indarrean dagoen udal-plangitzaren erreferente da.

ANTOLAMENDU-EREDUA

Hona hemen jaso diren aldaketak eta indarreko plangintzaren helburuak:

HIRI-ETA BIZITEGI-EGITURA

- Bizitegi-eremuak ahalik eta egokien egituratzeko, zenbait aldaketa egin dira antolamendu xehatuan, **finkatu gabeko Erdialdeko Eremuan eta Finkatutako Erdialdeko Eremuan.**

- Partzelen-mugen aldaketak: **ZV.24 Viña Vieja Eremua.**

- Sustapen publikoko etxebizitzetarako eta egoiliarrentzako lurpeko aparkalekuetarako lurzoruak azkar eskuratzeko, **ZV.34bis Lateorro VPP Eremu Berria** sortu da. Hala, espazio libreen zuzkidura zabala lortzen da eta Lateorro auzoaren hiri-hobekuntza ahalbidetzen du.

- Lurzoru urbanizagarrian, **ZV.27 Gallarreko Eremu Berria**. Auzien Salak emandako epaiaren ondorioz zehaztuta, ASG 4 espazio libreen sistema orokorreko lehengo eremuko lurren zati bat hiri-lurzoru sailkatzen zuen. Areta, Laterrondo eta Gardea sektoreen kalifikazio orokorra aldatu da.

- **ZV.33 Isasi Eremua.** Plan Partzialean ezarritako gehieneko kopurua 22 etxebizitzatan handitzen da.

- Lehendik dauden landaguneetako osagarri-eremuari buruzko testua jaso.

- Planak aurrez diseinatutako 38 eraikin definitu zituen, batez ere ZV26 eraikinerako. Eraikin horiek pixkanaka egin dira urte hauetan, aurrerago jasotako batzuk izan ezik (ZV 26K eta ARV 26A) eta gerora aldaketak izan dituzten beste batzuk (ZV 26F).

JARDUERA EKONOMIKOAK

- Bizitegi-lurzorua industriala birkalifikatzea: **ZI.12bis Envases Eremua**

- Industrialdeetan, aldaketak egin dira "Plangintza xehatua bete arteko jarduketa iragankorrak" izeneko araudian, **ZI.2 Vidrala** finkatua, **ZI.6b Tubacex** eta **ZI.7 Jez** eremuetan.

- **ZI-6 Aceros-Tubacex eremua** bi eremutan banatzen da. Horietako bakoitzak egikaritze-unitate independentea osatzen du, hirigintza-parametroak mantenduta.

- **ZI.12.ter Larraz-Renault eremu berria** hiri-lurzoru sailkatu da, eta ez da onartuko lehendik dauden eraikuntzak handitzea.

- Santa Cruz industria sektorearen muga aldatzea

- **ZI 15 Larra** industrialdea handitu eginda bi baserriren jabetzak bertan sartuta.

ESPAZIO LIBREAK

- Sistema orokorren kalifikazioa aldatu da finkatu gabeko Erdigunearen barruan, eta, neurri handi batean, tokiko sistema izatera pasatu dira.

- Erabilera-araudia aldatu da, ekipamendu komunitariorako eraikinak jarri ahal diren sistema orokorreko eremuen erabilerak malgutzeko.

EKIPAMENDUAK

- Eremu berria planteatzen da ZE 1, batez ere kirolerako erabiliko dena egungo hilerriaren gainean, eta kirol sistema orokor kalifikatzen da.

- Lurzoru urbanizaezinean sistema orokorren hiru eremuk osatzen dute multzoa.

- Gardeako Ikastolako hezkuntza-zerbitzuetarako eraikin berria egin ahal izateko, beste mugaketa berria zehaztu da.

AZPIEGITURAK

- Lurzoru urbanizaezinean, hondakinak tratatzeko sistema orokorrak sortzen dira. Sistema horien bidez, hauek definitu nahi dira: hiri- eta industria-hondakin geldoen zabortegia, transferentzia-estazioa eta erabilera nagusia industria duten eremuetan hondakinak biltzeko biltegi alternatiboak jartzeko aukera.

LURZORUAREN HIRIGINTZA-ANTOLAMENDUA

KALIFIKAZIO OROKORRA ETA ZONAKATZEA

Indarrean dagoen plangintzak lurzoruaren kalifikazio orokorretik eta eremuen mugaketatik abiatuta ezartzen du egiturazko antolamendua.

Kalifikazio orokorreko eremu orokorrak hauek dira:

- Bizitegi-eremua
- Industria-eremua
- Komunikazio-sistemak (Bidea y trenbidea).
- Espazio Libreen Sistemak (Hiri Parkea)
- Ekipamendu Komunitarioko Eremuak
- Zerbitzuen Azpiegitura Eremuak
- Basoa
- Nekazaritza- eta abeltzaintza-ekoizpena
- Basogintza
- Egungo Landaguneak
- Hidrologia-babesa
- Paisaia-babesa

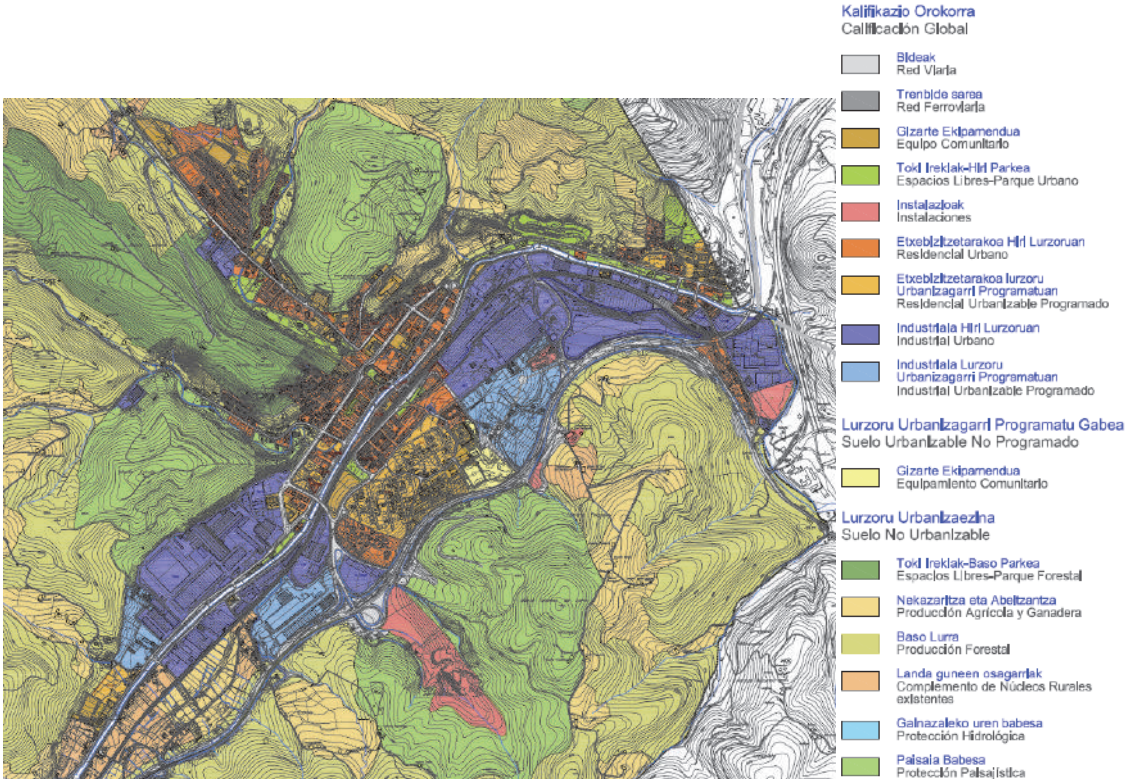

Indarreko Plan Orokorraren Testu Bategina. KALIFIKAZIO OROKORRA

KALIFIKAZIO XEHATUA

Erabilera orokorreko eremuen antolamendu zehaztua kalifikazio xehatutik abiatuta ezartzen da.

Antolamenduaren xehetasuna, azkenik, ondorengoak mugatzean zehaztuko da: hiri-lurzoruan hirigintza-interbentzio eremuak, lurzoru urbanizagarrian sektoreak eta mota zein izaera guztietako zuzkidura-sistemak.

6.1.1 INDARREKO PLANAREN KUDEAKETA

Ondoren, Laudioko plangintza orokorraren alderdi garrantzitsuenak eta horien garapen-maila jaso dira:

EGINDAKO EREMUAK	2006KO HAPO-REN BERRIKUSPENAREN ONDOREN EGINDAKO EREMUAK
HASITAKO EREMUAK	
HASI GABEKO EREMUAK	

A. BIZITEGI-JARDUKETAK

HIRI-LURZORUA

Laudioko erdigunea Aldaikorreka ibaiak Nerbioi ibaiarekin bat egiten duen tokian dago eta bertan daude ekipamendu garrantzitsuak. Hiri-bilbearen bizitegien bilakaera eta dentsitatea handituz joan dira, Nerbioi ibaiaren ardatzaren inguruan. Laudio batez ere hiri-jarraia da, eta azpiegiturek, lurralde-ardatzek eta orografiak oso muga zehatzak dituzte.

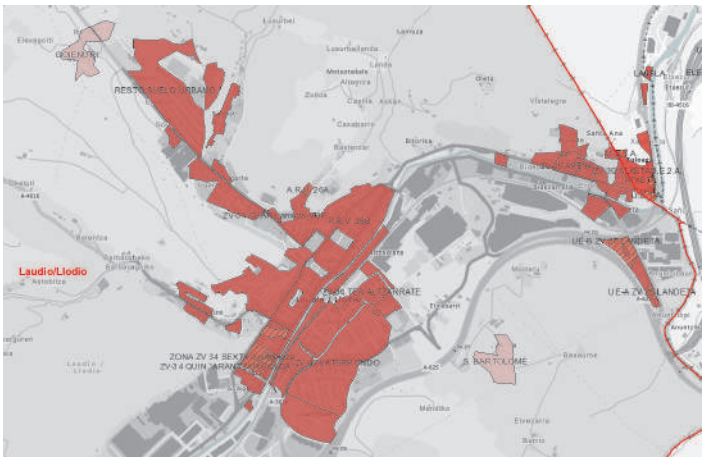

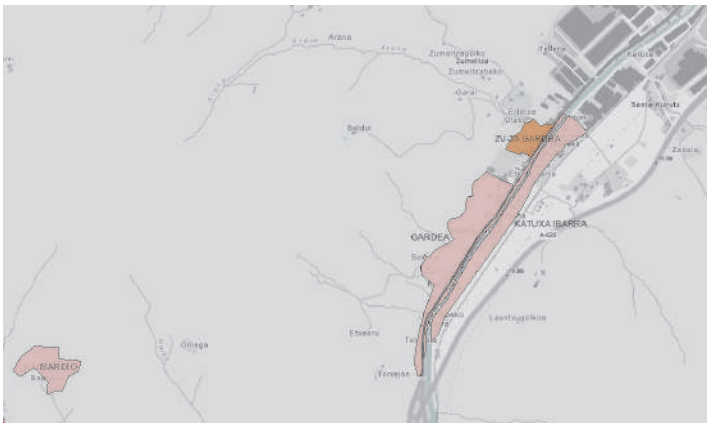

UDALPLAN bisorea. BIZITEGI-LURZORUA

Indarrean dagoen Plan Orokorrak hiri-lurzoruko Banaketa-areak ezartzen ditu, eta bizitegirako hirigintza-eremu (ZV) bakoitzeko Banaketa-area bat eratzen du, erdiguneko ZV26 izan ezik, hor bi banaketa-area ezartzen baitira: ARV26A eta ARV26B.

ARV26A: hura garatzeko egikaritze-unitateak definitu diren eremu guztiek osatzen dute, aurreko planetik oinordetutako UAU.7 egikaritze-unitatea izan ezik, 26B banaketa-arean sartzen baita.

ARV26B: egikaritze-unitaterik definitu ez den erdiguneko gainerako eremuek osatzen dute.

Hiriari buruzko datuak aztertzeko eta batzeko, 7 auzotan egituratu da hiri-eremua:

01 ERDIGUNEA-LARRAÑO-LANDALUZE
02 LATEORRO-GALMAKA
03 LARRA-GUARDIAN-VIDRALA
04 ARETA-BITORIKA-ANUNTZIBAI
05 VIRGEN DEL CARMEN-VIÑA VIEJA-LAMUZA
06 UGARTE-ISASI
07 ARZA-SANTA CRUZ

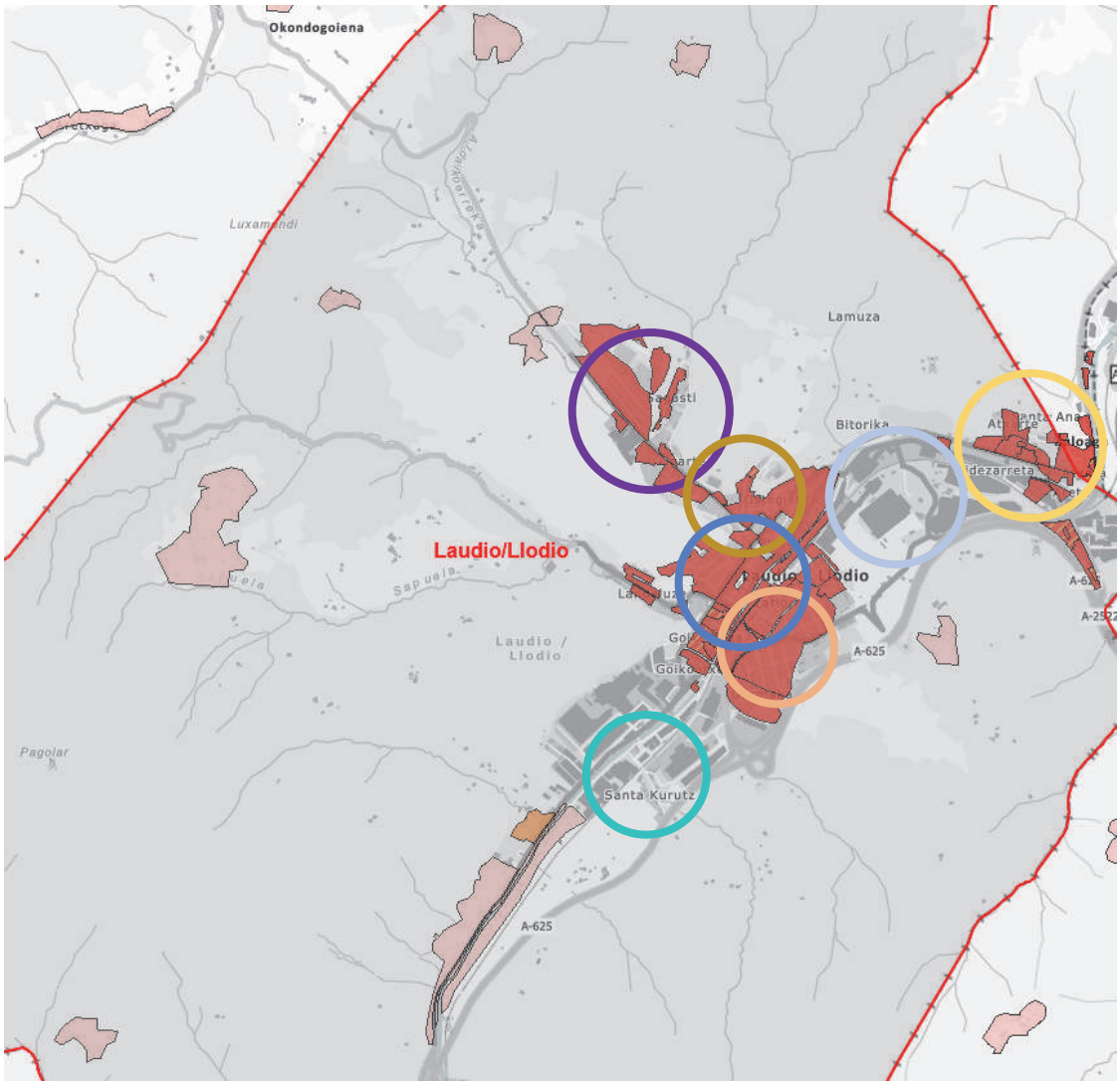

UDALPLAN bisorea. BIZITEGI-LURZORUA

Hirigintzaren ikuspegitik, indarrean dagoen planean definitutako eremuak aztertu eta auzoen arabera multzokatuta aurkeztu dira.

UDALPLAN	AUZOA	BIZITEGI-EREMUA HIRI-LURZORUA	AZAL (Ha)	EGUNGO ETXEB. KOP.	DENTS. (etxeb/Ha)	TIPOLOGIA MORFOLOGIA	ANT. XEHATUA
GAINERAKO HIRI-LURZORUA (ARV 26A)	06 Ugarte Isasi	ZV.1 EL MANZANAL	1,49	80		Etxeb Multzoa 4u	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.2 LARRAÑO	2,91	57	19,6	Familia bakarreko etxeb. edo bikia	
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.3 GALMAKA	4,38	22	5	Familia bakarreko etxeb. edo bikia	
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.4 BIDEBARREKOA	0,8			Auzo-etxeak	
	06 Ugarte Isasi	ZV.5 C/ NAFARROA	1,26			Etxe-uharte itxia	
		ZV.6 GOIENURI	0,34			Eraikuntza irekia	
		ZV.7 GORIBIAZTI	0,29			Medianera arteko etxeb.	Antolamenduz kanpo bi eraikin
		ZV.8 LEZIAGA	0,33			Eraikuntza irekia eta Auzo-etxeak	
	07 Arza-Santa Cruz	ZV.9 TRES CRUCES	0,09			Eraikuntza irekia	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.10 LANDALUCE	0,94			Bloke lineala	
	06 Ugarte Isasi	ZV.11 PLAZA DE UGARTE	0,35			Eraikuntza irekia	
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.12 JESUS GURIDI	1,04			Eraikuntza irekia eta dorrea	
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.13 ERROTAZAR	0,17			Etxe-uharte itxia	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.14 KUKULLU	0,33			Eraikuntza irekia	PP
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.15 CARRETERA VITORIA	0,43	73 (10 berri)	169,76	Familia bakarreko etxeb eta Bloke irekia	BEPB Aldaketa ZV-15 (2003)
		ZV.16 BITORIKA	0,22			Dorrea barne patioarekin	
		ZV.17 C/ BIDEBARRIETA	0,67			Eraikuntza irekia	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.18 RIO BAIAS	0,26			Eraikuntza irekia	
		ZV.19 JAVIER ZABALLA	0,73			Etxe-uharte itxia	
	07 Arza-Santa Cruz	ZV.20 GOIKOETXE	0,91			Eraikuntza irekia	
	06 Ugarte Isasi	ZV.21 ELLAKURI-SEAT	0,21			Industria-eraikin isolatua, bizitegiko hiri-bilbearen barnean	
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.22 ATXARTE	1,1			Familia bakarreko etxeb. edo bikia	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.23 LARRAÑO-LANDALUCE	0,45	7	15,55	Familia bakarreko etxeb isolatua	
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.24 VIÑA VIEJA	0,64	13	20,31	Familia bakarreko etxeb isolatua	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.24 bis GOIKO PLAZA CONSOLIDADO	0,35	7	20	Familia bakarreko etxeb isolatua	
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.25 LANDETA	1,54			Eraikuntza irekia, Auzo-etxeak eta familia bakarrekoak	36. HAPO aldaketa (2013)
ARV 26B	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.26A CENTRO-URKIJO	1,61			Eraikuntza irekia	
		ZV.26B CENTRO-MOTXOTEKALE	0,71			Ia etxe-uharte itxia	
	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.26C CENTRO-LARRAÑO	3,84			Eraikuntza irekia Bloke lineala	Aurrez diseinatutako eraikinak 2-3-4
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.26D CENTRO-INSTITUTO	1,16			Etxe-uharte itxia	Aurrez diseinatutako eraikinak 5-6
		ZV.26E CENTRO-VIÑA VIEJA	0,57			Eraikuntza irekia Etxe-uharte itxia	Aurrez diseinatutako eraikina 7-8

	01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.26F CENTRO-MERCADO	2,68			Etxe-uharte itxia	PB Aldaketa. Aurrez diseinatutako eraik. 15 (2008) 9-10-11-12-13-14
		ZV.26G CENTRO-IGLESIA SAN PEDRO DE LAMUZA	0,12			Medianera arteko eraikina eta Auzo-etxeak	
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.26H CENTRO-HERRIKO PLAZA	1,63			Etxe-uharte itxia	Aurrez diseinatutako eraikinak 15-16-17-18-19-20-21
		ZV.26I CENTRO-PINTOR ARRUE	1,16			Etxe-uharte itxia Eraikuntza irekia Auzo-etxeak	Aurrez diseinatutako eraikinak 23-24
		ZV.26J CENTRO-AMBULATORIO	0,84			Etxe-uharte itxia	Aurrez diseinatutako eraikinak 25-26-27-28
		ZV.26K CENTRO-VIRGEN DEL CARMEN (AA 23+AA 24)	1,98			Etxe-uharte itxia Auzo-etxeak	UED eta UEE . Aurrez diseinatutako eraikinak 29-30-31-32ª-32b-33
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.26L CENTRO-MUSEOA GASTRONOMÍA	1,01			Etxe-uharte itxia	UAU 7 Aurrez diseinatutako eraikinak 34-35
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.26N CENTRO-ESTACIÓN	0,72			Etxe-uharte itxia	UAU7 Aurrez diseinatutako eraikinak 36-37 Antolamenduz kanpo bi eraikin.
GAINERAKO HIRI-LURZORUA (ARV 26A	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.27 GALLARREKO	0,58			Bloke lineala eta Eraikuntza irekia	BEPB (1998)
	06 Ugarte Isasi	ZV.28 TORRE UGARTE	0,85			Etxe-uharte itxia	
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV.29 CAMINO ESTACIÓN	0,81			Familia bakarreko etxeb, atxikia	
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.30 LAMUZA	1,45			Eraikuntza irekia bi dorrerekin	
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.31 LATEORRO CONSOLIDADO	3,34			Eraikuntza irekia	
		ZV.32 LATEORRO SORTALDE	0,79			Familia bakarreko etxeb	
	06 Ugarte Isasi	ZV.33 ISASI	9,28	142	15,30	Familia bakarreko etxeb, bi familiakoa, isolatua edo bikia	
		ZV.34 ELLAKURI	3,03	41		Familia bakarreko edo biko etxeb. edo bikia	3. HAPO Aldaketa (1997) 13 HAPO Aldaketa (1998)
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.34bis LATEORRO VPP	0,35			Eraikuntza irekia	Aurrez diseinatutako eraikina 38
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.34ter ALTZARRATE-GAIN	2,92	277	94,86	Eraikuntza irekia	37 HAPO Aldaketa
	05 Virgen Carmen-Viña Vieja-Lamuza	ZV.34CUAR Lamuza-VPP	0,31	40	129,03		30. HAPO Aldaketa (2005)
	02 Lateorro-Galmaka	ZV 34 QUIN “Arantzar Soloa”	2,90	203	70	Bloke	PB HAPO Aldaketa (2007)
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV. 35 Areta	1,95	133	68,21		PP ZV 35 Areta (2001)
	02 Lateorro-Galmaka	ZV.37 LATERRONDO	14,25	111	8,98	Familia bakarreko etxeb. isolatua	PP (Behin betiko Onarpena ALHAO 65. zk, 1999-06-9)
	04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZV. 39 ATXETA	1,33	27	20,30		

FINKATU GABEKO HIRI-LURZORUA

Finkatu gabeko hiri-lurzoruari dagokionez, eremu hauek garatu gabe edo hasita daude:

AUZOA	BIZITEGI-EREMUA HIRI-LURZORUA	AZAL (Ha)	EGUNGO ETXEB. KOP.	ETXEB KOP. EGITEKE			ETXEB. GUZTIRA	ERAIK. EGITEKE (m^2S)	DENTSI. (etxeb/Ha)	TIPOLOGIA MORFOLOGIA	ANT. XEHATUA.
				LIBREAK	BPE						
					BOE	ET					
04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	UE-A ZV 25 LANDETA	0,16	-	18	-	22	40	4.135,6	248,45	Bloke	36. HAPO Aldaketa (2013)
	UE-B ZV 25 LANDETA	1,32	-	42	20	-	62	6.269	46,97		
01 Erdigunea-Larraño-Landaluze	ZV.34 SEXTA Goikoplaza (ZV. 36)	2,22	202	19	75	-	296	9.364	133,33		19. eta 34. HAPO Aldaketa (2009)
ARV 26A	ARV 26A (AA1)	0,28		18			18	1.908	63,94		Aurrez diseinatutako eraik.1

LURZORU URBANIZAGARRIA

Indarrean dagoen Plan Orokorrak eremu hauek ezarri ditu 1. laurtekoko lurzoru urbanizagarri programaturako. Horietako asko dagoeneko gauzatu dira eta bat egiteke geratu da:

- ZV35 Areta Bizitegia EGINDA
- ZV37 Laterrondo Bizitegia EGINDA
- **ZV38 Gardea Bizitegia**
- ZV39 Atxeta Bizitegia EGINDA
- eta 1. eta 4. sistema orokorrak atxikitzen zaizkio EGINDA

AUZOA	BIZITEGI-EREMUA LURZORU URB.	AZAL (Ha)	EGUNGO ETXEB. KOP.	ETXEB KOP. EGITEKE			ETXEB. GUZTIRA	ERAIK. EGITEKE (m^2S)	DENTSI. (etxeb/Ha)	TIPOLOGIA MORFOLOGIA	ANT. XEHATUA
				LIBREAK	BPE						
					BOE	ET					
08-Gardea-Santa Cruz	ZV-38 GARDEA	2,28	-	25	45	-	70	7.980	30,70	Familia bakarreko etxeb	

Bestalde, 2. laurteroko lurzoru urbanizagarri programaturako beste banaketa-area ezartzen du, Goikoplazako ZV36 bakarrik barne hartzen duena (HAPOren 34. aldaketaren ondoren, finkatu gabeko hiri-lurzoru sailkatuko da), eta 2., 3., 5. eta 6. sistema orokorrak atxikitzen zaizkio.

LURZORU URBANIZAEZINA: LANDAGUNEAK

Landa-eremuan lurzoru asko daude eraikita, bereziki landaguneetan, baita baso-eremuetan ere. Hala, lurzoru urbanizaezinean eragin handia dute dentsitate txikiko etxebizitzak eta horietarako sarbideak. Hauek dira identifikatutako landaguneak:

- Dubiris
- Gardea
- Goienuri
- Isardio
- Isasi
- Katuxa Ibarra
- Larrazabal
- Luxa
- S. Bartolome

BIZITEGI-EREMUA LURZORU URBANIZAEZINA	AZAL. (Ha)	EGUNGO ETXEB. KOP..	ETXEB KOP. EGITEKE			ETXEB. GUZTIRA	ERAIK. EGITEKE (m^2S)	DENTSI. (etxeb/Ha)	TIPOLOGIA MORFOLOGIA	ANT. XEHATUA
			LIBREAK	BPE						
				BOE	ET					
GAINERAKO LURZORU URBANIZAEZINA		272				272				

2.5.18 Artikulua– EGUNGO BIZITEGIRAKO LANDAGUNEEN EREMU OSAGARRIA

Eremu horiek lurzoru urbanizaezinean definitzen dira eta herrigune historikoa, baserri-multzoa edo oraintsu eraikitako guneak dira. Bertan, oin berriko erabilera eta jarduketa berberak baimenduta daude, honako parametro hauen mende daudenean (laburpena):

- Tradiziozko eraikuntza isolatua, etxebizitza-erabilerarako, 1. eta 2. kategorietan, abeltzaintza-aprobetxamendurako lurzoruan.

- Gutxieneko hirigintza-azalera: 5.000 m^2 partzela osagarrien eta hartzailearen azalera bateratu gisa.

- Partzela-hartzaileak gutxienez 1.250 m^2 izan beharko ditu, eta bertan edo haren partzela osagarrian 50 urte baino gehiagoko etxebizitza-eraikina egon beharko da, 5.000 m^2-ko azalera bi eraikinei atxikita geratuta.

- Partzela osagarriek gutxienez, 1.250 m^2 izan behar dituzte

BIZITEGI-LURZORUAREN LABURPEN-TAULA

ERABILERA	LURZORU-SAILKAPENA	GUNEA EREMUA	AZAL. (Ha)	EGUNGO ETXEB. KOP..	ETXEB KOP. EGITEKE			ETXEBGUZTIRA	ERAIK. EGITEKE (m²S)	DENTSI. (etxeb/ Ha)
					LIBREAK	BPE				
						BOE	ET			
BIZITEGIA	HIRI-LURZORU FINKATUA	A.R.V. 26B	22,04	637	71	0	0	708	10.650	32,13
		ZV-34 CUAR Lamuza-VPP	0,31	40	0	0	0	40	0	129,03
		ZV-34 QUIN "ARANTZAR SOLOA"	2,90	203	0	0	0	203	0	70
		ZV-34 TER ALTZARRATE	2,92	277	0	0	0	277	0	94,86
		ZV-35 ARETA	1,95	133	0	0	0	133	0	68,21
		ZV-37 LATERRONDO	14,25	111	17	0	0	128	4.250	8,98
		ZV-39 ATXETA	1,33	27	0	0	0	27	0	20,30
		GAINERAKO LURZ. URBANIZAEZIN	52,94	7.195	0	0	0	7.195	0	135,92
	HIRI-LURZORU FINKATU GABEA	A.R.V. 26A	0,28	0	18	0	0	18	1.908	63,94
		ZONA ZV 34 SEXTA Goikoplaza	2,22	202	19	75	0	296	9.364	133,33
		UE-A ZV 25 LANDETA	0,16	0	18	0	22	40	4.064	248,45
		UE-B ZV 25 LANDETA	1,32	0	42	20	0	62	6.412	104,46
	LURZORU URBANIZAG.	ZV-38 GARDEA	2,28	0	25	45	0	70	7.980	30,70
	LURZORU URBANIZAEZINA LANDAGUNEAK	DUBIRIS	5,07							
		GARDEA	12,28							
		GOIENURI	3,39							
		ISARDIO	4,06							
		ISASI	2,75							
		KATUXA IBARRA	8,17							
		LARRAZABAL	18,63							
		LUXA	1,75							
		S. BARTOLOMÉ	3,37							
		GAINERAKO LURZ. URBANIZAEZIN		272	0	0	0	272	0	0
GUZTIRA		59,47 Lurzoru urbanizaezin	104,9 lurzoru urb+ urbanizaezin	9.097	210	140	22	9.469	44.628	

B. ETXEBIZITZA-PROGRAMA

Etxebizitzari dagokionez, aurreikusitako programaren % 68 inguru garatu da. 1.163 etxebizitza eraikitzeko lurzorua gaitu da, urtean batez beste 28 etxebizitza, 1995ean indarrean zegoen Planaren indarraldiaren hasiera kontuan hartuta.

Ehuneko hori bitan bana bana daiteke. Alde batetik, hiri-lurzoruan, lurzoru mota horretan aurreikusitako etxebizitzaren % 65 garatu da, bai hiri-lurzoru finkatuan, bai finkatu gabean, hau da, 302 etxebizitza geratzen dira egiteko, eta horietatik 214 lurzoru finkatu gabekoak dira. Beste alde batetik, lurzoru urbanizagarrian, ehunekoa % 80koa da; Gardean 2,28 hektareako eremua bakarrik garatu beharko litzateke 70 etxebizitzetarako.

Sustapen-araubidearen arabera datuak bereizita, parametro hauek ondoriozta daitezke:

- Etxebizitza libreak: programatutako etxebizitzen % 18 garatu gabe dago (210 etxebizitza gutxi gorabehera).

- Etxebizitza babestuak: programatutako etxebizitzen % 14 garatu gabe dago (162 etxebizitza gutxi gorabehera).

Jarraian, plangintza-tresnak jaso dira, oraindik egin gabe dauden eremu bakoitzaren garapena laburbiltzen dutenak:

- HIRI-LURZORUA

ZV-25 LANDETA

HAPOren 36. ALDAKETA (2013)

Aldaketa honen xedea eremuaren antolamendu xehatua garatzea da. ZV 25 "Landeta" eremua urbanizatzea eta eraikitzea proposatzen da, bi egikaritze-unitate mugatuta: UE A eta UE B.

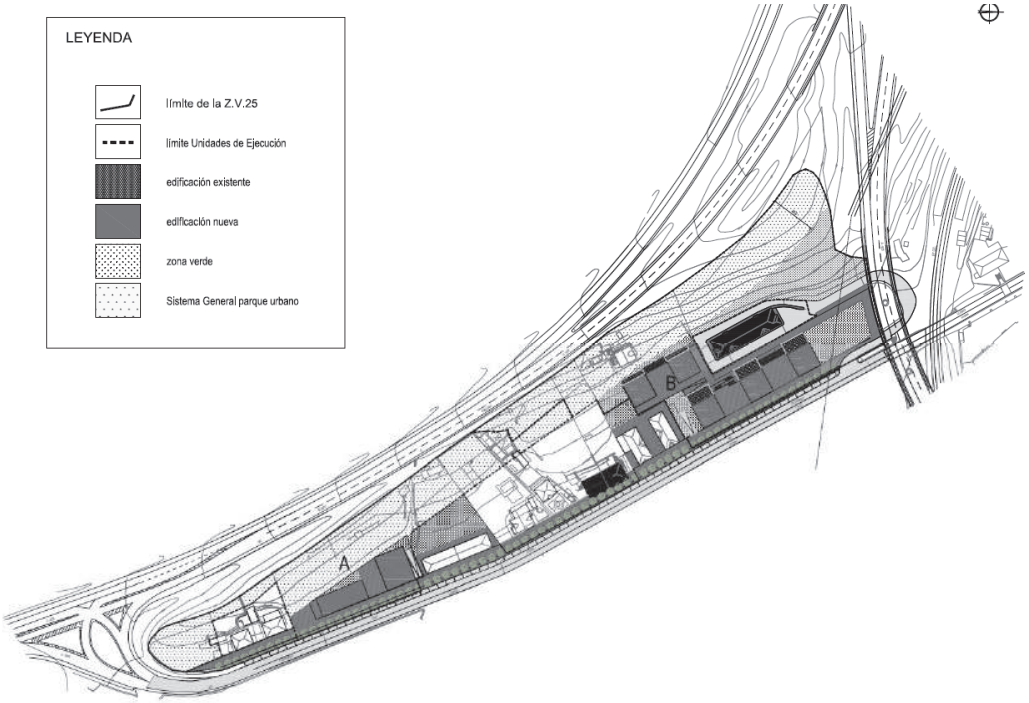

HAPO honen aurrerapen-fasean exekutatu gabe dago.

ZV-26F CENTRO MERCADO

AURREZ DISEINATUTAKO 15. ERAIKINAREN BOLUMETRIA ALDATZEKO PLAN BEREZIA

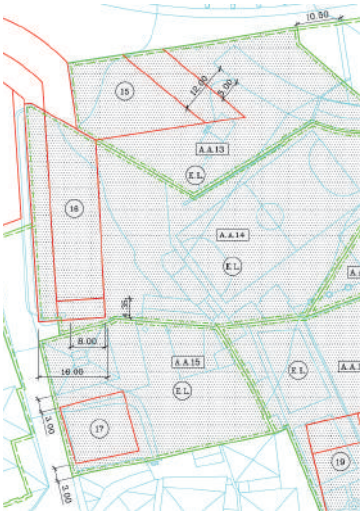

Aldaketa honen xedea da indarrean dagoen HAPOko hiri-lurzoruaren aurrez diseinatutako 15. eraikinaren bolumetria zuzentzeko plangintza orokorraren antolamendu xehatua.

Eraikin berriaren eta lehendik dauden eraikin mugakideen arteko bolumetria-lerrokadura egokia lortzeko, aurrez diseinatutako 15. eraikinaren hiru fatxada bertikalen altuera mugatzea ezarri da.

HAPO honen aurrerapen-fasean exekutatu gabe dago.

- HIRI-LURZORU FINKATU GABEA

ZV-34 SEXTA Goikoplaza (ZV 36)

HAPOren 19. ALDAKETA (2001)

Aldaketa honen xedea da ZV 36 – Goiko Plaza eremuaren muga berriro definitzea eta baztertutako lurzoruak birsailkatzea. Horretarako, ZV 24 bis izeneko hiri-eremu etena definitu da, ZV 36 eremuko lurzoru, eraikin eta instalazio bereizi guztiak batzen dituena.

HAPOren 34. ALDAKETA ZV 34-SEXTA EREMUKO EGITURAZKO ANTOLAMENDURAKO ETA ANTOLAMENDU XEHATURAKO (2009)

Aldaketaren xedea da Goiko-Plazako ZV.34 Sexta eremuaren egiturazko antolamendua eta antolamendu xehatua definitzea. Eremu horren berezko erabilera edo erabilera nagusia bizitegi kalifikatuta dago. Hala, Laudioko Udalak ezarritako baldintzen arabera, eraikiko diren etxebizitzen erdiak babes publikokoak izango dira eta beste erdiak etxebizitza libreak, eta etxebizitzen hirigintza-eraikigarritasun bera izango dute.

Lurzoru urbanizagarri programatu sailkatutako lurzoruak hiri-lurzoru finkatu gabeko eremu bihurtzea proposatzen da, eta hirigintza-kalifikazio bera ematen zaie.

HAPO honen aurrerapen-fasean partzialki gauzatuta dago.

AR-1, AR-2 eta AR-3 partzelak eraikitzeke daude, eta 19, 48 eta 27 etxebizitza dituzte, hurrenez hurren. 94 etxebizitza dira guztira, eta horietatik 75 babes publikoko etxebizitzak dira (BOE).

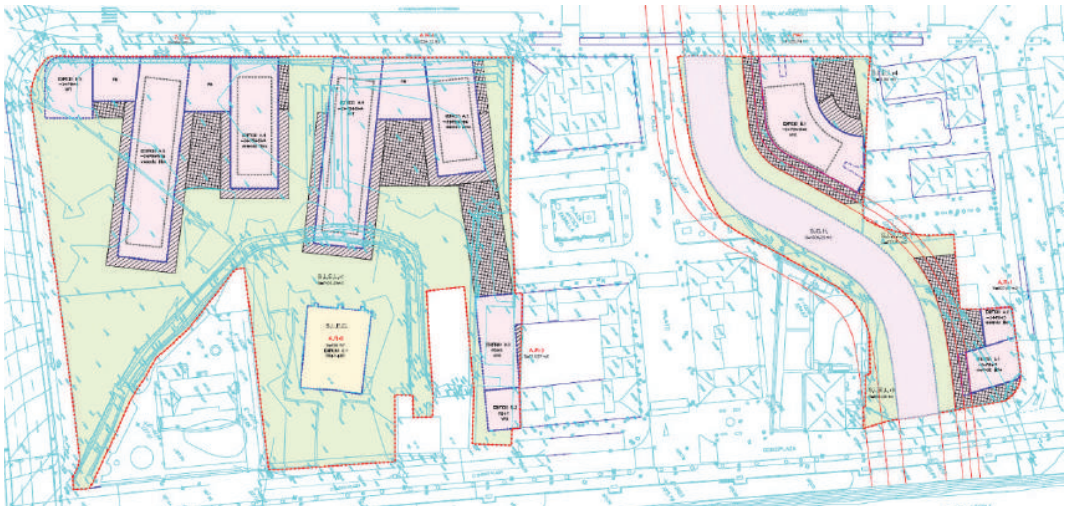

C. JARDUERA EKONOMIKOAK

Jarduera ekonomikoetarako lurzoruari dagokionez, hirigunetik iparraldera eta hegoaldera dauden industria-eremu handiak nabarmentzen dira.

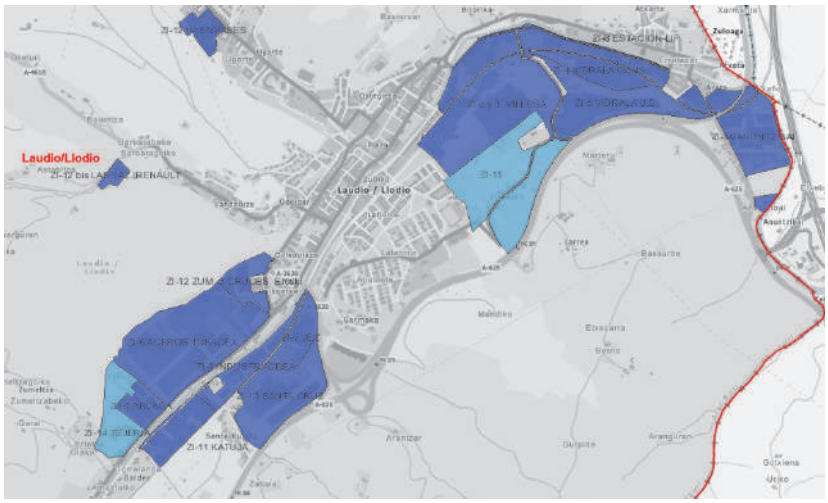

- HIRI-LURZORUA

Hiri-lurzoruak eremu hauek ditu:

AUZOA	HIRI-LURZORUA	AZAL.. (Ha)	OKUPATUTAKO LURZ. (Ha)	LURZ. HUTSIK (Ha)	ERAIK. EGITEKE (m^2s)	TIPOLOGIA MORFOLOGIA	ANT. XEHATUA
07 Arza-Santa Cruz	ZI-1 ARLASA	2,14	2,14	-		Atxikitako pabilioiak	BEPB 1998 29. HAPO Aldaketa (ALHAO 150.zk, 2004-12-31)
03 Larra-Guardian-Vidrala	ZI.2 y 3 VILLOSA	23,46	22,12	1,34	6.030	Industria-eraikin isolatua Atxikitako pabilioiak	PP Aldaketa 3. Industria-sektorea (ALHAO 119.zk, 1996-10-16)
	ZI-4 VIDRALA CONSOLIDADO	4,58	4,58	-		Industria-eraikin isolatua	
	ZI-5 VIDRALA UE	10,53	10,53	-	-	Industria-eraikin isolatua	
07 Arza-Santa Cruz	ZI-6A ACEROS	13,84	13,84	-	-	Industria isolatua, Atxikitako pabilioiak	BEPB 1995 ZI-6A 1. Aldaketa BEPB ZI-6A 1996
	ZI-6B TUBACEX	7,18	7,18			Industria isolatua	42. HAPO Aldaketa ZI 6B 263. Partzela 3. Poligonoa (2023)
	ZI-7 JEZ	3,92	3,92	-	-	Industria-eraikin isolatua	
04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZI-8 LIP- GELTOKIAP	5,59	5,59	-	-	Industria-eraikin isolatua	6. HAPO Aldaketa (1997) 18. HAPO Aldaketa(2001)
	ZI-8 bis	1,85	1,85				
07 Arza-Santa Cruz	ZI-9 INDUSTRIALDEA	4,47	4,47	-	-	Industria-eraikina pabilioi atxikian	
04 Areta-Bitorika-Anuntzibai	ZI-10 ANUNTZIBAI	7,32	7,32	-	-	Industria-eraikin isolatua	
07 Arza-Santa Cruz	ZI-11 KATUJA	4,88	4,88	-	-	Industria-eraikina medianera artean	29. HAPO Aldaketa (ALHAO 150. zk, 2004-12-31)
	ZI-12 bis LARRAZ/ RENAULT	0,99	0,99	-	-	Eraikin isolatua	

06 Ugarte Isasi	ZI-12 ter ENVASES	2,44	2,44	-	-	Eraikin isolatua	BEPB 1997 (ALHAO 140-zk, 1997-12-05)
07 Arza-Santa Cruz	ZI-12 ZUM – 3 CRUCES Eroski	3,50	3,50	-	-	Merkataritza-eraikin isolatua eta modulukako pabiloia	BEPB Aldaketa ZI-12 (2006)
	ZI-13 SANTA CRUZ	9,5	9,5	-	-		PP Santa Cruz (1996)

LURZORU URBANIZAGARRIA

Beste bi Banaketa-area independiente definitzen ditu programatu gabeko lurzoru urbanizagarriko bi sektoreetarako: ZI-15 Larra (industria-erabilera). Larrako industria-sektoreaz gain, lurzoru urbanizagarrian eta antolamendu-fasean, industriarako lurzoru hutsaren eskaintza ZI-14 Teileria sektorearekin osatzen da.

Eremu horiek, 20 Ha inguruko lurzoru urbanizagarri industriala dutenak, ez dira garatu.

AUZOA	INDUSTRIA-EREMUA LUZRORU URBANIZAGARRIA	AZAL. (Ha)	OKUPATUTAKO AZAL.(Ha)	AZAL. HUTSIK (Ha)	ERAIK. EGITEKE (m^2t)	ANT. XEHATUA.
07 Arza-Santa Cruz	ZI-14 TEJERIA	5,38	1,50	3,88	18.810	29. HAPO Aldaketa (ALHAO 150.zk, 2004-12-31)
03 Larra-Guardian-Vidrala	ZI-15 LARRA	16,43	-	16,43	73.949	20. HAPO Aldaketa (2002) PP (2003)

Jarraian, plangintza-tresnak jaso dira, oraindik egin gabe dauden eremu bakoitzaren garapena laburbiltzen dutenak:

- HIRI-LURZORUA

ZI-3 VILLOSA

3. INDUSTRIA-SEKTOREKO PLAN PARTZIALAREN ALDAKETA (1996)

Guardian Llodio, S.A.k kudeatzen du dokumentu honen aldaketa, horren diseinua egiteko, ondorengoak kontuan hartuta: energia- erreserbarako sistemen kokapen berria, biltegiratze-nabeak handitzea eta egokitzea, eta Munegoko Sistema Orokorretik sarbide berria egitea.

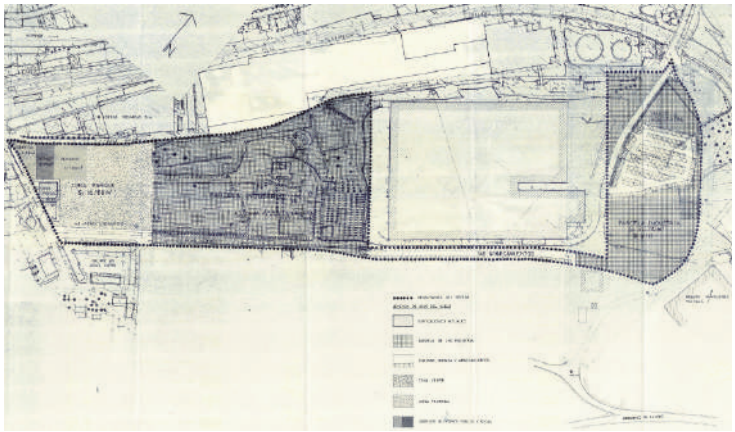

Aurreikusitako industria-erabileraren ondoriozko eredu-aprobetxamendu bera mantenduko da.

INDUSTRIA-ERABILERA: 63.310 m^2 (% 68)

ESPAZIO LIBREEN SISTEMA: 10.189 m² (% 11)
INTERES PUBLIKOKO ETA SOZIALEKO SISTEMAK: 3.724 m² (% 4)
TELEFONIKA PARTZELA ETA ETXE SINDIKALA: 1.270 m² (1 %)
TOKIKO BIDEAK ETA APARKALEKUAK: 14.621 m² (% 16)

ZI-6B TUBACEX

42. HAPOren ALDAKETA 3. POLIGONOA, 263. PARTZELA (2023)

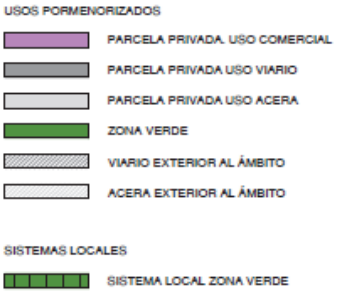

3. poligonoko 263. partzelan saltoki handia edo gehiago jartzeko aldaketa.

Erabilera-araubide partikularra ezartzea proposatzen da, txikizkako merkataritza-erabilera"baimendutzat" hartuko duena, EAEko establezimendu komertzial handien lurralde-antolamenduari buruzko 10/2019 Legeak ezarritako mugen arabera definitua (EHAA 129.zk,2019ko uztailaren 9an eta BOE 172.zk, 2019ko uztailaren 19an).

Aldaketa honek antolamendu xehatua jasotzen du, Plan Bereziaren eduki osoarekin, eta dokumentu honekin batera jasoko dena, gero izapidetu beharra ekiditeko.

Proposamenak 263. partzela merkataritzat definitzen du, eta lurzoruaren gehieneko eraikigarritasun haztatu berria planteatzen du, baita hura garatzeko beharrezkoak diren antolamendu xehatuko baldintza guztiak ere.

Hirigintza-eraikigarritasuna, guztira: **5.000 m² merkataritza + 4.788,62 m² aparkalekua** = 9.788,62 m²

- LURZORU URBANIZAGARRIA

ZI-14 TEJERIA

29. HAPOren ALDAKETA (Z.I.1; Z.I.11 eta Z.I.14 EREMUAK) (2004)

Proposatzen da, bai Z.I.11 eremuko aprobetxamenduaren gehikuntza, bai Z.I.1 eta Z.I.14 eremuetako aprobetxamenduaren murrizketa eta zuzkidura-azaleraren gehikuntza jabe beraren gain jartzea, baina gainerako hiru eremuetako jabeen hirigintza-eskubideak aldatu gabe Laudioko HAPOren 29. aldaketaren ondoriozko hirigintza-plangintzaren

kudeaketa dela-eta. Jabe horrek Z.I.1 eta Z.I.14 eremuetan Z.I.11-ean jasotzen duen gehikuntza galduko du, horrela, ez du zertan eraginik izan behar beste hiru eremuetako gainerako jabeengan.

ZI-15 LARRA

20. HAPOren ALDAKETA PUNTUALA (2002)

Aldaketaren xedea da ZI-15-Larra eremuaren muga berriz definitzea, zenbait lurzoru gehitu baitira, zeharkako ardatza sartzeko. Hori saihesbidearen sarbideko erdilotunea Villosa etorbidearekin lotzen duena da.

FINKATZE-MAILA: Gaur egun ez dago eginda eremua zeharkatzen duen bide hori.

ZI-15 LARRA EREMUKO PLAN PARTZIALA (2003)

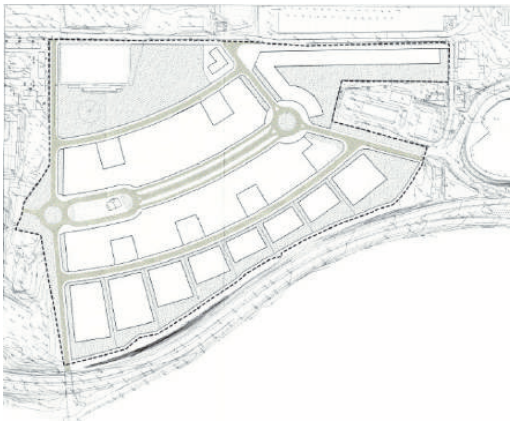

"HAPOren 20. Aldaketa Puntuala" eta ZI-15 –Larra eremuko "Hirigintza-jarduketa Programa" ditu hitzaurre, biak aldi berean idatzitakoak eta Plan honekin batera, 882. eta 884. Foru Aginduen bidez behin betiko onartu zirenak, hurrenez hurren.

Plan Partzialaren xedea eremuaren antolamendu xehatua xehetasunez definitzea da.

ERABILERA NAGUSIA: Industria-erabilera (142.712 m^2) + Bide-sistema orokorra (13.195 m^2)

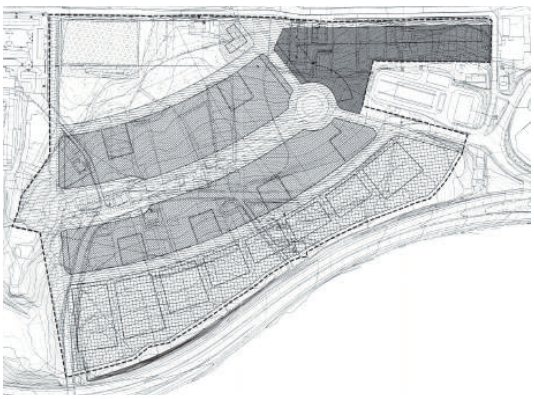

Ibilgailuen bideen sare orokorra eta aparkalekuak: 13.195 m^2
Industria-erabilera: 91.940 m^2
Ibilgailuen bideen tokiko sarea. Aparkalekua: 24.427 m^2
Espazio libreen tokiko sistema: 16.758 m^2
Ekipamenduen tokiko sistema: 9.587m^2

D. SISTEMA OROKORRAK

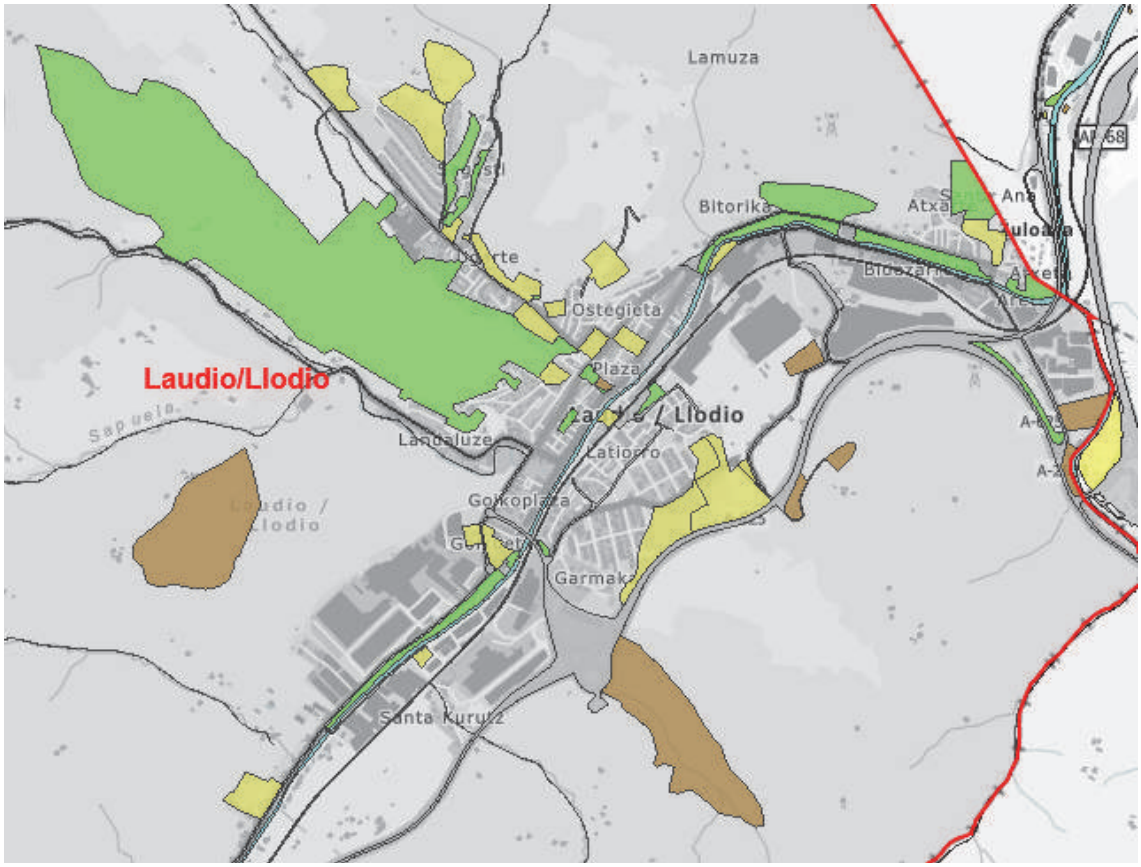

UDALPLAN bisorea. SISTEMA OROKORRAK

a) Komunikazio-sistema

Bide-sistema: Erdigunerako sarbide nagusia A-625 errepidea da (Bilbao-Urduña/Orduña). Sarbide horrek saihesbidea du, pasoko trafikoa saihesten duena, eta 3 puntutan lotzen du udalerriarekin: Areta, Arantzar (A-3638) eta Gardea. Gainera, beste sarbide garrantzitsua dago A-3632 errepidetik, Goienuritik, Okondorekin lotzen dena, Sodupeko norabidean.

Indarreko plangintzak honako jarduketa hauek jasotzen ditu:

- Kamioien aparkalekua, A-625 saihesbidetik erdiko sarbidearen lotunearen ondoan.
- ZI-15 Larra: Ibilgailuen Bideen eta Aparkalekuen Sare Orokorra: 13.195 m^2 (Plan Partziala)
- Aldaiko aparkalekua (ZI-8 Estación-LIP)
- Eroskiko aparkalekua

Trenbide-sistema: ADIFen Bilbao-Urduña aldiriko linea.

b) Espazio libreen Sistema

Laudiok berdeguneko, eremu gogorreko eta oinezkoen azalera handiak ditu. Hirigunean **Lamuzako parkea** eta **Udaletxearen eta elizaren inguruko plazak** nabarmentzen dira.

Bestalde, Nerbioi ibaiaren ertzetan **Nerbioi ibaiaren parke lineala** eratzen da, gaur egun ekipamenduak, aisialdirako guneak edo pasealekuak dituena, bai bizikletentzako, bai oinezkoentzako.

NERBIOIKO PARKE LINEALAREN PLAN BEREZIA 2006

Nerbioi ibaiaren ertzei lotutako parkea, korridore berdea indartuta eta kalitatezko espazioak sortuta. Ardatzaren nukleo nagusien arteko lotura-elementua da: Laudio, Amurrio eta Urduña/Orduña, eta, gainera, lurraldearen pertzepzioa hobetzen du.

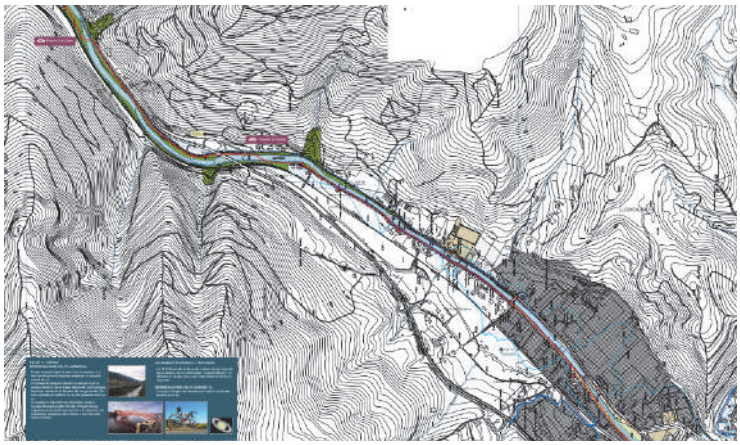

Antolamendu-proposamena 14. tartetik 18.erako tarteetan egituratzen da: 14. TARTEA – GARDEA, 15. TARTEA. LAUDIO, 16. TARTEA. BITORIKA –ARETA, 17. TARTEA, ANUNTZIBAI, 18. TARTEA, ARAKALDO.

Indarrean dagoen plangintzan, **Aldai eta Alberto Acero**ren jarduketak izan ezik, horiek baitira udalerriko espazio libre gogor nagusiak, gainerako tokiko espazio libreak, gehienak txikiagoak dira eta inguruko auzoetan daude.

Guztira 123,27 Ha espazio libre zenbatzen dira.

Hona hemen indarrean dagoen plangintzan atzemandako espazio libreak:

UDALPLAN bisorea. ESPAZIO LIBREAK

- TOKIKO SISTEMAK

  - ZV 25 Landeta: berdeguneak (4.131,40 m^2) + espazio libreak (5.057,28 m^2) 9.188,68 m^2
  - ZV 34 QUIN “Arantzar Soloa”: 13.555,40 m^2

- SISTEMA OROKORRAK

  - ASG 1: 17.496,34 m^2
  - ASG 2+3: 17.759 m^2 1. HAPOren Aldaketa Aldai parkea
  - ASG 5: 3.776 m^2 1. HAPOren Aldaketa
  - Hiri-parkea ZV 25 Landetan: 10.535,86 m^2
  - Hiri-parkea ZV 34 QUIN “Arantzar Soloa”-n: 613,06 m^2
  - Hiri-parkea ZV 34 CUAR-en: 334,31 m^2
  - Alberto Acero (merkatua eta espazio librea 3.200 m^2)
  - Bitorikako hiri-parkea 44.300 m^2 gutxi gorabehera (Udalplanen arabera) (Bitorikako Hiri Parkearen Plan Berezia ALHAO129. zk, 1995-10-11)
  - Lamuzako Hiri-parkea 96,17 Ha (Udalplanen arabera)

c) **Ibai-ibilguen sistema**

Halakotzat hartzen dira udalerriko ibai, erreka eta gainerako ibai ibilguak. Udalerria drainatzen duen ibai-ibilguen sistema Nerbioi ibaiak egituratzen du, hego-mendebaldetik ipar-ekialdera zeharkatzen baitu.

Udalerriaren ipar-ekialdeko ertza Altube ibaiak mugatzen du, Nerbioi ibaiaren eskuinetik datorren ibaiadarrak, eta 192 km^2 ditu. Puntu horretan, Nerbioi ibaiaren arroa bi aldiz handiagoa da.

Udalean, San Juan eta Palanka ezkerraldetik doazen errekek garrantzi handia dute, ibarbideetan gauzatzen diren hiri-garapenengatik eta uholde-arriskuetan duten eraginagatik.

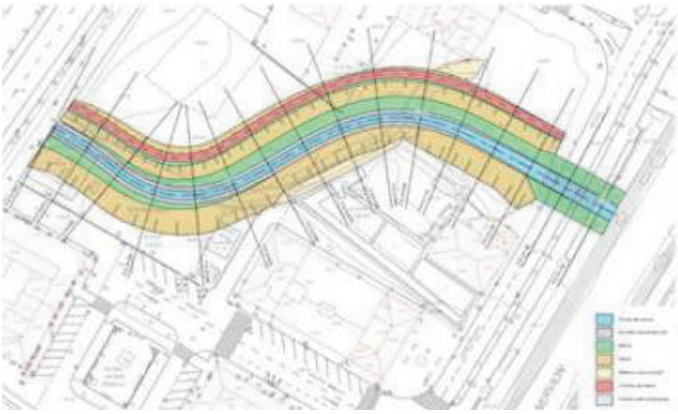

Bestalde, Eusko Jaurlaritzak **Laudioko San Juan errekaren egokitzapen hidraulikoa eta ingurumena lehengoratzeko proiektua idatzi du**, Kukullu kaleko zubitik eta Nerbioi ibaiaren bokaletik. Proiektu horretan, ibaiaren eta ibaiertzaren sekzio eta ingurumen-tratamendu egokiak bilatzeaz gain, ezohiko uholdeen aurrean portaera txarra duten hiru zubi berrituko dira. Gainera, **"Laudioko hirigunea (Araba) Nerbioi ibaiaren uholdeetatik babesteko proiektua**" egin da. Proiektu horren jardueraeremua Nerbioi ibaiak Kurajoko pasabidearen eta Altzarrateko zubiaren artean duen tartea da, aurreko uholde-arriskuak oinarri hartuta. (ZV-34 SEXTA Goikoplaza, gauzatzen ari da).

- ZV 34 QUIN "Arantzar Soloa": Sistema Orokor Hidraulikoa 594,03 m^2

d) **Ekipamenduak**

Laudiok ekipamendu ugari ditu hirigunean: komunitarioak, kirolekoak, osasunekoak edo hezkuntzakoak.

35,17 ha ekipamendu zenbatzen dira.

Hiri-lurzoruan:

- 01. ERDIGUNEA-LARRAÑO-LANDALUZE

  - 1_Udaletxea
  - 2_Merkatua
  - 3_San Pedro Eliza
  - 4_San Roke kapera
  - 5_Carrejo Bolatokia
  - 6_Merkatua
  - 7_San Roke Nagusien Egoitza

- 02. LATEORRO-GALMAKA

  - 1_Gastronomia-museoa
  - 2_Tren-geltokia
  - 3_San Martín Hilerria
  - 4_Lateorroko helduentzako Hezkuntza Zentroa
  - 5_Futbol-zelaia
  - 6_Galmakako Frontoia
  - 7_Lateorro Eskola

UDALPLAN bisorea. EKIPAMENDUAK

- 03. LARRA-GUARDIAN-VIDRALA

  - 1_San Martin Futbol-zelaia

- 04. ARETA-BITORIKA-ANUNTZIBAI

  - 1_Rosalía de Castro haurreskola
  - 2_Aretako Frontoia
  - 3_Fabián Legorburu Matadero Eskola
  - 4_Hiltegia
  - 5_Aretako Santa Ana Eliza

- 05. VIRGEN DEL CARMEN-VIÑA VIEJA-LAMUZA

  - 1_ La Milagrosa Eskola
  - 2_ La Granja Kiroldegia
  - 3_ Santa Teresa yetaWalt Disney Haurreskolak
  - 4_ Laudioko Ikastola (Aurrez diseinatutako eraikina 22. zk)
  - 5_ Lamuzako Eskola
  - 6_ Canciller Ayala Institutua
  - 7_ Lanbide Heziketako Eskola
  - 8_ Anbulategia
  - 9_Lamuzako Multzoa

- 06. UGARTE-ISASI

  - 1_Udal-igerilekuak
  - 2_Ellakuriko pista eta zelaia
  - 3_ Gregorio Marañon Institutua
  - 4_ San Ignacio de Ugarte Eliza
  - 5_ Ugarte Plaza Pista

- 07. ARZA-KATUXA

  - 1_ Suhiltzaileak-Ertzaintza
  - 2_ Gurutze Gorria
  - 3_ Ekipamendu soziala
  - 4_ Katuzako Jauregia
  - 5_ Santa Kruz baseliza

- 08. GARDEA-SANTA CRUZ

  - 1_ Gardeako Kiroldegia
  - 2_ Gardeako Kultur Etxea
  - 3_ Gardeako Santa Cruz Eliza

Programatu gabekoak lurzoru urbanizagarrian:

- 03. LARRA-GUARDIAN-VIDRALA

  - ZE.1 Larra

AUZOA	EKIP. EREMUA. LURZ. URBANIZAGARRI	AZAL (Ha)	HILERRI ERABILERA m²	AUTOBIDEA m²	ERREPIDEA m²	EKIP. m²	KIROLA AIRE ZABALEAN m²	ERAB. OROKORRA	ANT-XEHATUA
03 Larra-Guardian-Vidrala	ZE.1	4,67	4.172,63	4.514,55	654,97	2.500	30.333,85	KIROL PRIBATUA	HEJ 2002 apirila PP idazti gabe

HEJ ZE.1 (2002 apirila)

Xedea da “programatu gabeko lurzoru urbanizagarri” sailkatutako lurzorua “urbanizagarri programatu” bihurtzea, honako lurzoruen arteko hirigintza-antolamendua egiteko: hilerria, Lantze Tailer Okupazionala, Ermuko Santa Maria Zentro Publikoa eta udalerrira sartzeko A-625 autobia.

Erabilera nagusia: kirol-erabilera, batez ere aire zabaleko kirola. ZE.1 eremuaren barruan, banakako edo taldekako kirolei lotutako kirol- eta kultura-instalazio eta -jarduerak egin ahalko dira.

Erabilera bateragarria: hilerria eta interes publikoko eta sozialeko ekipamendu edota zerbitzuak.

Erabilera bateraezina: gainerako erabilera guztiak, honakoak izan ezik: bide-komunikazioaren erabilera 3. Kategorian, espazio librea eta telefonika.

FINKATZE-MAILA:

Gaur egun, futbol-zelaia dago egituraren gainean, eta ekipamendu-eraikina. Futbol-zelaia bertan behera utzita eta hondatuta dagoela dirudi. HEJn planteatzen den errepidea ere eginda dago.

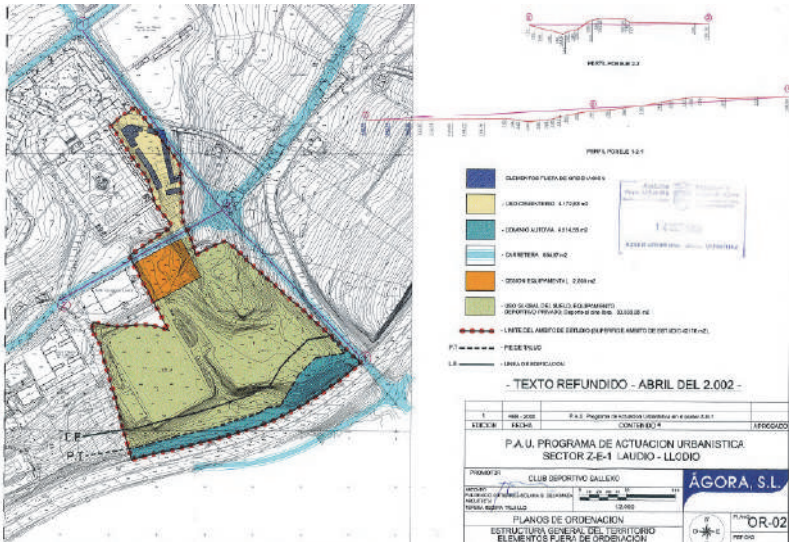

e) **Azpiegitura-sistemak**

Azpiegitura orokorren instalazioetarako lurzoru erreserbei dagokienez, honako hauek jasotzen dira indarreko plangintzan:

- San Bartolomeko EUA. Bertatik biltegi-sarera banatzen da, auzoen eta hirigunearen egungo beharrei erantzuteko.

- Bestialdeko ponpaketa (Altube ibaitik)

- Sistema orekatzen eta osatzen duten biltegiak, zerbitzua hainbat eremutara eta auzotara iristea ahalbidetzen dutenak:

  - Ugarteko biltegia (2.500 m³-ko edukierakoa)
  - Larrañoko biltegia (1.200 m³)
  - Larrazabaleko biltegia (ponpaketa eta 80 m³-ko biltegia)
  - Isasiko biltegia (ponpaketa eta 40 m³-ko biltegia)
  - Larrako ponpaketa (ponpaketa eta 12 m³-ko biltegia)
  - Larrañoko ponpaketa 12 m³-ko biltegiarekin
  - Lusurbeliandako ponpaketa (Oletako 50 m³-ko biltegiarekin)
  - Goienuriko ponpaketa (Lujako 50 m³-ko biltegiarekin)

- Laudioko HUA: araztegi hori A-68 autobideko ordainlekuaren parean jarriko da.

- Energia elektrikoa eraldatzeko azpiestazioa (Laudioko EEA) eta elektrizitatea transformatzeko eta banatzeko estazioa (ETB) Altzarraten; Zumalakarregi-Tres Cruces-en kola-estazioa egonda.

- Transformazio-zentroak: Tres Cruces Goienurri, Alzarrate

Guztira, oinarrizko azpiegituretan 38,42 ha zenbatzen dira.

6.2. 1995EKO INDARREKO PLANGINTZAREN ALDAKETAK

Behin betiko onetsi zenetik, indarrean dagoen Plan Orokorrak aldaketa puntual hauek izan ditu:

- HAPOren **2. aldaketa, Zubiko, Kurajo eta Arantzar kaleak (Lateorro auzoa) lotzen dituen oinezkoentzako pasabidea bide-sistema orokor jasota, trenbidearen gainean,** azaroaren 21eko 109/1995 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 142. zk., 1995-12-01).

- HAPOren **3. aldaketa, Ellakurin, ZU-34-ren mugaketaren egokitzapenari** buruzkoa, 1997ko urtarrilaren 29an behin betiko onetsia (ALHAO 21. zk, 1997-02-21).

- HAPOren **4. aldaketa, dentsitate handiko etxebizitzetan automobilentzako aparkalekua, salmenta eta erakusketa-erabilera onartzeari buruzko araudiari buruzkoa**, 1997ko martxoaren 26ko 221/1997 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO 82.zk, 1997-05-02).

- HAPOren **5. aldaketa Ugarten, ZI-12 TER (Envases) industriagunearen mugapena handitzeari dagokiona**, Ugarte auzoko industriaguneak 5.100 m^2 gehiago izango ditu, 1997ko maiatzaren 6ko 45/1997 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zena (ALHAO, 60. zk., 1997-05-30).

- HAPOren **6. aldaketa, Arantzarren industria-erabileren erregularizazioa ahalbidetzeko eta Lipmesako jabetzei antolamendu xehatua emateko**, 1997ko apirilaren 14an 251/1997 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zena (ALHAO 49. zk., 1997-05-05).

- HAPOren **7. aldaketa 7. Azterketa-eremuko ZV26 A (Erdigunea)-n Zumalakarregi Etorbideko hiri-lurzoruan, 26 – A Banaketa-areako E.U.- "B"-rako hirigintza-garapena ahalbidetzeko**, 1997ko apirilaren 14ko 250/1997 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO, 49. zk., 1997-05-05).

- HAPOren **8. aldaketa, I-5 "Vidrala Egikaritze-unitate" eremuari dagokiona**, 1997ko ekainaren 27ko 528/1997 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 81. zk., 1997-07-18).

- HAPOren **9. aldaketa, espazio libreen sistema orokorraren birmugaketa, Ugarten eta El Manzanalen duen azalera berrezartzeko**. Aldaketa hori behin betiko onetsi zen 393/1999 Foru Aginduaren bidez, 1999ko ekainaren 11n (ALHAO, 77. zk., 1999-07-07).

- HAPOren **10. aldaketa honako artikuluak idazteko: 1.3.7. (berreraikitze-lanak) eta 2.5.10 (Lurzoru Urbanizaezinean dauden eraikuntzak),** lurzoru urbanizaezinean berreraikitze-jarduketak ahalbidetzeko, egungo partzelan eraikinaren oinplanoko kokapena aldatzeko eta horren handitze-arautua jarraituta, 1998ko urtarrilaren 22ko 41/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 43. zk., 1998-04-15).

- HAPOren **11. aldaketa, ZV-2 'Larraño' eremuari aplikatu beharreko araudiari buruzkoa**, 1998ko urtarrilaren 22ko 40/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 23. zk., 1998-02-23).

- HAPOren **12. aldaketa, ondorengo artikuluetan atal berria sartzeko: 2.2.36.7 eta 2.2.40a7. Atal hori ZI-2 'Villosa' eta ZI-6 'Arza' eremuetan hotel-erabilera onartzeari buruzkoa**

izango da, 1998ko urtarrilaren 22ko 39/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO 23. zk, 1998-02-23).

- HAPOren **13. aldaketa, ZV-34 'Ellakuri' eremuan gehienezko eraikigarritasunari eta etxebizitzak handitzeari buruzkoa,** 1998ko urtarrilaren 28ko 59/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 94. zk., 1998-05-22).

- HAPOren **14. aldaketa, 6. Azterketa-eremuan aurrez diseinatutako 3. eraikinaren hirigintza-aprobetxamenduari buruzkoa**, 1998ko martxoaren 26ko 236/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO, 44. zk., 1999-04-17).

- HAPOren **15. aldaketa ZV-26A 7. Hirigintzako Jarduketa Unitatean**, 1998ko maiatzaren 29ko 391/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO 73.zk, 1998-06-29).

- HAPOren **16. aldaketa, honako atalari dagokiona: 42. - ZI-8 "Estación-LIP" eremuaren Antolamendurako Arau Espezifikoak**, eraikin berrietan garrantzi gutxiagoko jarduketak egin ahal izateko. Hori 1998ko uztailaren 27ko 537/1998 Foru Aginduaren bidez onetsi ziren behin betiko (ALHAO, 90. zk., 1998-08-10).

- HAPOren **17. aldaketa, Motxotekale kaleko Hezkuntza- eta Kultura-sistema Orokorra handitzeari buruzkoa, "Laudio Ikastola" eraberritzeko eta handitzeko,** 1998ko urriaren 26ko 739/1998 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zen (ALHAO 131.zk, 1998-11-16).

- HAPOren **18. aldaketa, ZV-35 'Areta' eremuari buruzkoa**, 2001eko ekainaren 8an 540/2001 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zena (ALHAO, 78. zk., 2001-07-09).

- HAPOren **19. aldaketa, ZV-36 'Goikoplaza' eremuari dagokiona**, 2001eko uztailaren 30eko 777/2001 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO 110.zk, 2001-09-26).

- HAPOren **20. aldaketa, ZI-15 "Larra" eremuari buruzkoa**, 2001eko irailaren 14ko 882/2001 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO, 114. zk., 2001-10-05).

- HAPOren **21. aldaketa, Hirigintza Araudiaren 1.5.18 artikuluari buruzkoa Solairuarteei eta Goitegiei buruzkoa**, 2000ko azaroaren 23ko 1154/2000 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 143. zk., 2000-12-13).

- HAPOren **22. aldaketa, Zumalakarregi Etorbideko 7. zk eraikinaren ondoko lokalaren antolamendu-egoerari buruzkoa**, 2000ko urriaren 2an erabat etenda.

- HAPOren **23. aldaketa, Hiriguneko 14. zk bis eraikinari eta lur azpian aparkalekua duen espazio libreen tokiko sistemari dagokiona**, 2001eko urtarrilaren 42an erabat etenda.

- HAPOren **24. aldaketa, Lateorro-Altzarrate auzoan**, hirigintza-birkalifikazioei eta sistemen lekualdatzeari buruzkoa, 2003ko apirilaren 22ko 384/2003 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO 97. zk., 2003-08-22).

- HAPOren **25. aldaketa, Zumalakarregi Etorbideko 7. Zk antolamenduz kanpotik kentzeko eta ARV-26.A hiri-lurzorutik kanpo uzteko**, 2001eko ekainaren 13ko 551/2001 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO, 78. zk., 2001-07-09).

- HAPOren **26. aldaketa Hiriguneko 14. zk bis eraikinari dagokiona**, 1250/2001 Foru Aginduaren bidez 2001eko abenduaren 11n behin betiko onartu zen (ALHAO, 2. zk., 2002-01-04).

- HAPOren 27. aldaketa, **Hirigintza Araudiaren 1.5.18 artikuluari buruzkoa Solairuarteei eta Goitegiei buruzkoa**, 2002ko apirilaren 22ko 303/2002 Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO, 55. zk., 2002-05-19).

- HAPOren **28. aldaketa ZV-26 Erdiguneko " D egikaritze-unitaterako"**, 2002ko irailaren 26ko 824/2002 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zena (ALHAO, 121.zk, 23-10-2002).

- HAPOren **29. aldaketa Gardean industria-eremuen lekualdaketari dagokiona (ZI.1 Arlasa, ZI.11 Katuja eta ZI.14 Tejeria eremuak),** 2004ko azaroaren 16an Diputatuen Kontseiluaren Erabakiaren bidez behin betiko onetsia (ALHAO 150. zk., 2004-12-31).

- HAPOren **30. aldaketa, ZV 34 Cuar Lamuza – VPP eremu berriari dagokiona**, Lamuza kalea, Lamuza ikastetxea eta ' La Granja' kiroldegia dituena, 2005eko martxoaren 2ko 155/2005 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartua (ALHAO 38. zk., 2005-04-04).

- HAPOren **31. aldaketa Arantzar-Soloa eremuari dagokiona**, 2006ko azaroaren 14ko 984/2006 Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zena (ALHAO 138 zk., 2006-12-01).

- HAPOren **32. aldaketa, Baias kaleko 2. zenbakian dagoen orubeari dagokiona**, 2006ko ekainaren 30ean 586/2006 Foru Aginduak behin betiko onetsi zuena (ALHAO 82.zk, 2006-07-21).

- HAPOren **34. aldaketa, ZV.34 – Sexta (Goikoplaza) eremuaren egiturazko antolamendurako zein xehaturako**, 2009ko urtarrilaren 26an Udaleko Osoko Bilkuran behin betiko onetsia (ALHAO 18.zk, 2009-02-11).

- HAPOren **35. aldaketa, Lehen Laurtekoko Banaketa-arean (LLBA) plangintza gauzatzeko Arau Espezifikoei dagokienez**, 2008ko maiatzaren 26an Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsi zuena (ALHAO, 67. zk., 2008-06-13).

- HAPOren **36. aldaketa Z.V.25 Landeta eremuaren antolamendu xehatua garatzeko**, 2013ko azaroaren 25ean Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsi zuen (ALHAO, 147. zk., 2013-12-23).

- HAPOren **37. aldaketa, ZV34 TER (Altzarrate) eremuari buruzkoa**, 2010eko otsailaren 22an Udalak Osoko Bilkuran onetsi zuen behin betiko (ALHAO, 38. zk., 2010-04-09).

- HAPOren **38. aldaketa Ugarte-Goienuri-Isasi-Sagasti bidegurutzean,** 2011ko abenduaren 26an Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsia (ALHAO 10.zk, 2012.01-25).

- HAPOren **39. aldaketa, batez ere bizitegi-eraikinetako irisgarritasunari buruzkoa**, 2011ko abenduaren 26an Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsia (ALHAO, 10. zk., 2012.01-25).

- HAPOren **40. Aldaketa eta Ermuko Andre Maria monumentu-multzoa eta Santa Luzia baseliza babesteko eta kontserbatzeko Plan Berezia**, 2015eko uztailaren 20an Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsi baitzuen (ALHAO, 151. zk., 2008-12-28).

- HAPOren **41. aldaketa, lurzoru urbanizaezineko eraikuntza-erabilerei buruzkoa,** 2018ko urtarrilaren 22an Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onartu zuena (ALHAO, 29. zk., 2018-03-09).

- HAPOren **42. aldaketa, ZI-6b "Tubacex" industrialdean merkataritza-erabilerak ezartzeko, 3. poligonoko 263. partzelan**, 2022ko azaroaren 28ko Udalak Osoko Bilkuran behin betiko onetsia (ALHAO 5. zk., 2023-01-13).

IM. 7 /

2007KO HAPO "NON NATO" AURRERAKINA

EAEko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legea onartu zenean, 2006. eta 2007. urteen artean Laudion 1995etik indarrean zegoen plangintza orokorra berrikusteko proiektua lantzen hasi zen.

Prozesu hori ez zen onartu, ezta hasierako onarpena lortu ere**. Aurrerakinean geratu zen, baina jendaurrean jarri zen**, eta prozesu horretan 143 iradokizun aurkeztu ziren.

7.1. LORTU NAHI ZIREN HELBURUAK

Aurrerakinean, hiri-garapenaren esparrua definitzea proposatzen da planaren etorkizunerako, eskakizun hauekin:

1. Hiri iraunkorrerako eredua, honako hauetan oinarritua

   - Gunearen trinkotasuna
   - Eraikitzeko egituren espazioaren eta funtzionaltasunaren aniztasuna
   - Koherentzia morfo-tipologikotik abiatuta multzoa hirian integratzea
   - Gune libreen trama publikoa bultzatu eta hobetzean oinarritutako irisgarritasuna areagotzea, baita hornikuntza eta zerbitzu eskaintza ere.

2. Lortu nahi den ereduari baino gehiago dagoen hiri errealitatean aurkitutako gabeziak erreferentzia gisa hartuta, helburua honakoa izango da**: izaera linealeko hazkunde suburbanoaren eskemarekiko – landa izaeran eta hiri arteko izaera historikoan oinarritutako ardatzak - Laudioko hiri egituraren menekotasuna** bideratzea, eta erdiko zabalgunea izan ezik hiriko egitura konplexua osatu gabe. Gainera, hiriaren desintegrazioan laguntzen du, ardatz horietan eraikitako zenbait eremuren izaera zatitzaile eta oportunistak ez baitute hiriaren gainerakoekin harremanik.

3. Bestetik, finkatutako **hirigunearen banaketa espazial indartsuak, dauden gune industrial handiek eragindakoa,** kokapena eta neurri handia eta pakete handi batzuen opakotasuna dela-eta, **beharrezkoa da barruko iragazgarritasun, funtzio aniztasun eta berrikuntza operazioak egitea**. **Hori erabilera berriak sartuta, egoitzazkoa barne, eta bideen berdefinizioa eginda**, historikoki banatuta egin diren eremu handi hauetan apurka apurka konplexutasun eta hiri diafania handiagoko puntuak sartuta joango dira.

4. **Hiriaren hedapen neurtua eta periferikoa. Zentzukoak diren eta aurreikusita dauden murrizketei dagozkienak**, hiri barruko berrikuntza bultzatzeko, eta hiriak dituen guneekin jarraian, ertzik gabeko gunerik hurbilenetan eta hiriaren egiturarekin bat datorrena. Ondoko auzoen nortasuna eta kalitatea, eta hiriarekin duten harremana hobetzeko.

Bizitegi-eskaintzari dagokionez, alderdi hauek jasoko dituen proposamena egin da:

- Egungo planetik **eratorritako bizitegi-eskaintzaren gaitasuna**
- **Hiri egonkorrak proposatutako berrikuntza eremuak** saritzeko bizitegi-eskaintza.
- **Hirigunearen ertzetan dauden auzoen jarraipen gisa hedapen periferiko txikien multzo** ezberdinen biztegi-eskaintza.

Lurzoru industrialaren eskaintza gaitasunari dagokionez, bizitegi-hedapenen kokapen irizpide bera hartuta eta hirigunearen logikarekin lotuta, **nukleo bereizi berriak baztertuta**, lurzoru industrialean aurreikusitako eta zentzuzko eskaerari aurre egingo dion aukera zehazten da, Laudiok ohiri egituran inplikazio ezberdinak izango dituelarik.

5. **Hiri egonkorraren kualifikazioa**. Barruko sailen berrikuntzaren, egonkortzearen edo hiriko lurzoruaren erregulazioa arautzaile sistematikoa, horrelakorik ez dutenetan. Erreferentzia morfo-tipologikoa emanez hauen eraikuntza eta funtzioen mantenurako zein ordezkatze edo berrikuntza lan handietarako.

6. **Hornikuntza eskaintza indartzea,** baita eskualde buru izatea indartuko duten hiri mailako gune libreak ere **(Sistema orokorrak)**.

7. **Bideragarritasun oso baten bidez irisgarritasuna hobetzea, ibilgailuen trafikoaren hegemonia menperatzailea gaindituz oinezkoek lehentasuna izango duten eta bizikleten bideen ibilbide egitura ezarriko duena,** eta ibilgailuen tramari gainjarriz autonomia edo elkarbizitza zehaztuko duen hiriaren bake nabarmen eta orokorra ekarriko duena.

7.2. PROPOSAMENAK

7.2.1. LURRALDE-MAILAKO PROPOSAMENA

Udalerriaren lurralde-mailako, eta Eremu Funtzionaleko LPPri dagokionez, azterketak sortutako proposamenen laburpen gisa, honako hauek hartu al dira aintzat:

- Basaurbeko Araztegiaren kokapena, Anuntzibaitik hurbil, atxiki dakizkion lurzoruakerreserbatuta.
- Nerbioiko Parke Linealak —Laudioko Eremu Funtzionalaren LZPean sortuak eta Lurzoru Urbanizaezineko Plan Berezian gauzatuak— hiri-lurzoruan jarraituko du. Atxikitako aukera-eremuak eta lotutako edukiak aintzan hartzen dira. Horren adibideak Anuntzibaiko ingurunea eta Bitorikako harrobia izan daitezke.
- Aldi berean, Nerbioiko Parke Linealeko sarbide gisa, errepidearen, trenbidearen eta bizikletaren arteko truke modala sustatzeko ideia azpimarratzen da, trenbide-geltokietako irisgarritasuna erraztuz, batik bat.
- Udal-mailan, ibilbide berdeak hartu dira aintzat. Hiri-sarean finkatzea sustatzen da; batez ere, hiria iparraldetik hegoaldera zeharkatzen duten ibilbideak finkatzea.
- Laudio eskualdeko hiriburua denez, eskala-ekipamenduetako sistema orokorretarako lurzorua erreserbatzen da.

- Trenbidea lurperatzea aztertzen da, baita iragazkortasuna hobetuko duten alternatibak ere.

- Saihesbidearekiko loturak eta, beraz, hurbileko hiriguneetarako irisgarritasuna hobetzen dira, ibilgailuak hiriko erdigunetik igarotzea eragozteko.

7.2.2. LURZORU URBANIZAEZINA. ANTOLAMENDU-KATEGORIEI BURUZKO PROPOSAMENAK

Baso Babes Berezia

Kategoria horretan, landaredi kontserbatuko eremuak eta, landaredi naturaleko zenbait gune izateagatik, bertako habitatak eta landaredi potentziala birsortzeko gune potentzialak diren eremuak sartzen dira. Egun, eremu horiek baso-ekoizpeneko erabilera dute, eta erabilera horrek, antolamendu-kategoria honetan, lagundutakoa izateari utziko dio. Bertako landarediaren birsorkuntza eta babesa sustatu eta lehenetsiko da, erabilera aldatuz, mozketa-txandan pinudiak moztu ostean. Birsorkuntza ekologikorako lagapenak dira, honen araberakoak: zenbat azalera moztu den eta lagapenak publikoak edo pribatuak diren. Jabetza publikoen kasuan, eraldatuko den azalera % 100ekoa izango da, eta jabetza publikoak lursail bakoitzaren % 80 berreskuratuko.

Baso Ekoizpena: Birsorkuntza

Eremu horiek pixkanaka-pixkanaka berreskuratzea proposatzen da. Lagapen-kuotak ezarriko dira, mozketaren ondoren birsorkuntza errazteko. Lursail publikoen kasuan, % 60koa izango da, eta lursail pribatuen kasuan, berriz, % 30ekoa

Baso Ekoizpena: Indargetze Zerrenda

PROPOSAMENAK

Kasu horretan, baso-sail publikoek, lurzoru publikoetarako, moztutako azaleraren % 15 laga beharko dute, eta % 5, lurzoru pribatuetarako.

Baso Ekoizpena

Baso-ekoizpena bultzatuko da, betiere, zuzentarau nagusiei men egiten bazaie, plagizida kimikoen erabilerari, hondakinen kudeaketari, bertako landarediaren babesari eta mozketa-moduari edo teknikari dagokienez. Arraseko mozketa edo matarrasa debekatuta dago, berariaz, udalerri osoan.

Nekazaritza-ekoizpena

PROPOSAMENAK

Lursailen itxiturei buruzko eta EAEko Nekazaritza-lanetan Egoki Jarduteko Kodeko zuzentarauak aplikatuko dira.

BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK

Paisaiaren babesa

Arauetako mugek berariaz debekatuko dituzte paisaia desitxuratzen duten elementuak baita eremu horietan ikusizko eraginak txikitzen dituzten irizpide estetikoak ere.

Korridore ekologikoak

Zuhaixkez eta zuhaitzez osatutako landaredi naturalari eustea sustatuko da, korridoreetan zehar faunaren mugikortasuna ahalbidetzeko. Bereziki garrantzitsua izango da lursailen itxiturei buruzko zuzentarau nagusiak betetzea eta Baso Ekoizpeneko kategorien birsorkuntza-kuota hurbilak kokatzea.

7.2.3. LURZORU URBANIZAEZINERAKO PROPOSAMENAK

A. BIZITEGIKO LURZORU URBANIZAGARRIA

1. Proposamen estrategikoak:

1ª.

ARETA-BITORIKA. Aurrerakinaren funtsezko proposamen estrategikoetakoa da, Areta auzoa Laudioko gune nagusiarekin lotzea helburu duena.

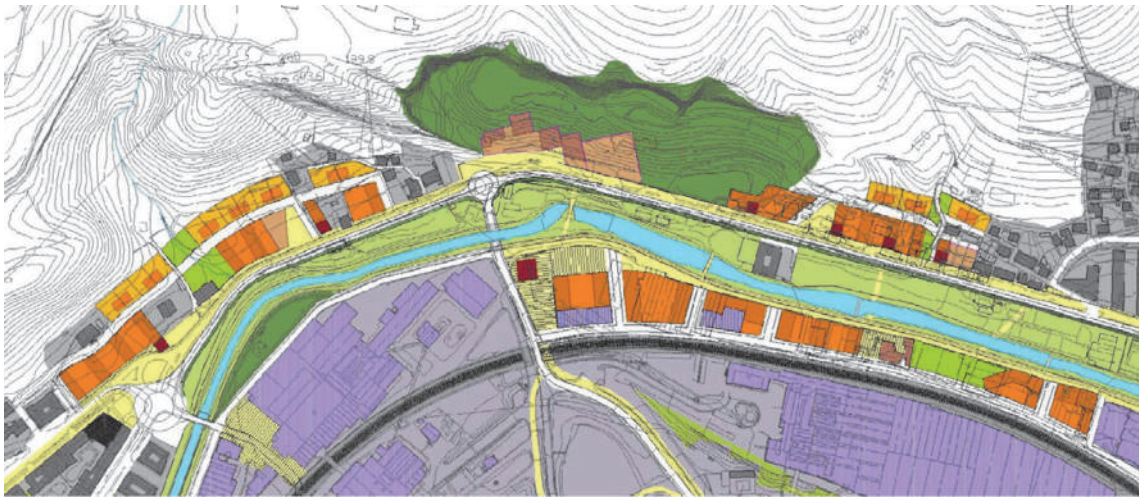

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA:

- BITORIKA: 221 etxebizitza
- ARETA: 213 etxebizitza
- **GUZTIRA: 434 ETXEBIZITZA.**

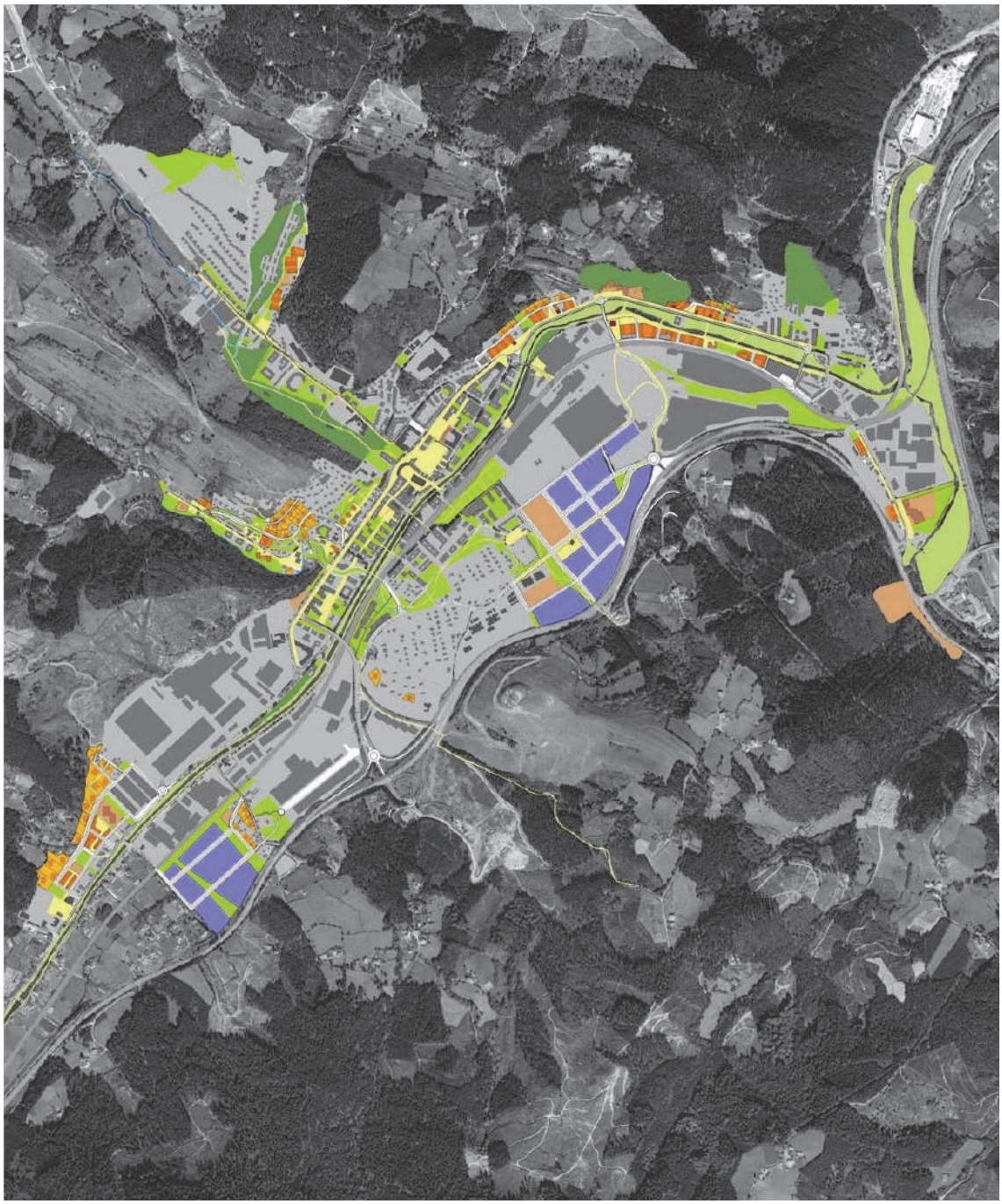

2ª.

<u>GARDEA TEJERIA</u>. Aurrerakinaren beste proposamen estrategiko bat, oraingo honetan, berrikusten ari zen planean definitutako bi sektoreen garapena bultzatzeko zen: dauden jarduerak eta erabilerak integratuta eta udalerrirako garrantzitsua den bizitegi-lurzoruaren poltsa sortuta.

<u>PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA</u>: **400 etxebizitza.**

2. Proposamen osagarriak:

1ª

LEZIAGA. Aurrerakinaren proposamen osagarria, Ugarte auzoaren inguruko eremua osatzeko, hiri-lurzoru finkatuarekin kontaktuan, bertan erabiltzen ari diren zenbait bizitegi-eraikin daude.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA: **126 etxebizitza.**

2ª

L A N D A L U Z E - L A R R A Ñ O . Aurrerakinaren proposamen osagarria, Landaluze auzoa eta, aldi berean, Larraño auzoa Laudioko gunean sartzeko.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA:

LANDALUZE: 79 etxebizitza

LARRAÑO: 56 etxebizitza

GUZTIRA: 135 etxebizitza

B. JARDUERA EKONOMIKOETARAKO LURZORU URBANIZAGARRIA

LARRA. Berrikusten ari zen planean industria- eta ekipamendu-erabilerako bi sektoreren garapena bultzatzeko proposamena.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA:

- **185.597 m²-ko lurzoru gordin**
- **97.934 m²-ko partzela osoak**

GARDEAGOTXI. Jarduera ekonomikoetarako eremu garrantzitsua jartzeko proposamena, udalerrian lehen mailako industria-azpiegitura jartzea, bizitegietatik eta udalerriko gainerako industria-guneetatik hurbil.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA:

- 102.439 m²-ko lurzoru gordin
- 57.582 m² -ko partzela osoak.

7.2.4. HIRI-LURZORURAKO PROPOSAMENAK

BIDEZAHARRAK. Areta auzoa Laudioko hirigune nagusiarekin lotzen laguntzeko proposamena.

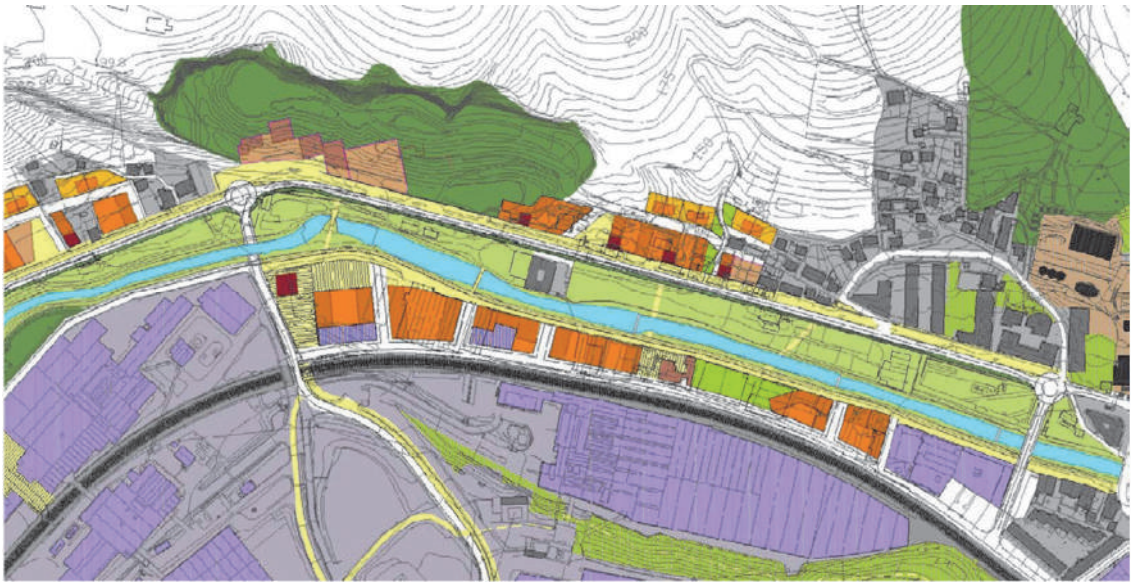

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA**: 345 etxebizitza**

LANDETA. ANUNTZIBAI. Proposamen horren helburua da Vitoria kalea berritzea, errepidea hiriko kale bihurtu eta Aretako bulebarrarekin lotu arte. Hala, oinezkoentzako espaloi ezinhobea sortuko da egungo bizitegi-eraikuntzekin kontaktuan.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA**: 48 etxebizitza**

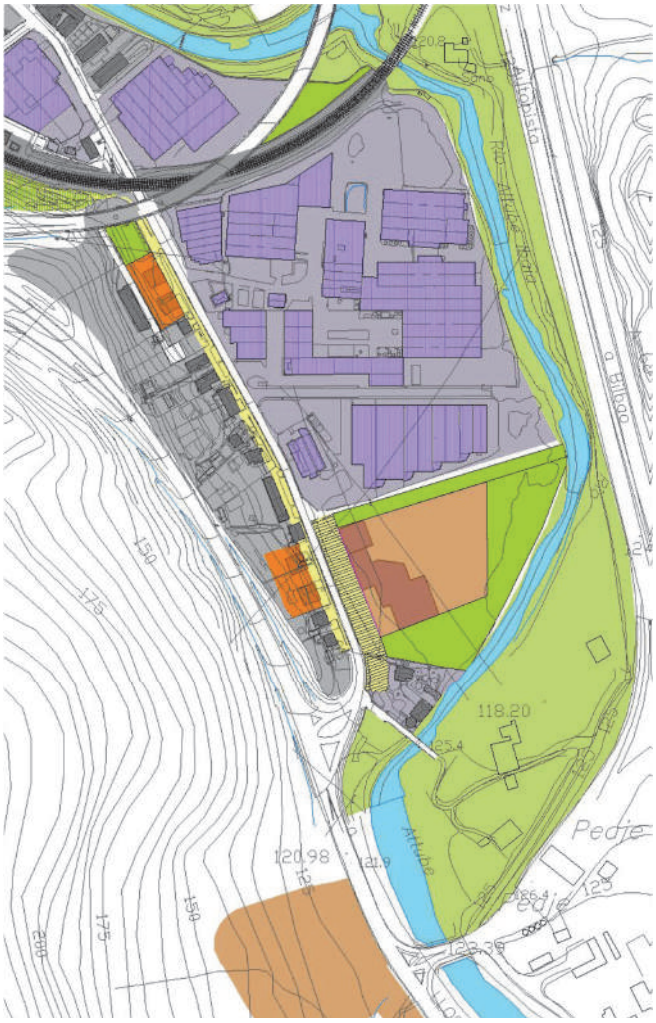

JOSE MARDONES. Hiri-berrikuntza proposamena da, Jose Mardones kalea eta haren eraikuntza- eta paisaia-ingurua lehengoratzeko.

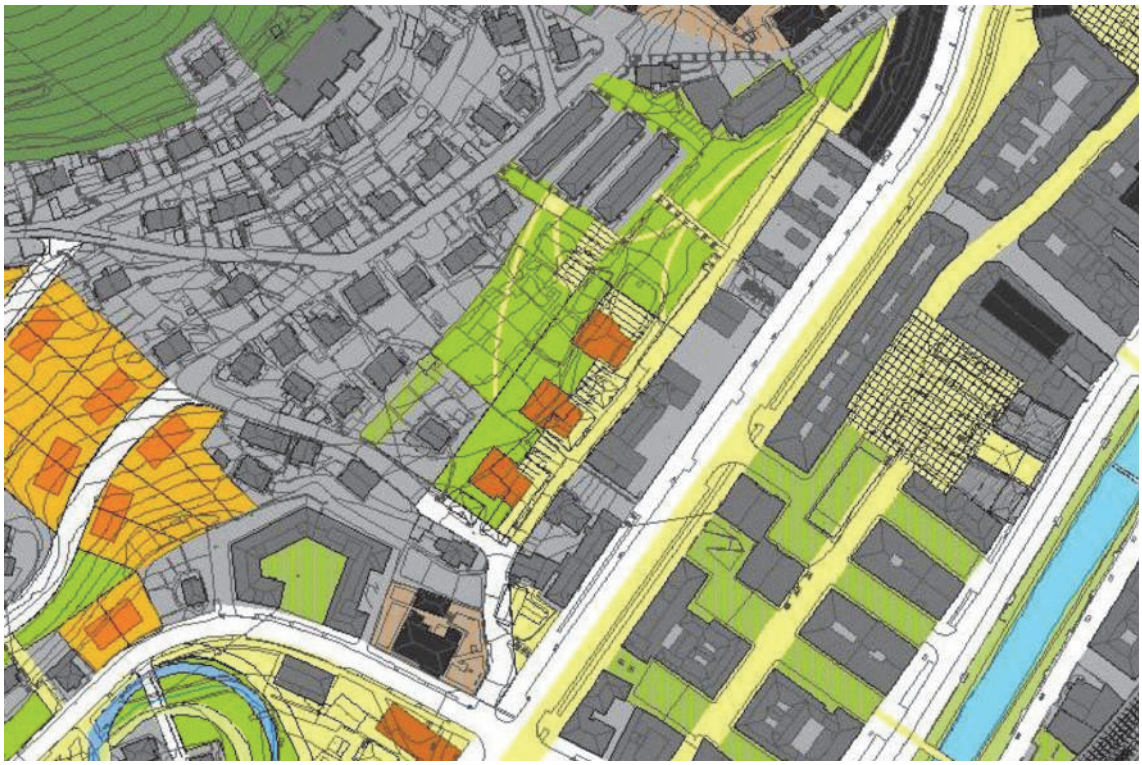

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA**: 45 etxebizitza**

SANTA CRUZ. Santa Cruz auzoko enklabearen bilbea osatzeko proposamena. Ingurune industrialean dago, beraz, hura integratzeko ingurua berdegune oparoz bete eta irisgarritasun-baldintzak hobetu behar dira.

PROPOSAMENAREN GUTXI GORABEHERAKO EDUKIERA**: 11 etxebizitza**

ZABALGUNEA

HELBURU NAGUSIAK

1. ZABALGUNEKO HIRI-SAREA FINKATZEA ETA KUALIFIKATZEA.
2. GOIKOPLAZA EREMUAREN ANTOLAMENDU BERRIAREN GARRANTZIA MULTZOAREN BARRUAN INDARTZEA.
3. ALBERTO ACERO PLAZAREN ERAKETA,
4. ALDAIKOERREKA PLAZA ZENTRAL HANDIA GAUZATZEA
5 LANBIDE HEZIKETAKO IKASTETXEAREN ETXADIA GAUZATZE

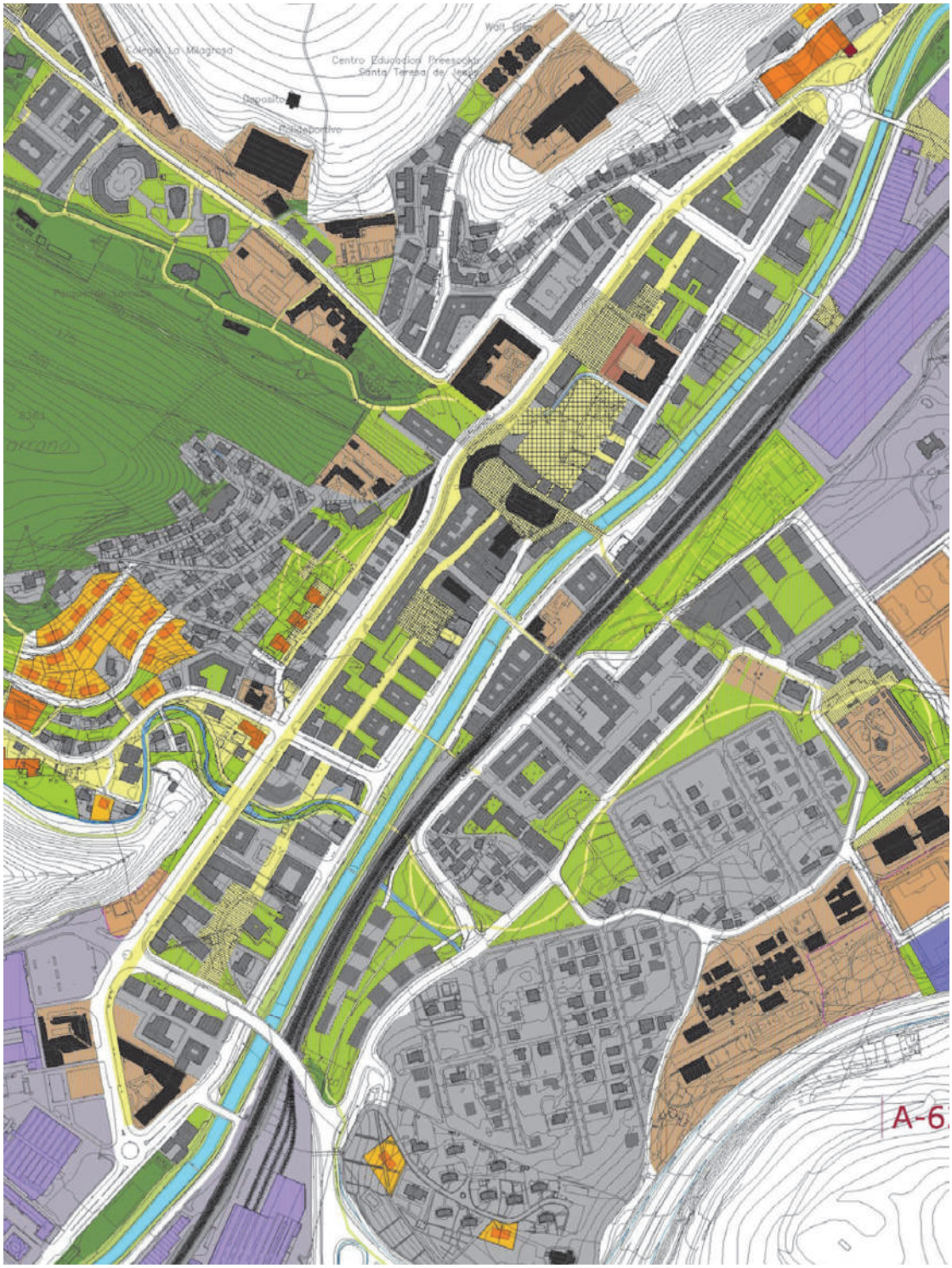

7.2.5. TRENBIDEA. AURRERAKINEAN JASOTAKO BI AUKERA POSIBLEAK

HELBURU NAGUSIAK

Trenbideari dagokionez, helburu nagusia oztopo-efektua zuzentzea eta, ahal dela, ezabatzea; izan ere, zonak eta auzoak bereizi eta hiriko leku adierazgarriak lortzen dituen bide-sarearen funtzionaltasuna hondatzen du.

Trenbidearen azpiegitura hori hiri-zentralitate handiko leku batean izatearen abantaila handiak (mugikortasun iraunkorra eta eskualde-irisgarritasuna) aprobetxatu behar dira, deskribatutako eragin negatiboak saihestuta.

PLANTEATUTAKO AUKERAK

1. **Zeharkako iragazkortasuna hobetzea**
2. **Trenbidearen traza lurperatzea**

7.3. 2007KO HAPOREN AURRERAKINARI AURKEZTUTAKO IRADOKIZUNAK

Aurrerakina jendaurrean jarri zen bitartean, **143 iradokizun aurkeztu ziren**, hiru talde handitan sailka daitezkeenak:

- **Lehenengo iradokizun-sorta, ugariena, aurkezten dituzten herritarrei eragiten dieten irtenbide zehatzei** buruzko erreklamazio konkretuei erantzuten diena.

- **Bigarren taldea**, jasotako iradokizun-kopurua ere handia izan zen. Horiek **auzoekin eta tokiko elkarteekin lotutako iradokizunei** eta Aurrerakinean planteatutako proposamenei buruzko eztabaidan garrantzi handia duten tokiko eta sektoreko gaiei buruzko ekimenei dagokie.

- **Azken taldeko iradokizunek**, kopuru gutxienekoak badira ere, udalerriko hirigintza-arazoen **ikuspegi orokorretik, Aurrerakinaren irtenbide orokorren interpretazioa eta kritika planteatzen dute, eta ikuspegi berarekin ordezko irtenbideak proposatzen dituzte**, alderdi sektorialei eta puntualei buruzko iritziak baztertu gabe.

IM.8/

BESTE UDAL-PLANAK ETA –AZTERLANAK.

8.1. ZARATA-MAPAK ETA ZONAKATZE AKUSTIKOA

Laudiori eragiten dioten zarata-mapetan, fatxadetan eta inguruneko zarata-sorguneetan (kaleetako eta errepideetako zirkulazioan, trenbide-zirkulazioan, industria-zaratan eta horiek guztiak batera) lortutako emaitzen azterketa eta ebaluazioa garatzen ditu dokumentuak. Gainera, afektazio akustikoaren ebaluazio kuantitatiboa lortu da, eragindako biztanleriaren adierazleen bidez.

Bide-trafikoa: udalerriko kaleetako trafikoaz gain, udalerritik igarotzen diren errepideak ere gehitu behar dira. Alde horretatik, bide nagusia A-625 da, Laudioko saihesbide jarduten duena, gainera, errepide horretatik Goikoplazarako sarrera ere bada.

Trenbide-zirkulazioa: Laudio zeharkatzen duen trenbidea ADIFen lineari dagokio. Linea horretatik, besteak beste, Renfe Aldiriko C-3 linea igarotzen da, eta bi geltoki ditu udalerrian, Laudion eta Aretan, Laudioko Santa Cruz geralekuaz gain.

Industria: Udalerriko eragile ekonomikoa bigarren sektorea da eta industria ugari ditu. Industria oso dibertsifikatua da, lantegi txikietatik industria astuneko enpresa handietaraino. Hori Laudioko hego-mendebaldeko muturrean, Aretaren hegoaldean eta Aretaren eta Erdigunearen artean dauden industrialde handi batzuetan dago.

8.1.1. ZARATA-MAPEN EMAITZAK

Zarata-mapan, zarata-sorgunearen edo ingurune-zarataren lurzorutik 4 m-ko altueran dagoen immisio-maila adierazten da, urteko batez besteko maila akustikoak jasota. Maila baliokideak (Leq) honakoak dira, ebaluazio-aldi desberdinetarako: eguna (7-19 ordu), arratsaldea (19-23 ordu) eta gaua (23-7 ordu).

Ingurune-Zarata Totalaren Mapak udalerriaren gaineko eragin akustikoa adierazten du, batera jasotzen baititu ingurune-zarataren sorgune guztiak.

- **M13** Ingurune-zarataren Mapa Totala. Egunez (7-19 ordu).
- **M14** Ingurune-zarataren Mapa Totala. Arratsaldez (19-23 ordu).
- **M15** Ingurune-zarataren Mapa Totala. Gauez (23-7 ordu).

8.1.2. ERAGINDAKO BIZTANLERIAREN ADIERAZLEAK

Eragindako biztanleria (biztanle-kopurua) bi adierazleetan erreferentziazko balioen gainetik dago (adierazle bakoitzeko sorguneak bereizita). Taula honako hau da:

ERREFERENTZIAZKO MAILEN GAINETIK DAGOEN BIZTANLERIAREN TAULA ADIERAZLEEN KONPARAZIOA

ADIERAZLEA	ZARATA-SORGUNEA	Biztanle-kopurua			% Biztanleria		
		L_d>65	L_e>65	L_n>55	L_d>65	L_e>65	L_n>55
Kaltetutako biztanleria 4m-ra: B8	**KALE-TRAFIKOA**	**71**	**92**	**266**	**0,4 %**	**0,5 %**	1,5 %
	BIDE-TRAFIKOA	10	5	32	0,1 %	0 %	0,2 %
	TRENBIDE-ZIRKULAZIOA	366	386	407	2 %	2,1 %	2,3%
	INDUSTRIA	-	-	14	0%	0%	0,1 %
	GUZTIRA	454	481	739	% 2,5	% 2,7	% 4,1
Altueran kaltetutako biztanleria: ILGR	**KALE-TRAFIKOA**	**9**	**12**	**87**	**0,1 %**	**0,1 %**	0,5 %
	BIDE-TRAFIKOA	13	4	52	0,1 %	0 %	0,3 %
	TRENBIDE-ZIRKULAZIOA	82	120	247	0,5 %	0,7 %	1,4%
	INDUSTRIA	-	-	8	0%	0%	0,1 %
	GUZTIRA	123	141	456	% 0,7	% 0,8	% 2,5

Emaitzen arabera, kontuan hartutako sorguneetan ingurune-zaratak eragindako biztanleria ez da oso handia eta aldirik kaltetuena gaua da, bi adierazleetan 55 dB(A)-ko erreferentzia-mailaren gainetik eragindako biztanle gehiago daudelako.

8.2. EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO IV. PLANA

8.2.1. SARRERA

Laudioko Udalaren Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako IV. Planak jasotzen dituen helburuek erronkak planteatzen dituzte, aldaketak bai antolakuntzaren edota administrazioaren barne-funtzionamenduaren aldetik, bai erronka sozioekonomikoak, honakoak sustatzeko: emakumeen autonomia, autozainketa eta ahalduntzea; zainketen ekonomia feministaren garatzea eta indarkeria matxistarik gabeko bizitzak lortzea.

Helburu batzuek eta besteek osatzen dituzte, hurrenez hurren, IV. Plana egituratzen duten bi atal nagusiak. Batetik, gobernu onari laguntzeko neurriak dira, genero-ikuspegia udal-kudeaketan txertatuta, eta, bestetik, Berdintasunaren arloan esku hartzeko ardatzak.

GOBERNU ONA:

Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2005 Legeak berdintasunaren printzipioa euskal botere publikoen antolamenduan eta funtzionamenduan txertatzeko ezartzen dituen aginduak jasotzen eta zabaltzen dituzten bost programa eta 14 helburu operatibo dira.

BERDINTASUNAREN ARLOAN ESKU HARTZEKO ARDATZAK:

Berdintasunerako aldaketa sozioekonomikorako proposatutako erronkek hiru ardatz dituzte, Berdintasunaren arloko esku-hartze publikoa bideratzeko:

- I. ARDATZA: EMAKUMEAK AHALDUNTZEA
- II. ARDATZA: EKONOMIAK ERALDATZEA ESKUBIDEAK BERMATZEKO
- III. ARDATZA: INDARKERIA MATXISTARIK GABEKO BIZITZAK

Bai Gobernu Onaren atalean, bai hiru ardatzetako bakoitzean, estrategia lantzeko esparru kontzeptuala eta proposatutako plangintza-edukiak inspiratzen dituen Laudioko egoeraren diagnostikoa ezartzen dira. Horiek programetan egituratuta daude, eta horiek garatzeko eta lortzeko helburu operatiboak eta neurri zehatzak planteatzen dira.

Bai programak, bai helburu operatiboak EAEko VII. Planean oinarritu dira, baina aldaketak ezarri dira Laudion, dokumentu hau egin aurretik egindako diagnostikoaren ondoriozko beharretara egokitzeko eta estrategia hobeto ikusteko.

8.3. HIRI MUGIKORTASUN JASANGARRIAREN PLANA

Hiri Mugikortasun Jasangarriaren Planak (HMJP) honako helburu estrategikoa du: "*Laudioko mugikortasun- eta herritarren irisgarritasun-beharrizanen arteko oreka bermatzea, ingurumenaren, ekonomiaren eta gizartearen aldetik jasangarritasuna kontuan hartzeko testuinguruan, eta Europar Batasunaren eta garraio-sistemari eragiten dioten erakundeen xedapenak esparrutzat hartuta*".

HELBURUAK

Diagnostikoan antzemandako arazoetan eta planteatutako xede estrategikoan oinarrituta, helburu espezifiko hauek hartzen dira proposamenak egiteko oinarri.

1.- **Kanpo-mugikortasuna ahalik eta gehien barne-mugikortasuna izateko aldatzea.**

2.- **Ibilgailu pribatuaren erabilera murriztea, batez ere barne- eta kanpo-mugikortasunean** (kontuan izanda kanpokoa neurri handi batean udal-eskumenetatik kanpo dagoela).

3.- **Udalerrian oinezko-mugikortasuna are gehiago erraztea.**

4.- **RENFEren garraio-ahalmena eta zerbitzu-kalitatea aprobetxatzea.**

5.- **Bizkaibus eta Arababus zerbitzuak.** Bidaiaen denborak eta geralekuen irisgarritasuna hobetzea, zerbitzuak koordinatzea, etab. autobus-erabilerari eskaintzen zaion zerbitzu hobea ekarriko dute.

6.- **Kalean ibilgailuak murriztea eta eremu hori beste erabilera publiko batzuetarako erabiltzea.**

7.- **Trafiko-arazo puntualak hobetzea.**

8.- **Udalerrian zamalanak behar bezala kudeatzea.**

9.- **Egoiliarren aparkaleku-baldintzak hobetzea.**

10.- **Udalerriko emisio kutsatzaileak murriztea.**

11.- **Udalerriko bide-istripuak murriztea.**

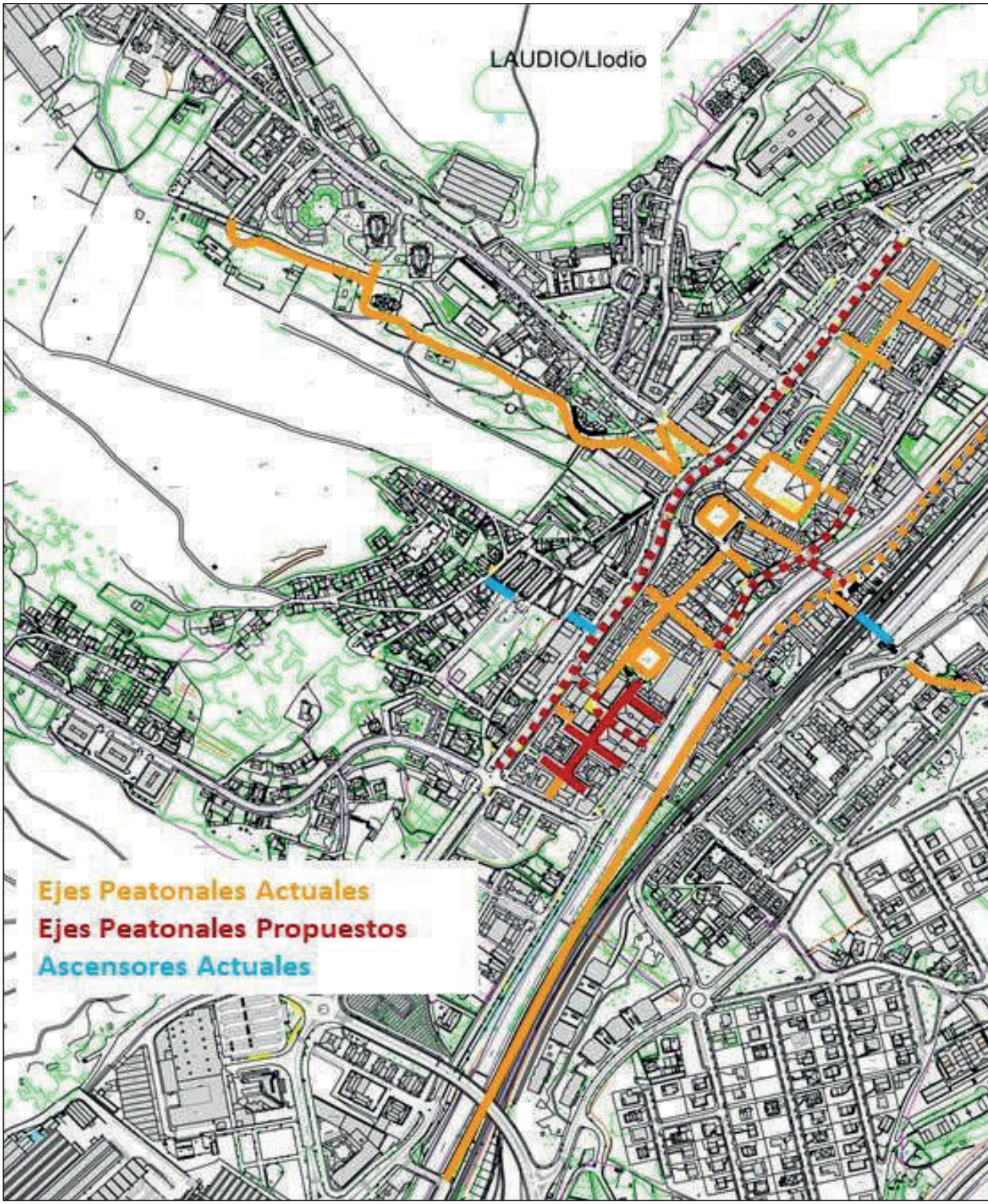

Gaur egungo oinezkoentzako sarea eta egungo mugikortasun mekanikoko elementuak. Zooma babestu beharreko eremuko jarduera ekonomikoarekin.

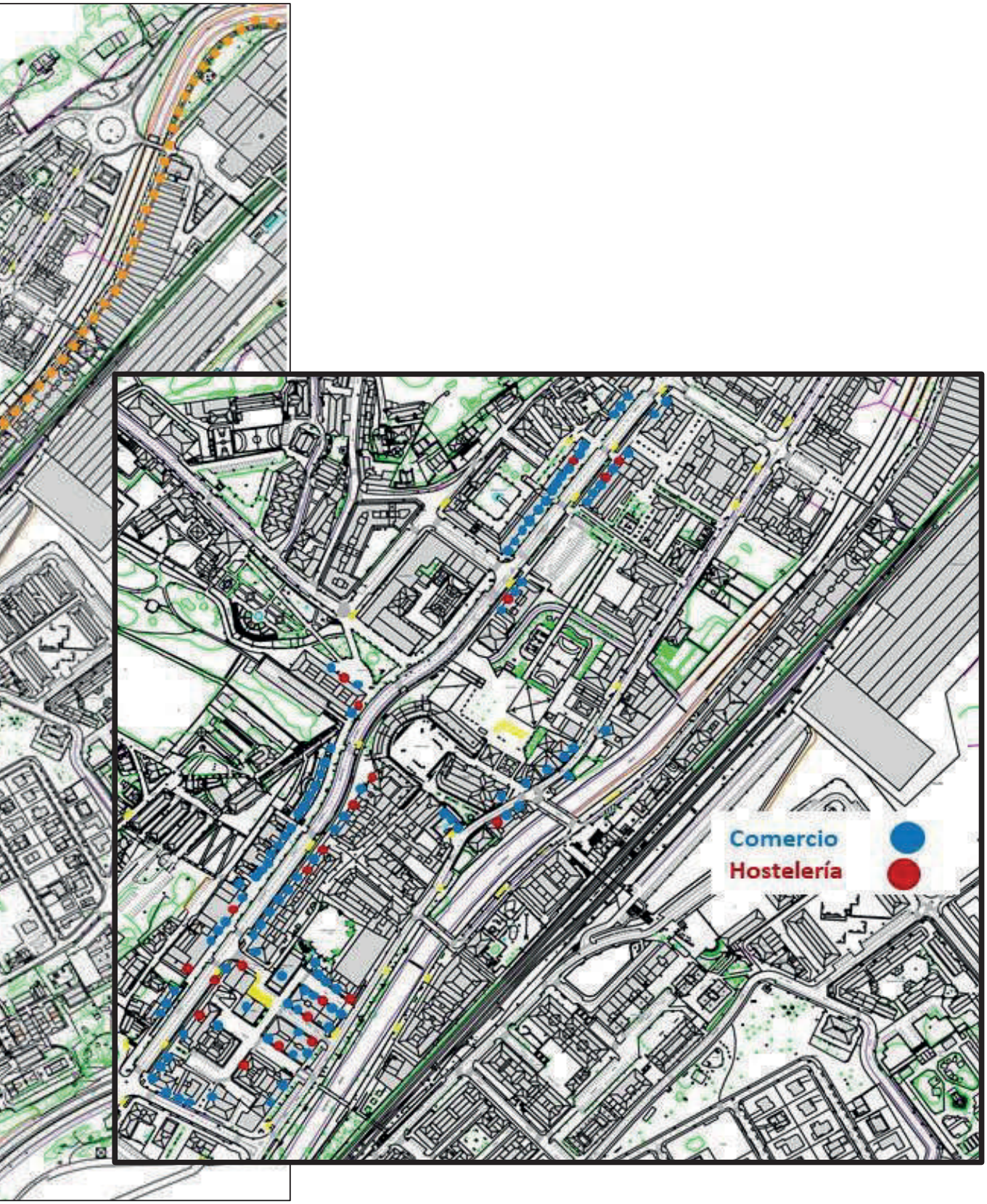
Comercio
Hostelería

Oinarrizko helburu horiek oinarri hartuta, neurri-katalogoa sortu da, dagozkien jarduketa-eremuetan, gai hauei dagokienez:

- Hirigintza
- Garraio publikoa
- Oinezko-mugikortasuna
- Bizikleta-mugikortasuna
- Trafikoa
- Aparkalekua
- Zamalanak
- Ingurumena
- Bide-segurtasuna

8.3.1. JARDUKETA-EREMUAK ETA –PROPOSAMENAK

Proposatutako neurriak aipatutako bederatzi eremuetan daude. Hona hemen proposamen horien laburpena.

ÁMBITO	Nº	MEDIDA	DESCRIPCIÓN
Urbanismo	1	Adecuar la ratio plazas aparcamiento/vivienda de las normas del aparcamiento en el PGOU en zonas de nueva construcción.	Se propone que en el PGOU se adecue la ratio establecida de aparcamientos/viviendas que en la actualidad presenta el siguiente literal: En parcela de titularidad privada, ya sea en el espacio libre de parcela como en el interior de la edificación, se reservarán 0,35 plazas de aparcamiento por cada 25 metros cuadrados de superficie de techo sobre rasante destinada a usos distintos de los de las dotaciones públicas
Urbanismo	2	Incluir el análisis de la movilidad en las herramientas de planificación con especial énfasis en el PGOU.	Se propone que se asuma el criterio de incluir el impacto que tendrá en la movilidad cualquier figura de planificación urbanística, especialmente en el PGOU y preferentemente mediante la utilización de herramientas de modelización de la movilidad.

ÁMBITO	Nº	MEDIDA	DESCRIPCIÓN
Transporte público	3	Estimación del coste económico orientativo del servicio de autobús urbano en Laudio.	Estimar el coste económico orientativo de un servicio de transporte público que pudiera responder a las relaciones internas entre los destinos barrios de Laudio, especialmente en el caso de aquellas relaciones que no se encuentran (o de una manera deficiente) servidas por el servicio de transporte público regular actual.
Transporte público	4	Subvencionar un servicio de Taxi Rural a demanda.	Esta medida persigue facilitar una alternativa de movilidad a las personas que viven en zonas rurales diseminadas del municipio son mayores de 65 años y que carecen de vehículo propio.
Transporte público	5	Mejora de la información de las paradas de autobús	Suministrar información de los autobuses en tiempo real con los tiempos de espera y llegada de los autobuses. .
Transporte público	6	Mejora de la conexión peatonal en torno a la estación RENFE Llodio	Mejorar la seguridad de la conexión peatonal en el entorno de la estación de ferrocarril.
Peatonal	7	Establecer una red peatonal prioritaria	Se definirá una red de actuaciones prioritarias en materia peatonal. Se establecerán ejes continuos y seguros con pasos de peatones resaltados, accesibilidad para PMR y anchura suficiente de aceras que faciliten los desplazamientos de los transeúntes con seguridad y mayor rapidez.
Peatonal	8	Ensanchar aceras en la zona Nerbioi-Virgen del Carmen	Los cambios en el esquema de tráfico propuestos permiten que el vial de rodadura ganado se pueda aprovechar para ensanchar aceras en esta zona.
Peatonal	9	Promover caminos escolares seguros	Se impulsará un estudio que permitirá definir rutas de caminos escolares en las que se garantice la seguridad de los alumnos en sus desplazamientos al colegio, de forma que puedan realizarlos sin necesidad de ser acompañados por adultos.

ÁMBITO	Nº	MEDIDA	DESCRIPCIÓN
Peatonal	10	Transformación progresiva de las calles Zubiaur, Ibaizabal y Ezka hacia espacios de coexistencia y calmado de tráfico.	Las propuestas de tráfico y aparcamiento que se propone permitirán ganar protagonismo al peatón en estas zonas, en detrimento del vehículo privado. El derribo previsto de la plaza del mercado de Alberto Acero supone una oportunidad para acometer los planes de peatonalización previstos por el anterior PGOU de Laudio en dicho entorno. La peatonalización y la eliminación de plazas de aparcamiento en la zona podrían ser compensadas mediante la construcción de una nueva infraestructura de aparcamiento, bien subterráneo bien en altura, por ejemplo, mediante módulos prefabricados, para que, en caso necesario, el parking pueda ser ampliado.
Ciclista	11	Creación de ciclocalles en la trama urbana de Laudio	El concepto de "Laudio 30" permite que la calzada pueda ser compartida por vehículos y por ciclistas, sin necesidad de crear carriles segregaos para la bicicleta. **Por ello abogamos por Eliminación del bidegorri segregado en Zumalakarregi**. La señalética horizontal y vertical indicará a los vehículos que los viales son de uso compartido con los ciclistas.
Ciclista	12	Completar e integrar la red ciclista por el Parque Lineal del Nervión con el centro urbano	Esta actuación trata de empujar la ejecución planificada del Parque Lineal a su paso por Laudio y su integración mediante la tranquilización de las calles del centro con el municipio, con el concepto "Laudio 30".
Ciclista	13	Aparcabicis en centros atractivos de movilidad	La dotación de aparcabicis en los distintos puntos de interés del municipio de Laudio (actividades culturales, deportivas, …) garantiza la guarda segura de las mismas.

ÁMBITO	Nº	MEDIDA	DESCRIPCIÓN
Tráfico	14	Calmado y tranquilización del tráfico rodado en el casco urbano de Laudio	Establecimiento efectivo del concepto "Laudio 30", mediante señalética y campañas de radar de velocidad.
Tráfico	15	Piloto para la implantación de sentidos únicos en Laudio	**Este proceso se podría realizar por fases**. Con esta medida pretende recuperar el carril de circulación ganado para mejorar aceras peatonales, ganar espacios de aparcamiento, reducción de la siniestralidad por la simplificación de las intersecciones …
Aparcamiento	16	Habilitar el aparcamiento de Zumalakarregi 27 como aparcamiento regulado con estancia limitada	Se propondrá de la regulación del aparcamiento en La Salle, de modo gratuito, pero con vigilancia para dosificar los problemas que se puedan producir en la zona central de Laudio.
Aparcamiento	17	Nuevas zonas de Aparcamiento	La zona de ajardinada entre las calles Goikoetxe y Zumalakarregi puede albergar un aparcamiento disuasorio de vehículos. La zona junto al campo de futbol de San Martín podría solucionar la necesidad de aparcamiento para el nuevo ambulatorio.
Aparcamiento	18	Parking Aldaikoerreka	La próxima finalización de la concesión municipal del aparcamiento de Aldaikoerreka merece una reflexión sobre su futuro uso, tanto de la planta dedica a la rotación como la concesionada a residentes de Laudio.
Aparcamiento	19	Nuevas plazas de aparcamiento en calles de sentido único.	El nuevo esquema de circulación de tráfico en Laudio permite ganar espacios para el vehículo privado donde su dotación sea más deficiente.

ÁMBITO	Nº	MEDIDA	DESCRIPCIÓN
Carga y descarga	20	Asegurar el uso adecuado de las zonas de carga y descarga mediante campañas de información y vigilancia	La información al usuario y la vigilancia y penalización de estas infracciones son necesarias para evitarlas y facilitar así las labores de carga y descarga.
Medio ambiente	21	Promover el uso de vehículos menos contaminantes mediante fiscalidad	Se facilitará la adquisición de vehículos menos contaminantes y eléctricos mediante una discriminación positiva en materia impositiva de los tributos municipales hacia éstos y una discriminación negativa hacia los vehículos contaminantes, de manera que en el cómputo global la recaudación no se vea alterada.
Medio ambiente	22	Poner en marcha campañas de desincentivación del uso del vehículo privado para reducir la contaminación dentro del municipio	El nuevo esquema de tráfico planteado en Laudio hace que el andar o ir en bicicleta sea muchas veces más rápido que utilizar el vehículo privado. Iniciativas como Metrominuto podrían ser una alternativa interesante.
Seguridad vial	23	Fomentar la elaboración de un plan de seguridad vial en los puntos y tramos detectados con más incidentes y velocidad elevada	En aquellos lugares en los que se ha observado mayor velocidad de circulación, como Goienuri, y en los que hay más incidentes registrados por la policía municipal, se deberán establecer medidas que reduzcan el riesgo de accidente. Para ello las campañas de medición de velocidad con radar serán la acción más adecuada.

8.4. LAUDIOKO 2030EKO HIRI AGENDA

Laudiok 2030eko Hiri Agenda garatu du. Dokumentu estrategiko horren helburua jasangarritasun-ekonomikoan, -sozialean eta -ingurumenekoan oinarritutako ibilbide-orria ezartzea da. Horrela, Espainiako Hiri Agendak planteatzen duen metodologiaren arabera, udalerriaren etorkizuneko oinarriak ezarriko dira.

eta eskaintza garatuko den zerbitzuak eta jarduerak ezarrita.

Esparru estrategikoaren ondorioak. Jarduketa-gai nagusiak:

1. **Jasangarritasuna eta ekologia-trantsizioa.** Gaur egungo panoraman garrantzi handiena duen jarduketetako bat da udalerri eredu jasangarrirantz aurrera egitea, zenbait elementu txertatuta, hala nola: ingurumena, ekonomia eta soziokultura arloko konpromisoa eta erantzukizuna.

2. **Gizarte kohesioa eta ekitatea.** Pobreziaren eta bazterketaren amaiera bilatzea da gaur egun udalerriarentzat erronka nagusietako bat. Alde horretatik, hezkuntzaren, berdintasunaren, inklusioaren eta abarren inguruko politikak eta programak sustatzea lortzeko funtsezko oinarria planteatzen da.

3. **Eraldaketa digitala eta berrikuntza.** Eraldaketa digitala eta berrikuntza erronka dira udalerrientzat, administrazioentzat eta enpresa-sarearentzat, baina aukera-sorta zabala ere badakarte, lehiakortasuna, profesionalizazioa, merkaturatzea, efizientzia, eraginkortasuna eta ekonomia sustatzeko.

4. **Lehiakortasuna hobetzea.** Lehiakortasuna hobetzea da udalerriaren eta haren sare sozioekonomikoaren gaitasunak, abantailak eta balio erantsia garatzeko elementu eragileetako bat.

5. **Gobernantza eta kudeaketa publikoa.** Udalerriak osatzen dituzten eragile publiko eta pribatu guztiekin lankidetzan aritzea lehentasunezko jarduera da, erreakzionatze-gaitasuna hobetzeko eta ezarritako helburu estrategikoei eta konpromisoei ekiteko.

ESTRATEGIA-ARDATZAK

Hiri Agendaren Ardatz Estrategikoek estrategia eta plangintza-ziklo berrian jarduketa handiak egituratzen diren jarduketa-eremu nagusiei egiten diete erreferentzia.

Hiri Agenda **hiru ardatz nagusiren eta zeharkako bi ardatzen** inguruan egituratuta dago, horrek eskatzen du Laudion lankidetza publiko-pribatua bermatuko duen kudeaketa eta lurraldeen erresilientzia garatzea. Horretarako udalerria eskualdeko erreferente izatea nahi den lidergoaren hiru alderdien (ekonomikoaren, gizartearen eta kulturaren) katalizatzaile izango da.

1. **Ekonomia-lidergoa.** Ardatz horrek hiri-ekonomiaren garapena, industriaren modernizazioa, Laudion berrikuntza eta ekimena, eta jarduketa-sektore berrien garapena bultzatzen ditu.

2. **Lidergo soziala.** Ardatz honen bidez, udalerriko biztanleen arteko aukera-berdintasuneko politikak eta jarduerak garatu nahi dira, gazteriaren garapen integrala bultzatu eta adinekoentzako udalerri egokia diseinatu.

3. **Kultura-lidergoa.** Ardatz horretan sartzen dira udalerriko kulturaren garapena, euskararen erabilera sustatzea udal-bizitzaren eremu guztietan, eta kirol-jarduerak eta -azpiegiturak birgaitzea.

4. **Lurralde-erresilientzia.** Ardatz honen bidez, udalerriko landa- eta natura-ingurunea zaintzeko eta mantentzeko ekintzak ezarri nahi dira, klima-aldaketaren aurkako eta baliabide naturalak kudeatzeko politikak ezarrita, Laudion mugikortasun jasangarria garatu eta auzo zein gune degradatuak berroneratu nahi dira.

5. **Berrikuntza kudeaketan.** Ardatz horrek honakoak biltzen ditu: elkarlaneko gobernantza indartzeari, herritarren parte-hartzeari, kudeaketaren gardentasunari eta udalerriko administrazioaren kudeaketa adimentsuari buruzko jarduera guztiak.

8.4.1. HELBURUAK, JARDUKETA-LERROAK ETA EKINTZA-PLANA.

Laudioko Hiri Agendaren helburu estrategikoek, estrategia-ardatz bakoitzaren barruan Agendan gauzatu beharreko berariazko jarduketa-lerroak definitzen dituzten lan-eremuei egiten diete erreferentzia.

Eje	Objetivo estratégico	Línea de actuación
Liderazgo económico	1.1. Transformar la industria, potenciar la innovación y fomentar el emprendimiento y la economía social y solidaria	1.1.1. Generación de un ecosistema público privado de emprendimiento
		1.1.2. Reorientación estratégica de la industria: innovación, ecología, diversificación y modernización
		1.1.3. Especialización inteligente del sector del vidrio: Laudio Glass Hub
		1.1.4. Impulso de un nuevo ecosistema de economía social y solidaria en todos los ámbitos
	1.2. Impulsar la economía urbana y el consumo local responsable	1.2.1. Impulso de la competitividad y transformación digital y sostenible de los sectores económicos urbanos
		1.2.2. Promoción del consumo y la compra local responsable
	1.3. Atraer y potenciar el turismo natural, cultural y hostelero en el municipio	1.3.1. Impulso de productos y recursos turísticos sostenibles y responsables, centrados en la cultura, naturaleza y hostelería local
Liderazgo social	2.1. Consolidar las actividades, cuidados y servicios para las personas mayores	2.1.1. Diseño de un municipio adaptado a nuestros y nuestras mayores
		2.1.2. Desarrollo de programas de integración intergeneracional
	2.2. Mejorar las oportunidades para los y las jóvenes	2.2.1. Facilitación del acceso a la vivienda
		2.2.2. Oferta de alternativas de ocio juvenil saludable
		2.2.3. Impulso de la formación y empleo joven en Laudio/Llodio
	2.3. Favorecer la cohesión social e igualdad entre todas las personas que viven en Laudio	2.3.1. Favorecimiento de la diversidad e igualdad en el municipio, con una apuesta decidida por políticas feministas
		2.3.2. Apoyo a los colectivos más vulnerables: igualdad de oportunidades
Liderazgo cultural	3.1. Potenciar la cultura como eje de la identidad del municipio	3.1.1. Impulso al ecosistema cultural y sus infraestructuras
		3.1.2. Desarrollo de una programación cultural abierta, accesible y de calidad
	3.2. Promover el deporte y mejorar las infraestructuras deportivas	3.2.1. Acondicionamiento de infraestructuras deportivas
		3.2.2. Fomento de la práctica deportiva y apoyo a nuestros clubes
	3.3. Fomentar el uso del euskera en el municipio	3.3.1. Promoción del uso del euskera en todos los ámbitos sociales y económicos del municipio

Resiliencia territorial	4.1. Desarrollar un nuevo modelo de urbanismo sostenible al servicio de la calidad de vida de los y las laudioarras	4.1.1. Actualización de la planificación y ordenación urbanística desde un nuevo modelo sostenible y social
		4.1.2. Regeneración de barrios y espacios urbanos degradados, generando nuevos espacios para el encuentro social
	4.2. Potenciar la movilidad sostenible	4.2.1. Mejora de las redes e itinerarios peatonales y ciclistas
		4.2.2. Fomento del transporte colectivo y los medios no contaminantes
	4.3. Paliar los efectos del cambio climático y potenciar la gestión sostenible de los recursos	4.3.1. Apuesta por edificios públicos energéticamente neutros
		4.3.2. Lucha contra el cambio climático
		4.3.3. Impulso a la generación local de energías y el autoconsumo de energías renovables
	4.4. Poner en valor y preservar el medio rural y natural de Laudio/Llodio	4.4.1. Conservación y puesta en valor de zonas verdes y espacios naturales
		4.4.2. Fomento del arraigo en el medio rural e impulso a explotaciones agroganaderas extensivas, ecológicas y sostenibles
Innovación en la gestión	5.1. Afianzar el sistema de gobernanza transparente y participativa del municipio	5.1.1. Colaboración interinstitucional y fortalecimiento de alianzas
		5.1.2. Apuesta por la transparencia y comunicación ciudadana
		5.1.3. Desarrollo de órganos de gobernanza y participación social de calidad y con amplios niveles de deliberación
	5.2. Desarrollar nuevos modelos de gestión avanzada en el municipio	5.2.1. Desarrollo de nuevos modelos de gestión inteligente de la Administración, amables y sencillos para la ciudadanía

Udalerriko hirigintza-plangintzaren berrikuspenari dagokionez, 4. Ardatza da, Lurralde-erresilientzia, garrantzi handiena duena. Ardatz horren bidez, udalerriko landa- eta natura-ingurunea zaintzeko eta mantentzeko ekintzak, klima-aldaketaren aurkako eta natura-baliabideak kudeatzeko politikak ezarri nahi dira, Laudion mugikortasun jasangarria garatzea da xede eta auzo zein gune degradatuak berroneratu nahi dira. Horretarako honakoa proposatzen du:

1. **Hirigintza-eredu jasangarri berria garatzea, Laudioarren bizi-kalitatearen zerbitzura.**

   - Hirigintza-plangintza eta -antolamendua eredu jasangarri eta sozial berritik eguneratzea.
   - Degradatutako auzoak eta hiri-espazioak berroneratzea, herritarrentzako topagune berriak sortuta.

2. **Mugikortasun jasangarria sustatzea**

   - Oinezko- eta bizikleta-sareak eta ibilbideak hobetzea
   - Garraio kolektiboa eta kutsatzen ez duten garraiobideak sustatzea.

3. **Klima-aldaketaren ondorioak arintzea eta baliabideen kudeaketa jasangarria bultzatzea.**

   - Energia aldetik neutroak diren eraikin publikoen aldeko apustua
   - Klima-aldaketaren aurkako borroka
   - Energia berriztagarrien tokiko sorkuntza eta autokontsumoa sustatzea.

4. Laudioko landa- eta natura-ingurunea balioan jartzea eta mantentzea

- Berdeguneak eta naturaguneak zaintzea eta horiek balioan jartzea.
- Landa-ingurunean errotzea sustatzea eta nekazaritza- eta abeltzaintza-ustiategi estentsiboak, ekologikoak eta jasangarriak bultzatzea.

Helburu estrategiko eta jarduera-lerro bakoitzerako fitxa bat garatu da. Fitxa horretan, xeheago deskribatzen da lortu nahi dena, gainera, burutzeko epeak ezartzen (2030. urtera arte), eragile arduradunak eta eragile laguntzaileak izendatzen, kudeaketa-adierazleak zehazten eta Espainiako Hiri Agendaren helburuekin lerrokatzen dira.

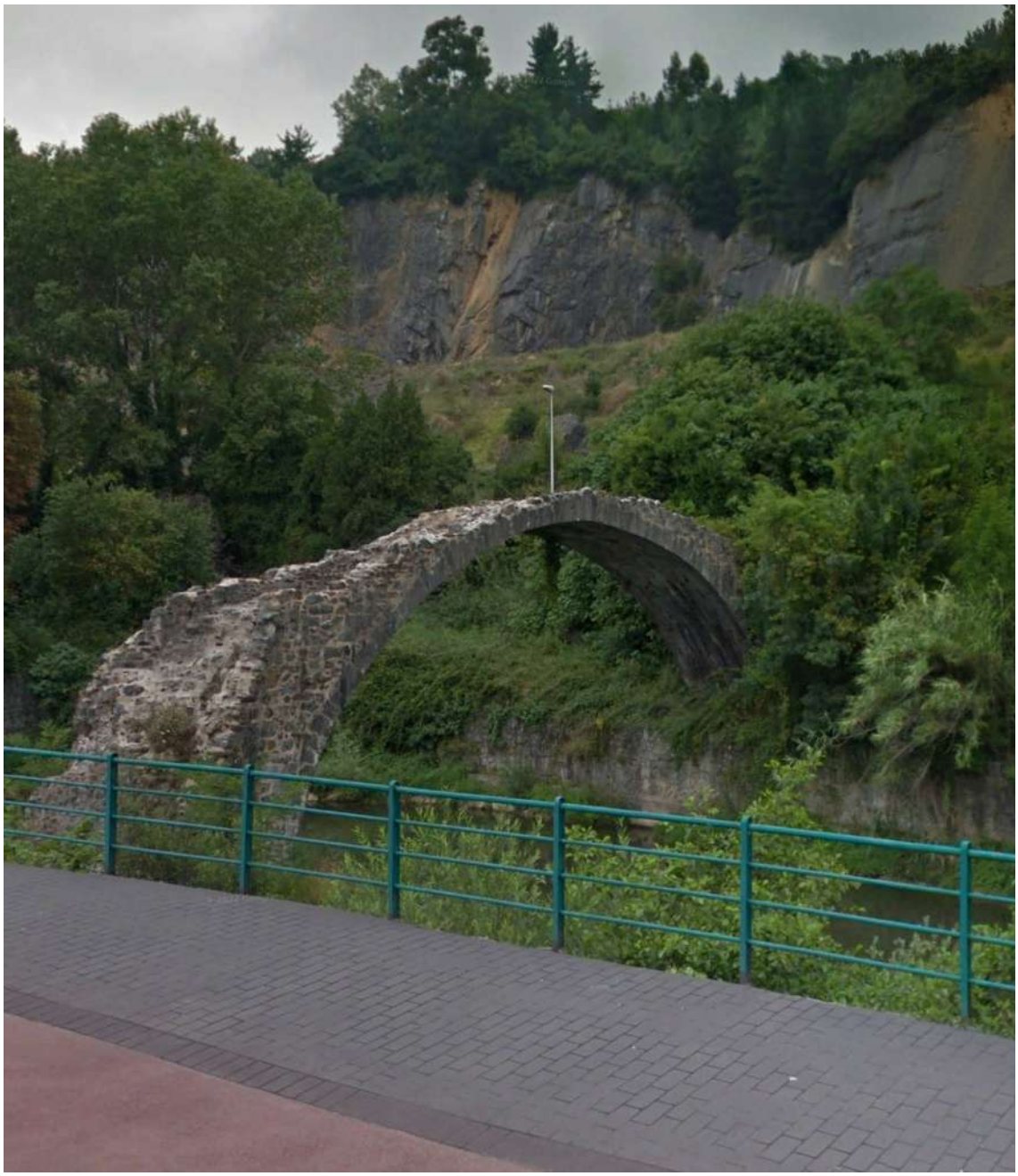

IM. 9 /

UDALERRI MUGAKIDEAK. PLANGINTZA ETA INGURUABARRAK

Laudio Aiarako Eremu Funtzionalean dago, Arabako probintzian.

Laudiok honako mugakideak ditu: ipar-mendebaldean Okondo; iparraldean, Arrankudiaga - Zollo; hego-mendebaldean, Ayala/Aiara; hego-ekialdean, Orozko eta ekialdean, Arakaldo.

Okondok eragin txikiagoa du Laudioko plangintzan, hirigintza-ikuspegitik hirigunea eta jarduketa nagusiak Laudiotik urrun baitaude. Ayala/Aiarari eta Arrankudiaga-Zollori dagokienez, hiru udalerriak jarraian daude, eta haien hiriguneak eta jarduketak A-625 errepidean (Bizkaian sartzean BI-625 izatera pasatzen da) zehar garatu dira. Hori dela-eta, ondo komunikatuta daude euren artean. Batez ere, Arrankudiaga-Zolloren kasuan, hiri-bilbeak jarraipena duelako.

Bestalde, Arakaldok dentsitate txikiko bizitegiak ditu (batez ere etxebizitza atxikia). Hirigunea, Laudiotik hurbil egon arren, AP-68 autobidearengatik, trenbidearengatik eta Nerbioi ibaiaren ibilguarengatik banatuta dago, eta horrek bi udalerrien arteko lotura zailtzen du. Hala ere, jarduera ekonomikoetarako lurzoruarekin duen lotura oso estua da, Arakaldon hori ibaiaren beste aldean baitago.

Azkenik, Laudio eta Orozko ere ondo komunikatuta daude AP-68 errepidearen bidez, nahiz eta hirigunea urrunago egon.

Ondoren, horietako bakoitzaren plangintzatik, Laudion duen hirigintza-eraginagatik, alderdi hauek nabarmendu behar dira:

- **OKONDO**

  Hirigintza Plangintzako Arau Subsidiarioak, 1992ko apirilaren 3ko Foru Aginduaren bidez behin betiko onetsi ziren eta 1995eko urriaren 16an argitaratu zen hirigintza-araudia.

  Okondori dagokionez, Laudiorekin lurzoru urbanizaezinarekin muga egiten du, bi udalerrietatik ondorengo kategorietan, hala nola: Basoa, Babes berezi eta Nekazaritza-abeltzaintzakoa eta landazabala Trantsizioko landa-paisaia. Beraz, ez da afektazio handiagorik planteatu behar.

- **AYALA/AIARA**

  Hirigintza Plangintzako Arau Subsidiarioak, 2005eko apirilaren 12ko Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu ziren eta 2006ko otsailaren 17an argitaratu zen hirigintza-araudia.

  Ayala/Aiarari dagokionez, Laudiorekin lurzoru urbanizaezinarekin muga egiten du, bi udalerrietatik ondorengo kategorietan, hala nola: Basoa eta Nekazaritza-abeltzaintzakoa

eta landazabala Trantsizioko landa-paisaia. Beraz, ez da afektazio handiagorik planteatu behar.

- **OROZKO**

Hirigintza Plangintzako Arau Subsidiarioak, 2001eko abenduaren 21eko Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu ziren eta 2003ko azaroaren 14an argitaratu zen hirigintza-araudia.

Orozko eta Laudioren arteko mugan lurralde gehiena lurzoru urbanizaezina da, ondorengo kategoriekin: Basoa eta Nekazaritza-abeltzaintzakoa eta landazabala Trantsizioko landa-paisaia (Laudioren kasuan) eta Nekazaritza-abeltzaintzako eta landazabala Trantsizioko landa-paisaia zein babes Berezia (Orozkoren kasuan), La Cadena landagunearekin batera, horrek Laudioko basoarekin muga egiten duena.

Bestalde, Orozkoren iparraldeko muturrean, Arakaldorekin muga egiten duen tokian, hiri-lurzoruen zerrenda txikiarekin bat egiten dute. Laudioren kasuan, jarduera ekonomikoetarako lurzoruak (ZI-10 ANUNTZIBAI) eta oinarrizko azpiegiturak dira. Orozkoko mugan dauden lurzoruei dagokienez, ekipamendu kalifikatutako lurzoruak dira. Bi eremu horien artean, Altube ibaiak gurutzatzen du, baina Anuntzibaiko oinezko-zubiaren eta A-2522 errepideen bidez komunikatuta daude, azken hori AP-68rekin elkartzen baita eremu horretan bertan.

- **ARAKALDO**

Hirigintza Plangintzako Arau Subsidiarioak, 2004ko irailaren 8ko Foru Aginduaren bidez behin betiko onartu zen eta 2005eko otsailaren 18an argitaratu zen hirigintza-araudia.

Laudiok Arakaldorekin duen muga tartea oso zerrenda txikia da, Arakaldoren kasuan, lurzoru urbanizaezina, honako kategoriatan: Basoa eta Nekazaritza-abeltzaintzakoa eta landazabala Trantsizioko landa-paisaia. Laudiok, aldiz, jarduera ekonomikoetarako hiri-lurzoru finkatua du mugan (ZI-10 ANUNTZIBAI).

- **ARRANKUDIAGA-ZOLLO**

Hirigintza Plangintzako Arau Subsidiarioak, 2009ko uztailaren 24an behin betiko onetsi ziren, eta hirigintza-araudia 2009ko abuztuaren 4an argitaratu zen.

Laudioren eta Arrankudiaga-Zolloren arteko mugan, lurraldearen gehiengoak, lurzoru urbanizaezinarekin muga egiten dute, honako kategoriatan: Basoa eta babes Berezia.

Bestalde, Arrankudiaga-Zolloren hegoaldeko muturrean, Arakaldorekin muga egiten duen tokian, hiri-lurzoruen tarte txikiarekin egiten dute muga. Laudioren kasuan, bizitegi-lurzorua da (ZV-39 ATXETA), espazio libreko sistema orokorrekin batera. Halaber, Arrankudiaga-Zollotik muga egiten duten lurzoruei dagokienez, bizitegirako lurzoru finkatuak (ATXETA) eta finkatu gabeak (UE 1A eta 3A) daude. Hiri-bilbe jarraia duen auzoa da, bi udalerrien artean banatuta dagoena.

Egoera horrek arreta berezia merezi du, bere hirigintza-inplikazioagatik. Kudeaketa koherentea ahalbidetuko duen bateragarritasun-plana izan dezakeen eremua da.

LAUDIO
Hiri Antolamenduko Plan Orokorra

Laudioko Hiri Antolamendurako Plan Orokorra

II Fasea

Aurrerapena eta HDE

Plan Orokorraren aurrerapena edo zirriborroa

III Antolamendu-memoria

AM.1 LAUDIOKO HIRI ANTOLAMENDURAKO PLAN OROKORRAREN EZAUGARRIAK.

AM.2 UDALERRI JASANGARRI ETA ERRESILIENTEA SUSTATZEKO IRIZPIDEEN ETA HELBURUEN LEHEN PROPOSAMENA.

AM.3 LAUDIOKO UDALERRIKO LURZORUA SAILKATZEKO ETA KATEGORIZATZEKO PROPOSAMENA.

AM.4 ERABILERAK ARAUTZEA

AM.5 LURRALDEA KOHESIONATU ETA ARTIKULATUKO DUTEN SISTEMEN SAREAREN PROPOSAMENA.

AM.6 GARAPEN IRAUNKORRERAKO AZPIEGITUREN SARE ETA ESPAZIO TEKNIKOAK.

AM.7 BABESTUTAKO ONDASUNEN KATALOGOARI BURUZ. ONDAREAREN BABESA ARAUTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK.

AM.8 HAPOren HIRIGINTZA-ARAUAK. KARAKTERIZAZIOAREN AURRERAPENA

AM.9 PLANAREN AZTERKETA EKONOMIKOETARAKO HURBILKETA.

AM.10 GENERO-ERAGINARI BURUZ PLAN OROKORREAN.

AM.11 ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOARI BURUZ. AURRETIKO AURRERAPENA.

AM.12 JASANGARRITASUN ENERGETIKOARI BURUZKO TXOSTENAREN EDUKIAREN PROPOSAMENA.

AM. 1 /

LAUDIOKO HIRI ANTOLAMENDURAKO PLAN OROKORRAREN EZAUGARRIAK

Plan Orokor bat tresna bat da, eta haren bidez, ondorio operatiboetarako, lurraldearen gaineko jarduera-multzo bat hiri-proiektu batekin lotzen da. Horretarako, aldez aurretik ezarri behar du proiektu horri komeni zaizkion oinarrizko elementuen kokapena, baita dimentsioak edo forma ere, eta horiek gauzatzea erraztuko duten tresna egokiak diseinatu behar ditu. Planak, bere izaeragatik, zeregin instrumentala du nagusiki udalerriko politika orokorrean, Udalbatzak bere gain hartutako proiektu baten zerbitzura, baina ez du ez bata ez bestea ordezkatzen. Erreferentzia sozial eta ekonomiko komuneko esparru esplizitua da, hiri-proiektuaren eraikuntzan jarduera publiko eta pribatuaren gaineko arrazionaltasuna sartzen saiatzen dena.

Planak, egia esan, legearen garapen eta aplikazioan ezarri behar du lurzoruaren jabeen eskubide eta betebeharren estatutua, baina erregulazio hori ez da berez helburu bat, baizik eta aipatutako hiri-proiektuaren zerbitzura dago. Hala ere, plana partikularrek lurzoruaren eta eraikuntzaren gainean dituzten ahalmenak mugatzen dituen arau soiltzat hartzen da maiz, edo, beste muturrean, hiri-garapena kudeatzera bideratutako tresnatzat, landa-lurzorua eraikigarri bihurtuz; eta, horregatik, partikularrek plana aldatzeko egiten dituzten ahaleginen helburua, ia aho batez, baldintzak aldatzea da.

Planteamendu hori, zalantzarik gabe, okerra da, eta hirigintza-legerian eta, 1978tik, Konstituzioan bertan jasotako plangintzaren definizioaren aurkakoa. Izan ere, hirigintza-eskubide batzuk antolatzeko ahalmena ez ezik, eskubide horiek sortzeko ahalmena ere esleitzen diote kolektibitateari, ez baitira lurzoruaren jabetza-eskubidean sartzen. Hortik dator Plan Orokorrak hura gabe existituko ez liratekeen eskubideak mugatzen dituela ez pentsatzea.

Plan Orokorra antolatzeko estrategia ezartzeko zailtasuna honako hauek dira: plangintza-erabakietan eragina duten faktore konplexuak, hiria eraikitzeko hainbat alderdi edo ekintzari babes politiko eta soziala emateko desberdintasunak, eta plana gauzatzeko konpromisoak modu iraunkorrean mantentzea.

EAEko egungo hirigintza-legeriak Planari eskatzen diona zehatza izatea da, egiturazko erabakietan oinarritutako lortu nahi den hiri-proiektuak eskatzen dituen ekintzetara hobekien egokitzen diren elementuak identifikatzeari dagokionez. Baina, beste alde batetik, proposamenek egokitzeko gaitasun nahikoa izan behar dute, antolamenduari buruzko erabakiekin batera doan ezinbesteko ziurgabetasuna alde batera utzita, hots, etorkizuneko erabakiak eta etengabe aldatzen ari den errealitateari buruzko erabakiak.

Laudiorako Plana, beraz, lurralde-eredu bat eta lurraldearen egitura orokor eta organikoaren funtsezko elementu batzuk definitzen dituen tresna gisa ulertzen da, denboran iraun behar dutenak, baina irekia dagoena eta funtsezkoak ez diren alderdietan alda daitekeena. Beraz, egiturazkoak ez diren gai horietan, ez da proiektu bukatua izango, baizik eta hura indarrean sartzean hasten den etengabeko plangintza-prozesu baten abiapuntua.

Prozesu horretan hainbat inguruabarrek esku hartu beharko dute – batzuk aurreikusteko modukoak, beste batzuk ez; batzuk beharrezkoak dira Plana betetzeko, eta beste batzuk, berriz, argi eta garbi arbitrarioak. Horregatik, Planak berak minimizatu egin behar du hura betetzeko beharrezkoak ez diren inguruabarrak gertatzeko probabilitatea, hala nola garapen-tresnak, udalerri- edo lurralde-mailako figura osagarriak, eta baita aldaketa puntualak ere, zeinetarako tipifikatutako zenbait kasu ezarriko baitira.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra itxita dago, xehetasunez planteatutako helburu eta zehaztapenekin, eta epe labur eta ertainerako programazio zorrotza du. Dirudienez, askotan ez da gai izan gizartearen eskaera gero eta handiagoei behar bezala erantzuteko. Hirigintza-eztabaidetan, beraz, hausnarketa komuna da plangintza mota berri baten beharra, planteatzen diren hiri-eskaera berrietara erraz eta arin egokitu ahal izateko, urte gutxiren buruan berrikuspen orokorrak egin beharrik gabe.

Hiria erakunde aldakorra da, eta azken garaietako hirigintza-plangintzak, funtsean, defentsarako jarrera izan du edozein bilakaeraren aurrean. Galaraztea, mugatzea, saihestea eta debekatzea izan dira orain arte hirigintzaren jarrera nagusiak. Plangintza berriak jarrera aldatu beharko du, eta gizarte modernoaren dinamismoak eragindako eskaera berriak bultzatu eta ahalbidetu beharko ditu. Honako ezaugarri hauek ditu:

- Hiri-arazoen ziurgabetasun-esparruaz eta arazo horiei erantzuteko joera, lehentasun eta moduez jabetzea.

- Errealitatea eta esperientzia historikoak interpretatzea, kontuan hartuta esperientzia aurrerapenaren bermea dela

- Bultzada teoriko sortzailea eta plangintzarako borondatea izateak kezkatzen du.

- Elkartasunaren printzipioa gizarte-, ekonomia- eta lurralde-oreka lortzeko helburu gisa islatzea, norbanakoen edo egoeraren araberako interesen gainetik.

- Modu argi eta interpreta errazean adieraztea.

- Praktikara eraman ahal izatea eta, ondorioz, kudeaketarako prestatzea, aurreikus daitezkeen inguruabarretan.

- Prest egotea azkar garatu eta gauzatzeko, eta planteatutako helburuak lortzeko funtsezkoak diren jarduera estrategikoak abian jartzeko.

AM.2/

UDALERRI JASANGARRI ETA ERRESILIENTEA SUSTATZEKO IRIZPIDEEN ETA HELBURUEN LEHEN PROPOSAMENA.

Hiri Antolamenduko Plan Orokor orok *lurralde-eredu* esplizitu edo inplizitu bat dauka. *Lurralde-eredua* abstrakzio kontzeptual bat da, eta, nolabaiteko sinplifikazio mailarekin, lurraldea ezaugarritzen duten alderdi esanguratsuenak eta egiturazkoenak laburbiltzen ditu, baita horretan proiektatzen diren esku hartzeko proposamenak ere. Metodologiaren ikuspegitik, Planaren helburu eta irizpide orokorren planteamenduaren azpian dagoen *lurralde-eredua* zehaztu behar da.

Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren *lurralde-ereduak* printzipio zuzentzaile eta orokor batzuen multzo bat izan behar du oinarri, horren helburuak eta edukiak funtsatzeko. Gainera, hirigintza-antolamendua beharrezko baldintzak sustatzera eta arau egokiak ezartzera bideratu behar dute, lurralde- eta hirigintza-antolamenduko politiketako erreferentziazko esparru juridiko berritik (2006ko Lurzoruaren Legea), batez ere kontzeptualetik, eratorritako aginduak betetzeko. Erreferentzia-esparru hori konfigurazio formalerako ez ezik, plan orokor baten eduki substantiborako erabakigarria da ere.

Adibidez, **Espainiako Hiri Agenda 2019** (EHA/2019), 2030eko Agendaren Ekintza Planean identifikatua -Espainiako Gobernuak 2018ko ekainean onartua-, ekintza bultzatzailea, Garapen Jasangarriko Helburuen (GJH) ezarpen eta aurrerapen bateratuko azeleragailua. Horren planteamendua bat dator proposatutako erronkekin eta 2016. urtean sinatutako nazioarteko bi Hiri Agendek duten ikuspegi estrategikoarekin. Gainera, 11. GJHn ere jasota dago; hiri jasangarriak, integratzaileak, seguruak eta erresilienteak bilatzen dira, eta, horretarako, lortu nahi diren funtsezko alderdidun hiri-eredua edo -ikuspegia definitzen du.

Ezinbestekoa da Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako sailburuaren Agindu bidez onartutako Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendari buruz hitz egitea. Agenda horren helburu orokorra da trantsizio ekonomiko, sozial, ingurumeneko eta teknologikoko testuinguru batean hirirako eskubidea baliatzeko baldintzak bermatzea. Hirirako eskubideak hiri-espazioaren kalitatearen aldeko apustua egiten du, osotasun integral gisa ulertuta, bertan bizi, lan egin, gozatu eta elkarrekin bizitzeko. Eta, horretarako, 8 lehentasun estrategiko zehazten ditu, 31 esku-hartze ardatzetan eta 105 jarduera-ildotan egituratzen direnak. Lehentasun horiekin batera, 5 zeharkako dimentsio daude, honako hauekin lotuta: agendaren maila anitzeko gobernantzarekin, genero-ikuspegiarekin, jardueren integraltasunarekin, lurraldearen ikuspegiarekin eta jarraipenaren eta ebaluazioaren aldeko apustuarekin.

HAUEK DIRA 8 LEHENTASUN ESTRATEGIKOAK:

1. **Etxebizitzarako eskubidea eta oinarrizko ekipamenduak sustatzea. Gizarte-kohesiorako zuzkiduren beharra.**

- Hiri-berroneratzearen eta hiriguneen dentsifikazioaren aldeko apustua, eraikuntza berrien garapenaren aurrean.
- Lehendik dagoen etxebizitza-parkea egokitu eta ibertsifikatzea, herritarren biztanleria- eta gizarte-beharrak asetzeko, lurralde-eremu berean erabilera mistoa sustatuz.
- Errentamendu-merkatuaren eta etxebizitza erabiltzeko, eskuratzeko eta kudeatzeko formula berrien aldeko apustua: co-housing, alderantzizko hipotekak, etab.
- Etxebizitza eskuratzeko eskubidea bermatzeko programak ezartzea pertsona eta familia zaurgarrienentzat, segregazio espaziala saihestuz.
- Lurralderako oinarrizko gutxieneko zerbitzu eta ekipamenduak ezartzea.
- Davos 2018 adierazpenaren arabera, kalitate handiko espazio eraiki bat sustatzea, bereziki eraikitako ingurunearen kalitate arkitektonikoari erreferentzia eginez, bai kulturaren ikuspegitik, bai bizitokien ikuspegitik.

2. **Hiriak mugimenduan: mugikortasun berri baten alde. Garraio publiko intermodal baten alde**

- Norberaren ibilgailuaren erabilera murriztearen eta herritarren beharrizan pertsonaletarako egokiak diren mugikortasun iraunkorreko zerbitzuen eskaintza integratua hobetzearen alde egitea.
- Hiriko eta hiriarteko garraio-azpiegiturak mugikortasun-modalitate berrietara egokitzea: ibilgailu elektrikoak, partekatuak, bizikletak, etab.
- Hiriko eta hiriarteko irisgarritasun unibertsala sustatzea, bereziki mugikortasun murriztua duten pertsonentzat.

- Herritarren erantzunkidetasuna eta protagonismoa hobetzea mugikortasun seguru, iraunkor eta eraginkorraren kudeaketan.

- Hiri- eta lurralde-plangintza mugikortasun jasangarriaren elementu gidari gisa integratzea.

- Udalerri txikiak mugikortasun jasangarriaren erronken barruan sartzen direla bermatzea.

- Mugikortasun-beharra murriztera bideratutako politikak ezartzea.

3. Hiri-plangintzako eredu iraunkor berri bat. Hiri trinkoak

- Hiri trinkoaren alde egiten du, birdentsifikatutako eta biziberritutako zentroekin, elkarbizitzarako espazioekin, lurzoruaren erabilera dibertsifikatuarekin, hiri-berrikuntza eta iraunkortasuna plangintza-irizpide gisa txertatuko dituena, dagoeneko eraikitakoaren erabilera sustatuz.

- Harreman sozial eta ekonomikoen hurbiltasunaren aldeko apustua egitea, lurraldeko bereizketa eta desberdintasun sozialak saihestuz.

- Hiri-plangintzako tresnen kudeaketa, arintasuna eta erabilera hobetzea, emaitzak ezartzeko, kudeatzeko eta ebaluatzeko mekanismo berriak txertatuz.

- Kultura-ondarearen erabilera eta balorizazioa babestea eta sustatzea

- Lurraldearen errealitatean oinarritutako hirigintza-tresnen erabilera erraztea, behetik gorako ikuspegian.

4. Hiri berritzaileak eta jakintsuak. Berrikuntza pertsonetatik, pertsonekin eta pertsonentzat.

- Euskadiko hirietan elkarri lotutako jarduera-ehun berritzaileen eraikuntza sustatzea, aukera berriak sortzeko beharrezko azpiegitura eta politikekin

- Sormen-hiriak sustatzea, talentuan eta ikaskuntzan oinarrituak, gizarte- eta ekonomia-berrikuntzako bektore nagusi gisa, persona funtsezko erdigune eta helburu izanik.

- Eragile anitzeko parte-hartzea, aliantza publiko-pribatu-sozialak eta hiriberrikuntzako eta -sormeneko ekimenen garapenean oinarritutako berrikuntza sustatzea

- Berrikuntza-politikak tokiko errealitateetara eramatea sustatzea.

- Hiriko teknologia bitarteko gisa sartzearen aldeko apustua egitea, eta ez helburu gisa, inplikatutako eragileen parte-hartzea eta konplizitatea kontuan hartuta. Smart Cities hirietatik (hiri adimendunak) Wise Cities hirietara (hiri jakintsuak) Aurrera egitea.

5. Hiri dinamikoak eta lehiakorrak. Jarduera ekonomikoa duten hirigu

- Ekonomiaren motor nagusia industria lehiakorra, iraunkorra eta berritzailea duen Euskadiren alde egitea.

- Ingurumenaren eta gizartearen aldetik arduratsua den ekonomia- eta enpresa-eredu bat sustatzea, pertsonen premietan oinarrituko dena eta ingurunea errespetatuko duena.

- Hiri-izaerako proiektu ekintzaile berriak, enplegua eta aukerak sortzen dituztenak, abian jartzeko beharrezkoak diren politikak eta azpiegiturak bultzatzea.

- Tokiko eremuan aliantza publiko-pribatuak sortzen laguntzea, bereziki enplegu berriak sortzeko programetan.

- Hiri-garapen ekonomikoa interpretatzea jarduera ekonomikorako lurzoruaren erabilera dibertsifikatuen logikatik abiatuta, hurbileko ekonomia-espazioak sortuz eta lurzoruaren bereizketa saihestuz erabilera esklusiboetan: merkataritzakoa, industriakoa, bizitegikoa, hirugarren sektorekoa.

- Kalitatezko enplegu egonkorra sortzearen eta langileak kualifikatzearen aldeko apustua egitea, euskal ekonomiaren lehiakortasunaren bektore nagusi gisa.

6. Hiri iraunkorrak eta erresilienteak. Klima-aldaketaren aurkako hiriak.

- Hiri-inguruneko jarduketak iraunkortasunaren ikuspegi integral batetik bideratzea, ingurumen-inpaktua maila guztietan murriztuz eta ingurumen-erronka berrietara egokituz.

- Hiri-bilbean Klima 2050 Estrategiaren esparruan ezarritako helburuak betetzea.

- Ingurumen-politika dimentsionatzea, bektore ekonomiko gisa eta hirietan enplegu, ongizate- eta osasun-aukera berriak sortzeko bektore gisa.

- Inplikatutako eragile guztien (sektore publikoa, pribatua, soziala eta herritarra) erantzunkidetasuna, lankidetza eta parte-hartzea bultzatzea.

7. Bizi-kalitatea ardatz duten hiriak. Bizi-kalitatearen aldeko apustua.

- Ongizate pertsonal eta sozialaren kontzeptu integrala sustatzea, herritarrei beren bizi-ziklo osoan lagunduko diena.

- Herritarrak aktibatzea, guztiontzako bizi-ohitura osasungarriak elkarrekin sortzeko.

- Zainketekin bateragarriak diren hirien planen ezarpena erraztea, kalteberatasun pertsonaleko egoeran dauden pertsonekin lagunkoiak direnak, euskal hirien bereizgarri gisa bizi-kalitate handia sendotuz.

- Etxeko espazioko esku-hartze estrategikoak arreta soziosanitarioaren sistemaren ardatz gisa kokatzea. Hurbiltasunari lehentasuna ematea arreta-zerbitzuetan eta zuzkidura publikoetan.

8. Aniztasuna eta inklusioa, nortasun-ikur gisa. Zentroko pertsonak eta komunitateak

- Gizarteratzea pertsonarengan oinarritutako dimentsio anitzeko fenomenotzat hartzea, lurraldeari, bizi-kalitateari, errentei eta herritartasun-eskubideak baliatzeko aukerari eragiten diena.

- Auzoen eta hirien aldeko apustua egitea, arrazoi ekonomiko, sozial edo jatorriagatiko bereizketa espazialaren aurka borrokatuz.

- Hiriak eraldatzea, kolektibo ahulenei arreta berezia eman diezaieten.

- Gizartearen parte-hartzea sustatzea eta hobetzea.

- Aukera berdintasunaren, aniztasunaren kudeaketaren eta gizarteratzearen zeharkako ikuspegiaren alde egitea.

- Zaintzen dituzten hiriak eta komunitateak sustatzea, herritarren bizitza eraikitzeko bektore gisa.

- Bizilekuaren kultura sustatzea, kalitate arkitektonikoa eta bizigarritasuna bizikalitatearen eta kohesio sozial eta kulturalaren bektore gisa integratuz.

EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerro berriak. Horiek, hirigintza-plangintzarako, espazioaren antolamenduari eta erabilerari dagokionez, zuzenean eta zeharka aplikatu beharreko gidalerro ugari zehazten dituzte. Gidalerro horiek berariaz aipatu dira Aurrerakin honen Informazio Memorian, eta, funtsean, honako hauei dagokienez:

1. Ingurune fisikoaren antolamendua.

2. Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuak.

3. Hiri-berroneratzeko arloan.

4. Hiri-hazkundearen gehieneko perimetroaren mugaketari dagokionez.

5. Jarduera ekonomikoetarako eta merkataritza-ekipamenduetarako lurzoruak.

6. Gehieneko bizitegi-kuantifikazioari dagokionez.

7. Udalerri mugakideen plangintza-bateragarriei dagokienez.

8. Uraren eta energiaren arloan.

9. Ekonomia zirkularraren arloan: hondakinen kudeaketa eta lurzorua baliabide gisa.

10. Lurraldean eragina duten zeharkako gaien arloan: irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, klima-aldaketa, osasuna, euskara eta lurraldeen arteko harremana.

Beraz, **Laudion hedatu beharreko eta Plan Orokorraren proposamen honetan adierazitako hiri- eta lurralde-politika proposatutako hiri-proiektuaren interes kolektiboa ziurtatzen duten aurreko helburu estrategiko eta gidalerro guztiengatik orientatuta egotea** proposatzen da, **eta lurralde-eredu berri batean zehaztea ere**.

Jakina, inork ez du indarreko plangintzak proposatutako lurralde-eredua aldatzean pentsatu behar, kokagune eta jarduera desberdinen kokapen espazialak eraldatuz. Hala ere, eredu hori lurraldea euskarri eta paisaia gisa aldatu izanagatik ezaugarritutako errealitate berri batera egokitzean pentsatu behar da. Aldaketa hori, alde batetik, indarrean dagoen Planean aurreikusitako elementuak eta proiektuak gauzatzearen emaitza da hain zuzen ere; eta, bestetik, hiria erabiltzeko moduak eta hiri-garapeneko operadoreen eta eragileen estrategiak aldatu egin direlako.

Oinarri horien guztien gainean, **lehenengo fase hauetan Planaren oinarria osatzen duten irizpideen eta helburuen proposamena honako hau da:**

INGURUNE FISIKOARI ETA AZPIEGITURA BERDEARI DAGOKIENEZ.

Irizpidea:

2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen arau-zehaztapenak errespetatzea, gidalerro horiek ezarritako ingurune fisikoaren antolamenduari, kategorizazioari eta gainjarritako baldintzatzaileei dagokienez. Halaber, ingurune fisikoko elementu eta prozesuetarako bai eta jardueren kontrolerako adierazitako gidalerroak.

Helburuak:

1. Lurzoru urbanizaezina antolatzeko irizpideak zehaztea, kategoria bakoitzeko erabilerak arautzeko gidalerroak bai eta antolamendu-kategoriak ezartzearen bidez, 2019ko LAGetan ezarritakoaren arabera, kalifikaziorako izendapenak homogeneizatuz.

2. “Azpiegitura berdea” kontzeptua HAPOn sartzea, naturak eskaintzen dizkigun zerbitzuak zaintzeko eta indartzeko modu integral gisa, eta dagozkion jarraibideak ezartzea.

3. Udalerriko ibai-ibilguen antolamendu egokia lortzea, esku hartzen duten administrazioak koordinatuz; ingurumeneko, hidraulikako eta hirigintzako aldagaiak integratuz; eta hiri-tarteetan, bereziki Nerbioi ibaikoetan, horien birnaturalizatzearen aldeko apustua eginez.

4. Udalerrian, Nerbioi ibaian zehar doan korridorearen gainean ardatza garatzea, Nerbioiko Parke Linealak lurralde-mailan azpiegitura berde gisa dituen aukerak aprobetxatuz eta eraikuntza-erabilerek okupatu gabeko urbanizazioaren eremuak zainduz. Hori guztia uholde-arriskuak kontuan hartuta.

5. Ingurumenaren aldetik garrantzitsuenak diren udalerriko eremuak ezagutzea eta babestea, bai eta espazio horien arteko lotura ekologikoa lor dezaketen lurralde-zatiak ere.

6. Industria-jarduerek itxitako ibai-ibilguak berreskuratzea.

LANDA-HABITATARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Landa-habitatak lurralde- eta ingurumen-kudeaketan betetzen duen funtsezko eginkizuna aitortzea. Era berean, bere lurralde-errealitate konplexua eta hiriko egitura sozioekonomikotik datozen erakarpen- eta eragin-indar garrantzitsuen aurrean duen ahultasun berezia ezagutzea: berrurbanizazio-prozesuak, nekazaritza-jarduera uztea, hipermugikortasuna, lurzoruaren prezioaren inflazioa. Beraz, landa-eremu horien konfigurazio bisuala eta funtzionala modulatu behar da, nekazaritza-jarduera mantenduz.

Helburuak:

1. Nekazaritza-lurra babestea, batez ere Balio Estrategiko Handikoa, ingurune fisikoa kudeatzeko tresna gisa, landa-eremua kontserbatzeko eta sustatzeko. Hori guztia, hura nekazaritza-jardueraren ekoizpen-bide nagusi gisa eta gure landa-eremuaren elementu egituratzaile gisa duen eginkizuna murrizten duten hirigintzako, azpiegituretako eta industriako eraginen eta esku-hartzeen aurrean babesteko mekanismoak arautuz.

2. Zuhaitz-mendien aniztasuna eta iraunkortasuna zaintzea, baso-lurraldea antolatuz.

3. Landa-inguruneak hirikoaren bizi-maila bera izan dezan saiatzea, batez ere ekipamendu eta zerbitzu publikoen erabilgarritasunari dagokionez.

HIRI-HABITATARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Hazkundearen enfasiaren aurrean, gaur egun hiri-kokalekuen dentsitatea berreskuratzea, eraikitako eremuen hedapena mugatzea eta eraikitako espazioak berritzeko eta berrerabiltzeko ekimenak etorkizuneko jarduketen erdigune bihurtzea proposatzen da. Ikuspegi hori funtsezkoa da jasangarritasunerako, landarediaren euskarri diren lurzoruak suntsitzea saihesten, hondakinen eta ura bezalako baliabide estrategikoen kudeaketa hobetzea ahalbidetzen, desplazamendu motordunen beharra murrizten, eta garraio kolektiboko sistemen erabilera errazten baitu. Gainera, berotegi-efektuko gasen emisioak murrizten, klima-aldaketaren ondorioetara egokitzen, erresilientzian eta osasuna eta bizi-kalitatea hobetzen laguntzen du.

Helburuak:

1. Lurzoruaren okupazio arrazionala eta eraginkorra sustatzea. Horretarako, hiri-sakabanaketa saihesteko, egungo hiria eta haren konplexutasun funtzionala biziberritzeko eta ekonomia zirkularra bultzatzeko neurriak ezartzea.

2. 2019ko LAGek Nerbioi Garaiaren Eraldaketa-ardatzerako aurreikusitako jarduketak babestea, dauden hiriguneak eta erabilera-aniztasuna sendotzen saiatuz, hiria hobetzeko, birgaitzeko, berroneratzeko eta berritzeko jarduketen bidez.

3. Hazkunde berriak hiri-hazkundeko, jarduera ekonomikoko edo hirigintza-egitura osatzeko beharrei erantzuteko eta bermatzeko ezinbestekoak direnetara egokitzea. Hori, hazkundearen eta eskariaren parametro objektiboen analisiaren arabera, edo erabilgarri dagoen hiri-lurzoruarekin premia horiei erantzuteko ezintasunarengatik.

4. Auzoko pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko bai eta udalerrian dauden gizarte- eta hirigintza-desorekak gainditzen laguntzeko neurriak.

5. Bizikidetza eta sozializazioa erraztuko duten eremuen, eraikin publikoen eta gizarte-etxeen hornidura bermatzea, bai eta ondareaz gozatzea eta kirol- edo kultura-jarduerak garatzea ere.

6. Hiri-ingurune seguruagoak lortzea.

7. Udalerrian dagoen eskaera objektiboaren arabera, babes publikoko araubideren bati atxikitako etxebizitza-premiei erantzutea, errenta libreko etxebizitzaren eta etxebizitza babestuaren banaketaren oreka ziurtatuz. Hori, gizartearen nahasketa eta kohesio soziala bultzatzeko, plangintzatik edozein bereizketa-faktore edo etxebizitza babestuen gehiegizko kontzentrazioa saihestuz.

8. Lehendiko industria-lurzoruari balioa ematea, hutsik dauden industria-pabiloiak birgaitzea eta berrerabiltzea, eta lankidetza publiko-pribatuko estrategiak diseinatzea, industria-lurzoruen urbanizazioaren kontserbazioa sustatzeko.

NATURA-ONDAREARI ETA PAISAIARI DAGOKIENEZ.

Irizpidea:

Natura-ondareak gizakiei ematen dizkien ingurumen-ondasunak eta -zerbitzuak baloratzea, bai osagai biotikoan, bai abiotikoan, eta, beraz, pertsonen ongizatea hobetzeko aukera direla aitortzea. Bestalde, paisaia antolamendu-proposamenetan oinarrizko erreferentzia izan behar dela ulertzea.

Helburuak:

1. Biodibertsitatearen eta geodibertsitatearen aldagaiak hirigintza-antolamenduan txertatzea.

2. Urbanizazio-proposamenetan naturan oinarritutako soluzioen aplikazioa sustatzea, ekosistemen funtzionamendua hobetzea, biodibertsitatea handitzea, biziguneen erresilientzia hobetzea bai eta herritarren osasuna eta ongizatea hobetzea ahalbidetzen duten soluzioak baitira.

3. Paisaia ikuspegi integral batetik baloratzea, landa- eta hiri-paisaiak kontuan hartuta, kalitate handikoak zein degradatuak, lehenengoak babesteko eta bigarrenak lehengoratzeko neurriekin.

4. Paisaia-inpaktu negatiboak saihestea eta, paisaiarekiko eta garapen jasangarriarekiko errespetuarekin bat etorriz, lurraldean garatzen diren elementuak eta jarduerak bertan integratzea, bereziki azpiegiturak eta jarduera ekonomikoko eremuak.

5. Energia berriztagarrien garapena eta ezarpena paisaia-ondarearen zaintzarekin ahalik eta bateragarritasun handiena lortzen saiatzea.

6. Udalerriaren potentzialtasun turistikoak garatzea, kalitatezko natura-ondarea eta paisaia oinarri hartuta, baliabide turistikoez gozatzea horien babesarekin eta hobekuntzarekin bateragarri eginez, eta horien babesa ziurtatuz etorkizuneko belaunaldientzat.

KULTURA-ONDAREARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Kultura-ondarea herrien nortasuna indartzen, bizi-kalitatea hobetzen, gizarte-kohesioa indartzen, jarduera ekonomikoa dibertsifikatzen eta garapen jasangarriko eredu integral batean aurrera egiten laguntzen duen aktibotzat hartzea.

Helburuak:

1. Udalerrian balio artistikoa, historikoa, arkeologikoa, paleontologikoa, etnologikoa, antropologikoa, linguistikoa, zientifikoa, industriala, paisajistikoa, arkitektonikoa edo beste edozein kultura-izaerakoa duten ondasun guztiak inbentariatzea eta babestea, bai eta belaunaldiarteko aintzatespenerako eta transmisiorako interesekoak izatea merezi dutenak ere.

2. HAPOk proposatzen dituen antolamendu-aurreikuspenak historia- eta kultura-ondarea babesteko balioekin bat datozela ziurtatzea, ondare hori kontserbatzeko eta birgaitzeko jarduerak sustatzea faboratzen duten bitartean.

MUGIKORTASUNARI ETA IRISGARRITASUN UNIBERTSALARI DAGOKIENEZ.

Irizpidea:

Historikoki, baliabide gehienak eta bide publiko gehienak ibilgailu motordunen zirkulazioa errazteko gorde dira. Mugikortasun jasangarriaz ari bagara, hiri-espazio publikoen eraketan eta mugikortasun-politiketan kontuan hartu izan den lehentasun-eskalari buelta eman behar zaio. Energia-eraginkortasunaren, ingurumenaren, gizarte-ekitatearen, kalteberatasunaren, ezbehar-kopuruaren eta hiri-bizitzaren kalitatearen irizpideei jarraiki, ezinbestekoa da mugikortasun-politiketan kontuan hartu beharko den hierarkia berri bat ezartzea, egungo mugikortasunaren inpaktuak minimizatzeko, motorizatu gabeko moduak eta garraio publikoa faboratuz. Bestalde, ezinbestekoa da hirigintza-plangintzak irisgarritasun unibertsala eta pertsona guztientzako diseinua barneratu behar dituela.

Helburuak:

1. Mugikortasun-beharrak murriztea, bizileku-, lan-, zaintza-, aisialdi- eta ekipamendu-espazioen artean eta eremuekin lotura egokiagoa eginez.

2. Dentsitate egokia lortzea, garraio publiko multimodal eta energetikoki eraginkorraren eginkizuna erraztuko duena, CO2 isuriak murriztea ahalbidetuko duena eta zaintzaren mugikortasuna kontuan hartuko duena.

3. Oinezkoen eta bizikleten mugikortasuna garraio publiko gisa sustatzea, aisialdiaz gain, eguneroko erabilera bultzatuz eta garraiobideen egungo banaketan eraginez, segurtasun-, erosotasun- eta konektibitate-irizpideetan oinarrituta.

4. Ekobulebarrak garatzea hiri-piezak artikulatzeko egitura gisa, eta, hala badagokio, garapen berriak eta zentralitate-espazioak kokatzeko. Hori guztia, garraio kolektiborako, oinezkoentzako eta bizikletentzako plataformekin.

5. Paisaiari eta joan-etorrien kalitateari balioa ematen dieten oinezkoen hiri-bideak sustatzea. Era berean, pertsonen erakargarri handietara (osasun-zentroak, ikastetxeak, eta abar) hurbiltzeko bideak definitzea.

6. Espazio publikoa eta ekipamenduak irisgarritasun unibertsaleko eta adinekoekiko lagunkoitasuneko baldintzetara egokitzea.

HIRI-METABOLISMOARI DAGOKIONEZ.

- **URA:**

Irizpidea:

Uraren eskuragarritasuna, kudeaketa jasangarria eta guztiontzako saneamendua bermatzea funtsezko elementuak dira Garapen Jasangarriaren Helburuak (GJH) betetzen direla bermatzeko.

Helburuak:

1. Arazketa- eta saneamendu-azpiegiturak osatzea, euri-denboretan gainezkatze-kopuruak murriztuz eta hondakin-uren berrerabilera indartuz.

2. Ur-eskariari hornikuntza egokia eta beharren araberako kalitatea bermatuz erantzutea, aurreztea eta eraginkortasuna ekarriko duten irizpideak eta irtenbideak emanez.

- **ENERGIA:**

Irizpidea:

2030erako Euskadiko Energia Estrategiaren (3E-2030) bi ardatz nagusiak energia-eraginkortasuna eta energia berriztagarriak direla, eta biak lurralde-jasangarritasunerako, lehiakortasunerako eta klima-aldaketaren aurkako borrokarako betekizunak direla onartzea. Beraz, eraginkortasun eta efizientzia energetikoa nabarmen handitzea; deskarbonizazioa, energia berriztagarrien iturrien erabilera orokorraren bidez; eta autosufizientzia energetiko baterantz aurrera egitea beharrezkoak dira.

Helburuak:

1. Honako hauek faboratzea: udalerrian energia-autosufizientziako sistemarik onenak ezartzea, lehendik dauden eraikinen eta eremu urbanizatuen energia-eraginkortasuna hobetzea, eta energetikoki eraginkorrak diren argiteria publikoko gailuak erabiltzea.

2. Irizpide bioklimatikoak ezartzea eraikin eta espazio publikoen plangintza-, proiektu- eta egikaritze-faseetarako; bereziki, orientazioari, diseinuari eta materialei dagokienez, bai eta energia-kontsumoa minimizatuko duten sistema pasibo eta aktiboen erabilerari dagokionez ere.

3. Eraikinetan eta espazio publikoetan landaredia isolamendu-elementu gisa eta urteko urtaroetan zehar konfort klimatikoa erregulatzeko faktore gisa erabiltzea.

- **HONDAKINAK:**

Irizpidea:

Ekonomia zirkular batean oinarritutako eredu baterako trantsizioa oinarrizko lehentasuna da garapen jasangarria lortzeko, non erabilitako produktuak eta baliabideak fluxu ekonomikoaren barruan ahalik eta denbora gehien mantenduko dira eta hondakinen sorrera minimora murriztuko da.

Helburuak:

1. Hondakinen gaikako bilketa sustatzea, hondakindegietan biltegiratzea murriztuz eta horiek berreskuratzea, berrerabiltzea eta birziklatzea erraztuz.

2. Material iraunkor eta birziklagarrien erabilera sustatzea eraikuntzari eta urbanizazioari buruzko udal-ordenantzen bidez. Halaber, jatorri biologikoa dituztenena ere, horien diseinuan, ekoizpenean eta ondorengo birziklatzean ingurumenean sortutako inpaktuak minimizatuz.

KLIMA-ALDAKETARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Klima-aldaketa gizateriak aurre egin behar dion erronka handienetako bat da, eta modu koordinatuan egin behar du. Funtsezkoa da berotze globala bizkortzen duten berotegi-efektuko gasen emisioak murriztea; baina, era berean, aldaketei aurrea hartzea eta horien inguruko plangintza egitea ere, arriskuak arindu edo murrizteko.

Helburuak:

1. Antolamendu-proposamenen bidez berotegi-efektuko gasen emisioen balantze garbia murrizten eta erresilientzia hobetzen laguntzea.

2. Azpiegitura berdea asumitzea eta horren zati bat espazio libreen sistema orokorraren sarean sartzen dela ziurtatzea.

3. Espazio publikoen iragazkortasuna eta landaredia; azpiegitura berdeak, urdinak eta naturan oinarritutako irtenbideak sustatuz uholdeak, estres termikoa eta, bereziki, bero-uhartearen efektua jasan dezaketen eremuetan.

4. Lehendiko eraikinen fatxadei edo estalkiei atxikitako gailu bioklimatikoak instalatzeko beharrezko obrak egitea ahalbidetzea, eta landare-estalkien eraikuntza sustatzea.

5. HAPOn araudi bat sartzea, eraiki berri den metro koadroko zuhaitzen estandarra ezartzeko, lurzatiek orube izaera izan dezaten.

6. Kostu txikiko mantentze-lanak dituzten espazio publikoen diseinua sustatzea, tokiko flora erabiltzeari lehentasuna emanez baita ureztatzearen eta mantentzearen arloan aurrezteko estrategiak ezarriz.

7. HAPOko arauei gehitzea berdeguneak edo eremu komunak dituzten oin berriko eraikuntza eta eraikin guztiek teilatuetan, terrazetan eta ibilgailurik edo pertsonarik gabeko beste azalera iragazgaitz batzuetan bildutako euri-urak, biltegi baten bidez, nahitaez biltegiratu behar dituztela. Hori guztia, ur hori edateko ez den ur gisa erabiltzeko.

OSASUNARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Hiri-plangintzako erabakiek inguruak aldatzen dituztela bai eta bizi eta lan egiten den lekuetan, mugitzeko moduan edo aisialdiko denboran eragina dutela onartzea. Beraz, populazioen osasuna baldintzatzen duten faktoreak dira. Horregatik, plangintza-prozesuetan beharrezkoa da horiek beren etapa goiztiarrenetatik kontuan hartzea.

Helburuak:

Jada aipatutako honako hauek:

1. Hiri-garapen trinkoak sustatzea, lurzoruaren erabilera mistoarekin, ondo lotutako kale irisgarriekin bai eta bizitegi- eta merkataritza-dentsitate egokiarekin, garapen berriak lehendik daudenetan integratuz.

2. Herritarren ongizatea eta gizarte-kohesioa erraztuko duten espazio erosoak, seguruak eta unibertsalki irisgarriak sortzea.

3. Ekipamendu-sareetara bidezko irisgarritasuna lortzen saiatzea, horien banaketa orekatuaren bidez.

4. Berdeguneen eta/edo eremu naturalen erabilera sustatzea, elkarren artean eta hiri-ingurunearekin lotutakoak oinezkoentzako korridoreen, bizikleta-sarearen edo garraio publikoaren bidez.

5. Eragile kutsatzaileen kontzentrazioa murriztea, garraio publikoaren erabilera sustatuz.

6. Kalitatezko etxebizitzak, osasungarriak, unibertsalki irisgarriak eta energetikoki eraginkorrak bermatzea, hirigintza-diseinuan irizpide bioklimatikoak txertatuz. Era berean, etxebizitza eskuragarrien nahasketa eta integrazio tipologikoa sustatzea biztanleria-talde guztientzat (egoera soziala, kulturala, ekonomikoa, adinekoa, funtzionaltasuna).

GENERO-IKUSPEGIARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Pertsonek eguneroko bizitzan beren gain hartzen dituzten genero-rolen ondoriozko beharrizan eta asmo desberdinak dituztenez lurraldeari bai eta hiri- eta landa-eremuari dagokienez, hirigintza-antolamenduan genero-ikuspegia txertatzeak lagundu egin dezake gizonek eta emakumeek baliabide guztiak baldintza berdinetan eskura ditzaten.

Helburuak:

1. Sortzen diren espazio libre publikoak kalitatezkoak, seguruak eta inklusiboak direla ziurtatzea. Horretarako, parkeen eta lorategien diseinuan bizikidetza sustatu behar da, segurtasun-pertzepzioa handitzeko aukera emanez, banaketa egokia eta intentsitate nahikoa duen argiztapenarekin, bereziki, bigarren mailako kaleetan, lurpeko pasaguneetan eta jenderik gabeko eremuetan.

2. Ekipamenduen multifuntzionaltasuna eta osagarritasuna sustatzea. Hainbat gizarte-talderi zuzendutako zaintza-zerbitzuen konbinazioa bultzatu nahi da; askotariko zerbitzuak hartzen dituzten ekipamenduak. Horretarako, Auzoko Ekipamendu Multifuntzionalaren kalifikazioa sortzea proposatzen da.

3. Emakumeentzako eremu, ibilbide eta arrisku-puntuak identifikatzea, eta emakumeek espazio publikoaren pertzepzioa eta bereganatzea hobetzeko programak egitea.

4. Hirian etxebizitza-tipologien aniztasuna garatzea ahalbidetzea, konfigurazioan malgutasuna izanik, familia baten etapa desberdinetara egokitzeko.

EUSKARARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Desberdintasun-egoeran dauden bi hizkuntza ofizial bizi diren lurralde batean, proposatzen diren esku-hartze tipologiek euskararen erabileran eta dibulgazioan eragin negatiborik ez dutela ziurtatzeak garrantzi berezia du.

Helburuak:

1. Laudioko errealitate soziolinguistikoa HAPOn txertatzea, hizkuntza-ikuspegiari zeregin integratzailea emanez.

2. Harreman-espazioak faboratzea eta sare presentzialak sendotzea; horrez gain, esklusibotasuneko eta lurralde-banaketako espazioak saihestea.

3. Auzoen, industrialdeen, osasun-, kultura- edo hezkuntza-zentroen izendapen berrietan, besteak beste, euskarazko toponimoen edo terminoen erabilera sustatzea, bere aldaera normalizatuarekin.

GOBERNANTZARI DAGOKIONEZ.

Irizpidea:

Parte-hartze prozesu eraginkor batek, hartu beharreko erabakien gidari eta orientatzaile izango denak, honako hauek gainditu behar ditu: lehenik eta behin, lege-errekerimendu gisa duen konnotazioa, lehen mailako irizpide metodologiko bihurtzeko; eta, bigarrenik, haren denbora-irismena, Plana indarrean dagoen bitartean jarduketen fideltasunaren betearazpena eta fiskalizazioa kontrolatzeko mekanismo bihurtu dadin, horiek inspiratu zituzten helburu, irizpide eta oinarriekin.

Helburuak:

Herritarren parte-hartzea honela ulertzea:

1. Laudioko HAPOren gorputz metodologikoaren funtsezko zati gisa, eskariak lehenesteko argudiotzat eta hiri-proiektua baliozkotzeko tresnatzat jarduten duena.

2. Ikaskuntza sozialeko tresna gisa; hau da, ezagutza adituaren (tekniko-zientifikoa) eta ezagutza ez-adituaren (herritarraren esperientziatik eratorritakoa) arteko atzeraelikatze-prozesu gisa.

3. Joerak identifikatzeko tresna gisa, interes orokorra ondorioztatzea ahalbidetuko duena, ez hainbeste zientifikoki objektiboak eta kuantifikagarriak diren premiei dagokienez, baizik eta hiri-eragileek egindako eskaerei dagokienez (gabezien pertzepzio subjektiboen emaitza).

4. HAPOren egokitasuna ebaluatzeko tresna gisa, eskaera horiei dagokienez.

5. HAPOren aurreikuspenak, jarduketak eta proposamenak behar bezala gauzatu direla egiaztatzeko tresna gisa.

AM.3/

LAUDIOKO UDALERRIKO LURZORUA SAILKATZEKO ETA KATEGORIZATZEKO PROPOSAMENA.

Lurzoru-sailkapenari eta -kategorizazioari dagokionez, Alonsotegiko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren Aurrerakinak bere proposamena egin du, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen (EAELHL) 10. artikuluan eta hurrengoetan ezarritako hirigintza-araubidea kontuan hartuta. Era berean, lurzoru- eta kategoria-mota bakoitzari dagozkion jarduerak ondorengo legearen oinarrizko egoeren araubidea jarraituta egin du: 7/2015 Legegintzako Errege Dekretua, Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina (LHBLTB) onartzen duena, eta lurzoruari buruzko maiatzaren 28ko 8/2007 Legearen (LL07) erreformak jasotzen ditu, hasiera batean, ekainaren 20ko 2/2008 Legegintzako Errege Dekretuan eta Hiria Birgaitzeko, Eraberritzeko eta Berritzeko ekainaren 26ko 8/2013 Legean bategin zena.

Sailkapenari eta eraldaketa-jarduketei dagokienez, LL07 legeak Espainiako hirigintza-tradizioaren gaineko aldaketak ekarri zituen, lurzorua sailkatzeko irizpideak ezartzeari buruzko legeriari uko egin baitzion. LLren 2007ko Zioen Azalpenean, Estatuko legegilearen jarrera berri hori nabarmendu zen: "… lurzorua sailkatzeko eta kategorizatzeko teknika (…) ez da beharrezkoa lurzorua baloratzeko legezko irizpideak finkatzeko". Are gehiago, kaltegarritzat jotzen du hori balorazioari lotzen zaionean, izan ere, *"sailkapenak eragin handia izan du historian lurzoru-balioen inflazioan, hala, botere publikoen hirigintza-zehaztapenak gauzatzeko beharrezko eragiketak egin baino askoz lehenago errebalorizazio-itxaropenak sortu ditu. Beraz, espekulazio-praktikak ere sustatu ditu, eta horiei aurre egin behar zaie konstituzioak hala aginduta".*

Jarduketei lotutako eskubideen eta betebeharren estatutua ezartzerakoan, hirigintza-sailkapenaren kontzeptua osatzeko, 2007ko estatu-erreformak lurzoruen errealitateari lotutako kontzeptua hartu zuen (une bakoitzean zer diren eta ez zer izan daitezkeen lur horiek eraldatuz gero), zehazki, **lurzoruaren oinarrizko egoeren arabera** banatzen du.

Horrela, LHBLTBk, bere 21. artikuluan, eskubideen eta betebeharren (eta balorazioen) araubide juridikoa ezartzeko, OINARRIZKO EGOERA hauek bereizten ditu, modu sistematikoan eta finalistan deskribatzen direnak.

1. Landa-lurzoruaren oinarrizko egoera

Honako hauek bereizten dira:

a. Gordetako landa-lurzoruaren oinarrizko egoera (iraunkorra): lurralde- eta hirigintza-antolamenduak eraldatzetik babesturiko lurzoruak. Egoera horretan sartuko dira:

- Jabari publikoa, izadia zein kultura-ondarea babesteko edo zaintzeko legeriak eraldatze horretatik at utzitako lurrak.

- Lurralde- eta hirigintza-antolamenduak euren balioengatik —are ekologia, nekazaritza, abeltzaintza, basogintza eta paisaiari dagozkionengatik—babestu beharreko luzoruak; baita arrisku naturalak edo teknologikoak dituztenak ere:

b. Situación básica de suelo rural (no protegido). Se integran por dos grupos de terrenos con diferentes características:

- Oinarrizko landa-egoera (aldi baterakoa): Lurzoru horretan, planek lurzoru urbanizatuko egoerara pasatzea ahalbidetzen dute, dagokion urbanizazio-jarduketa bukatu arte.

- Babestu gabeko landa-lurzoruaren oinarrizko egoera, eraldatzeko bideraezina: oinarrizko landa-egoerako gainerako lurzorua (nahiz eta babes-baliorik ez izan) urbanizazio berriko jarduketetan barneratzeko ezaugarririk ez duena.

2. Lurzoru urbanizatuaren oinarrizko egoera:

Lurzoru urbanizatuaren egoeran egongo dira baldin eta hirigunearen hiri-sare batean legez txertatuta badaude (hirigunearen berezko diren bide-, zuzkidura- eta partzela-sare batek osatutakoa), honako baldintza hauetakoren bat betetzen badute:

- Dagokion antolamendu-tresnaren egikaritzean urbanizatuta egotea

- Azpiegiturak eta zerbitzuak instalatuta eta operatibo izatea

- Eraikinak okupatuta egotea lurralde- edo hirigintza-antolamenduko legerian mota horretarako zehaztutako espazio baliagarrien ehunekoan, dagokion plangintza-tresnak proposatutako antolamenduaren arabera.

Euskal Autonomia Erkidegoko legediaren arabera, sailkapenak honakoak bereizteko aukera hauek ditu: batetik, landa-egoerako lurzorua (lurzoru urbanizaezina), bestetik, eraldatu beharreko landa-lurzorua (lurzoru urbanizagarria); eta, azkenik, dagoeneko eraldatu den lurzorua, azken batean, hiri den lurzorua edo bertan barneratzeko modukoa (hiri-lurzorua). Sailkapenetik abiatuta, Planak gainerako erabakiak ezartzen ditu: lurzoru-kalifikazioa (erabileren eta horien intentsitateen erregulazioa), onuren eta kargen banaketa-mekanismoak, eta, azkenik, planteatutako antolamendua gauzatzeko ekintza publikoen eta pribatuen programazioa. Hori dela eta, lurrak lurzoru-mota desberdinetara atxikitzean ere planifikatzen da, eta kontuan hartu behar da hiri-proiektuaren legezko adierazpena edo edukiontzia.

Sailkapena, beraz, hartutako hiri- eta lurralde-ereduaren adierazpen dinamikoan eratzen da, nahiz eta mota batzuk legez zehaztuta egon (hala nola, hiri-lurzorua eta, neurri txikiagoan, babes bereziko lurzoru urbanizaezina). Hala, sailkapena lortu nahi den hiri-ereduaren atzeko hiri-politikaren helburuen eta estrategien isla da.

Lurzoru-sailkapena ez da aldaezina, plangitzaren berrikuntza-prozeduren bidez alda baitaiteke; eta, are gehiago, hirigintza-sistemaren logikan, lurzoru urbanizagarriak kokapen dinamikoan jartzen dira hiri-lurzoru bihurtzeko. Horregatik, helburu hori lortzeko aldez aurretiko erabakia horiek lurzoru urbanizagarri sailkatzea da.

Bada, **aurrerakin-dokumentu honek udaleko lurzoru guztietarako proposatzen den hirigintza-sailkapenaren esleipena jasotzen du, eta Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legean agindutakora eta Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuan aurreikusitakora egokitzen da.**

Horrenbestez, Alonsotegiko Plan Orokorraren Aurrerakinak udal-lurraldea zatitzen du, egoera eta mota hauetan sailkatzeko:

Landa-lurzoruaren oinarrizko egoeran, honako lurzoru-mota hauek bereizten dira:

- **Lurzoru Urbanizaezina**. Hirigintza-prozesutik kanpo utzitako lursailei dagokie, hiri-garapenerako desegokiak egiten dituzten balioak edo inguruabarrak dituztelako, edo hirigintza-eraldaketa bidegabe bihurtzen duten posizioetan daudelako. Hori guztia Plan honetan mugatutako landa-eremuen berezitasunei kalterik egin gabe.

- **Lurzoru Urbanizagarria**. Lurzoru urbanizagarria bat dator **urbanizazio berriko eraldaketa-jarduketak garatzeko eremuekin**. Aurrerapen-fase honetan, eraldatu gabeko lursailak proposatzen dira. Lursail horiek hasierako gaitasuna dute Plan Orokorraren hirigintza-prozesuan sartzeko, lortu nahi den hiri-ereduaren arabera.

Lurzoru urbanizatuaren oinarrizko egoeran:

- **Hiri-lurzorua.** Hiri-eraldaketa edota -garapena izan duten udal-lurzoru guztiak horrela sailkatzea proposatzen da, nahiz eta horiek eraberritze zein berroneratze puntuala edo orokorra izan, egungo hiri-bilbean barneratuta edo barneragarriak izan eta Plan honek bere gain hartu. Hori dela eta, lurzoru mota horretan jasotzeko beharrezkoak diren urbanizazio-baldintzak edo eraikuntzaren finkatze-maila betetzen dituzte, 2/2006 Legearen 11. artikuluko 1. atalaren arabera (EAELHL).

  2/2006 Legea garatzeko premiazko neurriei buruzko ekainaren 3ko 105/2008 Dekretuak hau ezartzen du (1. artikuluan), 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan xedatutakoaren arabera, hiri-lurzorutzat hartuko direla honakoak dituztenak: ibilgailuentzako sarbidea –bide zolatuz egina eta herritarrek benetan erabilgarria–; ur-hornidura; euri-ura eta ur beltza husteko sarea; behe-tentsioko energia elektrikoko hornidura etab. Hornidura horien tamaina, emaria, ahalmena eta tentsioa, legez aurreikusitakoa izateaz gain, egungo tokiko sistemetatik heltzen eta hornitzen direnak izango dira

  Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11. artikuluko 3. puntuan ezarritakoaren arabera, hiri-lurzoru sailkatutako lurzoruek, betiere, honako kategoria hauetako baten pean egon behar dute sartuta:

  a) **Hiri-lurzoru finkatua**. Kategoria honetan sartzen dira urbanizazio finkatuko guneetan egon arren, Planak euren egungo egoera baliozkotzea proposatzen duten hiri-lurzoruak, egoera horretan mantentzen direla ziurtatzeko edota eraikigarritasun haztatua gehitzea suposatzen duten jarduketen (erabilera-aldaketak...) xede ez direla.

b) **Hiri-lurzoru finkatugabea**: kategoria horretan sartuko dira hirigintza-antolamenduak lurzoru-mota horri atxikitako lursailak, ezaugarri hauek edukitzearren

b.1. Urbanizazio finkaturik ez izatea, honako arrazoi hauengatik:

- Eginda dagoen urbanizazioak hirigintza-antolamenduan agindutako beharrezko zuzkidura, zerbitzu eta azpiegiturak ez edukitzea, edo hornigai horiek gainean duten edo izan beharko duten eraikuntzari zerbitzu egokia emateko hirigintza-antolamenduan agindutako proportzio, neurri edo ezaugarririk ez edukitzea.

- Eginda dagoen urbanizazioak eraberritu, hobetu edo birgaitu beharra edukitzea, eta lan horiek hiri-berrantolaketa eta -berrikuntzaren ondoriozko hirigintza-eraldaketaren bidez egin behar izatea, eraldaketa horren barruan sartuta zuzkidurak ezartzekoa ere.

b.2. Lehendik zegoena baino hirigintza-eraikigarritasun haztatu handiagoa esleitzea antolamenduak

3.1. LURZORU URBANIZAEZINA. GAINJARRITAKO KATEGORIAK ETA BALDINTZAK

Neurri handi batean, EAELHLk bidezkoak ez diren eta desegokiak diren irizpideak definitu ditu, hirigintza-arrazoiengatik desegokitasun-irizpidea jasotzeko ahaleginaren ondorioz, hau da, hiri-garapen jasangarriko eredua babestu nahi da, argi eta garbi azaldu gabe. Hala, hirigintza-arrazoiengatik desegokitasun-irizpidea sartzearen ondorio diren zenbait kontzeptu aipatzen dira, hala nola: ereduaren jasangarritasuna edo horren ezaugarriak mantentzeko beharra, honakoen osotasuna eta funtzionaltasuna babesteko, azpiegitura, zerbitzu, zuzkidura edo ekipamendu publikoena edo interes publikokoena; edo hiri-garapeneko ereduaren jasangarritasunaren tokiko estrategia errespetatzen dela bermatzeko desegokitasuna. Ikuspuntu horretatik, EAELHL bat dator erabat, EAEko Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren jasangarritasunaren eta lurzoruaren natura-baliabideari balioan jartzeko jarraibidearekin.

Horrela, EAELHLren 13. artikuluaren arabera, lurzoru urbanizaezinak dira HAPOk lurzoru mota horri atxikitzen dizkion lurrak, arrazoi hauengatik:

1. Lursailen hirigintza-eraldaketa honako kasu hauetan ez da bidezkoa:

a) Lursailok berariazko babes-erregimen baten menpe daudenean honako arrazoi hauetako batengatik: lurralde-antolamenduko tresna batek hala ezarri izana; erregimen hori arlokako legeriaren aplikazioaren ondorio zuzena izatea; edo hirigintza-antolamenduak kalifikazio hori eman izana, nekazaritza, basogintza edo abelazkuntzarako duten balioagatik, beren baliabide naturalak ustiatzeko eskaintzen dituzten aukerengatik, edo beren paisaia-, historia- eta kultura-balioengatik, fauna, flora edo oreka ekologikoa babesteko.

b) Arloko legediaren aginduz hirigintza-eraldaketa debekatuta dutenean, herri-jabariko elementuak babesteko edo zaintzeko.

c) Hirigintza-eraldaketak higadura, erorketa, luizi, sute edo uholdeetarako arriskua edo beste arrisku natural edo teknologiko garrantzitsu batzuk, bereziki hondamendi-arriskua, sortzen dituenean edo halakoen arriskua saihesten ez duenean.

d) Beharrezkoa denean lursailen ezaugarriak gordetzea, herri-izaerako edo interes publikoko azpiegiturak, zerbitzuak, zuzkidurak edo ekipamenduak bere osotasunean babesteko.

2. Lursailak ez dira egokiak hiri-garapenerako, arrazoi hauengatik:

a) Hiri-garapeneko ereduaren eramangarritasunaren aldeko tokiko estrategia errespetatze aldera, landa-izaerari eustea komenigarri edo beharrezko egiten duten ezaugarriak dituztenean.

b) Bertako lehen ekonomia-sektorea sustatzearren eskakizun bereziak dituztenean ezarrita, batez ere geografiaren ezaugarriak edo jatorrizko deiturak direla-eta lehen sektorearekin duten lotura arrazoizkoa den udaletan.

3.1.1. PROPOSATUTAKO LURZORU URBANIZAEZINAREN ANTOLAMENDU-KATEGORIAK.

Indarrean dauden Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAG 2019) 3. artikuluan (Ingurune fisikoaren antolamenduaren arloko gidalerroak) ezartzen denez, lurzoru urbanizaezinaren antolamendu-kategoriek lurraldearen zonakatze bat osatzen dute, eremu homogeneoetan, lurralde-bokazioaren arabera definituta, eta horietako bakoitzari bere ezaugarrien araberako erabilera-erregulazio espezifiko bat aplikatzen zaio.

Bi eginkizun dituzte: batetik, hirigintza-plangintzak lurzoru urbanizaezinaren kalifikazioan erabilitako izendapenak homogeneizatzea, eta, bestetik, lurralde-plangintzan eta hirigintza-plangintzan lurzoru urbanizaezinaren antolamendurako irizpide orokorrak ezartzea, lurzoru urbanizaezineko erabileren eta jardueren erregulazioa bideratuz.

2019ko LAGetan, antolamenduko sei kategoria ezarri dira guztira, EAEko lurzoru urbanizaezina kokatzeko:

A. BABES BEREZIKO LURZORU URBANIZAEZINA. Ondo kontserbatutako baso autoktonoei, itsasadarrei eta estuarioei, egoera onean dauden ibai-konplexuei, hondartzei, barrualdeko hezeguneei, itsaslabarrei, eremu gorenei edo landaredi bereziko eremuei eta, oro har, ekologiaren, kulturaren, paisaiaren edo, oro har, elementu baliotsu guztiei aplikatzen zaie. Zehazki, honako hauek sartuko dira kategoria honetan:

a. **Funtsezko prozesu ekologikoak mantentzeko zeregin garrantzitsua duten eremuak, hala nola lurzoruak babestea edo akuiferoak kargatzea**. Laudion gutxi dira ingurumen-araudiak zaintzen dituen balioak, eta bertan adierazi behar da EAEko Katalogo Irekiari dagokion **Ganekogorta Mendi Natur Intereseko Gunea** dagoela.

b. **Kontserbazio-egoera onean dauden habitat naturalen laginak, desagertzeko arriskuan daudenak edo, nazioarteko hitzarmenen edo berariazko xedapenen arabera, babes berezia behar dutenak**. Laudioko LPPak, dokumentazio kartografikoan, balio naturalen eremu bat markatzen du, Pagolarreko parajean Quercus suber masa bat zegoelako, eta 06 Ereduko Planoan, berriz, Quercus ilex masa bat. Hala ere, Plan berriak saihestu egiten du kokapen mugagabe hori adieraztea, lehen espezieko baso-masa hori ez dagoelako Euskadiko landarediaren

maparen arabera, eta Pagolarreko paraje berean Quercus ilex eremu bat zedarritzen da.

c. **Espezie mehatxatu gisa katalogatutako animalia- edo landare-populazioak**, elementu endemikoen kontzentrazio handiak edo nazioarteko hitzarmenen edo berariazko xedapenen arabera **babes berezia behar duten espezieak dituzten eremuak**. Alde horretatik, gaur egun **bisoi europarrak hartzen dituen ibaiertz eta ibaien eremuak baldintzatzaile gisa sartzen dira lurzoru urbanizaezinaren eraginpeko kategorietan**.

d. **Landa-paisaia edo paisaia malkartsu harmoniatsuak, edertasun edo balio kultural apartekoak**, non Arabako Foru Aldundiak egindako Paisaien Katalogoaren zehaztapenak sartu diren, balioen literaltasunera egokitutako eremu bakarra markatuz. **Ugaldeko Muino Paisaia Bikaina,** bere hedadurarik handienean, Babes Bereziko kategoriarekin gainjartzen da, baita paisaia interesgarriekin ere.

e. Laudion ez dago interes geologikoko lekurik (IGL), hala ere, kontuan hartu dira **lapiazeko balio geomorfologikoak (Natura Intereseko Babes Berezia kategorian sartuta) eta EAEk geodibertsitatearen arloan katalogatutako gailurrak**.

f. Beren bitxitasunagatik edo berezitasunagatik nabarmentzen diren edo interes zientifiko berezia duten elementu naturalak dituzten eremuak ez daude Laudioko geografian.

Azken batean, Laudioko udal-eremuan, honako hauek atxikitzen zaizkio kategoria honi:

- **BB_01. Natura Intereseko Gunea Ganekogorta mendia.**
- **BB_02. Ugaldeko Muino Paisaia Bikaina**
- **BB_03. Laudioko LPPari dagozkion Pagolarreko artadiak**
- **BB_04. Hezeguneak: Hezeguneen LPSean katalogatutako Olarteko presa**
- **BB_05. Interes Handiko Paisaiak**

B. **INGURUNE-HOBEKUNTZAKO LURZORU URBANIZAEZINA.** Baso degradatuak, sastrakaguneak eta bazterretako lurrak, betiere barrualdean edo balio handiagoko inguruen aldamenean duten kokalekua dela-eta kalitate-maila handiagoetara garatzea onuragarritzat jotzen bada. Kategoria honek funtsezko balioa hartu behar du lurzoru urbanizaezina eraldatzeko, naturan oinarritutako konponbideak edo lurralde- edo hirigintza-plan bakoitzaren helburuen araberako paisaia edo nekazaritza arloko hobekuntzak sortzeko euskarri gisa. Nekazaritza eta Basogintzako LPSak eremu txiki bat markatzen du Sapuelako Parajean, ingurumena hobetzeko helburuarekin. Hala ere, gaur egun baso-ustiapenera bideratutako jarduera bat dago. Leku horretaz gain, EAEko kartografia geologikoan identifikatutako eremuetatik eratorritako lau eremu gehiago mugatu dira, landare-estalkian higadura- eta biluztasun-prozesu garrantzitsuak dituztenak.

Laudion, honako hauek atxikitzen zaizkio kategoria honi:

- **MA_01. Sapuela Ingurumena Hobetzeko Eremua, Nekazaritza eta Basogintzako LPSari dagokiona.**

- **MA_02. Larraño Txikiko Eremua, higadurak eragindako onura publikoko mendia.**

- **MA_03. Oleta Eremua, higadurak eragindako Bitorika etorbidearen ondoan dagoen partzialki zaharberritutako harrobi zaharraren eremua.**

- **MA_04. Zumelda Eremua, hiri-lurzoruarekin mugakide dena eta Arabako Foru Aldundiaren ondare-mendiaren zati batera hedatzen dena, higadurak eragindako eremua.**

- **MA_05. Gorostiza Eremua, meatzaritzako ustiapen-eremu zahar bati dagokio eta Arabako Foru Aldundiaren ondare-mendiaren zati batera hedatzen da, higadurak eragindako eremua.**

C. **BASOKO LURZORU URBANIZAEZINA**. Beren egungo erabileragatik edota izan duten erabileragatik (malda, arriskuak, arroen babesa eta abar) basogintzan erabiltzeko joera garbia erakusten duten lurrak. Baso-erabilera barrutik diskriminatzeko zailtasuna dela-eta, baso-sistemetan ekoizpen- eta babes-funtzioak nahasten baitira, LAG hauek baso-eremu bakarra definitzen dute. Dena den, kategoria hori Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak garatu du, "Mendia" suprakategoriaren inguruan beste kategoria batzuk bilduta, hots, Basoa, Basoa mendi barbana, Mendi-larreak eta Mendi-larreak – harkaitzak. Ez dira barnean hartzen egungo baso-masak, zeinak beheko zonan eta landazabalean egonik landazabal horretako elementu integratzaileak diren, eta horrenbestez, nekazaritzako eta abeltzaintzako erabilerekin konbinatzeko eta txandakatzeko ere gai dira.

Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak izendatutako Mendi-larreen azalera urria, neurri batean eta behin landaredi-eremu biluzietan higadura-arriskuekin kontrastatuta, Larraño Txikia mendi publikoaren Ingurumena Hobetzeko kategoriari dagokio.

Gainerako baso-azpikategoriak LPSean grafiatuta dauden moduan mantendu dira, Babes Bereziko kategoriarekin izendatu direnak izan ezik.

Laudioko udal-eremuan, honako hauek atxikitzen zaizkio kategoria honi:

- **FO_01. Ustiapeneko Basogintza**
- **FO_02. Baso-Mendi Mehatz**
- **FO_03. Mendi-larreak**

D. NEKAZARITZA, ABELTZAINTZA ETA LANDAZABALEKO LURZORU URBANIZAEZINA. Gaitasun agrologiko oso ezberdineko lurzoruak sartzen dira, hasi kantauriar landazabaleko mosaikoekin, ureztapeneko lurrekin edo ortu erabilerako lurrekin, mahastiekin eta nekazaritza estentsiboko eremuekin, eta nekazaritza eta abeltzaintzarako errendimendu txikia daukaten lurzoru luberrituak ere barne. Nekazaritza eta Basozaintzako LPSean Nekazaritza eta Abeltzaintza, eta Landazabala bi azpikategoriatan banatzen da, aldi berean:

a. Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintzakoa: gaitasun agrologiko handiagoa duten lurzoruak eta beren modernotasunagatik, errentagarritasunagatik edo jasangarritasunagatik sektorearentzat estrategikotzat jotzen diren nekazaritza-ustiategietako lurrak. Horregatik, baso-erabilera debekatuta dago bertan.

b. Trantsizioko Landa-paisaia: Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintzako kategoriakoak baino gaitasun produktibo txikiagoa duten eremu landuak (malda handiagoak) biltzen ditu, edo belardiz eta haiekin mosaiko eran antolatuta dauden baso-unada txikiz estalitako landazabal-eremuak. Balio estrategiko handiko nekazaritza eta abeltzaintzako eremuekin edo baso-eremu zabalekin kontaktuan daude, eta bokazioz, haien erabilera bi horietako bat izaten da.

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzoru urbanizagarri sektorizatua / Suelo urbanizable Sectorizado (SUS)
- Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no Sectorizado (SUNS)
- Zuzkidura publikoak gauzatzeko jarduketa / Actuación para Ejecución de Dotaciones Públicas

2. Lurzoru urbanizaezinaren antolamendu-kategoriak / Categorías de ordenación del suelo no urbanizable

A. Lurzoru urbanizaezina / Suelo no Urbanizable

I.- Babes bereziko lurzoru urbanizaezina / Suelo no urbanizable de especial protección

- Pagolarreko artadia / Encinar de Pagolar
- Ganekogorta Mendia Natur Intereseko Gunea / Espacio de Interés Naturalístico Monte Ganekogorta
- Ugaldeko Muinoak Aparteko Paisaia / Paisaje Sobrealiente Cerros de Ugalde
- Hezeguneak: Urtegia / Zonas Húmedas: Embalse
- Interes handiko paisaia / Paisaje de interés

II.- Ingurumenaren hobekuntzako lurzorua / Suelo no urbanizable de mejora ambiental

- Ingurumenaren hobekuntza / Mejora Ambiental

III.- Basoko lurzoru urbanizaezina / Suelo no urbanizable forestal

- Basokoa / Forestal
- Baso-Mendi Barbana / Forestal-Monte Raso
- Mendi-larrea / Pasto Montano

IV.- Nekazaritza nahiz abeltzaintzako eta landazabaleko lurzoru urbanizaezina / Suelo no urbanizable Agroganadera y Campiña

- Nekazaritza eta abeltzaintza: Trantsizioko landa-paisaia / Agroganadera: Paisaje Rural de Transición
- Nekazaritza eta abeltzaintza: Balio estrategiko handia / Agroganadero: Alto valor estrategico

V.- Gainazaleko uren babeseko lurzoru urbanizaezina / Suelo no urbanizable de protección de aguas superficiales

- Ibaiak eta errekak eta dagozkien trantsizio-eremuak / Ríos y arroyos y sus corresondientes áreas de transición
- Lakuak, aintzirak eta urtegiak / Lagos, lagunas y embalses

B. Baldintzatzaile gainjarriak / Condicionentes superpuestos

Lurzoru-sailkapenaren Aurrerapenaren Planoa. Lurzoru Urbanizaezinaren Kategoriak.

Laudioko udal-eremuan, Nekazaritza nahiz Abeltzaintzako eta Landazabaleko lurzoruaren azpikategoria biak daude.

- AGC_01. Balio Estrategiko Handia (BEH).
- AGC_02. Trantsizioko Landa-paisaia

E. **GAINAZALEKO UREN BABESEKO LURZORU URBANIZAEZINA**. EAEko ibai eta errekak eta haien babes-eremuak, EAEko Ibai eta Erreken Bazterrak Antolatzen dituen LPSaren arabera, bere hierarkia-maila gorenera arte (5), Laudioko kasuan.

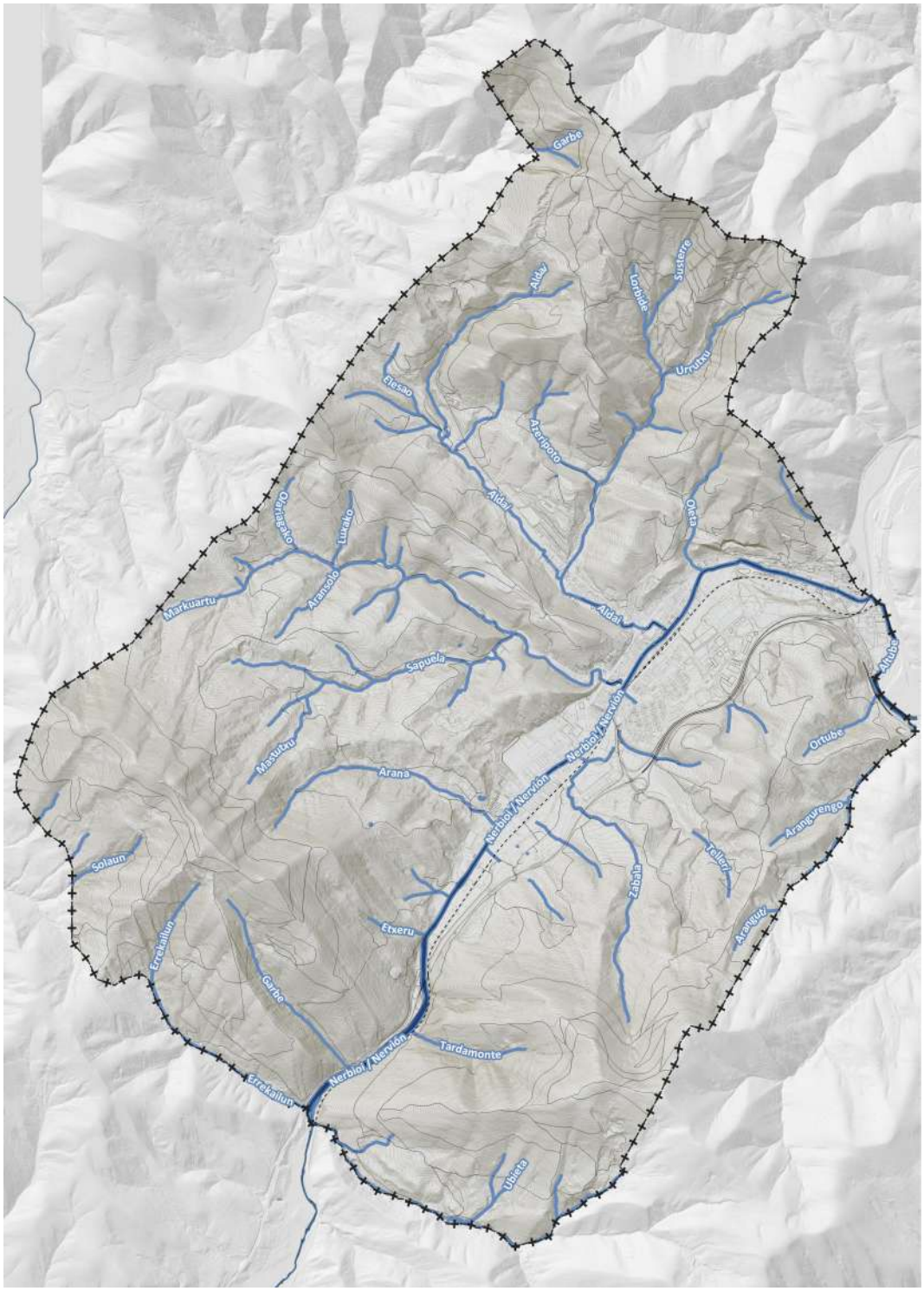

F. **LANDAGUNEEN LURZORU URBANIZAEZINA**. Ekainaren 30eko 2/2006 Legean, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoan, landaguneen berariazko araubidea garatu da (29. artikulua). Lehenik eta behin, landagunea definitzen du, "6tik 25era arteko baserri-multzoa, izaera ematen dion eremu publiko baten inguruan bildua" eta "Foru-aldundiek beren lurralde historikoetan dauden landa-guneen zerrendak egingo dituzte, landaguneak dituzten udalei entzun ondoren" (29.7 artikulua). Bigarrenik, 2/2006 Legeak ez du lurzoru-kategoria jakin bat ezartzen landaguneetan. Lurzoru-mota plangintzaren arabera esleitu behar da eta hiri-lurzorua izan daiteke horrela sailkatzeko inguruabar orokorrak ematen badira, edo landaguneko lurzoru urbanizaezina.

Arabako Foru Aldundiak onartutako Arabako Landaguneen Inbentarioan ez da Landa Gunerik aitortzen Laudion.

3.1.2. GAINJARRITAKO BALDINTZAK ETA AZPIEGITURA BERDEA

Ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-erregimena mugatzen edo baldintzatzen duten baldintzatzaile gainjarriak hiru motatakoak dira: arrisku naturalen baldintzatzaile gainjarriak, azpiegitura berdearen baldintzatzaile gainjarriak eta beste baldintzatzaile batzuk. Alonsotegiko udalerrian honako hauek identifikatzen dira:

1. Arrisku naturalei eta klima-aldaketari buruzkoak:

   - Uholde-eremuak: Laudion T-500 aztarna identifikatzen da, bai Nerbioi ibaiarena, bai bere ibaiadarrena, plan hidrologikoetan eta Ibaien eta Erreken Lurralde Plan Sektorialean ezarritakoaren arabera.

   - Higadura-arriskua duten eremuak, Nekazaritza eta Basogintzako LPSak zehaztutakoak.

   - EAEko inbentarioaren arabera kutsatutako lurzoruak. Inbentario horretan bereizi egiten dira zabortegi-eremuak eta lurzoruak non baliabide hori kutsa dezakeen jardueraren bat egin da.

2. Azpiegitura berdeari buruzkoak:

   - LAGek zehaztutako gune-eremuak, korridoreak eta moteltze eremuak.

   - Ibaien eta Erreken LPSeko ibaien eta erreken bilbe urdina.

   - EAEko lehentasunezko intereseko habitatak.

   - EAEk katalogatutako gailurrak.

   - LAGek zehaztutako oinezko eta bizikletazko ibilbideak.

Azpiegitura berdeari buruzko baldintzatzaile gainjarriari dagokionez, zehaztapen batzuk egitea beharrezkoa da, identifikazioaren garrantzia ezagutzeko.

Azpiegitura berdearen arloan jasota EBk duen estrategia eta "Azpiegitura berdearen eta konektibitate eta lehengoratze ekologikoaren Estatuko estrategia", autonomia-erkidegoekin batera landutakoa, 2019ko uztailean behin betiko onartutako Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAGen) berrikuspenak azpiegitura berdearen filosofia barneratzen du, eta hori proposatzen den lurralde-ereduan zehazten da, argumentu-lerro hauen arabera:

a) Babestutako espazioak biodibertsitatea berreskuratzeko funtsezko elementu eta lurraldearen jasangarritasun orokorrerako oinarri finkatzeko, elkarren arteko lotura handiagoa behar da. Hala, biotopo desberdinen arteko lurralde-zatiketa eragiten duten elementuen inpaktua murriztu eta jarraipena emango dieten harreman-eremuak sortu behar dira. Interkonexio hori EAEko korridore ekologikoen sarearen bidez egiten da, baina baita funtzio anitzeko interes naturaleko beste gune batzuen bidez ere; horrela, kapital naturala kudeatzeko ikuspegi tradizionala gainditzen da.

b) EAEn giza-kokaguneak eta azpiegitura "grisa" deritzenak hedatzeak lurralde-zatiketa sakona eragin du, eta horri aurre egin behar zaio. Alde horretatik, 2019ko LAGek azpiegitura grisen eraginak eraginkortasun handiagoz arintzeko eta konektibitate globala hobetzeko azpiegitura berdea aukera gisa aurkezten dute.

c) Azpiegitura berdearen bidez, funtzio anitzeko eremuak identifikatzen dira, lurzoru-erabilera bateragarriak bultzatzeko, eta, hala, ekosistemek eskaintzen dizkiguten zerbitzuak indartzeko. Aldi berean, lurzoru-erabileren ikuspegi osoagoa hartzeak onura handiagoak dakartza ekintza isolatu independenteak eskaintzen dituztenak baino, eta, azken batean, lurraldearen erresilientzia handitzen du.

Era berean, Europako Kontseiluak emandako azpiegitura berdearen definizioan oinarrituta, LAGek ezaugarri eta printzipio hauek zehazten dituzte, eta horien arabera garatu beharko dira:

1. Izaera estrategikoa, egungo ibilguak eta tresnak aprobetxatuta.

2. Hura osatu dezaketen elementuen zabaltasuna: lurrekoak, urtarrak, hirikoak eta landatarrak, eta eskala desberdinetan.

3. Ekosistema-zerbitzuen aukera zabala emateko gaitasuna; hau da, zuzenean edo zeharka ekosistemetatik jasotzen ditugun onurak, hornidurakoak, erregulaziokoak edo kulturalak.

Aurreko guztia kontuan hartuta, 2019ko LAGek EAErako azpiegitura berdearen sarea bi egitura-elementuren inguruan ezartzen dute: nukleo-eremuak (nodoa) eta korridoreak (konexioa). Horiek identifikatzeko eta irudikatzeko, biotarako funtsezko habitatak ematen dituzten lurralde-eremuak edo -elementuak eta horien arteko ekologia-jarraipenak eta konektibitatea aztertu dira, EAEn zein haien eragin-eremuan.

Hala, modu horretan, guneek ingurumen-balio handiko espazioak hartzen dituzte, babesen bat dutenak, hala nola, EAEko Naturagune Babestuen Sarea eta Urdaibaiko Biosferaren Erreserba osatzen duten espazioak, baita babesik ez dutenak ere, baina aurrekoen ekologia-jarraipena bermatzeko garrantzitsuak direnak, esaterako, 1997ko LAGetan definitutako Natura Intereseko Eremuak. Horrez gain, ibilguak eta horien eremuak ere jasotzen dira, hau da, lurrazaleko uren babesekoak, RAMSAR hezeguneak eta Hezeguneen LPSk inbentariatutako ur-masa guztiak. Korridoreak, bestalde, EAEko guneen eta Europako sarearen jarraipena mantentzeko eremuek osatzen dituzte, betiere Autonomia Erkidegoaren barruan badaude. 2019ko LAGetan hautatutako korridoreekin lurralde-eragin handiko azpiegitura grisak gainditu nahi dira. Azpiegitura horien plangintza eskualde-mailatik egin behar da, zenbait eremu funtzionaletan edo lurralde historikotan eragina dutelako.

EAEko Azpiegitura berdeak elementu hauek ditu:

1. **Beren ingurumen-balioengatik babestuta dauden espazioak** eta beren babes-figura propioak dituztenak.

2. Espazio horiek eta lurralde mugakideetako espazioak lotzen dituzten **korridore ekologikoak**, betiere korridoreak EAEren barruan badaude.

3. **Funtzio anitzeko natura-intereseko beste espazio batzuk,** EAEn **ingurumen-balio** aipagarriak **izan arren, onartutako babes-figurarik ez dutenak.**

4. **RAMSAR eta Hezeguneen LPSak inbentariatutako ur-masa guztiak.**

5. **Lurralde- eta hirigintza-plangintzek sarea zabalduko dute, espazio garrantzitsuak sartuz dagozkien eskaletan.** Nolanahi ere, kontuan hartu beharko dituzte EAEko azpiegitura berdean ez dauden beste eremu babestu batzuk (hala nola IGLak, Plan Hidrologikoen Eremu Babestuen Erregistroa, etab.).

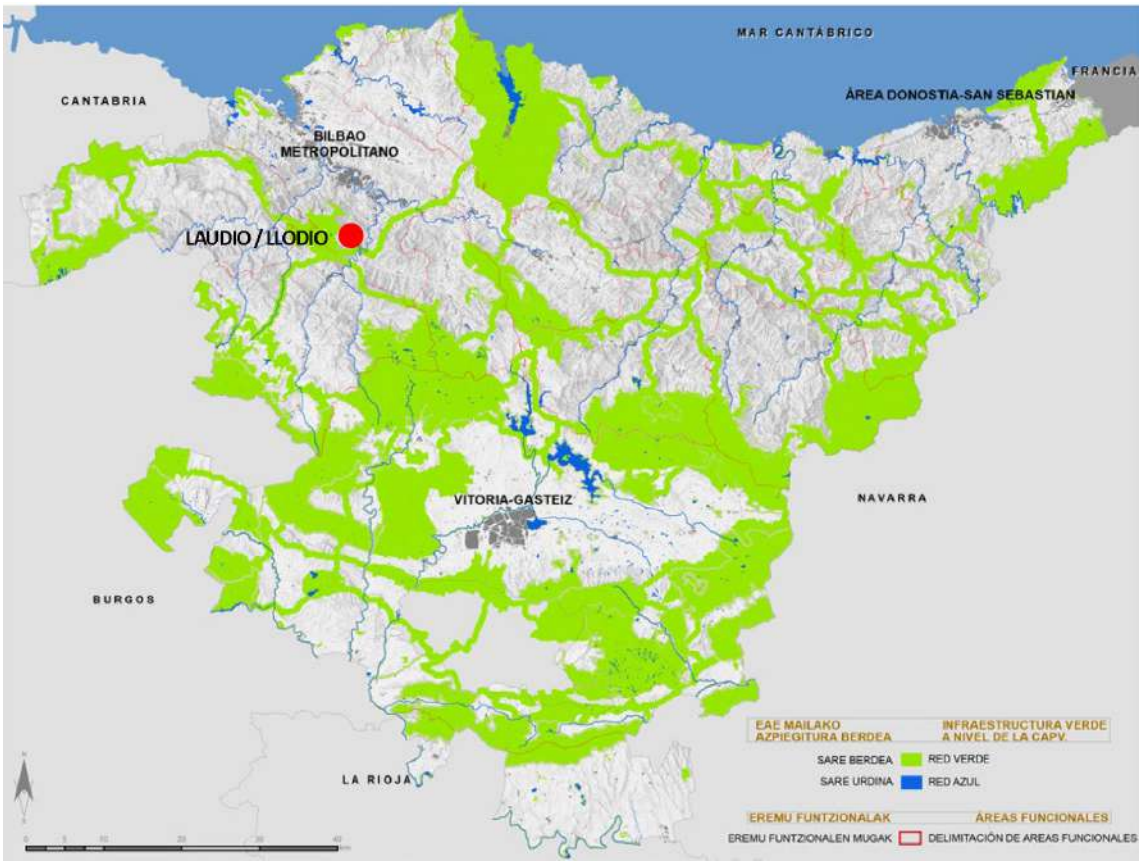

Bestalde, 2019ko LAGek identifikatzen dituzte korridoreen funtzionaltasuna eragozten edo arriskuan jartzen dituzten oztopo kritikoak eta gatazka-eremuak, eta gatazka horiek arintzeko edo ezabatzeko jarduketa- edo kudeaketa-neurriak proposatzen dituzte, baita konektibitatea sustatzen edo babesten duten beste neurri batzuk ere.

Horrekin batera, **2019ko LAGek adierazten dute Lurralde Plan Partzial (LPP) bakoitzak eta hirigintza-planek ingurumenaren aldetik garrantzitsuak diren beste eremu batzuk jaso ahal izango dituztela eskualdean, baita LAGek proposatutako natura-intereseko eremuak zabaldu edo doitu ere.** Era berean, korridoreei dagokienez, adierazten dute lurralde-mugaketa lurralde

konkretuaren konektore-ardatz bakoitzaren ezaugarrien eta oztopoen edo gatazka-eremuen mende dagoenez, Lurralde Plan Partzialetan garatu beharko direla nahitaez.

Laudion, Aiarako Lurralde Plan Partzialak ez ditu azpiegitura berdea definitzen duten elementuak adierazten, 2019ko LAGen aurreko idazketa baita. Era berean, azpiegitura berdearen izaera holistikoa denez, **LAGek lurralde-antolamenduan baldintzatzaile gainjarri gisa txertatzen dute, erabileren erregulazioa ezarriz.** Eremu babestuei dagokienez, LAGek erabilera desberdinen bateragarritasuna dagozkien antolamendu-tresnetan ezarritakora bideratzen dute. Aldiz, korridore ekologikoei eta funtzio anitzeko gainerako espazioei dagokienez, erabilerak azpiegitura berdearen helburuen mende geratzen dira eta, korridoreen kasuan, horiek, funtsean, eremu babestuen arteko lotura ekologikoaren alde egitea izango dute xede.

Eskala (tresna) / Escala (instrumento)	**Nodoa** / Nodo	**Lotura** / Conexión
EAE / CAPV (Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak, Lurralde Plan Sektorialak) (Directrices de Ordenación Territorial, Planes Territoriales Sectoriales)	Beren ingurune-balioengatik babestutako guneak... Espacios protegidos por sus valores ambientales...	Korridore ekologikoa... Corredor ecológico...
Eremu Funtzionala (Lurralde Plan Partzialak) Área Funcional (Planes Territoriales Parciales)	Hirien inguruko parkea Parque periurbano Nekazaritza eta abeltzaintzako lurzoruak Suelos agroganaderos Aisiagune metropolitarrak Zonas de ocio metropolitanas Lurraldera sartzeko espazioak Espacios de acceso al territorio ...	Bide berdea Vía verde Lurralde-ibilbideak: landa-bideak, egungo bide bigunak Recorridos territoriales: caminos rurales, vías blandas existentes Bioingeniaritzako obrak Obras de bioingeniería Ekoduktuak Ecoductos ...
Tokikoa (Hiri Antolamenduko Plan Orokorra Local (Plan General de Ordenación Urbana)	Eraztun Berdea Anillo verde Hiri Parkea Parque Urbano Lorategia, euri-urezko lorategia Jardín, jardín de lluvia Hiri-baratzea Huerto urbano Estalkiak, fatxadak, terrazak Cubiertas, fachadas, terrazas	Hiribidea Avenida Bulebarra, ekobulebarra Bulevar, ecobulevar Zumardia Alameda Ibai-aurrealdea Frente fluvial Heskaiak Setos

Laburbilduz, LAGek lurralde-plangintzak (zehazki, Nekazaritza eta Basogintzako LPSak, Ibai eta Erreken LPSak, Itsasertzeko LPSak, Hezeguneen LPSak eta LPPek) eta hirigintzakoak ingurune fisikoko erabileren kategorizazioa eta erregulazioa garatu eta zehaztu behar dutela ezartzen dute, beren eskumenen eta eskalen arabera. Horrela, ikuspegi sistemiko naturala lurralde-plangintzaren bidez sartzen da, eta, modu honetan, interes naturaleko eremuen irismena, lurralde-kudeaketa eta horien erlazioa plangintzan ikusarazten dira. Hori guztia, ekosistemek ematen dituzten zerbitzuak balioestera bideratuta dago.

LAUDIOKO AZPIEGITURA BERDEA

Alonsotegiko Azpiegitura Berdea osatzen duten elementuak identifikatzeko hurbilketa ez da soilik udal-mailako eredu sistemikoa adieraztean oinarritzen, baizik eta haien gaitasun funtzionala lurralde-dimentsioaren testuinguruan jartzean datza, lehendik dauden aktiboen arabera.

Lurreko habitaten konektibitate naturala sustatzen duten elementuek osatzen dute azpiegitura berde hori, eta lurralde-proiekzioa duen oinarrizko udal-egituretako bat da. Ingurumen-balio kualifikatua eta biodibertsitate handia duten sistema eta elementu garrantzitsuenek (baso autoktonoak eta baso-materia, paisaia adierazgarriak eta hezeguneak), baso handiek eta baso-komunitateek eta korridore ekologikoen funtzioa betetzen duten elementuek osatzen dute azpiegitura berdea, hala nola: ibilguetako ibaiertzeko landaredia, landa-bideak, nekazaritza-eremuetako konektibitate-elementuak (heskaiak, zuhaixkak, baso uharteak). Espazio libre eta berdegune publiko garrantzitsuenak ere sartzen dira, baita hiri-lurzoruan edo lurzoru urbanizagarrian daudenak ere, sistema honetako gainerako elementuekin lotzeko aukera ematen dutenak.

Hirigintza-antolamenduari dagokionez, funtzio hauek ditu:

a. Ekosistemak kontserbatzea eta haien ekologia-funtzioak eta ekosistema-zerbitzuak indartzea.

b. Natura ondareko eta espazio publikoko sarearen sistema eta elementu nagusiak mantentzea.

c. Biodibertsitatea, ekosistemak eta paisaiaren kalitatea hobetzeko beharrezkoa den ekologia- eta lurralde-konektibitatea bermatzea.

d. Eremu irekien lurralde-jarraipena zein bisuala eta paisaia-kalitatea bultzatzea.

e. Natura-balioak edo -arriskuak zein eragindako arriskuak dituzten lurzoru garrantzitsuetan hiri-ezarpeneko prozesuak saihestea.

f. Lurraldearen ingurumen, paisaia eta kultura aldetik balio handiena duten espazioak egituratzea, baita espazio publikoak eta hiri-irudia zein -nortasuna osatzen duten mugarriak ere, bizi-kalitatea hobetzeko eta lurraldearen kultura ezagutzeko eta gozatzeko ibilbideen bidez.

g. Neurriak ezartzea klima-aldaketa arintzeko eta horretara egokitzeko, hiriguneak berriz naturalizatuta, landaredia eta ur-masak erabilita, bero-uhartearen ondorioak murrizteko, korridoreek edozein lurzoru-motarekin jarraipena eta iragazkortasuna izan dezaten.

Oinarrizko planteamenduari zentzua emanez, honako hauek dira Alonsotegiko udalerritik hurbil dauden eta lotu daitezkeen eremuak eta korridoreak:

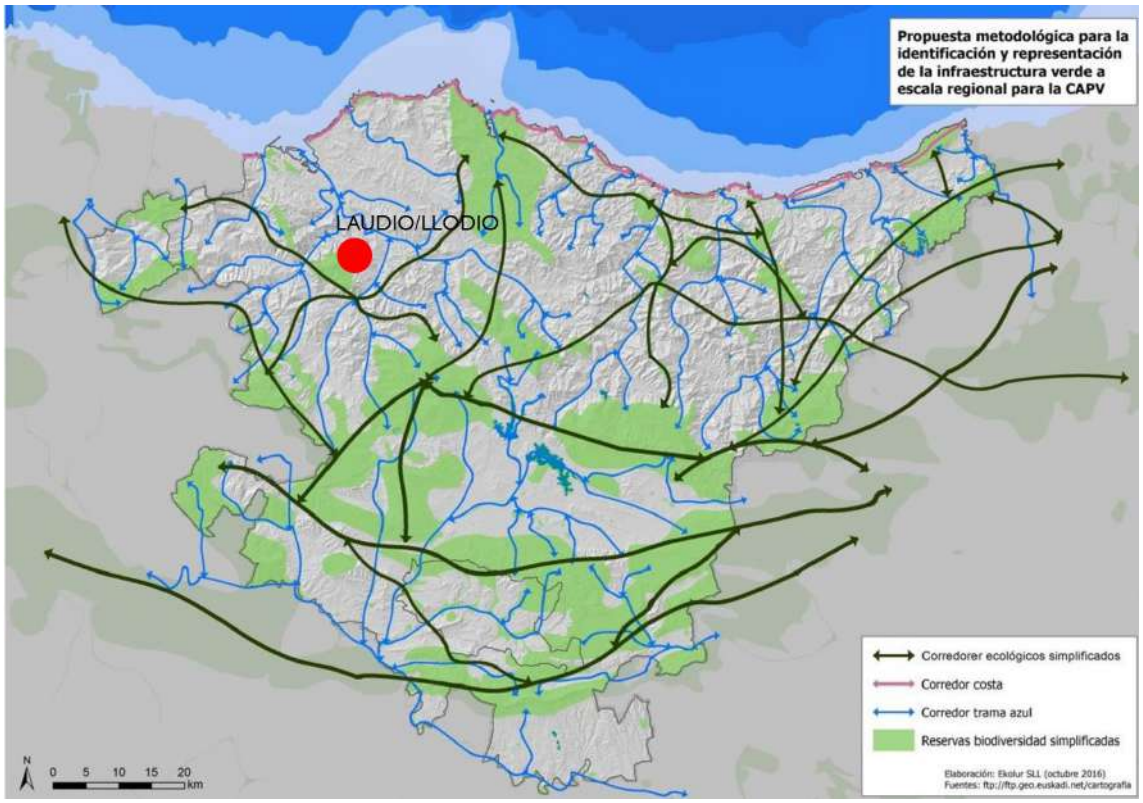

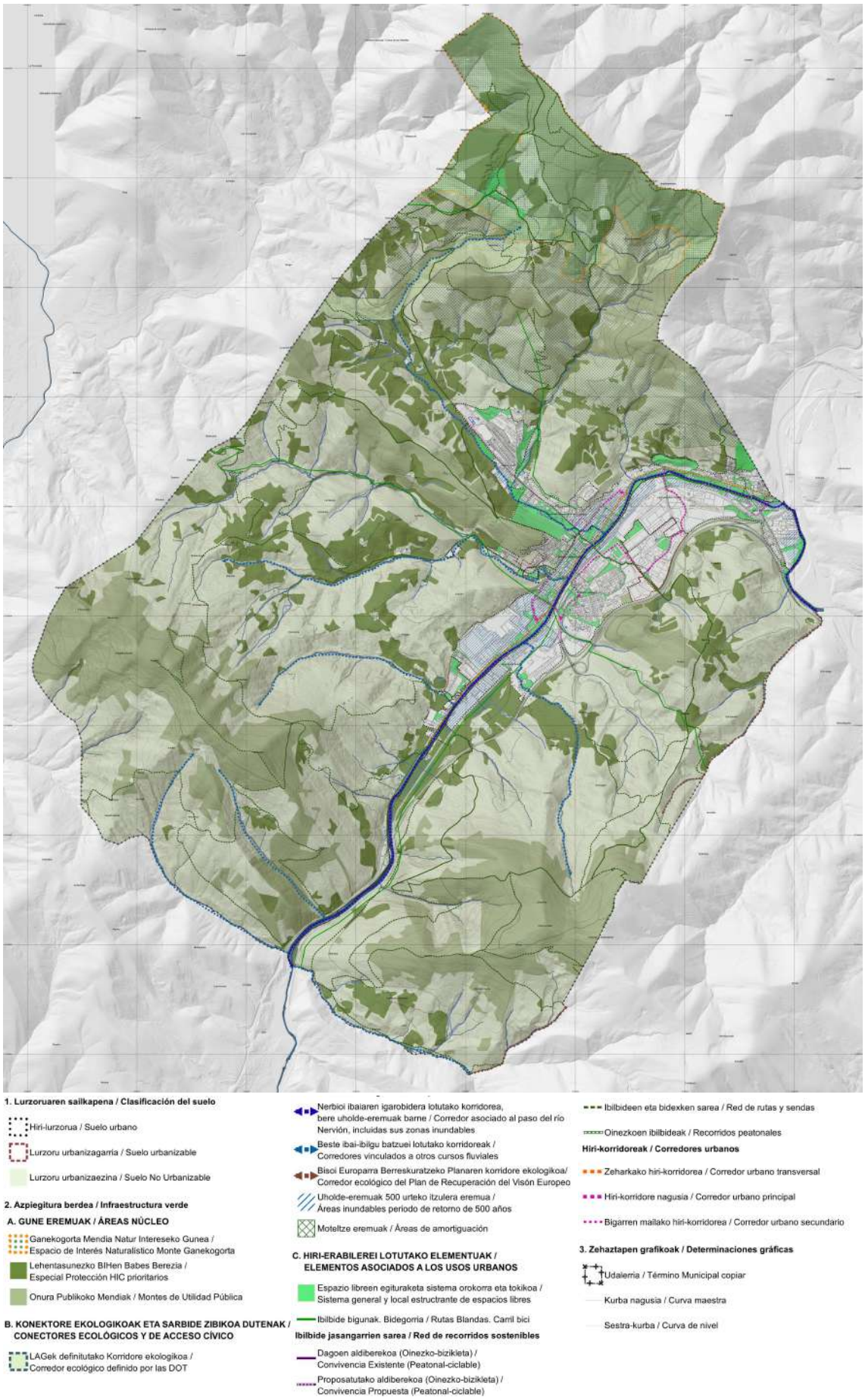

Azpiegitura berdearen aurrerapen-planoa.

Alonsotegiko HAPOren Aurrerapenaren Azpiegitura Berdearen parte dira honako sistema eta elementu hauek, hala nola arautu eta garatu beharreko eremuak:

a) Zerbitzu-gune ekosistemiko gisa integratzen dira Planaren Aurrerapen honek babestutako lurzoru urbanizaezinari atxikitzen zaizkion sistema hauek:

- EAEko Naturguneen Katalogo Irekiko Gonekogorta Mendiko Natura Intereseko Eremua.
- LAGek zehaztutako Moteltze Eremua, gaingiroki paisaiaren babesarekin bat datorrena.
- Onura Publikoko Mendiei dagozkien eremuak.
- Europar Bisoia Berreskuratzeko Planari lotutako habitatak.
- Habitaten Zuzentarauari dagozkion lehentasunezko eta ez lehentasunezko habitat naturalak.

b) Konektore ekologikoaren eta sarbide zibikoaren funtzioa betetzen duten elementu gisa

- LAGek definitutako baso-korridore ekologikoa.
- Ibaiek, errekek eta horien babes-eremuek definitutako Bilbe Urdina, EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko LPSaren arabera.
- Bidegorriari dagokion korridore zibikoa eta ibilbide bigunak.

Azpiegitura Berde hau hiri-erabilerei lotutako elementuekin osatzen da:

- Espazio libreen sistema orokorren sarea (landa-lurzoru babestuan daudenak izan ezik) eta espazio libre egituratzaileen tokiko sistemak barne hartzen ditu.
- Hiriko konektore berdeak, konektagarritasun ekologikoaren eta motorrik gabeko mugikortasunaren sustapenaren funtzioa ematen zaion bide-sareaz osatuak, besteak beste, lorategi-espazioen, bide-zuhaitzen eta oinezkoek bai eta bizikletek lehentasunez erabiltzen dituzten kaleen bidez. Azpiegitura berdeari jarraipena ematen dioten ekipamendu publikoek hiriko konektore berdeetan parte hartzen dute.

Aipatutako eremuak eta elementuak, Azpiegitura Berdearen osagai diren aldetik, egiturazko antolamenduari dagozkio. Hala ere, hiri-lurzoruan eta lurzoru urbanizagarrian dauden azpiegitura berdearen sistemen mugaketaren zehaztapena (garapen-plangintzara igorritako eremuetan) antolamendu xehatuko tresnak zehaztuko du behin betikotasunez. Honek, nolanahi ere, gainerako sistemekiko konektibitatea bermatuko du.

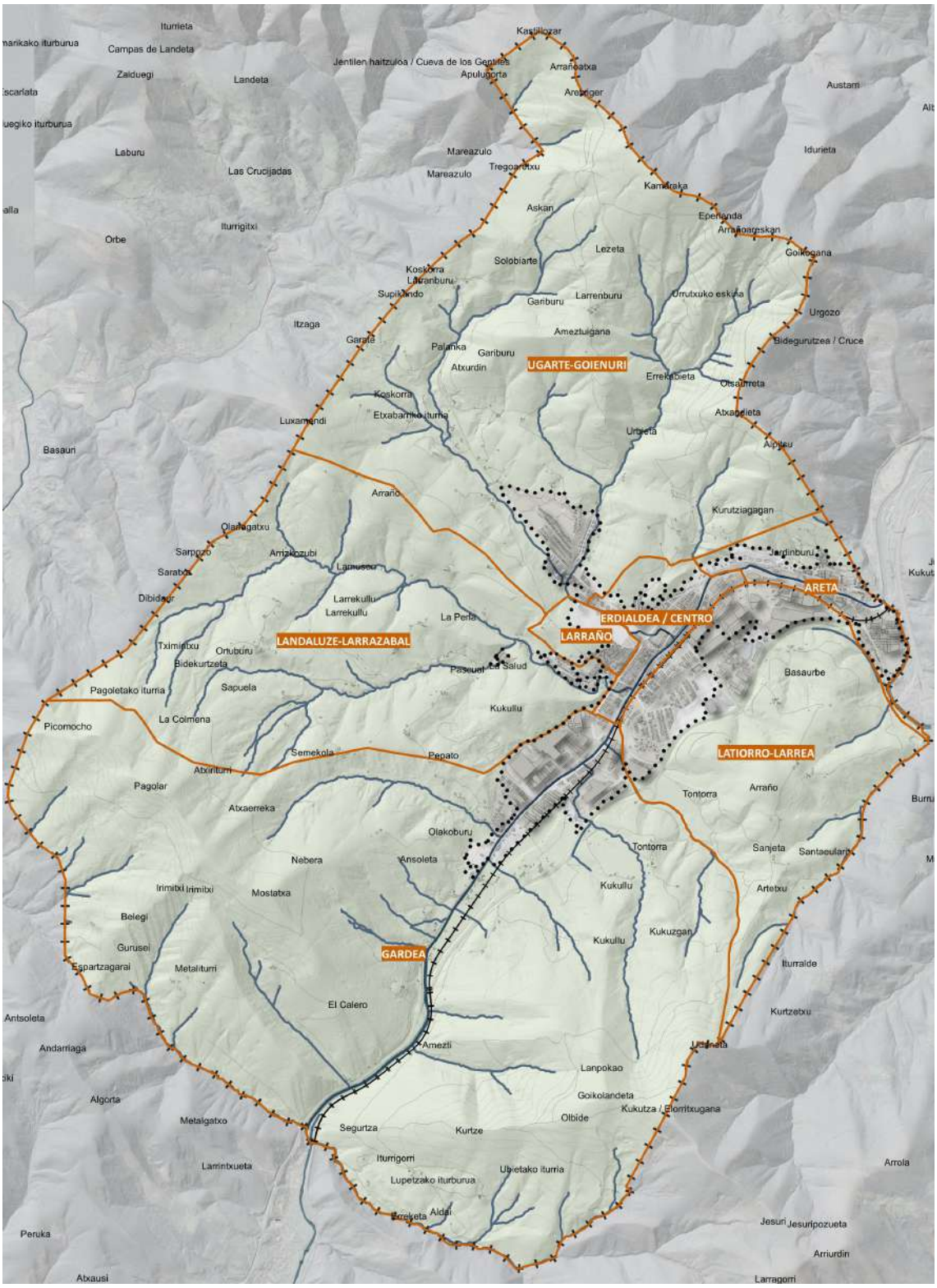

- Auzoen mugaketa / Delimitación de Barrios
- ARETA
- ERDIALDEA / CENTRO
- GARDEA
- LANDALUZE-LARRAZABAL
- LARRAÑO
- LATIORRO-LARREA
- UGARTE-GOIENURI

Laudioko udalerriko auzoak mugatzea.

3.2. HIRI-LURZORUA

3.2.1. HIRI-LURZORU FINKATUGABEA

EAELHLren 11.3. artikuluan xedatutakoa aplikatuta, HAPOren aurrerakinerako hiri-lurzoru finkatugabearen kategoria dute Planak hiri-lurzoru motari atxikitako lurzoruak, honako inguruabar hauetakoa ematen bada:

1. Urbanizazio finkaturik ez izatea, eraldaketa-jarduketen kasu hauetakoren batean badago:

    a. Eginda dagoen urbanizazioak hirigintza-antolamenduan agindutako beharrezko zuzkidura, zerbitzu eta azpiegiturak ez edukitzea, edo hornigai horiek gainean duten edo izan beharko duten eraikuntzari zerbitzu egokia emateko hirigintza-antolamenduan agindutako proportzio, neurri edo ezaugarririk ez edukitzea. Egungo urbanizazioa osatzeko eraldaketa-jarduketak dira, hori osatu gabe, eskasa edo desegokia delako.

    b. Egungo urbanizazioan funtsezko berritzea egitea, eraldaketa-jarduketa integralaren bidez, hiri-eremuaren zaharkitzea lehengoratzeko, eta antolamendu berria ezartzeko, zerbitzu, azpiegitura eta zuzkidura publikoak bermatuta, proposatutako erabilera eta intentsitate berrien proportzio egokiarekin. Hiri-berrikuntza jarduketak dira.

    c. Egungo urbanizazioa, eraberritze-jarduketa integralaren bidez zehaztea, batez ere egungo eraikuntzari zerbitzu emateko zuzkidura-maila egokia ezartzera bideratuta, hiri-eremua hobetzeko eta suspertzeko. Hiria berritzeko jarduketak dira.

    Hiri Berrikuntzako Jarduketa Integratuei (AI-RU) dagokie.

2. Hiri-lurzoruko eraikuntza-eremu, jarraien edo etenen, parte direnak eta Planak lehendik zegoena baino hirigintza-eraikigarritasun haztatu handiagoa esleitzen diena. Horiek LHBLTBren 7.1.b) artikuluan aurreikusitako zuzkidura-jarduketekin bat datoz, aprobetxamendua handitzeko proposamenei lotuta daude, urbanizazioa eraberritzeko edo berritzeko jarduketarik behar ez dutenak.

    Zuzkidura-jarduketekin (AD) bat dator.

EAELHLren interpretazio sistematiko batetik, Hiri-lurzoru Finkatugabetzat har daitezkeen hainbat jarduketa-tipologia bereiz daitezke. Horren arabera, Aurrerapen honetan honako hauek bereizten dira:

A. HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK.

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.01. Lipmesa-río

Jarduketa Integratua, Laudioko ekialdeko eremuan kokatzen dena, indarrean dagoen plangintzan hiri-lurzoruari atxikitako lurzoru batzuen gainean. Lurzoru horietan industria-erabilerako instalazioak daude, gaur egun erabiltzen ez diraenak. Hiri-berrikuntza proposatzen da, Aretako etorkizuneko hazkundearentzat izaera estrategikoko bizitegi-eremu bihurtzeko. Eremu horren antolamendua Gallarreko eta eremu hori lotuko lituzkeen kale egituratzaile berriaren eta autobiako zubibidearen arteko espazioaren artean geratuko litzateke. Bi bizitegi-bloke aurreikusten dira: lehenengoak zazpi (7) solairuko (BS+6) eraikuntza-profila du, eta bigarrenak bederatzi (9) solairuko (BS+8) altuera. Era berean, operazio horrek Nerbioi ibaiaren gaineko etorkizuneko zubiaren egikaritzeari lotutako kargak bere gain hartuko lituzke, Gallarrekorekiko konexioa ahalbidetzeko planteatzen dena. Lortu nahi den beste helburuetako bat eremuan mugikortasun jasangarria hobetzea da. Operazio honen bidez, igarotze-trafikoa Aretako hirigunetik pasatzea saihesten da, etorkizunean eremuko trafikoa baketzen lagunduz.

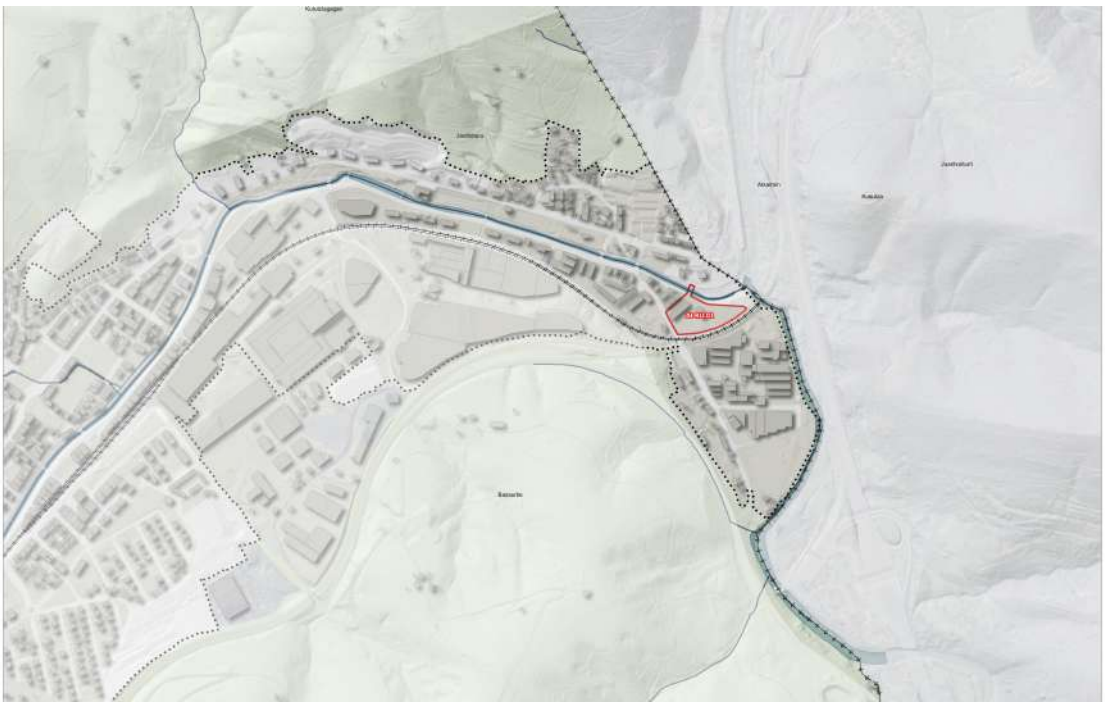

Azalera **Superficie**	13.070 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	100
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	10.086 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	100
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	961 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	40
		Dentsitatea **Densidad**	76,51 viv/Ha

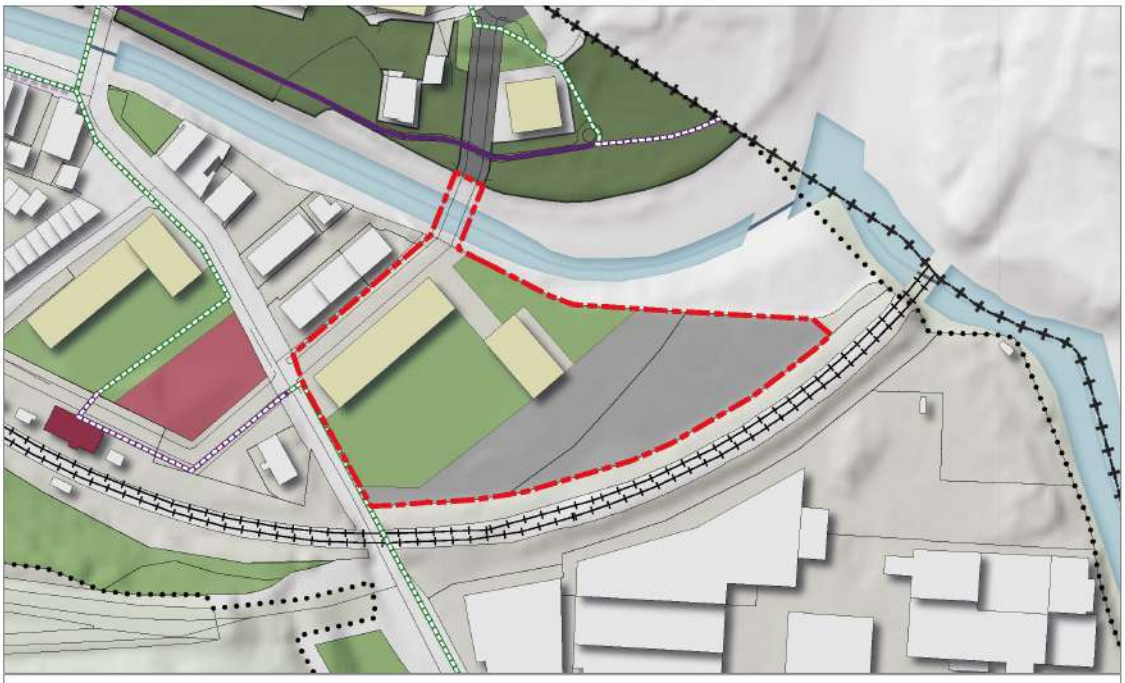

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.02. Lipmesa-Estación

Gaur egun jarduerarik ez duen Lipmesa enpresaren instalazioek hartzen duten kokalekuan Integratutako Jarduketa. Jarduketa estrategikoa da, degradazio-sintoma argiak dituen auzoko eremu bat leheneratu ahal izateko. Esku-hartze eremu esanguratsua da, Aretako tren-geltokiaren (Castejón-Bilbo linea) inguruan duen posizioagatik. Eremua hobetzea proposatzen da, industria-erabilerak kenduz eta horien ordez bizitegi-erabilera berriak, espazio libre berriak eta ekipamenduak jarriz, geltokia integratuko duen zentraltasun-espazio bat sortzen lagunduko dutenak, Aretako erdigunera hurbilduz.

Azalera **Superficie**	7.380 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	60
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	6.154 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	60
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.201 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	24
		Dentsitatea **Densidad**	81,30 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.03. Onieva

Jarduketa honen mugaketan sartutako finken kalifikazioa aldatzea planteatzen duen Jarduketa Integratua. Eraldaketa-jarduketa bat sortzea proposatzen da gaur egungo Onievako kotxetegietan, eremuan dauden kota-aldeak konpondu ahal izateko Bidezaharrak kalearekiko perpendikularra den bide baten bidez, Errotazar kalearen hegoaldeko luzapen gisa. Asmoa Onieva enpresako autobusen joan-etorriak kentzea da eta jarduera horretarako kokaleku egokiago bat bilatzea ere. Nagusiki bizitegi-erabilera duten bi eraikuntza-edukiontzi proposatzen dira, bost (5) (BS+4) solairuko altuerako profilarekin eta 42 etxebizitza inguruko edukierarekin. Era berean, egun dagoen aparkalekua herritarrentzako berdegune berri bat bihurtzea planteatzen da, proposatutako espazio librearen % 10a baino azalera txikiagoa gordeta eremu horretan aparkatzeko eskaerari erantzuteko.

Azalera **Superficie**	5.583 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	42
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	4.200 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	42
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.050 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	17
		Dentsitatea **Densidad**	75,23 viv/Ha

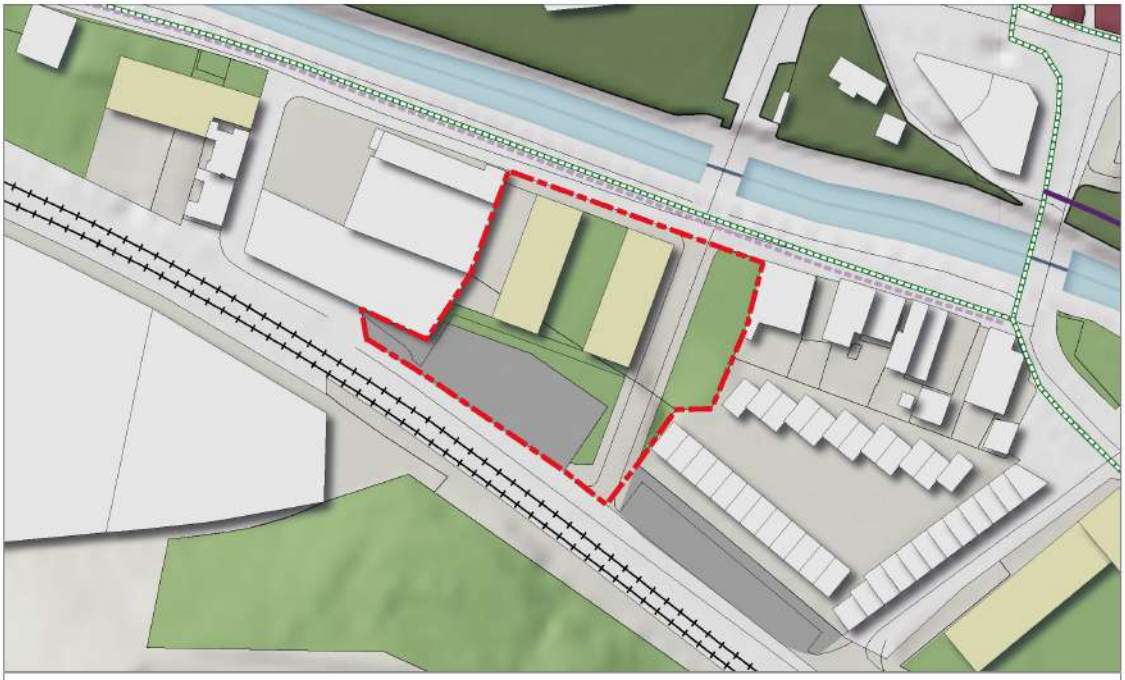

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.04A. Bidezaharrak I

Aurrerapen honetan Bidezaharrak lehengoratzeko aurreikusitako hiru jarduketetako bat da. Jarduketa honen helburua hirugarren sektoreko jarduera ekonomikoen eremu erreferente bat sortzea da, herritarrentzat berreskuratutako eremu batean. Eremua biribilgune baten bidez antolatzea planteatu da, hirigunera eta auzo berrira sartzeko eta handik irteteko trafikoa zuzendu ahal izango duena. Eremu hori norabide bakarreko bide baten bidez egituratuta dago, ekialderantz, planteatzen diren espazio libreak eta erabilera desberdinetako eraikinak artikulatzen dituena. Hirugarren sektoreko erabilerak nagusi izango diren eremu bat proposatzen da, baina eraikigarritasunaren zati bat etxebizitza-erabilerarako bideratzeari kalterik egin gabe. Udalerriarentzako eremu estrategikotzat jotzen da, eremuaren pertzepzioa erabat aldatuko lukeena, eta, horrez gain, dibertsitate funtzionala nagusituko litzatekeen hiri-eremu jarraitu bat sortuko luke.

Azalera **Superficie**	23.477 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**69**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	7.088 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	69
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	21.620 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**28**
		Dentsitatea **Densidad**	**29,39 viv/Ha**

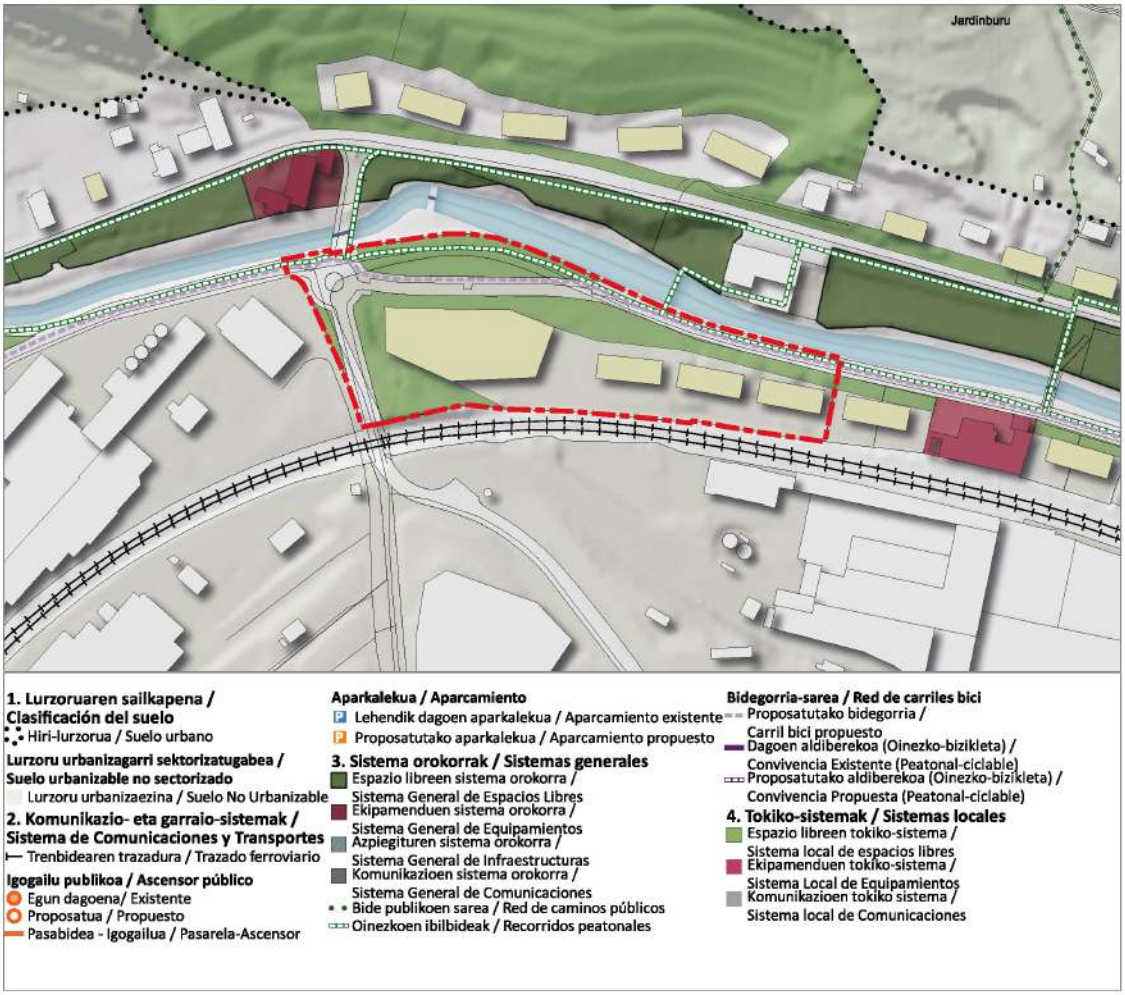

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.04B. Bidezaharrak II

Bidezaharrak lehengoratzeko aurreikusitako hiru jarduketetako bat da. Jarduketa honen helburua auzoan zentraltasun-eremu bat sortzea da. Eremu horrek ekipamendu komunitarioaren erreserba bat eta nagusiki bizitegi-erabilerarako diren bi eraikuntza-edukiontzi aurreikusten ditu, BS+4+AT profila eta 46 etxebizitzako edukiera dituztenak.

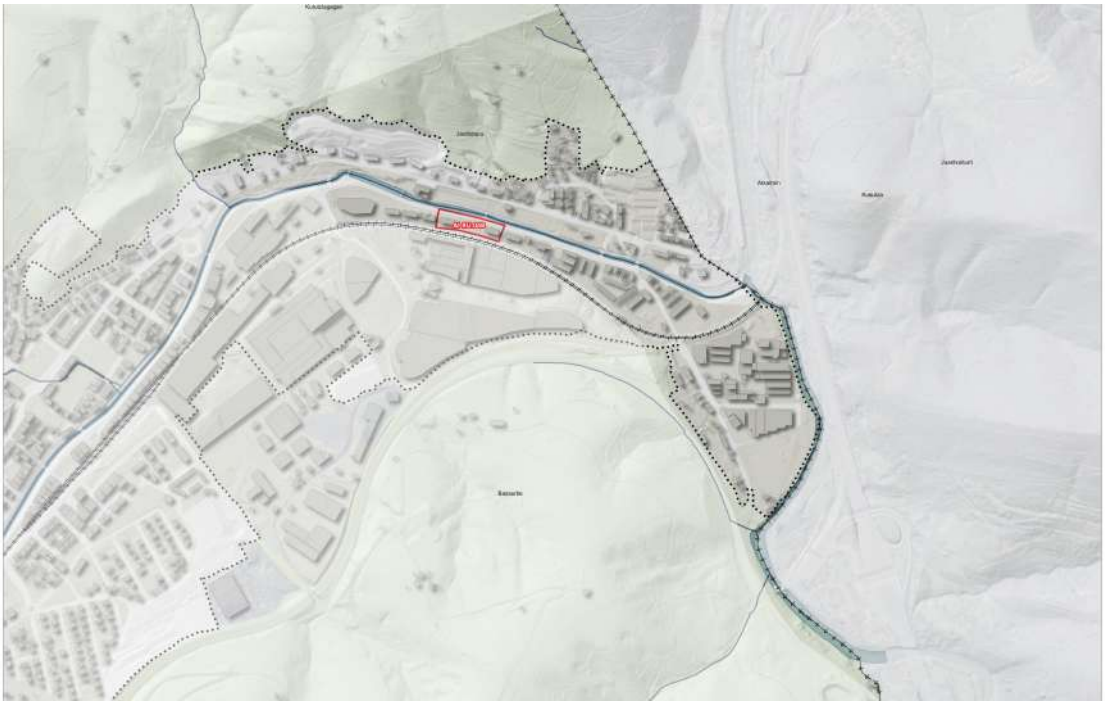

Azalera **Superficie**	7.727 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	46
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	4.725 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	46
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.050 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	18
		Dentsitatea **Densidad**	59,53 viv/Ha

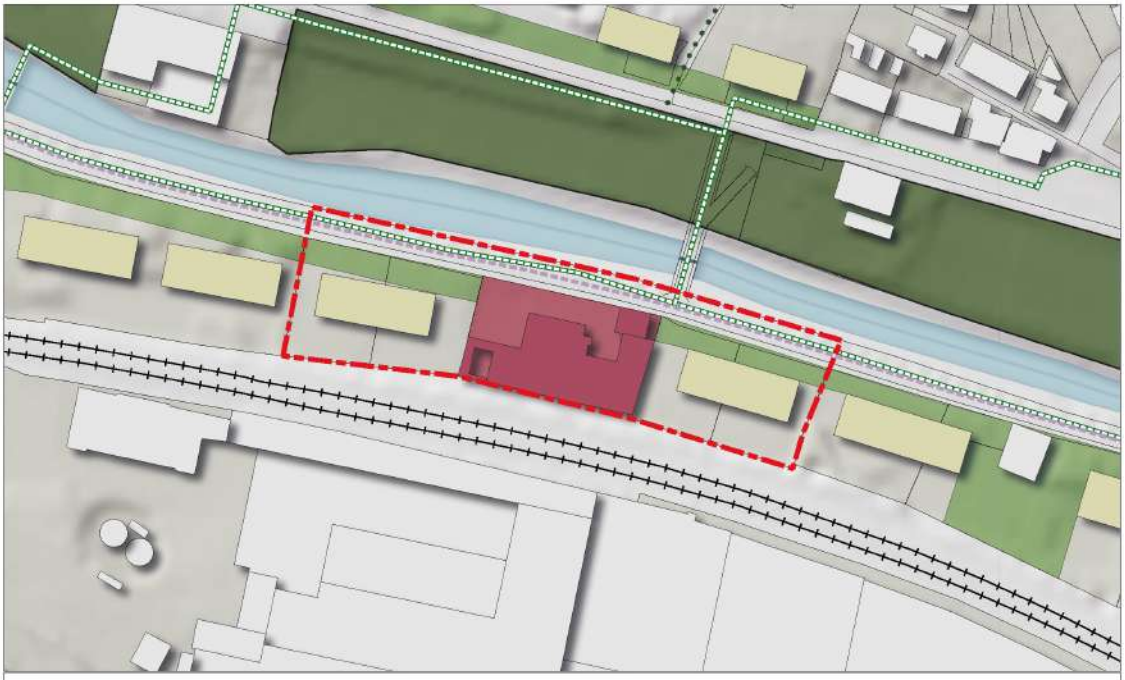

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.04C. Bidezaharrak III

Bidezaharrak lehengoratzeko aurreikusitako hiru jarduketetako bat da. Jarduketa honen helburua bizitegi-eremu bat sortzea da, auzo lineal horren azken zatia Areta auzoko baserri-gunearekin lotzeko. Guztira 2 bizitegi-bloke aurreikusten dira, eta horietako bat Paso a Nivel kaleko 2. zenbakian eraitsi nahi den etxebizitza-blokeko bizilagunei ostatu emateko erabiliko da. Gainera, eremuak eraikin babestu bat du (Goikoetxe Baserria), antolamenduaren barruan sartu nahi dena zuzkidura-erabilera batekin.

Azalera **Superficie**	6.241 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**55**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**13**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	5.548 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	42
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.169 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**22**
		Dentsitatea **Densidad**	**88,13 viv/Ha**

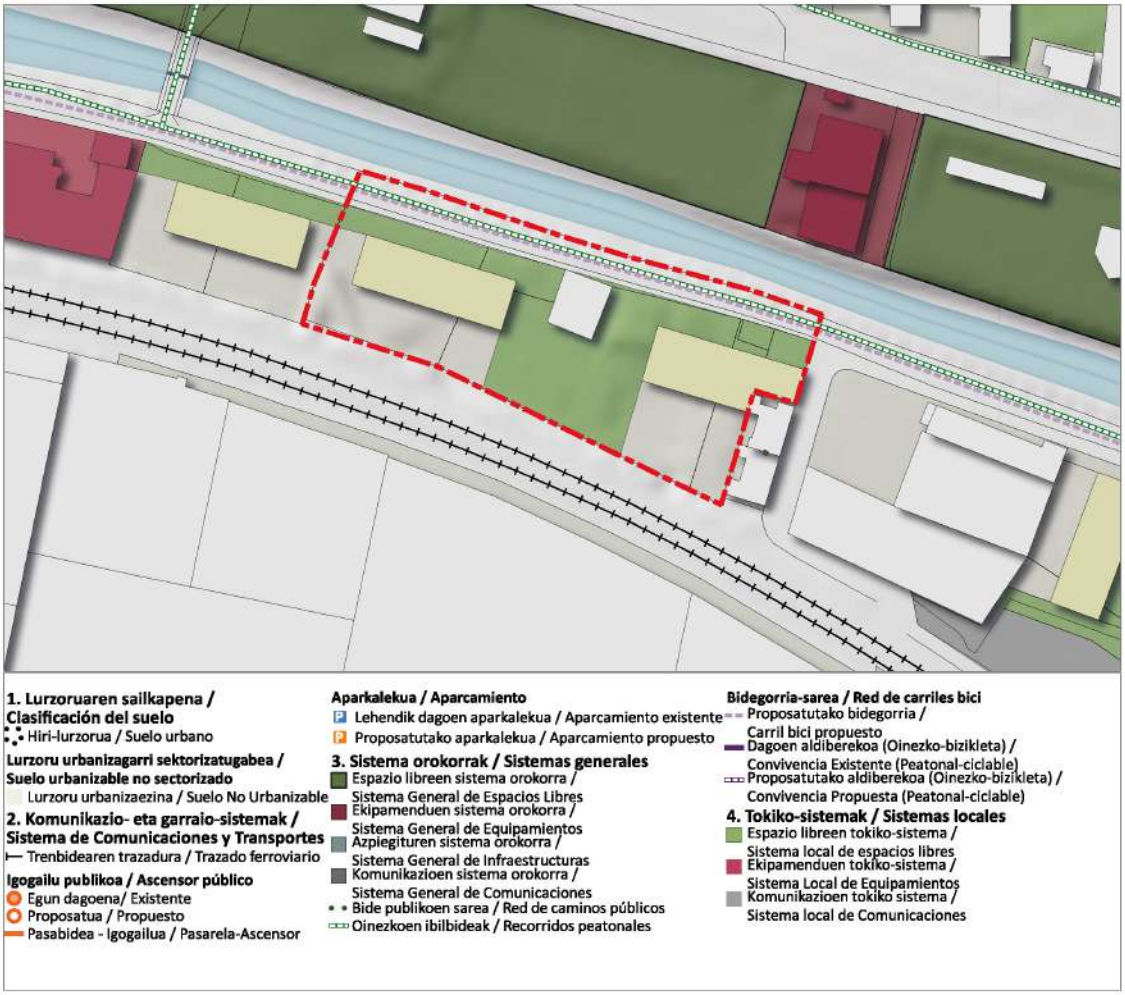

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.05. Areta I

Areta kalerako lerrokadura berria ezartzeko jarduketak. Jarduketa honek kalearen lerrokadura iparralderantz metro batzuk atzeraematea dakar, morfologia linealeko espazio libre bat lortuz eta Areta kalearekin kontaktuan dagoena. Lerrokadura berriak lehendik dauden eraikinei eragiten die, eta antolamendutik kanpo uzten ditu. Horregatik, etxebizitza kolektiboko bi bloke berri eraikitzea proposatzen da, aurrekoak ordeztuko dituztenak eta eragindako bizilagunen ostatu-arazoa konponduko dutenak. Esku-hartze honek eremuan dauden etxebizitzen kopurua (10 etxebizitza) bikoiztea dakar, nagusiki bizitegi-edukia duten bi eraikuntza-edukiontzi eraikiz, bakoitza 10 etxebizitzatarako.

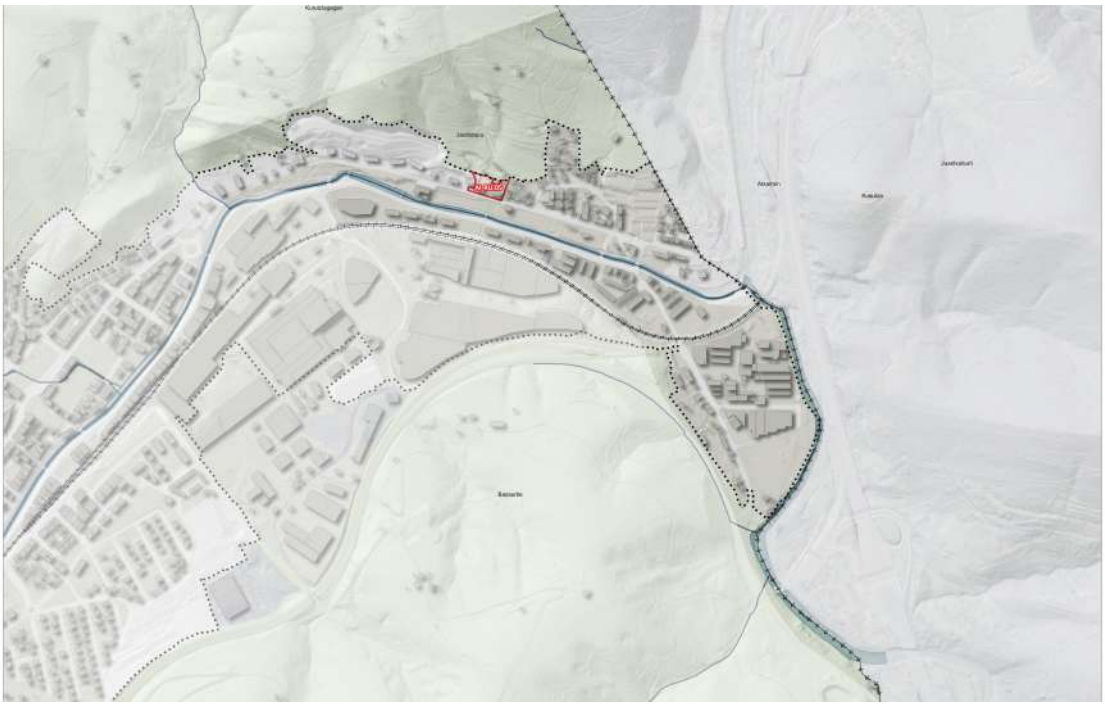

Azalera **Superficie**	4.012 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**20**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**10**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	2.100 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	10
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**8**
		Dentsitatea **Densidad**	**49,85 viv/Ha**

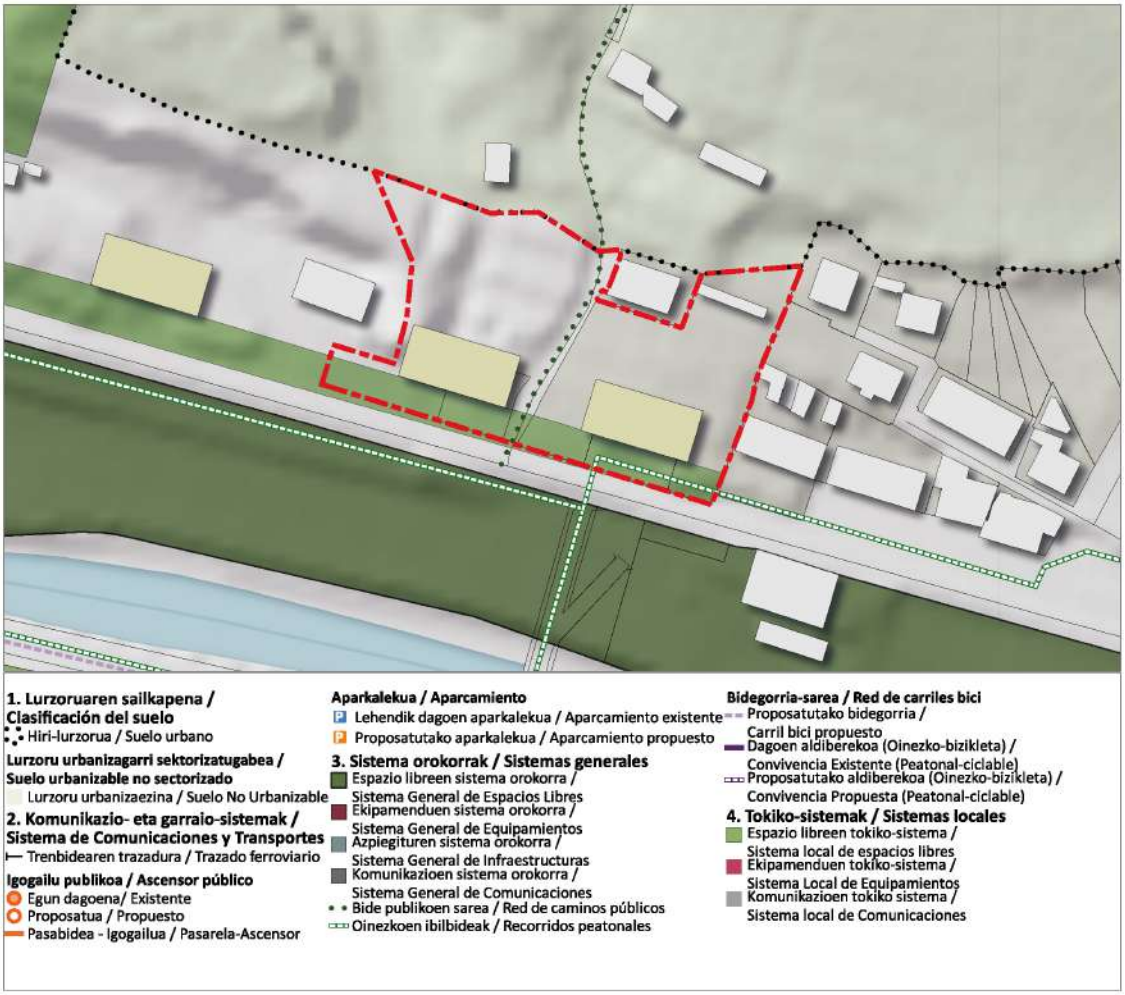

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.06. Areta II

Areta kalerako lerrokadura berria ezartzeko jarduketak. Jarduketa honek kalearen lerrokadura iparralderantz metro batzuk atzeraematea dakar, dagoen morfologia linealeko espazio libre bat lortuz, Areta kalearekin kontaktuan dagoena eta aurreko jarduketan lortutakoarekin jarraituta. Lerrokadura berriak lehendik dagoen eraikin bati eragiten dio, eta antolamendutik kanpo uzten du. Hori dela eta, etxebizitza kolektiboen bloke berri bat eraikitzea proposatzen da, eremuan dauden etxebizitzen kopurua handituz (etxebizitza 1) 10 etxebizitzako edukiera duen bizitegi-bloke baten bidez.

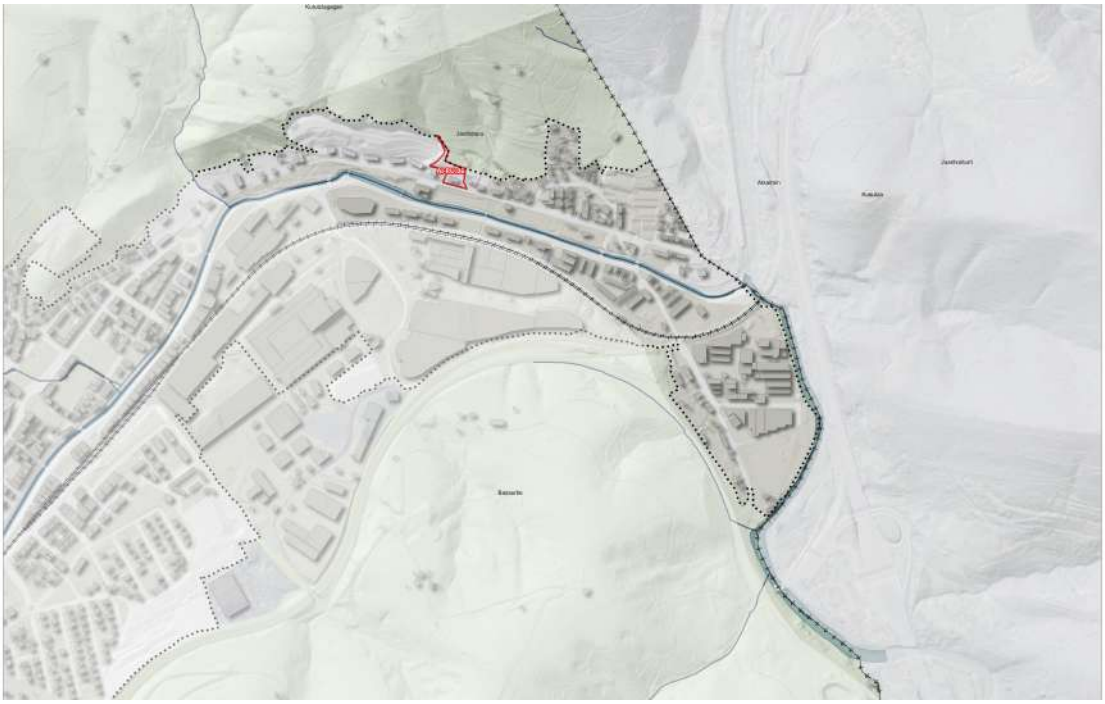

Azalera **Superficie**	3.947 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	10
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	1
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.050 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	9
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	4
		Dentsitatea **Densidad**	25,34 viv/Ha

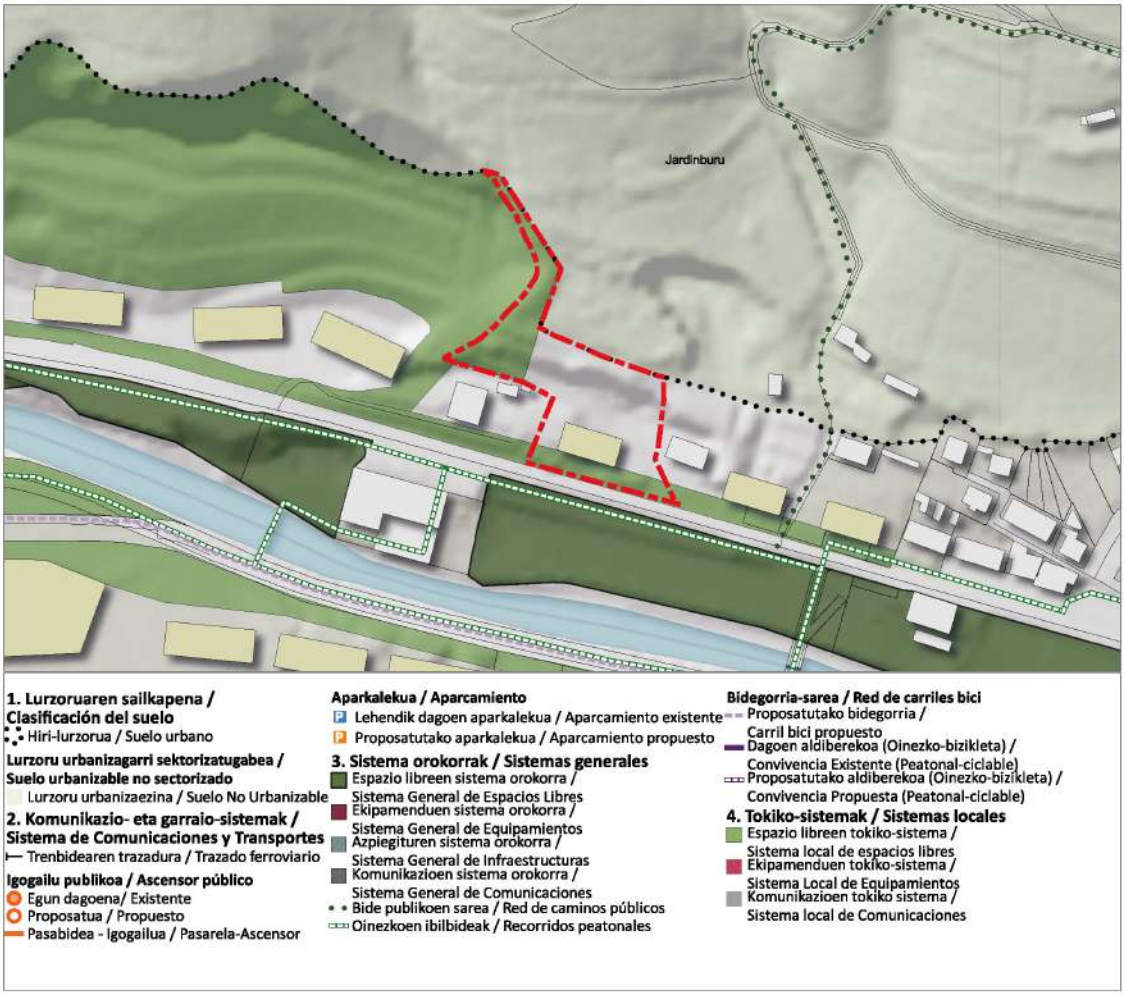

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.07. Mordones-Aldapeta

Jarduketa Integratua, duen kokapen zentralagatik estrategikotzat planteatzen dena. Asmo handiko hirigintza-eraldaketako jarduketa da; izan ere, 15 etxebizitza ordeztea planteatzen du, guztira 69 etxebizitza eraikitzeko, nagusiki bizitegi-erabilera duten 3 eraikuntza-edukiontzitan eta sestra azpiko aparkaleku batean banatuta, auzoan eta erdialdean aparkaleku-plazarik ez egotearen arazoa konpontzeko. Era berean, proiektatzen den eraikinak auzoaren goialderako irisgarritasun-arazoak konpondu beharko ditu. Adierazi behar da sestra azpiko aparkalekuak planteatzeak espazio libre publikoak eta herritarrentzako ekipamenduak lortzea ahalbidetzen duela, bai eta hiri-hobekuntza eta auzoaren birkualifikazioa ere. Mugikortasunari dagokionez, Aldapeta kalea zabaltzea planteatzen da.

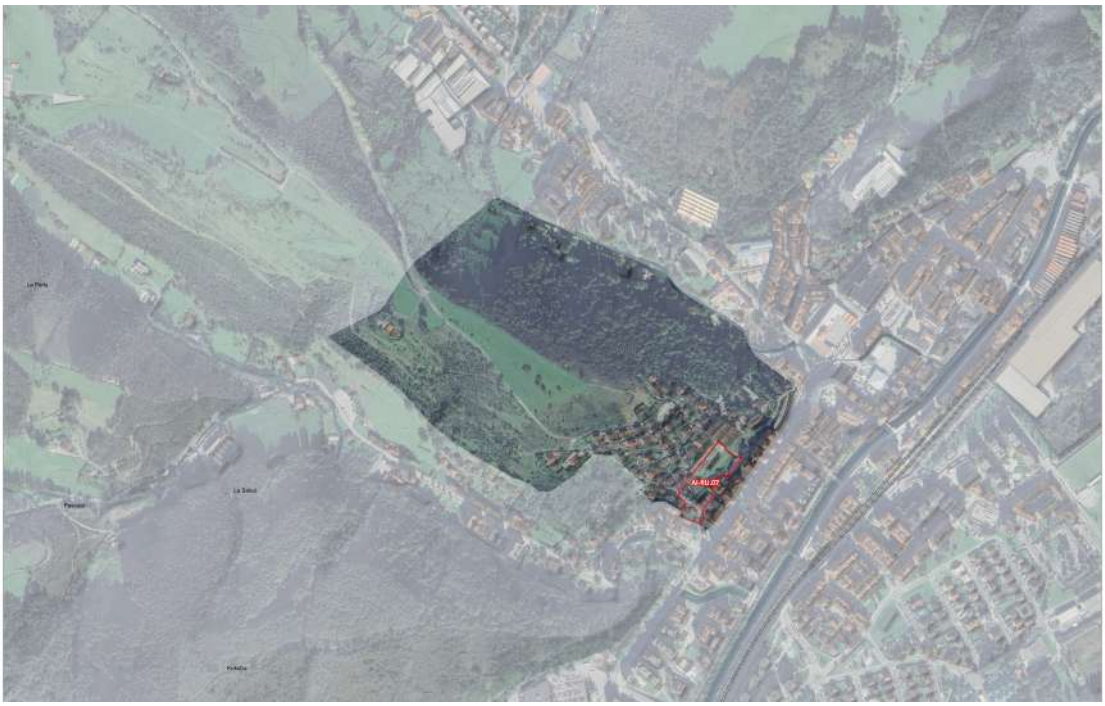

Azalera **Superficie**	7.313 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	69
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	15
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	6.962 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	54
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	28
		Dentsitatea **Densidad**	94,35 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.08. Bitorika harrobia

Jarduketa Integratua, non harrobiko egungo udal-lurzoruan auzo berri bat eraikitzea proposatzen da. Bitorika kaleari jarraipena eman nahi zaio, baita Areta Auzoaren eta Erdigunekoaren arteko hiri-continuumari ere. Eraikuntza-edukiontziak proposatzen dira nagusiki bizitegikoak diren erabilera berriak hartu ahal izateko, zortzi solairuko (BS+7) altuerako eraikuntza-profilarekin, eraikin horien beheko solairuetan hirugarren sektoreko eta ekipamenduko erabilerak konbinatuz. Eraikin berriak berdegune publikoetan eta lorategietan txertatuta daude. Operazio estrategikoa da, babes publikoko araubideren bati atxikitako etxebizitzetarako 180 etxebizitza egin ahal izateko.

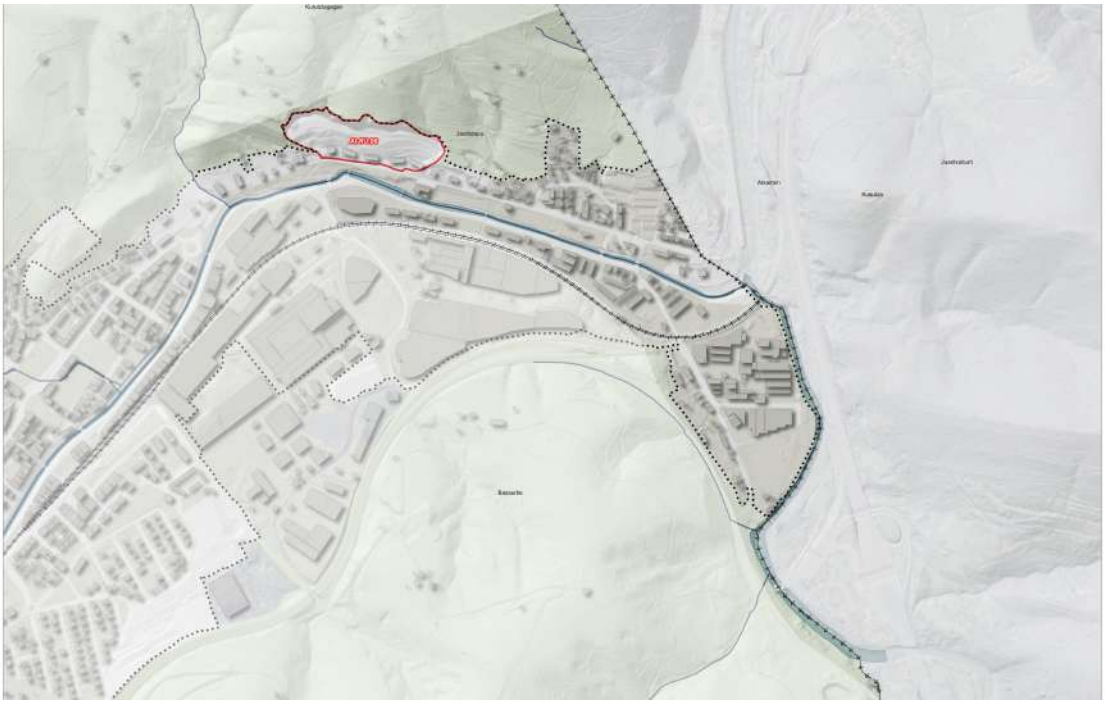

Azalera **Superficie**	42.300 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**180**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	17.900 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	180
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.050 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**72**
		Dentsitatea **Densidad**	**42,55 viv/Ha**

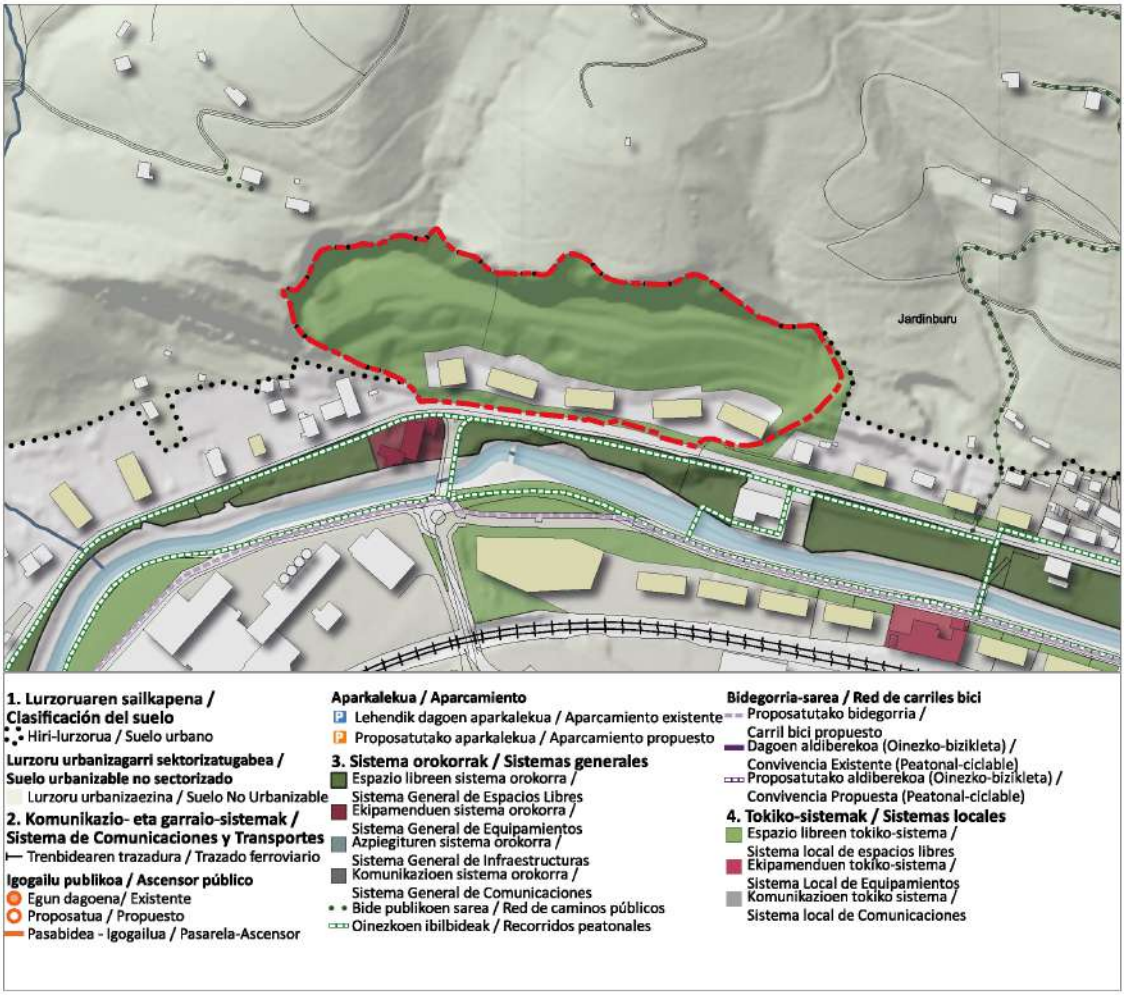

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.09. Gallarreko kalea

Jarduketa honen helburua udalerriaren ekialdeko muturrean Nerbioi ibaiaren bi aldeen arteko lotura-ardatz berri bat sortzea da. Gaur egun Lipmesako instalazioak dauden bizitegi-eremu berria eta Aretako geltokia lotuko lituzkeen ibilgailuen trafiko-lotura bat sortzea proposatzen du. Proposatutako jarduketa Nerbioiko ibai-parkearen plan bereziak aurreikusten duen antolamenduarekin bateragarria da. Jarduketa integratu honetan, bide-konexio bat lortzeaz gain, nagusiki bizitegi-erabilerak dituen edukiontzi bat planteatzen da, BS+3+AT eraikuntza-profila duena eta babes publikoko araubuderen bati bideratutako 18 etxebizitza hartuko dituena.

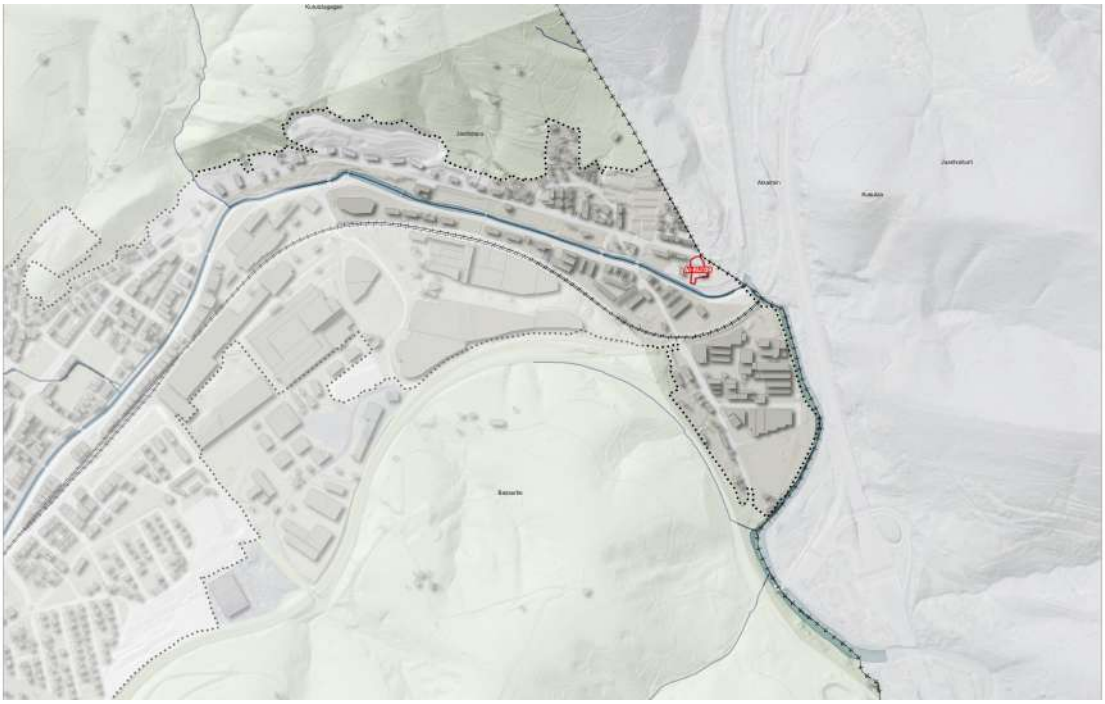

Azalera **Superficie**	2.129 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	18
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.800 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	18
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	18
		Dentsitatea **Densidad**	84,55 viv/Ha

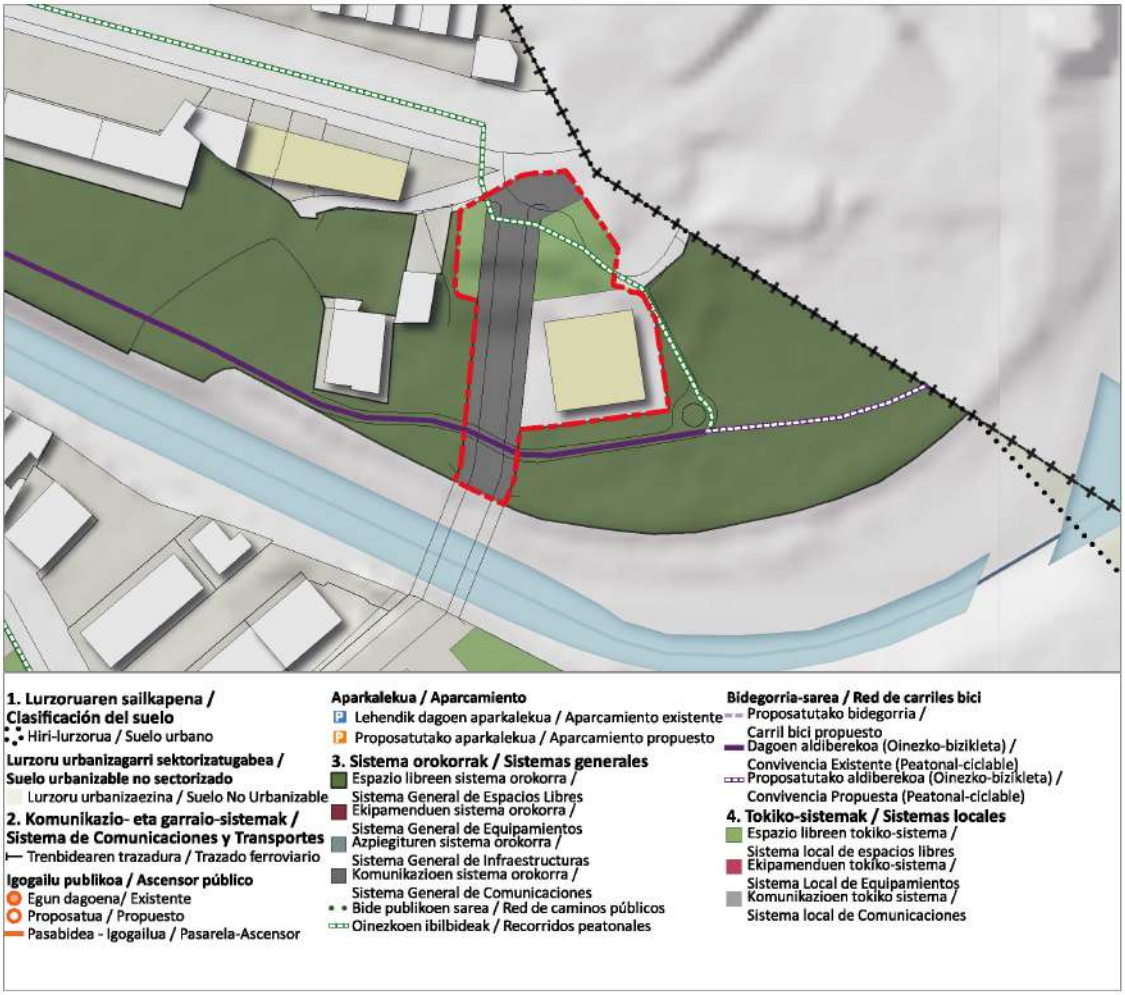

HIRI-BERRIKUNTZAKO JARDUKETA INTEGRATUAK
AI-RU.10Virgen del Carmen I

Karmengo Ama Birjina kalearen eta ibaiaren arteko hiri-eremu batean dagoen Jarduketa Integrala. Esku-hartze honetan, egokia dirudi eremuan dauden ondare izaerako eraikinak kontserbatzea, eta horiek bizitegikoa ez diren beste erabilera batzuekin hornitzea ere. Villa indianoa (Karmengo Ama Birjinaren Etxea, 16) tokiko izaera duen ekipamendua izatea proposatzen da. Bestalde, begiratokiak ezaugarri dituen eraikina (Karmengo Ama Birjinaren Etxea, 14) hotel-erabilerarako proposatzen da. Eremu horretan, Aurrerapenak 52 etxebizitza proposatzen ditu, espazio libre publikoz inguratutako hiru bloke kolektibo berritan.

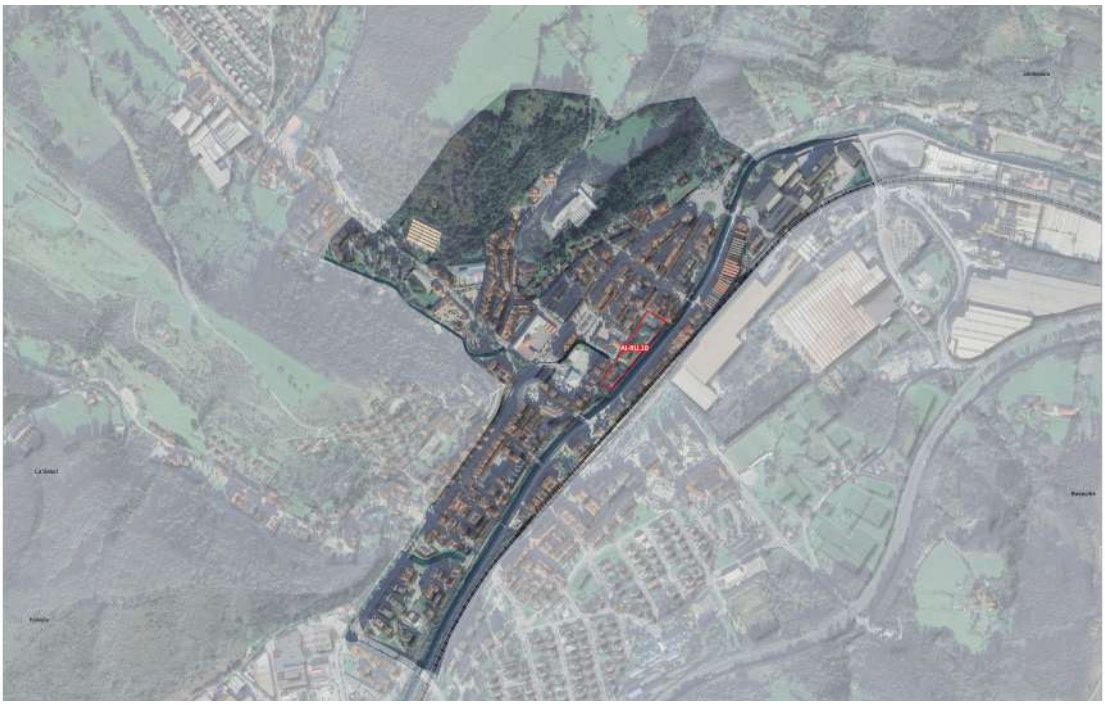

Azalera **Superficie**	7.211 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	52
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	4
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	5.202 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	48
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.201 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	21
		Dentsitatea **Densidad**	72,11 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

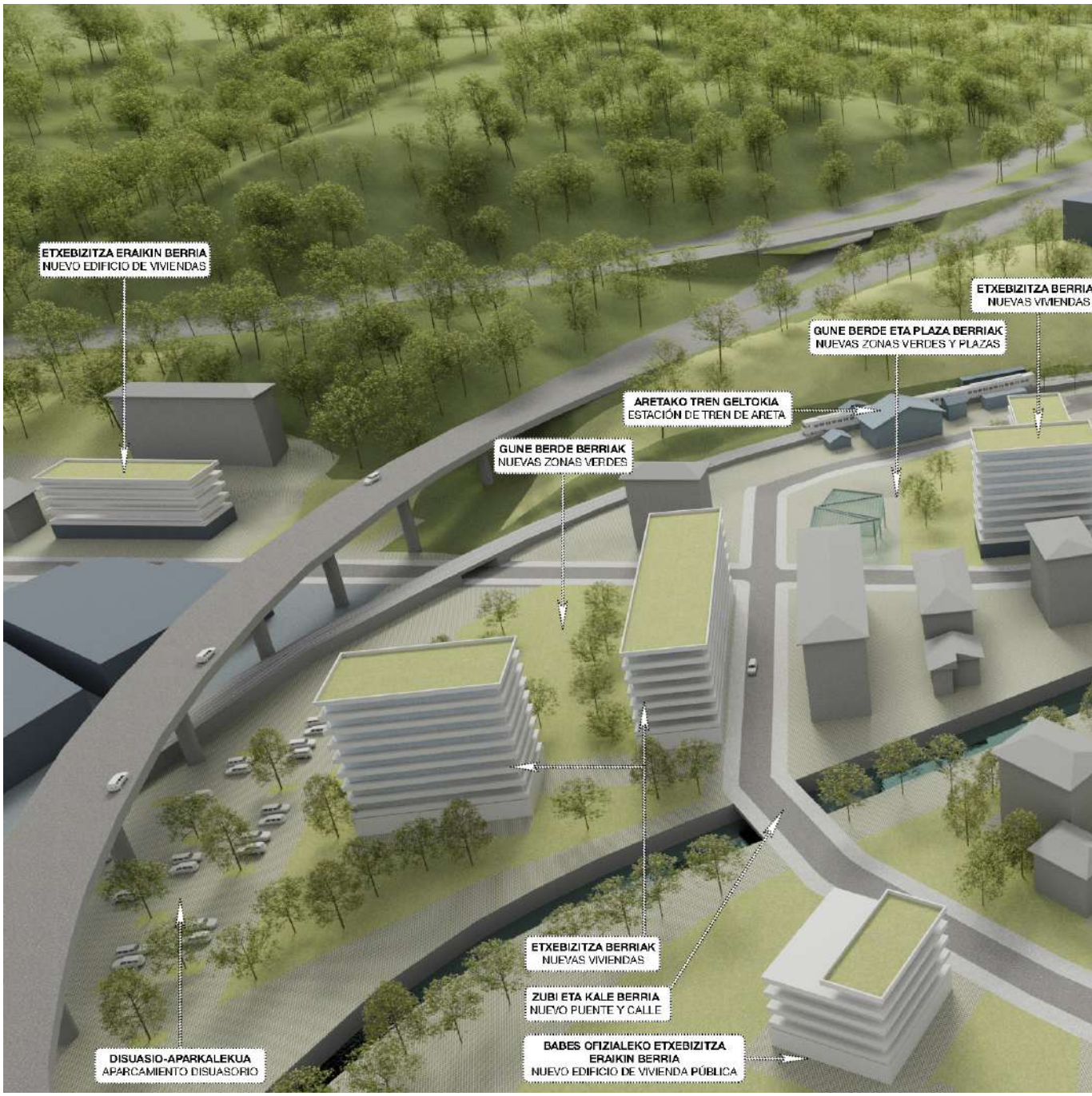

Proiektu-saiakuntza. Irudi orientagarria.

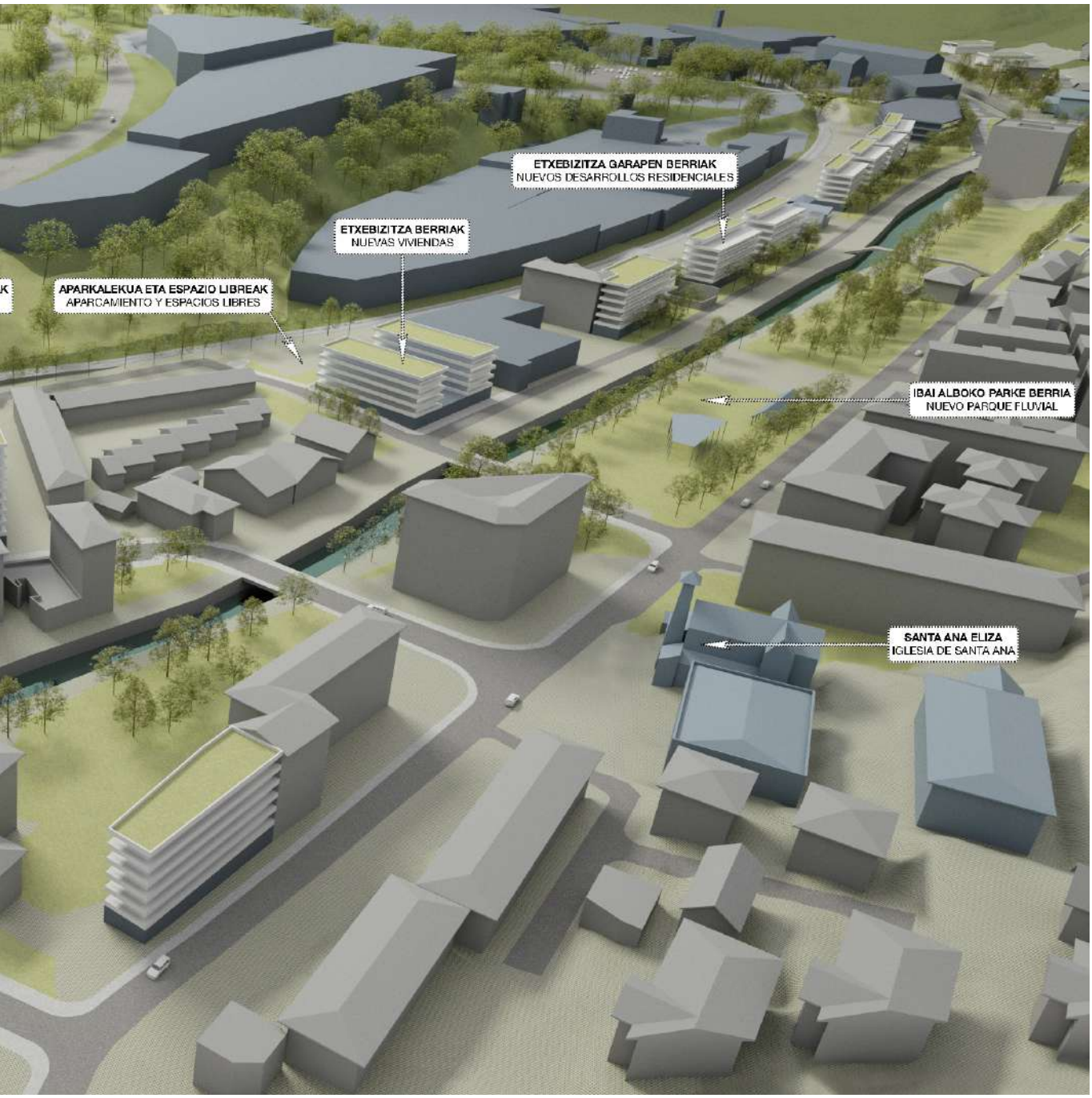
ETXEBIZITZA GARAPEN BERRIAK
NUEVOS DESARROLLOS RESIDENCIALES
ETXEBIZITZA BERRIAK
NUEVAS VIVIENDAS
APARKALEKUA ETA ESPAZIO LIBREAK
APARCAMIENTO Y ESPACIOS LIBRES
IBAI ALBOKO PARKE BERRIA
NUEVO PARQUE FLUVIAL
SANTA ANA ELIZA
IGLESIA DE SANTA ANA

B. ERAIKITAKO EREMUETAN ERAIKIGARRITASUNA HANDITZEAGATIK ESKATZEN DIREN ZUZKIDURA-JARDUKETAK.

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.01. Zumalakarregi kalea – rotonda.

Indarreko plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen ditu, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan ezarritakoaren arabera. Hiri-lurzoru finkatugabean dagoen Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da, Zumalakarregi Etorbidearen iparraldeko sarreran. Bloke bat altueran eraikitzea aurreikusten da, bizitegi-erabilera nagusiarekin eta gehienez ere 30 etxebizitzarako edukierarekin. Jarduketa horrek etorbidearen iparraldeko zatiaren konfigurazioa osatzen lagunduko du. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

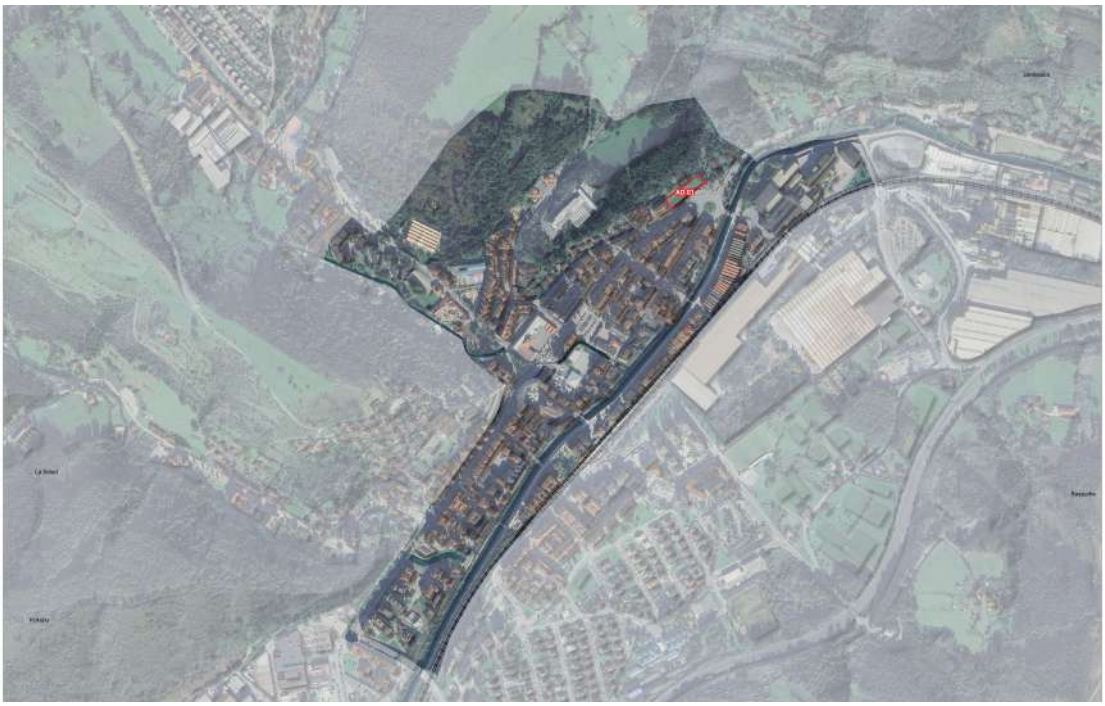

Azalera **Superficie**	2.331 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	22
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	2.160 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	22
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	480 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	94,38 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.02. Bitorika kalea I.

Indarreko plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen ditu, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan ezarritakoaren arabera. Aurrerapenak Bitorika kalera hiri-aurrealde bat sortzea planteatzen du, eraiki gabeko lurzatiak osatuz. Lurzati honetan Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da, inguruan mugatutako Zuzkidura-jarduketekin batera (AD-03 eta AD-04), Laudioko gune nagusiaren eta Areta auzoko hirigunearen artean hiri-continuum bat sortzen lagunduko duena. Bi (2) solairuko (BS+1) altuera gainditzen ez duen etxebizitza-bloke bat aurreikusten da, paisaia ez aldatzeko. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

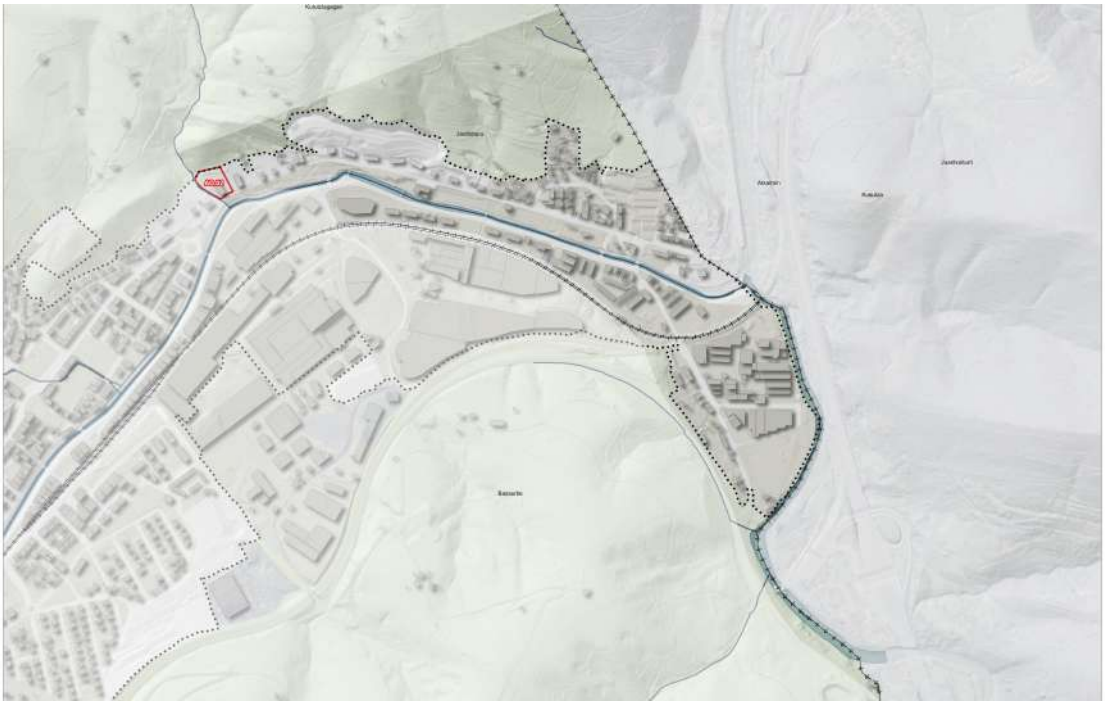

Azalera **Superficie**	4.969 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**9**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.052 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	9
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	**18,11 viv/Ha**

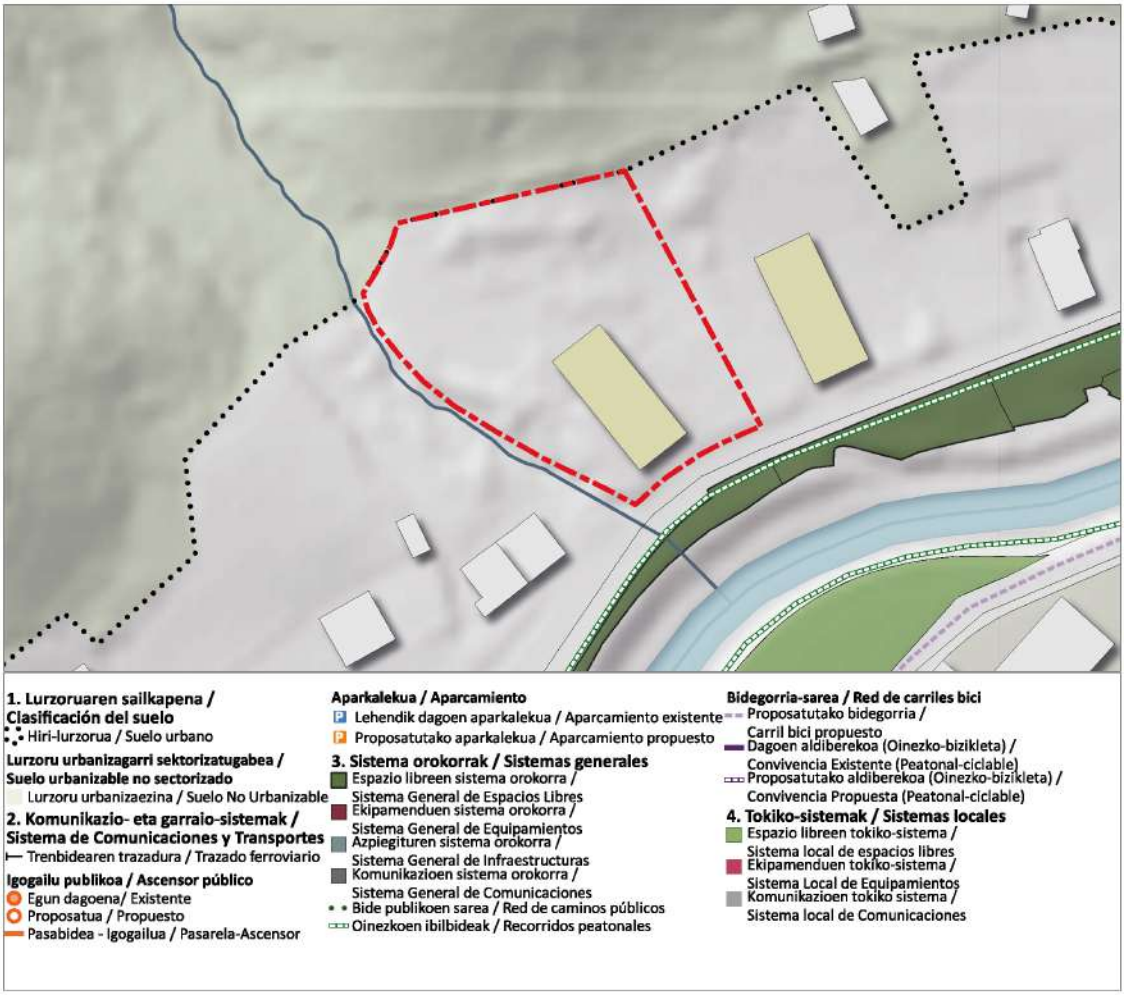

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.03. Bitorika kalea II.

Indarreko plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen ditu, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan ezarritakoaren arabera. Aurrerapenak Bitorika kalera hiri-aurrealde bat sortzea planteatzen du, eraiki gabeko lurzatiak osatuz. Lurzati honetan Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da, inguruan mugatutako Zuzkidura-jarduketekin batera (AD-02 eta AD-04), Laudioko gune nagusiaren eta Areta auzoko hirigunearen artean hiri-continuum bat sortzen lagunduko duena. Bi (2) solairuko (BS+1) altuera gainditzen ez duen etxebizitza-bloke bat aurreikusten da, paisaia ez aldatzeko. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

Azalera **Superficie**	4.003 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**9**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.052 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	9
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	**22,48 viv/Ha**

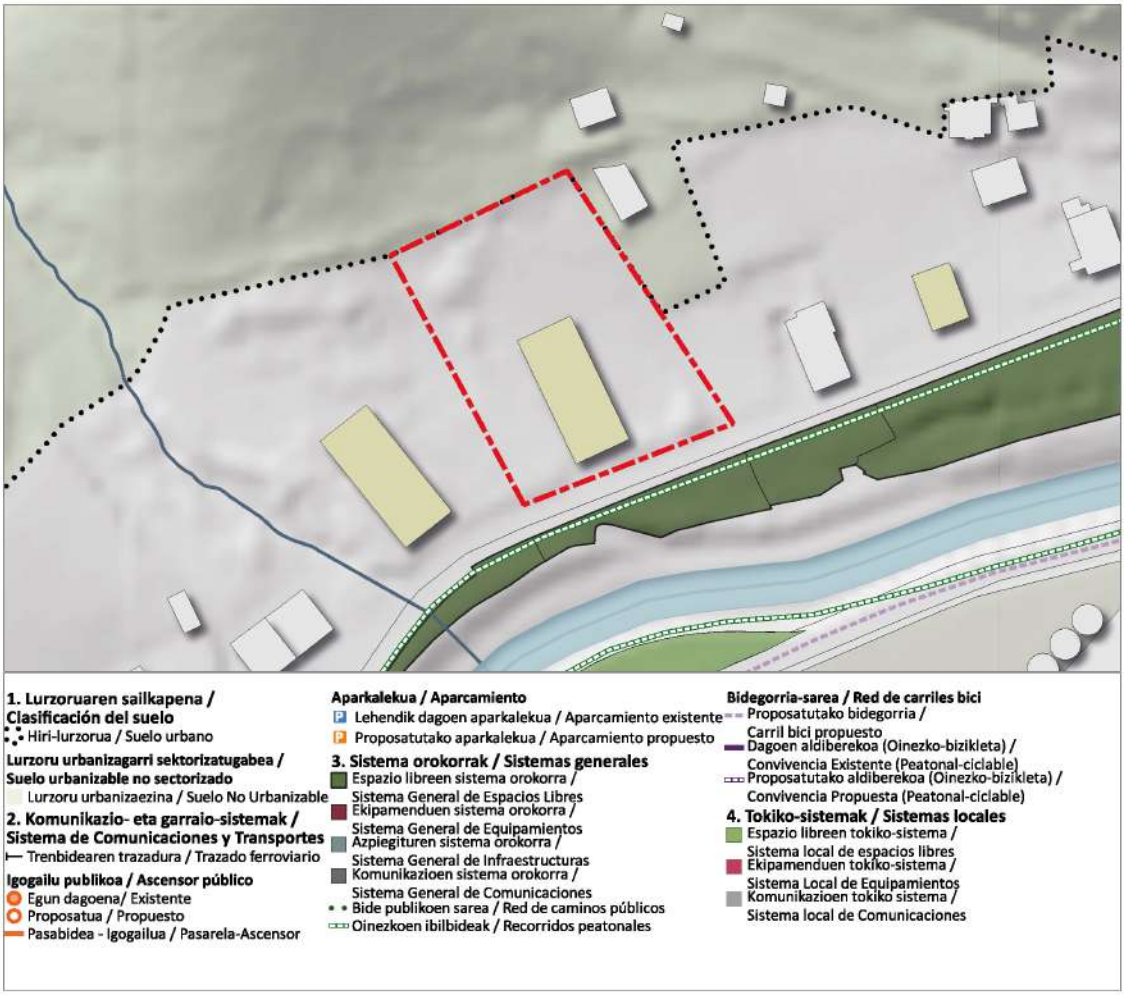

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.04. Bitorika kalea III.

Indarreko plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen ditu, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan ezarritakoaren arabera. Aurrerapenak Bitorika kalera hiri-aurrealde bat sortzea planteatzen du, eraiki gabeko lurzatiak osatuz. Lurzati honetan Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da, AD-02 eta AD-03 Zuzkidura-jarduketekin batera, Laudioko gune nagusiaren eta Areta auzoko hirigunearen artean hiri-continuum bat sortzen lagunduko duena. Bi (2) solairuko (BS+1) altuera gainditzen ez duen etxebizitza-bloke bat aurreikusten da, forma eta bolumen bereko eraikinak dituzten bi lurzatiren artean dagoelako. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

Azalera **Superficie**	2.243 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	2
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	300 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	2
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	8,92 viv/Ha

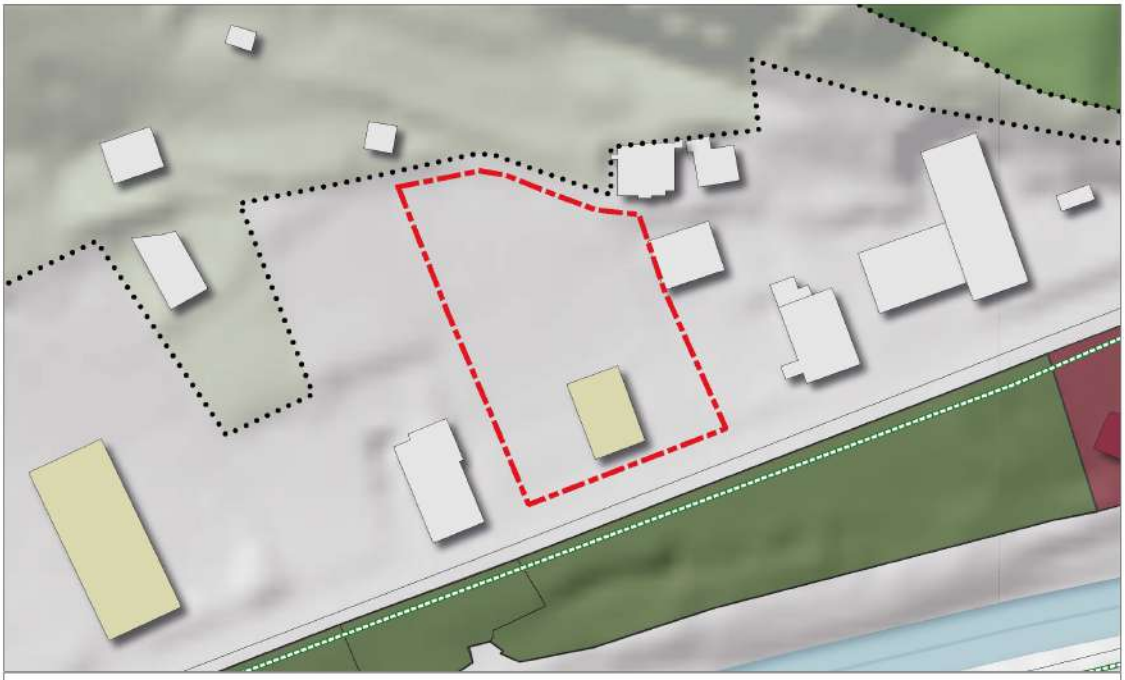

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.05. Solar Plaza Aldai

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzoru bat da; zehazki, udalaren jabetzakoa den orube bat, Aldai Plazaren eta Zumalakarregi Etorbidearen artean dagoen Udalaren ageriko mehelinean kokatua. Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da eraikin berezi bat ezartzeko, hau da, gehienez ere 8 solairuko hiri-mugarria, zuzkidura-erabileretarako 4 solairurekin, bizitegi-erabilerarako beste 4 solairurekin osatuko liratekeenak. Plazaren mendebaldeko muga konfiguratzeko eta, aldi berean, plazarako sarbidea konpontzeko balio duen eraikin gisa ulertzen da.

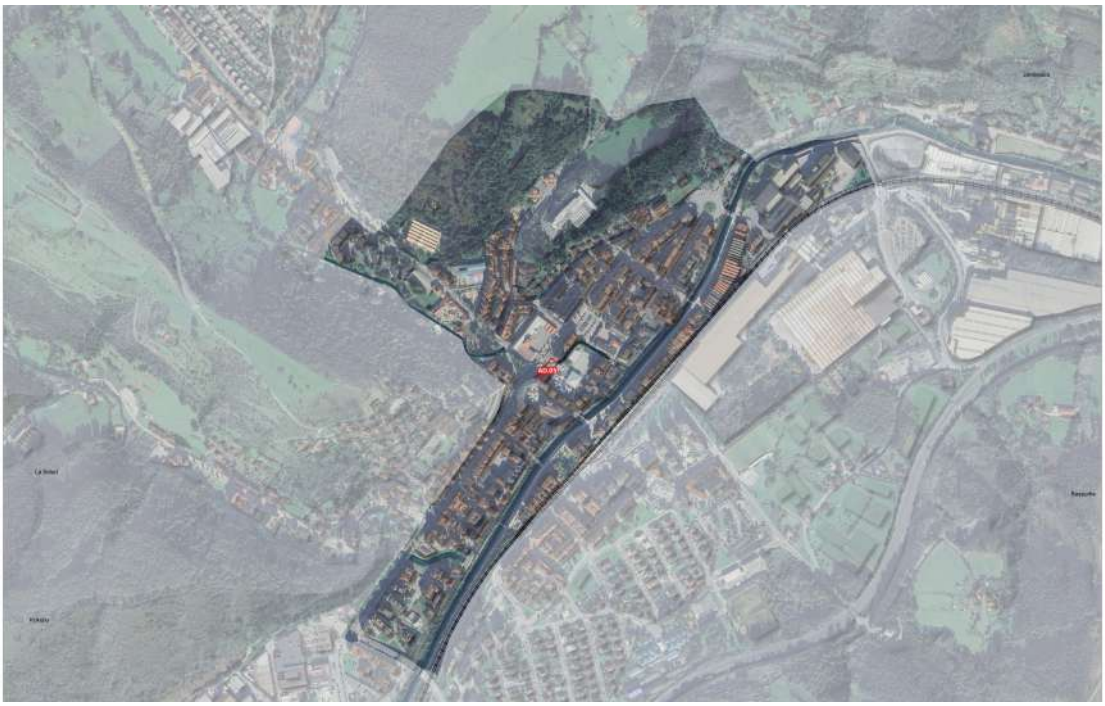

Azalera **Superficie**	985 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**25**
Erabilera **Uso**	**Zuzkidura + Bizitegia** Dotacional+Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	2.736 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	25
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	**253,81 viv/Ha**

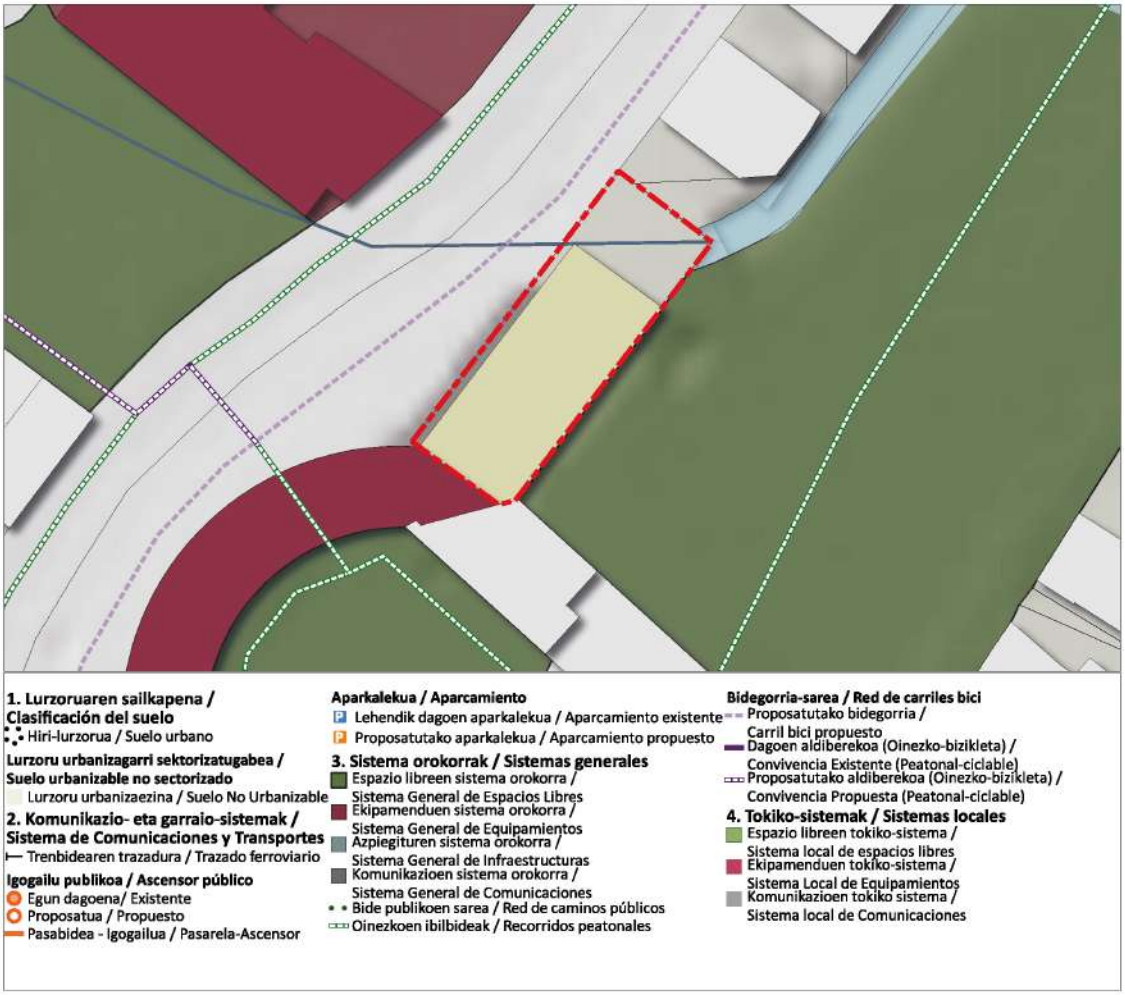

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.06. Gurutze Gorria / Cruz Roja

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzorua da. Goikoplazako biribilgunearen iparraldeko aldean dagoen orubea. Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea planteatzen da, gehienez ere zazpi (7) solairuko (BS+6) etxebizitza-bloke bat hartu ahal izateko, kale berean aurrez aurre dauden eraikinenen parekoa. Espazio libreen lagapenak, ahal dela, eraikina inguratuz kokatuko dira, eta, aldi berean, Zumalakarregi Etorbidearen erremate eta ertz gisa funtzionatuko lukete.

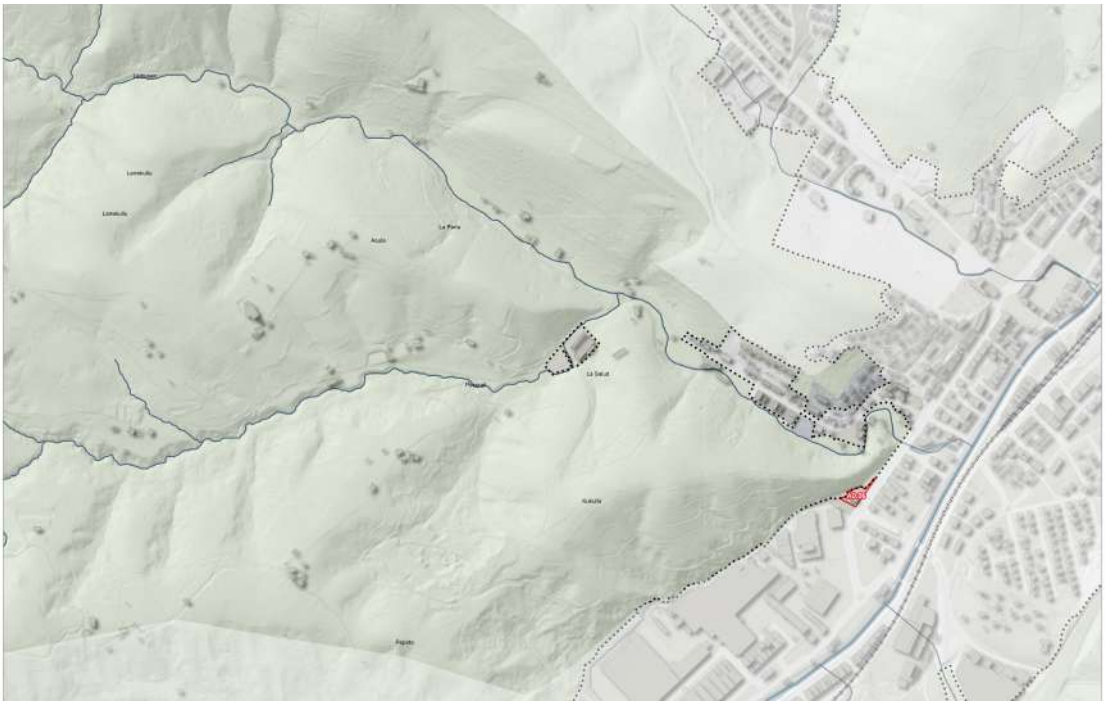

Azalera **Superficie**	2.012 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	18
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	2.094 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	18
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	349 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	89,46 viv/Ha

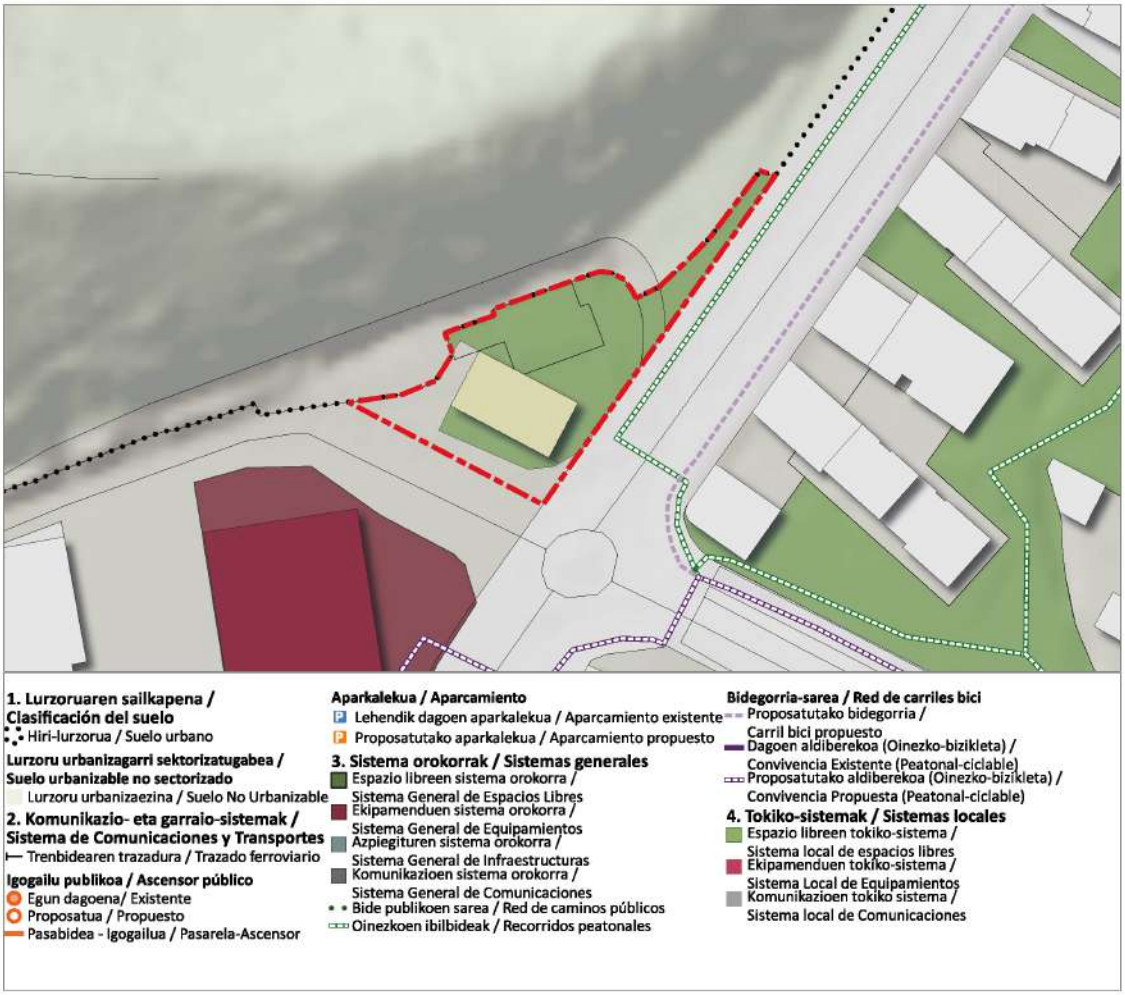

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.07. Atxeta kalea.

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzoruko lurzati bat da, Z.V.27 Gallareko eremuan kokatua. Zuzkidura-jarduketa bat proposatzen da, gaur egun duen antolamenduz kanpoko egoerari irtenbidea emateko, lurzati horren eraikigarritasuna handituz, proposatzen den eraikinak mendebaldeko mugaren ondoko eraikinaren gehieneko altuera har dezan. Era berean, eraikina atxikitzen den bizitegi-blokeak zehaztutako lerrokadurarekin jarraitu nahi da. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak higiezin-konplexu baten bidez konponduko dira, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

Azalera **Superficie**	150 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**5**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**3**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	475 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	**2**
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	95 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	**333,33 viv/Ha**

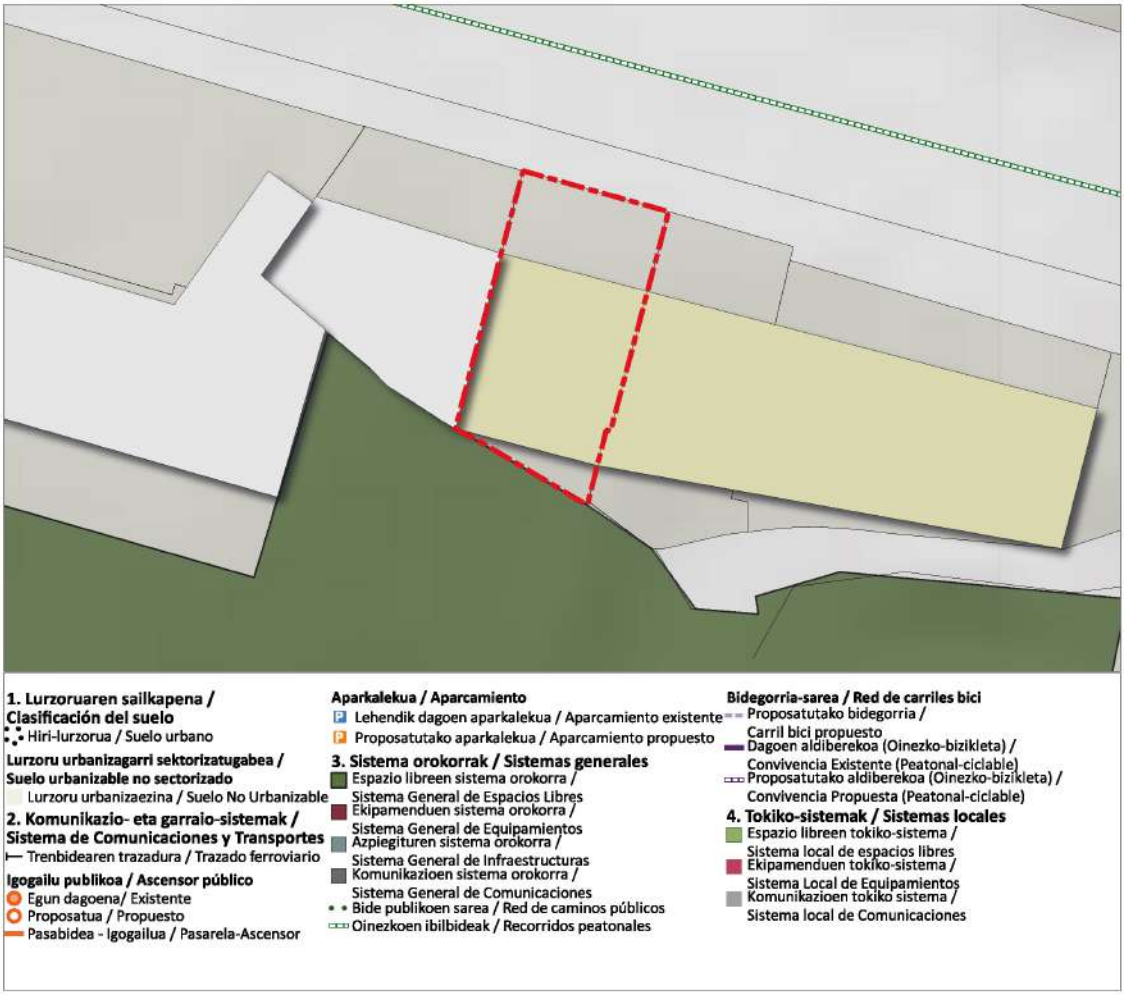

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.08. Landeta I.

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzorua da, Z.V.25 Landeta eremuan kokatua. Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen da, Vitoria-Gasteiz kalera iristen den egungo hiri-aurrealdea osatzeko, mendebaldeko lurzati mugakidean dagoenaren antzeko forma eta bolumena duen etxebizitzetarako eraikin bat ezarriz. Horren gehieneko altuera bost (5) solairutik (BS+4) gorakoa ez izatea aurreikusten da.

Azalera **Superficie**	1.835 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	16
Erabilera **Uso**	Jarduera ekonomikoak Actividades Económicas	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.920 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	16
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	480 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	87,19 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.09. Gardea kalea I.

Indarrean dagoen plangintzan, lurzoru urbanizagarri gisa sailkatutako lurzatia da, Z.V.38 Gardea, eta gaur egun ez dago eraikita. Gogorarazten da, bi hamarkada baino gehiagoren ondoren, lursaila sartuta zegoen eremua ez dela gauzatu, ezta garatu ere. Nabarmendu behar da eremuak Gardea kalera ematen duten bizitegi-erabilerako eraikinak dituela, bai eta lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituela ere. Horregatik, Aurrerapenak hirikotzat sailkatzen du, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera; eta Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen du Gardea kalerako aurrealdea osatzeko, jarduketa honen xede den lurzatian bi familiako etxebizitza-eraikin bat eraikiz. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

Azalera **Superficie**	1.543 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	2
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	250 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	2
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	12,96 viv/Ha

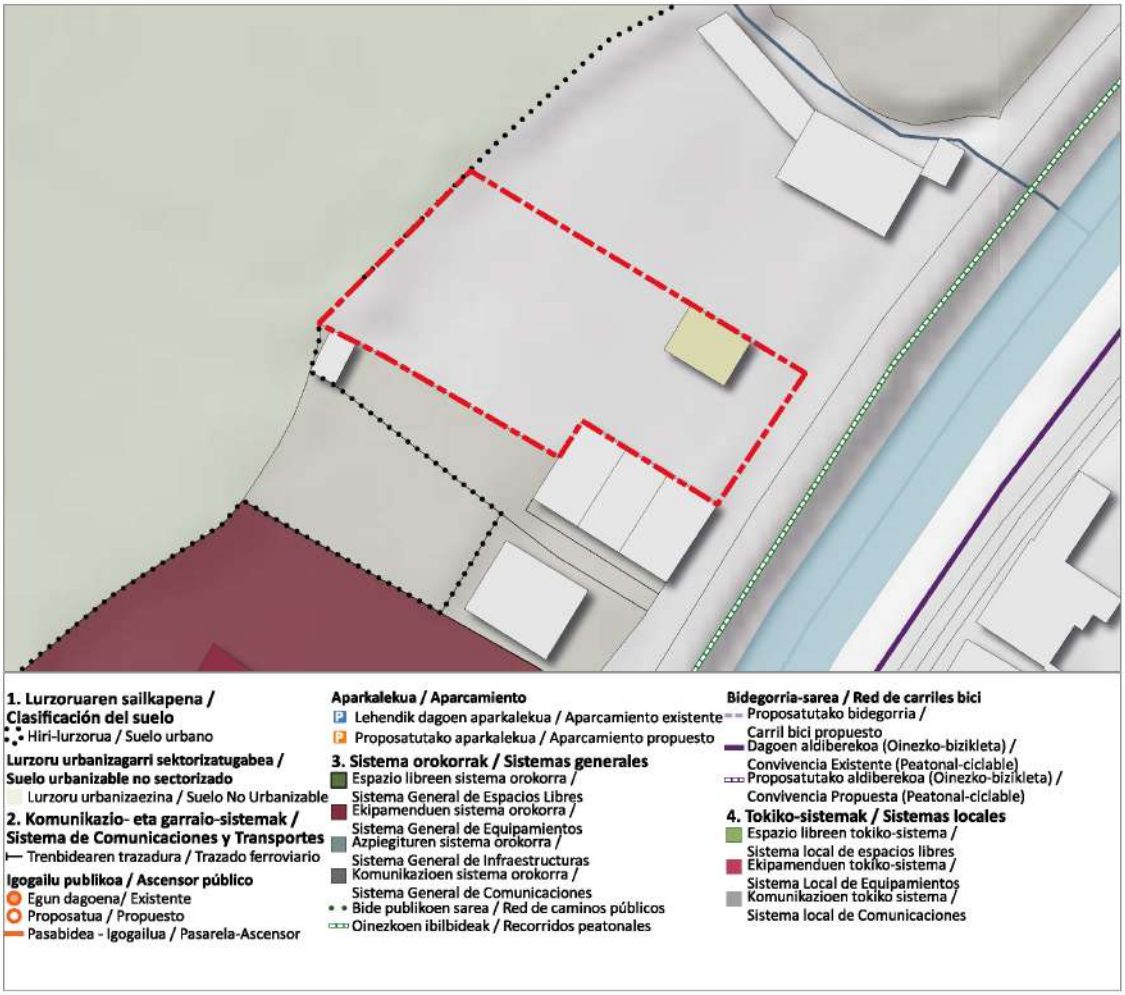

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.10. Tubacex.

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzoruko lurzati bat da, Tubacexeko instalazioen ondoan. Aurrerapen honek erabilera mistoko eraikin bat proposatzen du (hirugarren sektorekoak, ekipamenduenak eta zerbitzu publikoenak). Horretarako, Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea planteatzen da, eraikigarritasuna handitzeko eta hirugarren sektoreko erabileretara bideratzeko; bai eta higiezin-konplexu baten bidez eratuko den ekipamendu eraiki bat lortzea ere. Halaber, Hiru Gurutzeta kalearekin kontaktuan dagoen espazio libre publikoen azalera lortuko da.

Azalera **Superficie**	11.631 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**0**
Erabilera **Uso**	Zuzkidurak + Jarduera Ekonomikoak Dotacional+Actividades Económicas	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	0 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	0
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	11.628 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	0,00 viv/Ha

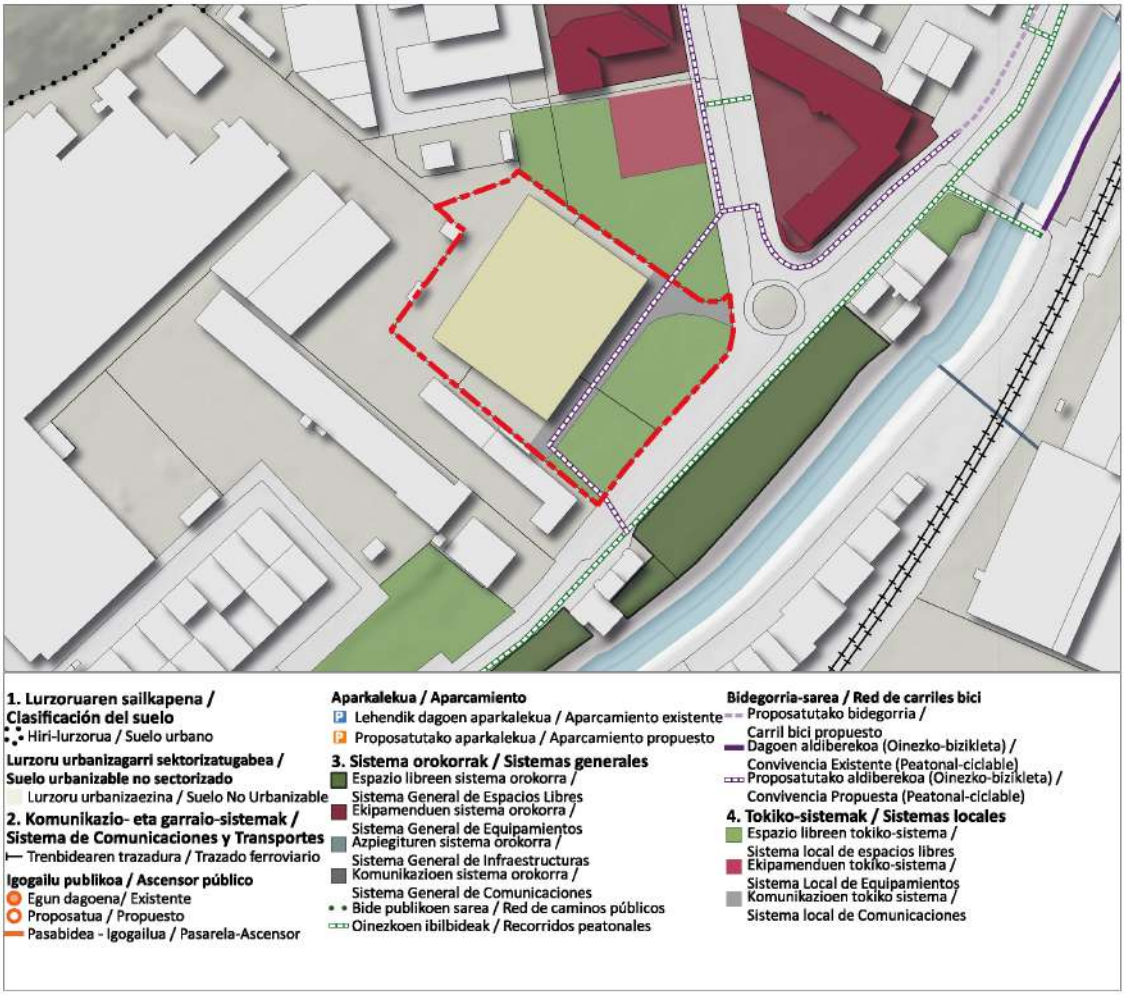

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.11. Landaluze kalea.

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzoruko lurzati bati dagokio. Aurrerapen honek Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen du, Landaluze kaleko hiri-fatxada osatzea helburu duena, Landaluze-Goikoplaza plazaren parean (Kukullu). Familia anitzeko etxebizitza-bloke bat proposatzen da, hiru (3) solairuko altuerakoa (BS+2), gehienez 4 etxebizitzako edukierarekin. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren zuzkidura-lagapenak lurzatiaren barruan egingo dira lehentasunez, ekialdeko eremuan, eta Plan Orokorraren dokumentu osoan zehaztuko dira.

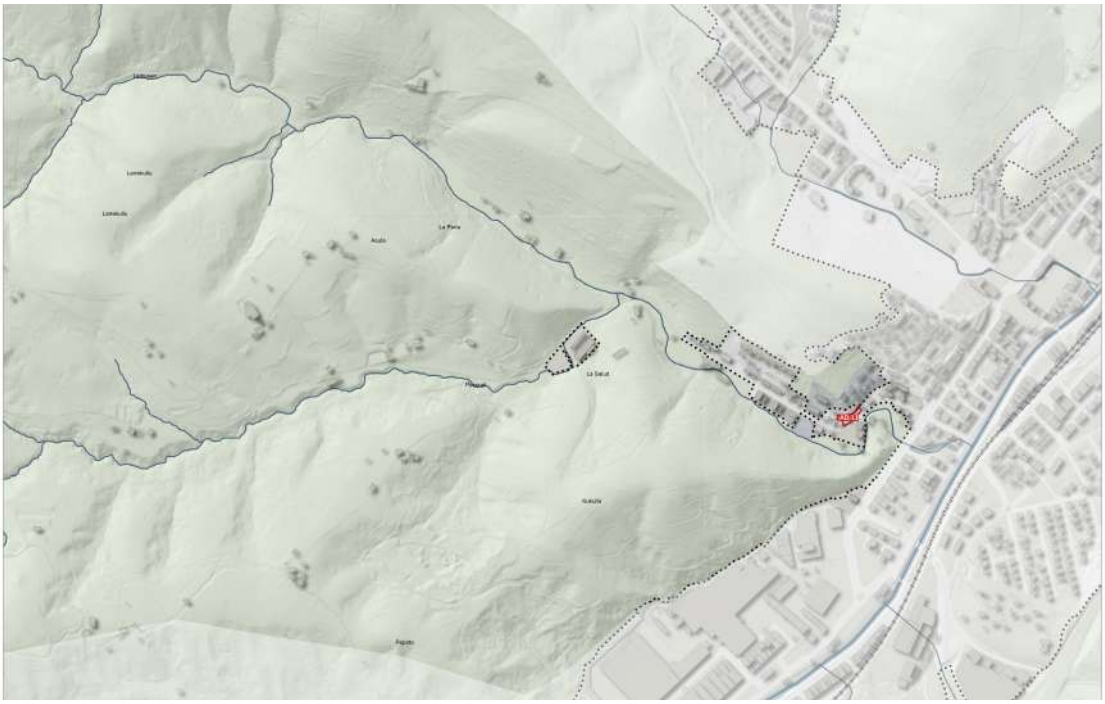

Azalera **Superficie**	1.072 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	4
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	432 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	4
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	37,31 viv/Ha

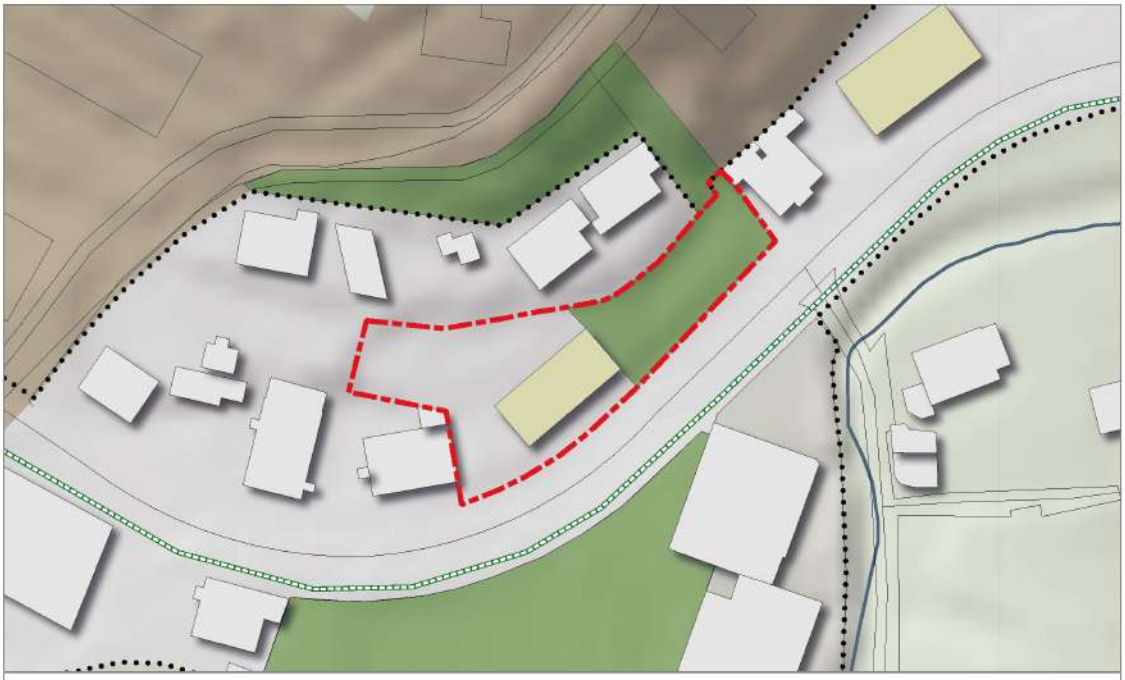

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.12 Landaluze kalea II.

Landaluze kalearen aurrean dauden eta Larraño kaleak banatzen dituen lurrak dira. Larraño kalearen mendebaldean dauden lurzoruak indarrean dagoen plangintzako lurzoru urbanizaezinari atxikitzen zaizkio, eta bide horren ekialdean daudenak, berriz, hiri-lurzoruko sailkapena dute indarrean dagoen plangintzan. Aurrerapen honek, alde batetik, Larraño kalearen mendebaldean dauden lurrak hiri-lurzoru gisa sailkatzen ditu, partzelaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera; eta, bestetik, indarrean dagoen plangintzak Larraño kalearen ekialdean kokatutako lurzoruei esleitzen zien hiri-egoera onartzen du. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa etena mugatzen du. Ekialdeko eremuak posizio periferikoan dagoen eta eta Landaluze kalera iristen den lurzoru huts bat hartzen du. Bertan, hiru (3) solairuko altuerako (BS+2) bizitegi-bloke bat proposatzen da, 12 etxebizitzako edukierarekin. Eraikigarritasuna handitzeagatik behar diren espazio libreen zuzkidura-lagapenak lurzati horren atzealdean kokatuko dira lehentasunez. Aldiz, ekipamenduetarako lurzoru-erreserba, Larraño kalearen ekialdean dagoen lurzatian, zuzkidura-jarduketaren ekialdeko eremua osatzen duena.

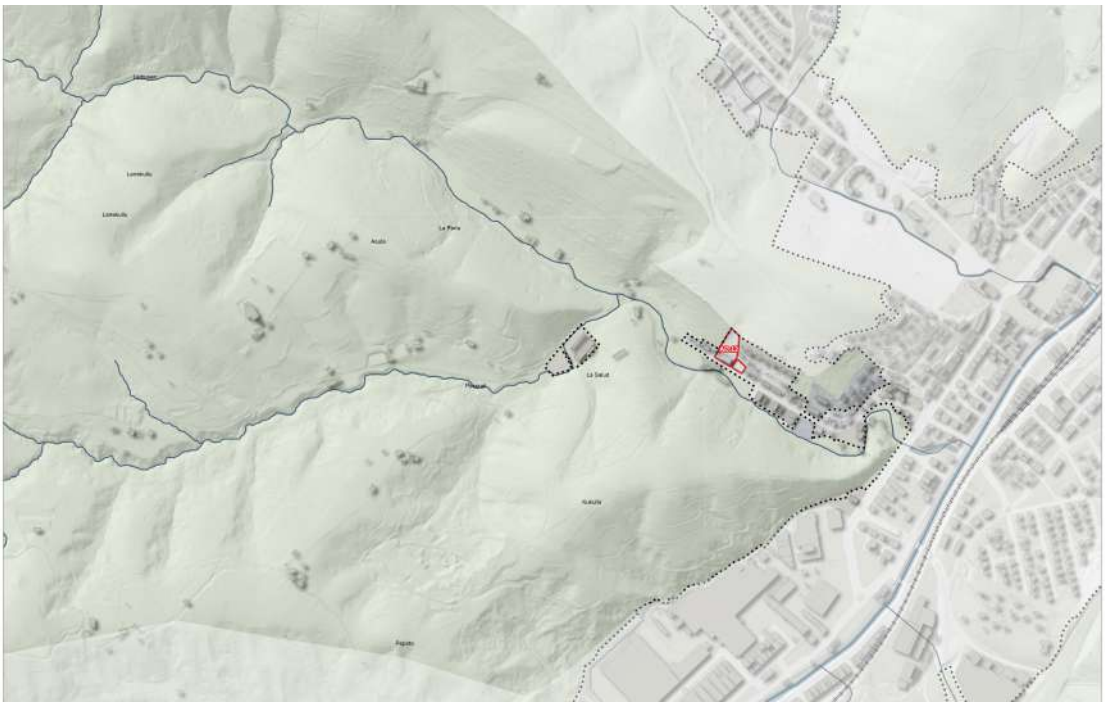

Azalera **Superficie**	4.326 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	12
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.470 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	12
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	**27,74 viv/Ha**

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.13. Oqueranza.

Indarrean dagoen plangintzako hiri-lurzorua da, Z.V.25 Landeta eremuan kokatua. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa bat mugatzen du, Atxetako Oqueranza taberna zaharraren eraikinak gaur egun duen antolamenduz kanpoko egoera konpondu ahal izateko. Jarduketaren helburua egungo eraikinaren ordez AD-07an ezarri nahi den eraikuntzak hartzen duen lerrokadura errespetatzen duen eraikin berri bat eraikitzea da. Haren forma eta bolumena inguruko blokeen antzekoa izango da. Horretarako, sei (6) solairuko (BS+5) gehieneko altuera eta 13 etxebizitzako bizitegi-ahalmena proposatzen dira. Eraikigarritasunaren gehikuntza konpentsatzeko ekipamendu-lagapenak higiezin-konplexu baten bidez osatuko dira.

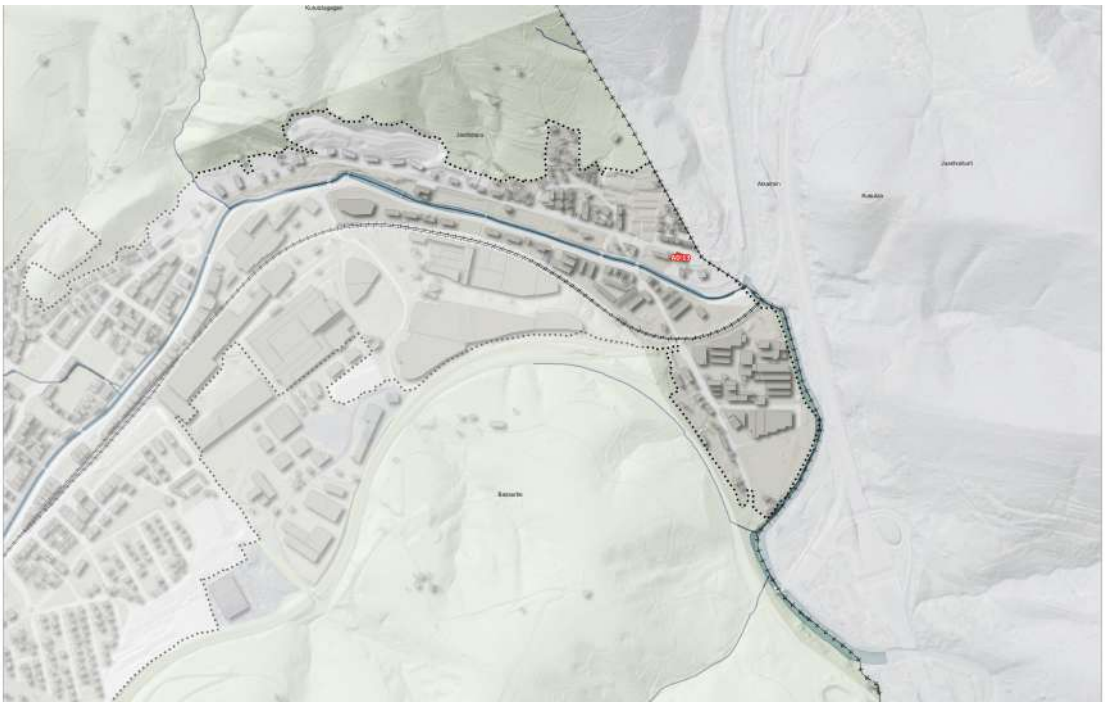

Azalera **Superficie**	422 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	13
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	8
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.325 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	5
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	265 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	308,06 viv/Ha

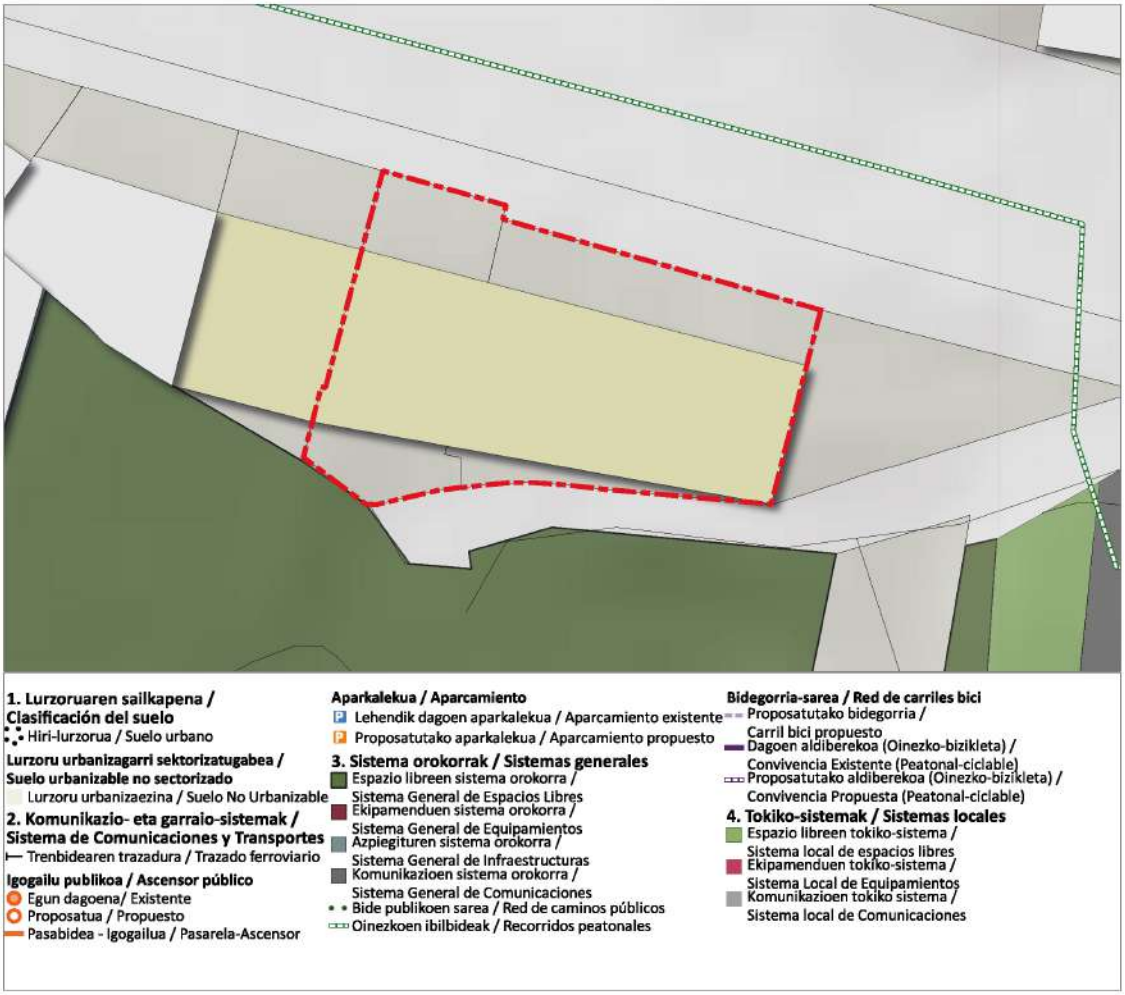

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.14. Odeibar kalea “Argitsu”

Indarrean dagoen plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoruari atxikitzen dizkio, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa bat mugatzea proposatzen du, Odeibar kaleko (“Argitsu” izkina) eraikinaren mehelina zigilatzen lagunduko duen eraikin bat ezartzeko. Era berean, Baia kalearen eta Zumalakarregi Etorbidearen arteko bidegurutzearekin kontaktuan egongo den hiri-eremu zabal bat lortzea ere, eraikigarritasunaren gehikuntzari lotutako lagapenak konpentsatzeko. Operazio hau osatu ahal izateko, espazio publikora begira dagoen eta ageriko mehelina duen eraikinetik hurbilen dagoen eraikina ordeztea beharrezkoa da.

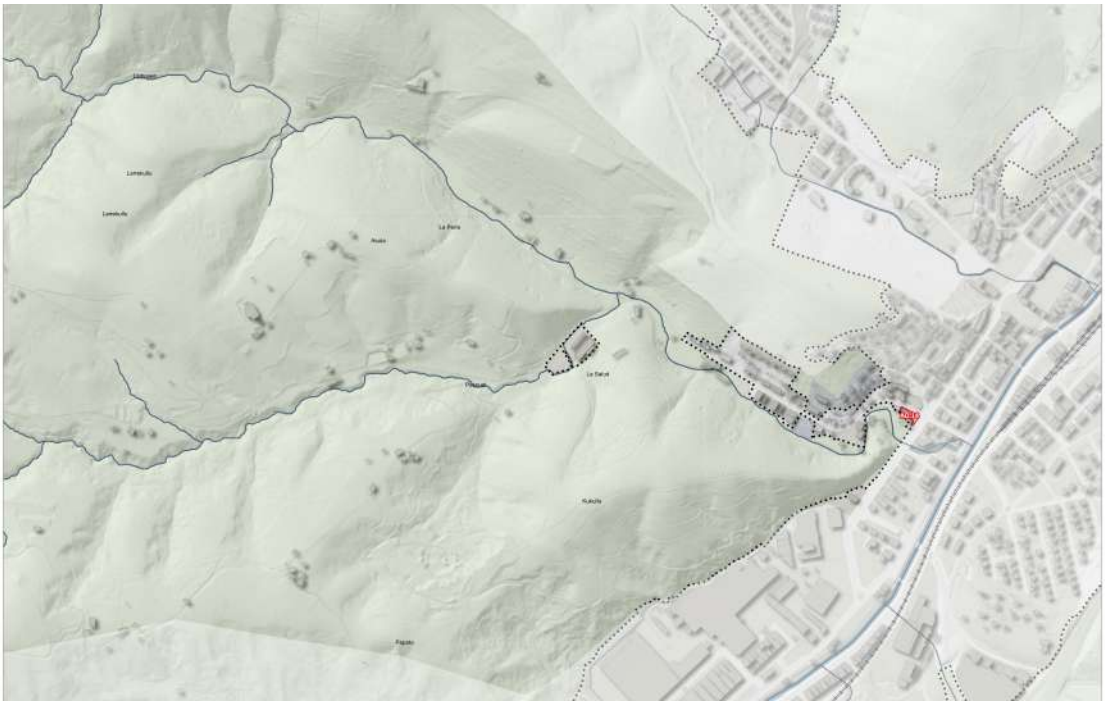

Azalera **Superficie**	931 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	16
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.550 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	16
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	310 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	171,86 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.15. Virgen del carmen II.

Indarrean dagoen plangintzan hiri-lurzoru gisa sailkatutako lursailak dira. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa bat proposatzen du, Karmengo Ama Birjina kalean hiri-kirurgiako operazio bat egitea helburu duena. Jarduketak Nerbioi ibaiaren ezkerraldea hartzen du, geltokiko zubitik kale bereko 8. blokearen mehelineraino, eta Herriko zaharraren etxebizitza-blokea ordeztea dakar. Operazio horrek jarduketaren barruan dagoen bloketik irtenarazitako bizilagunei ostatua ematea ekarriko luke. Azaldutakoa oinarri hartuta, sei (6) solairuko (BS+5) bizitegi-bloke berri bat proposatzen da, alboko blokearen forma eta bolumen berekoa, lehendik dagoen mehelina zigilatzeko eta etxebizitza-bloke zaharrean bizi zirenei beste bizileku bat emateko. Eraikigarritasunaren gehikuntza konpentsatzeko, Karmengo Ama Birjina kalearen eta Ibaiaren arteko espazio librearen lagapena proposatzen da.

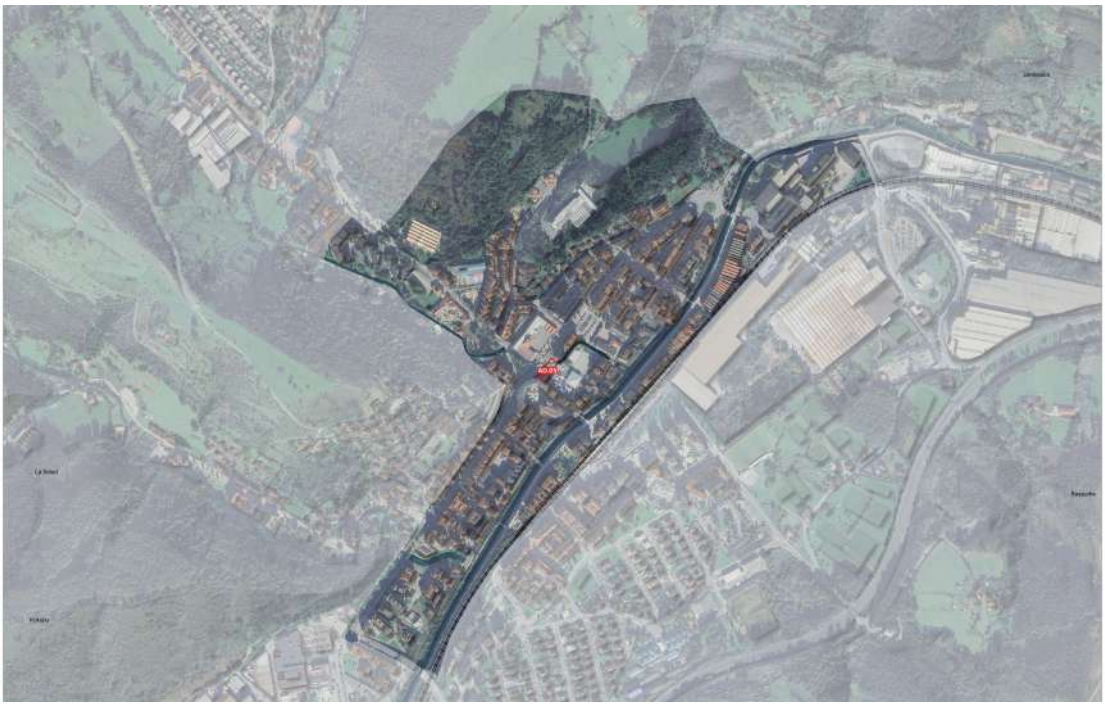

Azalera **Superficie**	702 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	15
Erabilera **Uso**	Zuzkidurak Dotacional	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	6
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	1.125 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	9
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	225 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	213,68 viv/Ha

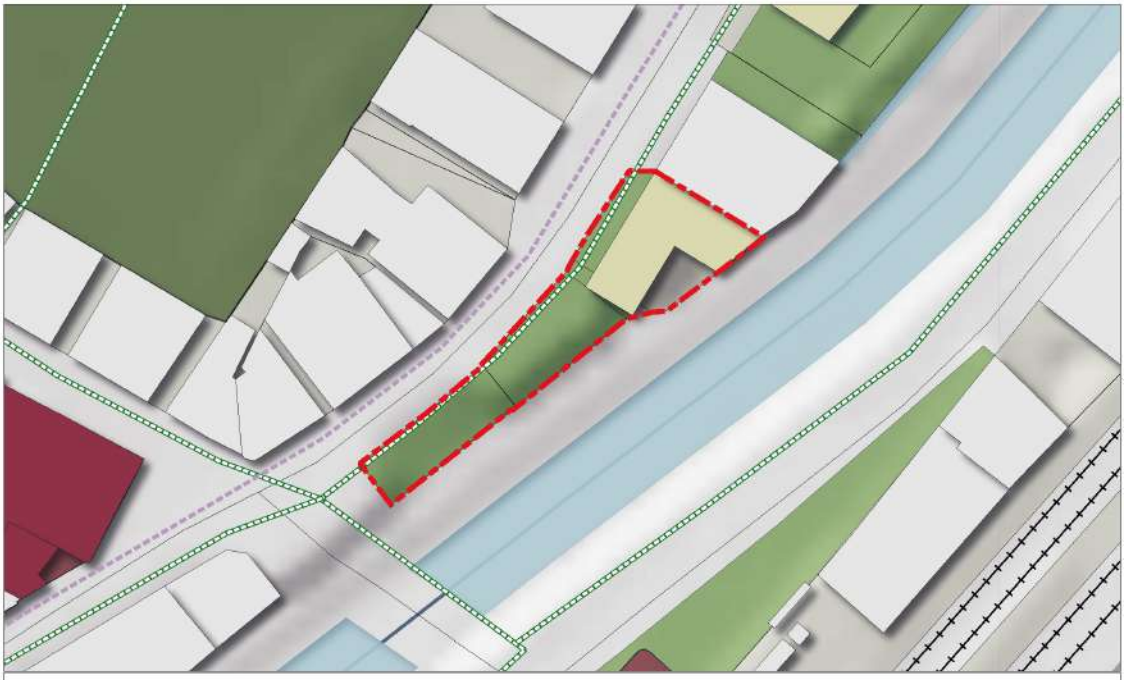

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.16. Gardea kalea II.

Indarrean dagoen plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen dituztenak, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa bat proposatzen du, non eraikigarritasuna handitzen da ondoko blokearekin lerrokatutako etxebizitza-bloke kolektibo bat gauzatu ahal izateko. Hiru (3) solairuko (BS+2) eraikuntza-profila proposatzen da, gehienez ere 6 etxebizitzako edukierarekin. Jarduketa honek espaloia eremuaren barruan luzatzea aurreikusten du, kalearekin lerrokatutako fatxada bat sortzeko. Eraikigarritasunaren gehikuntza konpentsatzeko behar diren zuzkidura-lagapenak aipatutako lurzatiaren atzealdean kokatuko dira lehentasunez.

Azalera **Superficie**	1.117 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**6**
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**2**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	690 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	4
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	**53,72 viv/Ha**

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

ZUZKIDURA-JARDUKETAK
AD.17. Landaluze kalea III.

Indarrean dagoen plangintzan urbanizaezin gisa sailkatutako lursailak dira, eta Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen dituztenak, lurzatiaren oinean zerbitzu eta azpiegitura guztiak dituelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera. Aurrerapenak Zuzkidura-jarduketa bat proposatzen du, Landaluze kaleko hiri-fatxada bi bizitegi-blokeren artean osatzeko. Horretarako, hiru (3) solairuko altuera (BS+2) duen bloke kolektibo bat proposatzen da, 6 etxebizitzako edukierarekin. Eraikigarritasunaren gehikuntza konpentsatzeko behar diren zuzkidura-lagapenak aipatutako lurzatiaren atzealdean kokatuko dira lehentasunez.

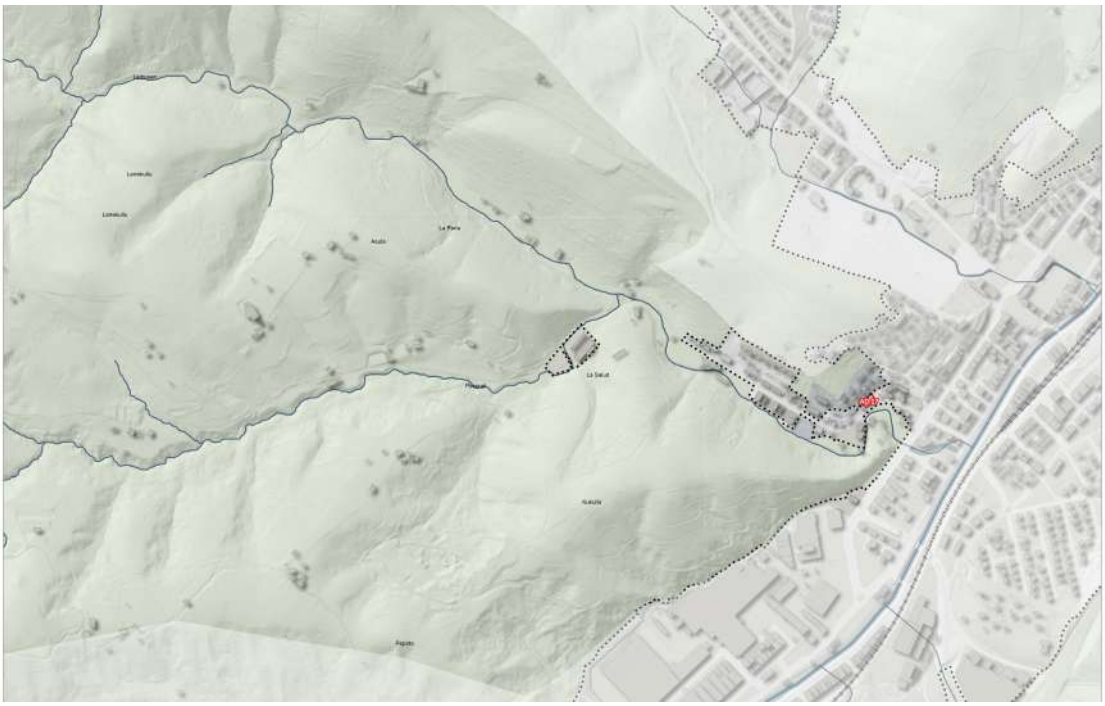

Azalera **Superficie**	592 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	6
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	600 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	6
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	0 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	101,35 viv/Ha

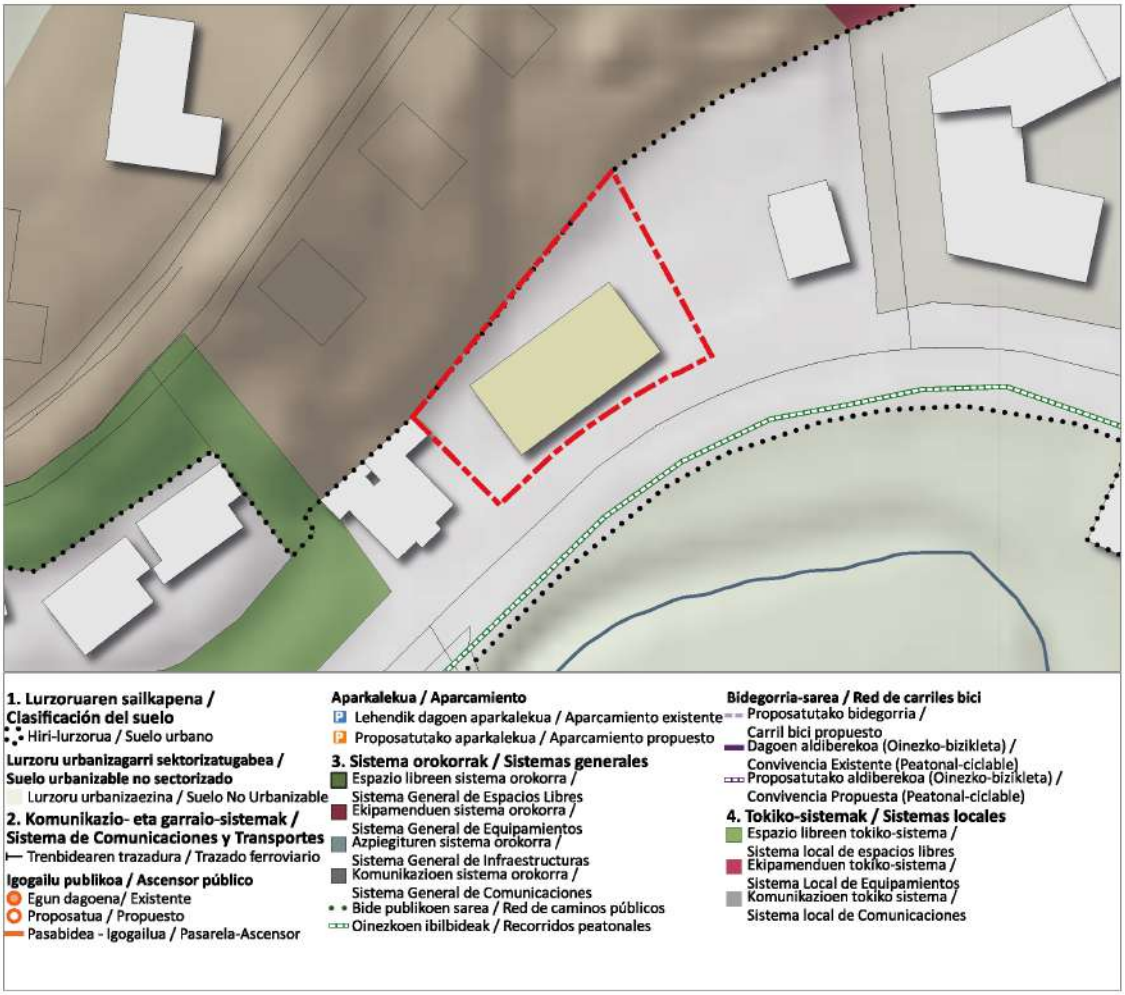

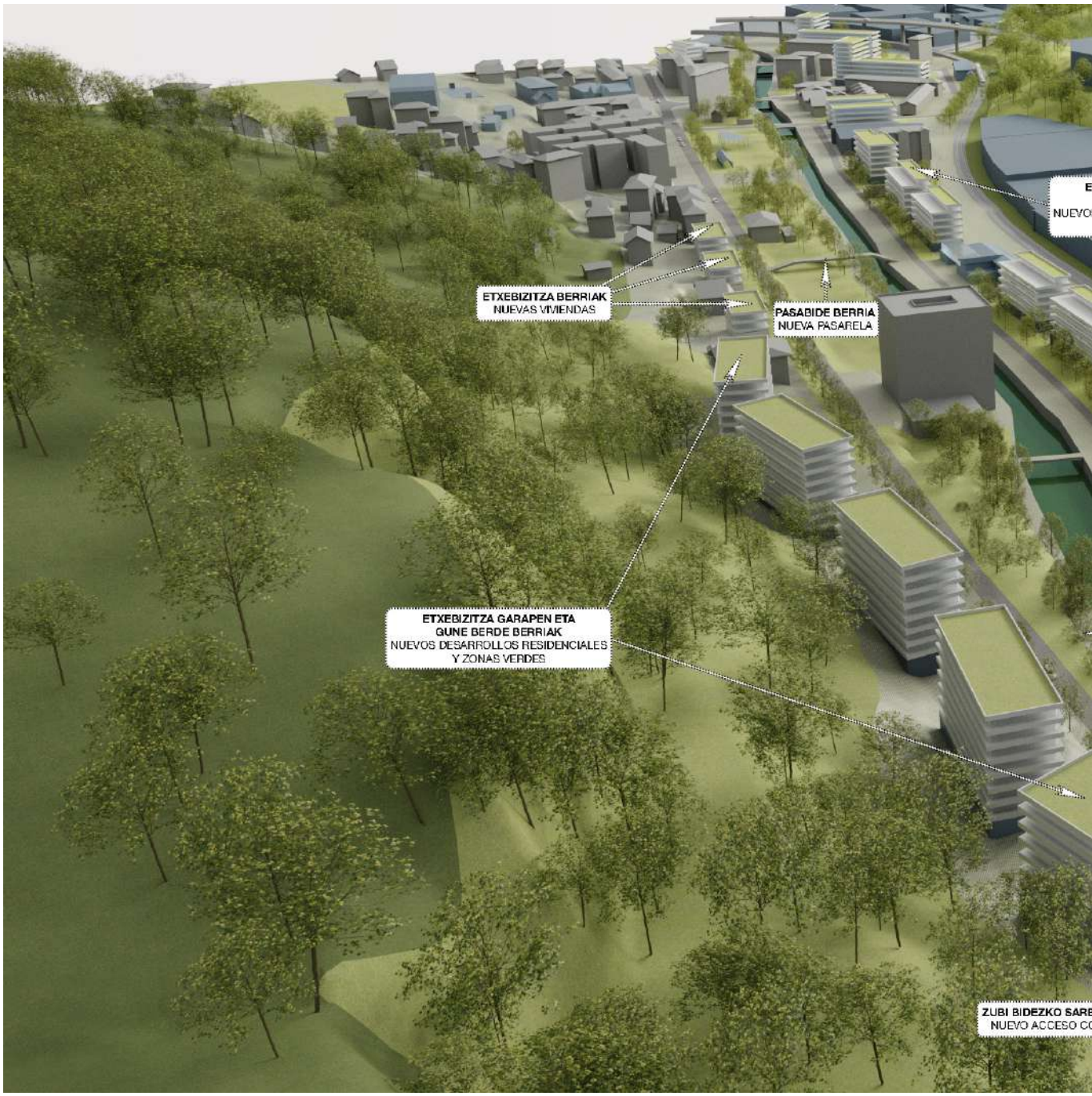

Proiektu-saiakuntza. Irudi orientagarria.

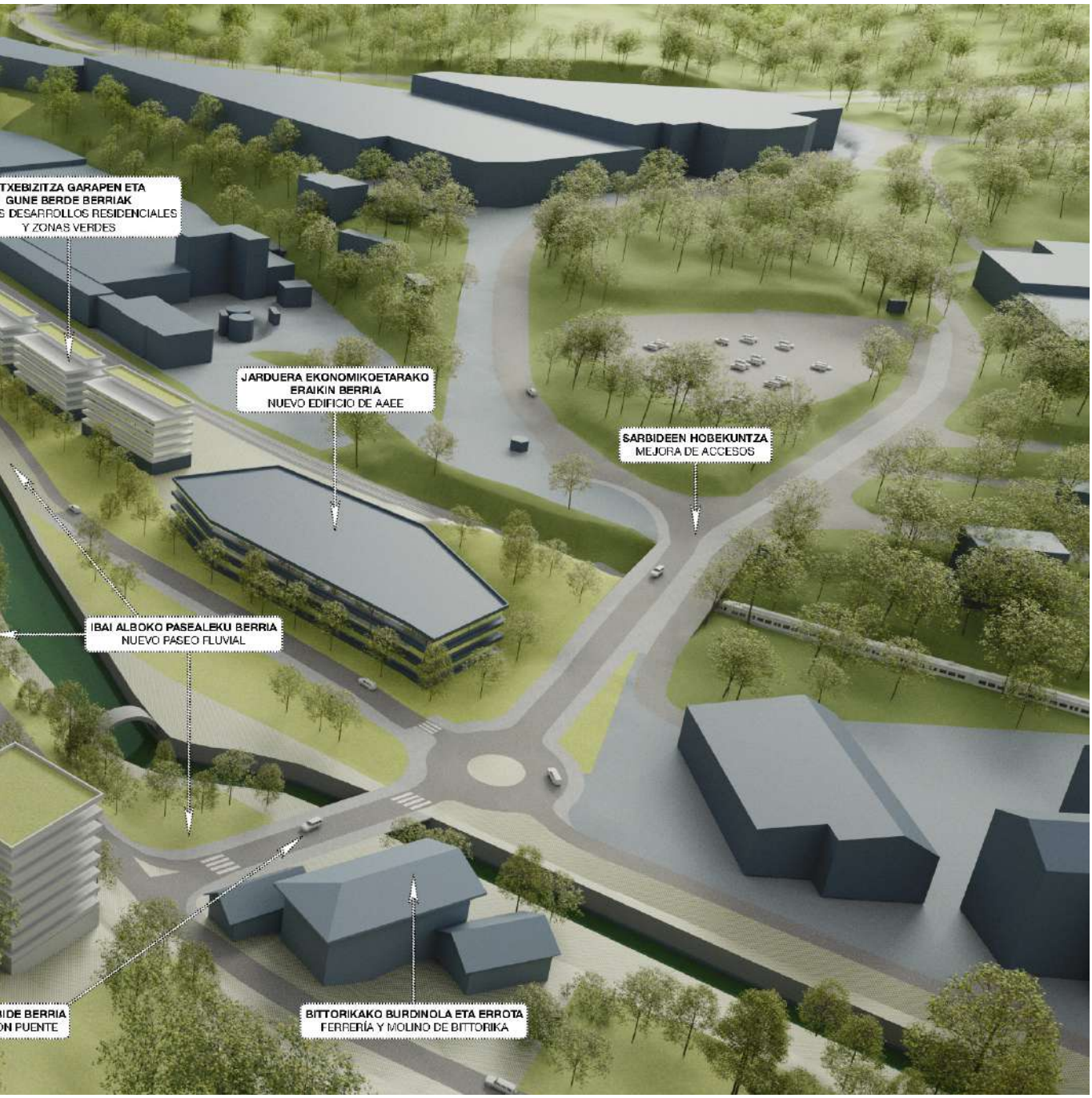
TXEBIZITZA GARAPEN ETA
GUNE BERDE BERRIAK
S DESARROLLOS RESIDENCIALES
Y ZONAS VERDES
JARDUERA EKONOMIKOETARAKO
ERAIKIN BERRIA
NUEVO EDIFICIO DE AAEE
SARBIDEEN HOBEKUNTZA
MEJORA DE ACCESOS
IBAI ALBOKO PASEALEKU BERRIA
NUEVO PASEO FLUVIAL
IDE BERRIA
ON PUENTE
BITTORIKAKO BURDINOLA ETA ERROTA
FERRERÍA Y MOLINO DE BITTORIKA

3.2.2. HIRI-LURZORU FINKATUA

Hiri-lurzoru finkatua antolatzeko, HAPOren Aurrerakinak, bere antolamendu-helburu eta -irizpideekin bat etorriz, hiri-ehun bereizgarria eta bereizia duten lurzoru-eremuak bereiziko ditu, erabilera orokor jakin bat edo erabilera xehatu maioritario bat dutelako eta eraikuntza-tipologia homogeneoak dituztelako, hiri-antolamenduaren beste zona osagarri batzuekiko identifikatu ahal izateko. Hirigintza Antolamenduko Zonak deiturikoak dira, eta, hasiera batean, honako hauek dira:

- Nagusiki bizitegi-erabilera duen eremua, honako azpieremu hauek dituena:

  Z.V. El manzanal, Z.V. Larraño, Z.V. Galmaka, Z.V. Bidebarrekoa, Z.V. Nafarroa Kalea, Z.V. Goienuri, Z.V. Goribiazti, Z.V. Leziaga, Z.V. Hiru Gurutzeta, Z.V. Landaluze, Z.V. Ugarte Plaza, Z.V. Jesus Curdi, Z.V. Errotazar, Z.V. Kukullu, Z.V.15 Vitoria Errepidea, Z.V. Bitorika, Z.V. Bidebarrieta Kalea, Z.V. Baias Ibaia, Z.V. Javier Zaballa, Z.V. Goikoetxe, Z.V. Ellakuri-Seat, Z.V. Atxarte, Z.V. Larraño-Landaluze, Z.V. Mahasti Zahar, Z.V. Landeta, Z.V. Erdigune, Z.V. Gallareko, Z.V. Ugarte Dorrea, Z.V. Geltokiko Bidea, ZV, Lamuza, Z.V. Lateorro Ortalde, Z.V. Isasi eta Z.V. Ellakurri.

- Nagusiki industria-erabilera duen eremua, honako azpieremu hauek dituena:

  Z.I. Arlasa, Z.I. Villosa (Zaindari), Z.I.idrala, Z.I. Arza Eremua, Z.I. Jez, Z.I. Geltokia, Z.I. Industrialdea, Anuntzibal, Z.I. Katuja.

Hirigintza-legerian ezarritakoaren arabera, hirigintza-antolamenduaren egikaritza honako jarduketa-modalitate hauetara egokituko da:

1. Eraikingintza-jarduketa isolatua.

Hiri-lurzoru finkatuko eraikinen egikaritze zuzen eta independentearen modalitatea, identifikatutako eraikuntzaren Antolamendu-eremu bakoitzaren baldintza espezifikoetara egokitua, eta hirigintza-betebeharrak edo -kargak betetzeari lotuta ez dagoena eta/edo dagoeneko bete direnak. Hala ere, hori gauzatzeko, beharrezkoa izan daiteke, hala badagokio, lurzati-zatiketa puntualak egitea, antolamendu xehatura egokitzeko; edo urbanizazio-obra osagarri jakin batzuk egitea, indarrean dauden hirigintza-legerian eta -plangintzan ezarritako baldintzetan eta irismenarekin.

2. Zuzkidurak lortzeko jarduketa isolatua.

Lurzorua lortzera eta, ondorioz, hiri-bilbearen konektibitatea eta iragazkortasuna hobetzeko eta espazio libreetarako eta/edo ekipamenduetarako lurzoru berriak lortzeko bide berriak irekitzeko edo lehendik daudenen zabaltze puntualerako espazio publikoak urbanizatzera bideratzen direnak dira. Hiri-lurzoru finkatuan jarduketa isolatu horietarako lursailak lortzeko, nahitaezko desjabetzea egingo da. Aprobetxamendu-erreserbaren, erosketaren edo jabeekiko trukearen eta doako lagapenaren bidez ere lortu ahal izango dira, hirigintza-hitzarmenaren arabera. Desjabetze ondorioetarako, lurzorua lortzea dakarten zuzkidurak lortzeko jarduketa isolatu horiek guztiak onura publikokotzat eta interes sozialekotzat jotzen dira. Honako hauek dira:

• KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SNU.01. Variante de Laudio

Lurzoru urbanizaezinean gehienbat garatzen den jarduketa, Laudioko saihesbidea hirigunearen mendebaldetik egiteko. Goikoplazako biribilgunea (Eroski) Goienuri kalearekin lotu dezakeen trazadura aurreikusten da, udal igerilekuen parean. Horrela, udalerriaren erdialdetik igarotzen den trafiko astuna desbidera daiteke. Trazadura ia osoko bideen ibilbidea tuneletik egitea planteatzen da. Plan honen ondorengo faseetan, ingurumen-kostuen eta -eraginen kalkulua egin beharko da, operazioa bideragarria izan daitekeen ikusteko.

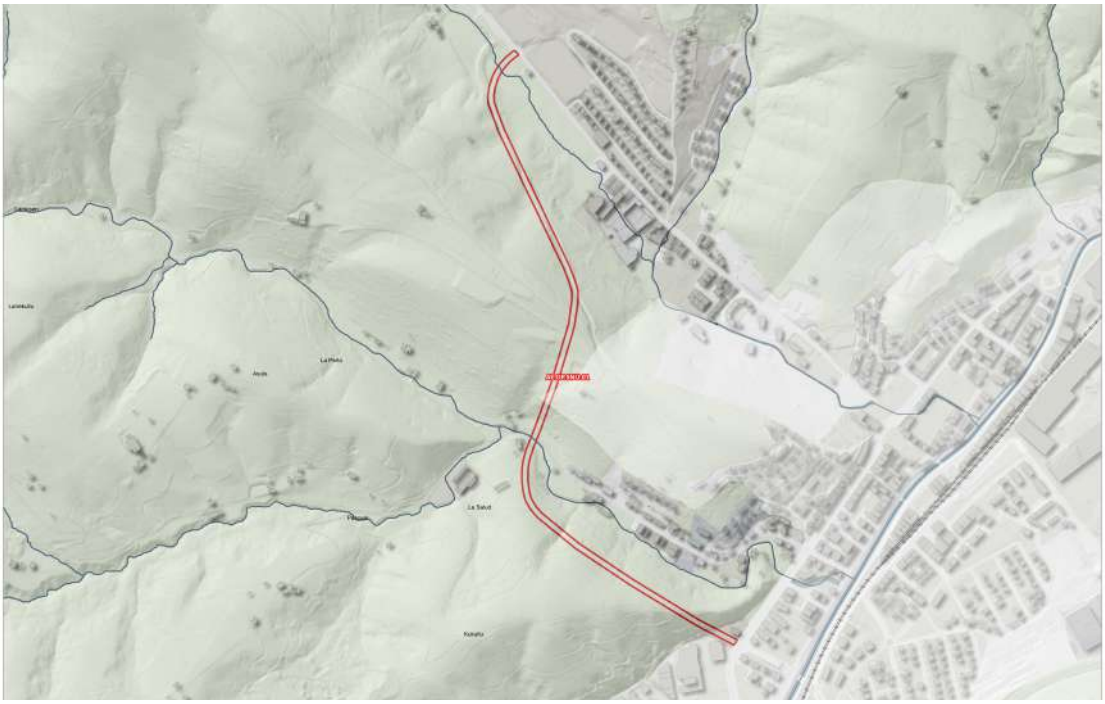

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SU.01. Nuevo puente ferreria

Nerbioi ibaiaren bi ertzak Bitorikako burdinolaren parean lotu ahal izango dituzten bide berri bat eta ibilgailuentzako zubi bat egiteko jarduketa. Autobiatik udalerriaren erdigunerako sarrera zuzenagoa izatea nahi da. Jarduketa horrekin batera, trafiko lasaitua sortu beharko litzateke Bitorika kalean.

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SU.02. Voladizo para paso peatonal en puente Goikoetxe

Goikoplazako zubia handitu ahal izateko jarduketa. Jarduketa hori oinezkoen mugikortasuna hobetzeko planteatzen da, espaloia handituz; eta, horrela, bi auzoen arteko lotura hobetu ahal izateko, motorrik gabeko garraiobideen bidez.

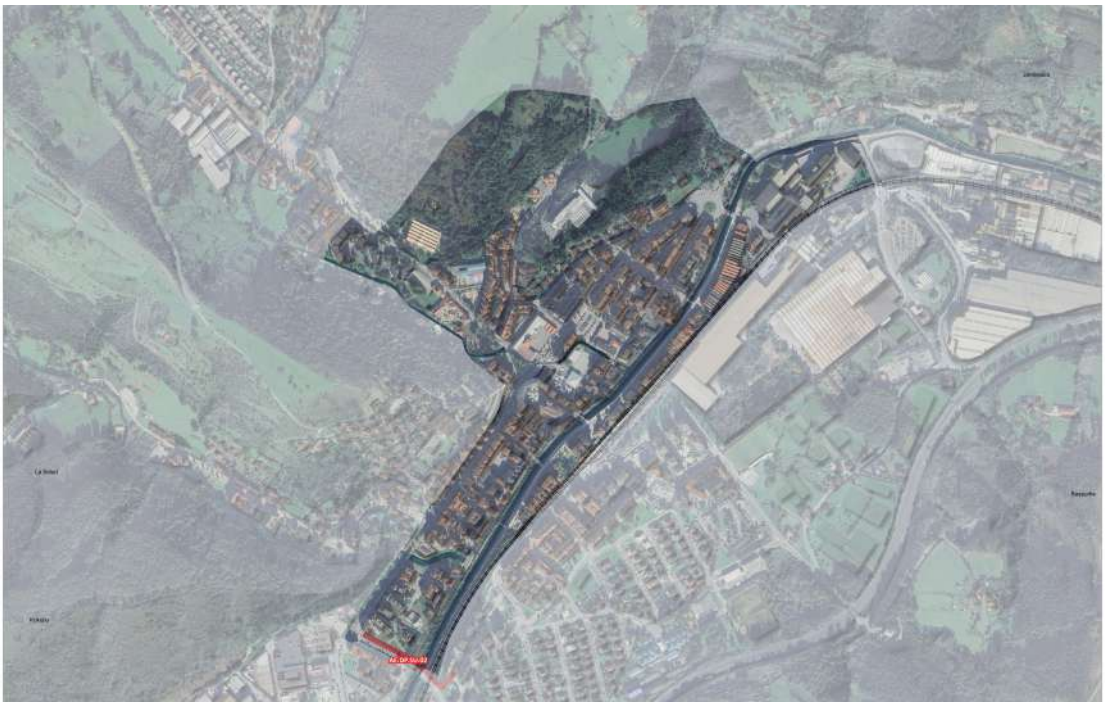

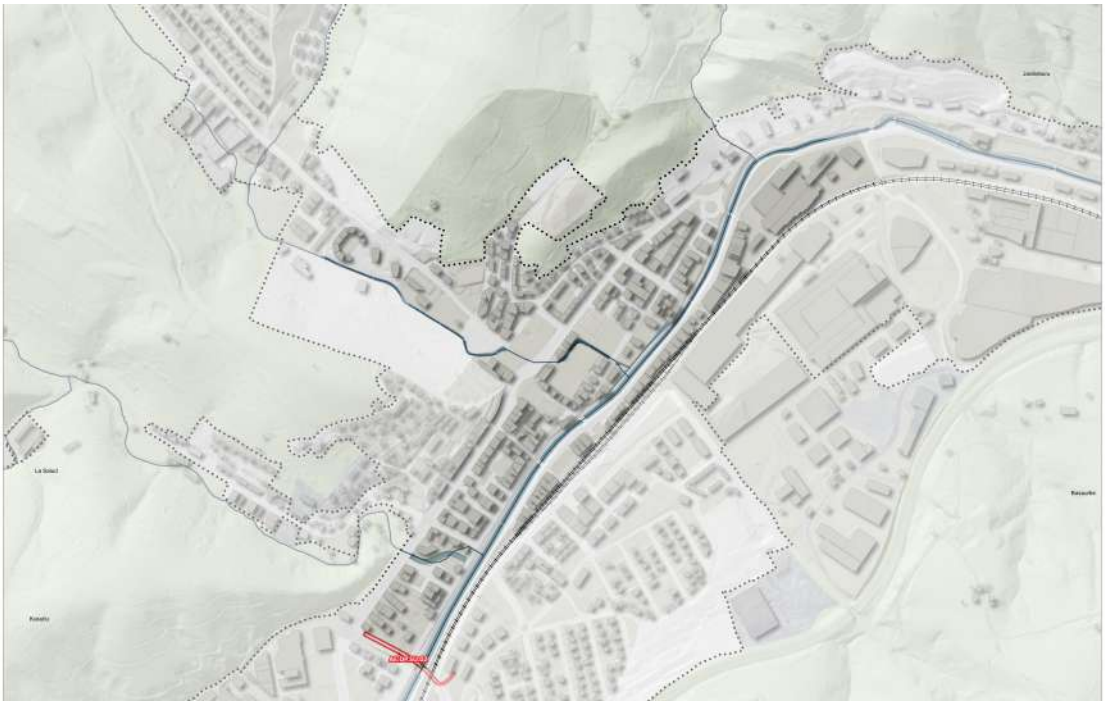

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SU.03. Mejora paso subterráneo ferrovias

Zubiko-Kurajo eta Arantzar kaleen arteko trenbideen lurpeko pasabidea hobetzea, Pagolar kalearen parean.

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SU.04. Pasarela peatonal Bidezaharrak

Nerbioi ibaiaren bi aldeak oinezkoentzako pasabide baten bidez lotzeko asmo argia duen jarduketa, Areta kalearen eta Bidezaharrako bizitegi-eremu berriaren (Bidezarreta) arteko oinezkoen fluxua errazteko, Udal-hiltegiaren eraikinaren parean.

KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA.DP.SU.05. Ampliación puente Guardian

Villosa eta Bidezarreta arteko zubia handitzeko planteatutako jarduketa, Zaindari inguruan. Hori, udalerrirako sarrera berritik eta Aurrerapen honetan aurreikusitako Bidezarreta auzo berritik eratorritako trafiko handiagoa har dezan

• ZUZKIDURA-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK

ZUZKIDURA-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA. EQ.01. Peregaña-Lateorrondo

Udal-lurzatia ekipamenduko zuzkidura-erabilerarako birkalifikatzeko helburua duen jarduketa isolatua, zuzkidura-bizitokien beharrak (32 bizitoki berri) konpondu ahal izango dituen eta Laudioko Udalak kudeatuko duen eraikuntza-edukiontzi bat eraiki ahal izatea xede duena.

ZUZKIDURA-SISTEMAREN JARDUKETA ISOLATUAK
AA. EQ.02. Solar Zumalakarregi

Aipatutako udal-lurzatia birkalifikatzeko jarduketa isolatua, zuzkidura-erabilera esleituz. Jarduketak ekipamendu-erabilera xehatu gisa kalifikatutako eremu bat bai eta lurzatiaren eta Lanbide Eskola eraikinaren artean kokatutako espazio libre publikoen sistema gisa kalifikatutako beste bat barne hartzen ditu.

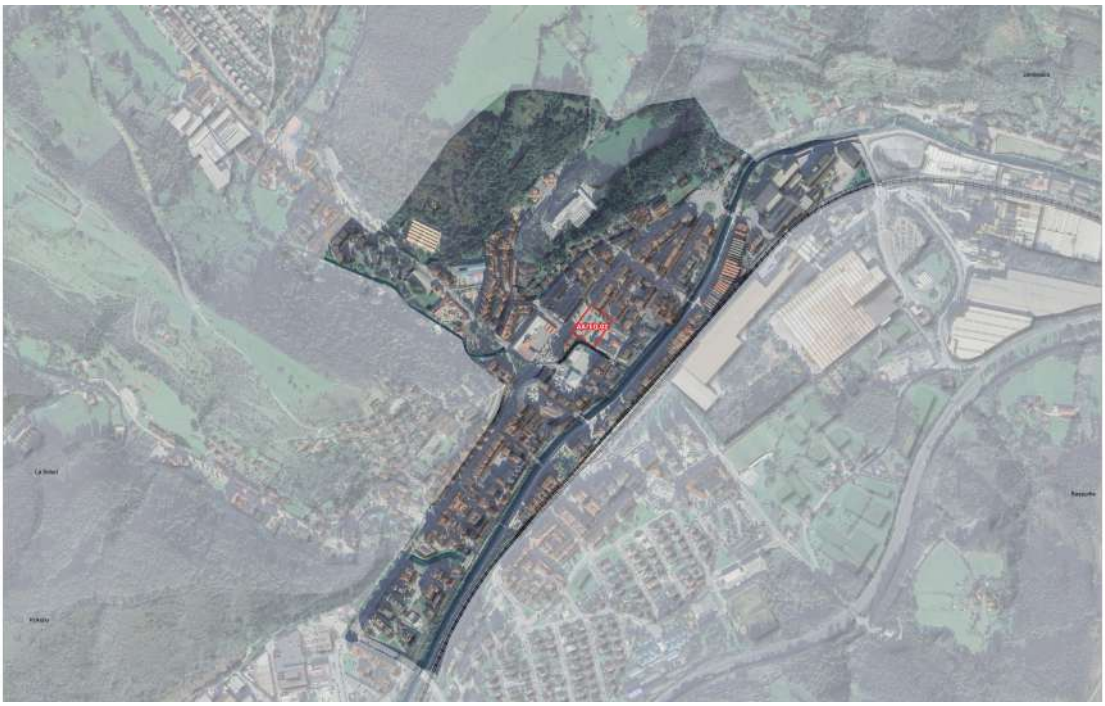

AA. EQ.02. Solar Zumalakarregi

3. Hiri-hobekuntzako jarduketak.

Hiri finkatuaren hiri-eremuetan espazio publikoen sistema berrurbanizatzeko eta birkualifikatzeko jarduketak dira, egungo urbanizazio-mailak hobetzeko baita azpiegituren eta oinarrizko zerbitzuen sistemaren gabezia zehatzak konpontzeko. Halaber, auzoak berroneratzeko jarduketak ere sartzen dira. Honako hauek dira:

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.01. Tejeria I. No consolidada

Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen duen eremua, Tejeria auzoan dagoen hiri-bilbean integragarria delako, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1 artikuluaren arabera. Eremuaren bizitegi-izaera aitortzen da, eta auzoaren hiri-hobekuntzarako jarduketa bat proposatzen da. Sarbide berri bat eman nahi zaio, Tejeria kalearekiko paraleloa den luzetarako norabideko bide batekin. Horrela, sartzeko egungo bidea norabide bakarrekoa izango litzateke, kontuan hartuta Kalea kaletik hurbilen dagoen eremuan jarduera handia dagoela. Gainera, jarduketa honen bidez, Tejeria kalearekiko bide perpendikular berri bat ireki nahi da, auzoa inguruko eremuekin lotu ahal izateko bai eta eremurako ekipamendu-erreserba bat sortzeko.

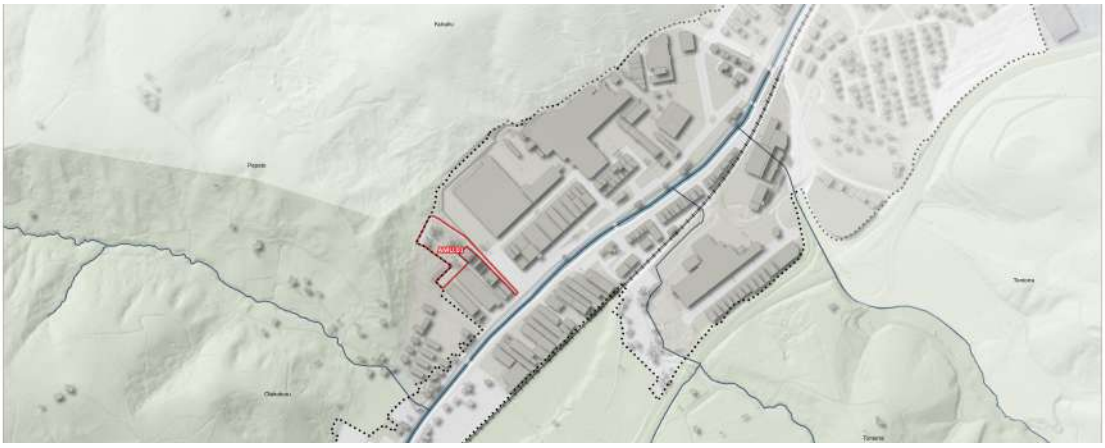

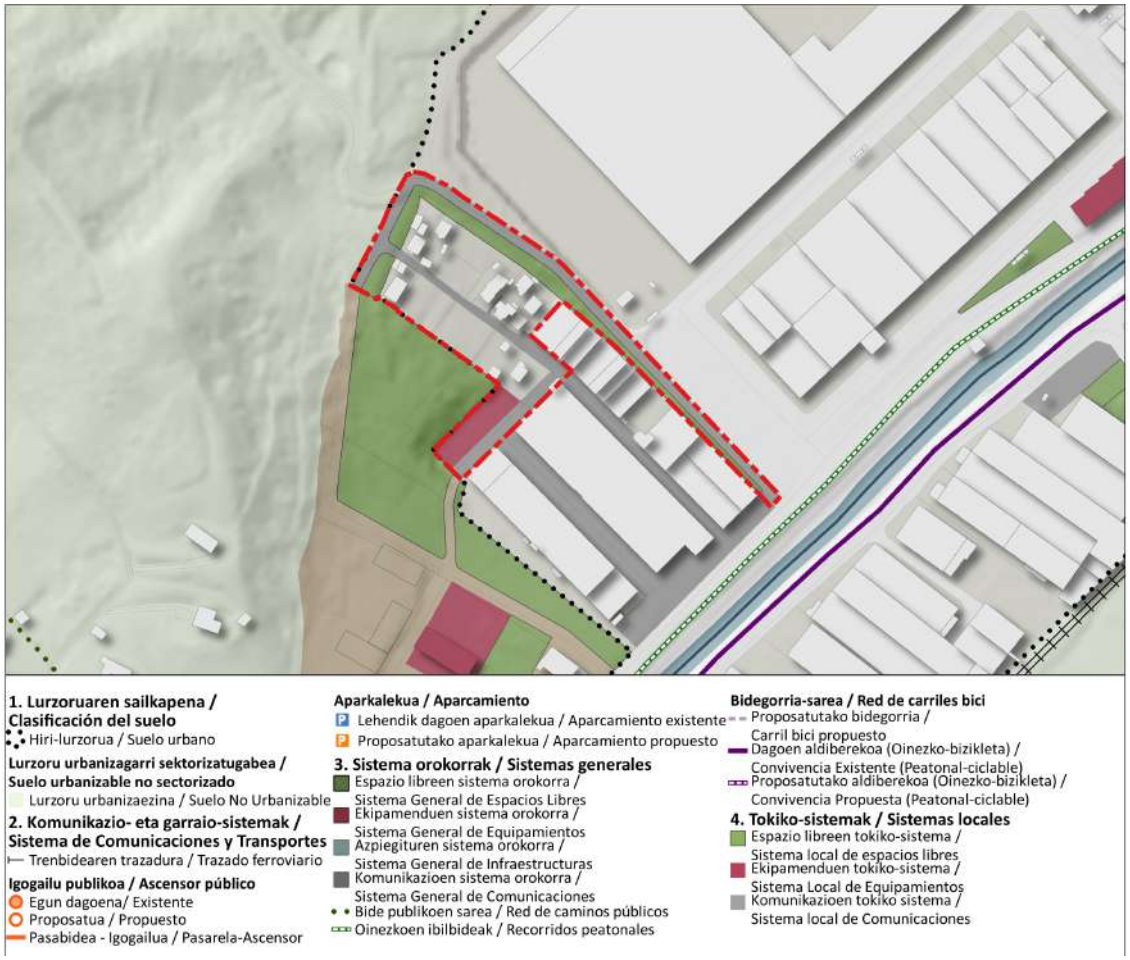

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.02. Tejeria II. Consolidada

Hiri-hobekuntzako jarduketa Tejeria auzoko poligonoan, eremuko bidea hobetzeko helburua duena, etorkizunean mendebaldeko Tejeria I eremuarekiko irisgarritasun eta konektibitate hobea ahalbidetzeko.

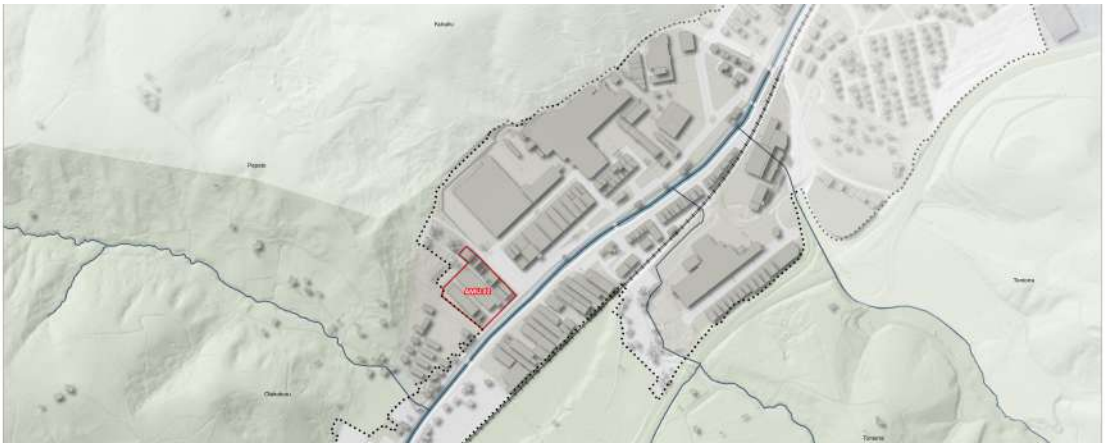

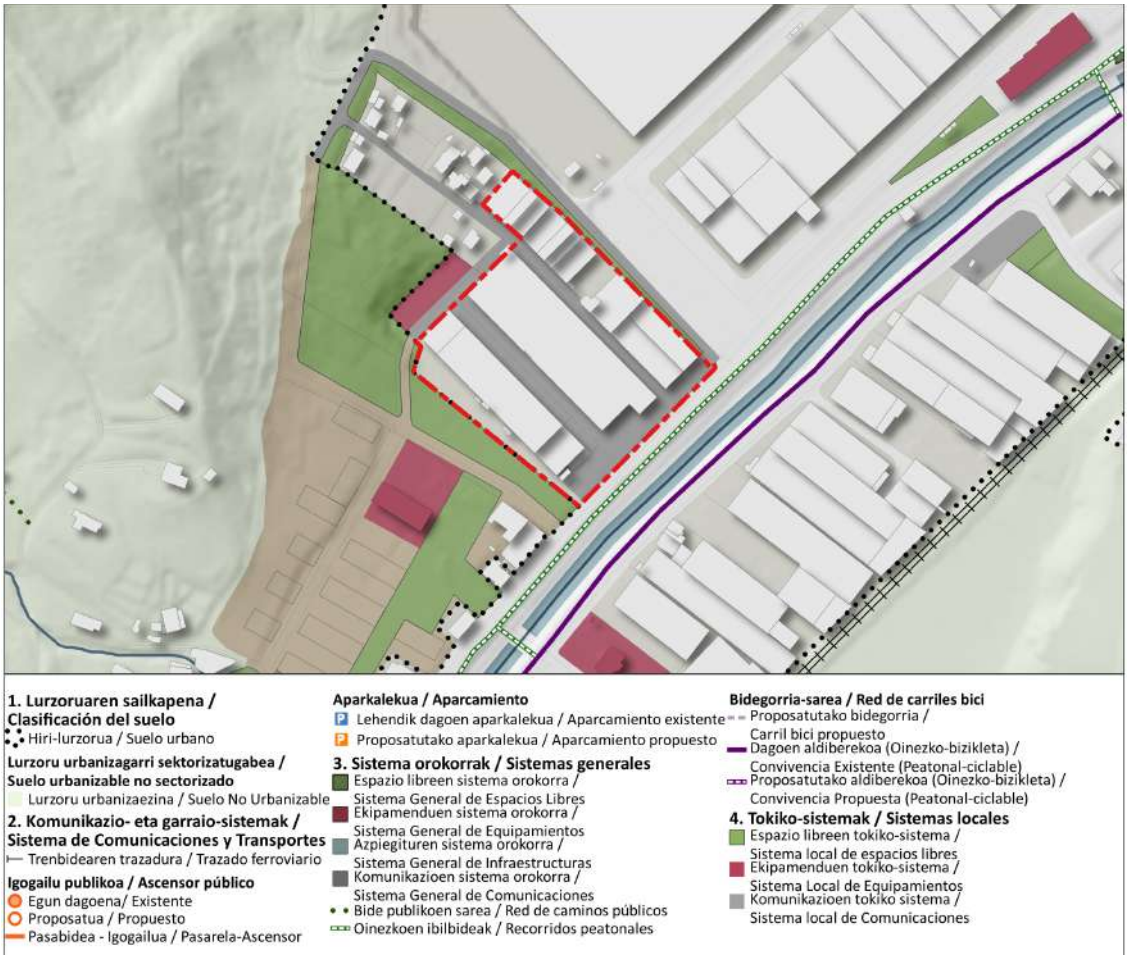

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.03. Santa Cruz-Gardeagotxi. No consolidada

Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen duen eremua, hiri-bilbean integratzeko duen ahalagatik eta eraikuntzaren finkatze-mailagatik, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.b) artikuluaren arabera. Era berean, zenbait zerbitzutan gabeziak dituztenez, hiri-hobekuntzako jarduketak behar dituzte. Antolamendu-irizpide gisa, lurzati bakoitzeko etxebizitza bat (1) eraikitzea baimentzen da (edo, hala badagokio, lehendik dagoena erregularizatzea). Gainera, udal-lizentziarik gabe egin diren eta eraikigarritasuna kontsumitu dezaketen eraikin guztiak desagerraraztea proposatzen da.

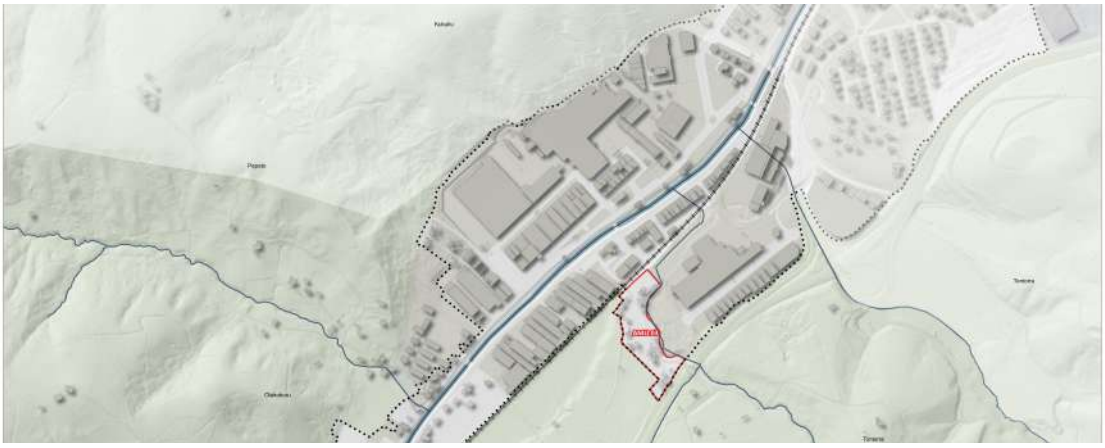

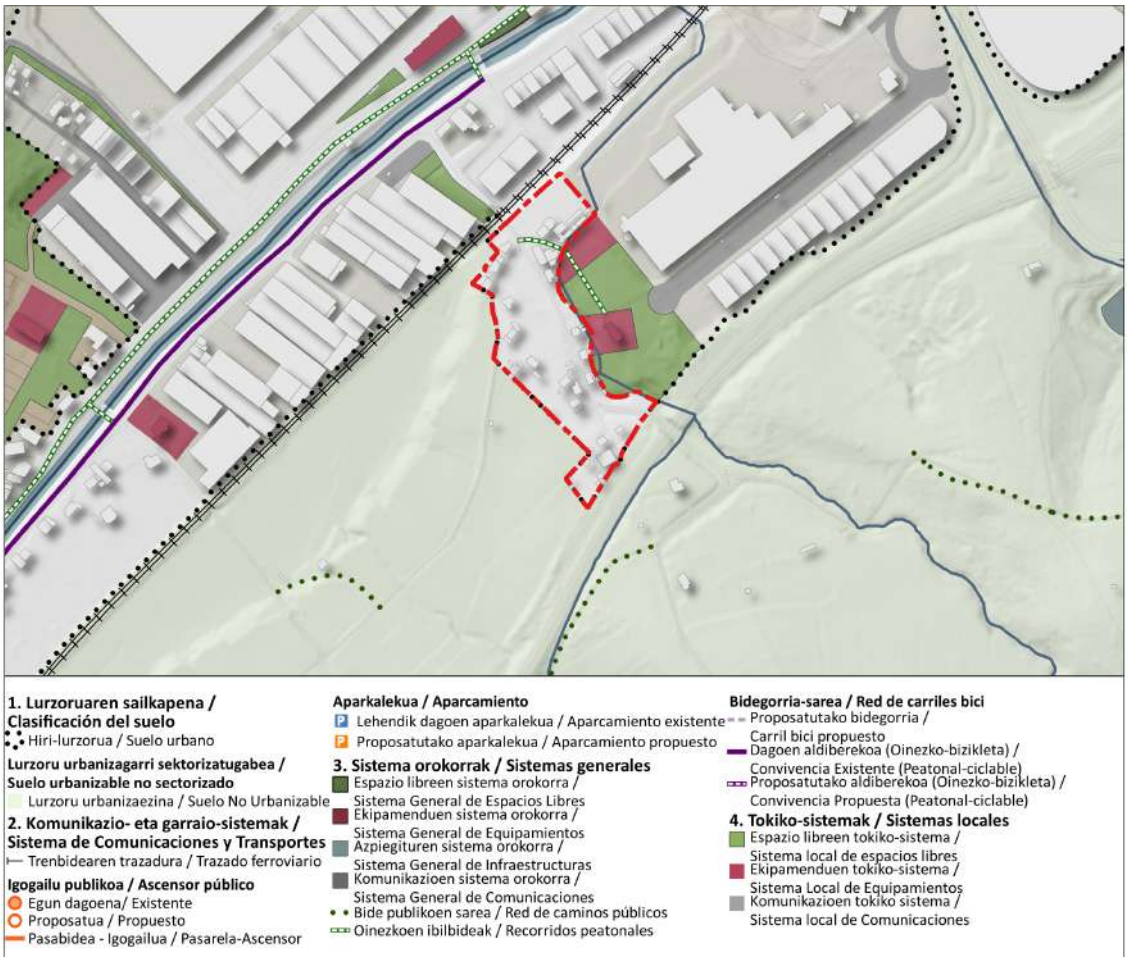

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.04. Atxarte.

Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen duen eremua, eta Atxarteko BEPBren eremua ia osorik hartzen duena. Aipatutako hirigintza-antolamenduko tresnan planteatzen den espazio publikoaren antolamendua aitortu nahi da. Hala ere, lurzati bakoitzeko etxebizitza baimentzen da hutsik dauden orubeetan.

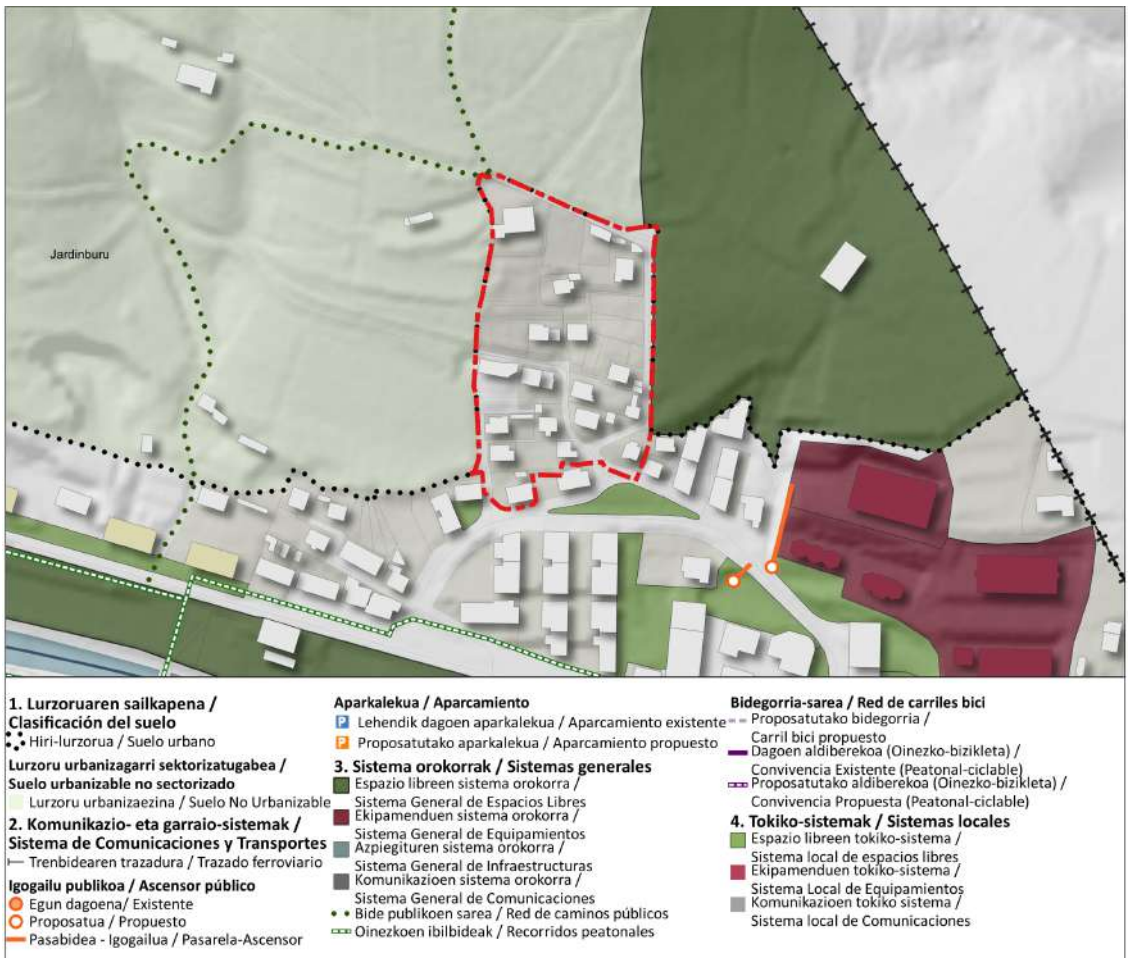

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.05. Garmaka.

Aurrerapen honek hiri-lurzoru gisa sailkatzen duen eremua, eta Galmaka izeneko urbanizazioarekin bat datorrena. Jarduketa hau urbanizazioan hobekuntzak egin ahal izateko eta etxe-uhartearen barruko etxebizitzetarako sarbidea konpontzen duen kale pribatua udalaren titulartasunekoa izateko planteatzen da, lagapen bidez. Egungo frontoia udalerriko tokiko ekipamenduen sistemaren parte izatea ere planteatzen da.

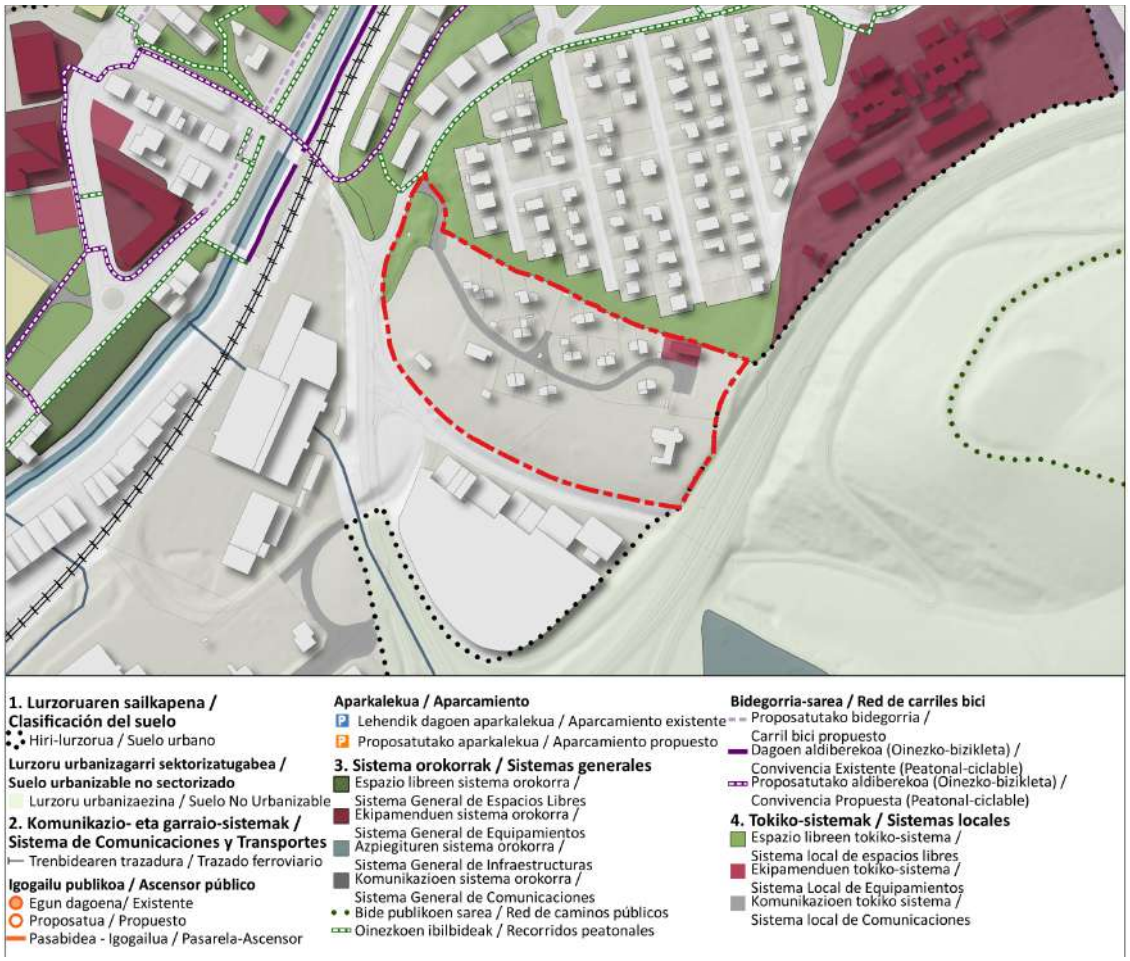

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.ACC.01.Jesus Guridi. Consolidada

Auzoak berroneratzeko jarduketa, irisgarritasun unibertsala hobetzeko helburuarekin, bai urbanizazioan, bai eremu horretan dauden eraikinetan.

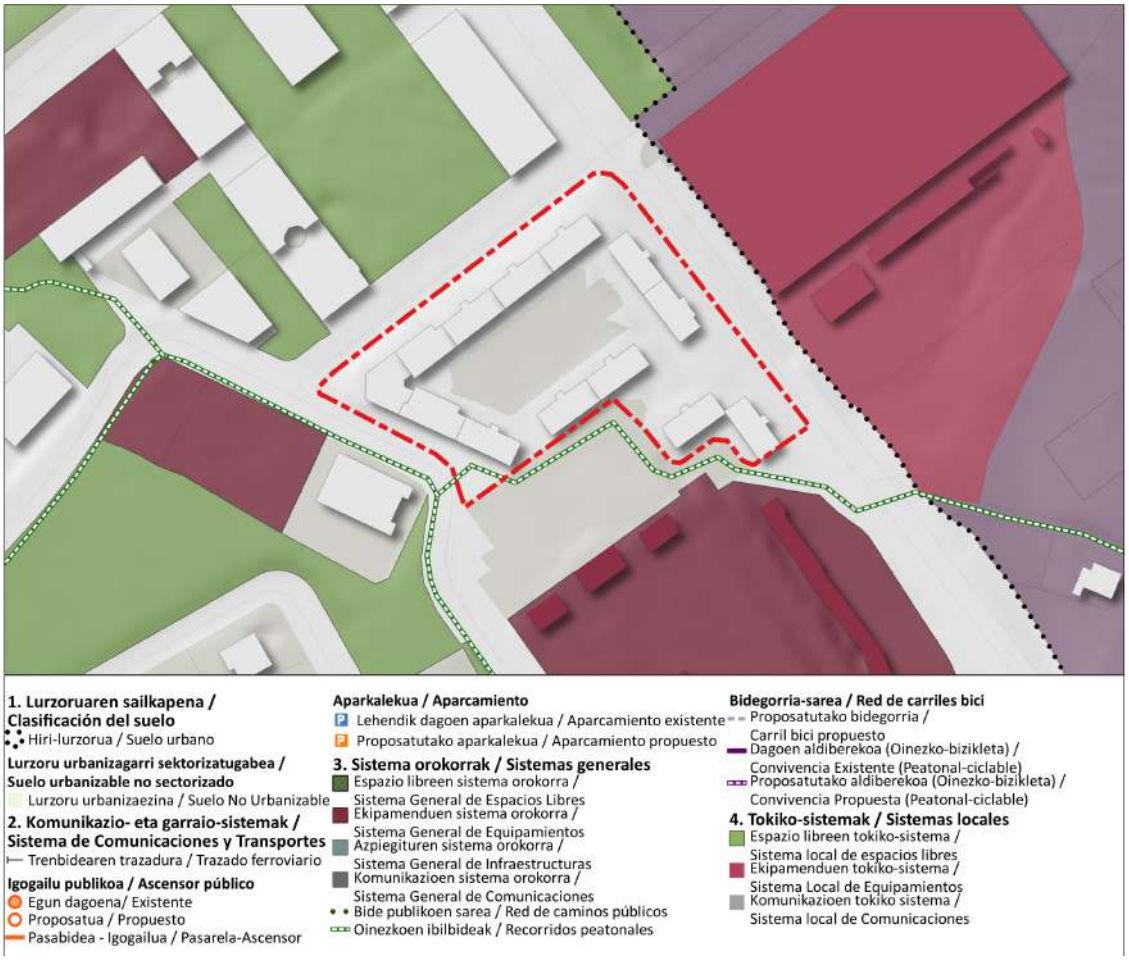

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.ACC.02. Goikoetxe. Consolidada

Auzoak berroneratzeko jarduketa, irisgarritasun unibertsala hobetzeko helburuarekin, bai urbanizazioan, bai eremu horretan dauden eraikinetan.

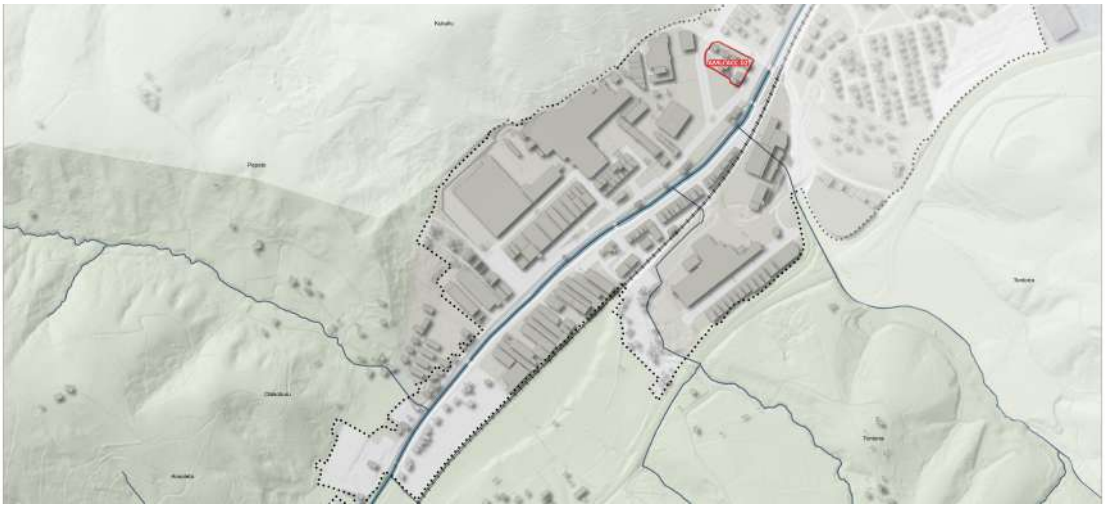

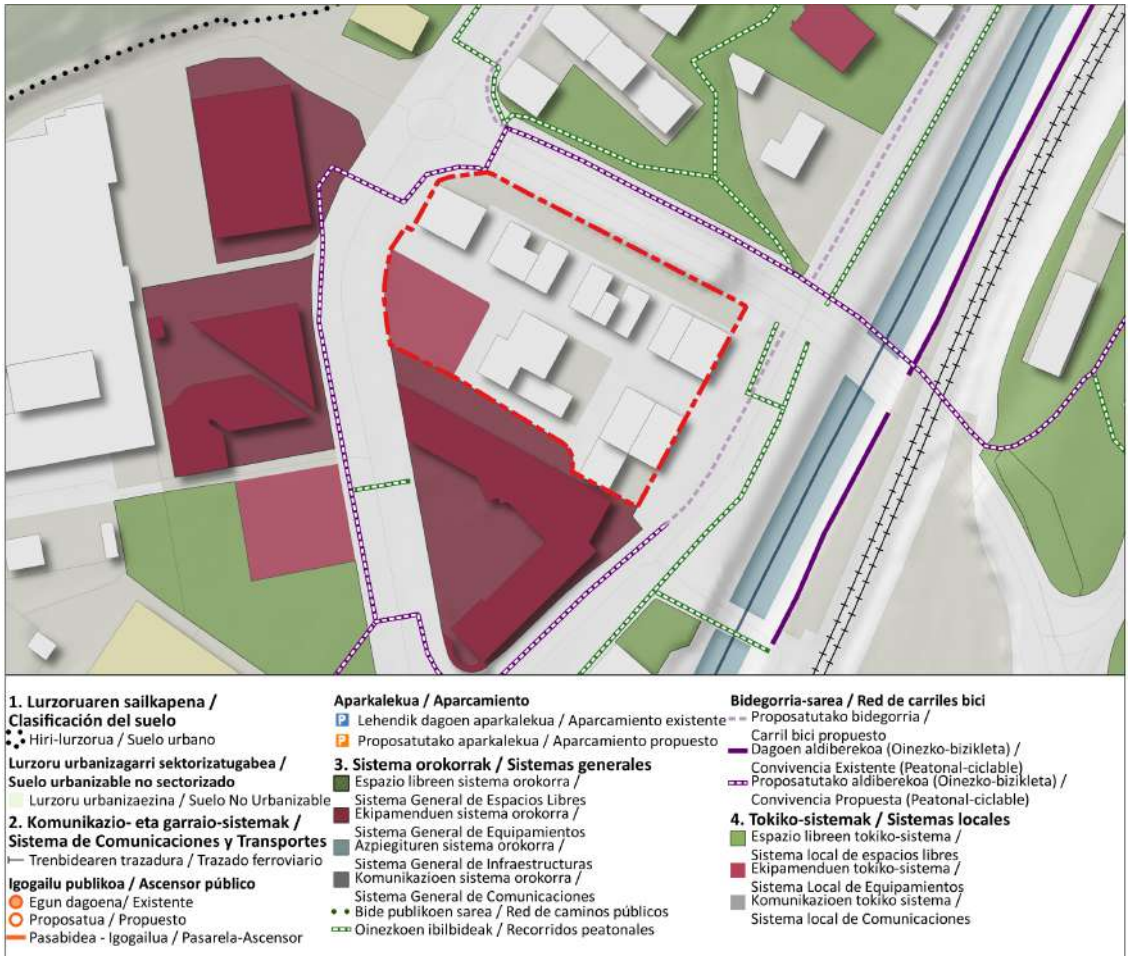

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.ACC.03. Viviendas de Aceros.

Auzoak berroneratzeko jarduketa, irisgarritasun unibertsala hobetzeko helburuarekin, bai urbanizazioan, bai eremu horretan dauden eraikinetan.

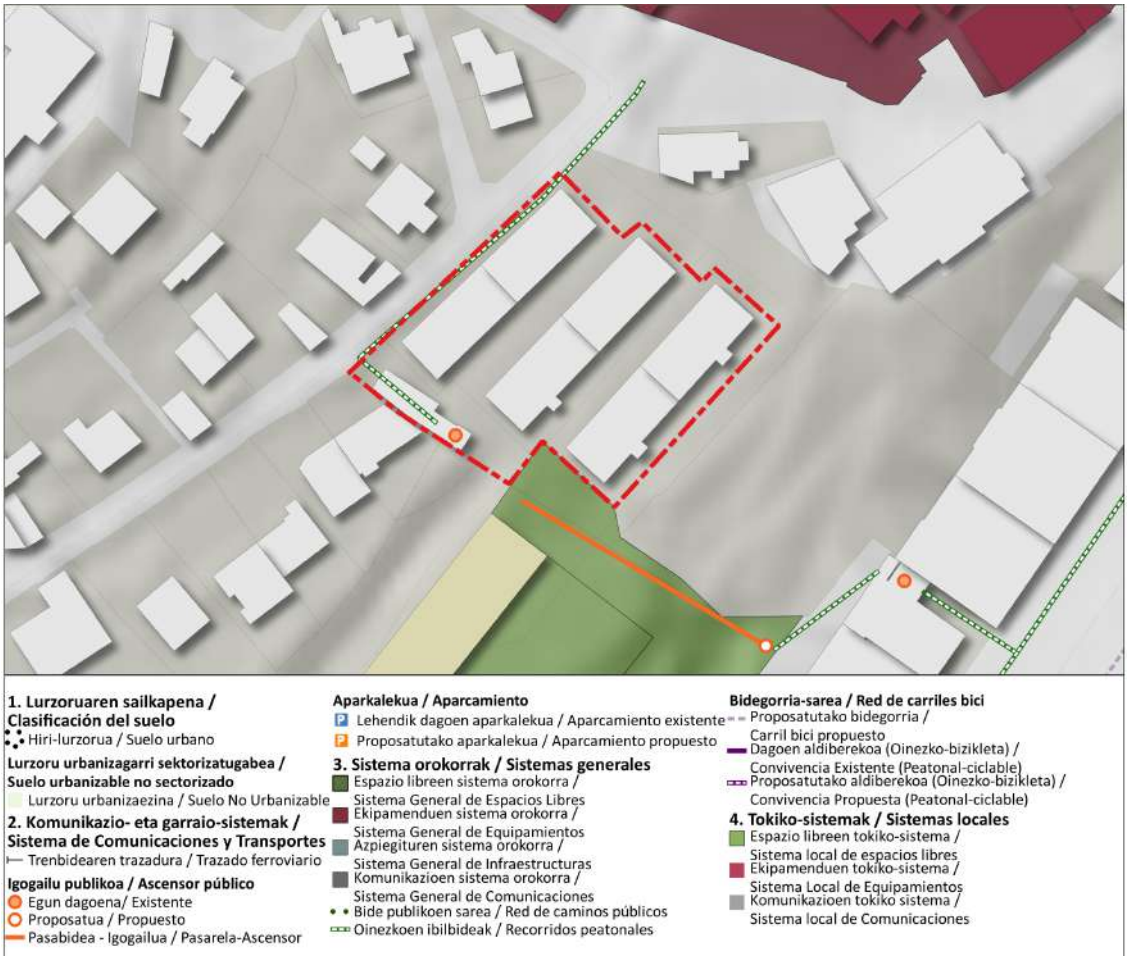

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.ACC.04. Iturralde.

Auzoak berroneratzeko jarduketa, irisgarritasun unibertsala hobetzeko helburuarekin, bai urbanizazioan, bai eremu horretan dauden eraikinetan.

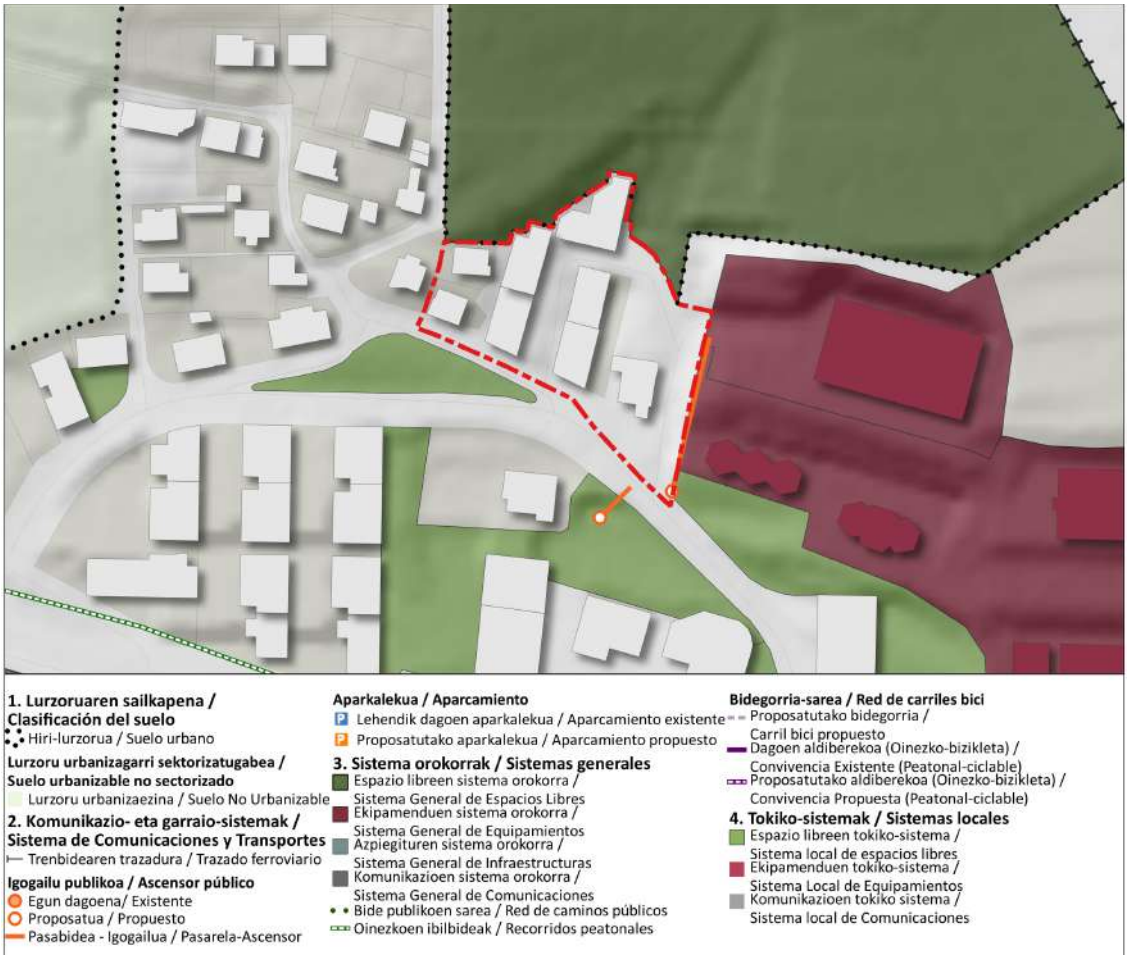

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.MOV.01. Pacificación Zumalakarregi.

Auzoak biziberritzeko jarduketa, urbanizazioa hobetzeko eta mugikortasun biguna eta/edo jasangarria ezartzeko neurriak ezartzeko helburuarekin, adibidez: trafikoa baketzea. Kasu honetan, Zumalakarregi Etorbideko trafikoa baketzea planteatzen da, norabide bakarreko kale bihurtuz.

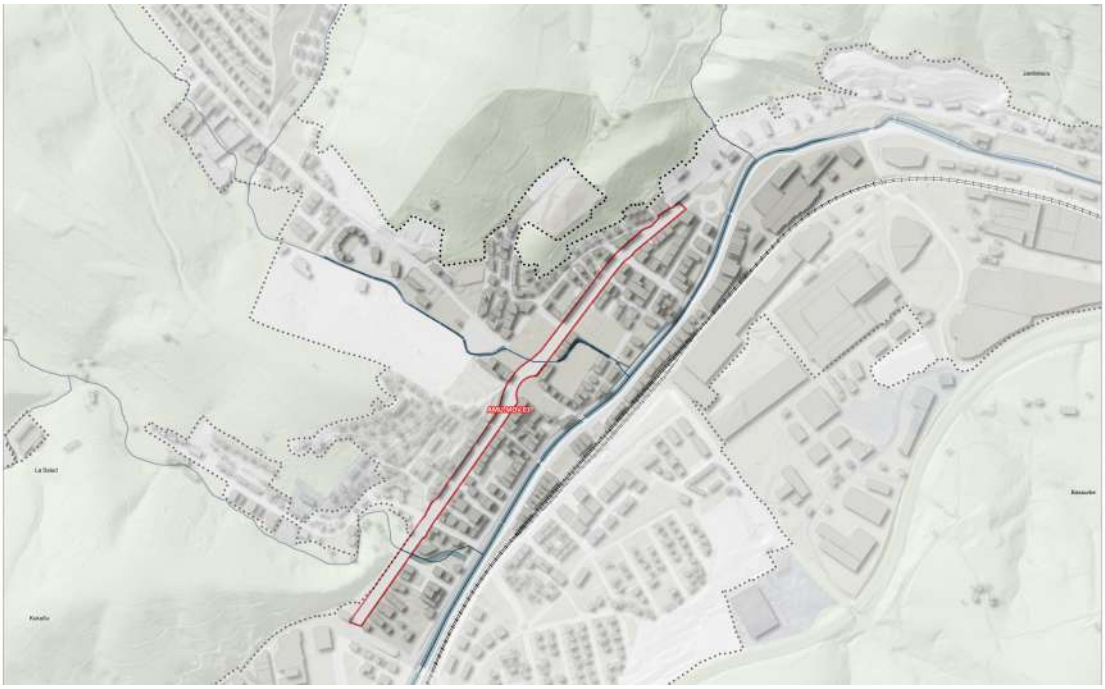

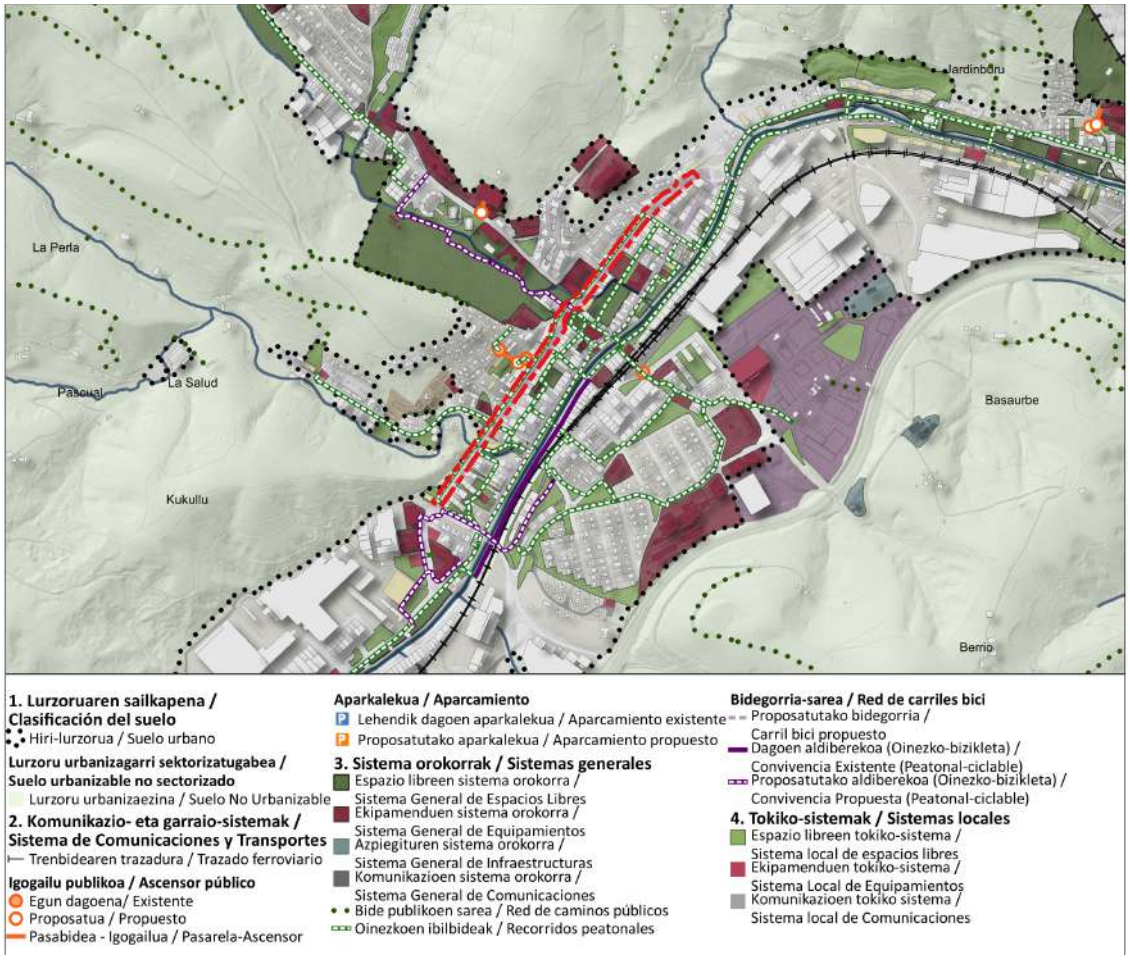

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.MOV.02. Pacificación Nerbioi kalea.

Auzoak biziberritzeko jarduketa, urbanizazioa hobetzeko eta mugikortasun biguna eta/edo jasangarria ezartzeko neurriak ezartzeko helburuarekin, adibidez: trafikoa baketzea. Kasu honetan, Nerbioi kaleko trafikoa baketzea planteatzen da, norabide bakarreko kale bihurtuz.

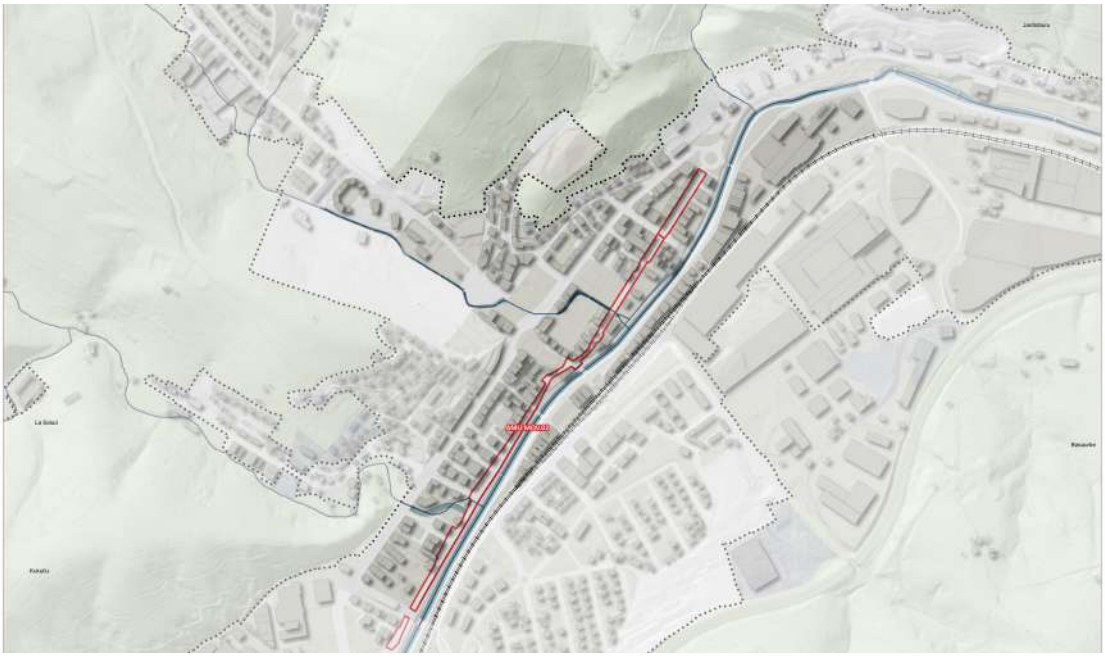

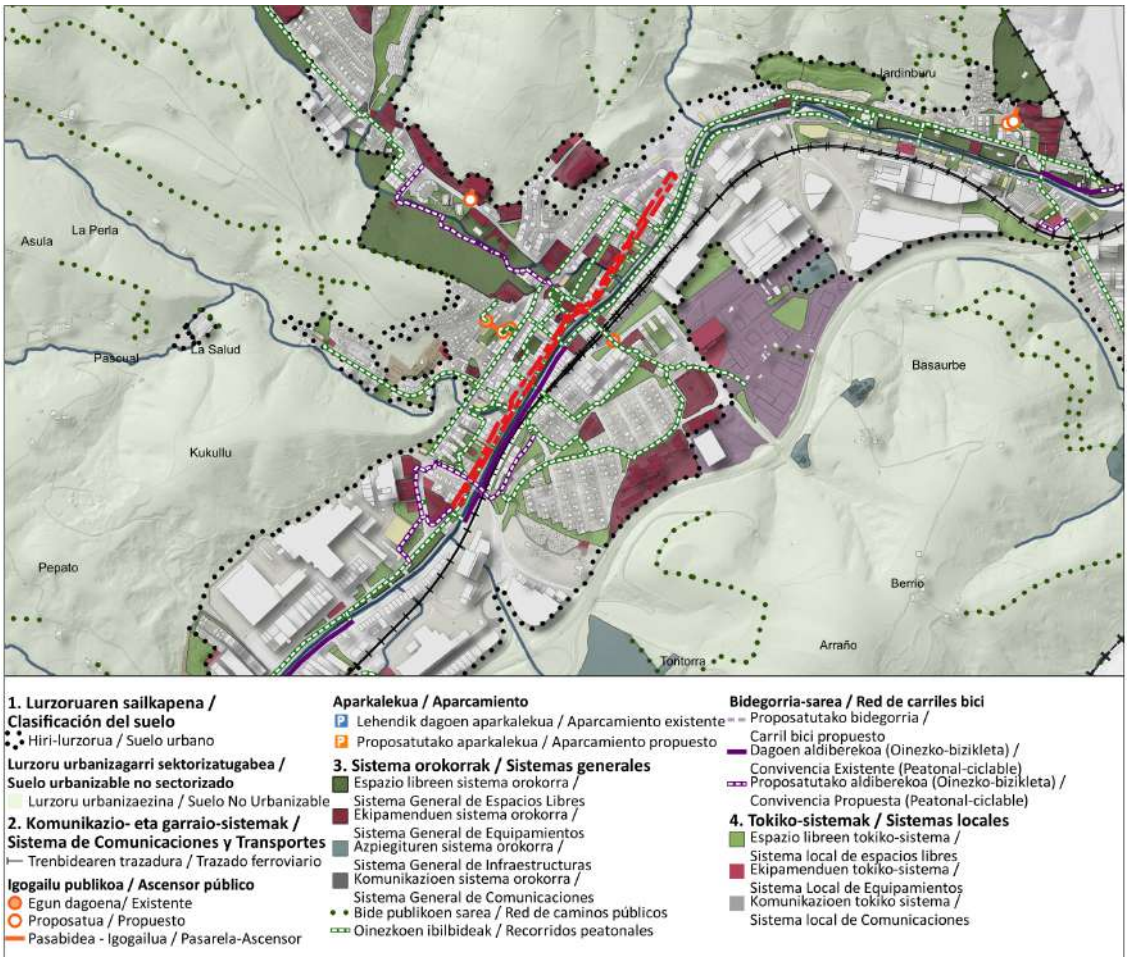

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.MOV.03. Vitoria-Gasteiz kalea.

Auzoak biziberritzeko jarduketa, urbanizazioa hobetzeko eta mugikortasun biguna eta/edo jasangarria ezartzeko neurriak ezartzeko helburuarekin, adibidez: trafikoa baketzea. Kasu honetan, Vitoria-Gasteiz kaleko tarte kotatuaren trafikoa baketzea planteatzen da, oinezkoen lehentasuna izango duen plataforma bakarreko kale baten posibilitatea aurreikustea ahalbidetuz.

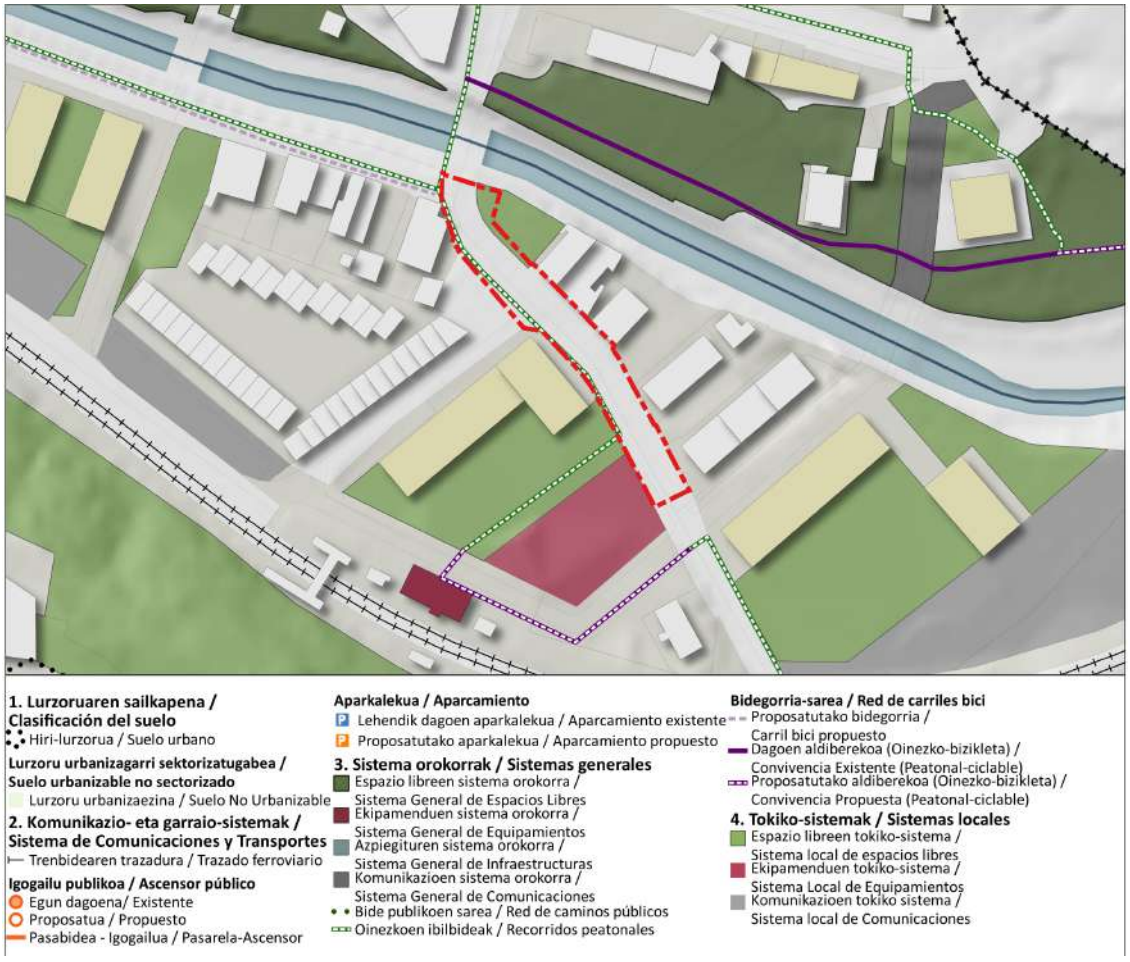

HIRI-HOBEKUNTZAKO JARDUKETAK
AMU.MOV.04. Larraño kalea.

Auzoak biziberritzeko jarduketa, urbanizazioa hobetzeko eta mugikortasun biguna eta/edo jasangarria ezartzeko neurriak ezartzeko helburuarekin, adibidez: trafikoa baketzea. Kasu honetan, eremuaren hiri-hobekuntza planteatzen da, baita kota altuago batean dauden etxebizitzetarako oinezkoentzako sarbide berri bat ere.

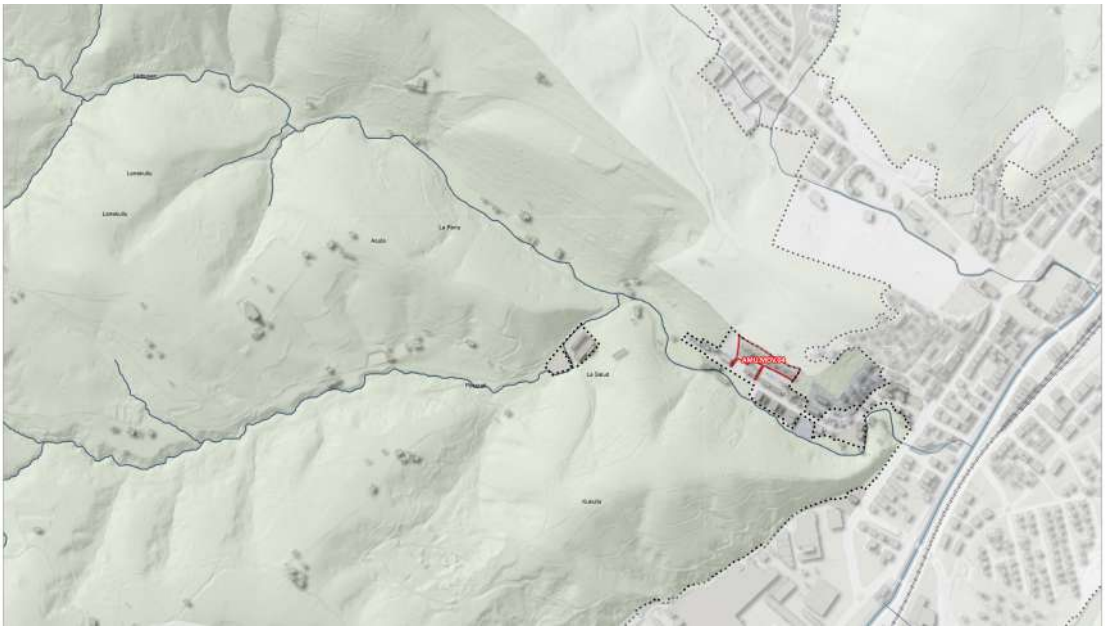

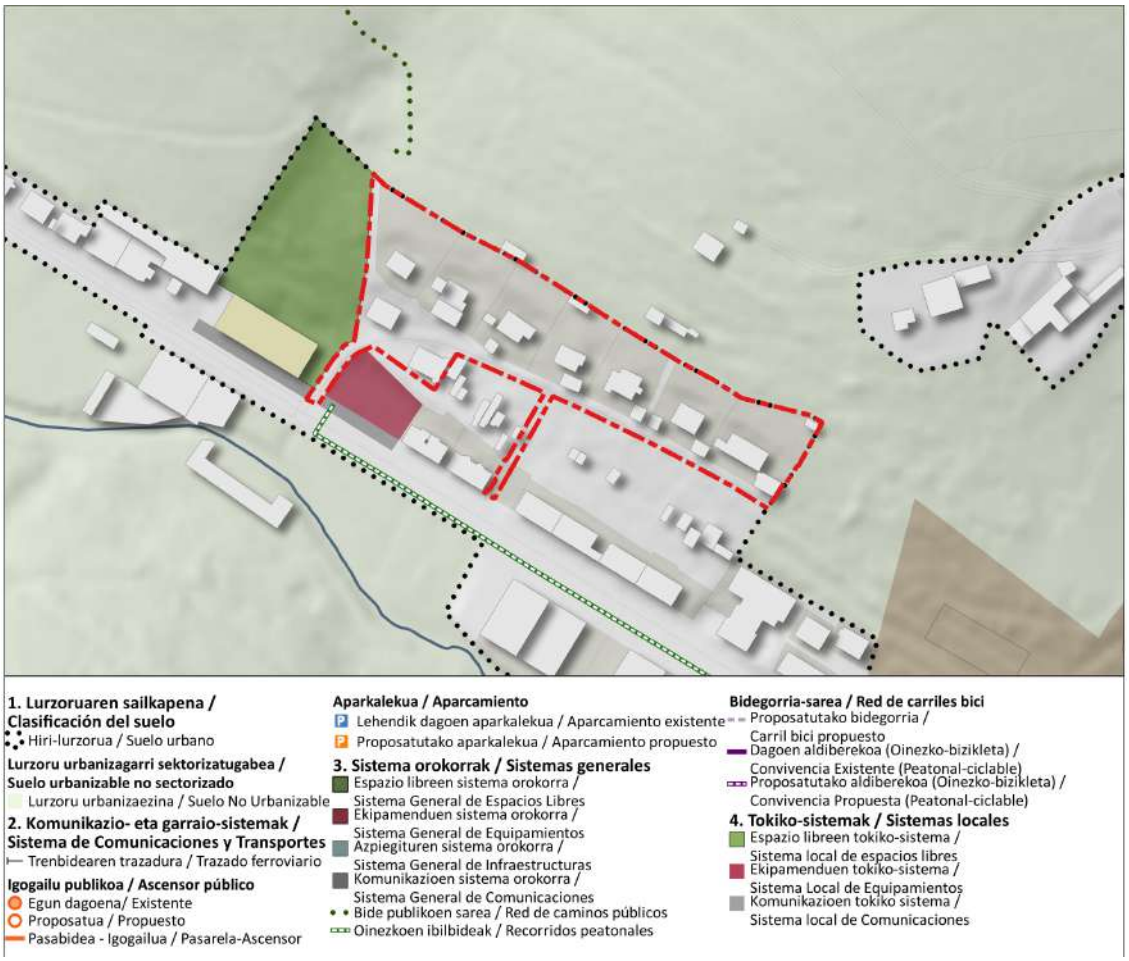

AMU.MOV.04. Larraño kalea.

AMU.MOV.04. Larraño kalea.

3.3. LURZORU URBANIZAGARRIA

Aurrerakin honetan lurzoru urbanizagarria da aldatu gabeko eta Plan Orokorreko hirigintza-prozesuan jasotzeko hasierako gaitasuna duen lurzorua, lortu nahi den hiri/lurralde-ereduaren arabera eta indarreko arau xedapenetara egokituta. Planaren formulazioaren hurrengo faseetan, lurzoru urbanizagarriaren sailkapena ezar dezake kategorietako batzuetan, sektorizatua edo sektorizatu gabea, baldin eta honakoa ematen bada:

- Ingurumen Ebaluazio Estrategikoak egiaztatzea hasierako gaitasuna duela hirigintza-eraldaketarako.

- Planak proposatutako egitura orokorra barneratzeko eta indartzeko gaitasuna berrestea. Bereziki, proposatutako sistema orokorren egitura orokorrarekin ahalik eta koherentziarik handiena lortuta.

- Hirigintza-garapen berriak hiri finkatuan barneratzea, eraikuntza-jarraien ertzak osatuta, eremu mugakideekin ahalik eta artikulaziorik handiena lortzeko, eta, hartara, oraingo honetan modu positiboan, okupazio berriaren ondorioak bere onera itzultzeko. Horrela, hiri finkatuaren inguruan edo ondoko lurretan hazkunde-lurzoruko hirigintza-garapenak jartzea ezarritako gidalerroa jarraituko da, lurzoru horiek sakabanatzea saihestuta.

- Egungo eta aurreikusitako azpiegitura-sareen funtzionaltasuna eta inbertsioaren optimizazioa, honako hiri-zerbitzuak emateko: bideak, garraioa, ur-hornidura eta -hustuketa, energia elektrikoaren hornidura eta mota guztietako komunikazioak.

- Bilbo Metropolitarra Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialean aurreikusitako lurralde-antolamenduko estrategiarekiko koherentzia, betiere 2019ko LAGekin kontraesanean ez badago. Horrenbestez:

  - Lurzoru-kontsumoa optimizatzea, egungo guneei lotuta ez dauden garapen-eremu berriak sortzea saihestuta.

  - Lurzoru berrien beharrizanak asetzea, ingurunean ahalik eta eragin txikiena izanda.

  - Lurzoru urbanizagarri berriaren proposamenak subsidiarioak dira, lehentasuna baitute plangintzaren ahalmen hutsa optimizatzeko aukerek.

- Lurzoru urbanizatuaren kontsumo- eta hazkunde-logika ezartzea, 2019ko LAGen irizpideen arabera.

Nolanahi ere, mugaketa horrek adierazten du, azken batean, gehienezko hedapen-hazkunderako proposatzen den ereduaren aurrerakina, ez soilik alderdi fisikoan eta formalean, baizik eta hazteko aukerei ematen zaien eduki estrategikoan ere.

Hasierako onespen-faserako agiri osoan honako hauek bereiziko dira:

a) Lurzoru urbanizagarri sektorizatua; plan orokorrak dagokion plan partziala egiteko mugatutako sektoreen lurzorua.

b) Lurzoru urbanizagarri sektorizatu gabea: lurzoru urbanizagarri sailkatuta egon arren, plan orokorrean sektore baten ere jaso gabekoak dira. Horiek etorkizuneko urbanizazio berrien jarduketetarako gorde dira, proposatutako eredu berrian kokaleku egokiko lurzoruetan, nahiz eta Plan Orokorra egiteko unean benetan eraldatuak behar ez izan.

HAPOren Aurrerapenak (HDEren dokumentuan aukeratutako alternatibarekin bat etorriz) 28,35 ha inguruko azalera lurzoru urbanizagarri gisa identifikatzen du, hau da, udalerriaren % 0,75a. Guztira 2,8 ha bideratu dira Sistema Orokorretara.

Jarraian, Aurrerapen dokumentu honetan sektorizatu gabeko kategorian lurzoru urbanizagarri gisa sartutako eremu bakarraren deskribapen laburra egiten da. Ondorio horietarako, errepikatu behar da antolamendu-eremuen identifikazioa ezin dela, eta ez dela parekatu behar, hasierako onespen-dokumentuan lurzoru urbanizagarria lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren sektoreetan edo lurzoru urbanizagarri sektorizatugabearen eremuetan banatzeko egin beharko den mugaketa-lan zehatzarekin. **Izan ere, mugaketa zehatza ingurumen Azterketa Estrategikoaren arabera egingo da, irismen Dokumentua eman ondoren.**

3.3.1. PROPOSATUTAKO BIZITEGI-ERABILERA GLOBALEKO LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK.

LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK
SUNS.01. Gardea

Sektorizatu gabeko bizitegi-lurzoru urbanizagarriaren eremua. Jarduketa hau bizitegi-lurzoru urbanizagarriaren erreserba gisa dago pentsatuta, eta ez lehentasunezkotzat hartzen da. Izan ere, LAGetan ezartzen diren etxebizitzak kuantifikatzeko gehieneko mugek hiri-eredu bat sortzeko baino ez dute ematen, eta eredu horretan lurzoruen eraldaketari lehentasuna ematen zaio, azalera gehiago antropizatu aurretik. Kasu horretan, programatutako lurzoru guztia garatu ondoren, sektorizatze-plan bat egin ahal izango litzateke, eremuaren etorkizuneko garapena ahalbidetuko lukeena. 179 etxebizitza aurreikusten dira.

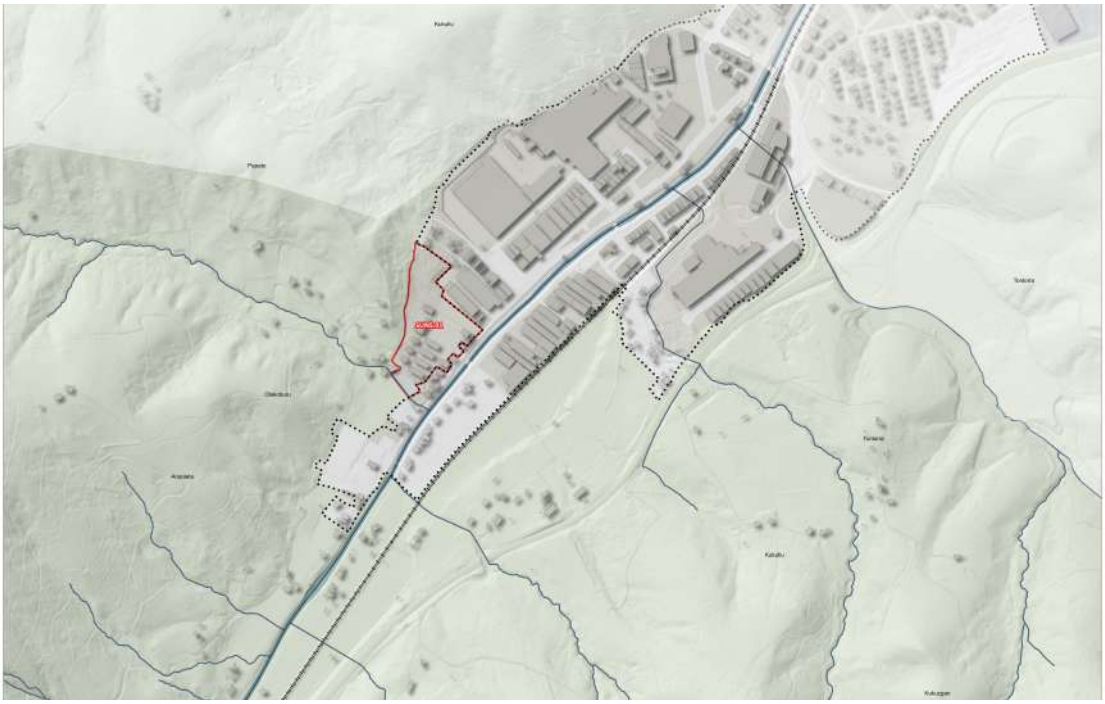

Azalera **Superficie**	44.971 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	179
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	1
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	18.604 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	178
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	1.592 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	39,80 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK
SUNS.02. Larraño bide berria

Sektorizatu gabeko bizitegi-lurzoru urbanizagarriaren eremua. Jarduketa hau bizitegi-lurzoru urbanizagarriaren erreserba gisa dago pentsatuta, eta ez lehentasunezkotzat hartzen da. Izan ere, LAGetan ezartzen diren etxebizitzak kuantifikatzeko gehieneko mugek hiri-eredu bat sortzeko baino ez dute ematen, eta eredu horretan lurzoruen eraldaketari lehentasuna ematen zaio, azalera gehiago antropizatu aurretik. Kasu horretan, programatutako lurzoru guztia garatu ondoren, sektorizazio-plan bat egin ahal izango litzateke, eremuaren etorkizuneko garapena ahalbidetuko lukeena, Landaluze kalea Aldapeta eta Arraño kaleekin lotuko lukeen ardatz egituratzaile baten bidez. 67 etxebizitza aurreikusten dira, askotariko tipologiekin eraikinaren kokapenaren araberakoak, eremu baxuagoetan dentsitate altuagoa lehenetsiz eta familia bakarreko etxebizitzak eremu altuagoetan, maldadunak.

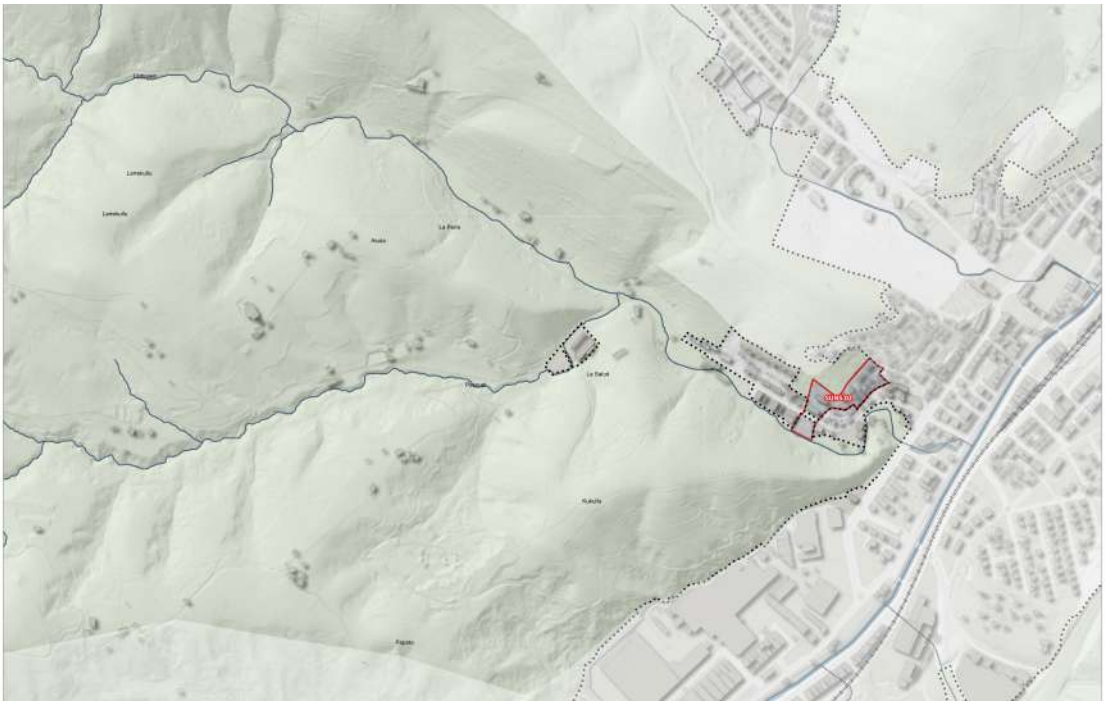

Azalera **Superficie**	16.835 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	67
Erabilera **Uso**	Biztegia Residencial	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	5
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	6.968 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	62
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	490 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	39,80 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

3.3.2. PROPOSATUTAKO JARDUERA EKONOMIKOEN ETA ZERBITZUEN ERABILERA GLOBALEKO LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK.

LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK
SUS.01. Larra
Jarduera Ekonomikoen lurzoru urbanizagarria Larrako eremuan. Eremuko etxebizitzak (ia guztiak) errespetatzen dituen antolamendu orientagarri bat proposatzen da. Bidearen egungo trazadura errespetatu eta handituko duen antolamendua planteatzen da. Era berean, berdeguneak sortzen dira eta Altzarateko futbol-zelaia ekipamendu-sistema gisa mantentzen da.

Azalera **Superficie**	190.362 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	0
Erabilera **Uso**	Jarduera ekonomikoak Actividades Económicas	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	0
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	0 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	0
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	72.222 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	0
		Dentsitatea **Densidad**	0,00 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano
Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable
2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario
Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)
4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

LURZORU URBANIZAGARRIAREN EREMUAK
SUNS.03. Aspaltza

Programatu gabeko lurzoru urbanizagarriaren eremua, eta, beraz, ez lehentasunezkoa. Udalerriari zerbitzua ematen dioten jarduerekin bateragarria den kalifikazio bat proposatzen da, Azpiegituren Sistemaren kalifikazioa.

Azalera **Superficie**	31.345 m²	**Etxebizitza kopurua** **Número de viviendas**	**0**
Erabilera **Uso**	Jarduera ekonomikoak Actividades Económicas	**Egun dauden etxebizitza kopurua** **Número de viviendas actuales**	**0**
Bizitegi-eraikigarritasuna **Edificabilidad Residencial**	0 m²	**Proposatutako etxebizitzen kopurua** **Número de viviendas propuestas**	0
Jarduera Ekonomikorako eraikigarritasuna **Edificabilidad Actividades Económicas**	10.000 m²	**BOEen kopurua** **Número de viviendas VPO**	**0**
		Dentsitatea **Densidad**	0,00 viv/Ha

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo
Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado
Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes
Trenbidearen trazadura / Trazado ferroviario

Igogailu publikoa / Ascensor público
Egun dagoena/ Existente
Proposatua / Propuesto
Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

Aparkalekua / Aparcamiento
Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales
Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Bidegorria-sarea / Red de carriles bici
Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales
Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

3.4. LAUDIOKO AUZOAK BIZIBERRITZEKO ESTRATEGIAK: HIRI-GARAPEN INTEGRATU ETA JASANGARRIKO EREDU BATERANTZ.

3.4.1. SARRERA

Proposamen bat auzo bakoitzerako, ikuspegi bat Laudio osorako

Laudio lurralde-aberastasun handiko udalerria da, hiri-egitura berezi batez ezaugarrituta, hirigune dinamikoa nortasun propioko auzoekin bai eta paisaia- eta kultura-balio handiko landa-eremuekin konbinatzen dituena. Aniztasun hori bere indargune nagusietako bat da, baina bere espazioen arteko kohesioa indartzeko erronka ere planteatzen du, udalerriaren ikuspegi integratua sustatuz.

Laudioko Plan Orokorraren Aurrerapenaren abiapuntua auzo bakoitzak bere nortasuna, beharrak eta ahalmenak dituela da, baina guztiak udalerri beraren parte direla. Horregatik, hirigintza-proposamenak irtenbide espezifikoak proposatzen ditu eremu bakoitzerako, Laudio osoaren kohesioa eta garapen orekatua ahaztu gabe.

Erdigunetik hasi, merkataritza- eta administrazio-ardatz gisa duen egitura-eginkizunarekin, eta **Areta, Latiorro, Gardea, Larraño, Landaluze-Larrazabal eta Ugarte** auzoetaraino, bakoitzak bere hiri- eta gizarte-dinamikarekin, Planak konektibitatea hobetzea, espazio publikoak indartzea eta gune bakoitzari beharrezko ekipamendu eta zerbitzuak ematea du helburu. Era berean, **landa-eremuak** eta haren ingurune naturalak kontserbazioa eta aprobetxamendu jasangarria ahalbidetuko duten estrategiak behar dituzte, produkzio- eta paisaia-izaerari eutsiz.

Proposamena ez da esku-hartze isolatuetara mugatzen; aitzitik, hiri- eta landa-eremu desberdinen integrazioa bermatuko duen ikuspegi orokor batean oinarritzen da. Laudio kohesionatuagoa sortu nahi da, auzo bateko hobekuntzek herritar guztien ongizatean eragina izan dezaten, udalerria osatzen duten espazioen arteko harremana sendotuz.

Beraz, Aurrerapen hau Laudiorako etorkizun komun bat eraikitzeko lehen urratsa da, non auzoen aniztasuna balio bat izango da, eta haren plangintza, hazkunde harmoniko eta jasangarria bermatzeko tresna. Hauek dira proposamen nagusiak:

1. **Lurzoru urbanizaezina zaintzea eta bere kategorizazioa**

   Lehentasuna ematen zaio lurzoru urbanizaezina kontserbatzeari, arreta berezia jarriz **Balio Estrategiko Handiko kategoriakoari**. Planak **baserriak birgaitzea eta eraberritzea** erraztuko duten neurriak hartzearen aldeko apustua egiten du, Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroekin bat etorriz. Gainera, lehen sektorea indartu nahi da, erabilerak **Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialaren** arabera arautuz, udalerriko nekazaritza- eta baso-jardueren bideragarritasuna eta jasangarritasuna bermatzeko helburuarekin.

2. **Hiri-lurzoruaren mugaketa berria**

   Planak **hiri-lurzoruaren muga** birdefinitzen du, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluaren arabera, eta **eraikitako errealitatera eta udalerriaren morfologiara** egokitzen du.

   Mugaketa berri horrek, Laudioko hazkunde organikoa aitortzeaz gain, lurzoru urbanizagarriaren alferrikako hedapena saihesten du, egungo hiri-eredua sendotuz bai eta garapen trinkoagoa eta eraginkorragoa sustatuz.

3. Hiri-lurzoruko jarduketak eta lurzoru urbanizagarriaren mugaketa

Plan Orokor berriak apustu irmoa egiten du **lehendik dagoen hiri-lurzorua eraldatzearen** alde, sektore urbanizagarri berririk sortu gabe, **Larrako** kasuan izan ezik, azken hori industria-erabilerarako baita eta aurreko planetik heredatuta baitago. Hazkundeko eta eraldaketako esku-hartze guztiak **hiri-lurzoru finkatuaren edo berroneratze-prozesuan dagoenaren** barruan garatzen dira, horien biziberritzearen eta optimizatzearen aldeko apustua eginez, eremu berrietara hedatzearen aldekoa izan beharrean.

4. Mugikortasuna eta irisgarritasuna

Hirigunerako eta **Arraño, Areta edo Latiorro** auzoetarako **sarbideak hobetzeko** hainbat estrategia planteatzen dira, udalerriaren barne-konektibitatea erraztuz. **Garraio publikoko** azpiegiturak indartzen dira eta, hiri-ardatz nagusietan, **trafikoa baketzeko** neurriak ezartzen dira, ibilgailu pribatuarekiko mendekotasuna murriztuz. Gainera, auzo garaietan irisgarritasuna sustatzen da, baita **Latiorro eta hirigunearen arteko lotura** ere, bide berrien bidez. Proposamen garrantzitsuenen artean, **hirigunearen mendebaldera saihesbide bat egiteko aukera** dago, **erdialdean trafiko astunaren zirkulazioa murrizteko**.

5. Bizitegi-garapena eta hiri-berroneratzea

Laudioko hazkundea **erabiltzen ez den industria-lurzorua berrerabiltzean** bai eta eguneratze funtzionala eta ingurumenekoa eskatzen duten hiri-eremuak berroneratzean oinarritzen da. **Hiri-arazoak edo kalitate-gabeziak dauden lekuetan** esku hartu nahi da, hiri-eredu bizigarriagoa faboratuz. Estrategiak **tamaina handiko eraldaketa-operazioak**, hainbat eragileren lankidetza dakartenak, beste jarduketa **bizkorragoekin eta azkar gauzatzen direnekin** konbinatzen ditu. Horrela, denboran mailakatutako programazioa ahalbidetzen da, etxebizitzaren benetako premiekin bat datorrena. Halaber, bizitegi-garapen berrietarako **lurzoru publikoaren erabilgarritasuna** nabarmentzen da, eskaintza orekatua bermatuz.

6. Industria-eremuak modernizatzea eta erabilerak dibertsifikatzea

Planak **industria-eremuak modernizatzearen eta birkonfiguratzearen** aldeko apustua egiten du, horiei malgutasun handiagoa emanez **jarduera ekonomiko berriak eta erabileren dibertsifikazioa** ahalbidetzeko. Estrategia horren helburua industria-lurzorua hobeto aprobetxatzea da, **produkzio-eredu berrietara** egokituz eta horren integrazioa sustatuz gainerako hiri-ehunarekiko. Gainera, lurzorua enplegua eta udalerriaren lehiakortasuna faboratuko duten **jarduera ekonomiko berriak ezartzeko** erreserbatzen da.

7. Ekipamenduak eta espazio libreak indartzea

Planaren funtsezko helburuetako bat **ekipamendu publikoak ekitatez banatzea** da, auzo guztiak behar bezala hornituta daudela ziurtatuz. Era berean, **espazio libreen eta berdeguneen sarea** indartzen da, udalerriko ingurumen- eta paisaia-kalitatea hobetuko duen **azpiegitura berde konektatu** bat sortzearen alde eginez. Espazio publiko horiek sendotzeak gizarte-kohesioa indartzen bai eta hiri-ingurune osasungarriagoak eta jasangarriagoak eskaintzen laguntzen du.

3.4.2. PLANAREN AURRERAPENAREN PROPOSAMENAK AUZOKA

Jarraian, auzo bakoitzerako **Aurrerapen-dokumentuan** jasotako proposamen nagusiak aurkezten dira.

ARETA AUZOA:

1. Industria-eremu zaharkituak birmoldatzea

Proposamenaren ardatz nagusietako bat **industria-eremu zaharkituak birmoldatzea** da, arreta berezia jarrita **"Bidezaharrak" eta "Lipmesa"** eremuetan daudenei, non jarduerak funtzionaltasuna galdu baitu. Eremu horiek **garapen misto berri** batean eraldatuko dira, **bizitegi-erabilerak, jarduera ekonomikoa eta zuzkidura publikoak** konbinatuz, hiri-eredu **integratuago eta orekatuago** bat bultzatzeko helburuarekin.

2. Aretako gunea indartzea

Aretako gunea udalerriko funtsezko puntu gisa indartuko da, bere **eremua tren-geltokiaren inguruan** indartuz. Horretarako, **bere sarbideak eta hiri-espazioarekiko integrazioa** hobetuko dira, **mugikortasun jasangarriko puntu estrategiko** gisa sendotuz. Gainera, **espazio publikoak hobetuko** dira, **ekipamendu berriak integratuko** dira eta **zenbait tarte oinezkoentzako bihurtuko** dira, herritarrentzat **eremu erakargarriagoa eta irisgarriagoa** sortzeko.

3. Irisgarritasuna hobetzea auzoko goiko aldeetan

Aretako goiko aldeetan ere esku hartuko da, **irisgarritasuna hobetzeko estrategia** baten bidez, auzoaren erdigunearekin **lotura erosoagoak** ziurtatuz eta **barne-mugikortasuna** erraztuz. Jarduketa horiei esker, oztopoak murriztuko dira eta eremu horietan bizi direnen bizi-kalitatea hobetuko da.

4. Bizitegi-garapen berriak erabiltzen ez den industria-lurzoruan

Bizitegi-garapen berriak, **batez ere, erabiltzen ez diren industria-lurzoruetan** kokatuko dira, **Aretako gunetik eta erdigunetik hurbil dauden** eremuetan, bai eta **Nerbioi ibaian zehar** ere, **Laudioko erdigunearekin duten lotura** bermatuz. Esku-hartze horiei esker, **udalerriaren hiri-jarraitutasuna** sendotu ahal izango da, ingurune **bizigarriagoa, kohesionatuagoa eta hirigintza-premia berrietara egokitua** sortuz.

5. Eraldaketa Nerbioi ibaiaren bi ertzetan zehar eta Areta-Erdialdea hiri-continuum bat sortzea

Nerbioi ibaia auzoa eraldatzeko funtsezko elementu gisa planteatzen da. **Ibai-parkearen integrazioa** bultzatuko da, **aisialdirako erreferentzia-eremu** bihurtuz. Gainera, **ibaiaren bi ertzak** indartuko dira **hirigintza-jarduketa berriekin**, **bizitegietarako eta jarduera ekonomikoetarako eremuak, espazio libreak eta ekipamenduak** barne. Horrela, **Areta eta Laudioko erdigunearen arteko lotura** hobetuko da, eta auzoak bere ingurune naturalarekin duen harremana sustatuko da.

GARDEA AUZOA:

1. Gardeako landa-izaera indartzea

Gardearen landa-nortasuna indartzen da, hiri-lurzoruaren barruan **"hiri lineal"** gisa duen konfigurazioa aitortuz, bere lurzoru-sailkapenaren doikuntzaren bidez. Era berean, **lurzoru urbanizaezina ez da eraldatuko**; zehazki, **"Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Landazabala" gisa kategorizatutako lurzorua**. Eremu hau kategorizazio hori duen udalerriko bakarra da.

2. Zuzkidura publikoak hobetzea

Kirol gunea handitzea aurreikusten da, Gardean erabilgarri dauden azpiegiturak eta zuzkidura publikoak hobetzeko helburuarekin. Horrela, biztanleentzako zerbitzu egokiak dituen gune gisa duen eginkizuna indartuko da.

3. Tejeria eremua lehengoratzea

Tejeria eremuan **hiri-hobekuntzako jarduketa** bat proposatzen da, bere **sarbideak optimizatzeko eta hiri-bilbearekiko integrazioa osatzeko** xedearekin, hiri-espazioaren konektibitate eta kalitate hobeagoa ahalbidetuz.

4. Gurutze auzoa hiri-bilbean aitortzea

Gurutze auzoa hiri-lurzoruaren barruan sartzea planteatzen da, haren sailkapena doituz eta **hobekuntzako jarduketa** bat **urbanizazioan** sustatuz. Esku-hartzearen helburua **lehendik dauden bizitegi-eraikinak** aztertzea bai eta haien **ingurumen-kalitatea** hobetzen eta ingurunean integratzen lagunduko duten neurriak ezartzea da.

5. Lurzoru urbanizagarriaren erreserba etorkizuneko garapenerako

Lurzoru urbanizagarriaren erreserba-eremu bat mugatzea planteatzen da, **etorkizuneko bizitegi-garapen** posible bat egiteko. Ez dago aurreikusita lursail horiek Planaren programazio-epeetan garatzea, baina **etorkizunean Gardeako hiri-sarea osatzeko eta indartzeko** balioko du.

6. Gardea eta Erdialdearen elkargunean esku hartzea

Gardea **Erdialdearekin** elkartzen den eremuan, Laudioko hiriguneko sarbidetik gertu, **disuasio-aparkaleku berri** bat sortzea proposatzen da, mugikortasun jasangarria bultzatzeko. Era berean, **lurzati industrial bat hirugarren sektoreko erabilera mistoko eta zuzkidurazko** espazio **bihurtzea** planteatzen da, lurzoruaren aprobetxamendua eta eremuan zerbitzu berrien integrazioa optimizatuz.

LARRAÑO AUZOA:

1. Larrañon irisgarritasuna hobetzea

Larrañoko esku-hartze nagusia ibilgailuen zein oinezkoen **irisgarritasuna hobetzean** datza, auzoaren lotura optimizatzeko helburuarekin bai eta **aukera hori aprobetxatzea hirigunearekin hobeto integratzeko**.

2. Zumalakarregi Etorbidetik sartzeko esku-hartzea

Hiri-kirurgiako jarduketa bat planteatzen da, **Zumalakarregi Etorbidetik** ibilgailuentzako sarbidea hobetzeko. Horrek **15 etxebizitza eraistea** eskatuko du, proposamen berriaren barruan birmoldatzeko. Esku-hartze horrek auzoaren konektibitatea hobetzeaz gain, **bizitegi-eremu berri bat** sortzea eta **funtsezko ekipamenduko pieza bat** sartzea ere ahalbidetuko du: **aparkaleku publiko bat**. Aparkaleku hori ingurunean integratu ahal izango da kota-aldeari esker, auzoko bizilagunei zein txandakako erabiltzaileei zerbitzua emanez.

3. Etorkizuneko garapen urbanizagarriari lotutako sarbide alternatiboa

Lurzoru urbanizagarriko eremu baten garapenari lotutako bigarren jarduketa bat planteatzen da, zeinaren **sektorizazioa edo programazioa ez dago Aurrerapenean aurreikusita**, beraz, haren garapena etxebizitza-premien eta -eskarien mende geratzen da. Eremu horren bidez, **auzorako sarbide alternatibo bat** egin ahal izango litzateke, gaur egungoarekiko mendekotasuna murriztuz eta **zirkulazioaren noranzkoak berriz konfiguratzea** ahalbidetuz. Horrek, halaber, **oinezkoen zirkulazioaren baldintzak hobetzea** ekarriko luke Larrañon.

4. Larraño eta hirigunearen arteko lotura

Ibilgailuentzako sarbideetako esku-hartzeez gain, proposamenak **hobekuntzak** dakartza **oinezkoen irisgarritasunean**, bai **Larraño eta hirigunearen arteko loturan**, bai auzo barruan bertan. Ekintza horiek **hiri-hobekuntzako jarduketen** bidez gauzatuko dira, egoiliarrentzako desplazamendu erosoagoak eta seguruagoak erraztuz.

ERDIALDEKO AUZOA:

1. Hiri-lurzoruaren sailkapena berregokitzea

Proposamenak **hiri-lurzoruaren sailkapena berregokitzea** aurreikusten du, **lurzatiak Bitorika kalearen inguruan** gehituz. Bertan, hiri-bilbea osatzeko **zuzkidura-jarduketak** aurreikusten dira. Doikuntza horri esker, lurzoruaren erabilera optimizatu eta udalerriko hiri-sarea sendotu ahal izango da.

2. Hiri-eremu zaharkituak eraldatzea

Hiri-espazio zaharkituak edo **aukera berriak** aurkezten dituztenak **eraldatzeko** apustua egiten da, **Laudioko erdigunean hiri-kalitatea hobetzeko** helburuarekin. Jarduketa nabarmenen artean, **Karmengo Ama Birjina kaleko esku hartzea** bai eta **udaletxearen eta Gurutze Gorriaren ondoko orubeak** berroneratzea daude, ingurune dinamikoagoa eta funtzionalagoa sustatuz.

3. Lamuzako parkea suspertzea eta ekipamenduak hobetzea

Espazio libreen eta ekipamenduen zuzkidurei dagokienez, **Lamuzako parkea suspertzea** lehenesten da, **Kultura Sortzaileen Parke** bihurtuz; hori guztia, kultura- eta gizarte-jarduera sustatzen duen ikuspegi batekin. Gainera, **gaur egun Lanbide Heziketako ikastetxearen ondoan dagoen aparkalekuak hartzen duen lurzatia birpentsatu** nahi da, bertan **ekipamendu publikoko eraikin berri bat eraikitzeko** helburuarekin.

4. Mugikortasun jasangarria eta hiri-kalitatearen hobekuntza

Planak **hiriguneko trafikoa baketzearen** aldeko apustua egiten du, mugikortasun jasangarriagoa bultzatuz, **bidegorri trazadura berriak eta oinezkoentzako ibilbideak** sortzea aurreikusiko duena, **bai eta garraio publikoa indartzea** ere. Horretarako, **Zumalakarregi Etorbidean, Nerbioin eta Karmengo Ama Birjinean zirkulazioaren noranzkoak berriz konfiguratzea** proposatzen da. Hasieran, **bi ardatz nagusietako bakoitzean zirkulazioaren noranzko bat kentzeko** aukera aztertzen da, **ardatz horien espazio publikoa birpentsatu eta berriz diseinatzea** ahalbidetuko lukeen **zirkulazio-eraztun** bat sortuz, eta, horrela, oinezkoen erabilera eta mugikortasun jasangarria lehenetsiz.

LANDA-EREMUKO AUZOA:

1. Lurzoru urbanizaezinaren udalaz gaindiko erregulazioa

Lurzoru urbanizaezina lurralde plan sektorialek eta partzialek ezarritako araudi zorrotz baten mende dago. Horrek lurzoruaren eraldaketa mugatzen du eta bere kudeaketa zehazten du lurralde-esparru zabalenaren barruan.

2. Lurzoru urbanizaezina zaintzea eta bere kategorizazioa

Lurzoru urbanizaezina zaintzearen aldeko apustua egiten da, arreta berezia jarriz **Balio Estrategiko Handiko kategoria duen lurzoruari**. Horretarako, **baserriak birgaitzeko eta berritzeko neurriak** hartzen dira, **Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroei (LAG)** jarraituz. Era berean, **lehen sektorea** sustatzen da, eta erabilerak **Nekazaritza eta Basogintzaren Lurralde Plan Sektorialaren (Nekazaritza eta Basogintzaren LPS)** xedapenekin bat etorriz arautzen dira, nekazaritzako eta basogintzako jardueraren jasangarritasuna bermatuz.

3. Baldintzatzaile gainjarriak identifikatzea

Lurzorua **LAGen eta Nekazaritza eta Basogintzaren LPSaren** arabera kategorizatzeaz gain, Planak **arrisku naturalen eta klima-aldaketaren faktoreak**, bai eta **azpiegitura berdearekin** lotutako alderdiak barne hartzen dituzten **baldintzatzaile gainjarri** batzuk identifikatzen ditu. **Erabilera egokiak, onargarriak eta debekatuak LAGen eta Nekazaritza eta Basogintzaren LPSaren erabilera-matrizearen** arabera ezartzen dira, **lurzoru-kategorien eta baldintzatzaile gainjarrien** (arriskuak eta azpiegitura berdea) arteko elkarrekintza kontuan hartuta.

4. Arraño mendian espazio libreen sistema orokorra ezabatzea

Planak **Arraño mendian espazio libreen sistema orokorraren kalifikazioa kentzea** proposatzen du, **lehendik dauden eraikuntzak berrantolatu ahal izateko** xedearekin. Gaur egun, eraikuntza horiek **uharte** gisa agertzen dira **onura publikoko mendien barruan**, eta, beraz, horiek berrantolatzeak ingurunean hobeto integratzea eta lurzoruaren kudeaketa koherenteagoa ahalbidetuko luke.

UGARTE AUZOA:

1. Laudioko saihesbidea

Laudioko saihesbide berriaren helburua gaur egun auzoaren erdigunea zeharkatzen duten **trafiko astunaren joan-etorriak ezabatzea** da, horrela, bide-pilaketa murriztuz eta hiri-ingurunearen kalitatea hobetuz.

2. Konektibitatea hobetzea Lamuzako parkearen bidez

Lamuzako parkearen eta auzoaren arteko konektibitatea hobetzea bultzatuko da, **oinezkoen mugikortasuna** faboratuz eta parkearen **hiri-integrazio handiagoa** sustatuz bere ingurunearekiko.

3. Ugarte Dorrea ekipamendu gisa birkalifikatzea

Ugarte Dorrea ekipamendu gisa birkalifikatzea planteatzen da, eta, horri esker, espazio hori **prestakuntza- edo komunitate-jarduerekin** lotuta egon litezkeen **erabilera berrietara** bideratu ahal izango da. Gainera, ekipamendu berria **ingurunearen hobekuntzarekin** osa liteke, **ingurumen-hezkuntzarako espazioak** gehituz.

4. Goienuri-Ellakuri Parkea sortzea

Lursaila lurzoru urbanizaezinean eskuratzea aurreikusten da, **Goienuri-Ellakuri Parkea** izeneko **espazio libreen sistema orokor berri** bat sortzeko. Eremu horrek, udalerriko berdeguneen sarea indartzeaz gain, **igerilekuekiko eta Ellakuriko kirolgunearekiko lotura hobetzea** ere ahalbidetuko du.

LATIORRO AUZOA:

1. Latiorro eta erdigunearen arteko loturak hobetzea

Latiorro eta hirigunearen arteko konektibitatea hobetzeko hainbat jarduketa proposatzen dira, oinezkoen zirkulazioa erraztuz eta inguruko mugikortasuna optimizatuz.

- **Oinezkoentzako hegala Goikoetxe zubian**: **Goikoplazako zubia** oinezkoentzako hegal baten bidez **handitzea** planteatzen da, **espaloia zabaltzea eta oinezkoen mugikortasuna hobetzea** ahalbidetuz. Horrela, ibaiaren bi aldeen arteko lotura indartzen da.

- **Trenbidearen lurpeko pasabidea hobetzea**: esku hartzea aurreikusten da **Zubiko-Kurajo eta Arantzar** kaleen arteko trenbidearen lurpeko pasabidean, **Pagolar** kalearekiko intersekzioan, **oinezkoen zirkulazioan irisgarritasuna eta segurtasuna optimizatzeko** helburuarekin.

2. Galmaka auzoa berrurbanizatzea

Galmakako eremua **hiri-lurzoru gisa sailkatzen** da, **hiri-hobekuntza integrala** planteatuz. Aurreikusitako jarduketen artean, **kale pribatua udal-titulartasunean integratzeko lagatzea** aurreikusten da, espazio publikoaren kudeaketa hobeago bat bermatuz. Gainera, **lehendik zegoen frontoia tokiko ekipamenduen sistemaren parte izatera igaroko da**, bere funtzio komunitarioa sendotuz.

3. Hiri-berroneratzea Jesus Guridin

Jarduketa bat proiektatzen da **Jesus Guridin**, **auzoak berroneratzeko** esparruaren barruan, **irisgarritasun unibertsala hobetzeko** helburuarekin, bai **urbanizazioan, bai lehendik zeuden eraikuntzetan**, ingurune inklusiboagoa eta pertsona guztiei egokitua bermatuz.

4. Larrako lurzoru urbanizagarriaren antolamendua

Larrako eremuan, **lurzoru urbanizagarriaren antolamendu orientagarria** proposatzen da, eremu horretan **lehendik dauden etxebizitza gehienak** errespetatzeko xedearekin. Era berean, **dauden bideak aprobetxatu** nahi dira **urbanizazio-kostuak murrizteko**. Antolamenduak **berdegune berriak sortzea** eta **Altzarateko futbol-zelaia ekipamenduen sistemaren** barruan kontserbatzea aurreikusten du.

5. Aspaltzako eremuaren kalifikazioa

Aspaltzako eremua **programatu gabeko lurzoru urbanizagarri** gisa sailkatzen da, eta horrek esan nahi du haren garapenak ez duela lehentasunik Plan Orokor honen barruan. **Udalerriari zerbitzua ematen dioten jarduerekin bateragarria den kalifikazio** bat proposatzen da, **Azpiegituren Sistemara** bideratuz.

6. Zuzkidura-bizitokiak Peregaña-Lateorrondon

Udal-partzela bat birkalifikatzeko jarduketa isolatu bat planteatzen da, ekipamenduko zuzkidura-erabilerara bideratzeko helburuarekin. Esku-hartze honen xedea **32 zuzkidura-bizitoki dituen eraikin bat eraiki** ahal izatea da, udalerrian bizileku-erantzun irisgarria eskainiz.

LANDALUZE-LARRAZABAL AUZOA:

1. Landaluzeko hiri-lurzoruaren sailkapena berregokitzea

Proposamenak **hiri-lurzoruaren sailkapena berregokitzea** aurreikusten du **Landaluze kalean** zehar, auzoaren ardatz egituratzailea dena, **dauden eraikinak** aztertuz eta **hiri-bilbea osatzeko jarduketak** proposatuz. Esparru horretan, **lau zuzkidura-jarduketa** identifikatu dira, **auzoaren tipologiara eta eskalara** egokitutako **etxebizitza-bloke berriak** sortzea bai eta inguruko zuzkidurak hobetzeko **ekipamendu-partzela bat lortzea** barne hartzen dutenak.

2. Hiri-baratzeak babestea

Hiri-baratzeen berezitasuna aitortzen da, eta babes-estatusa ematen zaie. Horretarako, **hiri-lurzoruaren barruan sailkatzen** dira eta **Espazio Libre Pribatu** gisa kalifikatzen dira, horien kontserbazioa eta hiri-ehunaren barruan duten funtzioa bermatuz.

3. Larraño kaleko irisgarritasuna hobetzea

Larraño kaleko etxebizitza isolatuetan irisgarritasun-baldintzak hobetzeko esku-hartze bat planteatzen da, **hiri-hobekuntzako jarduketa** baten bidez. Estrategia horren barruan, **hiri-baratzeetan barrena oinezkoentzako pasabide berri bat** irekitzea aurreikusi da, auzoaren barruan lotura erraztuz.

4. Etorkizuneko garapen urbanizagarrirako lurzoru-erreserba

Planak **lurzoru-erreserba** bat ezartzen du, **lurzoru urbanizagarriko eremu** bat aktibatu ahal izateko. Eremu hori, Aurrerapen-proposamenaren arabera, **"ez sektorizatu"** gisa mantentzen da. Etorkizuneko garapen hori **Landaluze kaleko hiri-bilbea osatzeko** planteatu da. Horri esker, Larrañorekin lotutako **bizitegi-eremu berri bat** sortuko da, eta eremuan **espazio libreen zuzkidurak** indartuko dira, bereziki **San Juan Errekaren** inguruan.

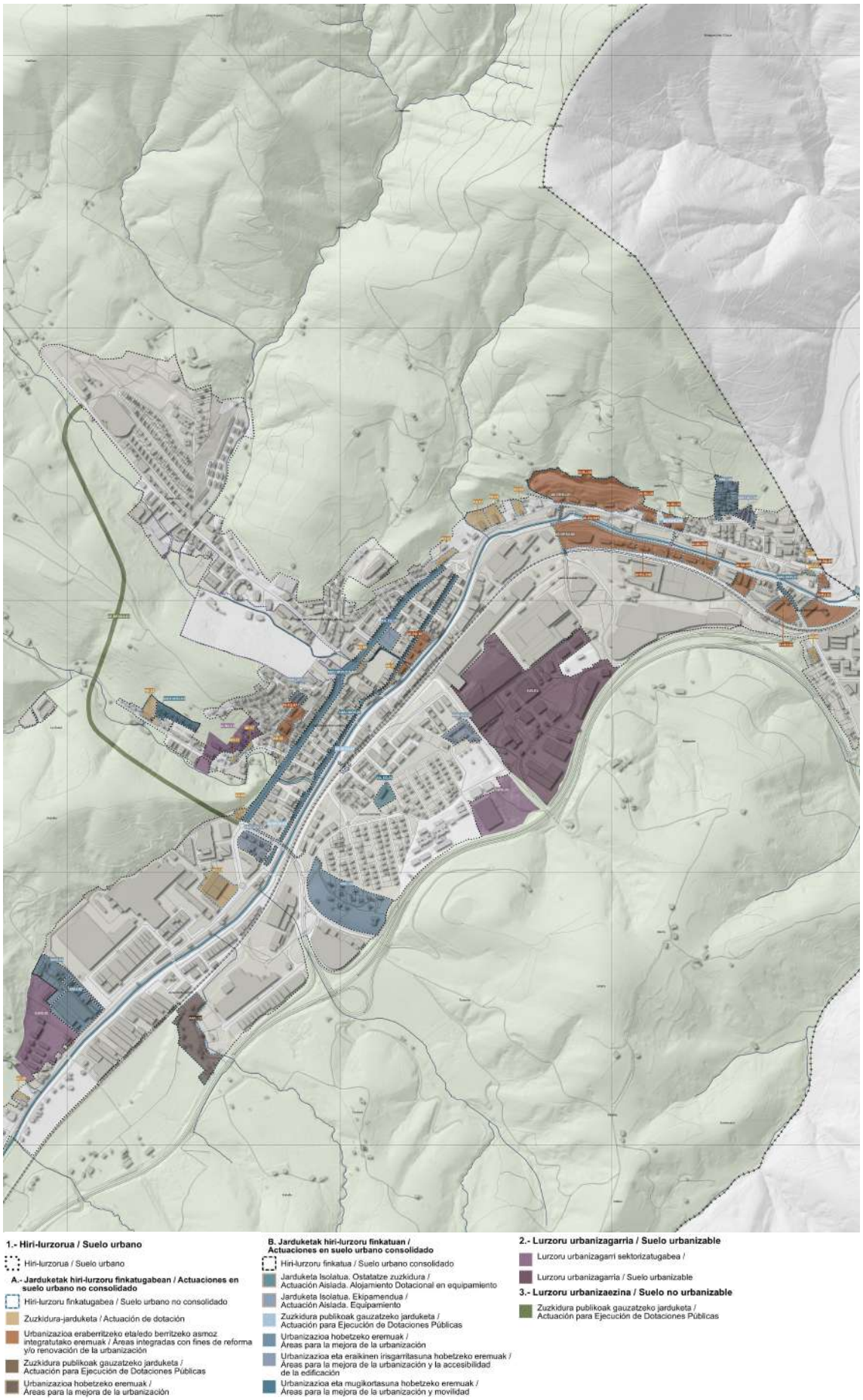

Lurzoruaren kategoriak. Jarduketak.

AM.4/

ERABILERAK ARAUTZEA

4.1. ERABILERAK LURZORU URBANIZAEZINEAN

Kategoria, azpikategoria eta baldintzatzaile-gainjarri bakoitzeko erabilerei dagokienez, Laudioko HAPOk 2019ko LAGetan Ingurune Fisikoa Antolatzeko Matrizean ezarritakoa bete beharko du. Matrizeak irudikatzen duen araubidean antolamendu-kategoriak eta baldintzatzaile gainjarriak erabilera batzuekin eta besteekin gurutzatzen dira eta horiek arautzeko kodea ezartzen da:

- 1: Erabilera egokia. Oro har, lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak dira, hau da: nekazaritza-, abeltzaintza-, basozaintza-, ehiza- edo antzeko erabilerak eta ustiapenak, lurrak beren izaeraren arabera erabilera baterako edo besterako izango dira. Hala ere, erabilera zehatz bakoitzerako araudi xehatuan ezar daitezkeen mugak eta bete beharreko gainerako araudia aplikatu ahal izango dira, eta, hala badagokio, horiek garatzeko beharrezkoak diren lizentziak edo baimenak lortu ahal izango dira.

- 2: Erabilera onargarria. Lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak ez direnak dira, baina lurzoru mota honetan ezar daitezkeenak, landa-ingurunearen garapen jasangarriari laguntzen diotelako, edo lurzoru mota horretan kokatu behar direlako, jarduera horien ezaugarriengatik, betebeharrengatik edo xedeengatik. Proiektu bakoitza interes publikokoa dela deklaratu behar da Foru Aldundiaren ebazpenaren bidez, jarriko den Udalak aldez aurretik eskatuta.

  Erabilera onargarrien barnean:

  - 2^1: Nekazaritza eta basozaintzako LPSean garatzen dena

  - 2*: Nekazaritza eta basozaintzako LPSa Trantsiziozko Landa Paisaian eta debekatua Balio Estrategiko Handian

  - 2^2: Ibai eta Erreken LPSaren eta Plan Hidrologikoen bitartez garatua.

  - 2^3: Babes-figura aplikagarriak dauzkate (NBAP, Urdaibaiko EKZP, KBE) edo Hezeguneen LPS

- 3: Erabilera debekatua. Bereziki debekatuta daudenak dira.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan identifikatutako erabilera orokorrak bost dira, Plan Orokorrean lurzoru urbanizaezinerako jaso behar direnak.

- **Ingurumen-babesa.**

  a) Kontserbazioa
  b) Ingurumen-hobekuntza
  c) Zientzia- eta kultura-jarduerak

- **Aisialdia.**

  a) Aisialdi estentsiboa.
  b) Aisialdi intentsiboa
  c) Ehiza- eta arrain-jarduerak

- **Lehen mailako baliabideen ustiapena.**

  a) Nekazaritza
  b) Berotegiak
  c) Abeltzaintza
  d) Baso-erabilera
  e) Nekazaritza-industriak
  f) Erauzketa-jarduerak

- Azpiegiturak**.**

  a) Garraiobideak
  b) Aireko lineak
  c) Lurpeko lineak
  d) A motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak
  e) B motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak
  f) Hondakin solidoak tratatzeko hondakindegiak eta espazioak.

- **Eraikuntza-erabilerak**

  a) Lehendik zeuden guneetan oinarritutako hazkundeak.
  b) Lehendik zeuden guneetan oinarritu gabeko garapenak.
  c) Onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak.
  d) Etxebizitza isolatua lurzoru urbanizaezinean.
  e) Industria edo biltegiratze arriskutsuak.
  f) Nekazaritzako ustiategiari lotutako bizitegi isolatua

Erabilera horien definizio zehatza eta baldintzak EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen Aplikatzeko Arauen II. Eranskinean daude: Ingurune Fisikoaren Antolamendua.

EAE-KO INGURUNE FISIKOAREN ANTOLAMENDUAREN MATRIZEA 1- Bide emanda 2- Onargarria 3- Debekatua garapeneko plangintza 2[3] NBAP, Urdaibaiko EKZP, KBE, Hezeguneen LPS, Itsasertzeko LPS.	ERABILERAK					
	Inguruemanren babesa	Aisia	Lehen mailako baliabideen aprobetxamendua	Azpiegiturak	Eraikuntza-erabilerak	
	Kontserbazioa Jarduera zientifiko-kulturalak	Ehiza- eta arrain-jarduerak Aisia estentsiboa	Erauzketa-jarduerak Nekazaritzako industriak Abeltzaintza Nekazaritza	Hondakindegiak eta hondakin solidoak biltzeko espazioak A motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak B motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak Aireko lineak Garraiobideak	Lehendik zeuden guneetan oinarritutako hirigintza-hazkundeak Lehendik zeuden guneetan oinarritu gabeko hirigintza-hazkundeak Onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak Instalazio arriskutsuak	Bizitegi isolatua
BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK: Azpiegitura berdea						
Beren ingurumen-balioengatik babestutako guneak eta Urdaibaiko Biosfera Erreserba	1	2[3]	2[3]	2[3]	2[3]	3
Korridore ekologiakoak eta Funtzio anitzeko natura-intereseko beste espazio batzuk	1	2	2	2	2	3

Azpiegitura Berdeari dagokion ingurune fisikoaren antolamendu-matrizearen erabilerak arautzea, 2019an onartutako Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetatik aterata.

4.2. ERABILERAK HIRI-LURZORUAN ETA LURZORU URBANIZAGARRIAN

HAPOk hirigintza-erabileren esleipenen sailkapena ezarriko du, bertan garatu nahi den xedea zehazteko, baita horiek partzeletan ezartzeko baldintzak arautuko ere.

Planeamenduaren zehaztapen-mailaren arabera, hirigintza-kalifikazioari eta bateragarritasunari dagokienez, honako hauek bereiziko dira:

1. Hirigintza-kalifikaziorako:

   a. Erabilera orokorra(k). Oro har, lurraldeko eremu baten antolamendua ezaugarritzen duen hirigintza-xedea da (hiri-lurzoru finkatuaren eraikuntza-eremu homogeneoa; hiri-lurzoru finkatugabeena; eta lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren sektoreena). Erabilera globalen multzo bakoitzean integratutako erabilera xehatuen multzoa adierazten du, eta, nagusiki edo gehiengoz, eremuan ezartzen direnak (eremu, sektore edo eraikuntza-eremu homogeneoa). Egiturazko hirigintza-antolamenduaren izaera dute.

   b. Erabilera xehatua: plangintzak lurzoru jakin baterako aurreikusten duen xedea da, izaera nagusikoa (garapen-plangintzaren menpeko areen edo sektoreen azpieremuen kasuan), edo espezifikoa (partzelaren edo etxe-uhartearen kasuan), haren hirigintza-kalifikazioaren arabera.

2. Erabilera xehatuaren intentsitatea. Horiek esklusiboak edo ez izan daitezke, garatzen diren partzelan edo eraikuntzan duten ezarpenaren intentsitatearen arabera:

   a. Erabilera esklusiboa: hura ezartzean partzela edo eraikin osoa okupatzen duena da, bai plangintzak baimendu duelako, bai plangintzak hala eskatzen duelako, berariazko kalifikazioa dela-eta edo eremuko baldintza partikularrak aplikatzearen ondorioz.

b. Erabilera ez-esklusiboa: hura ezartzean partzelaren edo eraikinaren zati bat okupatzen duena da, plangintzak hala eskatzen edo baimentzen duelako.

3. Erabilera xehatuarekin bateragarriak diren erabilerak: partzelaren edo etxe-uhartearen berariazko kalifikazioaren erabilera xehatu nagusiarekin, batera edo modu osagarrian, ezartzeko baimena dutenak.

Erabilera bateragarriak honako izaera hau izan dezake, bateragarritasunaren mugape-mailaren arabera:

a. Osagarria: partzelan erabilera nagusiaren mende ezar daitekeen erabilera bateragarria da, hari lotuta eta mugatuta dagoelako.

b. Erabilera mugatua: erabilera nagusiarekin batera partzelan edo eraikinean bateragarria dena, harekin loturarik izan gabe. Hala ere, erabilera nagusia ez desnaturalizatzeko posizioan edo proportzio jakin batean mugatuta egongo da.

c. Alternatiboa: partzelan erabilera nagusiaren ordez ezar daitekeena, inolako murrizketarik gabe.

4. Erabilera debekatua da, Plan Orokorrak edo hura garatzen duten tresnek ezartzen ez dutena, lurralde-eremuan antolamenduaren helburuak lortzea eragozten dutelako. Hauek dira erabilera debekatuak:

a. Erabilera nagusiak edo eremuan bateragarriak ez diren erabilerak.

b. Erabilera bateragarriak, plangintzak horien ezarpenen intentsitate-mugak gainditzen dituztenean.

c. Plangintzak berak edo beste xedapen orokorrek eremuan horrela zehaztutakoak.

d. Lurralde- eta hiri-ereduarekin bateraezinak diren erabilerak.

5. Erabilera publikoak eta pribatuak.

a. Erabilera publikoak dira Administrazioak jabari publikoko ondasunean edo partikularrek zerbitzu publikoko erregimenean egiten dituzten jarduerak.

b. Erabilera pribatuak dira norbanakoek edo Administrazioak eskubide pribatuaren araubidean egiten dituzten jarduerak, irabazizkoak edo doakoak.

HAPOn jasotzea proposatzen diren erabilera orokorren definizioak honako hauek dira:

1. BIZITEGI-ERABILERA OROKORRA. Xede nagusitzat bizileku iraunkorra ematea duten eremuetan ezartzen den erabilera da, familien ohiko portaerekin gunea osatzen duten pertsonentzat, senideak izan ala ez.

2. HIRUGARREN SEKTOREKO ZERBITZUEN ERABILERA OROKORRA. Zerbitzu Tertziarioen erabilera orokorrak edo berezkoak dira, zerbitzuak ematea helburu duten jarduerak, hala nola: merkataritza mota guztiak, informazioa, administrazioa, kudeaketa, bitartekotza finantzarioko jarduerak edo antzekoak, eta aisialdi eta harreman bizitzarekin lotutako jarduerak.

3. INDUSTRIA-ERABILERA OROKORRA. Erabilera honen barne daude honako jarduerak: produktuak lortzea, lantzea, eraldatzea eta konpontzea; edota ondasunak, produktuak eta merkantziak gordetzea, zaintzea eta banatzea. Publikoarentzat hidro-erregaiak saltzen dituzten zerbitzuak ere jasotzen dira, baita ibilgailuetarako beste zerbitzu edo hornidura batzuk ere.

4. ZUZKIDURA-ERABILERA OROKORRA. Erabilera horrek honakoetarako balio du: herritarrei gizarte-prestazioak emateko, garapen integrala eta ongizatea ahalbidetzeko, hiri-bizitzari dagozkion zerbitzuak emateko, eta, horrez gain, kirolguneen eta berdeguneen bidez, hiri-ingurumena eta -estetika berrorekatzeko eta herritarren aisia eta atsedena bermatzeko.

5. OINARRIZKO KOMUNIKAZIO- ETA AZPIEGITURA-ERABILERA. Pertsonen, banakako zein taldekako garraio-ibilgailuen eta salgaien mugimenduak garatzen diren espazioei egiten die erreferentzia, baita horiek aparkatuta egotea ahalbidetzen dutenei ere, edo karga hausteko eragiketak eta bestelako lan osagarriak egiten diren guneei. Era berean, ondorengoak ere halakotzat hartzen dira: ur-hornidura, saneamendua eta arazketa, energia elektrikoaren eta gasaren hornidura, telefono zerbitzua, hondakin solidoen bilketa zein tratamendua, eta antzeko beste batzuk, zerbitzu horien hornidura-, kontrol- eta kudeaketa-jarduerak barne.

Erabilera orokorrak edo berezkoak erabilera xehatuetan garatuko ditu Plan Orokorrak berak edo garapen-plangintzak.

AM. 5 /

LURRALDEA KOHESIONATU ETA ARTIKULATUKO DUTEN SISTEMEN SAREAREN PROPOSAMENA.

Laudioko HAPOren Aurrerapen hau hirian esku hartzeko moduari buruzko jarrera jakin batetik abiatuta egin da. Egitura-elementuen tratamendu morfologikoarekiko konpromisoa biltzen duen posizionamendua. Hortik dator *forma orokorra* terminoa.

Hiriaren forma orokorraren kontzeptua *egitura orokorrarena* baino zabalagoa da, sistemen funtzionalitatearen kontsiderazio hutsa gainditzen baitu, eta horien konfigurazio espazialari buruzko alderdi eta edukien kontsiderazioa gehitzen duelako ere.

HAPOren Aurrerapenean proposatzen den *hiriaren forma orokorra* hainbat ekarpen osagarriren arabera egiten da. Honako hauek dira:

- Egiturazkoak berak: sistema funtzionala eta erabileren sistema espaziala.
- Ekipamenduen pieza bereziak dimentsionatzekoak eta kokatzekoak, lurraldean hautematen diren beharrei erantzuteko.
- Hiriaren zati bakoitzaren antolamendura hurbiltzekoak, zati bakoitza bere baitan ulertzeko moduari dagokionez.

Beraz, *forma orokorra* hainbat maila analitiko eta propositibo bateratzearen eta kontrastatzearen emaitza da. Horretan datza Plan Orokorraren zeregin espezifikoa, hiri osoan antolamendu betearazlera iritsiko ez dena, baina bai hiriko sistema orokorren elementuen mugaketa zehatzera; eta aldi berean, horiek hiri-ehunarekin duten artikulazioa islatuz.

Sistema orokorrak lurraldea egituratzen duten elementuak dira, lurraldearen antolamendua eta, bereziki, lurralde horren hiri-antolamendua funtsean eratzen dutenak. HAPOren Aurrerapenean egindako sistema orokorren zehaztapena, funtsean, honako irizpide hauen araberakoa da:

- Plan Orokorreko zehaztapenen artean sistema orokor gisa sartutako elementuak esleitzen zaien erabilerara edo zerbitzu publikora bideratu beharko dira, indarreko legeriak ondasun horiek aprobetxatzeko ematen dituen aukerei kalterik egin gabe.
- Sistemaren funtzionaltasunak, hau da, horrela kalifikatzen diren lurzoruek edo instalazioek, hiri osorako erabilera- edo zerbitzu-funtzioak bete beharko dituzte.

- Toki-mailako zerbitzuak edo zuzkidurak sistema orokorretan sartzea, zuzkidura-eremu askoz zabalagoetan daudenak, eta horien multzoak maila funtzional handiagoa hartzen duenean.

Horren sistema edo kategoria bakoitzaren baldintza bereizgarriak zehazteko, eta Aurrerapen honek egiten dituen proposamenak zehatz-mehatz deskribatzeko, proposatutako sistema orokor desberdinak adierazten ditugu.

5.1. KOMUNIKAZIO-SISTEMA ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIA

Komunikazio-sareak, beren egituratze-eraginagatik, espazioaren antolamenduko faktoreak bihurtzen dira. Laudioren kasuan, komunikazio-sistema orokorrak oinarrizko hiru osagai ditu: bide publikoak, oinezkoen eta ibilgailuen zirkulaziorako sarea, zuzkidura-sareko elementu guztiak elkarrekin lotzen eta komunikatzen dituena eta sare bakarra balitz funtzionatzea bermatzen duena; egungo trenbide-sistema, eta motorrik gabeko garraiobideak ezartzeko oinarrizko sarea, proposatutako Azpiegitura Berdean aipatutako ekologia-konektorearen eta hiri-sarbidearen funtzioak betetzen dituzten elementuekin osatua, eta lurzoru urbanizaezinari buruzko atalean aipatutakoak.

5.1.1. BIDE PUBLIKOEN SAREA

Bide publikoen sareak, beren egituratze-eraginagatik, espazioaren antolamenduko faktoreak bihurtzen dira. Horretarako, sistema berriz diseinatu behar da, bai alderdi funtzionaletan, bai morfologikoetan, lurralde- eta funtzio-egiturak hobeto egokitzen lagunduta. Horren ondorioz sortzen diren bide publikoek sarea osatzen dute, eta sare horrek trafiko-fluxuak hobeto an-tolatzen laguntzen du, sistema morfologikoki ordenatua eta funtzionalki gai dena hiri-mugikortasuna nabarmen handitzeko.

Proposatutako sarea, jakina, egungoan du abiapuntua, hori hobetzeko eta osatzeko beharrezko berrikuntzak bakarrik jasota. Bigarren mailako bideak, sarerako proposatzen den hiri-ikuspegitik, protagonismo handia hartzen du, trafiko-kanal espezializatuagoen osagarri izango den funtzioaren ondorioz. Era berean, bide-sistema osoaren ulermenean funtsezkoa da bide-en hierarkizazioa, bide-multzoa sistematzat ulertzeko modua.

Plan Orokor Berriaren Aurrerakin honek planteatzen duen hierarkizazioa sareko tarteei zen-bait balorazio irizpide aplikatzearen ondorioa da, hala nola:

- Kontuan hartzea bide sareak oinarrizko bi eginkizun dituela: garraiobidea eta jardueren euskarria. Aldi berean, bide publikoen sareak lurraldeko zatiak komunikatzen ditu, eta horiek, gertutasunaren arabera, bideen eragin-eremua zehazten dute: hiriartekoa, hirikoa edo eskualdekoa.

- Bide publikoen sarea kualitatiboki bereizteko beste elementu batzuk horren diseinuan erabilitako parametroak dira, hala nola: zirkulazio-abiadura, distantziak eta korapi-lomotak, etab. Era berean, horien trafikoaren osaera eta ezaugarriak ezartzen dituzte.

- Bide ertzetan egiten diren erabilerek ere (etxebizitza, industria, merkataritza, bulegoak edo beste batzuk) izaera jakin bat ematen diote, eta horrek erabilera modu espezifikoa dakar berarekin.

Aurreko irizpideei jarraiki, dokumentu honetan proposatzen den Laudioko lurraldea artikulatzeko bideaK, funtsean, oinarrizko bi maila hierarkikotan klasifika daitezke: **lurralde-mailakoan eta hiri-mailakoan.**

A. LURRALDE-MAILAKO BIDE PUBLIKOAK

Honako hauek foru-bideek onartutako mailarekin bat datoz:

- A-2522 errepidea
- A-3632 errepidea
- A-4616 errepidea
- A-625 errepidea
- BI-2522 errepidea
- BI-625 errepidea

B. HIRI-MAILAKO BIDE PUBLIKOAK

Sistema orokor gisa, hiriaren barneko irisgarritasuna eta mugikortasuna bermatzeko eginkizun nagusia dutenak bereizten dira, trafiko-fluxu nagusiei euskarria emanez eta hiri-antolamenduko egiturak egituratuz, sektoreetan eta auzoetan.

Honako hauek dira:

- Areta-Kaleako hiriko bide-ardatza
- Bitorikako hiriko bide-ardatza
- Nerbioi, Goikoplaza eta Karmengo Ama Birjina kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Gardea eta Hiru Gurutzeta kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Zumalakarregi Etorbidea osatutako hiriko bide-ardatza
- Goienuri, Lamuza, Ugarte eta Mahasti Zahar kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Arraño eta Landaluze kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Laudio Entitateko hiriko bide-ardatza
- Latiorroko hiriko bide-ardatza
- Arraño eta Landaluze kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Jesus Guridi, Altzarrate eta Lateorrondo kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Villosa Etorbidea bai eta Lara eta Bidezaharrak kaleek osatutako hiriko bide-ardatza
- Vitoriako hiriko bide-ardatza
- Laudioko saihesbidea

5.1.2. TRENBIDE-SISTEMA

Laudiotik doan trenbide linea Bilbo-Madril distantzia luzeko lineari eta Bilboko aldirietako sarearen C-3 lineari dagokie.

Geltokia hirigunearen ekialdean dago. Lau trenbide eta bi nasa ditu, bata albokoa eta bestea erdikoa. Bidaiarientzako eraikina oinplano angeluzuzenekoa eta bi altuerakoa da, eta itxarongela bai eta txartelak saltzeko gela ditu. Bere hormak harlanduzkoak dira behealdean, eta harlangaitzezkoak gainerakoan. Bi isurkiko teilazko teilatu batez estalita dago. Fatxada gorputz nagusi batez eta alboko bi gorputz simetrikoz osatuta dago. Geltokiko sarrera gorputz nagusiaren erditik egiten da, zirkuluerdi-formako arku handi batzuei esker, goikaldean balkoi batean bilduta dauden eta mentsula batzuk apaintzen dituzten hiru bao dituztenak. Balkoiak baranda forjatu bat babesten du. Frontoi armarridun batek, baita moldurek eta zirkulu-formako dorretxoekin nabarmendutako modiloi konikoek eraikinaren apaindura osatzen dute.

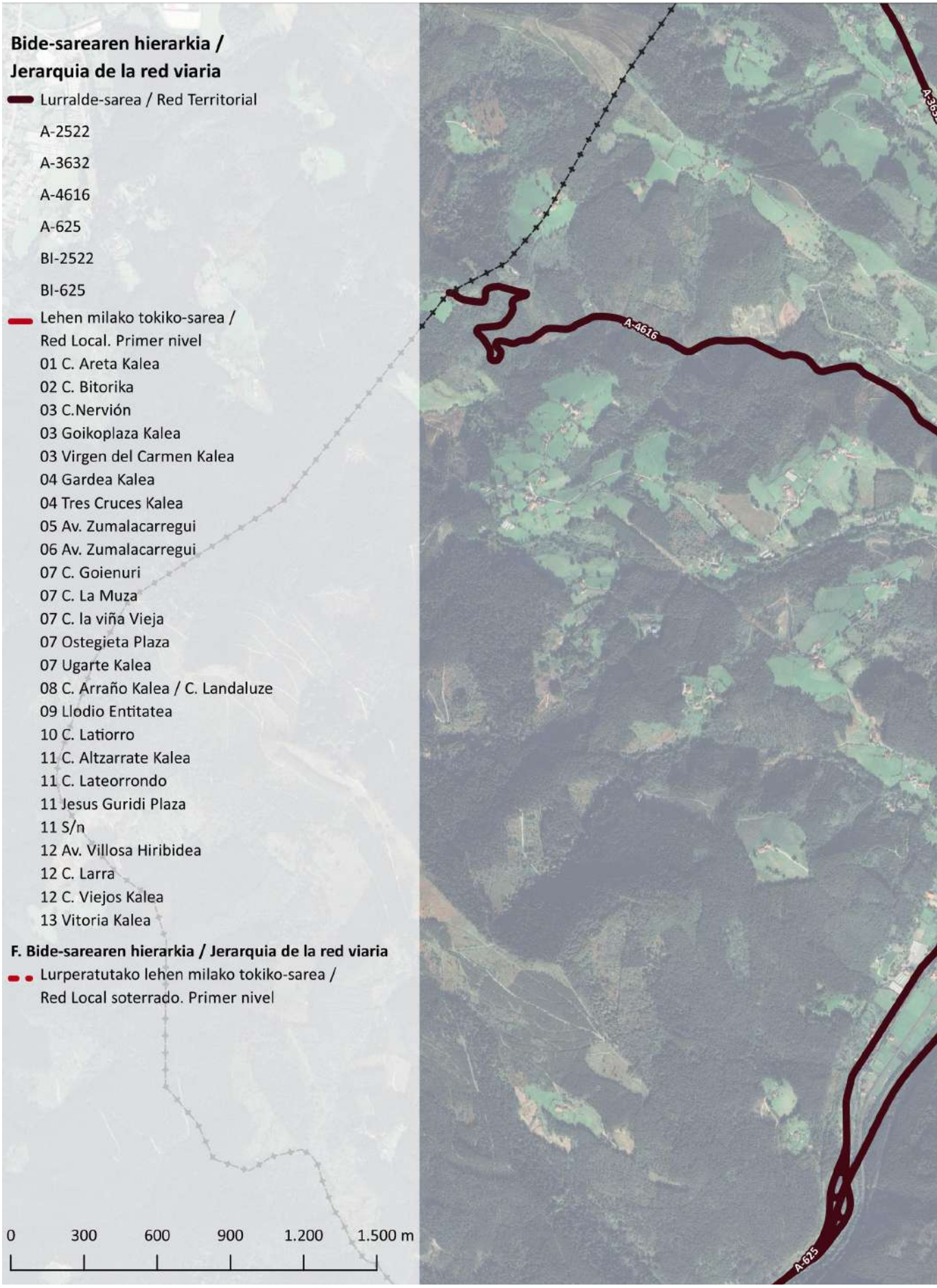

Hiriko bide-sare nagusiaren eskema.

07
07
02
01
12
A-625
A-625
13
06
03
11
08
A-625
A-2532
10
05
09
A-625
A-625
04
A-625

Barrutia honako hauekin osatzen da: orratz-aldaketak barne hartzen zituen gela bat, eranskinak, bainugeletarako eraikin txiki bat, biltegi eta karga-tunel gisa erabiltzen den pabiloi bat eta kanpoko aparkaleku bat.

5.1.3. LURRALDE-IZAERA DUTEN MOTORIZATU GABEKO GARRAIOBIDEAK EZARTZEKO OINARRIZKO SAREA.

HAPOren Aurrerakinean jaso dira, komunikazio-azpiegiturako ereduaren osagaien artean, egungo landa-bide publiko nagusien sarea. Izan ere, Laudion komunikaziorako egitura-elementua da, landa-ingurunearen gaur egungo eta etorkizuneko garapenerako funtsezkoa, beraz, turismo-sektoreari laguntzeko oinarri izan daiteke, eta, aldi berean, herritarrek naturarekin harreman hobea izan dezakete.

Planak helburu hauek ditu landa-bide publikoen sareari dagokionez:

- Bere araubidea garraioaren egungo beharretara egokitzea, erabiltzaileen segurtasuna eta erosotasuna hobetuta.
- Ondare publikoa eta haren elementu funtzionalak komunitatearen zerbitzurako ondaretzat defendatzea.
- Bide-sarearen hobekuntzak eta erabilerak landa-inguruneko ingurumenera egokitzea.

Bestalde, landa-ibilbideen, nagusien eta bigarren mailakoen sare horrek motordun garraiobideen ordezkoen sustapena bermatu nahi du, eta aukera ematen du natura- edo aisia-paseoen sarea artikulatzeko, Hiria-Natura jarraipen-erlazioa ezarrita. Lotura hori inguruko beste udalerrietara ere zabal daiteke, udalaz gaindiko lurraldea benetako erakunde funtzionala izanda.

5.1.4. KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIAREN ARTEKO ERLAZIOA.

Mugikortasun jasangarriko ereduak “mugikortasunaren piramidetik” eratorritako printzipioak izan behar ditu oinarri.

Mugikortasunari buruzko proposamenak bat datoz mugikortasun jasangarriaren aldeko apustuarekin, hau da, udalerriko bizigarritasun-baldintzak hobetzearekin, bai bizilagunentzat, bai bisitarientzat.

Esan bezala, hiri-mailako sare nagusia hiriko sektore edo auzo bakoitzaren barne-egitura antolatzen duen sarearekin osatzen da. Sare honek, hedapen handiena duenak, bere ertzetako jarduera guztiei sostengua eta sarbidea ematen die, bai ibilgailuentzat, bai oinezkoentzat. Espazio pribatua utzi ondoren, publikoarekin lehen topaketa sare horrek egiten duenez, mugikortasun jasangarrirako duen protagonismoa ukaezina da, eta horrek herritar askoren bizi-kalitatea hobetzea dakar.

HAPOren proposamenek 2021eko Hiri Mugikortasun Jasangarriaren Planak lortu nahi dituen helburuak lortzen lagundu behar dute. Hauek dira helburuak:

1. **Kanpo-mugikortasuna ahalik eta gehien barne-mugikortasun bihurtzea.** Horretarako, udalerriaren barruan, edukiera handiko garraio publikoa hartzeko arroetan (RENFE) eta bizitegi-dentsitate handia dagoen eremuetan jarduera sortu behar da, batez ere lan-arlokoa.

2. **Ibilgailu pribatuaren erabilera murriztea, batez ere barne- eta kanpo-mugikortasunetan.** Udal-eremuaren barruan, jarduera eremu finkatuenetan zentratu beharko da, inguruan egoiliarren dentsitate handia dutenak eta garraio kolektiboaren eragin-eremuetan kokatuta daudenak eremuetan.

3. **Udalerriko oinezkoen mugikortasuna are gehiago erraztea**. Laudiok, ohar aipagarri gisa, oinezkoen presentzia handiko barne-mugikortasuna du, lan-arrazoiak direla eta bultzatutakoa. Argi dago beharrezkoa dela oinezkoen desplazamendu-modu hori erraztuko duten politikekin jarraitzea, udalerria eremu horretan erreferentzia bihurtu duten indarguneak mantenduz eta zabalduz.

4. **RENFEren garraio-gaitasunak eta zerbitzu-kalitatea aprobetxatzea**. Zeregin hori indartze aldera, eta aurreko politikekin jarraituz, Laudioko eta Aretako geltokietarako irisgarritasuna handitzen duten jarduketekin jarraitu behar da, bai oinezkoentzako sarbideari dagokionez, bai trenaren kolektore gisa jarduten duten garraio publikoko beste zerbitzu batzuen bidez.

5. **Bizkaibus eta Arababuseko zerbitzuak**. Bidaia-denborak hobetzeak, geltokien irisgarritasuna hobetzeak, zerbitzuen koordinazioak eta abarrek autobusen erabiltzaileari eskaintzen zaion zerbitzua hobetzea ekarriko dute.

6. **Kalean ibilgailuen presentzia murriztea eta espazio hori beste erabilera publiko batzuetarako erabiltzea.** Herritarren erabilerentzako erabil daiteken kalearen espazioa handitzeko, ibilgailuarentzako espazioa murriztu behar da. Hori, automobilaren presentzia txikiagoarekin baino ez da posible.

7. **Trafiko-arazo puntualak hobetzea.**

8. **Udalerrian zamalanak behar bezala kudeatzea**. Horretarako, beharrezkoa da zamalanetarako espazio publikoek horientzako ezarritako funtzioa zintzo betetzea. Bestela, banaketa-jarduerak distortsio handiak eragiten ditu udalerriko barne-mugikortasunean.

9. **Egoiliarren aparkaleku-baldintzak hobetzea.** Aparkalekuaren kudeaketa ezinbesteko elementua da, bai egoiliarrek aparkatzeko duten beharragatik, bai aparkalekuen gehiegizko dimentsionamenduak halako moduko eskari-indukziorik eragin ez dezan, batez ere bisitarientzat, baita herritarrentzat onuragarriagoak diren beste erabilera batzuetarako espazio publikoa gal ez dadin ere.

10. **Udalerrian isuri kutsatzaileak eta ezbehar-kopurua murriztea.**

Las medidas propuestas en el Avance del PGOU son:

Jarduketa-proposamenak mugikortasunaren elementu hauetan egiten dira:

1. ZIRKULAZIO-ESKEMAREN ALDAKETA, honetarako:

Hauek dira helburuak:

a. Autoa bereizi gabe erabiltzeko pizgarriak kentzea
b. Bide-sarearen erabilera optimizatzea
c. Kale gehienetan kutsadura akustikoa eta atmosferikoa murriztea.

Neurri nagusiak

1.1. **Bide-hierarkizazio hau ezartzea**

- **Hiriarteko bideak**
- **Lehen mailako "pasatzeko" bideak**
- **Bigarren mailako "pasatzeko" bideak**
- **"Egoteko" bideak**: bideen gainerakoa, hala nola 30Eremuak eta oinezkoentzako eremuak.

1.2. **Kale askotako zirkulazioa noranzko bakarrera aldatzea**, eta, horrekin batera: beste desplazamendu-modu batzuetarako espazioa irabaztea, autoa erabiltzearen pizgarria kentzea udalerrian ibilbide laburrak egiteko, elkarguneen erregulazioa eta diseinua sinplifikatzea, eta trafiko-intentsitatea murriztea ardatz saturatuenetan.

2. OINEZKOEN MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA SUSTATZEA, honetarako:

a. Oinezkoen mugikortasuna hiri barruko joan-etorrietarako modu nagusi gisa finkatzeko.
b. Oinezkoentzako ibilbideen erosotasuna eta erakargarritasuna handitzeko.
c. Espazio publikoaren egonaldi-kalitatea handitzeko.
d. Dauden oinezkoentzako ibilbide nagusien alternatiba zuzenagoak ezartzeko.

Hona hemen proposatzen diren neurri nagusiak:

2.1. **Oinezkoentzako konexioa hobetzea Laudioko RENFE geltokiaren inguruan.** Horretarako, **Nerbioi-Karmengo Ama Birjina bide-ardatzerako trafiko-eskema berri bat proposatzen da, ardatz horretan zirkulazio-noranzko bakarra utziz.** Berreskuratutako erreia oinezkoentzako espaloiak hobetzeko erabiliko da (Krutziaga zubiko oinezkoen zenbaketek ezkerreko espaloiak pisu handiagoa duela RENFEren geltokira eta Latiorro auzora iristeko erakusten dute). Horrela, Laudioko tren-geltokirako eta Latiorro auzorako oinezkoentzako lotura hobetuko da, puntu ez seguruak kenduz eta ibilbidea erosoagoa eginez. Horren ondorioz, garraio publikoa

eta oinezko-modua gehiago erabiliko dira erdigunearen eta Latiorroren arteko barne-loturan, automobilaren erabileraren kalterako. Horri dagokionez, Kurtziaga zubi osoan oinezkoen eta ibilgailuen arteko elkarbizitzarako eremu bat sortzea asmo handiagoko proposamen bat izan liteke, oinezkoentzako lehentasunezko plataforma bakar bat sortuz.

2.2. **Oinezkoentzako espazioa pixkanaka handitzea** bide-sisteman, bai hiri-bide nagusietan, bai tokiko-izaera dutenetan. Fatxaden artean 7 metro baino gutxiago dituzten bide guztiak oinezkoentzat izango dira. Hurrengokoak lehentasunezkotzat jotzen dira: Zumalakarregi Etorbidea osorik berritzea; Nerbioi-Karmengo Ama Birjinaren ardatzean espaloiak zabaltzea; eta Ugartetik Sagastirako eta Isasirako sarbideak hobetzeko jarduketak.

2.3. **"Emisio txikiko eremuak" ezartzea,** ibilgailuen sarbidea, zirkulazioa eta aparkatzea mugatzeko, klima-aldaketari buruzko legeriarekin bat etorriz, eta airearen kalitatea hobetzeko bai eta gizartearen ikuspegitik seguruagoak, bizigarriagoak eta inklusiboagoak diren espazioak sortzeko helburuarekin.

2.4. **Eskola-bide seguruak.** Azkenik, Eskola Bide Seguruaren Programa proposatzen da, oinezko mugikortasuna sustatzeko eta hiri-kalitatea bai eta herritarren bizikidetza berreskuratzeko neurri gisa. Programa hau gurasoen/irakasleen tutoretzapeko oinezko ibilbideak sortzean datza, gertuen dauden bizitegi-eremuak ikastetxeekin lotuko dituztenak, ibilbidean zehar segurtasun-baldintzak berrikusiz eta haurtzarotik mugikortasun jasangarriaren kontzientzia sortzen lagunduz.

2.5 **Igogailu publiko berriak.** Mugikortasun bertikaleko sistema mekanikoak ezartzen dira, maldaren inpaktua eremu jakin batzuen artean murrizteko. Lehendik daudenak osatzen dituzten igogailuen proposamen berriak Antolamenduaren Aurrerapenaren planoan, Egitura Orokorra, identifikatzen dira.

3. BIZIKLETA-MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA SUSTATZEA, honetarako:

a. Bizikletaren erabilera handitzeko; izan ere, herritarren ustez erabilera hori ez da segurua. Beraz, bide-segurtasuna bermatu behar da, eta, aldi berean, herritarrak bizikleta ohiko garraiobide gisa erabiltzeaz kontzientziatu behar dira.

b. Egungo bizikleta-sarea udalerri osoko mugikortasunerako baliabide gisa finkatzeko.

Bidegorrien sareko proposamen berriak Antolamenduaren Aurrerapena, Egitura Orokorra planoan identifikatzen dira.

<u>Neurri nagusiak:</u>

3.1. **08. Ibilbidea: Nerbioi izeneko bizikleta ibilbidea garatzen laguntzea, 2. Mailakoa, eta Euskadiko Bizikletentzako Ibilbideen Plan Zuzentzailearena.**

3.2. **Arabako Bizikleta Bideen 2023-2035 Lurralde Plan Sektoriala garatzen laguntzea,** zehazki honako ibilbide hauek:

- **IV2 Ibilbide Katalogatua – Nerbioiko Parke Linealeko Bide Berdea.**
- **IV22–GR123 Katalogatu gabeko Ibilbidea – Laudio-Yermoko Baseliza-Ganekogorta**

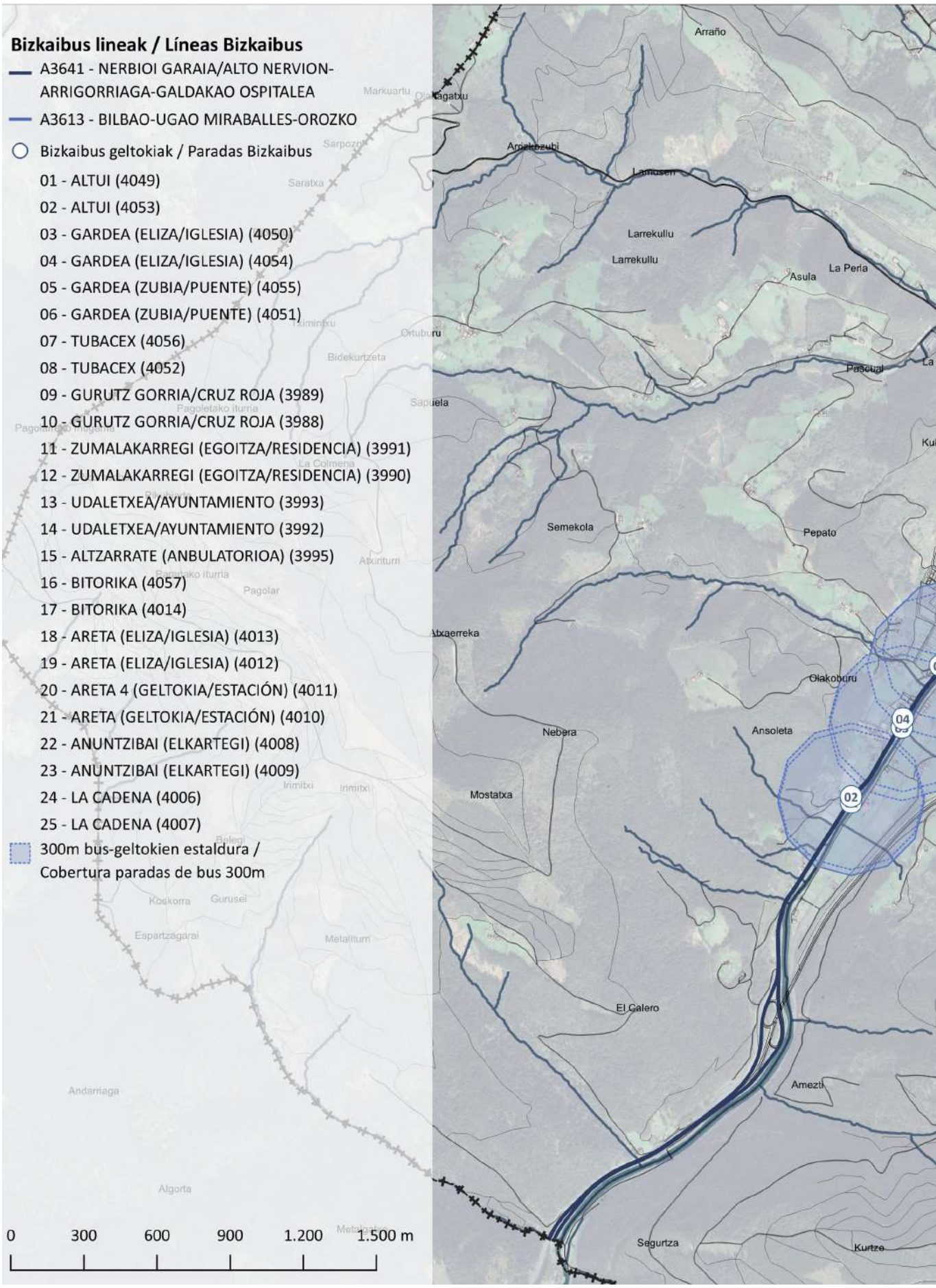

Autobus-lineen eskema.

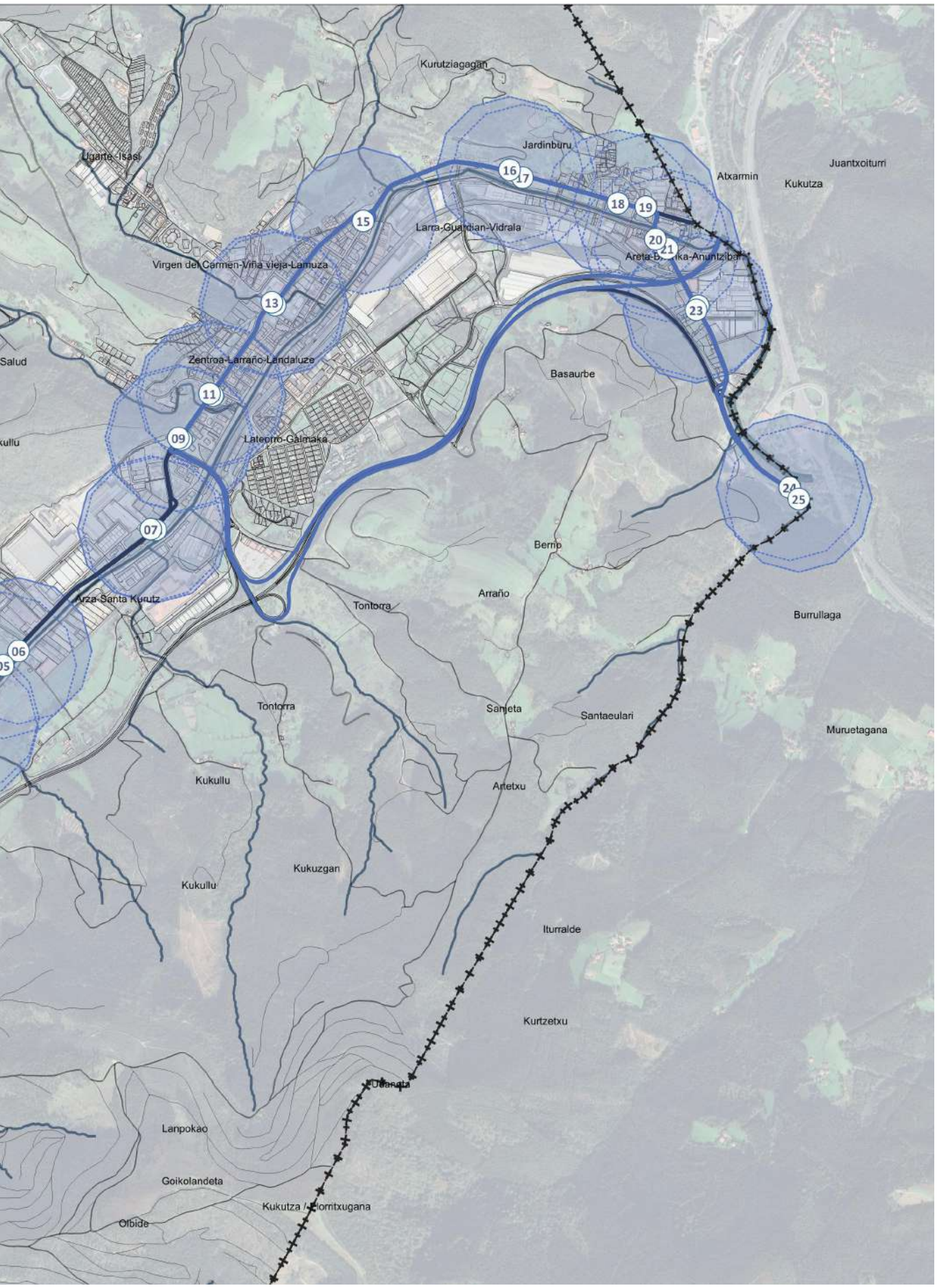
Kurutziagagan
Jardinburu
Ugarte-Isasi
Atxarmin
Juantxoiturri
Kukutza
16
17
18
19
15
Larra-Guardian-Vidrala
20
21
Virgen del Carmen-Viña vieja-Lamuza
13
23
Salud
Zentroa-Larraño-Landaluze
Basaurbe
11
09
Lateorro-Galmaka
24
25
07
Berrio
Arza-Santa Kurutz
Arraño
Tontorra
Burrullaga
06
Tontorra
Sanjeta
Santaeulari
Muruetagana
Kukullu
Artetxu
Kukuzgan
Kukullu
Iturralde
Kurtzetxu
Lanpokao
Goikolandeta
Olbide

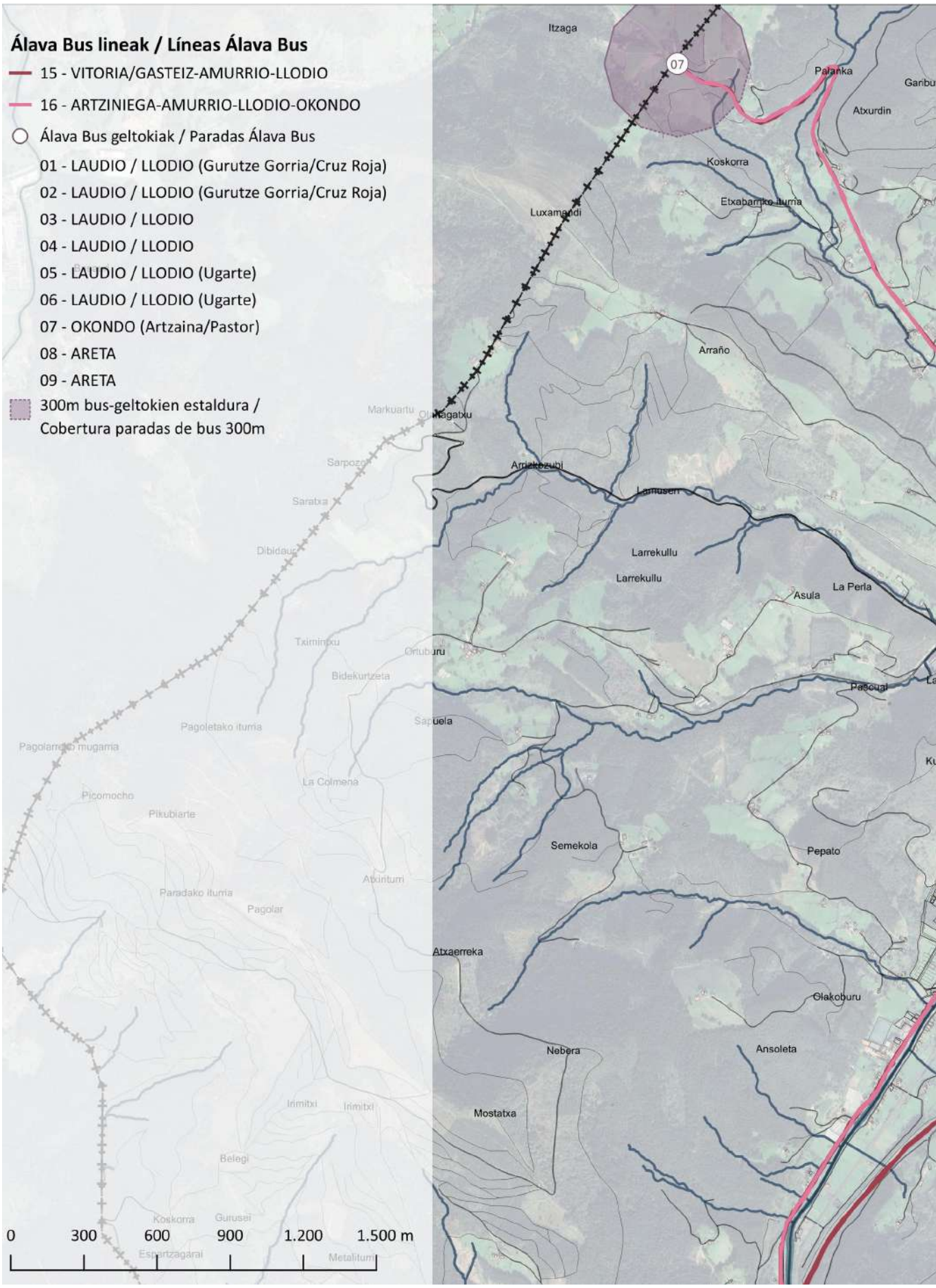

Autobus-lineen eskema.

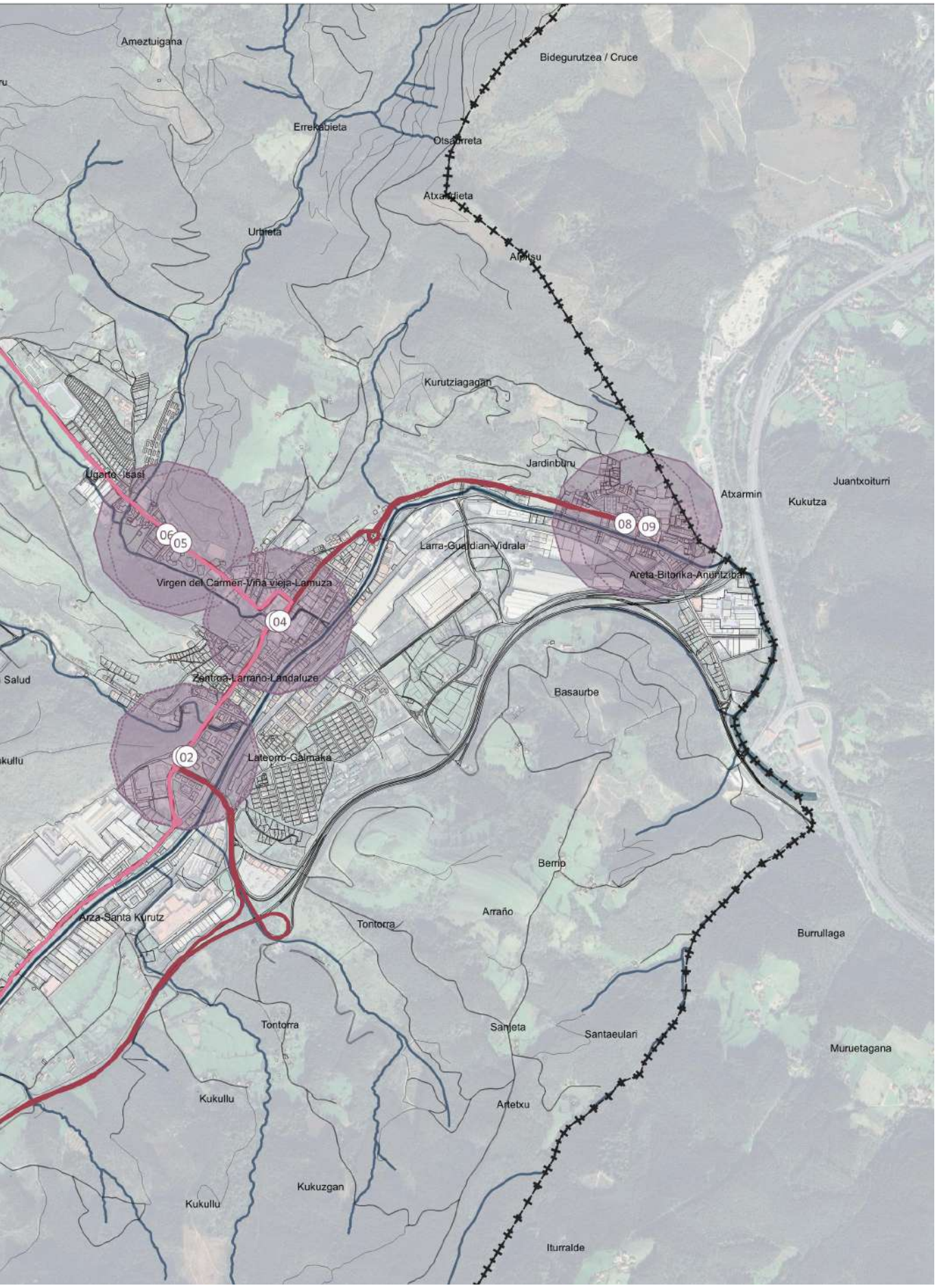
Ameztuigana
Bidegurutzea / Cruce
Errekabieta
Otsaurreta
Atxardieta
Urbieta
Alpitsu
Kurutziagagan
Jardinburu
Ugarte-Isasi
Juantxoiturri
Atxarmin
Kukutza
06
05
08
09
Larra-Guardian-Vidrala
Areta-Bitorika-Anuntzibar
Virgen del Carmen-Viña vieja-Lamuza
04
Zentroa-Larraño-Landaluze
Salud
Basaurbe
02
Lateorro-Calmaka
Berrio
Arza-Santa Kurutz
Tontorra
Arraño
Burrullaga
Tontorra
Santeta
Santaeulari
Muruetagana
Kukullu
Antetxu
Kukuzgan
Kukullu
Iturralde

3.3. **Aurreko ibilbideak osatu eta lotuko dituzten oinarrizko hiri-ardatz batzuk garatzea.**

3.4. **Bizikletentzako aparkalekua** herriko ikastetxe, ekipamendu eta espazio nagusietan.

3.5. **Herritarrak kontzientziatzeko neurriak**. Ikastetxeetan, bizikleta garraiobide gisa modu seguruan erabiltzeari buruzko kanpaina. Bizikletak mailegatzeko sistema bat ezartzea ez da kontuan hartzen epe laburrean, aurreikusitako erabilera-maila baxua delako. Hala ere, epe luzera, bizikletaren erabilerari buruzko kontzientziazio-neurriak finkatu ondoren, sistema hori instalatzea plantea daiteke.

4. APARKALEKUA ETA SALGAIEN BANAKETA, honetarako:

a. Aparkalekua antolatzeko eta optimizatzeko.

b. Salgaien hiri-banaketaren baldintza operatiboak antolatzeko.

Neurri nagusiak:

4.1. Eraikuntza berriko eremuetan, **aparkaleku-plaza/etxebizitza ratioa Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legean** (79.2.b artikulua) **ezarritako ratioetara egokitzea**.

4.2. **Lur gaineko aparkalekua murriztea, eta oinezkoentzako espazioa pixkanaka handitzea.**

4.3. **Eremu arautuaren ezarpena zabaltzea** eta 2 orduko ordutegia mugatzea, atzemandako aparkatze-iraupenen arabera.

4.4. **Araututako zamalana-eremu nahikoak erreserbatzea** (banaketa-ordutegian eta -denboran), horien diseinu funtzionala eta kokapena optimizatuz. Hori guztia, lanen iraupena eta salgaiaren jatorri- edo amaiera-punturako distantzia murrizteko.

4.5. **Salgaien banaketa partekatua sustatzea establezimenduen artean**, banaketa-lanen kopurua murriztuz eta ibilgailu txikiekin eta gutxiago kutsatzen dutenekin antolatutako banaketa sustatuz. Horretarako, plazen kokapena hirugarren sektoreko eta merkataritza-erabileren banaketaren arabera zehaztu beharko da, merkatarien ordezkarien elkarteekin adostuta; eragindako sektore guztiak inplikatuz, eta erregulazioak betetzearen garrantziaz kontzientziatzen lagunduz, baita merkatariei eta bezeroei dakarkien onuraz ere.

Aparkaleku-sareko proposamen berriak Antolamenduaren Aurrerapenaren planoan, Egitura Orokorra, identifikatu dira. Alde batetik, AI-RU-07 Mordones Aldapetan sartutakoa, 270 aparkaleku-plazako lurpeko aparkaleku bat proposatzen duena; eta, bestetik, Goikoplazakoa, disuasio-aparkalekuetara bideratutako altueran dagoen eraikin bat egitea planteatzen duena, 180 aparkaleku-plazekin.

5. GARRAIO PUBLIKOA, tokiko hiri barruko joan-etorrietarako garraio publikoaren eskaintza eta estaldura hobetzeko.

Neurriak:

5.1. **Herriaren irisgarritasuna eta konektibitatea hobetzea, garraio-zerbitzuen estaldura handituz, eta arreta berezia jarriz Tren-Autobus intermodalitatearen baldintzetan.**

5.2. **Garraio publikoaren geltokiak hobetzeko** plan bat.

5.3. **Eskaeraren araberako taxi kolektiboko sistema** bat martxan jartzea, udalerriko eremu periferikoetara sartzeko, tokiko garraio publiko erregular baten alternatiba gisa.

5.2. JABARI ETA ERABILERA PUBLIKOKO ESPAZIO LIBREEN ETA BERDEGUNEEN SARE OROKORRA

Ondorengo espazio libreak eta berdeguneak jasotzen dira: hiri-bilbean duten eskalagatik eta esanahiagatik, mantendu beharreko natura-balioen integrazioagatik, espazio libreen sistemari artikulazioa eta jarraipena emateko duten gaitasunagatik, hiriaren morfologia- eta egitura-definizioan eragin nabarmeneko piezen multzoa osatzen dutenak.

HAPOren Aurrerakinean, espazio libreen eta berdeguneen sistema orokorraren antolaketara hurbiltzea oinarrizko hiru printzipiotan oinarritzen da:

1. Espazio libreek eta berdeguneek kuantifikatu daitezkeen beharrizan funtzionalei erantzun behar diete, eta, gutxienez, 2/2006 Legearen 78. artikuluan aurreikusitakoa zorrotz bete behar dute. Ekainaren 30ekoa, lurzoruari eta hirigintzari buruzkoa (5 m2/biztanleko), baina HAPOren nahia Osasunaren Mundu Erakundeak gomendatutako estandarretara hurbiltzea da (10 m2 lurzoruko/biztanleko).

2. Bestalde, espazio libreen sistema orokorra hiri- eta lurralde-sistemako pieza bereziek osatzen dute, eta Planaren Aurrerapenak eginkizun garrantzitsua ematen die hiri-ereduaren egiturazko antolamenduan. Beraz, pieza horiek kokatzeko antolamendu-jarraibideek oinarrizko aukera-irizpide batetik harago joan behar dute – behi-lurrekin bat eginez –, proposatutako hirigintza- eta lurralde-ereduaren egitura- eta paisaia-erreferente gisa jardutean.

3. Sistema sare ekologikotzat hartzen da, hiri-eremuaren eta landa-eremuaren arteko jarraitutasun-loturak sortuz, eta udalerriko azpiegitura berdea osatuz. Laburbilduz, bertakotutako hiri-egoera berri baten aldeko apustua egin nahi da, berdeagoa, ekologikoagoa eta konektiboagoa, eta proiektu horretan – Verd azpiegitura deskribatzen duen atalean islatu den bezala – egitura linealek rol protagonista bat izango dute, lurralde-matrize ekologikoaren sistemei jarraitutasuna emateko, hiri-ingurunearekin lotuta. Sare ekologiko hori, gainera, funtsezkoa da giza ongizaterako, berdeguneei lotuta egon ohi diren onuretatik harago baitoa, etxebizitzaren ekipamendu osagarri gisa ulertuta (aisialdia, aisialdia): airearen eta uraren kalitatea hobetzen dute, biztanleen osasun fisiko eta mentalari laguntzen diote, CO2 isuriak murrizten dituzte eta pantaila akustiko gisa jardun dezakete, hiri-mikroklima erregulatzen laguntzen dute, uholdeen arriskua eta behar energetikoak murrizten dituzte, klima-aldaketara egokitzen lagunduz.

Beraz, HAPOren Aurrerakinean jasotako izaera orokorreko jabari eta erabilera publikoko espazio libreen eta berdeguneen sarearen diseinuaren arrazoi nagusia sare berde jarraia lortzea da, hiri- eta landa-ingurunearen arteko harremanak bideratzeko eta, aldi berean, ekologia-loturak eraikitzen laguntzeko.

Espazio libreen sistema orokorraren eskema.

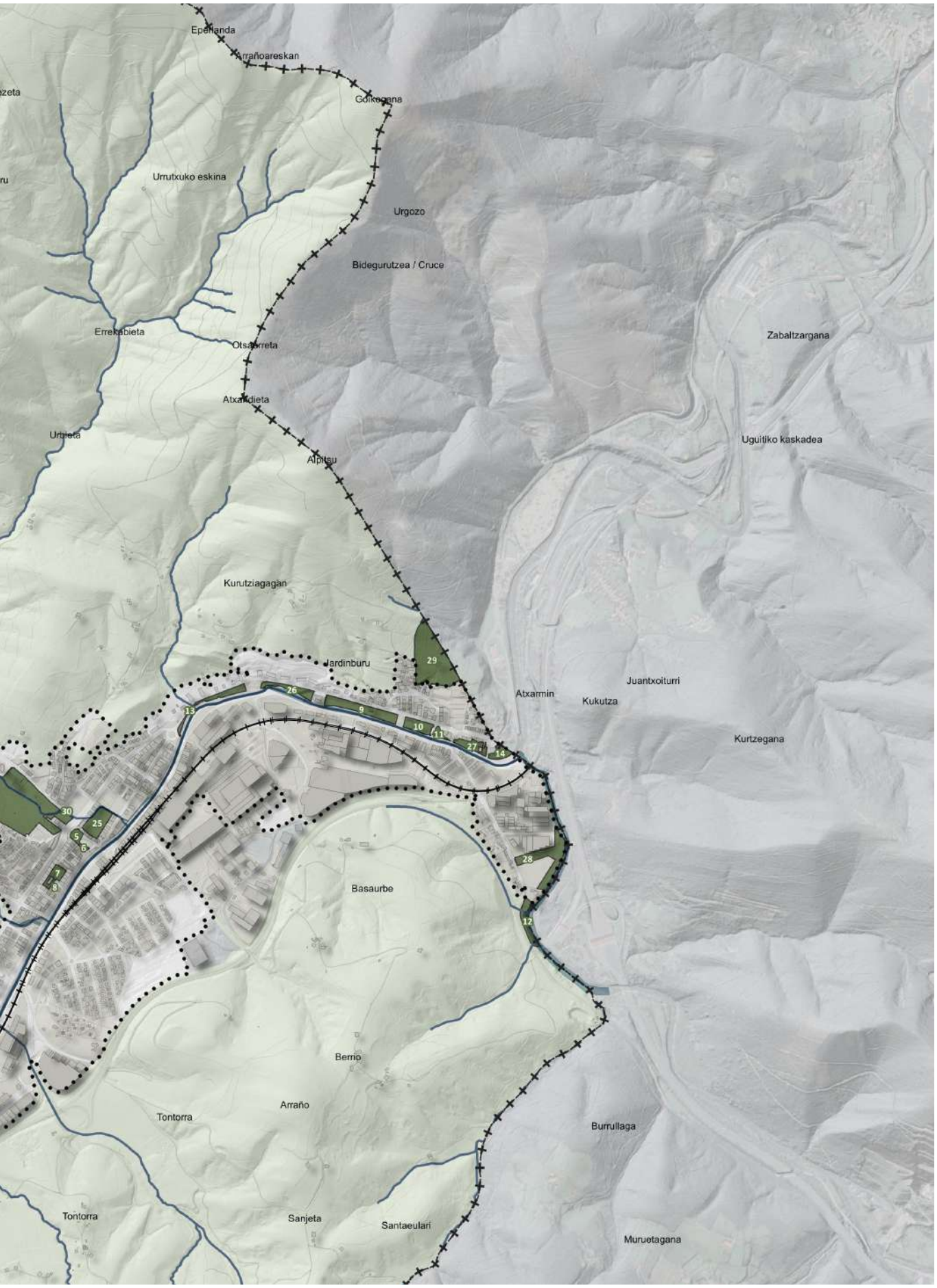
Epelanda
Arrañoareskan
Urrutxuko eskina
Urgozo
Bidegurutzea / Cruce
Errekabieta
Otsabarreta
Zabaltzargana
Atxaldieta
Uguitiko kaskadea
Alpitsu
Kurutziagagan
Jardinburu
Atxarmin
Kukutza
Juantxoiturri
Kurtzegana
Basaurbe
Berrio
Arraño
Tontorra
Burrullaga
Tontorra
Sanjeta
Santaeulari
Muruetagana
29
26
9
13
10
11
27
14
30
25
5
6
7
8
28
12

Hirigunean proposatutako espazio libreen sistema orokorren erreserba, ahal dela, Nerbioi Ibaiarekin eta Aldai Errekarekin lotzen da, espazio horiek hiri-azpiegitura berdean integratzeko eta karbono-aztarna murrizten laguntzeko helburuarekin.

Era berean, Lamuzako Parkeari dagokion sistema orokorra nabarmendu behar da, horren antolamendua Plan Berezi batera bideratzen baita. Eremu horretan, indarrean dagoen Plan Berezia berrikustea planteatzen da, proposamen berri baten bidez: “Lamuzako gunea, Ugarte Dorrearen ingurua eta inguruko eremuak babesteko, kontserbatzeko eta suspertzeko Plan Berezia”. Horregatik, haren helburu nagusia hura antolatzea eta kontserbatzea da, eta hori, modu egokian eginda, erabilerak kudeatzeko eta jarduerak sustatzeko proiektuaren oinarri izango da. Hori guztia, Lamuzako parkea “Kultura Sortzaileen Parkea” bihurtzeko asmoarekin.

Planteatutako helburuetan oinarrituta, planteatzen diren antolamendu-proposamenak Laudioko egungo kultura- eta sormen-garapeneko behar guztiak behar bezala betetzeko egiten dira. Dauden ekipamenduei balioa ematea bai eta kultura-prestakuntza, -sorkuntza, -erakusketa eta -topaketako potentzialtasun guztiak garatu ahal izango dituzten kultura-azpiegitura berriak sortzea aurreikusten du.

Paisaiako esku hartzearen eta proposatutako eraikin berrien helburua Parkeak naturan txertatutako sorkuntza-espazio gisa kokapen erreferentziala hartzea da, gure ingurune geografikoan leku berezi batean bilakatuz eta kultura-erakarpeneko elementu bihurtuz. Horretarako, oso garrantzitsuak dira Aldai ibaia eta bere ibaiertzak berreskuratzea, multzo arkitektonikoa zaintzea, egungo parkea hobetzea, Zuhaiztiko balio ekologikoak zaintzea, Arrañoko Gaztelua suspertzea eta Ugarte Dorretxea bai eta haren belardiak balioan jartzea.

Plan Bereziaren eremua mugatzea HAPOren egitura-planoan. Plano honetan lurzoruaren kalifikazioa ikus daiteke. Iturria: talde-idazlea.

Egungo eraikinetako finkatzen den eraikigarritasunaz gain, ekipamendurako eraikigarritasuna handitzea ahalbidetzen da (2.800 m²t gehienez), horretarako eremu zehatzetan, betiere parke izaera aldatzen ez bada. Adibidez, kasinoaren ondoan erabilera anitzeko pabiloi bat, frontoiaren ondoan Gaztegunerako eraikin bat eta kirol tradizionalen eremuan lokal itxiak eta espazio estaliak egitea ahalbidetuko litzateke.

Laudioko Plan Orokorraren Aurrerapenak Espazio Libreen Sistema Orokorren guztizko azalera 302.192 m²-koa dela ezartzen du. Proposatutako sistema orokorren azalera 93.552 m²-koa da, hau da, sistemaren azalera osoaren % 30,95a.

Laudioko espazio libreen sistema orokorra honako elementu hauek osatzen dute:

KODEA	IZENA	EGOERA	AZALERA (m²)
4	Lamuzako Parkea	Lehendikoa	98.052
5	Herriko plaza	Lehendikoa	2.135
6	San Pedro alboko plaza	Lehendikoa	643
7	Alberto Acero Plaza I	Lehendikoa	2.710
8	Alberto Acero Plaza II	Lehendikoa	1.103
10	Aretako Ibai-parkea III	Lehendikoa	5.404
12	Anuntzibai Ibai-parkea II	Lehendikoa	5.368
14	Gallarrekoko Ibai-parkea II	Lehendikoa	3.389
20	Eilakuriko Basoa	Lehendikoa	21.651
21	Irukurutzetako Ibai-parkea I	Lehendikoa	4.190
22	Irukurutzetako Ibai-parkea II	Lehendikoa	698
23	Irukurutzetako Ibai-parkea III	Lehendikoa	1.053
24	Irukurutzetako Ibai-parkea IV	Lehendikoa	454
25	Aldai Plaza	Lehendikoa	8.088
27	Gallarrekoko Ibai-parkea I	Lehendikoa	4.458
28	Anuntzibai Ibai-parkea I	Lehendikoa	14.624
29	Aretako Santa Ana Parkea	Lehendikoa	31.484

Eta adierazitako sistema proposatutako honako espazio libreen sistema orokor hauekin osatzen da:

KODEA	IZENA	EGOERA	AZALERA (m²)
1	Ugarte dorrea	Proposatutakoa	1.331
2	Goienuri parkea	Proposatutakoa	14.079
3	Ugarteko kanpak	Proposatutakoa	8.981
9	Aretako ibai-parkea II	Proposatutakoa	11.203
11	Aretako ibai-parkea IV	Proposatutakoa	1.500
13	Bitorika ibai-parkea	Proposatutakoa	4.991
15	Zelaia I	Proposatutakoa	31.623
16	Askaldegia eta jolasguneak	Proposatutakoa	3.632
17	Zelaia II	Proposatutakoa	881
18	Zelaia IV	Proposatutakoa	4.990
19	Zelaia III	Proposatutakoa	5.612
26	Aretako ibai-parkea I	Proposatutakoa	4.728

5.3. TITULARTASUN PUBLIKOKO EKIPAMENDU KOLEKTIBOEN SAREA

Gaur egun, hiriaren talde-mailan pentsatzeko, beharrezkoa da ekipamenduak bizi-kalitatearen kontzeptuarekin lotzeko berrazterketa sakona egitea; hau da, ongizate fisikoz, sozialez, mentalez eta zoriontasunez, asebetetzez eta sariez osatutako neurria kontuan izan behar du.

Bizi-kalitatearen kontzeptuak inguruabar asko biltzen ditu: beharrizan zaharrak asebetetzeaz gain, norbanakoaren gizarte-harremanen eremua, kultura-ondasunen eskuragarritasunaren aukera edo ekologia-ingurumeneko ingurunea eskaintzea, herritarren eta erabiltzaileen osasun fisikoa eta psikikoa errazteko. Ekipamendu kolektiboek, beraz, kohesiorako oinarrizko sistema osatzen dute, eta funtsezko bi funtzio betetzen dituzte komunitatea egituratzeko prozesuan: zeharkako gizarte-soldata eta kontsumo kolektiboko espazioa. Horrez gain, ekipamenduek, edo gutxienez ekipamendu-kategoria jakin batzuek, funtzio adierazgarria izan behar dute hiri-espazio publikoen sistemaren konfigurazioan.

Ekipamendu-sistemaren egiturazko antolamendua jarraibide hauen arabera antolatu behar da:

1. Ekipamenduak antolatzean eta artikulatzean, eremu guztiei zerbitzu ematea, guztiek gainerako herritarrentzat interesgarriak diren zerbitzuak izan ditzaten.

2. Ekipamenduek, tokiko beharrak asetzeaz gain, gutxien baloratutako hiri-espazioak kualifikatu behar dituzte, gainerako hiri-eremuko pribilegiatuenekin parekatzeko.

3. Zuzkidura-piezen kokapena bide publikoen eta espazio libreen sareekin lotzea, hiriaren singulartasuna adierazteko eta hiri-espazioaren irakurketa bermatzeko zeinu-sistema berria jasota. Oro har, proposatutako espazio libreen eta berdeguneen sarearekiko bateragarritasun funtzionala sustatu behar da, eta zuzkidura-jarduera osagarriak egitea ahalbidetu. Ekipamenduen eta formalki esanguratsuak diren espazio publikoen posizio-loturak haien gaitasun sinbolikoa indartuko du.

4. Zuzkidura-eskaintza aurreikusi daitezkeen eskaera berrietara egokitzea. Oinarrizko lau zutabeak honako hauek izango dira: aisia, kirola, kultura-jarduerak eta laguntza-, osasun- eta administrazio-zerbitzuak.

5. Ekipamendu-banaketa eskala ezberdinetakoa izan dadila saiatzea, hainbat hirigunetatik irisgarritasuna bermatuta, eta funtsezkoa da maila handieneko ekipamendu-sarea garraio publikoaren eta bidegorrien sarearekin artikulatzea.

Laudioko Plan Orokorraren Aurrerapenak Ekipamenduen Sistema Orokorren guztizko azalera 348.336 m^2-koa dela ezartzen du. Proposatutako sistema orokorren azalera 78.289 m^2-koa da, hau da, sistemaren azalera osoaren % 22,47a.

KODEA	IZENA	EGOERA	AZALERA (m^2)
1	Aparkalekua	Lehendikoa	3.802
2	Laudio Goikoa. Laudio BHI. Eskola publikoak	Lehendikoa	37.746
4	Lamuza HLHI	Lehendikoa	3.801
5	Laudio Behekoa. Laudio BHI	Lehendikoa	5.642
7	San Roke baselizako ingurunea	Lehendikoa	4.208
8	Zubiko etxea eta loratégia	Lehendikoa	2.180
9	Zumalakarregiko udal-orubea	Lehendikoa	2.682
10	Aretako frontoia	Lehendikoa	3.075
11	Hilerria	Lehendikoa	13.244
12	Ertzaintzaren komisaria eta Suhiltzaileen estazioa	Lehendikoa	3.952
13	Udala	Lehendikoa	938
14	Udal-azoka	Lehendikoa	706
16	Eilakuriko kirol-ekipamendua	Lehendikoa	19.380
17	Osasun-zentro berria	Lehendikoa	1.796
18	Antzokia	Lehendikoa	2.276
19	Zuzkidura-jarduketerako ekipamendu-erreserba	Lehendikoa	4.400
20	Egoitza zaharra	Lehendikoa	1.156
21	Goikoplazako aparkalekua (Eroski)	Lehendikoa	3.190
22	Ekipamendu-erreserba	Lehendikoa	1.954
23	Gardeako kirolgunea	Lehendikoa	12.270
25	Gardeako futbol zelaiko harmailen handipena	Lehendikoa	1.744
26	Laudioalde Lanbide Eskola	Lehendikoa	3.101
29	Aretako geltokia	Lehendikoa	232
30	Polo teknologikoa	Lehendikoa	12.339
31	Latiorro Eskola Publikoa	Lehendikoa	35.868
32	Indesa	Lehendikoa	5.471
33	Udal kiroldegia	Lehendikoa	9.099
35	Yermoko Santa Maria Santutegia eta Santa Lucia Baseliza	Lehendikoa	3.777
39	Aparkalekua	Lehendikoa	456
42	Landetxea	Lehendikoa	478
43	Salabarri baserria	Lehendikoa	296
46	Alberto Acero eraikina	Lehendikoa	411
47	Laudioko tren-geltokia	Lehendikoa	560
48	Egungo Osasun-zentroa	Lehendikoa	773
49	Udal igerilekuak	Lehendikoa	23.414
50	Kirol-ekipamendua eta plaza	Lehendikoa	4.744
51	Aretako eskola publikoa	Lehendikoa	10.544
53	Eguneko zentroa	Lehendikoa	5.203
54	Gardeako Kultur Gunea (GKG)	Lehendikoa	2.604
55	Laudio HHI	Lehendikoa	4.235
56	La Millagrosa eskola	Lehendikoa	9.175
57	Laudioko Haur Ikastola	Lehendikoa	2.510
27	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Lehendikoa	4.217
58	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Lehendikoa	400

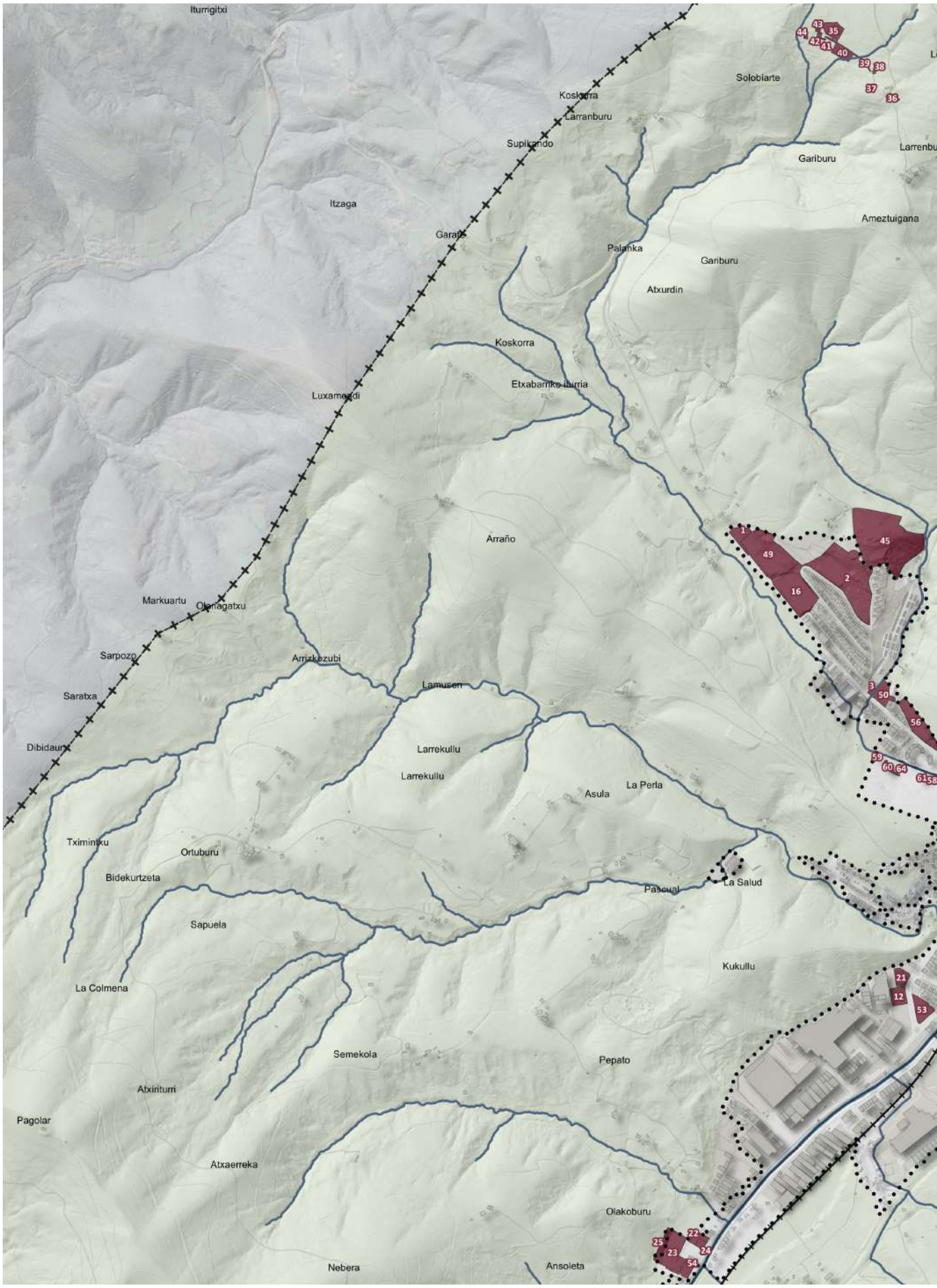

Ekipamenduen sistema orokorraren eskema.

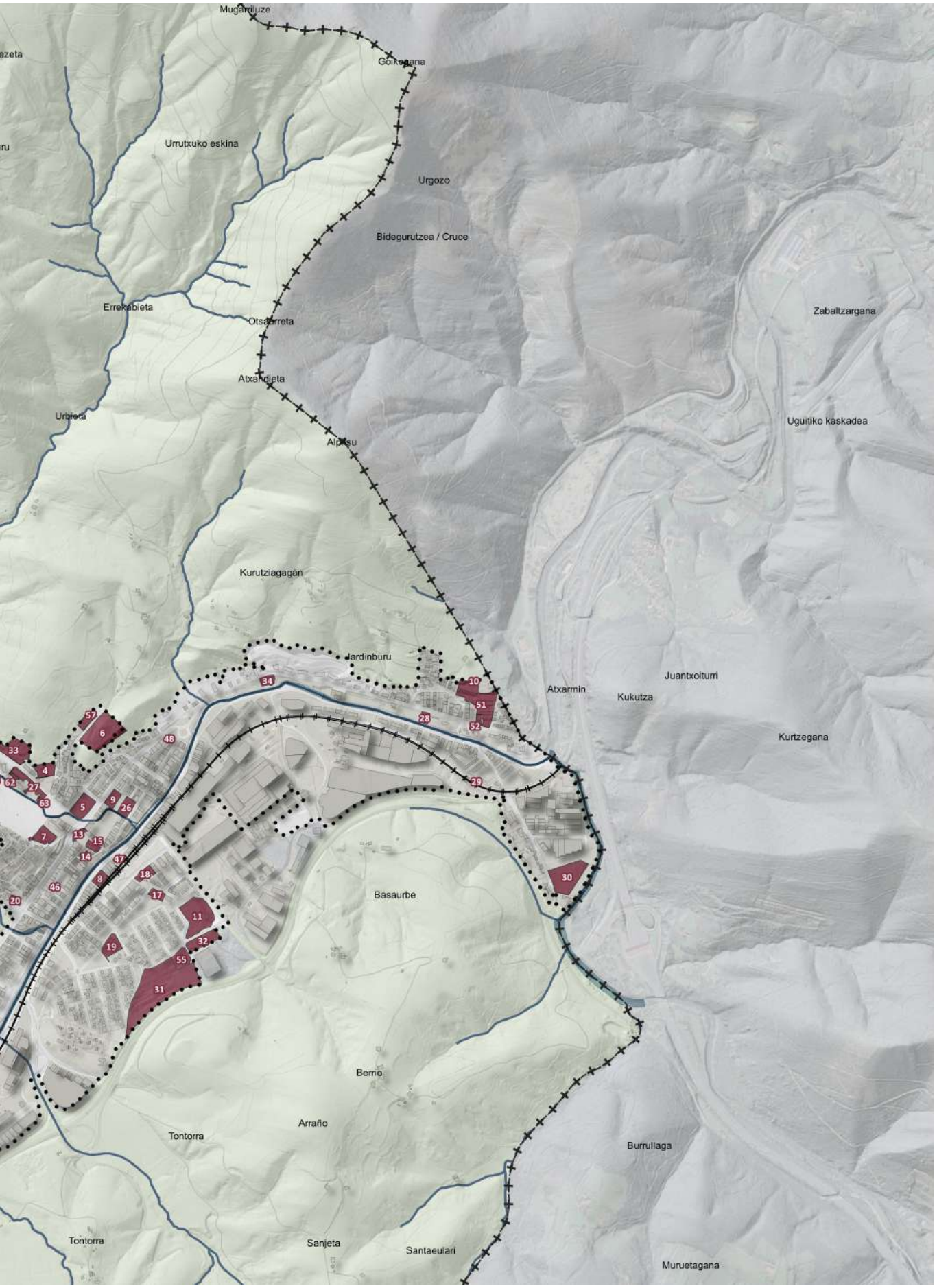
Mugarriluze
Goikogana
Urrutxuko eskina
Urgozo
Bidegurutzea / Cruce
Errekabieta
Otsabarreta
Zabaltzargana
Atxandieta
Urbieta
Uguitiko kaskadea
Alitsu
Kurutziagagán
Jardinburu
Juantxoiturri
Atxarmin
Kukutza
Kurtzegana
Basaurbe
Berrio
Arraño
Tontorra
Burrullaga
Tontorra
Sanjeta
Santaeulari
Muruetagana
34
10
51
52
28
57
6
48
33
4
62
27
63
5
9
26
29
7
13
15
14
47
8
18
17
46
20
11
32
19
55
31
30

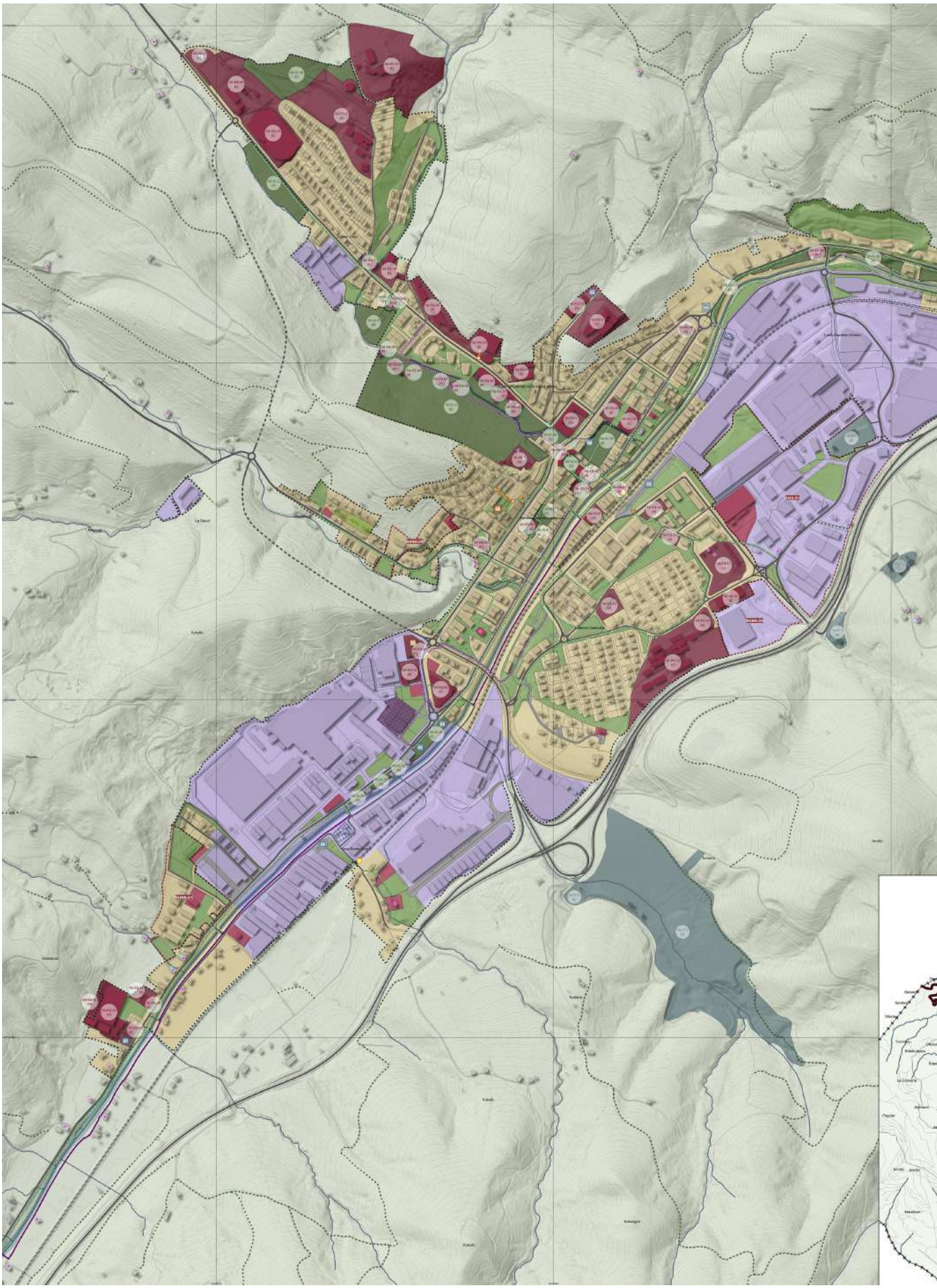

Lurraldearen egitura orokorraren aurrerapenaren irudia.

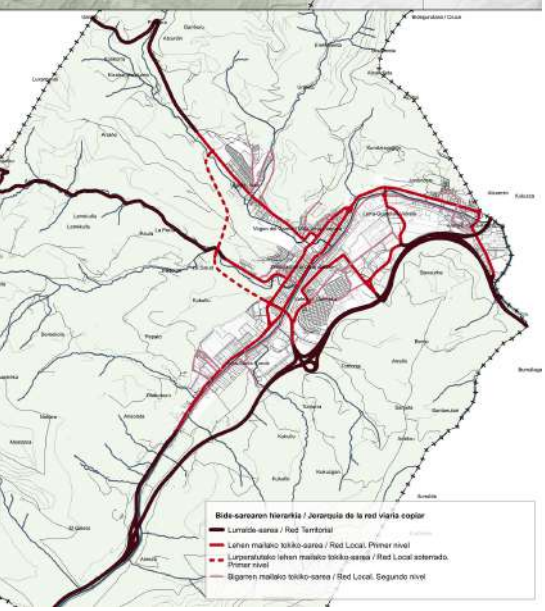

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzoru urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Komunikazio- eta garraio-sistemak / Sistema de Comunicaciones y Transportes

A. Aparkalekua / Aparcamiento

- Lehendik dagoen aparkalekua / Aparcamiento existente
  - 01 - Onieva / Onieva
  - 02 - Geltokia / Estación
  - 03 - Altzarrate / Altzarrate
  - 04 - Hirugurutzeta 1 / Tres Cruces 1
  - 05 - Hirugurutzeta 2 / Tres Cruces 2
  - 06 - Katuxa / Katuja
  - 07 - Gardea / Gardea
  - 08 - Aldai plaza lurrazpikoa / Subterraneo plaza Aldai
  - 09 - Bitorika birigilgunea / Rotonda Bitorika
  - 10 - Goienuri / Goienuri
  - 11 - Areta / Areta
  - 15 - Motxotekale / Motxotekale
- Proposatutako aparkalekua / Aparcamiento propuesto
  - 12 - Lipmesa zaharreko aparkalekua / Parking antigua Lipmesa
  - 13 - Goiko Plaza siloa / Silo Goiko Plaza
  - 14 - Aldapeta-Mardones / Aldapeta-Mardones

B. Bidegorri sarea / Red de carriles bici

- Proposatutako bidegorria / Carril bici propuesto
- Dagoen aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Existente (Peatonal-ciclable)
- Proposatutako aldiberekoa (Oinezko-bizikleta) / Convivencia Propuesta (Peatonal-ciclable)

C. Trenbide-sistema / Sistema ferroviario

- Renfe geltokiak / Paradas Renfe
- Renfe Aldiriak C3_Bilbao-Orduña / Renfe Cercanias C3_Bilbao-Orduña

D. Oinezkoen bide-sarea / Redes peatonales

- Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos
- Oinezkoen ibilbideak / Recorridos peatonales

Igogailu publikoa / Ascensor público

- Egun dagoena/ Existente
- Proposatua / Propuesto
- Pasabidea - Igogailua / Pasarela-Ascensor

E. Bide-sarearen hierarkia / Jerarquía de la red viaria

- Lurralde-sarea / Red Territorial
- Lehen mailako tokiko-sarea / Red Local. Primer nivel
- Lurperatutako lehen mailako tokiko-sarea / Red Local soterrado. Primer nivel
- Bigarren mailako tokiko-sarea / Red Local. Segundo nivel

3. Sistema orokorrak / Sistemas generales

Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres
SG-EL-1 Ugarte dorrea / Torre Ugarte
SG-EL-2 Goienuri parkea / Parque Goienuri
SG-EL-3 Ugarteko kanpak / Campas de Ugarte
SG-EL-4 Lamuza parkea / Parque de Lamuza
SG-EL-5 Herriko plaza / Herriko plaza
SG-EL-6 San Petri ondoko plaza / Plaza lateral de San Pedro
SG-EL-7 Alberto Acero plaza I / Plaza Alberto Acero I
SG-EL-8 Alberto Acero plaza II / Plaza Alberto Acero II
SG-EL-9 Aretako ibai-parkea II / Parque fluvial de Areta II
SG-EL-10 Aretako ibai-parkea III / Parque fluvial de Areta III
SG-EL-11 Aretako ibai-parkea IV / Parque fluvial de Areta IV
SG-EL-12 Anuntzibai ibai-parkea II / Parque fluvial Anuntzibai II
SG-EL-13 Bitorika ibai-parkea / Parque fluvial Bitorika
SG-EL-14 Gallarreko ibai-parkea II / Parque fluvial de Gallarreko II
SG-EL-15 Zelaia I / Campa I
SG-EL-16 Askaldegia eta jolasguneak / Merendero y áreas de juego
SG-EL-17 Zelaia II / Campa II
SG-EL-18 Zelaia IV / Campa IV
SG-EL-19 Zelaia III / Campa III
SG-EL-20 Eilakuriko basoa / Bosque de Eilakuri
SG-EL-21 Irukurutzeta ibai-parkea I / Parque fluvial de Irukurutzeta I
SG-EL-22 Irukurutzeta ibai-parkea II / Parque fluvial de Irukurutzeta II
SG-EL-23 Irukurutzeta ibai-parkea III / Parque fluvial de Irukurutzeta III
SG-EL-24 Irukurutzeta ibai-parkea IV / Parque fluvial de Irukurutzeta IV
SG-EL-25 Aldai plaza / Plaza Aldai
SG-EL-26 Aretako ibai-parkea I / Parque fluvial de Areta I
SG-EL-27 Gallarreko ibai-parkea I / Parque fluvial de Gallarreko I
SG-EL-28 Anuntzibai ibai-parkea I / Parque fluvial Anuntzibai I
SG-EL-29 Aretako Santa Ana parkea / Parque Santa Ana de Areta
SG-EL-30 Lamuza plaza / Plaza Lamuza

Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos
SG-EQ-1 Aparkalekua / Aparcamiento
SG-EQ-2 Laudio Goikoa. Laudio BHI. Ikastetxe publikoak / Laudio Goikoa. IES Laudio. Colegios públicos
SG-EQ-3 San Ignacio eliza / Iglesia de San Ignacio
SG-EQ-4 Lamuza HLHI / CEIP Lamuza
SG-EQ-5 Laudio Behekoa. Laudio BHI / Laudio Behekoa. IES Laudio
SG-EQ-6 Laudio Ikastola / Laudio Ikastola
SG-EQ-7 San Roke ermita ingurua / Entorno ermita San Roke
SG-EQ-8 Zubiko etxea eta loratégia / Zubiko etxea y jardín
SG-EQ-9 Zumalakarregiko udal orubea / Solar municipal en Zumalakarregi
SG-EQ-10 Aretako pilotalekua / Fronton de Areta
SG-EQ-11 Hilerria / Cementerio
SG-EQ-12 Ertzaintzaren komisaria eta Suhiltzaileen estazioa / Comisaria de la Ertzaintza y Estación de bomberos
SG-EQ-13 Udaletxea / Ayuntamiento
SG-EQ-14 Udal merkatua / Mercado municipal
SG-EQ-15 Lamuzako Done Petri eliza / Iglesia de San Pedro de Lamuza
SG-EQ-16 Eilakuriko kirol-ekipamendua / Equipamiento deportivo de Eilakuri
SG-EQ-17 Osasun zentro berria / Nuevo Centro de salud
SG-EQ-18 Antzokia / Antzoki
SG-EQ-19 ZBrako ekipamendu erreserba / Reserva de equipamiento para AD
SG-EQ-20 Antzinako egoitza / Antigua residencia
SG-EQ-21 Goikoplazako aparkalekua (Eroski) / Aparcamiento de Goikoplaza (Eroski)
SG-EQ-22 Ekipamendu erreserba / Reserva de equipamiento
SG-EQ-23 Gardeako kirol-gunea / Complejo deportivo de Gardea
SG-EQ-24 Gurutze Santuaren eliza / Iglesia de la Santa Cruz
SG-EQ-25 Ampliación de las gradas del campo de fútbol de Gardea / Gardeako futbol zelaiko harmailen handipena
SG-EQ-26 Laudioalde Lanbide Eskola / Escuela Profesional Laudioalde
SG-EQ-27 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-28 Aretako nabeak / Naves de Areta
SG-EQ-29 Aretako geltokia / Estación de Areta
SG-EQ-30 Polo teknologikoa / Polo tecnológico
SG-EQ-31 Latiorro eskola publikoa / Colegio Público Latiorro
SG-EQ-32 Indesa / Indesa
SG-EQ-33 Udal kiroldegia / Polideprotivo municipal
SG-EQ-34 Bitorikako burdinola eta errota / Ferreria y molino de Bitorika
SG-EQ-35 Santa Maria del Yermo santutegia eta Santa Luzia baseliza / Santuario Santa Maria del Yermo y Ermita de Santa Lucia
SG-EQ-36 San Antonio eta Santa Apolonia baseliza / Ermita San Antonio y Santa Apolonia
SG-EQ-37 Hilerria / Cementerio
SG-EQ-38 Baserria eta antzinako eskolak / Caserio y antiguas escuelas
SG-EQ-39 Aparkalekua / Aparcamiento
SG-EQ-40 La Venta baserria / Caserio La Venta
SG-EQ-41 Bolatokia / Bolera
SG-EQ-42 Landetxea / Casa Rural
SG-EQ-43 Salabarri baserria / Caserio Salabarri
SG-EQ-44 Larrimekoa baserria / Caserio Larrimekoa
SG-EQ-45 ISASI kirol-elkartea / Soceidad deportiva ISASI
SG-EQ-46 Alberto Acero eraikina / Edificio Alberto Acero
SG-EQ-47 Laudioko tren geltokia / Estación de tren de Laudio / Llodio
SG-EQ-48 Egungo Osasun Zentroa / Actual Centro de salud
SG-EQ-49 Udal igerilekuak / Piscinas municipales
SG-EQ-50 Kirol-ekipamendua eta plaza / Equipamiento deportivo y plaza
SG-EQ-51 Aretako herri ikastetxea / Colegio público de Areta
SG-EQ-52 Santa Ana eliza / Iglesia de Santa Ana
SG-EQ-53 Eguneko zentroa / Centro de día
SG-EQ-54 Gardeako Kultur Gunea (GKG) / Centro kultural de Gardea (GKG)
SG-EQ-55 Laudio HHI / CEPA Laudio
SG-EQ-56 La Milagrosa ikastetxea / Colegio La Millagrosa
SG-EQ-57 Laudio Ikastola. Haur Hezkuntza / Laudio Ikastola. Infantil
SG-EQ-58 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-59 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-60 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-61 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-62 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-63 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-64 Lamuza kulturen parkeko ekipamendu multzoa / Complejo equipamental Parque de la cultura de Lamuza
SG-EQ-65 Ugarte / Ugarte

Azpiegituren sistema orokorra / Sistema General de Infraestructuras
SG-IF-1 Larrako azpiestazioa / Subestación de Larra
SG-IF-2 Hondakin-uren araztegia / EDAR
SG-IF-3 Hondakinak transferitzeko estazioa / Estación de transferencia de residuos
SG-IF-4 Edateko uraren estazioa / Estación de agua potable
SG-IF-5 Garbigunea / Garbigune
SG-IF-5 Zabortegia / Vertedero

Komunikazioen sistema orokorra / Sistema General de Comunicaciones

4. Tokiko-sistemak / Sistemas locales

- Espazio libreen tokiko-sistema / Sistema local de espacios libres
- Ekipamenduen tokiko-sistema / Sistema Local de Equipamientos
- Komunikazioen tokiko sistema / Sistema local de Comunicaciones

5. Erabilera orokor nagusiak / Uso globales mayoritarios

- Bizitegia / Residencial
- Jarduera Ekonomikoak / AAEE

Hirugarren sektoreko zerbitzuak / Servicios terciarios

- Erabilera mistoa. Hirugarren sekoterea- Ekipamendua / Uso mixto. Terciario-Equipamiento
- Hirugarren sektorea. Hotel-erabilera / Terciario. Hotelero

6. Ondare-babesa / Protección Patrimonial

- Arkitektura-ondarea / Patrimonio arquitectónico
- Ondare arkeologikoa / Patrimonio arqueológico

7. Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Udalerria / Término Municipal
- Berde pribatua. Familia-ortuak / Verde privado. Huertas urbanas familiares
- Hidrografia sarea / Red hidrográfica
- Sestra-kurba / Curva de nivel
- Kurba nagusia / Curva maestra

Eta adierazitako sistema proposatutako honako ekipamenduen sistema orokor hauekin osatzen da:

KODEA	IZENA	EGOERA	AZALERA (m^2)
3	San Ignacioko eliza	Proposatutakoa	700
6	Laudio Ikastola	Proposatutakoa	14.899
15	Lamuzako San Pedro eliza	Proposatutakoa	1.510
24	Gurutze Santuaren eliza	Proposatutakoa	1.050
28	Aretako nabeak	Proposatutakoa	1.411
34	Bitorikako burdinola eta errota	Proposatutakoa	1.913
36	San Antonio eta Santa Apolonia ermita	Proposatutakoa	830
37	Hilerria	Proposatutakoa	81
38	Baserria eta eskola zaharrak	Proposatutakoa	164
40	La Venta baserria	Proposatutakoa	3.416
41	Bolatokia	Proposatutakoa	316
44	Larrimekoa baserria	Proposatutakoa	176
45	ISASI Kirol-sozietatea	Proposatutakoa	48.295
52	Santa Ana eliza	Proposatutakoa	859
59	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	264
60	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	966
61	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	500
62	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	507
63	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	88
64	Lamuzako Kultur Parkea ekipamendu-gunea	Proposatutakoa	180
65	Ugarte	Proposatutakoa	164

AM.6/

GARAPEN IRAUNKORRERAKO AZPIEGITUREN SARE ETA ESPAZIO TEKNIKOAK

Oinarrizko azpiegiturak osatzen dituzten sare eta espazio teknikoak, prestazioaren araubidea edozein dela ere, plangintza-prozesuan barneratu behar dira, horien baldintzatzaileak kontuan hartuta eta parte hartzen duten eskumen-maila desberdinen erabaki-prozesua koordinatuta. Horretarako, baliabide eskuragarriak koordinatu eta optimizatu behar dira, horien erreserbak eta zortasunak bateratzen saiatuta eta oinarrizko azpiegituren arteko koordinazioa sustatuta, baita lurralde- zein hirigintza-plangintzaren artekoa ere.

Lurraldearen eta ingurumenaren sostengu-ahalmenarekin koherentea den planifikazio bateratua egiteko, beharrezkoa da egungo hiriaren funtzionamendurako eta etorkizuneko hazkunde berrietarako ezinbestekoak diren zerbitzu osagarriak kontuan hartzea.

Ondoren, Laudioko sareetarako, gune teknikoetarako eta oinarrizko zerbitzuetarako jarduketa-proposamenen aurrerakina aurkeztu da, horretarako, honako alderdi hauek aztertu dira: ur-hornidura eta saneamendua, energia elektrikoa, gas naturala, telekomunikazioak, argiztapen publikoa eta hiri-hondakinak.

6.1. URAREN ZIKLO OSOA

6.1.1. UR-HORNIDURAKO AZPIEGITURAK:

“Urbide” Ur Partzuergoak Laudioko udalerrian ura hornitzeko sistema kudeatzen du, eta hari dagokio kudeaketa-gomendioa. Udalerria hornitzen duten ur-baliabideak Maroño urtegian araututa daude, Aiara eskualde osoa hornitzen duena bai eta udalerriaren iparraldean dauden iturburuak eta lurpeko uren iturriak ere. Horiek hornidura-ahalmeneko arazoak dituzte lehorte-egoeretan, eta klima-aldaketaren ondorioz larriagotu egingo dira, hala ere, larrialdi-egoeretarako erreserbako ur-baliabide gisa kontuan hartu behar dira.

Edateko uraren banaketa hiriguneko gune garaienetan kokatutako banaketa-biltegi orokorretatik abiatuta egituratuta dago. Honako hauek dira:

- Larrazabaleko biltegia.
- Lujako biltegia.
- Ugaldeko amaierako ur-biltegia.
- Isasiko biltegia.
- Oletako biltegia.

Aplikatutako uraren arazketako tratamenduari esker, sareko uraren kalitateak maila onargarria du, osasun-zerbitzuen arabera.

Hirian integratutako DJHS. Iturria: Ingurumeneko Estatu Idazkaritza. Uraren Zuzendaritza Nagusia

Uren saneamendua kudeatzeko proposatutako lurralde-eredua uraren zikloa ixtea ahalbide-tuko duen erabilera eraginkorrera bideratu behar da, araztutako uren isurketan kalita-te-bermeekin. Horrela, datozen hamarkadetan uraren iraunkortasuna eta iraunkortasuna ahalbidetuko dira. Gainera, ez du arriskuan jarri behar ekosistemen funtzionamendu egokia, ezta ingurune fisikoaren erresilientzia ere.

Ur-hornidurako azpiegituretarako helburu espezifikoak honako hauek dira:

- Udalerrian hornidura-sarearen garapenean aurrera egitea, uraren kalitatea bermatuz kontsumitzeko.

- Edateko uraren kontsumoaren arrazionalizazioan modu kuantitatiboan eta kualitatiboan aurrera egitea.

- Hornidura-zerbitzua bermatzea, Partzuergoak ezarritako eskari-estandarren arabera, eta, era berean, urtean zehar jatorrizko ur-baliabidearen erabilgarritasunaren jasangarritasuna bermatuz.

HAPOk bere gain hartuko ditu “Urbide” Ur Partzuergoaren irizpideak ur-hornidurari dagokionez, eta, Partzuergoak definitutako beste irizpide batzuk egotea baztertu gabe, horietako batzuk sartuko ditu gidalerro gisa lurralde-eredua eratzeko. Horrez gain, berezko gidalerroak ere ezarriko ditu; horien artean, drainatze iraunkorreko sistemak (zoladura iragazkorrak, tankeak edo ekaitz-gailuak, etab.) urbanizazio berrietan, industrialdeetan, hirigintza-garapenetan, azpiegitura linealetan eta azalera garrantzitsuak hartzen dituzten berritze- edo berroneratze-eremuetan sartzea nahitaezkoa dela azpimarratuko da, baldin eta tartean diren arroen drainatzean aldaketak

eragin baditzakete. Horrela, bermatu egingo da aurretik zegoen egoerari dagokion balioarekin alderatuta isurketa-maila handitu ahal bada, behar bezala konpentsatu ahal izango dela, behar bezala desaguatu edo garrantzirik ez duela.

Horrek honako hauetarako aukera emango digu:

- Egoera naturaleko jariatze-mailekin aldera daitezkeen jariatze-mailak mantentzea.
- Lurzati pribatuetan eta gune komunetan euri-urak hartzea, tratatzea eta berrerabiltzea.
- Euri garaian, ibilgu naturalak eta saneamendu-sarekoak ez gainkargatzea. Hiri-jariatzeak euri-ura kutsatzea saihestea, bai eta arraste- eta higadura-prozesuak murriztea.
- Baliabide hidrikoen erabilera eraginkorragoa, errespetuzkoagoa eta arrazionalagoa egitea.
- Urbanizazioaren paisaia- eta ingurumen-integrazioa hobetzea.

6.1.2. HONDAKIN-UREN SANEAMENDUA.

"Urbide" Ur Partzuergoa Laudion saneamendua eta arazketa kudeatzeko ardura duen erakunde publikoa da.

Gaur egun, Hondakin Uren Araztegirik (H.U.A.) ez dagoenez, ez da inolako tratamendurik egiten etxeko hondakin-uretan. Beraz, kolektore-sarean bildutako hondakin-urak Nerbioi ibaira isurtzen dira zuzenean.

Basaurbeko Hondakin Uren Araztegia (HUA) eraikitzen ari da, Laudio (Araba) eta Orozko (Bizkaia) udalerrietatik datozen isurketak araztuko dituena, horiek etorkizunean 24.300 biztanle izango dituztela aurreikusten da. Araztegiak A-2522 errepidetik AP-68 autobiderako sarbidearen aurrez aurre eta Altube ibaiaren ezkerreko ertzean dagoen partzela bat hartzen du. 15.000 m^2 inguruko azalera du eta hondakin-urak tratatzeko diseinatuta dago. Hondakin-urak arazteko aukeratzen den teknologia MBR motakoa da: erreaktore biologikoez eta mintz-tangez osatutakoa. Prozesu biologikoa karga txikiko lohi aktiboena da, nitrogeno eliminazioarekin nitrifikazio eta desnitrifikazio bidez. Mintz-tangek solidoak eta likidoak bereiztea ahalbidetzen dute, dekantagailu sekundarioen beharra aurreztuz eta irteerako uraren kalitate-parametro oso altuak lortzeko aukera emanez.

Basaurben, eraikitzen ari diren hondakin-uren araztegia (HUA).

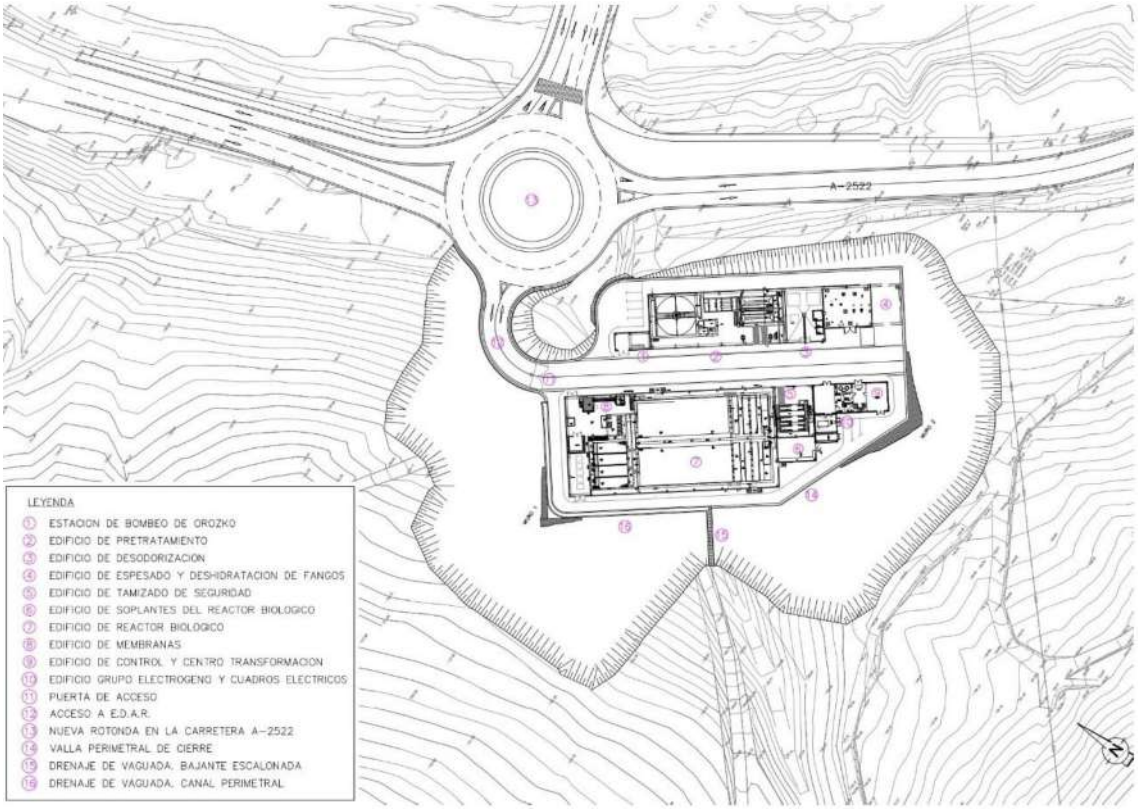

Uren saneamendua kudeatzeko proposatutako lurralde-eredua uraren zikloa ixtea ahalbidetuko duen erabilera eraginkorrera bideratu behar da, kalitate-bermeekin araztutako uren isurketan. Hori, datozen hamarkadetan uraren baliabidearen jasangarritasuna eta iraunkortasuna ahalbidetzeko.

Partzuergoak honako helburu espezifiko hauek ditu ur-saneamenduko azpiegituretarako:

- Udalerri osoan hondakin-uren saneamendua ahalbidetzea, araztutako uren ingurune hartzailean emari ekologikoak eta araztutako uraren kalitate egokia bermatuz.

- Hondakin-uren kudeaketa eraginkorrean aurrera egitea, euri-urak euri-drainatzearen bidez behar bezala kudeatzea ahalbidetuko duten sare bereizleak garatzeari lehentasuna emanez.

HAPOk bere gain hartuko ditu “Urbide” Ur Partzuergoaren irizpideak hondakin-uren saneamenduaren eta arazketaren arloan, eta, Partzuergoak definitutako beste irizpide batzuk baztertu gabe, irizpide horietako batzuk sartuko ditu lurralde-eredua eratzeko jarraibide gisa. Horrez gain, berezko gidalerroak ere ezarriko ditu. Besteak beste, araztutako urak beren kalitatearekin egokiak diren erabileretarako berrerabiltzea sustatzea, bereziki nekazaritzako ureztapenerako eta giza kontsumoa barne hartzen ez duten gainerako jardueretarako.

6.2. ENERGIA-HORNIDURA SAREAK

6.2.1. ENERGIA ELEKTRIKOA:

Laudioko energia elektrikoaren hornidurak Laudio TBA, Altzarrate eta Zumalakarregi-Tres Cruces azpiestazio elektrikoak ditu erreferentziatzat. Horietatik, transformazio-zentroak hiru azpiestazio nagusietatik eratorritako erdi-tentsioko linea elektrikoen bidez lotzen dituen eraztun-sistema hornitzen da.

Azpiestazio horiek Gueñesko azpiestazio nagusiarekin konektatuta daude, eta, bertatik, Gatika, Santurtzi, Zierbana eta Ortuellako azpiestazioekin. Bilbo Handiko banaketa elektrikoaren nodo nagusiak dira, 400, 220 eta 132kv-ko tentsioetan. Halaber, sistema hori Bilboko Portuaren eremuan dauden ziklo konbinatuko zentralekin konektatuta dago, Santurtzi eta Zierbenako udalerrietan.

Bilbo Handiko azpiestazio elektrikoen eskema orokorra.

Energiaren kudeaketa jasangarrirako HAPOk proposatzen duen lurralde-ereduak Euskadiko 2030erako Energia Estrategian eta Klima Aldaketaren Euskal Estrategian ezarritako helburuak bultzatu eta lortu behar ditu, energia-eraginkortasuna handitzeari, energia berriztagarriak erabiltzeari eta petrolioaren eta berotegi-efektuko gasen kontsumoa murrizteari dagokienez. Helburu horiek aukera eman behar dute deskarbonizazio-helbururantz aurrera egiteko eta 2050ean berotegi-efektuko gasen zero isuriak lortzeko, Glasgowko akordioekin bat etorriz.

Hirigintza-garapen berriak zuzkitzeko plangintza elektriko berriak udalerriko azpiestazio elektrikoen ahalmena handitzea ekarriko du, Plan Orokorreko inbertsio-horizontean inbertsio-irtenbideak emanez. Erdi-tentsioko linea elektriko berriak jarduketa bakoitzaren inguruneetan dauden erdi-tentsioko lineekin eta transformazio-zentroekin konektatuko dira. Azpiegitura berriak 2x240 mm2-ko sekzio-lineak dituzten erdi-tentsioko eraztunak izango dira, eta hortik transformazio-zentro berriak hornituko dira, zerbitzuan dauden linea nagusiekin konektatuz. Jarduketa bakoitzaren eremuen barruko aireko trazadurak hirigintza-jarduketen kontura kenduko dira.

Eraginkortasun-helburu horrek berekin dakar, halaber, autosufizientzia energetikorantz aurrera egitea, bai oro har, bai azken kontsumitzaileentzat, eta, horrela, garraio bidezko energia-galerak mugatzea. Gainera, berotegi-efektuko gasen emisioen balantze garbia nazioartean adostutako atalaseen azpitik murrizteko, energia-kontsumitzaileen sektoreetan eragin behar da. Hau, erabileraren eraginkortasunaren eta efizientziaren bidez, eta CO_2 hustubideen gaitasuna handituz, horrela klima-arintzean aurrera eginez.

Energia-autosufizientziarantz aurrera egitea ahalbidetuko duten azpiegitura berriak kokatzeko, kontuan hartu behar dira bai berrikusten ari den Energia Berriztagarrien LPSa, bai azpiegitura horien baldintzak eta udalerriko ingurumen-, ekonomia- eta gizarte-erronkak, bateraezintasuna, disfuntzioak eta inpaktu onartezinak saihestuz. Ildo horretan, beharrezkotzat jotzen da HAPOk kontuan hartzea Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritzak egindako Sentsibilitate Mapak lanaren esparruan, "*Laguntza teknikoa energia eoliko eta fotovoltaikoen garapena aztertzeko eta lan osagarriak egiteko, EAEko 2020-2021 aldiko natura-ondarearen kontserbazioarekin bat etor daitezen*". Horri esker, ingurumenaren ikuspegitik identifika daitezke energia berriztagarriko instalazioak ezartzeko ingurumen-baldintza handienak dituzten lurraldeeremuak.

Nolanahi ere, lehentasunezkotzat jo behar dira eraikinen estalkietan energia har dezaketen azalerak eta energia-kooperatiben eredu berriak.

<u>Sare elektrikoak eta transformazio-estazioak.</u>

- Linea elektriko berri guztiak lurpekoak izango dira eta, alderdi teknikoei dagokienez, konpainia hornitzaileak horretarako ezarritako jarraibideak aplikatuko zaizkie. Tratamendu bera jasoko dute sortu edo zabaldu behar diren sareko lineek.

- Planeamenduaren aurreikuspenek eta haren garapenak sortutako beharren ondorioz ezartzen diren eraldaketa-estazio berri guztiak lurpekoak edo barrualdekoak izango dira, eraikin edo lokalen barruan kokatuta. Udalak, baldintza jakin batzuetan, eraldaketazentroak espazio publikoaren agerian ez egoteko moduan kokatzea ezarri ahal izango du. Eraldaketa-estazioak behar bezala isolatuta egon beharko dira, kontuan hartuta arrazoi teknikoengatik nahitaez kokatu behar direla. Gainera, zarataren, bibrazioen, aireztapenaren, segurtasunaren eta abarren aurkako beharrezko neurri zuzentzaile guztiak hartuko dira, bizilagunentzako instalazio onargarria egiteko.

Hiriaren energia-eredua aldatzeko duen egiturazko interesa dela-eta, lankidetza-hitzarmenak Iberdrola enpresa banatzailearekin egitea proposatzen da. Hori, sareen eta instalazioen plangintzan oinarri nagusiak dituzten proiektu estrategiko hauek bultzatzeko:

- Finkatutako hirian erdi- eta behe-tentsioko aireko lineak lurperatzea, horrek paisaian duen eragina dela eta.

- Korridore elektrikoak definitzea, goi- eta erdi-tentsioko trazadurak kontzentratzeko eta, horrela, trazadura elektrikoen sakabanatzea sinplifikatu ahal izateko.

- Garraio publikoko trukagailuetan eta hiriaren erdiguneko sarbide perimetraletan ibilgailu elektrikoak kargatzeko instalazioak sortzea, ahal dela hornidura-ahalmena duten sare elektrikoetatik hurbil. Jarduketa horien osagarri, instalazio berriztagarri fotovoltaikoak jarriko dira espazio libre eta estalkietan, energia berriztagarrien komunitateak bultzatuz.

6.2.2. GAS NATURALA:

Plan Orokorrak gas naturaleko hiri-sareak hirigintza-garapenetan funtsezko azpiegiturak ez direla zehazten du. Erregai fosilekiko mendekotasuna saihesteko eta kutsagarriak ez diren energia alternatiboen erabilera sustatzeko ahaleginean, sare horien inplementazioa sustatzaileekin negoziatu behar da, dagozkien kostuak jasanaraziz. Urbanizazio-proiektuek gas-sareak barne hartuko dituzte soilik gasaren energia-operadoreekin berariazko akordioak daudenean. Gas Naturaleko sareetarako estrategia orokorra hau da:

- Erregai fosilekiko mendekotasuna murriztea, kutsagarriak ez diren energia alternatiboen erabilera sustatuz.

- Gas-sareak instalatzeko kostuak sustatzaileekin negoziatzea.

Udalak hala eskatzen badu, Urbanizazio Proiektuetan gas naturalaren kanalizazioak sartuko dira, garatzen duten plangintzako erabilerak hornitzeko. Aldez aurretik, gas naturalaren zerbi-tzua kudeatzen duen konpainiak dagokion antolamendu-sektorean zerbitzua emateko gaita-sunari buruzko txostena egingo du.

Bide publikoetako zerbitzuak, ahal dela, espaloiaren edo erdibitzailearen azpiko kutxatila ja-rraituaren sistemaren arabera egin beharko dira. Diseinuaren edo sektore-erregulazioa bete-tzearen ondorioz, galtzadaren azpiko kanalizazioa onartuko da, baina espaloian edo erdibitzai-lean kutxatilak jarrita. Gas-sarea gainerako zerbitzuetatik aparte jarri beharko da. Gas sareen obra zibila hiri-sektore berri bakoitzari dagozkion urbanizazio-proiektuetan jasotako gainerako obrekin batera gauzatuko da, eta proiektuen arteko beharrezko koordinazioa sektore bakoi-tzaren plangintzaren kudeaketaren bilakaeraren arabera ezarriko da.

Linea berri guztiak, alderdi teknikoei dagokienez, konpainia hornitzaileak horretarako ezarrita-ko jarraibideen arabera arautuko dira.

6.3. TELEKOMUNIKAZIO-SAREAK

Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologien 2021-2024 Plan Estrategikoaren (IKTPE) helburua da informazio- eta komunikazio-teknologien kudeaketa eraginkorra, jasangarria, koordinatua eta Euskadiko premiekin koherentea izatea. Hori, gastuaren gardentasuna, lankidetza eta arrazionalizazioa sustatuta eta jarduera publiko orotan nagusi izan behar duten printzipioak errespetatuta egingo da.

HAPOk telekomunikazio-azpiegiturekiko konpromisoa adierazten du, 5G hiri adimendunaren eredurako funtsezko instalazioak diren aldetik, eta garapen-plangintzak horiek hedatzeko prest egon behar du. Urbanizazio-proiektuek teknologiak eredu berrira egokitzea ahalbidetuko duten kanalizazioak eta hedatze adarkatuak izango dituzte.

Udalak, kanalizazio-sare eta kutxatila berrietarako gaitutako titularra den aldetik, telekomunikazio-zerbitzuen hedatzean parte hartu nahi duten operadoreen erabilera partekatua bermatuko du, ekainaren 28ko 11/2022 Telekomunikazioen Lege Orokorraren (LGTel) erreforma garatuz. Hori guztia, desberdintasun digitalak eta eten digitala murrizteko, bai eta herritar guztiek, beren kokapen geografikoa edozein dela ere, abiadura handiko Interneteko konexio bat eskuratzeko ahalmena izango dutela bermatzeko estrategiarekin. Azken hori bereziki garrantzitsua da landa-eremuetan eta eremu sakabanatuetan, non historikoki telekomunikazio-azpiegituretako defizita egon da. Nolanahi ere, operadoreek sareak eta azpiegiturak batera, modu koordinatuan eta bateragarrian erabil ditzaten bultzatu beharko da, arlo horretan indarrean

dagoen legerian (2022ko Telekomunikazioen Lege Orokorra...) ezarritakoaren arabera. Estrategia nagusiak hauek izango dira:

- Gutxienez 100 Mbps-ko abiadura duen abiadura handiko banda zabala eskuratzeko ahalmen unibertsala lurralde nazional osoan, teknologia analogikoa ordezkatzeko. Eragin sozial eta ekonomiko handia izango du hirietako eremu periferikoetan, landa-eremuetan eta abiadura handiko Interneta eskuratzeko egoera txarragoan daudenetan barne. Ondorioz, dagoeneko nahitaezkoa da telekomunikazio-operadoreek gutxienez banda zabaleko 100 Mbps-ko abiadura Andaluzian bermatzea 2023ko ekaina baino lehen, jada martxan egon beharko lukeena Chiclana de la Frontera udalerri osoan. Ez dago hori betetzearen buruzko daturik.

- Telekomunikazioen arloan berrikuntza eta garapen teknologikoa garatzea, hezkuntza- eta osasun-ekipamenduekin lotutako gizarte- eta produkzio-sektoreetan eragin positibo handia izanik, eta zerbitzu digital aurreratuak eskuratzeko ahalmena erraztea.

Aurreikuspenen arabera, epe laburrean 5G teknologia adimenduna garatuko da “smart city” aplikazioetarako, eta horrek bide publikoko antenen kopurua handitzea ekarriko du, argiteria publikoaren euskarriak izango baitira eskaera nagusia. Telefonia mugikorrerako irrati-komunikazioko antenek protagonismo handiagoa behar dute oraindik, eta hedatu egin behar dira irrati-komunikazioko zerbitzuei estaldura emateko, 5G teknologia adimendunaren garapena aurreikusita. Hori dela eta, ezinbestekoa da Antena eta Azpiegitura Erradioelektrikoak Arautzen dituen Ordenantza eguneratzea, funtsezkoa baita ekainaren 28ko 11/2022 Telekomunikazioen Lege Orokor berriarekin (LGTel) eta bilakaera teknologikoarekin eta telekomunikazio-zerbitzuen eskaera gero eta handiagoarekin lerrokatzeko; izan ere, azpiegitura horiek arautzen dituzten araudiak etengabe eguneratu behar dira, gizarteak arlo horretan gaur egun dituen premiei erantzun ahal izateko.

Alderdi horri dagokionez, argiteria publikoaren elikadura elektrikoko koadroetan instalatutako potentzia 5G estrategian sartzea beharrezkoa da, eta aginte-koadroetatik instalazio berrietarako konexio elektrikoa erraza izatea. Horretarako, udal-ordenantza egokitu behar da inguruabar eta eskumen berri horiek arautzeko, aginte-zentro bateratuen aldeko apustua eginez, eta koadro independenteak integratuz. Nolanahi ere, operadoreek sareak eta azpiegiturak batera, modu koordinatuan eta bateragarrian erabil ditzaten bultzatu beharko da, arlo horretan indarrean dagoen legerian (2022ko Telekomunikazioen Lege Orokorra...) ezarritakoaren arabera.

6.4. ARGITERIA PUBLIKOKO SAREAK

Argiteria publikoa funtsezko zerbitzutzat jotzen da bideen eta hiri-espazioen argiztapen-maila energia-eraginkortasunarekin orekatzeko. Horren helburua energiaren kontsumoa eta argiaren ingurumen-inpaktua murriztea da, diseinua ahalik eta eraginkorrena izan dadin, bai espazio publikoetako argiteria-sisteman, baita gune komun edo mankomunatu pribatuetan. Estrategia orokorrak hurrengo hauek izango dira:

- Argiteria publikoaren ingurumen-inpaktua murriztea, honako hauen bidez: teknologia eraginkorrak eta jasangarriak erabiltzea; energia aurreztea ahalbidetuko duten LED Argiak erabiltzea; eta Kontrol Adimenduneko Sistemak erabiltzea, kontsumo-erreduktoreak bai eta itzaltzea eta piztea kontrolatzen duten argi-intentsitateko sentsoreak dituztenak, argiaren intentsitatea benetako beharren arabera doituz eta energia-kontsumoa gutxituz eskari txikieneko orduetan.

- Herritarren segurtasuna eta erosotasuna aldi berean bermatuko dituen argiztapen-maila egokia bermatzea, energia-kontsumoa eta instalazioen eraginkortasuna optimizatuz.

- Segurtasunerako argi-maila egokiak bermatzen dituzten argiztapen-araudiak, -estandarrak eta -instalazioak ezartzea, eraginkortasun energetikoa arriskuan jarri gabe.

- Argia zerurantz proiektatzen duten argiak (globo motako farolak) jartzea saihestea, argi-errendimendu txikia dutelako eta zeruetako argi-kutsadurari laguntzen diotelako.

Bideetan, galtzadak zein oinezkoak izan, honako xedapen hauek erabiliko dira: aldebakarrekoak, hiruzuloka, alde biko binakakoak edo alde biko ardatz-xedapenak. Hainbat faktoreren araberakoa izango da erabili beharreko antolamenduaren aukeraketa. Hala nola egungo sareko aurreizateen araberakoa; baita makuluaren edo zutabearen altueraren eta galtzadaren zabaleraren arteko erlazioaren araberakoa; eta bideak eskatzen duen argiztapen-mailaren araberakoa. Argi-unitateak, funtsean, espaloien zoladuraren gainean kokatutako makulu edo zutabeen bidez instalatuko dira. Lehendik egindako eraikuntzen kasuan, eta aipatutako sistema erabiltzea ezinezkoa edo desegokia dela justifikatu ondoren, horma-besoak erabili ahal izango dira euskarri gisa.

6.5. HIRI-HONDAKIN SOLIDOAK

Laudioko hiri-hondakinak Jundizeko Tratamendu Mekaniko Biologikoko (TMB) instalazioan tratatzen dira. Bertan, landare-jatorriko hondakin organikoak konpostatzeko instalazioa eta ontzien hondakinak sailkatzeko instalazioa ere badaude.

Hondakinak Zabalgarbiko balorizazio energetikoko instalaziora eramaten dira, eta bertatik erreusa probintzia mailan kudeatzen den Artigasko hondakinen zabortegi-biltegira eramaten da. Horrek guztiak “ekoparke” konplexu bat osatzen du, hondakinen kudeaketa eta balorizaziora bideratua.

Udalerrian garbigune bat baita etxeko hondakinak eta antzekoak gaika biltzeko zentroak daude, Arantzar auzoan z/g.

Laudioko ekologia- eta ingurumen-trantsizioa zero hondakinen estrategian oinarritutako eredu baten alde egitean oinarritzen da, sortutako hondakinen aprobetxamendu integralerako eta ekonomia zirkularraren garapenerako. Horrela, hondakinak kudeatzeko oina-rrizko hiru neurriak garatzeko prozesuak aktibatuko dira: murriztea, berrerabiltzea eta birzi-klatzea. Horretarako, hondakinen aprobetxamendu integraleko estrategiak bultzatu beharko dira, gaikako bilketa integraleko estrategia mantenduz, ontziak biltegiratzeko eta itzultzeko sistemak kasu. Eta dentsitate handiena duten hirietan, bilketa-sistemak aurrera egin dezala ziurtatuz, ahal den neurrian, familia-unitate bakoitzeko banakako poltsetan eskuz jasoz.

Euskadiko Ekonomia Zirkularraren 2030eko Estrategian ezarritakoaren arabera, ekonomia zirkularrerantz aurrera egiteko, lurraldeek 7 elementu nagusi dituzte euren estrategia eraikitzeko:

a) Baliabide berriztagarriak lehenestea.
b) Eredu ekonomikoa birpentsatzea.
c) Etorkizunean pentsatuta diseinatzea.

d) Elkarlanean aritzea balio bateratua sortzeko.
e) Eraikita dagoena zaintzea eta berrerabiltzea.
f) Hondakinak baliabidetzat erabiltzea.
g) Teknologia digitala barneratzea.

Elementu horietan oinarrituta, ekonomia zirkularreko estrategia eraginkorrak baliabideak optimizatzen lagundu behar du ekoizpen-prozesu osoan zehar, hala nola: diseinuan eta fabrikazioan, kontsumoan eta berrerabiltze-/birmanufaktura-/birziklatze-prozesuetan, aprobetxatu ezin diren hondakinak ezabatzean. Horrela, baliabideen sarrera eta hondakinen sorrera murrizten ditu.

AM. 7 /

BABESTUTAKO ONDASUNEN KATALOGOARI BURUZ. ONDAREAREN BABESA ARAUTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK

7.1. XEDEA ETA ERREFERENTZIAZKO ESPARRU-ARAUDIA

Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 3. artikuluaren 4. zenbakiaren arabera:

"Udalei dagokie, beren udal-eremuan:

a) Babesteko hirigintza-katalogoak idaztea eta kudeatzea.

b) Monumentu-multzoetako esku-hartzeak baimentzea, lege honetan hala aurreikusten den kasuetan.

c) Udalerrian dauden kultura-ondasunen kalteak saihesteko beharrezko neurriak hartzea, berehalako aurri-kasuan, eta lege honetan ezarritakoarekin bat etorriz.

d) Udalerrian dagoen kultura-ondarea sustatzea eta zabaltzea.

e) Lege honetan berariaz aitortutako gainerako eskumenak "

Hirigintza-dokumentuak natura- eta kultura-ondarea babesteko mekanismo nagusietako bat dira. Bere tresnetako bat, katalogoa, azkar aldatu da, higiezinen zerrenda soiletatik arauzko tresnetara, ondasun bakoitzari buruzko informazio indibidualizatu zabalarekin, fitxetan aurkezten dena. Katalogoaren hedapen metodologiko hori ondarearen kontzeptu beraren mugak zabaltzearekin batera etorri da. Horrela, katalogoa, legeak hirigintza-antolamenduaren tresna osagarritzat jotzen duena, plangintza-espedienteak osatzen dituzten dokumentuen multzoaren barruan nabarmentzen ari da, duen malgutasunagatik bai eta hiri- eta lurralde-antolamendua dinamizatzeko, ondarea babesteko eta udal-kudeaketak eska ditzakeen premia ugariei erantzuteko dituen aukerengatik. Batez ere, kontuan hartzen badugu, administrazioa egituratuta dagoen moduan, ondarearen masa handia udalen babespean geratzen dela, ondare-elementu handiak izan ezik.

Beraz, Babestutako Ondasunen Katalogoa Administrazioak duen tresna bat da, bertan inskribatzen diren ondasunak edo lekuak babestearen funtzio publikoa gauzatzeko. Izaera urbanistikoa dute, bai integratzen den planarekiko duten mendekotasunaren datuagatik, bai balio artistiko edo kulturaleko ondasun higiezinak xedetzat dituelako.

Katalogoak Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 76. eta 100. artikuluetan araututa daude. Legezko erregulazio horren arabera, katalogoak planen tresna osagarriak dira, eta haiengatik dira hain eraginkorrak, eta horiek antolatzeko balio dute. Haren

zehaztapenak ez dira ageri egiturazko antolamenduaren eraketa-zerrendan, 2/2006 Legearen 53. artikuluan definitutakoaren arabera, beraz, katalogoak antolamendu xehatuaren berezko dokumentuak direla ulertzen da. Hala ere, kontuan hartuta kultura-ondasun jakin batzuen babesa horretarako eskumena duen organoaren babes-adierazpen bereziaren edo partzialaren ondorio izan daitekeela, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearekin bat etorrita, Katalogoan jasotako eta hortik datozen zehaztapenek egiturazko antolamenduaren berezko maila dutela jo behar da.

Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren Ondasun Babestuen Kata-logoaren helburua udalerrian balio artistikoa, historikoa, arkeologikoa, paleonto-logikoa, etnologikoa, antropologikoa, linguistikoa, zientifikoa, industriala, paisajis-tikoa, arkitektonikoa edo beste edozein izaera kulturalekoa duten ondasun guz-tiak inbentariatzea eta babestea izango da, baldin eta belaunaldien artean aitortu eta transmititzeko interesgarritzat jotzen badira. HAPOk proposatzen dituen antolamendu-aurreikuspenak historia- eta kultura-ondarea babesteko balioekin harmonian gauzatzen direla ziurtatzea ere, eta, aldi berean, ondare hori kon-tserbatzeko eta birgaitzeko jarduketak sustatzea, paisaiarekiko errespetuarekin eta garapen iraunkorrarekin bat etorriz.

Babestutako Ondasunen Katalogoak HAPOren araudia osatu behar du, eta, aldi berean, HA-POtik elikatu behar da, katalogoan sartzen den higiezin bakoitzari eragiten dioten irizpideak eta arauak zehazte aldera.

Babestutako Ondasunen Katalogoaren Aurrerakin honi dagokionez, bertan jasota daude **Eusko Jaurlaritzan kultura-ondarearen arloko eskumeneko sailak babes berezi eta babes ertain izendatutakoak edo horretarako espedientea hasita dutenak. Horiei ondorengo intereseko beste elementu batzuk gehitzen zaizkie**: historia, arte, arkitektura, tipologia, industria, etnologia, paleontologia edota arkeologia. **Elementu horiek katalogoan jasotzea erabakitzeko funtsezko irizpide da haien kultura-garrantzia egiaztatzea**, **honako hauen bidez:**

a. **Bere esanahi historiko kolektiboaren balioa**, banaka zenbatetsitako efektu estetikoaren gainetik. Balorazio horren ondorioz, estetikoki erakargarriak ez izan arren (tipologia-, arkitektura-balioak edo apaindurazko elementu nabarmenak), bizitzen edo ordezkatzen duen komunitatearekiko paper nabarmeneko higiezinak edo elementuak dira.

b. **Gizarte-balioa lehenestea** jabetza-zentzuaren gainetik, beraz, helburua da haren babesa jabeen egungo erabilerekin edo etorkizunean izango dituztenekin uztartzea, erabilera horiek pribatuak izanez gero.

c. Ahalik eta biztanle gehienek **hura aztertzeko eta gozatzeko aukerak,** ondarea hurrengo belaunaldientzako pizgarri izan dadin.

d. **Ondasunaren tratamendu publikoa** betetzen duen gizarte-funtzioaren arabera justifikatuta, hau da, identitate kolektiboa, beraz, kohesioa eta herritartasuna, indartzea eta kultura-kontsumoan oinarritutako sektore ekonomikoak sustatzea.

Katalogoaren Aurrerakin honetan jasotako elementuak honakoen bilduma dira: aurretiazko inbentarioena, azterketa eta analisi historikoena, landa-lanena eta, nola ez, herri-jakinduriatik lortutako ekarpenena. Hori guztia honako hauekin kontrastatuta:

a. Babeserako lege-araubidea.

b. HAPOren Aurrerakinean adierazitako antolamendu-diagnostikoa, -helburuak eta -proposamenak egitea, honako hauek kontuan hartuta: hirigintza-antolamenduaren eta elementu katalogatuen balio eta gozamen kolektiboaren arteko bateragarritasuna; arkeologia-ondareari kalterik ez egiteko arkeologia-kautelak kontuan hartzea; ezusteko aurkikuntzen erregulazioa; eta elementu katalogatuen kutsadura bisualaren edo pertzepziozkoaren aurkako babesa.

Horrela, **edozein elementu Ondasun Babestuen Katalogoaren Aurrerakinean jasotzeak esan nahi du -lehenengo fasean- ondasun-higiezin identifikatu dela eta horri aitortzen zaion historia-ondareari lotutako balioak dituela, hura babestea merezi dezaketenak (gutxienez udal-eskumeneko mailan) eta Katalogoko dokumentu osoaren idazketa-prozesuan berretsi beharko direnak.** Era berean, aukera ematen du bere balioak babesteko kautelazko araubidea berehala ezartzeko, bai Aurrerakina onartzen denetik (bere balioak arriskuan jar ditzaketen esku-hartzeak kautelaz eteteko neurria hartzen bada), bai hasierako onespena egitean.

Katalogoaren idazketa-prozesuak hainbat lege-erreferentzia ditu, bai Estatukoak bai autonomikoak, halaber, nazioarteko mailan kultura-ondarea babesteaz arduratzen diren erakundeek emandako gomendioak, hala nola, UNESCO, ICOMOS, TICCIH, eta kultura-ondarea identifikatzeko, esku hartzeko, babesteko eta sustatzeko irizpideak ezartzen dituzten dokumentuak sortu dituzten beste erakunde batzuk.

7.1.1. NAZIOARTEKO LEGERIA

1972ko Kultura eta Natura Ondarea Babesteko Konbentzioan ezarritako irizpideak erreferentzia unibertsalekoak dira. Horiek Ondarea ulertzeko modu garaikidearen oinarriak ezarri zituzten, monumentuaren kondizio historikoan aurrera eginez, kultura-adierazpen askotarikoagoak eta denboran hurbilagoak txertatzeko. Era berean, UNESCOk kulturaondarearen arloan emandako gomendioen jarraipena egiteko beharra azpimarratzen da. Bereziki, 1976ko Nairobiren gomendioa, multzo historiko eta tradizionalak babesteari eta horiek bizitza garaikidean duten funtzioari buruzkoa, eta 2011ko hiri-paisaia historikoari buruzko gomendioa, hiri historikoaren ulermen konplexua lortzeko ematen dituzten gakoengatik. Gomendio horiek egokiak dira gaur egun.

Nazioarteko erakundeek emandako interes orokorreko beste dokumentu batzuk erreferentzia dira katalogoa idazteko, babes-neurriak bideratzeko eta babes-irizpideak diseinatzeko. Horien artean, eta mende honetan jada, honako hauek daude:

- Krakoviako Gutuna, 2000. Ondare eraikia kontserbatzeko eta zaharberritzeko printzipioak. (Kontserbazioari buruzko Nazioarteko Konferentzia, Krakovia, 2000).

- Nizhny Tagilen Gutuna, industria-ondarea kontserbatzeko, TICCIH, Mosku, 2003.

- ICOMOSen Gutuna, Ondare Arkitektonikoaren Egiturak Aztertzeko, Kontserbatzeko eta Zaharberritzeko Printzipioei buruzkoa. (ICOMOS, Zimbabwe, 2003).

- Paisaiaren Europako Hitzarmena. (Florentzia, 2000)

- Europako Kontseiluaren Esparru-Hitzarmena, kultura-ondareak gizartearentzat duen balioari buruzkoa. (Faro, 2005)

7.1.2. ESTATUKO LEGERIA

Espainiako Ondare Historikoari buruzko 16/1985 Legearen aplikazio osoa Euskadiko legeriarekin lehian dago, estatuaren eskumenekoak diren Ondare Historikoko gaiei dagokienez, batez ere legez kanpoko desjabetzearen aurkako defentsari eta espoliazioaren aurkako babesari dagokienez. Ondareari buruzko Legearen arabera, Espainiako Ondare Historikoko ondasun garrantzitsuenak interes kulturaleko ondasun inbentariatu edo deklaratu beharko dira, aipatutako 16/1985 Legean aurreikusitako moduan.

7.1.3. LEGERI AUTONOMIKOA

Ekainaren 30eko 2/2006 Legea, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoa

2/2006 Legearen 50. artikuluan zehazten da hirigintza-antolamenduaren xede izan behar duela udalerrien ondare urbanizatua eta eraikia babesteko arauak zehaztea. **Lege horren arabera, ondasun babestuen katalogoak dira hirigintza-antolamenduak babestu beharreko ondasunak inbentariatzeko eta identifikatzeko tresnak, horien ezaugarriak jasota, eta, hala badagokio, dagokien kategoria edo kalifikazioa zehaztuta,** aplikatu beharreko legeria jarraituta, eta haien babesa arautzen duten zehaztapenen plana zehaztuta.

6/2019 Legea, maiatzaren 9koa, Euskal Kultura Ondareari buruzkoa

Euskal Autonomia Erkidegoa (EAE) aitzindaria izan zen bere kultura-ondarea defendatzeko, aberasteko, zabaltzeko eta sustatzeko ordenamendu juridikoa sortu zuenean, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea onartu ondoren. Iragandako denborak, ordea, euskal kultura-ondareari buruzko lege berria idaztea eskatzen zuen, **azken urteotan kultura-ondareak izan duen bilakaera kontzeptuala ordenamendu juridikoan txertatzeko beharrari erantzuteko, izan ere, nabarmen handitu da haren azterketa- eta jarduera-eremua.**

Euskal kultura-ondareari buruzko lege berri horrek zehazten ditu euskal herriko administrazioen hiru mailetako bakoitzari kultura-ondarearen arloan dagozkion jarduketak, eta horiek koordinatzeko arduradun organoa sortzen du.

Hemen interesa duena, nabarmendu beharrekoa da **hiru babes-maila bereizten direla**, ondasunak dituen kultura-balioen garrantziaren arabera:

- **Babes berezia duten kultura-ondasunak**: lege honen 2.1 artikuluko kultura-balioetako bat duten EAEko kultura-ondasun higiezin, higigarri eta immaterial nabarmenenek. Hau da, honako ondasun hauek osatzen dute euskal kultura-ondarea: arte, historia, arkeologia, paleontologia, etnologia, antropologia, hizkuntza, zientzia, industria edo paisaia edo arkitektura aldetik, edo kulturaren beste edozein alderdiren aldetik, balioa duten Euskadiko kultura-ondasun guztiek (higiezinak direla, higigarriak edo immaterialak), aintzat hartuak izateko eta belaunaldi arteko transmisiorako interesa badute. Legeak ezartzen du babes bereziko kultura-ondasuntzat hartuko direla Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea indarrean jarri aurretik interes kulturaleko ondasun deklaratu diren guztiak.

- **Babes ertaina duten kultura-ondasunak**: lege honen 2.1 artikuluko kultura-balioetako bat duten EAEko kultura-ondasun higiezin eta higigarri garrantzitsuek. Halaber, Legearen lehenengo xedapen gehigarriak ezartzen du babes ertaineko kultura-ondasunak izango direla Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean aldi berean kultura-ondasun izendatutako ondasun guztiak, Sailkatutako Kultura Ondasunen Erregistroan eta Euskal Kultura Ondarearen EAEko Inbentario Orokorrean jasotakoak.

- **Oinarrizko babesa duten kultura-ondasunak**: indarrean dauden udal hirigintza-plangintzako dokumentuetako katalogoetan jasota dauden ondasunetatik abiatuta arauz zehazten diren eta lege honen 2.1 artikuluan aipaturiko kultura-balioren bat duten kultura-intereseko higiezinak dira.

Bestalde, ondasun higiezinen inguruaren erregulazioa azpimarratzen da. Babestutako ondasunak behar bezala babesteko eta balioa emateko beharrezkoa denean soilik mugatuko dira. Hala, ingurua kontzeptuaren definizio orohartzaile berria ere ezarri da, haren izaera instrumentala islatuta, ondasunaren paisaia-, hiri- eta arkitektura-testuingurua mantentzeko. Gainera, egungo joera eta sentsibilitate berriekin bat, kutsadura bisuala eta akustikoa arautzen dira.

Era berean, hemeretzi babes kategoria bereizten dira, lehen zeuden hiru kategorien ordez: sei ondasun higiezinentzat, bi ondasun higigarrientzat eta hamaika ondasun ez-materialentzat.

Azpimarratzekoa da Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroan inskribatutako kultura-ondasunetan esku hartzeko eta kontserbatzeko irizpide komun batzuk jaso direla, baita berariazko proiektu teknikoa egin beharra ere, esku-hartzearen memoriarekin batera. Gainera, babes bereziko eta ertaineko kultura-ondasunetan baimendutako esku-hartze moten araudi-xehatua ezarri da. Bestalde, ondasun higiezinen inguruen erregulazioa azpimarratzen da. Horiek ondasun babestuak behar bezala babesteko eta balioa emateko beharrezkoa denean soilik mugatuko dira.

Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 9. artikuluan “kultura-ondare higiezina babesteko kategoriak” ezarri dira, honako hau jasota: EAEren interesaren izenean babes bereziko eta ertaineko kultura-ondare deklaratzen diren ondasun higiezinak kategoria hauetako batean sailkatu beharko dira:

a) **Monumentua:** giza jarduerak sortutako eraikina edo obra materiala, unitate berezia osatzen duena.

b) **Monumentu-multzoa:** lege honetan babesten diren balioetako batzuk dituztelako kultura-unitate bat osatzen duten ondasun higiezinen multzoa, modu jarraituan zein ez-jarraituan; ez da nahitaezkoa izango osagai diren elementuek banaka garrantzirik edo kultura-baliorik izatea.

c) **Eremu arkeologikoa edo paleontologikoa:** interesa duten aztarna arkeologiko edo paleontologiko egiaztatuak dituen gunea.

d) **Lorategi historikoa:** gizakiak diseinatutako eta zedarritutako gunea, kultura- eta natura-balioak eta -berezitasunak dituena.

e) **Kultura-ibilbidea**: biztanlegune, eskualde eta herrialde ezberdinen arteko truke eta elkarrizketarekin lotutako kultura-esanahia duen komunikazio-bidea.

f) **Kultura-espazioa:** esanahi desberdinak, ukigarri zein ukiezinak, identifikatzen diren esparru naturala, lurrekoa, itsasertzekoa, ibaietakoa, landagunekoa, hirigunekoa edo hiri-ingurukoa.

Arkeologia- eta paleontologia-jarduerei buruzko araubide berezia ezarri da, ondorengo definizioen arabera:

a) Prospekzio arkeologikoa: lur-eremu baten esplorazioa da, era guztietako aztarna historikoak, arkeologikoak edo paleontologikoak bilatzera zuzentzen dena; erabiltzen den teknikaren arabera, honako era hauetako batekoak izan daitezke:

- Ikusizko prospekzioa: gainazalaren esplorazioa da, lur-eremu baten miaketa ere egiten duena eta interes arkeologikoa edo paleontologikoa duten materialak biltzea ekar dezakeena.

- Prospekzio geofisikoa: lurpearen azterketa da, zientzia fisikoen aplikazioaren bitartez egiten dena.

- Lagin bidezko prospekzioa: espazio mugatu batetik lurra erauztea da, leku horretan aztarnategi arkeologiko bat dagoen edo ez egiaztatzeko egindakoa. Prospekzio hori amaitutzat emango da lehen ebidentzia arkeologiko kontestualizatuak agertzen direnean.

b) Zundaketa arkeologikoa: eremuaren osotasunarekiko proportzioan, neurri txikikoa den indusketa da, eta aztarnategi arkeologiko baten sekuentzia estratigrafikoa ezagutzeko egindakoa.

c) Indusketa arkeologikoa: aztarna arkeologikoak eta paleontologikoak ikertzeko, dokumentatzeko eta lurpetik ateratzeko edo erauzteko jarduera da, sedimentuen estratigrafiari jarraituz.

d) Kontrol arkeologikoa: interes arkeologikoa izan dezakeen espazio bati eragiten dioten edo eragin diezaioketen obra-prozesu batean esku hartzea da, hau da, obra horiek gainbegiratzea, behar izanez gero, obra horiek egiten diren bitartean agertzen diren interes arkeologikoko ebidentzia edo elementuen kontserbazioa edo dokumentazioa ahalbidetzen duten neurri egokiak ezarrita.

e) Labar-artearen ikerketa: metodo arkeologikoaren bidez ikertuak izan daitezkeen labar-adierazpenak eta haien testuinguruak ikertzera, haien dokumentazio grafikoa egitera eta erreproduzitzera zuzendutako landa-lanen multzoa da.

f) Altxaeren azterketa estratigrafikoa: eraikinen eraikuntza-bilakaera aztertzeko eta ezagutzeko metodologia arkeologikoa aplikatzea da. Ez da jarduera arkeologikotzat joko altxaeren azterketa estratigrafikoa, baldin eta haren xedea hezkuntza-metodoa edo prestakuntza ezagutzea edo ikastea bada eta ez badakar berekin ondasunaren gaineko loturarik.

g) Jarduera paleontologikoak: jarduera paleontologikotzat joko dira zona paleontologikoa ikasgai duten landa-lanak (prospekzioak, zundaketak, indusketak edo kontrolak izanik ere), zonak ez badu metodologia arkeologikoa aplikatzea eskatzen, horrela denean zona arkeologikotzat joko baita.

Era berean, legearen 65. artikuluan **"Ustezko eremu arkeologikoak"** definitzen dira, aztarna arkeologikoak egon daitezkeela uste den eremuetan, jabeak edo egin nahi diren obren sustatzaileak **azterketa bat aurkeztu behar du, hirigintzako lizentzia eman baino lehenago, orubearen edo eraikinaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuan izan dezakeen eraginari buruz.** Foru-aldundiek arautu egingo dute zein kasutan ez den beharrezkoa izango azterketa hori aurkeztea proiektu arkeologikoa egiteko. Hala, lortutako informazioan oinarrituta erabakiko da beharrezkoa den ala ez babesa ematea babes berezia edo ertaina duen kultura-intereseko ondasun deklaratuta, edo adieraziko da lege honen arabera babesa merezi izateko moduko kultura-baliorik ez duela.

6/2022 DEKRETUA, urtarrilaren 11koa, Euskal Kultura Ondarearen Euskal Autonomia Erkidegoko Erregistroari buruzkoa.

6/2019 Legearen 23. artikuluak adierazi bezala **Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroa** sortzen da, kultura-ondasun higiezinak, higigarriak eta immaterialak babesteko eta kudeatzeko tresna gisa. Bertan, **deklarazioa jaso duten babes bereziko eta ertaineko ondasunak inskribatuko dira.** Eusko Jaurlaritzan kultura-ondarearen eskumena duen sailak kudeatuko du Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroa. Dekretu horren arabera, erregistroaren antolamendua eta funtzionamendua ezarriko dira.

Erregistroak babesaren esparruan duen funtsezko eginkizunak **eskatzen du idazkunak modu erraz eta eraginkorrean kudeatzea, inskripzio-sistema bizi baten bidez, baina, aldi berean, erregistro publiko baten berezko bermeez hornituta, erregistratutako datuen zorroztasunari, formalismoari eta egiazkotasun frogagarriari dagokienez.** Era berean, titularren eta ukitutakoen eskubideak (haien irudi-eskubidea, intimitatea, datu pertsonalak...) **kontuan hartuta, orekatu egin behar da artxiboetara eta erregistro publikoetara jotzeko eskubide unibertsala, eta soilik jaso behar dira** Euskal Kultura Ondarearen **EAEko Erregistroaren babes-helburuak betetzeko ezinbestekoak diren datuak.**

14/2023 Legea, azaroaren 30ekoa, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legea aldatzekoa.

Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean ezarritako hiru babes-mailei udal-babeseko kultura-ondasunen sailkapena gehitzen zaie. Azken horiek hirigintza-plangintzan eta udal-katalogoetan zehaztuko dira, eta tresna horietan ezarritako babes-araubideari lotuta egongo dira. Halaber, kultura-ondasun higiezin bat oinarrizko babes-mailan sartzeko irizpideak ezartzen dira, hau da, zaharberritze zientifikoa edo kontserbatzailea merezi izateko irizpideak.

Bestalde, energia-iturri berriztagarriak alternatiba jasangarri erreal gisa gero eta gehiago erabiltzen direnez, Euskal Kultura Ondareari buruzko Legea aldatu da, iturri horiek ondarearen ondasun higiezinetan sartzeko. Bereziki, bizitegi-izaerakoetan, energia-eraginkortasuna ondasun horien ondare-balioekiko errespetuarekin orekan lortzeko.

7.2. BABESTUTAKO ONDASUNAK KATALOGATZEKO IRIZPIDEAK ETA EGITURA

Aurreratu den bezala, Ondasun Babestuen Katalogoak, hirigintza-plangintza orokor berriaren testuinguruan hiri-ondarea babesteko berariazko tresnak, helburu orokorra izan behar du hiribilduari kultura-ondare gisa duen izaera ematen dioten ondasunak eta espazioak modu koherentean kontserbatzea, modernizatzea eta berritzea. Horretarako, ondare-, morfologia-, arkitektura-, historia-, hiri-, paisaia- eta kultura-balioak identifikatu eta birformulatu behar dira. Horiek guztiek Laudion definitzen laguntzen dute: forma hiritarra, esanahi historikoa, eta balio historiko eta artistikoak.

Hiriko eraikin eta espazio bakoitzak hiriaren historiaren zati bat erakusten du, eta hiriaren nortasuna eraikitzen laguntzen dute: bide-egitura, herri-arkitektura, espazio libreak, lurraldea... Monumentu-elementuak ezin dira substratu horretatik bereizi ezta herrian dauden alderdi ez-materialetatik, osagai guztiak modu koherente eta ordenatuan erlazionatzeko gai baitira. Horiek guztiek Laudio definitzen laguntzen dute: hiriaren forma, esanahi historikoa eta balio historiko baita artistikoak.

Proposatzen den Ondasun Babestuen Katalogoaren Aurrerapena testuinguru ulerkor horretan oinarritzen da. Hiribilduak berak ondare-egitate gisa duen ikuspegian oinarritutako testuingurua. Kontzeptu horrek hiria eta kultura uztartzen ditu, eta horixe da Katalogoaren Aurrerapena egiteko abiapuntua. Horrela, babes daitezkeen elementuetan, hiribilduaren eraikuntzan egindako ekarpenetik eratorritako balioak identifikatu nahi izan dira, bai ikuspegi morfologikotik, bai historikotik eta kulturaletik. Berezko ezaugarri material eta formalei dagozkien balioen neurri berean edo handiagoan. Balio horiek pisu espezifiko erabakigarria izan behar dute kasu batzuetan, eta beste batzuetan, ordea, pisu hori elementuaren bokazioan oinarrituko da nabarmen, hiribildua eraikitzeko egiten duen ekarpenagatik.

Ondarea zaintzea ez da berez helburu bat izan behar, baizik eta bitarteko bat, egungo eta etorkizuneko belaunaldiei esanahi, ezagutza, identitate eta abarren multzo bat transmititzeko eta gizartea hura mantentzen inplikatzeko. Egiazkotasuna, osotasuna, irakurgarritasuna eta iraunkortasuna ondare-balioak transmititu ahal izatea bermatuko duten faktoreak dira.

Katalogaziorako ezarritako irizpideak zehaztu ondoren, **Laudioko Ondasun Babestuen Katalogoko dokumenturako hasiera batean lortu nahi den egiturari** erreparatuko diogu. **Hiru sistema konbinatuz osatuko litzateke:**

7.2.1. ONDARE ARKEOLOGIKOA BABESTEKO SISTEMA

Udal-eremuetan ezarriko da, ondasun higiezin historikoak azalean zein lur azpian edo urpean egonda ere, erauziak izan edo ez, eta arkeologia-metodologiaren bidez aztertzeko modukoak badira. Horiei administrazio eskudunak ezarritakoa aplikatuko zaie, interes publikoa babesten duen kautelazko araubidea behar dutelako. Halaber, beharrezkoa izango da Arkeologia Ondare Emergenterako babes araubidea ezartzea, lurrazalean dauden eta arkeologia-metodologiaren bidez azter daitezkeen ondasun higiezinek osatua, haien kontserbazio-egoera edozein dela ere.

Arkeologia Ondarea Babesteko Sistemak helburu hauek ditu abiapuntu:

- Inguruko kokaguneak, horien kontserbazio-egoera eta hondatzeko arriskua ezagutzeko behar diren baliabideak ezartzea.
- Babes-eremuak definitzea, aurreko puntuan ezarritako irizpideen arabera.
- Aztarnategi horiek babesteko eta balioa emateko eredua sortzea.

Arkeologia Ondarea, Azpikoa eta Emergentea, babesteko tresnatzat, Zumarragako Hiri Antolamenduko Plan Orokorrean babes-maila hauek ezarri dira:

A.

A Maila. EAEko Kultura Ondasunen Erregistroan sailkatutako Kultura-ondasun gisa inskribatutako arkeologia-guneak, "Bilboko Burdin Hesia eta Defentsak" monumentu-multzoaren barruan. 195/2018 Dekretua, abenduaren 26koa, Bilboko Burdin Hesia eta defentsak (Araba eta Bizkaia) Kultura-ondasun deklaratzen dituena, arkeologia-izaerako Monumentu-multzo kategoriarekin. EHAA, 5. zk. (2019-01-08). **Elementuak: LLOF01 eta LLOF33**.

LLOF01: Gazteluzarreko 1. harrizko horma. (29. Fitxa)
LLOF02: Gazteluzarreko 2. harrizko horma. (40. Fitxa)
LLOF03: Gazteluzarreko babes-egitura. (51. Fitxa)
LLOF04: Aretxigorreko harrizko horma. (55. Fitxa)
LLOF05: Aretxigorreko metrailadorearentzako 1. finkamendua. (56. Fitxa)
LLOF06: Aretxigorreko metrailadorearentzako 2. finkamendua. (57. Fitxa)
LLOF07: Kamarakako metrailadorearentzako 1. finkamendua. (58. Fitxa)
LLOF08: Kamarakako metrailadorearentzako 2. finkamendua. (59. Fitxa)
LLOF09: Kamarakako 1. babesleku aktiboa. (60. Fitxa)
LLOF10: Kamarakako 2. babesleku aktiboa. (30. Fitxa)
LLOF11: Kamarakako 3. babesleku aktiboa. (31. Fitxa)
LLOF12: Kamarakako 4. babesleku aktiboa. (32. Fitxa)
LLOF13: Kamarakako 5. babesleku aktiboa. (33. Fitxa)
LLOF14: Kamarakako 6. babesleku aktiboa. (34. Fitxa)
LLOF15: Kamarakako 7. babesleku aktiboa. (35. Fitxa)
LLOF16: Kamarakako 8. babesleku aktiboa. (36. Fitxa)
LLOF17: Kamarakako 9. babesleku aktiboa. (37. Fitxa)
LLOF18: Kamarakako 10. babesleku aktiboa. (38. Fitxa)
LLOF19: Kamarakako 11. babesleku aktiboa. (39. Fitxa)
LLOF20: Kamarakako 12. babesleku aktiboa. (41. Fitxa)
LLOF21: Kamarakako 13. babesleku aktiboa. (42. Fitxa)
LLOF22: Kamarakako 14. babesleku aktiboa. (43. Fitxa)
LLOF23: Kamarakako 15. babesleku aktiboa. (44. Fitxa)
LLOF24: Kamarakako 16. babesleku aktiboa. (45. Fitxa)
LLOF25: Kamarakako 17. babesleku aktiboa. (46. Fitxa)
LLOF26: Kamarakako 18. babesleku aktiboa. (47. Fitxa)
LLOF27: Kamarakako 19. babesleku aktiboa. (48. Fitxa)
LLOF28: Kamarakako 20. babesleku aktiboa. (49. Fitxa)
LLOF29: Kamarakako 21. babesleku aktiboa. (50. Fitxa)
LLOF30: Kamarakako 22. babesleku aktiboa. (52. Fitxa)
LLOF31: Kamarakako 23. babesleku aktiboa. (53. Fitxa)
LLOF32: Mugarriluzeko metrailadorearentzako finkamendua. (61. Fitxa)
LLOF33: Mugarrikolandako metrailadorearentzako finkamendua. (54. Fitxa)

LLOF01: Gazteluzarreko 1. harrizko horma. (29. Fitxa)

LLOF02: Gazteluzarreko 2. harrizko horma. (40. Fitxa)

LLOF03: Gazteluzarreko babes-egitura. (51. Fitxa)

LLOF04: Aretxigorreko harrizko horma. (55. Fitxa)

LLOF05: Aretxigorreko metrailadorearentzako 1. finkamendua. (56. Fitxa)

LLOF06: Aretxigorreko metrailadorearentzako 2. finkamendua. (57. Fitxa)

LLOF07: Kamarakako metrailadorearentzako 1. finkamendua. (58. Fitxa)

LLOF08: Kamarakako metrailadorearentzako 2. finkamendua. (59. Fitxa)

LLOF09: Kamarakako 1. babesleku aktiboa. (60. Fitxa)

LLOF10: Kamarakako 2. babesleku aktiboa. (30. Fitxa)

LLOF11: Kamarakako 3. babesleku aktiboa. (31. Fitxa)

LLOF12: Kamarakako 4. babesleku aktiboa. (32. Fitxa)

LLOF13: Kamarakako 5. babesleku aktiboa. (33. Fitxa)

LLOF14: Kamarakako 6. babesleku aktiboa. (34. Fitxa)

LLOF15: Kamarakako 7. babesleku aktiboa. (35. Fitxa)

LLOF16: Kamarakako 8. babesleku aktiboa. (36. Fitxa)

LLOF17: Kamarakako 9. babesleku aktiboa. (37. Fitxa)

LLOF18: Kamarakako 10. babesleku aktiboa. (38. Fitxa)

LLOF19: Kamarakako 11. babesleku aktiboa. (39. Fitxa)

LLOF20: Kamarakako 12. babesleku aktiboa. (41. Fitxa)

LLOF21: Kamarakako 13. babesleku aktiboa. (42. Fitxa)

LLOF22: Kamarakako 14. babesleku aktiboa. (43. Fitxa)

LLOF23: Kamarakako 15. babesleku aktiboa. (44. Fitxa)

LLOF24: Kamarakako 16. babesleku aktiboa. (45. Fitxa)

LLOF25: Kamarakako 17. babesleku aktiboa. (46. Fitxa)

LLOF26: Kamarakako 18. babesleku aktiboa. (47. Fitxa)

LLOF27: Kamarakako 19. babesleku aktiboa. (48. Fitxa)

LLOF28: Kamarakako 20. babesleku aktiboa. (49. Fitxa)

LLOF29: Kamarakako 21. babesleku aktiboa. (50. Fitxa)

LLOF30: Kamarakako 22. babesleku aktiboa. (52. Fitxa)

LLOF31: Kamarakako 23. babesleku aktiboa. (53. Fitxa)

LLOF32: Mugarriluzeko metrailadorearentzako finkamendua. (61. Fitxa)

A Mailak arkeologia-izaerako Monumentu-multzo horiei **Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. Tituluko, I. Kapituluko, 2. Atalean (Babes berezia duten kultura-ondasunen araubide espezifikoarena) jasotako zehaztapenak aplikatuko litzaizkiekeela esan nahi du.** Bereziki, esku-hartze arkeologikoetan errespetatu beharreko irizpideei buruzkoak, 6/2019 Lege honen 38. artikuluaren 2. zenbakian garatzen direnak. Nolanahi ere, dagozkien Dekretuetan ezarritako zehaztapenek lehentasuna izango dute.

B.

B Maila. Ustezko eremu arkeologikoa deklaratuak. Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean ezarritakoaren arabera, hondakin arkeologikoak egon daitezkeela uste den eremuak, orubeak edo eraikinak dira. Egin nahi diren obren jabeak edo sustatzaileak, hirigintza-lizentzia eman aurretik, orubearen edo eraikinaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuak izan dezakeen eraginari buruzko azterlan bat aurkeztu beharko du. **Eusko Jaurlaritzak honako hauek Ustezko Eremu Arkeologiko gisa izendatu ditu** (EHAA, 129. zk. 1997-07-08):

FITXA	IZENA	ZEDARRIZTAPENA
1	ANUNTZIBAIKO SAN MIGUEL ERMITA (ageriko egiturarik gabe)	A (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUAN)
2	ARETAKO DORREA (ageriko egiturarik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
3	SANTA ANA BASELIZA (ageriko egiturarik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
4	**BITORICA BURDINOLA (ageriko egiturarik gabe)**	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
5	LARRAKO SAN BARTOLOME ELIZA	B (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUKO EREMUA + 15 METRO ERAIKINAREN INGURUAN, KANPOALDENEKO ERTZETATIK ABIATUTA)
6	ALDAY BURDINOLA	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
7	LAMUZAKO SAN PEDRO ELIZA	B (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUKO EREMUA + 15 METRO ERAIKINAREN INGURUAN, KANPOALDENEKO ERTZETATIK ABIATUTA)METROS ALREDEDOR DEL MISMO, A PARTIR DE SUS BORDES MÁS EXTERIORES)
8	SAN ROKE BASELIZA (ageriko egiturarik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
9	LAMUZAKO DORREA (ageriko egiturarik gabe)	A (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUAN)
10	UGARTEKO DORREA	A (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUAN)
11	SAN IGNAZIO BASELIZA (ageriko egiturarik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
12	SANTA CRUZ BASELIZA	B (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUKO EREMUA + 15 METRO ERAIKINAREN INGURUAN, KANPOALDENEKO ERTZETATIK ABIATUTA)
15	ERMUKO ANDRA MARI SANTUTEGIA	B (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUKO EREMUA + 15 METRO ERAIKINAREN INGURUAN, KANPOALDENEKO ERTZETATIK ABIATUTA)
16	**GARDEAKO BURDINOLA ETA ERROTA (ageriko egiturarik gabe)**	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
18	JAUREGIA DORREA	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
21	AGATE DEUNA EDO MAGDALENA BASELIZA (ageriko egiturarik gabe)	E (PLANOAN ZEHAZTEN DEN EREMUA)
22	SANTA EULALIA BASELIZA (orain etxebizitza da)	A (ERAIKINAREN HARRESI-BARRUAN)

B. Mailak berekin dakar, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 65. artikulua betez, eremu, orube edo eraikin horietan egin nahi diren obren jabeak edo sustatzaileak, hirigintza-lizentzia eman aurretik, orubearen edo eraikuntzaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuak izan dezakeen eraginari buruzko azterlan bat aurkeztea. Bizkaiko Foru Aldundiak arautuko du zein kasutan ez den beharrezkoa azterlan hori aurkeztea proiektu arkeologikoa egiteko. Azterlana behin eginda, hala badagokio, Foru Aldundiak proiektu arkeologikoaren beharra zehaztuko du, eta hori guztia ikusita, obra-lizentziaren aurretiko baimena emango du.

USTEKABEKO AURKIKUNTZEN BABESA

Edozein arrazoirengatik eta udaleko edozein tokitan aztarna arkeologikoen ustezko aurkikuntzak Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean edo horien ordezko lege-xedapenetan ezarritakoa aplikatuko da. Beraz, lege horren 74. artikuluan ezarritakoarekin bat, jabari publikokoak izango dira.

Ezusteko aurkikuntzatzat joko da euskal kultura-ondareari dagozkion balioen jabe diren objektuak eta aztarna materialak aurkitzea, baldin eta aurkikuntza horiek zoriz edo edonolako lur-mugimenduren eta eraispenen baten edo edozein motatako lanen ondorioz gertatzen badira. Inoiz ere ez dira ustekabeko aurkikuntzatzat hartuko Kultura Ondasun izendatutako edo ustezko arkeologia-eremuetan aurkitutako arkeologia-elementuak.

Ezusteko aurkikuntzak berehala jakinarazi beharko zaizkio kasuan kasuko foru-aldundiari edo udalari. Udalak, edonola ere, foru-aldundiari eman beharko dio horren berri, berrogeita zortzi orduko epean.

Aurkikuntza hori lur-mugimenduengatik edo edozein motatako obrarengatik lortu bada, kasuan kasuko foru-aldundiak –edo, urgentziazko kasuetan, udal bakoitzeko alkateek– lan horiek berehala geldiarazteko agindu ahal izango dute gehienez ere hamabost egunetako eperako, foru-aldundi horri berrogeita zortzi orduko epean lanen geldiaraztea jakinaraziz. Geldiarazte horrek ez du ekarriko inolako kalte-ordainik jasotzeko eskubiderik. Beharrezko gertatzen bada, foru-aldundiak luzatu ahal izango du etenaldia, kasuan kasuko jarduera arkeologikoa izan dadin.

Arabako Foru Aldundiak bere gain hartuko ditu proiektu arkeologikoa idazteko eta gauzatzeko kostuak, proiektu hori beharrezkoa bada, Eusko Jaurlaritzak ukitutako ondasuna deklaratzeko espedientea irekitzen duenean izan ezik. Kasu horietan aplikatu beharreko jarduera arkeologikoa agertutako aztarnen izaeraren eta balio zientifikoaren araberakoa izango da.

7.2.2. ARKITEKTURA-ONDAREA BABESTEKO SISTEMA

Banakako ondare balioa dutenei dagokie. Higiezin bakoitzari dagokion babes-maila esleituko zaio. Babes-maila hori oraindik kontserbatzen diren eta babes osoa edo higiezinaren oinarriz-ko ezaugarriak mantentzea bermatzen duten balioen araberakoa izango da. Hala, babes-maila bakoitzerako baldintza orokor batzuk daude eta espezifikoak, aldiz, higiezin bakoitzerako.

Plan Orokorraren Antolamendu-aurrerakin honetan, katalogatutako higiezin bakoitzerako babes-maila ezarri da, babes osoa edo higiezinaren oinarrizko ezaugarriak mantentzea bermatzeko. Higiezinari babes-maila esleitzeko, kontuan hartuko dira oraindik kontserbatu eta babestu beharreko balioak (elementuak, eremuak edo eraikinaren osotasuna). Horretarako honako hiru maila ezarri dira:

a) **1. Maila, Babes Berezikoa.** Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 2.1 artikuluan aipatutako kultura-balioren bat duten EAEko higiezin, higigarri eta ondare ukiezin nabarmenenak dira. Hau da, balio artistikoa, historikoa, arkeologikoa, paleontologikoa, etnologikoa, antropologikoa, linguistikoa, zientifikoa, industriala, paisajistikoa, arkitektonikoa edo beste edozein izaera kulturalekoa dutenak eta interesgarriak direnak horien aintzatespenerako eta belaunaldien arteko transmisiorako. Lege honen lehenengo xedapen gehigarriak ezartzen duenez, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean kultura-ondasun deklaratu diren ondasun guztietatik, Kalifikatutako Kultura Ondasunen Erregistroan sartzen direnak babes bereziko kultura-ondasuntzat hartuko dira, bai eta Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea indarrean jarri aurretik kultura-interesekotzat jo zirenak ere. Laudioren kasuan, soilik **UGARTEKO DORREA** (18. Fitxa) kalifikatutako Kultura Ondasunen Erregistroan dago sartuta, Monumentu kategorian (2018/02/20ko EHAA), **Arabako Kantauriar Eskualdeko Dorreen Monumentu Multzoaren barruan**.

Torre Ugarte

b) **2. Maila, Babes Ertainekoa.** Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 2.1 artikuluan aipatutako kultura-balioren bat duten EAEko higiezin eta higigarri garrantzitsuak. Era berean, legearen lehenengo xedapen gehigarriak ezartzen du euskal kultura-ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean aldi berean kultura-ondasun deklaratutako eta Euskal Kultura Ondasunaren EAEko Inbentario Orokorrean sartuta dauden ondasun guztiak babes ertaineko kultura-ondasunak izango direla. Honako hauek dira:

- ERMUKO ANDRA MARI SANTUTEGIA. Santa Maria Eliza. Monumentu-multzoa (5. Fitxa). SANTA LUCIA BASELIZA (11. Fitxa) eta ERMUKO ANDRA MARI SANTUTEGIAREN KANPANDORREA (77. Fitxa). Monumentuak (EHAA 2003-01-31).

- ETXEBARRI BASERRIA. (45. Fitxa). Monumentua. EHAA 2002-09-25.

- KATUXA JAUREGIA. (19. Fitxa). Monumentua. EHAA 2005-02-15.

- GOIKOETXE BASERRIA. (51. Fitxa). Monumentua. EHAA 2009-04-01.

- GOIKOPLAZA BASERRIA 16. (56. Fitxa). Monumentua. EHHA 2011/04/07.

Babesaren irismena: multzo osoa (fatxadak eta horien elementu bereizgarriak, espazio- eta egitura-mailako barne-osaera, patioak eta horien elementu bereziak, bolumetria, estalki mota eta jatorrizko elementuak), deklarazioaren baldintza espezifikoetan (araubide partikularra) interes gutxiagoko eremuak adierazten badira izan ezik.

Ondasun horiei dagokion deklarazioaren araubide berezia nahitaez aplikatu beharko zaie, halakorik balego, eta, nolanahi ere, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. Tituluko I. Kapituluko 3. Atalean aurreikusitako babes komun eta espezifikoko araubideak. Babes partikularreko araubiderik ez badago, erabilera berrietara egokitzeko aldaketak baimendu ahal izango dira, betiere horien ezaugarri formalei, egitura nagusiei, banaketei eta espazio-konfigurazio garrantzitsuei eusten bazaie. Halaber, 6/2019 Legearen 34. artikuluan jasotako irizpideak errespetatuko dira. Zehazki:

a) Kontserbatzeko, zaharberritzeko eta birgaitzeko esku-hartzeak baimentzen dira, balioa emateko, baita sendotzekoak ere. Nolanahi ere, eraikuntza-sistema guztiak zaharberritzeko esku-hartzeak baimenduko dira.

b) Esku-hartzeetan, barne-egiturak, banaketak eta akaberak kanpoko inguratzaileen babes-maila berarekin babestu beharko dira, haien osagaiak eraistea saihestuz. Salbu eta daudenen antzeko egiturekin elementuz elementu ordezteko.

c) Falta diren alderdiak berreraikitzea edo berriz integratzea 6/2019 Legearen 34. artikuluaren 6. ataleko kasuak gertatzen direnean bakarrik onartuko da.

d) Esku-hartzeek garai guztietako eranskinak eta haren bilakaerari buruzko informazioa ematen dutenak errespetatu egingo dituzte. Hala ere, eranskin itsusgarriak kentzeko ahalegina egingo da.

e) Baimendutako gehikuntzek multzoaren harmonia errespetatu beharko dute, jatorrizko zatietatik bereiziz, faltsifikazio historikoak edo artistikoak saihesteko.

Ermoko Andre Mariaren santutegia eta kanpandorrea.

Etxebarri baserria.

Katuxa jauregia

c) 3. Maila, Oinarrizko Babesekoa

Maila honetan, 1. edo 2. mailako babes-deklaraziorik izan ez arren, zaharberritze zientifikoa edo kontserbatzailea merezi duten arkitektura- eta historia-ondarearekin lotutako balio espezifikoak dituzten elementuak dituzten higiezinak sartuko lirateke. Maila honi dagozkion higiezinak honako hauek dira:

KODEA	IZENA	EUSKARAZKO IZENA	HELBIDEA
1	CASERÍO GOIKOETXEA	GOIKOETXEA BASERRIA	LAUDIO, ISUSI KALEA, 4
2	CASERIO LUZURBEILANDA	LUZURBEILANDA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE KALEA, 19
3	PUENTE BITORIKA	BITORIKA ZUBIA	BITORIKA
4	ESTACIÓN DE ARETA	ARETAKO TREN GELTOKIA BILBAO-TUDELA TRENA	ARETA
5	PALACIO DEL MARQUES DE URQUIJO	URQUIJOKO MARKESAREN JAUREGIA	ALDE ZAHARRA, LAMUZA PARKEA, 11
6	IGLESIA DE SAN PEDRO DE LAMUZA	LAMUZAKO DONE PETRI ELIZA (SAN PEDRO)	LAMUZA
7	CASERIO GOIRIZABAL	GOIRIZABAL BASERRIA	LAUDIO, LARRAZABAL KALEA, 9-10
8	ESTACIÓN DE LLODIO	LAUDIOKO TREN GELTOKIA BILBAO-TUDELA TRENA	LATEORRO
9	PUENTE ANUNTZIBAI	ANUNTZIBAIKO ZUBIA EDO LEHOIENA	ANUNTZIBAI
10	ERMITA DE SAN BARTOLOME	SAN BARTOLOME BASELIZA	LARRA
11	LA CERAMICA	CERÁMICA DE LLODIO	GARDEA
12	CASERIO GOIKOETXEA	GOIKOETXEA BASERRIA	GARDEA, KATUXA IBARRA KALEA, 63
13	MOLINO DE GARDEA	GARDEAKO ERROTA	GARDEA
14	FUENTE DE LLODIO	ITURRIA	ALDE ZAHARRA
15	PANTEÓN ESCAURIAZA LANDECHO	ESKAURIAZA LANDECHO PANTEOIA	LATORRI KALEA
16	CAPILLA DE LOS MARQUESES DE URQUIJO	URKIXOKO MARKESEN KAPERA	LATORRI KALEA

Babesaren irismena: irismen tipologikoa eta egiturazkoa; beraz, fatxadei eta estalkiei eragiten die, baita jatorrizko forman funtsezkoak diren banagailuei ere. Fitxan, baliorik ez dutelako babesetik kanpo geratzen diren eta esku-hartze onargarrien berariazko erregulazioa duten eremu espezifikoak adierazten dira.

Baimendutako esku-hartzeak: oro har, kontserbazio, zaharberritze, sendotze, birgaitze eta eraberritze obrak baimentzen dira. Nolanahi ere, fatxadak (larruazal gisa ulertuta eta lehen hormarteari lotuta) eta fatxaden elementu bereizgarriak, bolumetria, estalki mota eta jatorrizko elementuak zaindu behar dira. Barrualdean, erreforma orokorra baimentzen da, eta, adierazitako eremuetan, berregituraketa.

Babesak eragiten ez dituen zatiak ordeztu eta oin berriko obrak egin ahal izango dira, betiere aplikatu beharreko Ordenantza-eremuko zehaztapenetara egokitzen badira eta kanpoko bolumetria aldatzen ez badute.

Inola ere ez da eraisteko aukerarik ematen, ez osorik, ez partzialki.

Urkixoko markesen jauregia

Gardeako errota

Laudioko tren-geltokia

Aretako tren-geltokia

Lamuzako San Pedro eliza.

Zeramika lantegia.

San Bartolomé Baseliza.

d) **4. Maila, Udal-babesekoa**. Tokiko interes-maila horretan, beren ingurunearekiko balio babesgarriak dituzten eta HAPOk hiri-giro edo -paisaia jakin bat eratzeko egiten duten ekarpena aitortzen dien higiezinak sartzen dira.rotección Municipal.

Ondasun horietako bakoitzerako, Katalogoaren fitxetan zehazten den babes-araubide bat definituko da, oro har, babes eraginkorrerako egin daitezkeen esku-hartzeak mugatuko dituena. Batez ere, fatxaden eta, oro har, inguratzaileen balioei errepararuz. Inola ere ez da erabat eraisteko aukerarik ematen.

Honako higiezin hauek proposatzen dira:

KODEA	IZENA	EUSKARAZKO IZENA	HELBIDEA
1	CASERIO LA VENTA	LA VENTA BASERRIA	DUBIRIS, EREMUKO ANDRA MARI BIDEA, 3
2	ERMITA DE SAN ANTONIO Y SANTA POLONIA	SAN ANTONIO ETA SANTA POLONIA BASELIZA	DUBIRIS, DUBIRIS KALEA, Z/G
3	CASA SANTA EULALIA 5	BASERRIA (LEHENGO SANTA EULALIA BASELIZA)	GOIENURI, SANTA EULALIA KALEA, 5
4	CASERIO IBARRA	IBARRA BASERRIA	GOIENURI, GOIENURI BIDEA, 3
5	CASERIO ZOILOA	ZOILOA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE, 23
6	CASONA MALKUARTU	MALKUATU ETXETZARRA	MALKUARTU, MALKUARTU KALEA, 10
7	HARINERA VITORICA	HARINERA VICTORICA	BITORIKA
8	ERMITA DE SANTA AGUEDA	SANTA AGATA BASELIZA	LARRAÑO, MAGDALENA 59
9	IGLESIA DE SANTA ANA	IGLESIA SANTA ANA ELIZA	ARETA, ARETA KALEA, 41
10	TEATRO - CASINO DEL MARQUES DE URQUIJO	URQUIJO MARKESAREN KASINO ANTZOKIA	LAMUZA. LAMUZA PARKEA, 11
11	CASERIO BALINCHA	BALINCHA BASERRIA	LARRAÑO, MALKUARTU BIDEA, 1
12	CASERIO GOIRIZABALENA	GOIRIZABALENA BASERRIA	LARRAZABAL, LARRAZABAL KALEA, 11
13	CAPILLA DE SAN ROQUE	SAN ROKE KAPERA	LAMUZA, SAN ROKE ADALPETA, 6
14	CASERIO AUSOGURTI	AUSOGURTI BASERRIA	ANUNTZIBAI, ANUNTZIBAI KALEA, 3
15	CASA BELAUSTE	BELAUSTE ETXEA	PLAZA, NERVIÓN KALEA, 5
16	CASERIO ETXEBARRI	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 5
17	ERMITA DE SAN JUAN	SAN JUAN BASELIZA	LARRAZABAL, LARRAZABAL KALEA, Z/G
18	ERMITA DE SAN MIGUEL	SAN MIGUEL BASELIZA	ARETA, VITORIA KALEA, Z/G
19	CEMENTERIO DE SAN MARTIN	SAN MARTÍN HILERRIA	LATEORRO
20	PANTEON MUNAZURI	MUNAZURI PANTEOIA	LATEORRO
21	CASERIO ZABALE	ZABALE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 20
22	ERMITA DE SANTA CRUZ	SANTA KRUZ BASELIZA	GARDEA
23	CASERIO ARANGUREN	ARANGUREN BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 23
24	CASERIO OLAKO BIDEA 5	OLAKO BIDEA, 5 BASERRIA	GARDEA
25	CASERIO GURPIDE	GURPIDE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 24
26	CASERIO BELDIO 1	BELDIO, 1 BASERRIA	BELDIO, BELDIO KALEA,1
27	CASERIO AMEZTUIKO	AMEZTUIKO BASERRIA	GARDEA
28	CASERIO ARGATXE	ARGATXE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 38
29	CASERIO KURTZE	KURTZE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 40
30	CASERIO LAUTXU ABAJO	LAUTXU BEHEKO BASERRIA	GARDEA
31	CASERIO KATUXA / IBARRA 73	KATUTXA BASERRIA	KATUTXA IBARRA KALEA, 73
32	CASERIO KATUXA / IBARRA 75	KATUTXA IBARRA BASERRIA, 75	KATUTXA IBARRA KALEA, 75
33	CASERIO ODIAGA	ODIAGA BASERRIA	ODIAGA, ODIAGA KALEA, 2
34	CASERIO MARTENA	MARTENA BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 5
35	CASERIO ETXEBERRI	ETXEBERRI BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 3
36	CASERIO ISUSI	ISUSI BASERRIA	ISUSI
37	CASERIO URRUTXI	URRUTXI BASERRIA	DUBIRIS
38	CASERIO OLARIAGA	OLARIAGA BASERRIA	MALKUARTU
39	CASERIO URBINA	URBINA BASERRIA	GOIENURI
40	CASERIO ERREMENTERIA	ERREMENTERIA BASERRIA	ARETA
41	CASERIO TXAPOTENA	TXAPOTENA TXA BASERRIA	ARETA

42	CASERIO OSTEKO	OSTEKO BASERRIA	ALDE ZAHARRA
43	CASERIO ITURRALDE	ITURRALDE BASERRIA	ALDE ZAHARRA
44	CASA BARRIO LARRA 13	LARRA AUZOA, 13 ETXEA	LARRA
45	CASA GARDEA 16	GARDEA 16 ETXEA	GARDEA
46	CASA GARDEA	GARDEA ETXEA	GARDEA
47	CASERIO KALTZAGANETA	KALTZAGANETA BASERRIA	GARDEA
48	CASERIO OLARTEGOTXI	OLARTEGOTXI BASERRIA	OLARTE
49	CASA BARRIO BITORIKA S/N	BITORIKA AUZOA Z/G ETXEA	BITORIKA
50	PORTADA DEL CEMENTERIO DE SAN MARTÍN	SAN MARTÍN HILERRIAREN ATARIA	LATEORRO

LAU-2	OLARTE ZUBIA	OLARTE
LAU-2	PUENTE OLARTE	OLARTE ZUBIA
LAU-10	PUENTE LAMUZA	LAMUZA ZUBIA
LAU-23	FUENTE-ABREVADERO-LAVADERO ISUSI	ISUSIKO ITURRIA-URASKA-LATSAGIA
LAU-9	FRONTÓN DE LAMUZA	LAMUZA PILOTALEKUA
LAU-32	BOLATOKI DE SAN JUAN	SAN JUAN BOLATOKIA
LAU-05	FUENTE - ABREVADERO - LAVADERO DELCLAUX	ITURRIA - ASKA - DELCLAUX GARBITEGIA
LAU-17	BOLATOKI DE KURTZE	BOLATOKI DE KURTZE
LAU-20	CALERO ENEKOENE	CALERO ENEKOENE
LAU-31	CALERA ARETA	CALERA ARETA
LAU-37	BOLATOKI CASA DE LA CULTURA	BOLATOKI KULTUR ETXEA
LAU-54	CALERO TARDAMONTE	CALERO TARDAMONTE

Babesaren irismena: ingurumen-izaerakoa; beraz, fatxadei eta estalkiei eragiten die.

Baimendutako esku-hartzeak: oro har, kontserbazio, zaharberritze, sendotze, birgaitze eta eraberritze txikiko obrak baimentzen dira. Fatxadak (larruazal gisa ulertuta) eta fatxaden elementu bereizgarriak, bolumetria, estalki mota eta jatorrizko elementuak zainduko dira. Barrualdean, erreforma orokorra eta, oro har, berregituraketa baimentzen dira.

Babesak eragiten ez dituen zatiak ordeztu eta oin berriko obrak egin ahal izango dira, betiere aplikatu beharreko Ordenantza-eremuko zehaztapenetara egokitzen badira.

Santa Ana eliza.

7.2.3. BABES ETNOLOGIKO SISTEMA

Laudioko Ondare Etnologikoa osatzen duten ondasuntzat hartuko dira tokiko kultura tradizionalaren alderdi material, sozial eta espiritualetan adierazgarriak diren edo izan diren erabilerak eta jarduerak, eta, gainera, hondakin fisiko identifikagarriak utzi dituztenak, ondasun higiezinak zein higigarriak izan. Nekazaritza eta abeltzaintzako jarduerekin lotutakoak dira: **baserriak**, edozein babes-maila dutela ere.

60	GOIKOETXEA BASERRIA	GARDEA, KATUXA IBARRA KALEA, 63
36	GOIRIZABAL BASERRIA	LAUDIO, LARRAZABAL KALEA, 9-10
41	GOIKOETXEA BASERRIA	LAUDIO, ISUSI KALEA, 4
43	LUZURBEILANDA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE KALEA, 19
3	BASERRIA (SANTA EULALIA BASERRI ZAHARRA)	GOIENURI, SANTA EULALIA KALEA, 5
57	KATUTXA IBARRA BASERRIA, 75	KATUTXA IBARRA KALEA, 75
32	ETXEBERRI BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 3
33	MARTENA BASERRIA	OLARTE, OLARTE KALEA, 5
37	GOIRIZABALENA BASERRIA	LARRAZABAL, LARRAZABAL KALEA, 11
49	GURPIDE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 24
39	BALINTXA BASERRIA	LARRAÑO, MALKUARTU BIDEA, 1
35	BELDIO BASERRIA, 1	BELDIO, BELDIO KALEA,1
34	ODIAGA BASERRIA	ODIAGA, ODIAGA KALEA, 2
40	IBARRA BASERRIA	GOIENURI, GOIENURI BIDEA, 3
52	LA VENTA BASERRIA	DUBIRIS, ERMUKO ANDRA MARI BIDEA, 3
42	ZOILOA BASERRIA	LAUDIO, MOTXOTEKALE, 23
47	ZABALE BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 20
48	ARANGUREN BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 23
46	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 5
44	ETXEBARRI BASERRIA	LARRA, LARRA KALEA, 2
55	OLAKO BIDEA BASERRIA, 5	GARDEA
54	ARGATXE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 38
53	KURTZE BASERRIA	GARDEA, GARDEA KALEA, 40
50	AUSOGURTI BASERRIA	ANUNTZIBAI, ANUNTZIBAI KALEA, 3
58	KATUTXA BASERRIA	KATUTXA IBARRA KALEA, 73
59	LAUTXU BEHEKO BASERRIA	GARDEA
61	AMEZTUIKO BASERRIA	GARDEA
62	OLARIAGA BASERRIA	MALKUARTU
63	URBINA BASERRIA	GOIENURI
64	ISUSI BASERRIA	ISUSI
65	URRUTXI BASERRIA	DUBIRIS
67	KALTZAGANETA BASERRIA	GARDEA
70	ERREMENTERIA BASERRIA	ARETA
71	TXAPOTENA TXA BASERRIA	ARETA
72	OSTEKO BASERRIA	HIRIGUNE HISTORIKOA
73	ITURRALDE BASERRIA	HIRIGUNE HISTORIKOA
75	OLARTEGOTXI BASERRIA	OLARTE

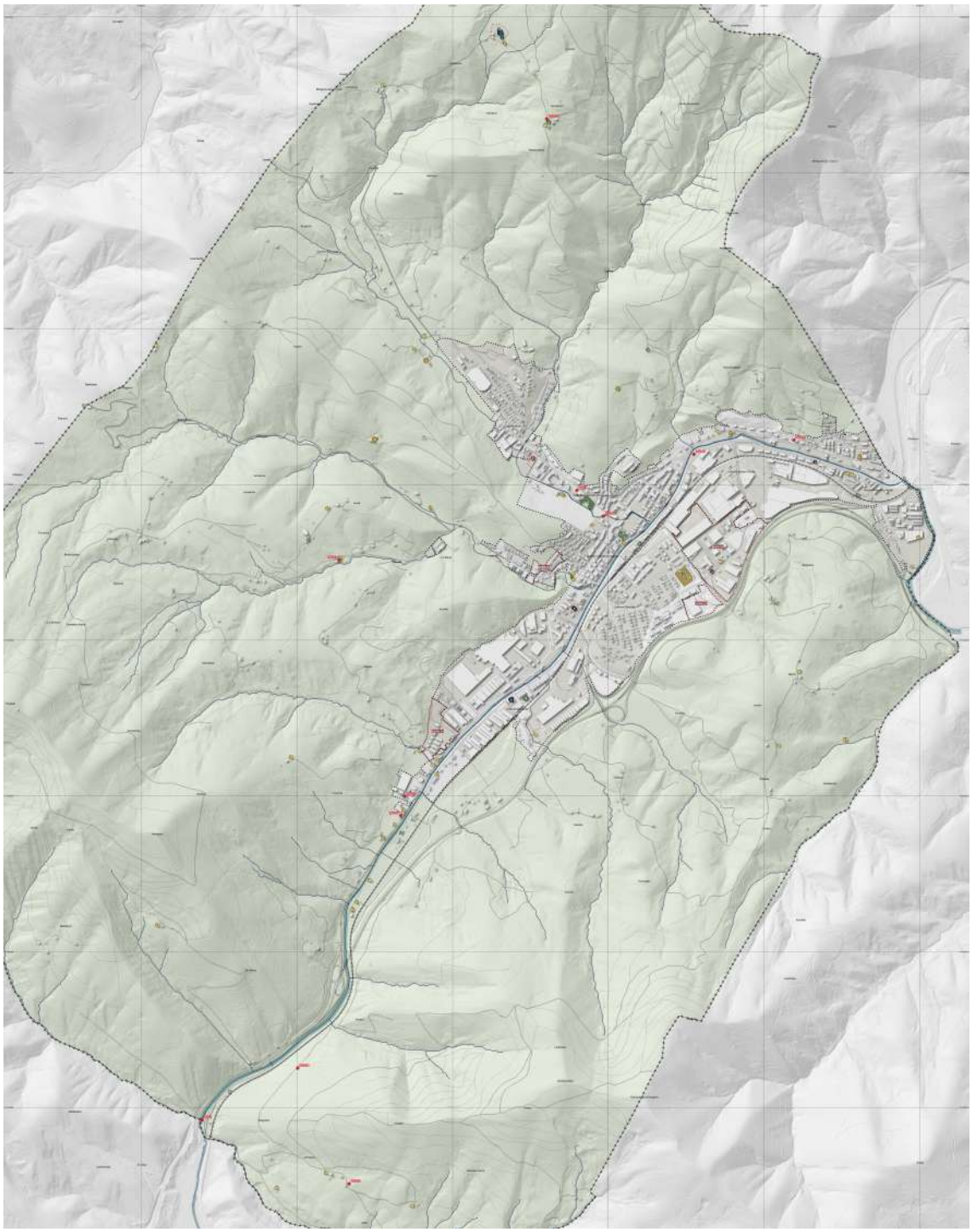

1. Lurzoruaren sailkapena / Clasificación del suelo

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzoru urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzoru urbanizaezina / Suelo No Urbanizable

2. Babes arkitektonikorako proposamena / Propuesta de protección arquitectónica

- Babes-eremuak / Entornos de protección
- Babes berezi maila (A) / Nivel de Protección Especial (A)
- Babes-maila ertaina (B) / Protección Media_(B)
- Oinarrizko babesa (C) / Protección Básica (C)
- Udalerri-mailako babesa (D) /Protección Municipal (D)
- Katalogatzeko proposatutako ondarea / Patrimonio propuesto a catalogar

Babes arkitektonikorako proposamenaren aurrerapena.

7.3. KULTURA-ONDASUNETAN ESKU HARTZEKO IRIZPIDE OROKORRAK ETA ESPEZIFIKOAK

IRIZPIDE OROKORRAK	
BABES BEREZIA ETA BABES ERTAINA	• Esku-hartzeek, zientziaren eta teknikaren bitarteko guztiak erabiliz, horiek ezagutzea, kontserbatzea, zaharberritzea eta birgaitzea bermatuko dute, horiei **balioa emateko**. • Zuzendutako **erabilera** ondasunaren balioekin bateragarria izango da, kontserbazioa eta balioa ematea bermatuz. • **Gutxieneko esku-hartzea eta itzulgarritasuna**: jarduteko oinarrizko printzipioak dira. • **Eranskinak**: ondasunaren bilakaerari buruzko informazioa ematen duten garai guztietako eranskinekiko errespetua; eranskin degradatzaileak kentzea. • **Berreraikitzeak edo lehengoratzeak**: berreraiki beharreko zatiaren benetakotasunari buruzko informazio zehatza eta sinesgarria dagoenean bakarrik. Gainera, honako kasu hauetakoren bat betetzen bada ere: a) Esku-hartzea beharrezkoa izatea ondasunaren osotasuna bermatzeko edo horren kultura-balioak behar bezala ulertzeko. b) Birjartzean jatorrizko elementuak erabiltzea, edo, hori ezinezkoa bada, bateragarriak; azken kasu horretan, jatorrizkoetatik bereizteko modukoak izan beharko dute. • **Gehikuntzak**: multzoaren harmonia errespetatu beharko dute, eta jatorrizko zatietatik bereizi beharko dira, faltsifikazio historikoak edo artistikoak saihesteko. Itzulgarritasuna ziurtatuko da. • **Babestu beharreko elementuak**: barne-egiturak, banaketak eta akaberak. Elementu eratzaileak eraistea saihestuko da, daudenen antzeko egiturekin elementuz elementu ordezteko izan ezik. • **Erabili beharreko teknikak eta materialak**: ondasuna eta haren ingurunea osatzen dutenekin edo erregimen aplikagarriaren arabera babestu beharreko balioekin bateragarriak ez direnak debekatuta daude. Esku-hartzeetan erabilitako teknikek eta materialek esperientziak edo ikerketak behar bezala bermatutako portaerak eta emaitzak eskaini beharko dituzte. • **Araudi sektorialak**: ondasunaren balio kulturalen kontserbazioaren mende egongo dira.
IRIZPIDE ESPEZIFIKOAK	
BABES BEREZIA	• **Eraikuntza-sistemetan** egindako esku-hartzeak, **horietan huts egiteak galera konponezinak eragin ditzaketeenak**; bai monumentuan, bai estalkietan eta iragazgaiztean, bai egituretan eta zimenduetan: haien osotasunari eusteko behar diren gutxieneko esku-hartzeak baimenduko dira. • **Eraikuntza-sistemetan** egindako esku hartzeak, **hala nola itxiturak, banaketak, zurgin-lanak eta estaldurak**: eraikuntza-sistemetan bakarrik jardungo da horien osotasunari eusteko, haien funtsezko edozein aldaketa saihestuz. • **Instalazio**-sistemak eguneratzea: monumentuaren erabilera hobetzera bideratuta badago eta hori ezartzeak balio babestuen kontserbazioan eragin negatiborik ez badu onartuko da. • **Erabilera-aldaketak**: monumentuaren kontserbazioa ziurtatzeko ezinbestekoak direnean onartuko dira, eta erabilera berria monumentuaren osotasunarekin bateragarria dela frogatu beharko da.
BABES ERTAINA	• Eraikuntza-sistemak zaharberritzeko esku-hartzeak baimenduko dira. • Edozein **erabilera-aldaketa** onartuko da, baldin eta haren balio babestuei eragiten ez badie eta kontserbazio hobea badakar.

OINARRIZKO BABESA	• Inola ere ezingo da **eraitsi**, ez osorik, ez partzialki. • Salbuespenezko kasuetan, zaharberritze zientifikoko edo kontserbatzaileko esku-hartzeak baimentzen dira.
UDAL-BABESA	• **Udalaren hirigintza-araudian** ezarritako babes-araubidea izango dute.

7.4. FITXA INDIBIDUALIZATUAREN PROPOSAMENA

BABES-KATALOGOA			
UDALERRIA	**Herria**	**FITXA ZK.**	
	Babesa	Babes Berezia	
		Babes Ertaina Oinarrizko	
		Babesa	

ERAIKINAREN IDENTIFIKAZIOA	Eraikuntzaren izen arrunta	
Katastroko erreferentzia	Posta-helbidea	
Jabetza	Estilo nagusia eta garaia	
ARGAZKI OROKORRAK		

DESKRIBAPENA	**KONTSERBAZIO-EGOERA**	
1: Orokorra	INTERES ARKITEKTONIKOA, HISTORIKOA ETA/EDO FUNTZIONALA	
1.1: Bolumetria		
1.2: Kanpoko irudia		
1.3: Banaketa/Eraikuntza-tipoa		
1.4: Egitura-banaketa		
2: Babes bereziko elementuak:		
BABES-MAILA	**BAIMENDUTAKO OBRAK**	
1: Orokorra	Esku-hartze mota	
1.1: Bolumetria		
1.2: Kanpoko irudia		
1.3: Banaketa/Eraikuntza-tipoa		
1.4: Egitura-banaketa		
2: Babes bereziko elementuak:	Esku-hartze mota	
XEHETASUN-ARGAZKIAK		

Bolumetria: *eraikin edo multzo arkitektoniko baten bolumenen banaketa da (eraikina barne hartzen duen oinarrizko gai solidoa, sakonera eraikiak, erlaitzaren altuerak eta estalki-soluzio orokorrak barne; eta haren konfigurazio hierarkiko erlatiboa bere gain hartzen duena, hau da, eraikin nagusia, bigarren mailako gorputzak, eranskinak, etab.).*

Kanpoko irudia: *eraikinaren itxura, honako hauek definitzen dutena: fatxadak osatzen dituzten materialek eta estaldurak; horien banaketa fatxadaren zati desberdinetan; eraikuntza- eta apaindura-soluzioak; baoen tamaina, proportzioa eta posizio erlatiboa; erlaitzak, estalkiak eta estalkiaren elementu bereziak; lurzatiaren itxiera; eta abar.*

Banaketa/Eraikuntza-tipoa: *eraikinak esentzia funtzional-formaletik abiatuta definitzen dituen kontzeptu arkitektonikoa, ageriko desberdintasunak alde batera utzita, eta horien oinarrizko elementuetan oinarritzen dena, hala nola oinplanoa, sekzioak, komunikazio bertikaleko eta horizontaleko piezak, barne-patioak, lurzatiaren barruko posizioa eta horien arteko erlazioa, bai eta barne-espazio publikoen eta pribatuen arteko erlazioa ere. Tipologiaren arabera sailkatzen dira (tipoen azterketa).*

Egitura-banaketa*: eraikin baten sostengu-egitura oinplanoan eta altxaeran definitzen duen eskema, haren elementuen hierarkian eta bere ezaugarri materialetan oinarrituta.*

7.5. KULTURA-ONDASUNETAN BAIMENDUTAKO ERAIKUNTZAKO ESKU-HARTZEAK:

	BAIMENDUTAKO ERAIKUNTZAKO ESKU-HARTZEAK
BABES BEREZIA	Dekretu bidez onartutako babes-erregimenaren arabera, ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA.
BABES ERTAINA	Bolumetria, kanpoko irudia, eraikuntza-tipoa eta oinarrizko egitura-banaketa errespetatzen dituzten obrak baimenduko dira, horiek ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA ETA KONTSERBATZAILEA kategorietan sartuko dira, erantsitako definizioen arabera.
OINARRIZKO BABESA	**Bolumetria, kanpoko irudia, eraikuntza-tipoa eta oinarrizko egitura-banaketa errespetatzen dituzten obrak baimenduko dira, horiek ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA ETA KONTSERBATZAILEA kategorietan sartuko dira, erantsitako definizioen arabera. Salbuespenezko kasuetan, eraikinaren azterketa baten ondoren, ERABERRITZEKO eraikuntzako esku-hartzeak posibletzat jotzen badira.**
UDAL-BABESA	Bolumetria, kanpoko irudia, eraikuntza-tipoa eta oinarrizko egitura-banaketa errespetatzen dituzten obrak baimenduko dira, horiek SENDOTZEA, KONTSERBAZIOA ETA APAINDURA, ZAHARBERRITZE KONTSERBATZAILEA ETA ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA kategorietan sartuko dira, erantsitako definizioen arabera. Salbuespenezko kasuetan, eraikinaren azterketa baten ondoren, ERABERRITZEKO eraikuntzako esku-hartzeak posibletzat jotzen badira.

7.5.1. ZAHARBERRITZE ZIENTIFIKOA

Eraikuntza edo instalazio batean eta, hala badagokio, horren eraiki gabeko lursailetan egindako eraikuntzako esku-hartze mota bat da, hiri-ehunean garrantzi handia duena, dituen balio arkitektoniko espezifikoen ondorioz. Ezaugarriak kontserbatzera eta balioestera zuzenduta dago, aipatutako balioetara egokitutako erabilera edo erabilerak bere barruan ahalbidetzeko.

Zaharberritze zientifikoak eraikuntzaren elementu tipologikoak, formalak eta egiturazkoak errespetatuko ditu, eta honako obra hauek egitea aurreikusi ahal izango du:

a) Itxura arkitektonikoa zaharberritzea eta aldatutako zatiak jatorrizko egoerara lehengoratzea, honako hauen bidez: barneko edo kanpoko fatxadak zaharberritzea; barne-espazioak zaharberritzea; eroritako edo eraitsitako eraikinaren zati bat edo batzuk filologikoki berreraikitzea; jatorrizko espazioaren banaketa eta antolamendua kontserbatzea edo lehengoratzea; eta eraikuntza-unitatearen zati bat osatzen duten lursail eraikien jatorrizko egoera kontserbatzea edo lehengoratzea, hala nola patioak, klaustroak, plazak, baratzeak edo lorategiak.

b) Sendotzea, berreskura ezin daitezkeen zatiak ordeztuz eta egitura-elementu hauen posizioa edo kota aldatu gabe: kanpoko eta barruko sostengu-hormak; forjatuak eta gangak; eskailerak; eta estalkia, jatorrizko estaldura-materiala lehengoratuz.

c) Eraikinaren, eraikuntza-unitatearen edo inguruaren jatorrizko arkitektura-ezaugarriekin bat ez datozen edo interesik ez duten eranskin degradatzaileak eta garai berriko edozein motatako obrak kentzea.

d) Funtsezko instalazio teknologikoak eta higieniko-sanitarioak sartzea, betiere aurrekoa adierazitakoa errespetatzen bada.

7.5.2. ZAHARBERRITZE KONTSERBATZAILEA:

Eraikuntza edo instalazio batean eta, hala badagokio, horren eraiki gabeko lursailetan egindako eraikuntzako esku-hartze mota bat da, garrantzi bereziko balio arkitektonikorik ez duena. Hala ere, eraikitako ondarearen zati interesgarria da, tipologiaren ikuspegitik elementu esanguratsua baita, duen barne-banaketagatik, banaketa bertikaleko elementuen antolaketagatik, lurzatiaren okupazio eta antolaketagatik edo beste edozein ezaugarri morfologikorengatik.

Zaharberritze kontserbatzailearen helburua eraikuntza kontserbatzea eta haren funtzionaltasuna bermatzea da, zenbait obraren bidez. Nolanahi ere, obra horiek eraikuntzaren elementu tipologikoak, formalak eta egiturazkoak errespetatu behar dituzte, eta horren barruan ez da onartuko horiekin bat ez datorren erabilerarik. Esku-hartze horrek eraikuntza osatzen duten elementuak sendotzea, zaharberritzea eta berritzea; baimendutako erabilerak hartzeko beharrezkoak diren elementu berriak sartzea; eta eranskin degradatzaileak kentzea barne hartuko ditu. Zaharberritze kontserbatzailea kategoria hauetan banatzen da:

- A Kategoria. Eraikuntzaren tipologia-, forma- eta egitura-balioak balioztatzeko eta eraikuntza erabat berreskuratzeko aukera ematen duen kontserbazio-egoera duten eraikinei aplikatuko zaie. Honako obra hauek egitea aurreikusi ahal izango du:

  a) Bere itxura arkitektonikoari balioa ematea, jatorrizko balioak lehengoratzean datzana, honako hauen bidez: alde batetik, kanpoko edo barruko fatxadak zaharberritzea, azken horietan aldaketa partzialak egitea baimenduz, betiere konposizioaren batasuna aldatzen ez bada eta balio estilistiko bereziko elementuak errespetatzen badira; eta, bestetik, barruko espazioak zaharberritzea, betiere arkitektura- edo kultura-garrantzi nabarmena duten elementuak badira.

  b) Aurreko ataleko (Zaharberritze Zientifikoa) bigarren paragrafoko b), c) eta d) puntuetan adierazitakoak.

- B Kategoria. Kontserbazio-egoera kaskarrean edo txarrean dauden eraikinei aplikatuko zaie, eta, balio bereziko elementu arkitektonikorik ez izan arren, eraikitako ondarearen zati interesgarri direnak. Honako obra hauek egitea aurreikusi ahal izango du:

  a) Alderdi arkitektonikoari balioa ematea honako hauen bidez: alde batetik, kanpoko edo barruko fatxadak zaharberritzea, azken horietan bao berriak irekitzea baimenduz, betiere konposizio-batasuna aldatzen ez bada; eta, bestetik, barruko espazioak zaharberritzea, forjatuen kotak aldatzea baimenduz, betiere leihoen eta erlaitz-lerroaren kotak finko mantentzen badira.

  b) Baldintza txarretan dauden egiturazko elementuak finkatzea eta, hala badagokio, beste berriekin ordezkatzea, forjatuen koten aldakuntza posible batekin eraikuntzaren zati handi batean.

  c) Aurreko ataleko (Zaharberritze Zientifikoa) bigarren paragrafoko c) eta d) puntuetan adierazitakoak.

- C Kategoria. Zaharberritze Zientifikoan sartu ezin diren partzialki eraitsitako eraikuntzei eta horien jatorrizko eraikuntza-tipoaren antolaketari buruzko dokumentazio fidagarria aurki daiteken eraikuntzei dagokie, jatorrizko eraikuntza-mota lehengoratzea lortzeko moduan. Ondorio horietarako, arkitektura-itxurari balioa emateari buruzko honako obra hauek egitea aurreikusi ahal izango du:

  a) Elementu bertikal eta horizontal komunak jatorrizko egoerara lehengoratzea, hala nola atarteak, eskailera-blokeak, portikoak, galeriak, etab.

  b) Forma, dimentsioa bai eta eraikuntzaren eta eraikuntza-unitatearen estali gabeko atalen arteko erlazioa (patioak, klaustroak, etab.) jatorrizko egoerara lehengoratzea.

  c) Eraikuntza-tipoa osatzen duten gainerako elementu guztiak jatorrizko egoerara lehengoratzea.

7.5.3. KONTSERBAZIOA ETA APAINDURA:

Eraikuntzako esku-hartze mota bat da, lehendik dauden eraikuntzen akabera-elementuak konpondu, berritu edo ordeztera bideratua; baita gutxieneko bizigarritasun-baldintzak mantentzera edo hornitzera ere, gutxieneko zerbitzu higienikoei eta komunen, sukaldeen eta gainerako gela bizigarrien aireztapenari dagokienez; eraikinari instalazio egokiak ematera, uraren, elektrizitatearen, berokuntzaren eta saneamenduaren hornidurari buruz indarrean dagoen araudiaren arabera; pieza bizigarrien argiztapen- eta aireztapen-baldintzak hobetzera, baita fatxadako bao berriak eraberrituz edo irekiz ere; eta beharrezkoak diren bezain beste obra txiki batzuetara, eraikinari horren narriadura saihesteko beharrezkoak diren baldintza orokorrak, bai eta 317/2002 Dekretuaren II. eta III. Eranskinetan zehaztutako gutxieneko bizigarritasun-baldintzak betetzeko gutxieneko-baldintzak emateko. Obrek ez dute eraginik izango eraikuntzaren egonkortasunean, ez zimenduetakoenean, ez sostengu-egiturakoenean, ezta estalkiaren egiturakoenean ere. Azalera erabilgarriaren barne-banaketan zertxobait eragin dezake. Hori guztia, eraikinari funtsezko instalazio teknologiko eta higieniko-sanitarioak bai eta lehen adierazitako gutxieneko bizigarritasun-baldintzak emateko helburu soilarekin. Besteak beste, hauek izan daitezke:

a) Fatxaden itxura aldatzeko obra txikiak, baoak aldatzeari edo bao berriak irekitzeari eraginez, baldin eta lehendik zegoen azalera erabilgarriaren banaketa eta fatxaden konposizio orokorra aldatzen ez badute.

b) Estalkia konpontzeko obrak; petralak edo egiturazko beste elementu batzuk ordeztu ahal izanez, baina formari eutsiz.

c) Eraikineko edozein elementu iragazgaizteko obrak.

d) Fatxadako arotzeriak, balkoien hegalak, begiratokiak, erlaitzak eta sarrerako ateak ordezteko obrak. Kasu horietan, ordezkapena lehengoen antzeko material eta diseinuarekin egin beharko dira, hobekuntza-baldintzatzaileek horiek aldatzea gomendatzen dutenean izan ezik.

e) Hondatuta dagoen beste akabera-elementuren bat konpontzea helburu duten obrak, betiere egitura- edo erresistentzia-funtziorik ez badute.

f) Eraikinaren banaketari eragiten ez dioten edo hura aldatzen ez duten barruko obrak, hala nola entokatzea eta margotzea; zoladurak egitea eta konpontzea; arotzeriako barne-lanak; iturgintzako, berokuntzako eta fumisteriako konponketak; sukaldeak eta aparatu sanitarioak aldatzea; eta funtsezko instalazio teknologikoak eta higieniko-sanitarioak sartzea.

g) Aurrekoen garrantzi bereko edo antzekoa den beste edozein obra.

Kontserbazio eta apaindurarako esku-hartze bateko obrek eragina izan dezakete, halaber, eranskin degradatzaileak kentzean edo kanpoko estalduraren tratamendu okerretan, bai estaldura-materialekoa, bai pinturakoa, kolorekoa edo testurakoa, hala badagokio.

7.5.4. SENDOTZEA:

Kontserbazio eta apaindurarako esku-hartzerako adierazitako helburuetara zuzenduta dago, bai eta egiturazko elementuak berritzearen eta ordezkatzearen bitartez eraikuntzaren egonkortasuna hobetzera ere. Sendotzeko esku-hartze bateko obren artean, kontserbazio eta apaindurarako adierazitakoez gain, baldintza txarretan dauden egiturazko elementuak ordeztea onartzen da, bai eta egituraren eta zimenduen konposizioan egonkortasuna eta segurtasuna handitzea dakarten beste lan batzuk ere. Egiturazko elementuak ordezteko obrek forjatuen kota zertxobait aldatu ahal izango dute, erlaitz eta leihoen kotak finko mantenduz.

7.5.5. ERABERRITZEA:

Eraberritzea eraikuntzako esku-hartze mota bat da, sendotzeko esku-hartzerako adierazitako helburuetara zuzendua, bai eta honako hauetako batzuetara edo guztietara ere:

a) Barneko espazioen banaketa eta antolamendua aldatzea, oinarrizko instalazio teknologikoak eta higieniko-sanitarioak sartzearen ondoriozko egokitzapen txikiak gainditzeko.

b) Egitura-elementu hauen posizioa, kota, forma eta neurriak aldatzea: barne-hormak eta gangak; pilareak, forjatuak eta gangak; eskailerak; eta estalkia.

c) Barruko eta kanpoko fatxadak aldatzea, balio estilistiko berezia duten elementuak kontserbatuz; betiere, konposizio-batasuna zaindu beharko da.

AM.8/

HAPOREN HIRIGINTZA-ARAUAK. KARAKTERIZAZIOAREN AURRERAPENA

8.1. EGITURAZKO ANTOLAMENDUARI ETA ANTOLAMENDU XEHATUARI DAGOZKION XEDAPEN OROKORRAK ETA ZEHAZTAPENAK IDENTIFIKATZEA

HAPOren araudia egitea ez dagokio aurrerapen-fase honi, baizik eta hasierako onespenaren dokumentua idazteari. Hala eta guztiz ere, komeni da horrekin zerikusia duten zenbait gai gogoraraztea, Aurrerapenaren proposamenen antolamendua, erregulazioa eta bideragarritasuna ezartzen laguntzeko.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra xedapen orokorreko izaera du, eta haren nahitaezko xedapenak Hirigintzako Arauetan eta antolamenduko planoetan adierazten dira; behin argitaratu eta gero izango dituzte ondorioak, eta indarraldi mugagabea izango dute, hargatik horiek aldatzea edo berrikustea eragotzi gabe.

Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen (APAPEL) 129. eta 130. artikuluek ezartzen dutenez, erregelamenduak egiteko ahalmena gauzatzeak, Konstituzioari, Autonomia Estatutuari eta legeriari egokitzeaz gain, **erregulazio onaren printzipioei erantzuten die: beharrari, eraginkortasunari, proportzionaltasunari, segurtasun juridikoari, gardentasunari eta efizientziari.** Laburbilduz, edozein xedapen orokorrek justifikatu behar du beharrezkoa, eraginkorra, neurrikoa, irisgarria (gardena) eta eragingarria dela, eta hartzaileei segurtasun juridikoa ematen diela. Plangintza-tresnetan hartutako erabakiak justifikatzeko eskakizuna Antolamendu Justifikazioko Memorian adierazi behar da. Memoria horrek, alderdi sozialekin, teknikoekin edota ekonomikoekin zerikusia duten beste alderdi batzuei erantzuteaz gainera, Planaren araudiari dagokionez, APAPELek zerrendatutako printzipio horiek betetzen direla adierazi behar du.

HAPOk udalerriko plangintza orokorreko aurreko tresnaren berrikuspen osoa ekarriko du. Orain arte indarrean egon den plangintza orokor hori oso-osorik ordeztuko eta indargabetuko da plan berria indarrean sartzen denean, plan berriaren arauetan berariaz aurreikusiko diren iragankortasun-ondorioak izan ezik. **HAPOk Plangintzako Arau Subsidiarioen garapen-plangintza eta haren aldaketak ondoriorik gabe uzteko gaitasuna ere badu, baina, oro har, plangintza berriak gaur egun indarrean dagoen garapen-plangintza mantendu eta errespetatuko du, eta, oro har, Plangintza Integratuko Eremu (PIE) gisa identifikatuko dira**.

Plan Orokorraren indarraldia. Laudioko HAPOk indarraldi mugagabea izango du hura ordezten duen berrikuspen osoa onartzen ez den bitartean, eta aldaketak edo berrikuspen partzialak alde batera utzi gabe. **Programatutako aurreikuspenen gutxieneko epemuga 16 urtekoa izango da**, eta Udalak, epe hori igarotakoan, berrikuspena egiteko aukera egiaztatu beharko du.

Bestetik, **HAPOren hirigintza-arauetan HAPOren berrikuntza-araubide bat ezarriko da, EAELHLren 102.103., 104. eta 105. artikuluekin bat etorriz, bereziki, HAPO aldez aurretik berrikustea eskatzen duten arrazoiak adierazita.**

Bestalde, beharrezkoa da HAPOko arauek Plan Orokorra kudeatzeko lurralde-gobernantzari buruzko kapitulu bat sartzea. Kapitulu honetan, agindu bat xedatuko da, Udalak herritarren eta hirigintza-antolamenduko jardueraren kudeaketan eta garapenean beren interesak defendatzeko eratutako erakundeen parte-hartzea sustatu eta ziurta dezan; informazio- eta ekimen-eskubideak zaintzeko; eta eskubide horiek bermatu edo zabalduko dituzten jarduerak sustatzeko.

Planaren beraren ebaluazio- eta jarraipen-tresnaren erregulazioa araudian sartu behar da. Egokitzat jotzen den erregulazioa honako hau da:

1. Laudioko Udalak bere eskumeneko hirigintza-egikaritzako jardueraren ebaluazio- eta jarraipen-txostena egin behar du bi urtean behin. Txosten horretan, gutxienez, urbanizaziojarduketen ingurumen- eta ekonomia-jasangarritasuna hartu behar da kontuan.

2. Ingurumenari buruzko txostenak Plan Orokorra gauzatzeko jardueraren garapena ebaluatuko du, Ingurumen Azterlan Estrategikoan identifikatzen diren eta hirigintzajardueraren jasangarritasunean duen eragina hobekien islatzen duten adierazleen arabera. Jasangarritasun ekonomikoari buruzko txostenak aztertuko du egindako jarduketek eta hurrengo bi urteetan egin beharrekoek zer eragin izango duten udal-ogasunean, behar diren azpiegiturak ezarri eta mantentzeari, ondoriozko zerbitzuak abiarazi eta emateari, eta ekoizpen-erabileretara bideratutako lurzoruaren nahikotasunari eta egokitasunari dagokienez.

3. Udaleko osoko bilkurak txosten horren berri izango du, eta lurralde-antolamenduaren eta ingurumenaren alorrean eskumena duten udalaz gaindiko administrazioei bidaliko die. Txostenaren emaitza irizpide gisa erabiliko da Planak zuzenean ezatzen dituen hirigintzaprogramazio eta -kudeaketako zehaztapenak doitzeko.

4. Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina onartzen duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren 22.4 artikuluan ezartzen denaren arabera, hirigintza-eraldaketako jarduketen antolamendurako tresna guztiek Jasangarritasun Ekonomikoari buruzko Txosten edota Memoria bat izan beharko dute.

Hirigintza-Arauetan, hiri-lurzoru finkatuaren eta finkatugabearen araubide juridikoa gehituko da, bai eta lurzoru urbanizagarriarena eta urbanizaezinarena ere, EAELHLren II. tituluko III. kapituluari egokituta; era berean, eraldaketa-jarduketen araubidea urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren aurreikuspenetara egokituko da.

Ikuspegi sistematikotik, **HAPOaren Hirigintza Arauak bi liburu bereizitan banatzea proposatzen da.**

Hirigintza-Arauen **I. liburua egiturazko antolamenduaren izaera duten zehaztapenek** osatuko dute, eta **II. liburua,** berriz, **antolamendu xehatuari dagozkion zehaztapenek** (nahitaezkoak nahiz aukerakoak).

Indarrean dagoen araudia aztertuta, zehaztapen-taldeak beren izaeraren araberako identifikazioa honako hau da:

A. EGITURAZKO ANTOLAMENDUARI DAGOZKION ZEHAZTAPENAK.

Udal-mugartearen egiturazko antolamendua Planak hartutako lurralde-eredua eta hirigarapenekoa definitzen duten jarraibideek eta egitura orokorrak osatzen dute, lurraldearen okupazioa modu koherentean antolatzeko, hiri-bilakaeraren eta iraunkortasun-irizpideen arabera, natura- eta hiri-ingurumenaren kontserbazioa bermatzeko eta lurraldean biztanleriamugimenduak ziurtatzeko.

Udalerriaren egiturazko hirigintza-antolamendua, EAELHLren 53. artikuluaren arabera, honako zehaztapen hauek osatzen dute:

Oro har:

a. Udalerri osoan hiri-eboluzioaren eta lurzoruaren okupazioaren estrategian bete beharreko baldintza objektibo zehatzak ezartzen dituztenak.

b. Hirigintza-sailkapena ezartzen dutenak.

c. Kalifikazio orokorrari dagozkionak, lurzorua eremuetan zatituta.

d. Garapen-plangintza eta lurzoruaren programazioa egiteko eta onartzeko epeak finkatzen dituztenak.

e. Ingurumena babesteko, natura kontserbatzeko eta paisaia bai eta elementu naturalak babesteko gidalerroak.

f. Arkitektura-, historia- edo kultura-balio berezia dutelako babes berezia behar duten hiri-elementuak eta -espazioak identifikatzen dituztenak.

g. Zuzkidura-sistema orokorretako lursail kalifikatuak identifikatzen dituztenak, horien erregulazioa eta, hala badagokio, egikaritze-eremuetan atxikitzea edo sartzea, lursail horiek lortze aldera. Era berean, antolamendu-eremu zehatz bat edo batzuk garatzeko funtzionalki beharrezkoak diren kasuetan, horiek egikaritzeko eta kostua bere gain hartzeko ere. Halaber, oinarrizko azpiegituren funtsezko elementuak (araztegiak eta zerbitzu desberdinak hornitzeko zentroak) egiturazko antolamenduari dagozkio, baina ez horrem galerien eta banaketa-sareen trazadura zehatza.

h. Zuzkidura publikoen sistema orokorrei, babes publikoko araubideren bati atxikitako etxebizitza-erreserbei eta zuzkidura-bizitokietarako erreserbei buruzko zehaztapenak.

i. Lurzoruaren sailkapeneko espazio-eremuen, hiri-lurzoru finkatugabearen eremuen eta lurzoru urbanizagarriaren sektoreen mugaketa xehetasunez berraztertzea ahalbidetzen duten irizpideak. Horrek ez du esan nahi egiturazko antolamendua aldatu behar denik, baizik eta errealitate fisikora egokitzeko eta Plan Orokorraren helburuekiko errespetuzko parametro eta inguruabar objektiboak finkatu behar dira.

Gainera:

Hiri-lurzoruan eta lurzoru urbanizagarri sektorizatuan:

j. Bere perimetroa mugatzea.

k. Hiri-lurzoruan, plan bereziaren bidez antolatuko diren eremuak zehaztea; eta lurzoru urbanizagarrian, plan partzialaren bidez antolatuko diren sektoreak zehaztea.

l. Aurreikusten diren hirigintza-eraikigarritasuna, erabilera nagusia eta erabilera bateragarriak finkatzea, azken horiei dagokien hirigintza-eraikigarritasunaren gehieneko ehunekoa adierazita.

m. Tokiko sistemen oinarrizko ezaugarriak eta urbanizazioaren gutxieneko baldintzak definitzea, lurzoru urbanizagarrirako lehendik dauden azpiegiturak lotzea eta indartzea barne.

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabean:

n. Sektoreak mugatzeko gutxieneko irizpideak, eta, hala badagokio, egin daitezkeen jarduketen gehieneko edo gutxieneko magnitudeak.

o. Dauden edo aurreikusita dauden azpiegiturekiko eta sistema orokorren sarearekiko konexioak.onexiones con las infraestructuras y con la red de sistemas generales existentes o previstos.

p) Erabilera bateraezinak edo debekatuak eta baimendu edo ezar daitezkeen erabilerak esleitzea.

Lurzoru urbanizaezinean:

q. Lurzoruaren kalifikazioa, lurralde-antolamenduko tresnetan horretarako aurreikusitako kategoriak sartuz, bai eta Plan Orokor honek gehitzen dituenak ere, egokitzat jotzen duelako.

r. Lurzoru urbanizaezinaren antolamendua, kategoria bakoitzean onartu eta debekatutako erabilerak eta eraikuntzak aurreikusiz.

s. Landa-guneak mugatzea, eta gune horiek plangintza bereziaren bidez antolatzeko irizpideak ezartzea.

t. Lurzoru urbanizaezinean ezarri beharreko zuzkidura eta azpiegitura publikoak zehaztea.

u. Kokagune berriak sortzea saihesteko neurriak ezartzen dituztenak.

Garapen-plangintzek ezin izango dituzte egiturazko zehaztapen horiek aldatu.

B. ANTOLAMENDU XEHATUAREN ZEHAZTAPENAK

Antolamendu xehatutzat hartzen dira, egiturazkoa ez bada ere, eremu jakin batzuk zehatz eta zehatz antolatzeko xedea dutenak, edo eremu horietan xehatutako antolamendua idazteko irizpideak eta gidalerroak zehaztekoa dutenak. Hirigintza-antolamendu xehatua EAELHLren 56. artikuluaren arabera definitzen da, honako zehaztapen hauek ezarriz:

a. Tokiko sistemak definitzea, bai eta horiek plan orokorrak zehaztutako sistema orokorren sarean konektatu eta integratzea ere, lege honek tokiko sistemen sare horretarako ezarritako gutxieneko zuzkidurak errespetatuz.

b. Programazio bakarraren xede izan behar duten jarduketa integratuak mugatzea, hirilurzoru finkatugabean dauden areei eta lurzoru urbanizagarrian definitutako sektoreei dagokienez.

c. Lurzorua hiri-lurzoru finkatuan eta finkatugabean kategorizatzea.

d. Hiri-lurzoruan, jarduketa isolatuko erregimenean eraiki daitezkeen orubeak eta partzelak zehaztea.

e. Eraikigarritasun fisiko xehatuak ezartzea, hala badagokio, erabilera bateragarrien zerrenda xedatuz.

f. Hiri-lurzoruko nahiz lurzoru urbanizagarri sektorizatuko erabileren arteko haztapenkoefizienteak ezartzea.

g. Eraikuntzako elementu guztien zehaztapena, eta, bereziki, eraikuntzen eta eraikinen oinarrizko elementu definitzaileena.

h. Lerrokadurak eta sestrak finkatzea.

i. Antolamendutik kanpo gerora geratu behar duten eraikuntza eta eraikinen identifikazio indibiduala.

j. Ondoren xehetasun-azterketak idazteko irizpideak, eta idazketa horretan kontuan hartu beharreko baldintzak eta mugak.

k. Planaren antolamenduaren ondoriozko partzelazioa eta haren ondorengo aldaketari aplikatu beharreko baldintzak eta mugak, zehaztutako eremu bakoitzaren gutxieneko partzela adierazita.

l. Antolamenduaren esparru orokorra osatzeko beharrezkotzat jotzen den beste edozein.

Nahi izanez gero, honako hauek sar daitezke Plan Orokorrean:

m. Aurreko atalean sartu ez diren zehaztapenak, baldin eta hiri-lurzoru finkatugabearen eremuetan antolamendu xehatua osatzen badute, eta eremu horietan ez bada beharrezkoa plan berezia egitea.

n. Antolamendu xehatua osatzen duten zehaztapenak, Plan Partzialaren formulazioa beharrezkoa ez den Lurzoru Urbanizagarriaren eremuetan. Bat etorriko da indarrean dagoen plangintza orokorreko lurzoru urbanizagarriko eremuekin, baldin eta, Plan Partziala

onartuta izanik, gauzatu ez bada eta plangintza orokor berriak haren zehaztapenak errespetatzen baditu.

Kasu horietan, Hiri Lurzoru Ez finkatuan eta Lurzoru Urbanizagarri Antolatuan hautazko antolamendu xehatuaren zehaztapenak aplikazio zuzeneko eta lotesleko arauen izaera izango dute.

C. HIRIGINTZA-ANTOLAMENDUA GAUZATZEKO ZEHAZTAPENAK.

Hirigintza-antolamendua gauzatzeko zehaztapenak Plan Orokorrak eremu bakoitzaren hirigintza egikaritzerako ezarritako baldintza bereziei dagozkienak dira (urbanizazioaren proiekzioa eta egikaritzea; jarduketarako baldintza juridiko-urbanistikoak; erabileren haztapen-koefizienteak; eta abar).

Hirigintza-antolamenduaren egikaritze-aurreikuspenen izaera edo arau-lerruna indarrean dagoen legerian kasu bakoitzean ezarritakoa da, baita, legeria hori garatuz, hirigintza-plangintzan ezarritakoa ere. Horien aldaketa edo osaketa indarrean dagoen legedian kasu bakoitzean ezarritako irizpideetara egokituko da, hirigintza-plangintzan ezarritako tolerantzia-tarteekin bat datozen doikuntzak izan ezik, Plan Orokor hau barne.

D. HIRIGINTZA-ZEHAZTAPEN OSAGARRIAK.

Aurreko hirigintza-zehaztapenei beste zehaztapen espezifiko batzuk gehituko litzaizkieke (Babestutako Ondasunen Katalogoa, Hirigintzakoa, Urbanizazio eta Eraikuntza Ordenantzak, etab.), legerian haientzat ezarritako maila eta Plan Orokorrak berak zehazten duena izango luketenak.

Babestutako Ondasunen Katalogoaren kasu zehatzean, horren planoena barne, haren zehaztapenen arau-lerruna hirigintza-antolamenduaren tresna osagarriena izango da. Gainerako beste zehaztapenen aldaketa edo osaketa legerian horri buruz ezarritako irizpideetara egokituko da.

E. HIRIGINTZA-ANTOLAMENDUARI GAINJARRITAKO BALDINTZATZAILEEN ARAUBIDE ARAUEMAILEA.

Hirigintza-antolamenduari gainjarritako baldintzatzaileak honako hauen ondoriozkoak dira:

a. Legezko xedapenak, lurraldea antolatzeko tresnak, proiektu sektorialak eta abar, behar bezala eta behin betiko onartuak. Horien izaera eta maila juridikoa kontuan hartuta, udal-mailako hirigintza-antolamendua zehazteko eta egikaritzeko testuinguruan nahitaez aintzat hartu behar dira. Arau-irismena, kasu bakoitzean, zehaztapen horiek jatorria duten xedapen, tresna edo proiektuan ezarritakoa da.

b. Plan Orokorrak edo haren garapenean sustatutako plangintzak ildo horretan ezartzen dituen proposamenak.

Nolanahi ere, baldintzatzaile gainjarri gisa hartu behar dira Ingurumen Adierazpen Estrategikoan adierazitakoak.

Udaleko hirigintza-plangintzarena baino arau-lerrun handiagoa duten xedapen eta/edo tresnetan dauden baldintzatzaile eta afekzio guztietan, lehenengoetatik ondorioztatzen dena bete behar da, baita eragindako eremuen identifikazioari eta mugaketa zehatzari dagokionez

ere. Hirigintza-antolamenduari gainjarritako baldintzatzaileen arau-lerruna, kasu bakoitzean, jatorrizko xedapen, tresna edo proiektuan ezarritakoa izango da.

8.2. SISTEMA OROKORRAK EDO TOKIKOAK ARAUTZEA.

Hirigintza-arauen kapitulu garrantzitsuetako bat sistema orokorren eta tokiko sistemen erregulazioa da.

Laudioko udalerriko sistema-sarea osatzen dute Plan Orokorrak edo hura garatzen duten plangintza-tresnek zuzkidurazko erabilera globalean edo Azpiegitura Zerbitzuen erabilera globalean bildutako erabilera publiko xehatutakoren baterako kalifikatzen dituzten lurzoruek, eraikinek edo instalazio publiko edo pribatuek.

Sistemak honelakoak izan daitezke:

a. Sistema orokorrak. Sistema Orokorrak, funtsean, Plan Orokorrak ezartzen duen lurraldearen egitura orokor eta organikoaren elementuak dira, hartzen den antolamendu-ereduaren arabera.

b. Tokiko sistemak. Tokiko sistemak ekipamendu, espazio libre, bide eta bestelako azpiegitura batzuk dira, zeintzuen funtzio- eta zerbitzu-giroa hiriko eremu jakin batera mugatzen dien nagusiki. Tokiko edo auzoko ikuspegi horretatik, egitura orokorra eta organikoa osatzen dute.

Sistema Orokorretarako lursailak jabari publikoari atxiki beharko zaizkio, eta HAPOak zehaztutako erabilera edo zerbitzuari atxikita egongo dira. Hala ere, azpiegitura-zerbitzutzat kalifikatutako sistemak, beren legeria espezifikoaren arabera, interes publikoko zerbitzua emateko titularraren parte izan daitezke. Era berean, Planak titulartasun pribatuko interes Publikoko eta Sozialeko Zerbitzu gisa kalifikatzen dituen lursailek ez dute izaera publikoa izango.

Plan Orokorrak kokatzen diren banaketa-eremuaren ingurunea baino aprobetxamendu handiagoa ezartzen dien lurzoru urbanizagarriko sektoreei Sistema Orokorretarako ezarritako lurzoru-azalerak atxikiko zaizkie, gehiegizko aprobetxamenduaren kontura. Sistema Orokorretako lursailen atxikipena Banaketa-Eremukoak izanik sektoreetako esparruetatik kanpo geratzen direnak dira.

Hiri-lurzoru finkatugabean, Plan Orokorrak, era berean, Banaketa-Eremuaren ingurunea baino aprobetxamendu handiagoa duten sektore edo eremuei atxiki diezazkieke jarduketa isolatuetarako erabilera publikoko gisa kalifikatutako lursailak.

Sistema Orokorretarako lurzorua, egikaritze-unitateetan sartuta dagoenean, doako lagapen bidez lortuko da birpartzelazio-tresna onartzean, eta lursailen titularrek eskubidea izango dute eskuratu daitekeen aprobetxamendua esleitzeko egikaritze-jardueran parte hartzen dutenean. Sistema Orokorrak aurretiaz lortu beharra balego, desjabetze edo okupazio zuzena aplikatu ahal izango da.

Tokiko sistemak bide-sistemara, espazio libreetara, ekipamenduetara eta zerbitzuetara bideratutako lursailak dira, eta haien helburu nagusia hiriko edo auzoko eremu baten zuzkidura- eta zerbitzu-beharrak asetzea da.

Tokiko Sistemetarako proposatutako lursailak honela lortzen dira:

a. Egikaritze-sektore edo -unitateen barruan edo haiei atxikita daudenean, nahitaezko eta doako lagapenaren bidez, egikaritze-jarduera garatzeko aurreikusitako zergaberdintasuneko prozeduren bidez, bai eta desjabetzearen edo zuzeneko okupazioaren bidez ere, aldez aurretik eskuratu behar direnean.

b. Gainerako kasuetan, borondatezko birpartzelazioaren bidez, dagokion lagapen-, salmenta- edo banaketa-akordioaren arabera, bai eta desjabetze edo okupazio zuzenaren bidez ere.

Oro har, Plan Berezia edo Plan Partziala behar duten hiri-lurzoru finkatugabeko eta lurzoru urbanizagarri sektorizatuko sektoreak eta eremuak honako antolamendu-irizpideetara egokituko dira zuzkidura-erreserbak ezartzeko:

1. Kirol-eremuak eta jolas-parkeak sektoreko irisgarritasun-zentroan edo etxadietako bakoitzaren erdian kokatuko dira lehentasunez, erabiltzaileei gutxieneko ibilbideak bermatzeko moduan.

2. Ikastetxeetarako lurzoru-erreserbak honela egingo dira:

    a. Unitate osoak instalatzeko aukera emango duten taldeak bilatuz, indarrean dagoen hezkuntza-legediaren arabera.

    b. Behar bezala banatuz, ikasleek egin beharreko distantziak ahalik eta txikienak izan daitezen.

3. Beste ekipamenduen egoera ezarriko da irisgarritasuna bermatzeko eta Planaren hirigintzaegitura orokorrean integratzea lortzeko.

4. Paisaiaren elementu esanguratsuenak kontserbatu egingo dira, eta espazio publikoen sisteman integratzeko ahalegina egingo da.

5. Espazio libreen sistema modu egokian diseinatuko da, irisgarritasun eta zentraltasun egokia eskaintzeko moduan, eta bizilagunen arteko harremanak errazteko moduan dimentsionatu eta konfiguratuko da.

6. Toki mailako espazio libreen gutxieneko erreserbei buruzko eskakizunen ondorioetarako, ez dira zenbatuko % 35etik gorako gehieneko malda duten lurretan daudenak, desnibel horri espazio libreen eremu osoaren % 20 baino gehiagori eragiten badio. Era berean, ez dira zenbatuko bideen edo komunikazio-lineen babes-eremuetan edo bestelako hondarespazioetan daudenak, salbu eta erdiguneetan kokatutako espazio libreen zuzkidura legez eska daitekeen gutxienekoaren % 25 baino handiagoa bada, gutxienez.

7. Garapen-planerako eskatutako erreserbak fisikoki ezarriko dira, eta sistema orokorretako ekipamenduetarako adierazitako azalerak kontuan hartu gabe zenbatuko dira, sektorearen fitxan bestelakorik ezartzen ez bada.

8. Zuzkidura-erreserba guztiak erabilera eta jabari publikorako izango dira.

8.3. INGURUMENAREN BABESA LAUDIOKO PLANGINTZA OROKOR BERRIKO HIRIGINTZA-ARAUETAN.

Hirigintza-Arauetan arreta berezia eskainiko zaio ingurumen-babesari.

Euskal Autonomia Erkidegoan aplikatzekoak diren araudietan dagoeneko jasota dauden xedapenak ez dira hirigintzako arauetan sartu nahi, nahiz eta Arauetan indarrean dauden xedapen guztiak gogorarazi.

Berariazko titulu bat egin nahi da, lurzoru-mota guztietan aplikatzekoa den ingurumenbabesari buruzko Hirigintza-Arauetan integratzeko; nolanahi ere, erregulazioaren zati bat lurzoru mota bati bakarrik aplika dakioke, edukiei erreparatuta.

Titulu honetan gogoraraziko da ingurumen-azterketa estrategikoaren preskripzioetan jasotako ingurumen-neurri zuzentzaileak eta konpentsazio-neurriak, bai eta ingurumen-organo eskudunak egiten duen ingurumen-adierazpen estrategikoaren baldintzatzaileak ere, zehaztapen lotesleak izango direla dagozkion ondorioetarako.

HAPOa garatzeko plangintza- eta urbanizazio-tresnek, beren helburuen artean, hirigintzaarauetan txertatzen diren babes-neurriak behar besteko xehetasunez garatzeko beharra jasoko dute, plangintza-figura bakoitzaren berezko funtzioen arabera eta horien aplikazioa dagokion neurrian.

Zehazki, hirigintza-arauetan ezarriko da ingurumena babesteko neurri jakin batzuk hartu behar direla hiri-hondakin solidoen saneamendu-, hornidura- eta bilketa-sistemaren garapenplangintzan eta urbanizazio-proiektuetan. Lurzoru berriak kargan jartzeko ur-horniduraren eskuragarritasuna justifikatu behar da.

Nolanahi ere, Plan Orokor honetan aurreikusitako jarduerak garatzeko planek barne hartzen dituzte Klimaren aldeko Hirien Espainiako Sarearen Hitzarmenaren arabera atmosferara CO2 gutxiago isurtzeko neurriak, plangintza-jarduketei eska dakizkiekeenak, bai eta KLIMA 2050 Euskal Autonomia Erkidegoko Klima Aldaketaren Estrategiarekin eta Bultzatu 2050 - Euskadiko Hiri Agendarekin bat datozenak ere.

Mugikortasun jasangarria sustatzeko, bizitegi-erabilerako eraikin berrietan bizikletentzako gutxieneko aparkaleku-erreserba eduki beharko da. Eta espazio libre publikoak urbanizatzeko obra-proiektuetan eta lurzatiko espazio libreen tratamendua barne hartzen duten eraikuntzaproiektuetan, azalera iragazkorrak erabili beharko dira, eta behar-beharrezkoa den azaleretarako iragazgaitza den zoladuraren edo okupazioaren zenbatekoa minimizatuko da.

Hiriko landaredia hobetzeko, orube-izaera lortzeko, lurzatiaren aurrealdean zuhaizti nahikoa egotea proposatzen da.

Azkenik, Hirigintza-Arauetan **paisaia babesteko printzipio orokor hauek** hartuko dira kontuan.

1. Aitortzen da udalerriko herritarrek eskubidea dutela oinordetzan jasotako paisaiaz gozatzeko eta hura hobetzeko, bai eta paisaiaren kalitate-maila egokiez gozatzeko ere.

2. Pertsona guztiek dute jabari publikoko espazioen paisaia-kalitatea mantentzeko eta hobetzeko betebeharra, bai eta beren jabetzako edo aldi baterako erabiltzen dituzten eraikuntza eta espazio libreena ere.

3. Udala da hiriko eta naturako paisaiarako eskubidearen azken bermatzailea, eta paisaian eragin handiena duten erabilerak eta esku-hartzeak ezartzeari edo garatzeari dagokionez, informazio-, sustapen-, aholkularitza-, erregulazio-, zaintza- eta zehapen-funtzioak bete beharko ditu.

AM. 9 /

PLANAREN AZTERKETA EKONOMIKOETARAKO HURBILKETA

9.1. BIDERAGARRITASUN EKONOMIKO ETA FINANTZARIOAREN AZTERKETA.

Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen (EAELHL) 62. artikuluan ezartzen denez, Planaren Bideragarritasun Ekonomiko eta Finantzarioaren Azterketa Plan Orokorraren nahitaezko dokumentuetako bat da, eta bertan planaren jasangarritasun ekonomikoa ebaluatu behar da. Azterketa honek hirigintza-jarduketen kostuen eta onuren azterlana barne hartzen du, baita eragile publiko eta pribatuen artean erantzukizunak esleitzea ere.

Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren Bideragarritasun Ekonomiko-Finantzarioaren Azterketaren xedea Planak proposatutako hirigintza-jarduketak finantzarioki jasangarriak direla bermatzea izan behar da. Hori, eragile publikoen eta pribatuen artean erantzukizunak behar bezala esleituz, baliabideak eraginkortasunez erabiliz, eta inbertsioak denboran banatuko dituen programazio logikoa eginez, eragile bakoitzaren eskumenak eta gaitasun ekonomikoak errespetatuz.

Eragile arduradunen esleipena:

Azterlanak jarduketen ardura duten eragile publikoak (Eusko Jaurlaritza, Foru Aldundia, Udala) eta eragile pribatuak (lursailen jabeak) bereizi egin behar ditu.

1. **Eragile publikoak**:

   - Eusko Jaurlaritza eta Foru Aldundia udalaz gaindiko inbertsioez arduratzen dira, hala nola hezkuntza-, osasun-, kultura- eta hiriarteko garraio-azpiegiturez.
   - Udalak udalerri barruko espazio publikoetan eta ekipamenduetan egiten diren inbertsioak kudeatzen ditu, eta, horretarako, beste administrazio batzuekin lankidetzan aritzen da maiz, eta lursailen doako lagapenak jasotzen ditu, zuzeneko kostuak saihesteko.
   - Enpresa publiko emakidadunak funtsezko azpiegiturak kudeatzeaz arduratzen dira, hala nola Bizkaiko Ur Partzuergoa.

2. **Eragile pribatuak**: lurren jabea irabazizko jarduketen erantzuleak dira, non lurrak hirigintza-proiektuetan sartzeagatik balorizatuko dira.

Erantzukizunen banaketa eta agente inbertitzaileen zehazpena:

Inbertsio-erantzukizunak azpiegitura eta zuzkidura publikoetarako (Eusko Jaurlaritza, Foru Aldundia edo Udala) administrazio-eskumenen arabera esleituko dira, eta eragile pribatuek beren lurrak barne hartzen dituzten hirigintza-proiektuak finantzatuko dituzte.

Bideragarritasun finantzarioaren azterketak zehaztuko du zein eragileren ardura izango den jarduketak finantzatzea, haien ahalmen ekonomikoaren eta legezko eskumenaren arabera.

Inbertsioen esleipenaren irismena:

Plan Orokorrak ez du Laudioko Udalaren finantza-ahalmenari buruzko azterketa xehatua egiteko betebeharra, baina azpiegitura publikoetako inbertsioak bere eskumenen barruan bere gain hartu behar ditu. Askotan, inbertsioak udalaz gaindiko administrazioekin lankidetzan gauzatzen dira, edo lurrak doan lagata.

1. **Azpiegiturak mantentzea**: Udalak hirigintza-jarduketen ondoriozko azpiegiturak eta ekipamenduak epe luzera mantentzeko erantzukizuna bere gain hartzen du ere, eta horrek finantza-karga gehigarria dakar.

2. **Gauzatzearen kudeaketa**: Plan Orokorrak kostuen estimazio bat eskainiko duen arren, jarduketa espezifiko bakoitzaren egiaztapen ekonomikoa kudeaketa-fasean egingo da, eskura dauden baliabideen eta unean uneko egoera ekonomikoaren arabera.

Kostuen modulu unitarioak zehazteko irizpideak:

Dokumentuak urbanizazio- eta eraikuntza-kostu unitarioak kalkulatzeko metodoak ezarriko ditu:

- **Bideen urbanizazioa**: metro karratuko kalkulatuko da, galtzadak, aparkalekuak eta zerbitzu publikoak barne, hala nola ura eta estolderia.

- **Espazio libreen urbanizazioa**: parkeen, plazen eta abarren tamainaren eta ezaugarrien arabera kalkulatuko da.

- **Komunitate-ekipamenduak**: eraikuntzarako kostu teorikoa zenbatetsiko da, ekipamendu motaren arabera.

- **Eraikuntza**: eraikuntza-kostuek gastu orokorrak eta ordainsari profesionalak barne hartuko dituzte.

- **Lurzoruak eskuratzea**: lursailak eskuratu behar badira, desjabetzearen kostu teorikoa aurreikusiko da.

Programazioa eta lehentasunen ordena:

Plan Orokorrak denbora-horizonte bat ezarriko du aurreikusitako jarduketak gauzatzeko, horiek laurtekotan banatuz, duten lehentasunaren arabera. Jarduketak hiru kategoriatan multzokatuko dira:

1. Lehentasun Handia: lehen laurtekoan gauzatuko diren premiazko jarduketak.

2. Lehentasun Ertaina: bigarren eta hirugarren laurtekorako jarduketa garrantzitsuak.

3. Lehentasun Txikia: laugarren laurtekorako aurreikusitako jarduketak.

Ebaluazioa eta segimendua:

Plan Orokorrak Ebaluazio eta Segimendu Txosten bat nahitaezkoa izango dela zehaztuko du, bi urtean behin egin beharko dena, jarduketen jasangarritasun ekonomikoa eta ingurumenekoa ebaluatzeko, udalerriaren jasangarritasun-helburuekin bat datozela eta finantzarioki bideragarriak direla ziurtatuz.

9.2 PLAN OROKORREAN AURREIKUSITAKO HIRIGINTZA-ERALDAKETAKO JARDUKETEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOARI BURUZKO MEMORIA

Plan Orokorreko hirigintza-eraldaketako jarduketen Bideragarritasun Ekonomikoaren Memoriaren helburua planifikatutako jarduketak finantzarioki bideragarriak direla ziurtatzea da. Dokumentu honek lege-eskakizunei jarraitu behar die, eta hirigintza-eraldaketetatik eratorritako kostu eta onuren arteko errentagarritasuna bai eta oreka ekonomikoa ebaluatzeko esparru bat ezarri behar du, bai administrazioentzat, bai jabeentzat.

Bideragarritasun Ekonomikoaren Memoriaren funtsezko alderdiak:

1. **Lege-oinarria**: memoria hau 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuan (Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen testu bategina) oinarritzen da, hirigintza-jarduketen bideragarritasun ekonomikoa ziurtatzeko betebeharra ezartzen duena; baita Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko Legean ere, bere 62. artikuluan, plan orokorretan bideragarritasun ekonomikoaren azterketa bat sartzea eskatzen duena. Horrek hirigintza-jarduketa guztiak jasangarriak izatea bermatzen du, onurak eta kargak inplikatutako eragileentzako orekatuz.

2. **Metodologia**: bideragarritasun-azterketak urbanizazioaren, eraikuntzaren eta lursailak eskuratzearen kostuak ebaluatzen ditu. Horiek modulu unitarioen arabera kalkulatzen dira, besteak beste, bideak, espazio libreak, ekipamenduak eta oinarrizko zerbitzuak urbanizatzea barne hartzen dutenak. Jarduketen errentagarritasun ekonomikoa aztertzen da, lurzoruen balioa eraldaketen aurretik eta ondoren alderatuz, eta etorkizuneko lursailak edo eraikinak saltzearen ondoriozko diru-sarrerak proiektatuz. Halaber, Itzulketako Barne Tasa (IBT) eta Egungo Balio Garbia (EBG) bezalako adierazleak erabiliko dira jarduketa bakoitzaren epe luzeko errentagarritasuna neurtzeko.

3. **Hirigintza-jarduketak**: funtsean, bi jarduketa nagusi mota hartuko dira:

   - Hiri-berrikuntza hiri-lurzoruan: dagoeneko urbanizatuta dauden eremuak hobetzen dira, zerbitzu eta azpiegitura berrien zuzkidurarekin.

   - Urbanizazio berriak: hiri-sarean sartzen diren urbanizatu gabeko eremuak. Horiek urbanizazio- eta eraikuntza-kostuen bai eta lursailen salmentagatik espero diren diru-sarreren azterketa xehatua behar dute, bideragarritasun ekonomikoa ziurtatzeko.

4. **Diru-sarreren zenbatespena**: diru-sarrerak, batez ere, lursailak edo eraikinak saltzetik datoz, baita hirigintza-zergetatik ere, hala nola OHZ (Ondasun Higiezinen gaineko Zerga), EIOZ (Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zerga) eta HLBGZ (Hiri Lurren Balio Gehikuntzaren gaineko Zerga). Gainera, beste finantza-mekanismo batzuk dirulaguntza publiko gisa erabiltzea aurreikusten da.

5. **Bideragarritasunaren eta diru-sarreren nahikotasunaren azterketa**: Memoriak jarduketek sortutako diru-sarreren nahikotasunari buruzko azterketa xehatua jasoko

du, urbanizazio- eta eraikuntza-kostuak estaltzeko. Dokumentuak azken produktuen salmentatik eratorritako diru-sarrerak ekoizpen-kostuak baino handiagoak direla bermatu behar du, horrela, bideragarritasun ekonomikoaren oinarrizko printzipioak betez merkatu-testuinguru batean.

6. **Errentagarritasuna eta oreka ekonomikoa**: Memoriak proposatutako jarduketak bideragarriak direla erakutsi behar du eta errentagarritasun nahikoa sortzen dutela lotutako kostuak estaltzeko. Horren barruan jabeak konpentsatzea sartzen da beren lurrak lagatzeagatik, baita arrazoizko soberakinak sortzea administrazio publikoarentzat eta sustatzaile pribatuentzat ere.

7. **Eguneraketa eta segimendua**: bideragarritasun ekonomikoa ez da estatikoa; beraz, azterketaren aldizkako eguneraketa aurreikusiko da, jarduketen aurrerapena ebaluatuz eta aurreikuspen ekonomikoak udalerriaren testuinguruaren eta beharren arabera egokituz.

Laburbilduz, Bideragarritasun Ekonomikoaren Memoriak Plan Orokorra finantzarioki jasangarria dela ziurtatu behar du, baita komunitatearentzat nahiz inbertitzaileentzat onurak sortzeko diseinatuta dagoela ere, indarrean dauden lege-esparruak errespetatuz eta hirigintza-garapen orekatua sustatuz.

9.3. JASANGARRITASUN EKONOMIKOARI BURUZKO TXOSTENA.

Plan Orokorraren Jasangarritasun Ekonomikoaren Txostenak Udal Ogasunak aurreikusitako jarduketak modu orekatuan bere gain har ditzakeen aztertu behar du, denboran zehar sortutako diru-sarrerak eta gastuak ebaluatuz. Txosten honen xedea hirigintza-eraldaketen bideragarritasun ekonomikoa bermatzea da, udalerriak, jarduerak gauzatzeaz gain, azpiegiturak eta lotutako zerbitzuak modu jasangarrian mantendu ditzakeela egiaztatuz .

Jasangarritasun Ekonomikoaren Txostenak aurreikusitako hirigintza-jarduketak finantzarioki bideragarriak direla eta udalerriak azpiegitura berriak egikaritzea eta mantentzea bere gain har ditzakeela egiaztatzen du, finantza-egonkortasuna arriskuan jarri gabe. Proiektatutako diru-sarreren eta gastuen azterketa xehatu baten bidez, txostenak Mungiaren garapena modu jasangarri eta orekatuan egin daitekeela ziurtatzen du.

Jasangarritasun Ekonomikoaren Txostenaren funtsezko puntuak:

1. **Legeria aplikagarria**: txostena egitea nahitaezkoa da, Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bateginaren 22. artikuluaren eta Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko Legearen arabera. Lege horiek plan orokorrek jasangarritasun ekonomikoaren azterketa bat izan behar dutela ezartzen dute, lurzoru produktiboa nahikoa dela justifikatuko duena eta aurreikusitako azpiegiturek eta zerbitzuek ogasun publikoan izango duten eragina ebaluatuko duena.

2. **Gastuen ebaluazioa**: txostenak espazio publikoak, azpiegiturak eta hiri-zerbitzuak mantentzearen ondoriozko gastu arruntak aztertuko ditu. Gastuen artean honako hauek sartzen dira:

   - Berdeguneak, bideak eta zerbitzu-sareak mantentzea eta kontserbatzea.

   - Mungiako Udalak hirigintza-garapenaren ondoren eman behar dituen zerbitzu publikoak kudeatzeko langile-gastuak.

   - Ur-sareak eta estolderia mantentzea.

3. **Diru-sarreren proiekzioa**: proiektatutako udal-sarrerak hainbat iturritatik datoz, hala nola:

- Ondasun Higiezinen gaineko Zergak (OHZ).
- Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zerga (EIOZ).
- Hiri Lurren Balio Gehikuntzaren gaineko Zerga (HLBGZ). Diru-sarrera hauek "eraikitako hiri berriaren" ekoizpenean oinarrituta kalkulatzen dira, Plan Orokorrean proiektatutakoaren arabera.

4. **Balantze fiskala eta jasangarritasuna**: balantze fiskala udalerriak bere gastuak estaltzeko duen gaitasuna neurtzeko funtsezko adierazle gisa erabiltzen da, kanpoko finantzaketara jo gabe. Horrek aurrezki gordinaren azterketa bat dakar, hau da, diru-sarrera arrunten eta zerbitzuen funtzionamendu-gastuen arteko aldea. Aurrezki gordina positiboa bada, udalerriak benetako inbertsioak finantzatzeko gaitasuna du, zorpetzeko beharrik gabe.

5. **Biztanleria-hazkundea**: txostenak hirigintza-garapenarekin batera doan biztanleria-hazkundea ere proiektatuko du. Faktore hori funtsezkoa da etorkizuneko diru-sarrera fiskalak kalkulatzeko eta biztanleriaren hazkundeak udalerriko zerbitzu eta gastuetan izango duen eragina aurreikusteko.

6. **Ekoizpen-lurzoruaren nahikotasuna**: produkzio-erabileretarako (industrialak edo hirugarren sektorekoak) lurzoruaren nahikotasuna justifikatuko da, eta horrek udalerriak garapen orekatua mantendu ahal izango duela ziurtatzen du, hiri-sakabanatzea saihestuz eta azpiegiturek diru-sarrerak epe luzerako sortuko dituztela bermatuz.

AM. 10/

GENERO-ERAGINARI BURUZ PLAN OROKORREAN

10.1. ARAU-ESPARRUA

Genero-berdintasunaren arloko lege-esparrua, Euskal Autonomia Erkidegoan, honako hauek osatzen dute: 1/2022 Legea, martxoaren 3koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legea bigarrenez aldatzen duena, eta 40/2012 Ebazpena, genero eraginaren aurreko ebaluazioa gauzatzeari buruzko jarraibideak onartzen dituena eta gizonen eta emakumeen arteko desberdintasunak ekidin eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzen dituena.

Martxoaren 3ko 1/2022 Legeak, lehenengo artikuluan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legearen izenburua aldatzen du, eta honela geratzen da idatzita: «Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistarik gabeko bizitzetarako Legea». Aldatutako legearen 3.5 artikuluan adierazten da euskal botere publikoek genero-ikuspegia txertatu behar dutela beren politika eta ekintza guztietan, horietan guztietan ezberdintasunak ezabatzeko eta emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzeko helburu orokorra ezar dezaten.

Lege horren ondorioetarako, genero-ikuspegia integratzea da emakumeen eta gizonen egoera, baldintza, jomuga eta beharrizan desberdinak modu sistematikoan kontuan hartzea, eta, horretarako, politika eta ekintza guztietan, maila guztietan eta horien plangintza-, egikaritze- eta ebaluazio-fase guztietan, desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko helburu eta jarduera espezifikoak txertatzea.

Aldatutako 4/2005 Legearen 19. artikuluan (1/2022 Legearen hogeigarren artikulua) xedatzen da generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioa egitea eta gizonen eta emakumeen arteko desberdintasunak ekidin eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzea. Eta 7. puntuan adierazten da xedapen orokorren izaera juridikoa duten planei, bereziki lurralde- eta hirigintza-planei, generoaren araberako eraginaren aldez aurreko ebaluazioa egin behar zaiela eta berdintasuna sustatzeko neurriak sartu behar direla. Hala ere, berezia denez, erregelamendu bidez zehaztuko da izapide hori egiteko modua.

Zehazki, aldatutako lege horren 46.1 artikuluak (1/2022 Legearen berrogeita laugarren artikulua) ezartzen duenez, euskal botere publikoek behar diren bitartekoak jarriko dituzte beren ingurumen, etxebizitza, hirigintza eta garraio arloko politikek eta programek genero-ikuspegia barneratzen dutela bermatzeko. Horretarako, besteak beste, honako gai hauek hartuko dira kontuan: pertsonen segurtasuna, etxeko lanak eta pertsonak zaintzea erraztea, bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa uztartzea erraztea, eta politika eta programa horiek diseinatzen eta gauzatzen emakumeek parte-hartze handiagoa izan dezaten sustatzea.

Xedapen orokorren proiektu guztiekin eta lege- edo erregelamendu-mailako arau juridikoen proiektuekin batera, generoaren araberako eraginari buruzko txostena aurkeztu behar

da. Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokor berriak, hirigintza-plangintzako dokumentu gisa, txosten hori izan behar du.

Bestalde, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (LAG) berrikusteko dokumentuak, 2019ko uztailaren 30ean behin betiko onartutakoak, genero-ikuspegia aitortzen du lurraldean eragina duen zeharkako gai gisa, irisgarritasun unibertsalarekin, klima-aldaketarekin, osasunarekin, euskararekin eta lurralde-harremanarekin batera. Horregatik, 30. Artikuluan genero-ikuspegiaren arloko zenbait jarraibide ezartzen ditu. Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoak genero-ikuspegia erabat integratu du 2019an onartutako Bultzatu 2050 Hiri Agendan.

Berdintasunaren arloko estatu-mailako arau-esparruan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Eragingarrirako Estatuko 3/2007 Legea, Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina onartzen duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretua edo NBEren Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda daude.

10.2. EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNA SUSTATZEKO HELBURUAK: GENERO-IKUSPEGIA HIRI-EREDUA DEFINITZEKO FUNTSEZKO PIEZA GISA TXERTATZEA.

Laudioko Hiri Antolamenduko Plan Orokor berriak hiri-eredu berriaren definizioan zaintzalanen hirigintza bere funtsezko elementu gisa sartu nahi du. “Zaintzaren hirigintza” integratzeak esan nahi du hiri-ereduan funtsezkoa dela espazio publikoak, ekipamenduak, etxebizitza eta abar eta jarduera produktibo eta erreproduktiboak uztartzen laguntzeko pentsatuta egotea, eta emakumeen premia espezifikoei erantzuna ematea, besteak beste, hiri-zerbitzuen segurtasunari edo irisgarritasunari dagokienez.

Genero-ikuspegidun plangintzak erdigunean jartzen ditu pertsonak hiria eta lurraldea planifikatzeko garaian, kontuan hartuta biztanleriaren eguneroko errealitateen aniztasuna, bereziki inguruneko baldintzen mende daudenen premiak, eguneroko bizitza garatzeko.

Ingurune inklusiboagoak, bidezkoagoak eta seguruagoak sortzea da helburua. Genero ikuspegiaren integraziotik ondorioztatzen den hiri-eredua, funtsean, hurbiltasunaren eta distantzia laburren printzipioa errazten duen hiri trinko eta dentsitate efizientearen eredua da.

Distantzia laburren printzipioak, dibertsitate funtzionalaren printzipioak eta egitura polizentrikoaren printzipioak Espainiako Hiri Agendak eta Bultzatu 2050 Hiri Agendak sustatzen duten hiri-eredua definitzen dute, genero-ikuspegia bere gain hartzearekin batera (lurzoruaren erabilerari buruzko erabakiak hartzerakoan herritarren eguneroko beharrei arreta handiagoa bermatzeko).

Printzipio horiek bere egiten ditu Plan Orokor berriak bere helburuetan, eta estrategia eta proposamen zehatzetan formalizatzen dira. Hala, Plan Orokorrak oinezko mugikortasunean eta garraio publikoan, dentsifikazio efizientean, erabileren nahasketan, espazio publikoaren kalitatean eta segurtasunean oinarritutako hiri-eredu bat ezarri nahi du, eta eguneroko erabilerarako ekipamenduen hornidura ona lortu, genero-ikuspegiaren eskakizunetatik abiatuta.

Aurrerapen honen arabera, auzo-eskala espazio-eremu egokia da antolamendu jasangarriaren printzipio horiek aldi berean aplikatzeko eta behar bezala hornitutako unitate funtzional bat lortzeko; azken batean, bizitzeko, erosteko, ikasteko, prestatzeko, sozializatzeko, lekualdatzeko, dibertitzeko edo atseden hartzeko leku bat izatea bizitzarako funtsezko alderdiak dira, eta hurbiltasun-eremu horien barruan eman eta gehienentzat irisgarriak izan behar dute.

Genero-ikuspegia hiri-ereduaren definizioan txertatzeko estrategia ezartzeko irizpide espezifikoak:

a) Sortzen diren espazio libre publikoak kalitatezkoak, seguruak eta inklusiboak direla ziurtatzea. Horretarako, parke eta lorategien diseinuan bizikidetza sustatu behar da, segurtasun-pertzepzioa areagotzeko.

b) Ziurtatzea eguneroko erabilerako hiri-ekipamendu eta -zerbitzuek irisgarritasun unibertsaleko arauak bete behar dituztela, bai barnean, bai ingurune hurbilean, eta zerbitzatzen duten hiri-eremuarekin lotuta.

c) Garraioko ekipamendu eta azpiegiturak inklusiboak direla eta zaintza-lanak errazten dituztela ziurtatzea.

d) Ekipamenduen funtzio-aniztasuna eta osagarritasuna sustatzea. Hainbat gizarte-talderi zuzendutako zaintza-zerbitzuen konbinazioa erraztu nahi da; askotariko zerbitzuak dituzten ekipamenduak. Horretarako, Auzoko Funtzio Anitzeko Ekipamenduaren kalifikazioa sortzea proposatzen da.

e) Hiri-lurzoruaren antolamendu xehatua ezartzen duen dokumentu osoan, emakumeentzako eremuak, ibilbideak eta puntu beltzak identifikatu behar dira, eta emakumeek espazio publikoa hobeto hautemateko eta bereganatzeko programa bat egin behar da.

f) Antolamendu xehatua ezartzen duen dokumentu osoak ahalbidetuko du hirian askotariko etxebizitza-tipologiak garatzea, eta malgutasunez egituratzea, familia baten etapetara egokitzeko.

g) Urbanizazio berriko eta eraberritzeko jarduketetan, errenta libreko etxebizitzaren eta babes-araubideren baten mendeko etxebizitzaren banaketan oreka bermatuko da, gizartearen nahasketa eta kohesio soziala bultzatzeko, egiturazko plangintzatik etxebizitza babestuaren gehiegizko pilaketa edo segregazio-faktore posibleak saihestuz.

h) Etxebizitza sozialen kokapen egokia bermatzea. Garapen-plangintzan eta birpartzelatze proiektuan, babes publikoko araubide bati atxikitako etxebizitzak edo kolektibo kalteberei zuzendutakoak, ahal dela, honako hauetatik hurbil kokatuko dira:

- Garraio publikoko geralekuak edo geltokiak.
- Zainketen mendekotasun handiena duten biztanleei zuzendutako eguneroko ekipamenduak.
- Bizikidetzarako espazio publikoak: haur-parkeak, lorategiak eta oinezkoentzako plazak, hurbileko saltokiak.

Era berean, babes publikoko araubideren bati atxikitako etxebizitza-erreserba barne hartzen duten bizitegi-erabilerako eraldaketa-jarduketetan, eremuaren eraikigarritasunaren zati bat hurbileko merkataritzara bideratzea xedatuko da.

i) Herritarrek maiz erabiltzen dituzten zentroen eta zuzkidura-eremuen inguruneak adikzioak sortzen dituzten jardueretatik babestea. Plan Orokorraren dokumentu osoak eragotzi egin behar du ausazko joko-aretoak, bingoak, kasinoak eta apustu-aretoak irekitzea edo instalatzea 500 metrotik beherako distantziara, parke, lorategi edo haurren jolas-eremuetatik, irakaskuntza-, osasun-, laguntza-, gizarte- eta kultura-ekipamendu publiko edo pribatuetatik, funtzio anitzeko ekipamenduetatik edo kirol-ekipamenduetatik, baldin eta planeamenduan halakoak badira edo dagokion zonakatzean baimenduta badaude.

j) Garraio publikoko geralekuen diseinua eta egokitzapena emakumeen ikuspegiaren eta beharren arabera egingo da, eta argiztapen ona izan beharko dute, bai eta ingurutik eta ingurunearekiko ikusizko kontrola ahalbidetzen duten diseinua ere, pertsonak eguraldi txarretik babesteko aukera ematen duten elementuak, eserleku ergonomikoak, erabiltzaile guztientzako egokitutako seinaleak eta laguntza eskatzeko edo larrialdi baten berri emateko gailuak.

k) Espazio libre publikoak eta bideak urbanizatzeko proiektuek argiztapen egokia eta intentsitate nahikoa bermatu behar dute, batez ere bigarren mailako kaleetan, lurpeko pasabideetan eta jenderik gabeko eremuetan

Azkenik, Plan Orokorraren dokumentu osoa eta hura garatzeko tresnak onartzeko partehartze publikoaren faseetan genero-ikuspegia txertatzen dela ziurtatu behar da.

Laburbilduz, genero-ikuspegiaren eta gizarte-kohesioaren eskakizunek, Laudioko HAPO berriaren hiri- eta lurralde-eredu berria baldintzatzeaz gain, ondoriozko antolamendu-eredua bera ere osatzen dute

10.3. HAPOREN GENEROAREN ARABERAKO ERAGINAREN EBALUAZIOARI BURUZKO LEHEN HURBILKETA

Generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioak HAPOn proiektatutako jarduerek izan ditzaketen ondorio positiboak edo kontrakoak aztertu behar ditu, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko arautu edo esku hartu nahi den gizarte-testuinguruan. Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen “Genero eraginari buruzko txostenak egiteko gida” izenekoaren jarraibideen arabera, genero-ikuspegitik aztertuko dira:

1. PLANAREN ONURAK EDO EMAITZAK

Galdera honi erantzuten saiatuko gara: aurreikusten al da etorkizuneko arau edo administrazio-egintzaren ondoriozko onuretan edo emaitzetan emakumeen eta gizonen presentziak lagunduko duela sektoreko desberdintasunak murrizten?

Ezin bestela izan, Plan Orokor berriaren helburua Laudioko hirigintza-erregimena hurrengo urteetarako (16 urte inguru) zehaztea da. Bere proposamenek eragin zuzena izango dute herrian bizi eta lan egiten duten pertsonengan (emakumeak, gizonak, adinekoak, haurrak...), zehazki, beren bizi-kalitatean, baliabideak eta/edo horiek ezarri eta garatzen diren espazio eta eraikinak eskuratzean (etxebizitza, lana, hezkuntza, osasuna, aisia, kultura, kirola, natura, merkataritza...) eta abarretan.

Ondorio horietarako, hirigintza-plangintzak kontuan hartu behar du gizonak eta emakumeak egoera desberdinetan daudela edo egon daitezkeela esleitutako eta/edo beren gain hartutako genero-rolen arabera, dauden desberdintasunak minimizatzeko edo ez areagotzeko. Hori dela eta, emakumeen eta gizonen berdintasunari lotutako helburuak Plan Orokorrean sartzeak desberdintasun horiek pixkanaka murrizten lagun dezake.

Hori bai, Planaren proposamenak benetan eta eraginkortasunez gauzatzeko, eta Planetik eratorritako onurak edo emaitzak emakumeengana eta gizonengana hedatzeko, beharrezkoa da horiek osatzea, garatzea eta gauzatzea neurri, jarduera, plan eta proiektuen multzo dibertsifikatu baten bidez. Neurri, jarduera, plan eta proiektu horiek, era berean, honako hauek eskatzen dituzte, besteak beste:

a) Administrazioen arteko lankidetza eta elkarlana, administrazio guztien (Administrazio Zentrala, Eusko Jaurlaritza, Gipuzkoako Foru Aldundia, Udala) eta eragindako erakunde publikoen parte-hartze koordinatuaren bidez.

b) Udaleko sail eta zerbitzuen baterako esku-hartze bateratua.

c) Administrazio, erakunde publiko, sail eta abar horietako bakoitzaren eskumenak eta esku hartzeko politikak garatzea eta gauzatzea, Plan Orokorrean ezarritako helburu eta irizpide materialekin, programazioarekin eta abarrekin bat etorriz, horietako bakoitzak egoki diren planak, proiektuak, inbertsio-erabakiak eta abar egin eta hartuz.

2. BALIABIDEAK ESKURATZEKO AUKERA HOBETZEA

Orain galdera hau da: aurreikusten al da etorkizuneko arauak edo administrazio-egintzak desagerraraziko edo, gutxienez, murriztuko dituela baliabideak eskuratzeari dagokionez dauden desberdintasunak?

Gaur egun, esleitutako eta/edo onartutako genero-rolen ondorioz, pertsonek premia eta/edo ikuspegi desberdinak dituzte lurraldearen erabilerari, hiri-espazioari eta horietan gauzatzen diren baliabideei dagokienez. Hona hemen ikuspegi edo jarrera desberdin horien premisa edo arrazoi batzuk:

a) **Lanaren sexu-banaketa, ordaindu gabeko lanari dagokionez emakumeek eta gizonek duten posizio desberdina barnean hartuta. Eremu pribatuan egiten diren lan guztiek osatzen dute, eta helduek konpentsazio ekonomikorik gabe egiten dituzte,** adingabeak eta mendeko adinekoak zaintzeko eta etxea mantentzeko (etxea, seme-alabak, senide gaixoak eta adinekoak zaintzea, eta abar, eta, azken batean, eguneroko bizitza mantentzea). Besteak beste, honako jarraibide hauek bete behar dira:

- Gehienak emakumeek egiten dituzte (gizonek oraindik ere zeregin horien zati bat soilik hartzen dute beren gain).

- Lan erreproduktiboarekin lotutako zereginak egiten diren lekuetan egiten dira: hezkuntza, osasuna, kirola, aisialdia, erosketa, administrazio-izapideak eta -kudeaketak, etab.

- Leku horietara joateko, lan horiek egiten dituzten pertsonek garraio-sistemak erabili behar dituzte, zeregin bakoitzak eskatzen dituen ordutegi eta denboretan, egunean, astean edo hilabetean zehar.

Zeregin horiek guztiak egitea, beraz, konplexua da. Eta are gehiago, gainera, enplegu ordaindua duten pertsonentzat, zeregin horiek eta enplegu hori fisikoki eskuratzea bateragarri egin behar baitira. Horrek guztiak esan nahi du emakumeek eta gizonek modu desberdinean erabiltzen dutela denbora, baita espazioa ere, beren eguneroko bizitzan bereganatutako genero-rolak kontuan hartuta.

b) **Eguneroko bizitzari eta horrek dakarren zeregin-kateari dagokienez, pertsonen eguneroko premiak aldatu egiten dira egunean, astean edo hilabetean egiten dituzten edo egin behar dituzten zereginen arabera.** Jakina, errealitate horrek baldintzatu egiten du hiri- edo landa-espazioaren erabilera aipatutako denbora-zikloetan. Horrek garrantzi berezia du lan-karga bikoitza (ordaindua eta ordaindu gabea) duten pertsonengan; izan ere, eguneroko bizitzako jarduerek eguneroko aldizkakotasunak dituzte, baina baita astekoak eta hilekoak ere; gainera, zereginen kateak, askotan, desberdinak dira asteko egun desberdinetan. Horrek guztiak (bereziki ordaindutako enplegua eta zaintza-lana uztartzen dituzten pertsonen eguneroko zereginen katetik eratorritako premia espezifikoak) eragin zuzena du hirigintzak eragindako hainbat sektore-eremutan: mugikortasuna, ekipamenduak, lantokiak, merkataritza, etxebizitza, espazio libreak... Horregatik, premia horiek kontuan hartu behar dira hirigintza-plangintzan.

c) Segurtasunarekin eta segurtasunik ezarekin lotutako arrazoiek mugatu eta/edo baldintzatu egiten dute emakumeek hiri-eremua erabiltzea, eta, zehazki, sexu-erasoak eta beste indarkeria-mota batzuk jasateko arriskua dago, pertsonaren garapen osoa eta hiriondasunak eta -zerbitzuak erabiltzeko eskubidea baldintzatu edo oztopatuz.

d) Hiri-ondasunak eta -zerbitzuak eskuratzeko aukera emakumeen pobrezia erlatibo handiagoak ere baldintzatzen du (hala badagokio, beste faktore batzuekin osatuta: familiakargak, arraza, adina, genero-indarkeria).

Faktore horiek guztiek eragina dute espazioan, eta hirigintza-plangintzak (berez eta/edo garatzeko, egikaritzeko eta abarrerako sustatu beharreko plan eta proiektuen bidez) kontuan hartu behar ditu.

Hiri-plangintzan genero-ikuspegia txertatzeak esan nahi du, funtsean, etxebizitzen antolamenduari, jarduera ekonomikoetarako espazioei, zuzkidurei, mugikortasunari eta abarri dagokienez proposatzen den eredua zehazteko orduan, erantzukizun bikoitza hartzen duten pertsonei gaitasuna eman behar zaiela, hau da, bateragarri egin behar dituztela ordaindutako enplegua eta bi jardueretan egin beharreko zaintza-lanak, ahalik eta ahalegin eta zailtasun txikienarekin, eta erraztasunak eman behar zaizkiela enplegurako eta bizitzari eusteko behar diren ekipamenduetarako sarbidea izateko, gutxieneko denbora-tarteetan, erosotasun- eta segurtasun-baldintzetan, eta kostu ekonomiko onargarriekin, hiri eta lurralde bidezkoagoak eta seguruagoak sortzeko, herritar guztien bizi-kalitatea hobetuko dutenak.

Helburu horiei hobekien erantzuten dien hiri-eredua, aurreratu den bezala, Laudioko HAPO berriak lortu nahi duen eredua da, eta horren alde egiten du: herri trinkoa, kualitatiboki eta kuantitatiboki trinkoa, distantzia laburrekoa eta hurbiltasunekoa, mugikortasun jasangarriko sistema ona duena, espazio publiko eta garraio seguruak eta kalitatezkoak dituena, erabilerak nahastuta dituena, eta auzoetan ekipamendu-sistema bat duena, mendeko adingabeak eta adinekoak zaintzeko beharrezkoak direnak barne hartzen dituena, ohiko asistentzia-, eskola-, osasun-, hezkuntza-, kirol- eta kultura-ekipamenduez gain.

Baina**, era berean, ohartarazi behar da hasierako galderaren erantzun erreala eta eraginkorra ez dagoela soilik HAPO berriaren mende. Hori bai, baliabide horiek antolatzeko hiri-eredu bat zehaztea dagokio, erantzun egokia emateko.** Hortik aurrera, erantzun horrek aurreko 1. puntuan aipatutako erabaki, neurri, proiektu eta abarren multzoa hartzea eta aktibatzea eskatzen du, honako hauek barne:

- Eragindako administrazio guztien esku-hartze aktiboa eta koordinatua.
- Antolatutako etxebizitzak garatzeko eta gauzatzeko politikak arlo horretan planteatutako helburuetara egokitzea.
- Garapeneko hirigintza-planak eta urbanizazio-proiektuak planifikatzea eta gauzatzea, azaldutako helburuekin bat etorriz.
- Udalerriko auzoetan hurbiltasun-zerbitzuak (ekipamenduak, merkataritza, mugikortasuna) benetan eta eraginkortasunez ezartzeko eta mantentzeko beharrezkoak diren neurriak aktibatzea eta gauzatzea.

3. ORDEZKARITZA ERABAKIAK HARTZEAN

Honako galdera hau egiten zaigu: Erabakiak hartzeari dagokionez, etorkizuneko arauak edo administrazio-egintzak aurreikusten al du emakumeen eta gizonen ordezkaritza orekatua edo, gutxienez, eremuan duten presentziaren antzeko ordezkaritza?

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra udaleko hirigintza-tresna bat da, eta haren prestaketa eta izapidetzea indarreko lege-xedapenetan ezarritako irizpideetara egokitu behar da (Lurzoruari buruzko 2/2006 Legea, 1985eko Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legea, 2013ko Toki Administrazioaren Arrazionalizazio eta Iraunkortasunari buruzko Legea, etab.).

Lege-xedapen horiek Udalak Plana izapidetzeko eta onartzeko irizpideak zehazten dituzte, baita beste administrazio eta erakunde publiko batzuek (Eusko Jaurlaritza, Bizkaiko Foru Aldundia eta Administrazio Zentrala, hainbat instantzia eta eskumenetatik) prozesu horretan esku hartzeko irizpideak ere. Horri dagokionez, Planak araututako esparru batean jarduten du, eta bere edukitik eta proposamenetatik ezin da inola ere eragin hura onartzeari buruzko erabakiak hartzean eta/edo erabaki horiek hartzeko organoetan emakumeen eta gizonen ordezkaritza eta presentziari dagokionez.

Nolanahi ere, eta osagarri gisa, jarraian aipatzen diren gaiak behar bezala nabarmendu behar dira:

- Plangintzaren arlo teknikoan, erredakzio-taldearen aldetik, emakumeak daude erabakiak hartzerakoan inbrikatuta.

- Hizkuntza- eta komunikazio-arloan, lanpostu publikoak eta pribatuak ere betetzen dituzte.

- Partaidetzaren eremu teknikoan, Hiritik-At Koop-ek garatzen duen eremuan, emakume guztien erdia baino gehiago dira.

- Parte-hartzean garatutako eztabaidari dagokionez, gaikako mahaien lehen txostenean jasotzen den bezala, emakumeen proportzioa egokia izan da (apur bat txikiagoa bada ere). Generoaren gaia zeharkakoa izan da orain arte garatutako jardunaldietan jorratu diren ardatz tematiko guztietan.

4. ARAU SOZIALAK GAINDITZEA EDO ALDATZEA

¿ **Aurreikusten al da etorkizuneko arauan edo administrazio-egintzan planteatutako helburuak eta neurriak lagungarriak izango direla emakumeei eta gizonei egozten zaizkien gizarte-arauak edo balioak gainditzeko edo aldatzeko?**

HAPO berriak, besteak beste, jarraian azalduko diren bi proposamen edo neurri motak planteatuko ditu, emakumeei eta gizonei esleitutako arau sozialak edo balioak gainditzen edo aldatzen laguntzeko.

Alde batetik, hiri-eredu kualitatiboki eta kuantitatiboki trinkoa, distantzia laburrekoa eta hurbiltasunekoa, mugikortasun jasangarriko eta seguruko sistema ona, espazio publiko seguruak eta kalitatezkoak, erabilerak nahastuta, auzoetan ekipamendu-sistema bat eta abar izatearen aldeko apustu argi eta garbia. Helburu horiek lortzeko eredurik egokiena da. **Apustu hori desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko proposamen eta neurrietan gauzatuko da, eta HAPO berriaren Hasierako Onespenaren dokumentuarekin batera aurkeztuko den dokumentuaren epigrafe batean berariaz jasoko dira.** Eta, bestetik, zenbait gidalerro eta neurri zehaztea, gero horiek etxebizitza-planetan, urbanizazio-proiektuetan eta abarretan sartu eta/edo garatzeko. Modu osagarrian edo Plan Orokorra garatzeko eta/edo horien arabera lantzeko.

5. ARAUAK ETA BESTE TRESNA JURIDIKO BATZUK BETETZEA.

“Generoaren araberako eraginari buruzko txostenak egiteko gida” -n proposatzen da atal honetan galdera honi erantzun behar zaiola: ermatzen al da diskriminazioa saihesteko eta berdintasuna sustatzeko arauak eta beste tresna juridiko batzuk beteko direla eta horiek hobetzea aurreikusten al da?

HAPO berria hainbat xedapenek osatutako lege-esparruan sustatzen da. Xedapen horiek dokumentu honen 1. epigrafean aipatu dira, eta, beraz, bere proposamenak berdintasunerako legezko helburu eta irizpide horietara egokitu behar dira. Aipatu den bezala, horiek lantzeko eta zehazteko premisetako batzuk dira.

Nolanahi ere**, orain arte azaldutakoaren osagarri gisa, generoaren araberako eraginaren ebaluazioaren ikuspegitik, beharrezkotzat jotzen da, HAPO garatzeko eta osatzeko, beharrezkoak diren beste neurri batzuk sustatzea**, besteak beste:

a) **Informazioa biltzeko sistemetan genero-ikuspegia sartzea, Plana onartu ondoren** aldagai hori kontuan har dadin egoeraren ezagutzari eta azterketari eta dagozkion diagnostikoak egiteari dagokionez.

b) **Udalerriko auzoetan zentralitateak mantentzeko eta/edo sustatzeko egokitzat jotzen diren planak eta/edo proiektuak egitea**, hurbiltasun-zerbitzuekin lotutakoak barne (merkataritza, ekipamenduak, etab.).

c) **Etxebizitza publikoa garatzeko, gauzatzeko, esleitzeko eta abarretarako planak generoikuspegiari zenbateraino egokitzen zaizkion aztertzea.**

d) **Urbanizazio-proiektuak egiteko** jarraibideak eta/edo **protokoloa** zehaztea, **generoikuspegira egokitzeari begira.**

e) **Herria eta auzoak genero-ikuspegitik aztertzeko lanei jarraipena ematea**, eta, gainera, herriko auzoetan hiri-zentralitateak sortzearekin eta mantentzearekin lotutako helburuak benetan eta eraginkortasunez gauzatzearekin zerikusia duten gaietara zabaltzea.

AM. 11 /

ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOARI BURUZ. AURRETIKO AURRERAPENA

11.1. SARRERA

Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legeak 7. artikuluaren 7. apartatuan hau ezartzen du: "Udalerrien egoera soziolinguistikoan eragina izan dezaketen proiektuak edo planak onartzeko prozeduran, euskararen erabileraren normalizazioan izan dezaketen eragina ebaluatuko da, eta ebaluazio horren ondorioz egokitzat jotzen diren neurriak proposatuko dira".

Manu horiek garatzeko, azaroaren 19ko 179/2019 Dekretua onartu zen, Euskadiko tokierakundeetan hizkuntza ofizialen erabilera instituzionala eta administratiboa normalizatzeari buruzkoa.

Dekretu honen seigarren kapitulua planen eta proiektuen hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzkoa da, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 7. artikuluko 7. paragrafoa garatuz. Tresna honen bidez, Dekretu honen 50. artikuluan aipatzen diren udal-eskumeneko planek eta proiektuek euskararen eta gaztelaniaren erabileran izan dezaketen eragina aztertu eta ebaluatu nahi da; besteak beste, hiri-antolamenduko plan orokorrek izan dezaketena. Horrela, balizko hizkuntza-inpaktuei aurrea hartu nahi zaie, eta balizko inpaktu negatiboak zuzentzeko edo minimizatzeko neurriak proposatu, baita kasu bakoitzean egokienak diren exekuzio-aukerak bilatu ere. Lortu nahi den helburua ahalik eta aukerarik onena hartzea da, planak edo proiektuak hizkuntzen erabileraren normalizazioan dituen ondorioak baloratuz.

Eragin lingusitikoaren ebaluazioak ikuspegi irekia hartzen du, arrazoizkoa dena bai administrazio-jarduera sinplifikatzeko printzipioaren ikuspegitik, bai hizkuntza-politikako tresna gisa duen eraginkortasunaren ikuspegitik.

Gai honetan ere udalerri bakoitzari tarte zabala bermatzea erabaki da, gutxieneko irizpide batzuk oinarri hartuta, hizkuntza-normalizazioaren arloan duen erantzukizuna egokien irizten dion moduan bete dezan. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioak udalerriei apreziazio- eta baloraziotarte handia bermatzen die, eta, beraz, sistema malgu bat ahalbidetzen zaie plangintzarako eta programaziorako hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioaren onurez baliatu nahi duten udalerriei.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txostena nahitaezkoa da, eta planak edo proiektuak euskararen erabileraren normalizazioan izan dezakeen eragina zehaztuko du, eta, hala badagokio, eragin negatiboak zuzentzeko eta konpentsatzeko neurri egokiak proposatuko ditu.

179/2019 Dekretuaren 54. artikuluan, hizkuntza-inpaktuari buruzko azterlanetan ikertu beharreko edukiak ezartzen dira. Honako alderdiak aztertzen dira:

a. Planaren edo proiektuaren deskribapen orokorra eta haren garapenari buruzko aurreikuspenak.

b. Eragin linguistikoaren intentsitatearen kalkulua. Eraginaren intentsitatea kalkulatzeko, honako aldagai hauek hartuko dira kontuan:

- Bizitza sozial eta kulturalean duen eragina.
- Herritarren edo bisitarien hizkuntza-ezagutza.
- Herritarren edo bisitarien hizkuntza-erabilera.
- Jardueraren edo zerbitzuaren eremuko komunikazioa.
- Eragin-eremuko hizkuntza-paisaia.
- Jardueraren edo zerbitzuaren eremuko hizkuntza-eskaintza.

c. Funtsezko alderdien azterketa. Azterketa horretan, alderdi hauek hartuko dira kontuan:

- Planaren edo proiektuaren izaerarekin zerikusia dutenak.
- Planaren edo proiektuaren denbora- eta espazio-dimentsioarekin lotutakoak.
- Kokapenarekin lotutakoak.
- Aurreikusitako hizkuntza-erabilerarako irizpideekin lotutakoak.

d. Konpentsazio-neurriak.

e. Neurri zuzentzaileak.

HAPOa onartzeko prozedura substantiboaren jendaurreko informazio-aldian, eragin linguistukoaren azterlana ere izapide bera egin behar da. Eta jendaurreko informazioaren izapide horretan, udalak kontsulta egin behar die Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari eta interesdunei. Kontsultak jakinarazpen bidez egingo dira. Jakinarazpen horretan, gutxienez, honako informazio hau jasoko da:

a. Hizkuntza-inpaktuaren azterketa, edo non kontsultatu daitekeen.
b. Txostenak eta ebaluazioak zein organori bidali behar zaizkion.
c. HAPOri buruzko informazio garrantzitsua eskuratzeko moduak.

Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailak 30 egun balioduneko epea du eragin linguistikoaren ebaluazioari buruzko txostena egiteko. Txosten horretan, alderdi hauek jaso behar dira:

a. Planaren edo proiektuaren sustatzailearen eta organo substantiboaren identifikazioa, eta plan edo proiektuaren deskribapena.

b. Jendaurreko informazioaren izapidearen eta Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari eta interesdunei egindako kontsulten emaitzen laburpena, eta nola hartu diren kontuan.

c. Eragin linguistikoaren ebaluazioaz arduratzen den udal-organoak egindako azterketa teknikoaren laburpena.

d. Hala badagokio, ezarri beharreko baldintzak eta euskararen erabileraren normalizazioaren gaineko ondorio kaltegarriak prebenitzeko, zuzentzeko eta, hala badagokio, konpentsatzeko neurriak.

e. Jarraipen-sistema eta, hala badagokio, jarraipen-batzorde bat sortzea.

Eragin linguistikoari ebaluazioari buruzko txostena HAPO onartzeko prozedura substantiboan sartu behar da.

Bestalde, dekretuaren hirugarren xedapen gehigarrian proposatzen zen ebaluaziometodologia bat garatzea, bai eta tresna informatikoak ere, inpaktu-azterlan horiek formulatzen laguntzeko. Horretarako, Eusko Jaurlaritzak bi aplikazio informatiko prestatu ditu; eta UEMAk (Udalerri Euskaldunen Mankomunitatea) erreferentziako dokumentu (ELE) bat (ELE: Eragin Linguistikoa Ebaluatzeko tresna), hizkuntza-ebaluazioa egiteko gida gisa balio duena.

ELE tresna hori erreferentziatzat hartuta, Eragin Linguistikoaren Txostena batez ere udalerrian dauden euskaldunen ehunekoaren eta azken urteetan izandako migraziomugimenduen ebaluazioan oinarrituko dela zehazten da. Mugimendu horien arabera kalkulatu beharko da euskaldunen migrazio-saldoa (beste udalerrietatik datorren euskaldunen kopuruaren eta emigratzen duenaren arteko aldea). Horrela, planaren proposamenei dagokienez, euskararen erabilerak izango duen bilakaeraren zenbatespenak egin ahal izango dira.

Hizkuntza-inpaktuaren txostena, plan berriaren proposamenek Laudioko euskararen erabileran izango duten eragina neurtuko duena, hasierako onespenaren fasean idatziko da, une horretan garatzen baitira hautatutako antolamendu-proposamenak, eta une horretan zehazten baita harekin batera doan arau-testua. Ordura arte, ez dago behar besteko zehaztasunik planak euskararen erabileran izango duen eragina baloratu ahal izateko.

Hala ere, aurrerapen-fase honetan lurralde-ereduaren hipotesi bat planteatzen da, zenbait alternatiba aztertu ondoren aukeratua, hizkuntza-inpaktuaren aurretiazko ebaluazio hau idazteko oinarritzat hartuta, zehazteko ea HAPOk eraginik izan dezakeen udalerriko euskararen erabileran, eta ea inpaktu hori positiboa edo negatiboa izango den.

11.2. LAUDIOKO EUSKARAREN OINARRIZKO AZTERKETA

Euskarak, Euskal Herriko antzinako hizkuntza denak, bere erabileran eta ezagutzan aldaketak izan ditu hainbat udalerritan. Laudioren kasuan, Soziolinguistika Klusterraren datuen arabera, neurketak egin dira 2001. eta 2011. urteetan udalerriko kaleetan euskararen benetako erabilera ebaluatzeko. Ebaluazio horiek funtsezkoak dira euskarak biztanleen eguneroko bizitzan izan duen bilakaera eta presentzia ulertzeko.

Lurraldeka, Araban gorakada nabarmena izan da elebidunen proportzioan azken hamarkadetan. 1986an, Arabako elebidunak % 6,7 ziren, eta 2016an, berriz, % 28,5. Hazkunde horrek eskualdean euskara sustatzeko eta irakasteko ahaleginak islatzen ditu.

Laudioko kaleetan euskararen erabilera neurtzeko 2021ean Soziolinguistika Klusterrak egin zuen azterketan (Hizkuntza erabileren kale neurketa: Laudio, 2021), ondorio hauek atera daitezke:

- Herriko kaleetan 20 pertsonatik bat (% 4,6) euskaraz ari zen; % 93,5 gaztelaniaz; % 0,1 frantsesez; eta % 1,8 beste hizkuntza batzuetan.

- Laudion, euskararen kaleko erabilerak lau puntu baino pixka bat gehiago egin du behera 2011tik 2021era, eta horrek irauli egin du lehendik zegoen joera.

- Euskararen erabilerari buruzko datuetan ez da alderik ikusi emakumeen eta gizonen artean.

- Adin-taldeei dagokienez, heldu gazteek hitz egiten dute gehien euskaraz Laudion (% 8,2). Eta, haurren erabilera datu horretatik oso gertu dago (% 7,1). Gainerako adinetan, datuak txikiagoak dira: heldu zaharragoak eta gazteak % 3,3 eta adinekoak % 1. Beraz, kontuan izan behar da haur eta heldu gazteen arteko harremanetan euskararen aldeko joera nagusi bat egon daitekeela.

- Hala berresten da adin bereko pertsonen arteko elkarrizketetan, ikerketak orain arte agerian utzi ez den informazio interesgarria erakutsi baitu. Hau da, kasu guztietan euskaraz gehiago hitz egiten dute adin ezberdinetako taldeetan; haurren eta helduen arteko harremanetan gertatda hori. Oro har, adin desberdinetako taldeetan baino gutxiago erabiltzen da euskara adin berekoen artean.

- Hurrengo urteetako bilakaerari begiratzeko orduan, garrantzitsua izango da haur eta heldu gazteen joerei erreparatzea.

- Hala ere, gogoratu behar da euskaldunen egungo hizkuntza-eskakizuna ez datorrela bat garai bateko euskaldunen hizkuntza-eskakizun ohikoenarekin. Horregatik, kanpokotasunak gorabehera, horien guztien hizkuntza-erraztasuna, euskaraz lasai hitz egiteko aukerak eta euskarazko sozializazioa zaindu behar dira, bai eta euskararekiko identifikazioa, irudiak eta jarrerak ere.

Bestalde, euskararen erabilera mugatua da oraindik Gasteiz bezalako hiriguneetan. Datu berrien arabera, biztanleriaren % 2,5ek baino ez du euskara ohiko moduan erabiltzen, hau da, hiriko 250.000 biztanleetatik 6.000 inguruk.

Laburbilduz, Araban euskarazko hizkuntza-trebakuntzan aurrerapenak izan diren arren, Laudio bezalako udalerrietan eta hiri-eremu zabalagoetan hizkuntzaren eguneroko erabilerak erronka nabarmenak ditu. Funtsezkoa da komunitatearen eguneroko bizitzan euskararen ikaskuntza eta erabilera aktiboa sustatzen duten politikak eta programak ezartzen jarraitzea.

11.3. HAPOREN ERAGINA EUSKARAN. ONDORIOAK

Prozesuaren zein fasetan gauden kontuan hartuta, Aurrerapen hau onartzen denetik aurrera, Hizkuntza Eraginaren Azterketaren Irismenari buruzko Dokumentua egiteko unea izango da, eta horrek zehaztuko du Hizkuntza Inpaktuaren Ebaluazioa egitea beharrezkoa den ala ez.

Irismen-dokumentua egiteko, Eusko Jaurlaritzak eta UEMAk (UDALERRI EUSKALDUNEN MANKOMUNITATEA) garatutako tresnak erabiliko dira oinarri gisa. Bertan, galdera estandarizatu batzuk planteatzen dira, eta, jasotako erantzunetan oinarrituta, planak edo proiektuak euskararen erabileraren normalizazioan eraginik ez duela ondorioztatuko da, edo, bestela, planak edo proiektuak euskararen erabileraren normalizazioan eragina duela ondorioztatuko da. Kasu horretan, zenbait neurri hartu beharko dira ondorio horiek arintzeko.

Ondoren, irismen-dokumentuak zehazten badu HAPOk eragin negatiboa duela Laudioko euskararen erabileran, eta, aldi berean, hasierako onespenerako aurkeztuko den HAPO diseinatzen bada, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa egin beharko da. Dokumentu hori herritarrei aurkeztu beharko zaie ekarpenak egin ditzaten, eta Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikako Sailari bidali beharko zaio, hark ere bere gogoetak eta ekarpenak egin ditzan. Azkenik, HAPOren behin betiko edo amaierako bertsioarekin batera onartuko da.

AM. 12/

JASANGARRITASUN ENERGETIKOARI BURUZKO TXOSTENAREN EDUKIAREN PROPOSAMENA

12.1. SARRERA ETA ARAU-OINARRIAK

Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legearen xedea etxebizitza- eta ekoizpen-jardueretan aurrezpen eta efizientzia energetikoko neurriak bultzatzea da, eta, horrekin batera, energia berriztagarriak sustatzea eta ezartzea euskal administrazio publikoetan eta sektore pribatuan. Legearen helburu nagusiak 5. artikuluan azaltzen dira, energia-politiketarako ekintza-printzipioak ezartzen dituena, zehazki h) eta i) ataletan. Horiek lotura estua dute jasangarritasun energetikoari buruzko betekizunekin:

h) Energiaren erabilerak ingurumenean eta lurraldean dituen inpaktuak aurreikustea eta mugatzea, energia aurreztuta eta erabilera efizienteagoa ahalbidetzen duten teknikak eta teknologiak erabilita; horrela, berotegi-efektuko gasen isurketak gutxituko dira.

i) Jasangarritasun energetikoak berekin dakartzan betekizunak politika publikoetan sartzea, eta, bereziki, lurraldearen antolamenduan, hirigintzan, etxebizitzan, garraioetan, industrian eta energian.

II. tituluko I. kapituluak jasangarritasun energetikoa lurralde-antolamenduan eta hirigintzan integratzeko betebeharra ezartzen du, Hiri Antolamenduko Plan Orokorrak barne. Plan horiek jasangarritasun energetikoari buruzko azterketa bat jaso beharko dute, proposatzen duten hirigintza-plangintzari dagokionez, hori betetzeko beharrezkoak diren mugikortasunerako eta garraiorako azpiegiturekin batera. Ildo horretan, ingurumen-ebaluazio estrategikoko prozeduren mende dauden lurralde-antolamenduko eta hirigintzako tresnek jasangarritasun energetikoaren azterketa bat jasoko dute ingurumen-ebaluazioaren prozeduraren barruan.

Bestalde, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legeak Hirigintzaren Printzipio Orokorrak ezartzen ditu II. Kapituluan, energia berriztagarrien erabilera eta aprobetxamendua, eraginkortasun energetikoa, hondakinen ekoizpena minimizatzea eta baliabide naturalak aurreztea sustatzeko hiri-sistemetan, eta bereziki hirietan.

Laudioko HAPOari eta aurreikusitako hirigintza-garapenetarako jasangarritasun energetikoaren irizpideak betetzeari dagokienez, honako alderdi hauek justifikatu behar dira:

- Jasangarritasun energetikoaren eskakizunetara egokitzearen ebaluazioa.
- Eraikinetan eta azpiegituretan energia berriztagarrien ezarpena ebaluatzea.

- Energia-kontsumoaren ondorioetarako mugikortasunaren azterketa, garraio publikoaren erabilera, motorizatu gabeko mugikortasuna eta hiri barruko joan-etorrien hurbiltasuna sustatzeko estrategiak barne.

- Kanpoko argiteria publikoa aztertzea, espazio publiko bakoitzerako argiztapen-maila eta -denbora optimoak ebaluatzeko.

Azken batean, hiriek garapen jasangarria lor dezaten, hiri-plangintzaren fase guztietan **eraginkortasun energetikoa** bermatuko duten prebentzio- eta zuzenketa-neurriak ezartzea ezinbestekoa da. Udalerriek ziurtatu behar dute beren HAPOek jarraibide argiak dituztela gai hauei buruz:

- Energia-kontsumoa murriztea, hiri-berroneratzearen, energia berriztagarriak integratzearen eta mugikortasun jasangarria sustatzearen bidez.

- Jasangarritasun energetikoari buruzko nazioko eta eskualdeko araudiak betetzea.

- FHerritarrengan **energia-kultura** sustatzea, kontsumo arduratsuko ohiturak eta teknologia garbien erabilera sustatuz.

Jasangarritasun energetikoaren ikuspegi integral batek, hiriaren errendimendu energetikoa hobetzeaz gain, klima-aldaketaren aurkako borrokan ere laguntzen du, hiriko bizi-kalitatea hobetzen du eta udalerrientzako etorkizun erresilienteagoa eta jasangarriagoa ziurtatzen du.

12.2. JASANGARRITASUN ENERGETIKOAREN ESKAKIZUNETARA EGOKITZEAREN EBALUAZIOA

Hiri-plangintzak **hiri-eredu trinko eta eraginkor** bat lehenetsi behar du, lurzoru berrien kontsumoa mugatuko duena eta jada finkatuta dauden hiri-eremuak ahalik eta gehien aprobetxatuko dituena. Printzipio hori honela aplika daiteke:

- **Hiri-berroneratzea eta dentsifikazioa**: hirigintza-hazkundea degradatutako edo gutxiegi erabilitako eremuak berroneratzean oinarritu behar da, landa-lurzoruak urbanizatzeko beharra murriztuz. Dauden espazioen dentsifikazioak lurralde-aztarna minimizatzen eta eraginkortasun energetikoa hobetzen laguntzen du.

- **Lurzoruaren kontsumoa optimizatzea**: hazkunde-proposamenek lurzoruaren erabilera arrazionala bermatu behar dute, hiri-aztarnaren hedapen neurrigabea ez dakarten esku-hartzeak lehenetsiz. Ikuspegi horrek baliabideen erabilera eraginkorragoa egitea bai eta natura- eta paisaia-ingurunearekiko integrazio hobeagoa bultzatzen du.

Hiri-eredu trinkoak energia-eskaria murrizten laguntzen du, azpiegiturak eta zerbitzuak optimizatuz, baita garraioaren eta beste hiri-erabilera batzuen ondoriozko emisioak mugatuz.

12.3. ENERGIA BERRIZTAGARRIAK ERAIKINETAN ETA AZPIEGITURETAN SARTZEA

Energia berriztagarriko sistemak eraikinetan eta beste hiri-azpiegitura batzuetan ezartzea funtsezko euskarria da jasangarritasun energetikoko edozein planetarako. Udalerriek teknologia garbi eta berriztagarrien erabilera sustatu behar dute, honako neurri hauen bidez:

- **Gutxieneko kalifikazio energetikoa**: eraikin berriek eta lehendik daudenen handitzeek, gutxienez, B motako kalifikazio energetikoa lortu behar dute, eraginkortasun energetikoa bermatuz, bai bere eraikuntzan, bai operazioan.

- **Eguzki-energia**: eguzki-bilketako sistemak aurrez instalatzea gomendatzen da, hala nola panel fotovoltaikoak sabaietan edo teilatuetan jartzea, energia elektrikoa eta ur bero sanitarioa hornitzeko. Instalazio horiek eguzki-orientazioa ahalik eta gehien aprobetxatu behar dute, elektrizitate- eta berokuntza-kontsumoa murrizteko.

- **Eraikuntza-material eraginkorrak**: inpaktu energetiko txikiko materialen erabilerari lehentasuna eman behar zaio, bereziki energia berriztagarrien bidez sortutakoei edo isolamendu termiko handia dutenei. Horrek eraikinen eraginkortasun energetikoari ez ezik, baliabide naturalen eskaera murrizteari ere laguntzen dio.

12.4. MUGIKORTASUN JASANGARRIA ETA ENERGIA-KONTSUMOA MURRIZTEA

Garraioaren sektorea hirietako energia-kontsumitzaile nagusietako bat da. Beraz, jasangarritasun energetikoko edozein planek mugikortasun-estrategia integral bat izan behar du, honako hauek barnean hartu behar dituena:

- **Motorrik gabeko mugikortasuna sustatzea**: oinez ibiltzeko eta bizikletak erabiltzeko moduko joan-etorriak bultzatzea funtsezkoa da, ondo lotutako **bidegorrien sareak** sortuz, baita oinezkoentzako ibilbideak hobetuz eta zabalduz. Horrek, energia-kontsumoa murrizteaz gain, airearen kalitatea hobetzen du eta bizimodu osasungarriagoa sustatzen du.

- **Garraio publiko eraginkorra garatzea**: garraio publikoko zerbitzuen integrazioak, hala nola autobus-lineak, tranbiak edo aldiriko trenak, auto pribatuarekiko mendekotasuna nabarmen murrizten du. Gainera, hiriko gune estrategikoetan **trukagailu modalak** sortzeak garraio-modu desberdinen arteko lotura errazten du eta joan-etorri metropolitarren eraginkortasuna hobetzen du.

- **Emisio txikiko eremuak**: udalerriek **emisio txikiko eremuak** ezar ditzakete hiriguneetan edo biztanleria-dentsitate handiko eremuetan. Neurri horrek ibilgailu kutsatzaileentzako sarbidea mugatu egiten du, emisioak murriztuz eta alternatiba garbiagoak erabiltzea erraztuz, hala nola auto elektrikoak edo garraio publikoa.

- **Disuasio-aparkalekuak eta trafikoaren kudeaketa**: hiriko sarreretako **disuasio-aparkalekuen** plangintzak ibilgailu pribatuen erabiltzaileei garraiobide jasangarriagoetara aldatzeko aukera ematen die, erdialdeko hiri-eremuen trafikoa murriztuz. Era berean, **bide-sistema hierarkizatu** baten diseinuak, oinezkoentzako eta bizikletentzako kaleei lehentasuna emango diena, bizitegi-eremuetan tokikoa ez den trafikoa mugatzen du, eta auzoetako segurtasuna eta bizigarritasuna hobetzen ditu.

12.5. ARGITERIA PUBLIKOAREN ETA URAREN ZIKLOAREN KUDEAKETA ERAGINKORRA.

Argiteria publikoa energia-kontsumoaren iturri garrantzitsua da. Beraz, **energia-eraginkortasuneko** teknologiak eta kontrol adimenduneko sistemak hartu behar dira. Hona hemen gomendioak:

- **LED luminarien erabilera**: teknologia mota honek energia-kontsumoa murrizten eta instalazioen iraunkortasuna hobetzen du. Luminariek **argi-kutsadura** minimizatzeko

diseinatuta egon behar dute, argi-fluxua behar den tokira bideratuz eta alferrik galtzea saihestuz.

- **Erregulazio- eta kontrol-sistemak**: argiztapena jardueraren eta ordutegiaren arabera erregulatzen duten sistema adimendunak ezarri behar dira, jende gutxi dabilen uneetan argi-intentsitatea murriztuz. Horri esker, energiaren erabilera optimizatu daiteke, espazio publikoen segurtasuna arriskuan jarri gabe.

- **Espazio motaren araberako argiztapen espezifikoa**: argiztapenaren diseinua espazio bakoitzaren ezaugarrietara eta beharretara egokitu behar da (bideak, plazak, parkeak, etab.), kontsumoa areagotzen duten alferrikako argiztapen-mailak saihestuz.

Uraren kudeaketaren eraginkortasunak eragin energetiko nabarmena du ere. Honako hauek gomendatzen dira:

- **Hoditeriak berritzea**: hoditeria-sare zaharren edo egoera txarrean daudenen ordez azpiegitura berriak jartzea, ur-galerak murriztuko dutenak, ura ponpatzeko eta tratatzeko prozesuan energia aurreztuz.

- **Kontagailu adimendunak**: etxebizitzetan eta eraikinetan **ur-kontagailu adimendunak** erabiltzeak kontsumoa denbora errealean monitorizatzeko, ihesak detektatzeko eta baliabidearen erabilera eraginkorragoa sustatzeko aukera ematen du.

LAUDIO

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

LAUDIO
UDALA
AYUNTAMIENTO
DE LLODIO

TERRITORIO Y CIUDAD SLP

TAPER

Febrero 2024